

ТАРАС БЕРЕЗА

**СКАЖИ
МЕНІ
УКРАЇНСЬКОЮ**

Львів
Видавництво «Апріорі»
2019

УДК 811.161.1'373.7(038)

Б 484

Береза Т.

Б 484 Скажи мені українською / Тарас Береза. – Львів : Апріорі, 2019. – 456 с.

ISBN 978-617-629-520-4

Українсько-російський словник правдивої мови «Скажи мені українською» має на меті повернути розуміння величі й краси української мови, а також покращити загальний рівень володіння українською мовою в побуті та діловому спілкуванні. Формат словника наочно показує відмінності між правдивою українською мовою й штучними запозиченнями з мови російської.

Словник є черговою авторською спробою наголосити на винятковій важливості вжитку питомих українських слів і висловів на противагу калькованим та запозиченим, головно росіянізмам. Ця нагальна потреба зумовлена тотальним засміченням рідної мови самими ж її носіями.

ISBN 978-617-629-520-4

© Береза Т., 2019

© Максимович В., обкладинка, 2019

© Видавництво «Апріорі», 2019

*До 100-річчя (19 грудня 1919 року) з дня народин
Миколи Олексійовича Лукаша,
творця питомої української мови з її правдивих джерел*

Читачам!

Українсько-російський словник правдивої мови «Скажи мені українською» має на меті вивільнити українську мову від усього зайвого. Сьогодні в рідній мові стільки зайвині, що вже й не злічити. А найгірше те, що й годі втямити, де серед розмаїття суржику, кальок, покручів, чужомовних запозик наше, рідне, правдиве, українське. Оце наше самобутнє, питоме, яке ми століттями втрачали й продовжуємо втрачати під ярмом асиміляційної політики зросійщення української мови, а сьогодні й на догоду глобалізаційним процесам.

Словник наголошує на розумінні величі й краси української мови, а також покращенні загального рівня володіння нею в побуті й діловому мовленні. Формат словника наочно показує відмінності між правдивою українською мовою та штучними запозиченнями з мови російської. Тому Словник сприятиме ширшому вжитку питомих українських слів і висловів на противагу калькованим та запозиченим, головню росіянізмам. Нагальна потреба в цьому зумовлена тотальним засміченням рідної мови самими ж її носіями. Дедалі частіше калькуємо все російське засобами української мови. Себто говоримо українською, а синтаксис – російський.

Зауважимо, що Словник не є авторською спробою щось вилучити зі словникового запасу української мови. Боже збав, збіднити її! Це радше намір показати, що, окрім загальноновживаних слів і висловів, є ще й правдива мова, яку, на превеликий жаль, забуваємо, залишаємо на сторінках словників, книжок чи за лаштунками театральних вистав та кінострічок. А тому применшуємо її вагу, трактуючи споконвіку вживану живу народну мову як щось застаріле, архаїчне, діалектичне, та й загалом нікому не потрібне.

Мало хто задумується над загрозою злиття двох мов до рівня «суржику», чи то пак українсько-російського «есперанто». Воно, немов усепоглинаючий бур'ян, роками зарощує найкращі паростки нашої мовної самобутності. А відтак в'яне мова. І знову «ніхто не пізнав діаманта того, йшли багато людей і топтали його». Знову наша мова «в пилу на шляху», і виглядає на те, що більшості до того просто байдуже, бо де ж та «мислива рука, [щоб] її з пилу взяла».

Тож де воно наше, українське, Слово?!

Воно ж бо таки важить, особливо на тлі російської агресії та інформаційної війни «Русского міра» супроти всього українського. Згадаймо, де розпочалася війна й хто став найлегшою здобиччю окупанта. Російськомовний українець, більшість населення Півдня та Сходу України. Отож українське слово особливо важить, якщо хочемо зрозуміти власну самобутність, позбутися рабського тавра, стати суб'єктом міжнародного права.

Знаковим завданням Словника є очищення рідної мови від усієї половини бур'яну, що здавна захаращують її красу, применшують її самобутність і велич. Замість того, аби пишатися нашими правдивими словами, перлинами народної творчості, колоритними словотворами та словосполученнями, ми віддаємо своє мовне багатство на поталу суржику, низького гатунку мови вулиці, де й не добереш, що там українське, а що російське чи англійське.

Нас десятиліттями годують присмаченою стравою про схожість української та російської мов. Себто зовсім не важливо, якою мовою говорити, аби тебе зрозуміли, бо ж, як відомо, «язик і до Києва доведе». А власне столий Київ, як осереддя державотворчих процесів, здебільша залишається російськомовним. Приклад столиці аж ніяк не надихає інші міста.

Брак національної єдності (зокрема й мовної) – давній клопіт України. Цим недугом повсякчас вміло користають п'ята колона та зовнішні вороги. 28 років без гуманітарної політики, стратегічної візії, а тому у мовній царині «маємо те, що маємо». Нерішучість владної верхівки (а відтак влади на місцях) за роки незалежності призвели до ефекту мовної всюдозволеності, зводячи велич української мови нанівещь, до суто комунікативної функції. Мова українських вулиць звелася на дешевий «українсько-російсько-англійський» покруч, бо ж усім відомо що «И так паймут». На центральних каналах популярні конкурси, політичні й спортові програми обов'язково за участі двох-трьох російськомовних ведучих.

Воно й не дивина, що відсутність мовної політики й нездатність плека-ти мовний патріотизм, породили такі згубні наслідки. Зокрема без чіткої розв'язкової мовної стратегії залишаємось об'єктом у великих геострате-гічних іграх потужніших гравців. «Jestem Polakiem» – внутрішня ознака мовної єдності, ідентичності та патріотизму у Польщі. «Де російська мова, там і захист російських інтересів» – агресивна зовнішня стратегія Росії. Обов'язкове вивчення двохсот народних пісень випускником середньої школи в Японії – наочний приклад патріотичного виховання. Розмаїття мовного законодавства у Франції – ознака розвитку самобутньої мовної політики на протигагу експансії англїцизмів.

Таки пророчими виявилися слова Вольтера про вивчення рідної мови упродовж життя. Надто злободенним виявився цей крилатий вислів для української мови. Ми начебто й говоримо рідною мовою, а все ж здебільша калькуємо російське. І нема цьому кінця-краю. І звідкіля в нашому мовленні беруться всі ці: *у першу чергу; в тому числі; на слїдуючій неділі, у більшості випадків; спокійної ночі; опять двадцять п'ять?* А мовне сміття й поготів: *я поняв; короче; вот іменно; тіпа; привіт; созвонимось* тощо. Питання, звісно ж, риторичне, а відповідь кожен хай шукає у собі.

Достатньо протягом декількох хвилин пройтися львівським середмістям, щоб збагнути те, як за якесь десятиліття мова рідного міста перетворилась у мовний вулик, у якому кожен гуде собі, як хоче, аби лиш інші зрозуміли. «Вавилонська вежа» глобалізації дуже швидко заповонила нашу свідомість мовним есперанто. Це все гаразд для англійської, іспанської, французької мов, яким нічого не загрожує, попри те що у світі що два тижні вмирає

одна мова. Українська мова сьогодні у своєрідній пастці. З одного боку, маємо реальну й інформаційну війну з боку російськомовного агресора та потужних медіа. З іншого ж, потерпаємо від кальок, покручів та суржиків, яких самі ж толерували й плекали упродовж десятиліть. Здається, уже нікому й не болить, як там що сказати і якою мовою.

Доки «штокатимемо та акатимемо» на українських теренах, годі сподіватися на мовну незалежність від нашого одвічного окупанта, який продовжує присвоювати собі споконвічно українське. Використовуючи статус мови метрополії, а відтак злочинної імперії (тюрми народів), апологети «великого і магучого» повсякчас затирали й репресували все самобутнє, що породжували інші, зведені на задвірки СРСР національні мови. Упродовж століть меншовартість національних мов сусідніх Росії держав призвела до їхньої асиміляції домінантною російською мовою. Після здобуття незалежності колишніми радянськими республіками, влада на верхівка проявила неналежну політичну волю, щоб узаконити норми національних мов. Лише окремі держави (зокрема Естонія, Латвія, Литва) зуміли гідно захистити свої мовні інтереси на вищому державному рівні, а відтак протистояти російськомовній експансії. А де сьогодні можна почути справжню білоруську?

То що ж чекає українську мову на тлі війни, що триває, та глобальних викликів? Російське вторгнення в Україну розпочалося набагато раніше, аніж пролунав перший постріл. Власне з хитрої тези про стратегічну потребу захисту російськомовного населення. Ця теза і є наріжним каменем глибшої стратегії побудови «Русского міра», втілення якої неможливе без підкорення України. Відтак Росія могла б розв'язати масштабну світову війну, захищаючи мовні права своїх громадян у всьому світі.

Біда нашої дійсності в тому, що ми так і не звільнилися від кайданів, що й досі утримують нас у ярмі російськомовного простору. Цей простір небезпечний тим, що досі визначає нашу свідомість і спосіб мислення. Надто небезпечними є поглинання наших дітей та молоді російськомовним сурогатом. Усе те, що бачимо й чуємо на поверхні, є дуже далеким від добірної мови класичної російської літератури, що здобула високе світове визнання.

Доки «штокатимемо та акатимемо» на українських вулицях, ніколи остаточно не переможемо у гібридній війні, що вже аж чотири роки точиться на Сході України. Так, можна керуватися принципом «И так паймут», що годиться для переважної більшості наших громадян. А навіщо дбати про чистоту мови, коли однак усе зрозуміло? Але ж є одне «але». Усі ці наші «штокання та акання» власне й дозволяють окупантові сподіватися на успіх пропаганди спільного історичного минулого, а відтак спільного мовного сьогодення і майбутнього у лоні «Русского міра». То ж знову все починається зі Слова...

Польові дослідження дозволили зібрати у Словнику найтипівіші росіянізми та кальки, якими надто грішить українськомовне середовище – від вулиці до офіційних установ. Кальки та суржик, що є великою зброєю окупанта, чути повсюдно, незалежно від місця нашого з вами перебування.

Читачам!

Отож чи справді *много* важить Слово?.. Ба більше, уся російська пропаганда, що продовжує поневолювати свідомість мільйонів українців – це потужна мовна зброя, яку агресор десятиліттями вдало використовує супроти всього українського. Триває велика історія нашого звільнення від російського, а відтак і російськомовного. Більше не можемо одночасно всидіти на двох стільцях. Жереб кинуто. Наш стратегічний вибір – це європейський світ, століттями будований на підмурівках свободи, рівності й взаємоповаги. Лише на цьому підґрунті можемо забезпечити вільний розвиток і використання мов національних меншин (зокрема російської) та сприяти вивченню мов міжнародного спілкування.

Будова Словника

Словник зосереджений на питомих українських словах та висловах, що наголошені та розташовані за абеткою:

А далі

Бавобна

Відбіток п'яльця; Відтиск п'яльця

У дужках подаємо неправильні відповідники українською та російською мовами відповідно:

А далі (а дальше «а дальше»)

Бавобна (хлопок «хлопок»)

Відбіток п'яльця; Відтиск п'яльця (відпечаток п'яльця «отпечаток п'яльця»)

Словникові статті, де синонімічний ряд містить чотири або більше одиниць, позначанні знаком оклику:

А бодай тобі!; А бодай тобі мести намóкли!; А хай тобі абищо!; А щоб тебе дідьки взяли!; А щоб тобі!; Дідько б тебе узяв (щоб ти лопнув!; щоб ти тріснув! «чтобы ты лопнул!; чтобы ты треснул»)

Ляпати язиком; Ляси правити, Ляси точити; Ляскати язиком, Молоти язиком; Патякати; Плесті язиком; Теревенити; Теревені правити (боби розводити; болтати язиком; чесати зуби «бобы разводит; болтатъ язиком; чesать зубы»)

Також Словник містить контекстуальні одиниці, що об'єднані навколо 186-ти гніздових слів:

АДРЕСА, БАБА, БАЖАННЯ, БАТЬКО, БІДА, БІК, БІЛЬ:

АДРЕСА

- Домашня адреса** (домашній адрес «домашний адрес»)
Звернутися не на ту адресу; Не в ті ворота заїхати; Не в ті двері зайти (звернутися не за адресою «обратиться не по адресу»)
Зворотна адреса (зворотний адрес «обратный адрес»)
Мешкати за адресою (проживати по адресу «проживать по адресу»)
Надіслати листів на адресу редакції (надіслати листа за адресою редакції «отправить письмо по адресу редакции»)
Не на ту адресу (не по адресу; не по тому адресу «не по адресу; не по тому адресу»)

НАДІЯ

- Бути при надії** (бути в цікавому стані «быть в интересном положении»)
Вселяти надію кому (внушати надію кому «внушать надежду кому»)
Здійснювати надії чий (виправдовувати надії чий «оправдывать надежды чьи»)
Малá надія на кого, що (слабка надія на кого, що «слабая надежда на кого, что»)
Мати малу надію на що (лестити себе надією «лестить себя надеждой»)
Мати надію на кого, що; Сподівáтися на кого, що (покладати надію на кого, що; надіятися на кого, що «возлагать надежду на кого, что; надеяться на кого, что»)
Мати надію на мóже (надіятися на авось «надеяться на авось»)
Плекáти надію (леліяти надію «лелеять надежду»)
Подає надію хто (обнадіює хто «обнадеживает кто»)

Зміст Словника

Нищівна політика споріднення української та російської мов призвела до зміни внутрішньої системи мови, зокрема її синтаксису. Словник нато-мість пропонує самобутні українські відповідники зРОСійщеним калькам, а також показує те, що наша мова є самодостатньою, тому нема потреби позичати чи калькувати чуже. Звісно ж, будучи мовою метрополії, російська перейняла безліч українських слів, висловів, приказок і приповідок, повсякчас видаючи їх за питомо російські. Тому вкрай важливі наукові розвідки й польові дослідження походження кожного окремого слова та вислову. Опираючись на лексикографічні праці останнього століття,

Читачам!

Словник викриває найвідвертіші кальки, що продовжують об'єднувати дві мови й робити з них одне, спільне. Оця спільність украї небезпечна, адже продовжує поглинати українські вулиці убивчими для нашої мови кальками, покручами та всеохопним двомовним сурогатом.

Повсякчас наголошуємо на вживанні питомих висловів. Не використовуємо частку «це», оскільки такий підхід дозволяє уникнути переобтяження змісту Словника українсько-російськими паралелями, що збігаються в трьох варіантах.

Насправді вже мало хто здатен відрізнити правильне від неправильного. У «Російсько-українському словнику складної лексики» Святослав Караванський послуговується позначкою «це» для виокремлення російсько-українських паралелей, оскільки походження багатьох слів чи висловів зазвичай невідоме й вимагає окремого наукового дослідження. Наш Словник, навпаки, наголошує на первинності власне питомих українських лексем і словосполук, що принципово відрізняються від російських.

Щоб наочно зрозуміти суть двомовності, а відтак якнайдалі відокремитись від спорідненості обох мов, додатково подаємо ще й російський варіант. Більшість задужкованих словникових одиниць є відвертими мовними покручами та кальками з російської мови. У процесі історичного споріднення обох мов велику частину цих слів і висловів привласнила собі саме мова метрополії (російська), надалі продовжуючи видавати їх за свої. Саме так, упродовж століть, велич української мови зводили на маргінес, до рівня хуторянської, непрестижної, діалектної...

Сьогодні ж спостерігаємо те, що пересічний мовець зводить усе в одне, послуговуючись мовними кальками, покручами та всеохопним суржиком.

Джерела

Автори-укладачі Словника головно взорували на українську лексикографічну спадщину 1917–1933 років. Упродовж періоду «Розстріляного відродження» ревні пасіонарії української справи зробили неоціненний внесок у розвиток української лексикографії, термінології, фразеології, синтаксису, правопису та граматики. Виокремимо лише часточку цього надпотужного доробку:

1. Московсько-українська фразеольогія / уклад. Віктор Дубровський, 1917 р.
2. Нариси з української синтакси / уклад. Сергій Смеречинський, 1932 р.
3. Норми української літературної мови / уклад. Олекса Синявський, 1931 р.
4. Порадник української мови / уклад. Олекса Синявський, 1922 р.
5. Правописний словник-показник / уклад. М. Гладкий, В. Дубровський, 1929 р.
6. Практичний російсько-український словник приказок / уклад. Майк Йогансен, 1929 р.

7. Російсько-український словник /за редакцією А.Е. Кримського, 1924 р.
8. Словник ділової мови / уклад. М. Дорошенко, М. Станиславський, В. Страшкевич, 1930 р.
9. Словник московсько-український / уклад. Віктор Дубровський, 1918 р.
10. Словник української мови / уклад. Сергій Єфремов та Андрій Ніковський, 1927 р.
11. Уваги до сучасної української літературної мови / уклад. Олена Курило, 1925 р.
12. Українська граматики / уклад. Євген Тимченко 1917 р.
13. Українська фраза / уклад. Микола Сулима, 1928 р.
14. Українсько-російський словник / уклад. Андрій Ніковський, 1926 р.

Власне в цих та інших працях доби «червоного ренесансу» – питоме осердя ураїнської мови, допоки її не почали насильно споріднювати з російською мовою, починаючи з 1934 року. Щоб бодай частково зрозуміти вагомість та безпрецедентний виклик цього доробку, запрошуємо читачів переглянути кінострічку Тараса Томенка «Будинок Слово».

Звісно ж, ми послуговувалися також джерелами радянського періоду й доби української незалежності. Праці Юрія Шевельова, Івана Виргана й Марії Пилинської, Олекси Тихого, Святослава Караванського, Олександрі Сербенської та Марії Волощак, Роксолани Зорівчак, Олександра Пономаріва, Лариси Масенко, Миколи Зубкова й багато інших мовознавців допомогли крізь десятиліття донести велич і красу українського слова до сучасних читачів. Словник також відображає багаторічні розвідки української та перекладної літератури, зокрема авторські новотвори плеяди українських письменників та словотворчі інтерпретації перекладачів з багатьох мов світу.

Подяки

Складаємо подяку всім, хто долучився до укладання Словника, зокрема львівському видавництву «Апріорі». Бажаємо читачам плідного користування лексикографічним матеріалом, зібраним упродовж десятилітньої діяльності сучасного мовного проекту «Авторська Кухня Словників».

Ми завжди раді отримувати ваші зауваги й побажання щодо покращення якості наших видань.

З повагою, автори-укладачі

А

А бода́й тобі!; А бода́й тобі ме́шти намóкли!; А хай тобі аби́що!; А щоб тебе́ дідьки взяли!; А щоб тобі!; Дідько б тебе́ узяв (щоб ти лопнув!; щоб ти тріснув! «чтобы ты лопнул!; чтобы ты треснул»)

А вже давненько́ буде, відко́ли... (з тих пір багато води стекло «с тех пор много воды стекло»)

А вонó ось що!; А он вонó що! (а справа ось у чому; так ось у чому справа «а дело вот в чем; так вот в чем дело»)

А втім; А протé; Одна́к; Одна́че; Позая́к; По́при те, По́при це; Протé; Та все ж; Та протé; Усе́-таки́; Уті́м (а між тим; але тим не менше, тим не менше; а все ж таки, і все ж, і все ж таки; при цьому; при всьому тому «а между тем; но тем не менее, тем не менее; а все же, и все же; при этом; при всем том»)

А да́лі (а дальше «а дальше»)

А дзу́ськи! (а фігу з маком!; а фігушки! «а фігу с маком!; а фігушки!»)

А до́ти (а до того часу «а к тому времени»)

А заразо́м (і заодно «и заодно»)

А мені хоч розірви́сь на два кінці́ (справи – хоч розірви́сь «дела – хоть разорви́сь»)

А мені що до то́го? (а мені яке діло? «а мне какое дело?»)

А на́дто (а тим більше «а тем более»)

А найбі́льше те, що́ (а більше всього те, що «а больше всего то, что»)

А нічо́го з то́го не вийшло́; Не так ста́лося, як гада́лося (а вийшло зовсім навпаки; щось пішло не так; а не тут то було «а получилось совсем наоборот; что-то пошло не так; но не тут-то было»)

А про це байдуже́ (а це залишається поза увагою «а это остается без внимания»)

А радше

А радше (а точніше «а точнее»)

А ра́птом (а вдруг «а вдруг»)

А са́ме (а іменно «а именно»)

А так са́мо й...; Так як і... (рівно ж як і... «равно как и...»)

А там побáчимо (а потім буде видно; а там буде видно «а потом будет видно; а там будет видно»)

А там як пощастіть (а там як повезе «а там как повезет»)

А тут ще й те; А ще й те; До всьóго; На додáчу до всьóго; Та ще й те (вдобавок до всьóго; в добавку до всьóго; на додаток до всьóго; плюс до всьóго; плюс до всьóго іншого; окрім всьóго іншого; ще чого не вистачало; тільки того не вистачало; на довершення всьóго «вдобавок к чему, в добавку ко всему; на добавок ко всему; в добавление ко всему, в дополнение ко всему; плюс ко всему; плюс ко всему прочему; помимо всего прочего; еще чего не хватало; только того не хватало; в довершение всего»)

А хоч як круті; Сяк чи так; Так вонó чи іна́к; Так чи іна́к; Так чи сяк; Так чи так; У ко́жному ра́зі; Хоч так, хоч сяк; Чи так, чи іна́к; Чи так, чи не так; Чи так, чи так (так чи інакше; як не крути; тим чи іншим чином; тим чи іншим способом; у будь-якому випадку, в любому випадку; у будь-якому разі; по-любому; більшою або меншою мірою, у більшій чи меншій мірі; тією чи іншою мірою, у тій чи іншій мірі «так или иначе; как не крути; тем или иным образом; в любом случае; по-любому; в большей или меньшей степени; в той или иной степени»)

А я відбува́й! (а мені розхльобуватися! «а мне расхлебываться!»)

А як ні; Іна́кше; Коли ж ні (в іншому випадку; в іншому разі; у протилежному випадку; у протівному разі «в инном случае; в протівном случае, в отрицательном случае»)

Абі врятува́тися (щоб спасти власну шкіру; заради порятунку власної шкіри «чтобы спасти собственную кожу; ради спасения собственной кожи»)

Абі з ким (з ким попало; з ким доведеться «с кем попало; с кем придется»)

Абі з чо́го; Будь з чо́го; То че́рез те, то че́рез се (з різних причин; зі всякого приводу, з кожного приводу «по разным причинам; по всякому поводу»)

Абі не так; Де ж пак; Та ба; Якби то так! (прямо-таки; можна подумати; якби не так; не тут то було; та де вже «прямо-таки; можна подумати; как бы не так; не тут то было; да где уж»)

Абі робилося що; Абіяк зробити що; З бідюю зробити що; З тяжкою бідюю зробити що; Казна-як зробити що; Косо-криво, абі живо; Ледве-ледве зробити що; На га́лай-ба́лай зробити що; Нашвидку́рч зробити що; Недба́ло зробити що; Стук грюк, абі з рук; Поспіхом зробити що; По́квапом зробити що; Спішно зробити що; Сяк-так зробити що; Так-ся́к зробити що; Так-сяк на кося́к (без душі зробити що; з гріхом навпіл зробити що; лівою ногою зробити що; на швидку руку зробити що; спустивши рукави зробити що; через пень-колоду зробити що; як попало зробити що; як-будь зробити що, як-небудь зробити що «без душі сделать что; с грехом пополам сделать что; левой ногой сделать что; на скорую руку сделать что; спустя рукава сделать что; через пень-колоду сделать что; как попало сделать что; как-нибудь сделать что»)

Абі швидше (тільки поскоріше «только поскорее»)

Абіде; Будь-де; Де-будь; Хай де; Хай де буде; Хоч би де; Хоч де (де б то не було; де попало; лиш би де; у будь-якому місці «где бы то ни было; где попало, лишь бы где; в любом месте»)

Абіколи; Будь-коли; Будь-якої миті; Ко́ли-будь; Ко́ли припаде́ що; Хоч ко́ли (коли б то не було; коли попало; у будь-який момент; у будь-який час; коли завгодно «когда бы то ни было; когда попало; в любой момент; в любое время; когда угодно»)

Абікуди; Куди́ завго́дно; Хто́зна-куди́ (куди-небудь «куда-либо, куда-нибудь»)

Абічий (чий би то не був «чей бы то ни был»)

Абічим перебива́тись (обходитися будь-чим «обходиться чем-либо»)

Абіщиця; Багателька; Нікчёмниця; Ця́цька; Цяця́нка (безделушка «безделушка»)

Абіякий

Абіякий; Бۇдь-який; Який-бۇдь (любий; який-небудь «любой; какой-нибудь»)

Абó так, абó ніяк; Абó так, абó так; Абó те, абó те (одне з двох; третього не дано «одно из двух; третьего не дано»)

Абóщо; Чи щось такé (чи щось подібне; чи щось в тому роді; чи щось в тому дусі «или что-то подобное; или что-то в том роде; или что-то в том духе»)

Авгієві ста́йні (Авгієві конюшні «Авгиевы конюшни»)

Авжéж; Атóж; Аякже; Власне; Отóж-бо; Сáме так (вот именно; конешно; у тому-то й справа; а як же «вот именно; конечно; в том то и дело; а как же»)

Автóбус пóвний ущéртъ; Автóбус як натóптаний; Нáпхом нáпханий автобус; Перепóвнений автóбус; Пóвний-повнісінький автóбус (битком набитий автобус «битком набитый автобус»)

А́грус (крижовник «крыжовник»)

А́дже так?; Воно́ то й прав́да; Еге ж; Скажіть?; Хіба́ не так?; Чи не так? (адже правда?; правда ж?; і правда?; хіба не правда?; хіба ні? «ведь правда?, правда же?; и правда?; не правда ли?; разве нет?»)

АДРЕ́СА

Дома́шня адре́са (домашній адрес «домашний адрес»)

Зверну́тися не на ту адре́су; Не в ті ворóта заїхати; Не в ті двéрі зайти́ (звернутися не за адресою «обратиться не по адресу»)

Зворóтна адре́са (зворотний адрес «обратный адрес»)

Ме́шкати за адре́сою (проживати по адресу «проживать по адресу»)

Надісла́ти листа́ на адре́су редакці́ї (надіслати листа за адресою редакції «отправить письмо по адресу редакции»)

Не на ту адре́су (не по адресу; не по тому адресу «не по адресу; не по тому адресу»)

Аж гульк! (опана! «опана!»)

Аж до́ки; Аж по́ки (до тих пір, поки не... «до тех пор, пока не...»)

Аж до́ти; До́ти; До́тіль (до тих пір; до того часу «до тех пор; к тому времени»)

Аж до кінця (до самого кінця «до самого кінця»)

Аж до ранку (до самого ранку «до самого утра»)

Аж душа захолобла кому, чия, Аж на душі похолобло у кого, кому; Аж за шкіру снігом сипонуло кому; Аж сорочка пополотніла в кого; Аж у животі похолобнуло в кого; Аж у серці похолобнуло в кого, кому; Душа не на місці в кого, чия; З-за плечей берé кого, що; Злякався, аж у п'яти закололо кому; На душі похолобло у кого, кому; Наче жаром сипонуло кого; У хвості була душа зі страху у кого, чия (душа в п'яти втекла в кого, кому; кров застигла в жилах у кого, кому «ушла душа в пятки у кого, кому, душа в пятки убежала у кого, кому; кровь застыла в жилах у кого, кому»)

Аж задобить кого, чого; Добить-передобить кого, чого; Задобить кого, чого; Зовсім добить кого, чого (більш ніж достатньо кого, чого, більше, ніж досить кого, чого, більше, чим досить кого, чого; предостатньо кого, чого «более чем достаточно кого, чего; предостаточно кого, чего»)

Аж із шкіри пнўтися; Аж нестямитися; Втрачати рівновагу; Із себе пнўтися; Мінитися; Нетямитися; Самбого себе не тямити; Тратити терпєць (бути не в собі; виходити з себе «быть не в себе; выходит из себя»)

Аж кишить ким, чим; Бєзліч кого, чого; Сїла кого, чого; Сїла-силєнна кого, чого; Хоч гать гатї ким, чим; Хоч грєблю гатї ким, чим; Як маку кого, чого (незліченна кількість кого, чого «несметное количество кого, чего»)

Аж кістки свїтяться в кого; Свїтить рєбрами хто; Худий, аж кістками дзвонить хто; Худий як скїпка хто; Худий як трїска хто (худий як дошка хто; самі кістки та шкіра у кого; одні кістки у кого «худой как доска кто; кожа да кости у кого, кости да кожа у кого; одни кости у кого»)

Аж ні (так ні ж «так нет же»)

Аж нїяк не... (жодним чином не... «никоим образом не...»)

Аж нїяк; Аніяк (жодним чином; нїяким чином «никоим образом; никаким образом»)

Аж ось; Аж раптом; Коли це (як раптом; коли раптом «как вдруг; когда вдруг»)

Аж пékло сміється

Аж ось вонó що!; Вíдно, де дно; Ось де закові́ка; Так от у чі́м сі́ла, що коби́ла сі́ва (от де собака заритий «вот где собака зарыта»)

Аж пékло сміється (аж небу жарко; усім чортам нудно «аж небу жарко; всем чертям тошно»)

Аж прóситься *хто, що, куди* (так і проситься *хто, що, куди*; просто таки проситься *хто, що, куди* «так и просится *кто, что, куда*; просто таки просится *кто, что, куда*»)

Аж рої́ться *ким, чим, де* (кишма кишить *ким, чим, де* «кишмя кишит кем, чем, где»)

Аж сті́ни тріща́ть де; Го́лки не встрóмиш де; Го́лці ні́де впа́сти де, І кі́єм не проті́снеш де; Кúрці ступі́ти ні́де де; Ле́дь не лу́сне що; На́пхом на́пхано де; На́топтом на́топтано де; Не прóштовхну́тися де; Нема́ де й го́лці впа́сти де; Нема́ де й сі́рникú впа́сти; Нема́ куди́ й па́льця встрóми́ти де; Ні́де го́лки прóсу́нути де; Ні́де й го́лки встрóми́ти де; Ні́де й го́лкою штри́кнути де; Ні́де кúрці́ клю́нути де; Ні́де па́льця прóсу́нути де; Як кі́єм на́бито де; Як на́топтано де (битком набито де; ніде пальцем ткнути де; ні стати ні сісти де; плюнути нема куди де «битком набито где; негде пальцем ткнуть где; ни стать ни сесть где; плюнути некуда где»)

Аж так (до такої міри «к такой мере»)

Аж так? (у такій мірі? «в такой степени?»)

Аж так нúдно кому (настільки нудно кому «настолько скучно кому»)

Аж так, що... (до такої міри, що...; вплоть до того, що...; настільки, що... «до такой степени, что...; вплоть до того, что...; настолько, что...»)

Аж такий́ був злий *хто* (настільки був злий *хто* «настолько был зол кто»)

Аж тоді́ (лиш тоді «лишь тогда»)

Аж тут (а в цей час «а в это время»)

Аж у кінці́ чо́го; Напри́кінці чо́го; Напри́слідку чо́го; Насáмкінець чо́го (під кінець чо́го, в самому кінці чо́го; на завершення всього, на довершення всього; в самому кінці; на самий кінець «под конец чего, в самом конце чего; в завершение всего; в довершение всего; в самом конце; на самый конец»)

Ай та ой; А́йкання та о́йкання (ахи та охи «ахи да охи»)

Активніші дії (більш активні дії «более активные действия»)

Але ж де там!; Та де там!; Хоч ти вмри; Хоч ти лусни (ні в яку!; хоч ти трісни «ни в какую!; хоть ты тресни!»)

Але ж ні; Де вже тобі; Де там!; Дзуськи!; Дідька лісого!; Немá дурних!; Чорта пухлого! (куди там; не тут то було!; чорта з два!; дудки! «куда там; не тут то было!; черта с два!; дудки!»)

Але не аж так; Не аж так (не до такої міри; не до такої степені «не до такой степени»)

Але не більше; І не більше (і не більше того «и не более того»)

Альтанка (бесідка «беседка»)

Ані до раді, ані до зва́ди хто; Молоде́ць як пече́ний горобець хто; Не вміє котові хвоста́ зав'язати хто; Ні Богові свічка, ні чортові ладан хто; Ні Богові свічка, ні чортові шпичка хто (ні Богові свічка, ні чортові кочерга *кто* «ни Богу свечка, ни черту кочерга *кто*»)

Ані за холо́дну во́ду не візьме́ться хто; І з-під пазурця́ собі не віколупає хто; І пальцем не кивне́ хто; І пучко́ю не кивне́ хто; Ложки води́ в хату́ не принесе́ хто (палець об палець не вдарить *кто*; і пальцем не поворухне *кто* «палець о палець не ударит *кто*; пальцем не шевельнет *кто*, пальцем не двинет *кто*»)

Ані лопáта, ані моти́ка не розлу́чить кого; Нерозлі́йвода хто (водою не розлити *кого*; закадичні друзі *кто* «водой не разлить *кого*; закадычные друзья *кто*»)

Ані на ніго́ть (ні на йоту «ни на йоту»)

Ані на порі́г до кого (ані ногою *до кого* «ни ногой *к кому*»)

Ані найме́ншого су́мніву в кому, чо́му (ані тіні сумніву *в кому, чо́му* «ни тени сомнения *в ком, чем*»)

Ані па́ри з вуст про кого, що́ (щоб і не заїкнутися *про кого, що́* «чтобы и не заикнуться *о ком, чем*»)

Ані па́ри з вуст хто; І па́ри з ро́та не пу́стить хто; Як овечка, не ска́же ні словечка хто (мовчить, наче води набрав у рот *кто* «молчит, как воды в рот набрал *кто*»)

Ані руш! (ані з місця!; стояти на місці! «ни с места!; стоять на месте!»)

Англієць

Англієць *хто* (англічанин *хто* «англичанин *кто*»)

Аніскілечки (всього нічого «всего ничего»)

Аніскілечки не шкода *кому, кого, чого* (ніскільки не шкода *кому, кого, чого* «ніскільки не жалко *кому, кого, чого*»)

Анітрішки *кому, що* (ні в одному оці *кому, що* «ни в одном глазу *кому, что*»)

Анітрохи (ніскільки; ні на волосину «ніскільки; ни на волос»)

Анітрохи не дивує *кого, що* (ніскільки не дивує *кого, що* «ніскільки не удивляет *кого, что*»)

Анітрохи не сумнівається *хто, в кому, чому* (ніскільки не сумнівається *хто, в кому, чому* «ніскільки не сомневается *кто, в ком, чем*»)

Анітрохи не цікаво *кому, що* (жодним чином не цікавить *кого, що* «ніким образом не интересуется *кого, что*»)

Анічичірк (ні гу-гу «ни гу-гу»)

Анічо́го (зовсім нічого «совсем ничего»)

Апетит з їжею прибуває (апетит приходить під час їжі «аппетит приходит во время еды»)

Ат! (ось іще! «вот еще!»)

Ато́ж пак; За́йве каза́ти, що...; Очеви́дно що; Певна річ; Ще б пак (конешно; ще би; само собою розуміється *що*; само по собі розуміється *що*; само собою зрозуміло *що* «конечно; еще бы; само собой разумеется *что*; само собой подразумевается *что*; само собой понятно *что*»)

Ато́ж-то; Не то ж бо то й що; Ото́ж-бо; Ото́ж-бо й вонó; Ото́ж-то; Ото́ж-то й вонó; Ото́ж-то й є; Тим то й ба; То ж бо то й є; Тож-то й вонó; У тім то й річ, що в хаті піч (а то; вот іменно; у тому то й діло; у тому то й справа; у тому-то й річ; ось у чому штука; у цьому вся штука; ось те-то і є «а то; вот именно; в том то и дело; вот то-то же; в том-то и штука; вот в чем штука; в этом вся штука; вот то-то и есть»)

Аякже!; Ба́чили дурні́х! (шукай дурня!; знайшов дурня!; нема дурних! «ищи дурака!; нашел дурака!; нет дураков»)

Б

Ба більше (і це при тому, що... «и это притом, что...»)

Ба більше; Понад те; Скаж́у більше; Чи й більше; Чогó більше; Ще й більше; Щобі́льше (більше того; мало того; до того ж; навіть більше «более того; мало того; к тому же; даже больше»)

Ба гірше (і того гірше; гірше того «и того хуже; хуже того»)

БА́БА

Ба́ба з во́за, коби́лі ле́гше (скатеркою дорога «скатертью дорога»)

Де ба́гато баб, там дитя́ безпу́пе (у семи няньок дитина без ока «у семи нянек дитя без глаза»)

Де є ба́ба, там і чо́рта не тре́ба; Де чо́рт не змо́же, там ба́ба помо́же (де чорт не зможе, туди бабу пошле «где черт не сладит, туда бабу пошлет»)

Надво́е ба́ба ворожи́ла, або́ вмре, або́ бу́де жи́ла; Каза́ла На́стя, як уда́сться (бабка надвое гадала «бабка надвое гадала; бабушка надвое сказала, бабушка гадала, да надвое сказала»)

Не вели́ке ди́во, що ба́ба пуп зав'я́же; Вели́ке ді́ло – опе́ньки (ото дивина!; що за диво!; подумаєш! «вот диковина! вот еще странность!; что за диво!; подумаешь!»)

Не ма́ла ба́ба кло́поту (не було печалі «не было печали»)

Не ма́ла ба́ба кло́поту, купі́ла порося́ (не було клопоту, так чорт надав «не было печали, так черти накачали»)

По́ки бабу́ся спече́ книші́, у ді́дуся́ не ста́не душі́ (поки трава підросте, то коняка й здохне «пока трава зазеленеет, кобыла околеет»)

Сім баб – сім рад, а дитя́ безпу́пе (у семи няньок дитя без ока; де багато господи́нь, там хата не метена «у семи нянек дитя без глаза; где много хозяек, там хата не метена»)

Ба́бин смик хто (підкаблучник *хто* «подкаблучник *кто*»)

Ба́бка

Ба́бій хто; Джигу́н хто; Залиця́льник хто; Зальо́тник хто; Спідні́чник хто (бабник *хто*; ловелас *хто*; ухажор *хто* «бабник *хто*; ловелас *хто*; ухажер *хто*»)

Ба́бка (стрекоза «стрекоза»)

Баво́вна (хлопок «хлопок»)

Бага́та уя́ва *в кого* (багате уявлення *у кого* «багате воображення *у кого*»)

Багатéнний хто, Багатю́щий хто (надзвичайно багатий *хто* «чрезвычайно богатый *хто*»)

Бага́тий край *на що* (багатий край *чим* «богатый край *чем*»)

Бага́тий, як віл рогáтий хто; Бúде ще й ба́тька жени́ть; Гро́шей до біса *в кого*; **Гро́шей до ли́ха** *в кого*; **Гро́шей до смúтку** *в кого*; **Гро́шей до чо́рта** *в кого*; **Гро́шей і сви́ні не їда́ть** *в кого*; **Гро́шей, хоч лопáтою горні́** *в кого* (грошей і кури не клюють *в кого* «денег куры не клюют *у кого*»)

Бага́тий, як ціган на бло́хи хто; Го́лий, як бубо́н хто; Го́лий, як горобéць під стрі́хою хто; Го́лий, як доло́ня хто; Го́лий, як па́лець хто; Го́лий, як пень *хто*; **Го́лий, як туре́цький святи́й хто** (гол, як сокол *хто* «гол, как сокол *кто*»)

Бага́то ва́жить хто, для кого (на особливому рахунку *хто*, *в кого* «на особом счету *кто*, *у кого*»)

Бага́то ва́жить хто, що; Ма́є вели́ку вагу́ хто, що (багато значить *хто*, *що*; робить погоду *хто*, *що* «делает погоду *кто*, *что*; много значит *кто*, *что*»)

Бага́то ви́нен хто, кому (у великому боргу *хто*, *перед ким* «в большом долгу *кто*, *перед кем*»)

Бага́то га́ласу дарéмно; Бага́то га́ласу знічéв'я; За ма́сляні ви́шкварки завели́ся; За ону́чу зби́ли б́учу; Не сті́льки мли́ва, скі́льки д́ива; Сва́ряться за мі́х, а в мі́ху нічо́го нема́є (багато шуму з нічого; через дрібниці кашу заварили «много шума из ничего; из-за пустяков кашу заварили»)

Бага́то де в чо́му (у багатьох відношеннях «во многих отношениях»)

Бага́то учáсників семіна́ру (велика кількість учасників семінару «большое количество участников семинара»)

Багáтого і серп гóлить, а убо́гого й бритва не хóче; Багáтому й чорт грóші нóсить; Багáтому й чорт яйце несé; Багáтому й чорт дitéй вигóйдусе, а убо́гий і няньки не знайдé; За багачém сам чорт з калачém; Як бідний пла́че, то ніхтó не ба́чить, а як багáтий скривиться, то вся́ке дивиться (багатому рай, а бідному пекло; багатому і в пеклі добре «богатому рай, а бідному ад; багатому и в пекле хорошо»)

Бадьóрий хто; Молодéцький хто (бодрий *хто*; бравурний *хто* «бодрый *кто*; бравурный *кто*»)

БАЖА́ННЯ

Аби́ бажáння (було б бажання у *кого*; при бажанні *чиєму* «было бы желание у *кого*; при желании *чьем*»)

Вислóвлювати бажáння (виражати бажання «выражать желание»)

За бажáнням (по бажанню «по желанию»)

На бажáння чиє (при бажанні *чиєму*, по бажанню *чиєму*, за бажанням *чийм* «при желании *чьем*, по желанию *чьем*»)

Пóпри бажáння чиє (помимо бажання *чийого* «помимо желания *чьего*»)

Бажáти гара́здів кому (бажати благополуччя *кому* «желать благополучия *кому*»)

Бажáти на добра́ніч кому (бажати спокійної ночі *кому* «желать спокойной ночи *кому*»)

Базі́ка хто; Балаку́н хто (говорун *хто* «говорун *кто*»)

Байдáрка-одина́чка (одномісна байдарка «одноместная байдарка»)

Ба́йдики біти; Байдикува́ти; Байдува́ти; Біти багла́ї; Біти ба́йди; Коту́ пу́зо чу́хати; Ле́жні справля́ти; Ле́жня біти; М'я́ти ханькі́ (лежати на боці; бити баклуші; валяти дурака; ледарювати «лежать на боку; бить баклуши; валят дурака; бездельничать, разгильдяйничать»)

Ба́йдуже; Дарма́; Пустé (не біда; нічого страшного; та нічого; без проблем; ніяких проблем «не беда; ничего страшного; да ничего; без проблем; никаких проблем»)

Ба́йдуже кому, до чо́го; Ба́йдуже кому, про що; Не обхо́дить ко́го, що; Не ціка́вить ко́го, що; Одна́ково кому, до чо́го, що; Однакові́сінько кому, до чо́го, що (все одно *кому, що*; все рівно *кому, що*; без різниці *кому, що*; діла немає *кому, до чо́го*; не

Байдуже ставитися

представляє інтересу для кого, що «все одно кому, що; все равно кому, что; без разницы кому, что; дела нет кому, к чему; не представляет интереса для кого, что»)

Байдуже кому, до чого; Байдужісінько кому, до чого; Як до стовпá кому, що; Як об стіну горóхом кому, що (немає діла кому, до чого; нуль на масу хто, на що; по боку кому, що; до лампочки кому, що; фіолетово кому, що «нет дела кому, к чему; ноль на массу кто, на что; по боку кому, что; до лампочки кому, что; фиолетово кому, что»)

Байдуже ракові, у якому його горщичку зварять; Горить ха́та, горі́ й стодóбла; Коли пропáв віл, пропада́й і баті́г; Не до жа́ртів ри́бі, коли́ її під жа́бри га́ком зачепі́ли; Не до порося́т сви́ні, як сви́ня у во́гні; Про но́ги не дýмають, коли́ голова́ в петлі́; Пропáв кінь – й вуздéчку кинь; Пропáв кінь, пропада́й і баті́г; Узя́в біс ко́ня, неха́й і вуздéчку берé; Узя́в чорт баті́г, неха́й берé й пúжално; Узя́в чорт ко́рóву, неха́й берé й теля́; Чуб дарма́, як голо́ві нема́ (ствявши голову, за волоссям не плачуть «снявши голову, по волосам не плачут»)

Байдуже ставитися до кого, чого (байдуже відноситися до кого, чого «безразлично относиться к кому, чему»)

Байдуже що...; Дарма́ що...; По́при те, що... (не зважаючи на те що...; не дивлячись на те що... «несмотря на то что...»)

Байдуже як (неважливо у який спосіб «неважно каким образом»)

Байдужий хто, до кого, чого; Байдужливий хто, до кого, чого; Байдужний хто, до кого, чого; Збайдужілий хто, до кого, чого; Збайдужнілий хто, до кого, чого (безразлічний хто, до кого, чого «безразличный кто, к кому, чему»)

Байка (басня «басня»)

Бакалі́йник хто (бакалійщик хто «бакалейщик кто»)

Бала́кає по-чужинськи хто (говорить не по нашому хто «говорит не по нашему кто»)

Балакани́на; Бу-ба-бу́ (болтовня «болтовня»)

Ба́лка; Ві́балок; Відо́линок; Вія́рок; Ді́л; До́ліна; Ло́щові́на; Уло́говина (овраг; ложбина; лощина «овраг; ложбина; лощина»)

Бам-балám (бім-бом «бим-бом»)

Бáнтик (бантік «бантик»)

Бáнька; Глек; Глéчик; Джбан; Дзбан; Жбан; Збан; Кúхва; Кúхоль (кувшин «кувшин»)

Барабáнник *кто* (барабанщик *кто* «барабанщик *кто*»)

Баранці́ (барашки «барашки»)

Бáрва (краска «краска»)

Барвнiк (краситель «краситель»)

Барiльце; Бочiвка; Бочiвок (бочонок «бочонок»)

Барлiг; Кúблище; Кублó; Лiгвище; Лiгво; Тiрло (логово «логово»)

Бáрна стiйка (барна стойка «барная стойка»)

Баскалiчитися; Комизiтися; Коцюбiтися; Опирáтися; Пручáтися; Упирáтися (артачитися «артачиться; кочевряжиться»)

Бáско (лихо «лихо»)

Батогá з пiскú не сплетéш; Гóлим зáдом iжакá не задáвиш; Прóти горi пiскóм не сiпати; Шiлом мóря не нагрiéш (головою стiни не проб'еш; пугою обуха не пересiчеш «лбом стeны не прошибеш; плетью обуха не перешибеш»)

Батóжити кого (бичувати *кого* «бичевать *кого*»)

БАТЬКО

Гóнить, як вiтрiв бáтько *кто*; Бiжiть, мов з шибеницi зiрвáв-ся *кто* (летить, як стрiла *кто*; летить, як куля *кто* «летит, как стрела *кто*; летит, как пуля *кто*»)

Гуртóм i бáтька лéгше бiти; Одiн кiл плóта не вдéржить; Де рóбить кúпа, не болiть бiля пúпа (один у полi не воiн; одна

ластівка весни не робить «один в поле не воин; один человек погоды не делает; одна ласточка весны не делает»)

І якé мені в бáтька гóре! (і що мені до того! «и что мне до того!»)

Піті вслід бáтькові (піти слідами батька «пойти по стопам отца»)

Правити як за рідного бáтька (заламувати ціну «заламывать цену»)

Тут не ваш бáтько госпóдар; Не вáше мéлеться; Не вáше молóтиться (не ваше діло «не ваше дело»)

Хрещéний бáтько (хресний батько «крестный отец»)

Чорт бáтька знає!; А грець йогó знає!; Кат йогó знає! (а чорт його знає! «а черт его знает!»)

Чужими пирога́ми бáтька поминáти; Чужім пóтом не на-гріешся (чужими руками жар загрібати «чужими руками жар загребать»)

Який бáтько, такий син; Який пан, такий і жупáн; Який пан, такий і крам (по горщику й кришка «по горшку и покрышка»)

Батькува́ти кого; Ла́яти аж гай гудé кого; Ла́яти на всі бо́ки кого; Ла́яти на всі за́ставки кого; На зу́би бра́ти кого; Скребті́ мо́ркву з кого; Шпéтити кого (сварити, на чому світ стоїть кого «ругать, на чем свет стоит кого»)

Ба́чать о́чі, та зась; Ба́чить кіт са́ло, та си́ли ма́ло; Ба́чить коро́ва, що на повітці соло́ма; Є в гле́ку молоко́, та голо́ва не влі́зе; Є ло́жка, та в ми́сці нема́; Є са́ло, та не мо́жна діста́ти – висо́ко висі́ть; Їв би паляни́ці, та зубів нема́ у кого; Лю́бить соло́дке, та мо́рда коро́тка хто; Не для Гри́ця паляни́ця; Не для пса ковбаса́; Но́сом чу́ю, та рука́ми не впійма́ю; Ра́да б Га́нна за па́на, та пан не бере́; Соло́дкий мед, а́ле па́льців не обгри́зти; Хоч бли́зько, та сли́зько; Чує кіт у гле́чику молоко́, та мо́рда коро́тка (близько лікоть, та не вкусиш; бачить око, та зуб не йме; рада б душа в рай, та гріхи не пускають «близок локоть, да не укусиш; глаз видит, да зуб неймет; рада бы душа в рай, да грехи не пускают»)

Ба́чачи кого, що; Побáчивши кого, що (при виді кого, чого «при виде кого, чего»)

Ба́чив сма́леного во́вка хто; Бі́тий жак хто; Бі́тий на всі копи́та хто; Бі́тий негóдами хто; Був вовк і в сі́ті, й перед сі́ттю; Був і на коні й під конéм хто; Був на во́зі й під во́зом хто; Був у стúпі й за стúпою хто; Бувáв у

бува́льцях хто; З усіх калю́ж попів воді хто; Не з однієї калю́жі во́ду пив хто; Не з однієї печі хлі́ба куштува́в хто; Не то́рішнього лі́та чолові́к хто; Пере́йшов крі́зь сі́то й ре́шето хто; Про́йшов Кри́м і Ри́м хто; Про́йшов мідні тру́би й чо́ртові зу́би хто; Поспи́тав у́же й пня́, і коло́ди хто; Рі́зних борщів скуштува́в хто (не вчора на світ народився *хто*; пройшов крізь вогонь і воду *хто*; пройшов вогонь, воду і мідні труби *хто*; знає, почім фунт лиха *хто* «не вчора на свет родился *кто*; прошел огонь и воду *кто*, прошел огонь, воду и медные трубы *кто*; знает, почему фунт лиха *кто*»)

Ба́чили о́чі, що купува́ли, ї́жте, хоч повила́зьте; Купи́ли хри́ну – тре́ба їсти; Хто ка́ші наварі́в, той му́сить і з'їсти (заварив кашу, то й розхлюбай; ти заварив кашу, то ти й пачисся нею; за що боролись, на те й напоролись «ты заварил кашу, ты и расхлебывай; за что боролись, на то и напоролись»)

Ба́шта; Ве́жа; Стра́жниця (башня «башня»)

Ба́гати що; Жма́кати що; Жу́жмити що; М'я́ти що; Пере́мина́ти що (комкати *що* «комкать *что*»)

Бе́бехи надсади́ти кому; Печі́нки відби́ти кому (відбити боки *кому* «бока отбить *кому*»)

Бе́взень хто; Бе́взь хто; Бо́вдур хто; Йо́лоп хто; Ло́бур хто; Те́лепень хто (балбес *хто*; болван *хто* «балбес *кто*; болван *кто*»)

Без вага́нь (без колебань «без колебаний»)

Без господа́ря й дві́р пла́че (без хазяїна дїм сирота «без хозяина дом сирота»)

Без до́мішки іро́нії (не іронізуючи «не иронизируя»)

Без жо́дних до́зволів (без будь-яких дозволів «без каких-либо разрешений»)

Без жо́дної при́крості (без всяких неприємностей «без всяких неприятностей»)

Без за́йвих подроби́ць (ближче до діла «ближе к делу»)

Без міла голіти

Без зайвої балаканіни; Довго не говорючи; Не кажучи багато; Не кажучи зайвого (без зайвих слів «без лишніх слів»)

Без клепки в голові хто; Дев'ятої клепки бракує кому; Жуки в голові в кого; Клепки бракує кому; Немає третьої клепки в голові в кого; Трощи клепки в голові не сходяться кому, в кого; Шпаки в голові в кого (голова не в порядку в кого; мозків не вистачає кому; не всі вдома в кого; без царя в голові хто «голова не в порядку у кого; мозгов не хватаєт кому; не все дома у кого; без царя в голові хто»)

Без мастіла нема діла; Суха лóżка рот дерé; Сухий кусок горло дерé; Хто маже, той і їде; Хто мастить, тому віз не скрипить (не підмажеш, не поїдеш «не подмажеш, не поедеш»)

Без міла голіти кого (без ножа різати кого «без ножа резать кого»)

Без ніяких якіх; Без ніякого (без всякого «без всякого»)

Без огляду на що; Безвідносно до чого; Всупір чому; Попри що (не зважаючи на що; не дивлячись на що «несмотря на что»)

Без огляду на те, що... (не дивлячись на те, що... «не ззирая на то, что...»)

Без поспіху; Не кваплячись; Неквапно; Неквапом; Неквапливо; Непоквапливо; Непоквапно; Неспішно; Півгагом; Спроквóла (без спішки; не поспішаючи, не спішачи «без спешки; не спеша»)

Без пригóд; Безперешкóдно (благополучно «благополучно»)

Без роду й плóду хто (без роду і без племені хто «без роду и племени кто»)

Без сéнсу що (не має смислу що не имеет смысла что»)

Без уга́ву; Без упи́ну (без умолку; без удержу «без умолку; без удержу»)

Без уга́ву; Без упи́ну; Безперéвно; Безперестáнку; Безперéстану; Безугáвно; Безупи́нно; Невпи́нно; Ненаста́нно (безпереривно, безпереривно; безустанно; безперестанно; безперебійно; без перебоїв «бесперывно; безустанно; непрерывно; бесперебойно; без перебоев»)

Безба́рвно (безцвітно «бесцветно»)

Бéзбач; Бéзвіч; Безоглядно; На відчай душі; Хай би там що; Хоч би там що (що б не сталося; що б там не було; що б то не стало; не дивлячись ні на що, незважаючи ні на що «что бы ни случилось; что бы там ни было; что бы то ни стало; несмотря ни на что»)

Бéзбач; Бéзвіч; Безоглядно; Не оглядаючись; Не озираючись (без оглядки «без оглядки»)

Бéзбач; Відчайдушно; Зав'язавши бчі; На відчай душі; Набліп; Осліп; Сліпма; Стрімголів; Хоч до дідька в зуби; Хоч з мосту та в воду (всліпу; безшабашно; на удачу; не дивлячись; зламавши голову «вклепую; безшабашно; наудачу; не глядя; очертя голову, сломя голову»)

Безва́дний хто; Бездога́нний хто; Че́сний хто (безпорочний *хто* «беспорочный *кто*»)

Безвира́зний хто (нуль емоцій у *кого* «ноль эмоций у *кого*»)

Безвідмо́вний хто (безвідказний *хто* «безотказный *кто*»)

Безглу́здість; Глу́пство; Глупо́та; Ду́рість; Дурни́ця, Дурни́ці; Бредня́, Бридня́; Ка́зна-що; Коцюба́ кудкуда́кала, помело́ яйце́ знесло́; На вербі́ гру́ші; Нісенітниця́, Нісенітні́сть; Сон рябо́ї коби́ли; Хіміні́ ку́ри (абсурд; ахінея; беліберда; вздор; глупі́сть; бабині казки «абсурд; ахінея; беліберда, бессмыслица; вздор; глупость; бабьи сказки»)

Безглу́здо що; Дарéмне що; Дарéмно що; Дарма́ що; Ма́рно що; Ма́рне що; На ві́тер що; Надарéмне що; Надарма́ що; Надармо́ що; Намарне́ що; Намарно́ що; По-пусто́му що (без жодної користі *що*; без толку *що*; впусти *що*; вхолосту *що*; безуспішно *що*; безрезультатно *що*; даром *що*; немає смислу в чому «без всякой пользы *что*; без толку *что*; впустию *что*; вхолостую *что*; безуспешно *что*; безрезультатно *что*; даром *что*, напрасно *что*, понапрасну *что*; зря *что*, бесполезно *что*; нет смысла в чем»)

Безгрі́шний хто (благопристойний *хто* «благопристойный *кто*»)

Бездомо́к хто; Безха́тько хто (бомж *хто* «бомж *кто*»)

Безду́мний вчи́нок (безрозсудний поступок «безрассудный поступок»)

Безду́мно; Відчайду́шно (безрозсудно «безрассудно»)

Безжа́лісний хто; Безжа́льний хто (не знаючий жалю *хто* «не знающий жалости *кто*»)

Безжа́лісний во́рог

Безжа́лісний во́рог *хто* (безпощадний ворог *хто* «безпощадный враг *кто*»)

Безжу́рний *хто*; **Безкло́пітний** *хто*; **Безсу́мний** *хто*;
Безтурбо́тний *хто*; **Нежу́рливий** *хто* (беззаботний *хто*
«беззаботный *кто*»)

Безжу́рно жи́ти; **Безтурбо́тно жи́ти**; **Жи́ти засі́бно**; **Розкошува́ти** (ні в чому собі не відмовляти; жити в розкоші; жити у своє задоволення; жити не знаючи горя «ни в чем себе не отказывать; жить в роскоши; в свое удовольствие жить; жить не зная горя»)

Беззако́ння; **Вседозво́леність**; **Сваво́ля** (безпредел «безпредел»)

Беззаперечно́ (без усяких заперечень «без всякого прекословия»)

Беззмісто́вний (безцільний «бесцельный»)

Безкебе́тний *хто* (бездарний *хто* «бездарный *кто*»)

Безкле́пкий *хто*; **Безмі́зкий** *хто*; **Безмо́зкий** *хто*; **Безтя́мний** *хто*; **Нетяму́щий** *хто* (безмозглий *хто* «безмозглый *кто*»)

Безкра́йї; **Безме́жний**; **Необме́жений** (безграничний «безграничный»)

Безла́д; **Безла́ддя**; **Гармі́дер**; **Каварда́к**; **Недола́ддя** (безпорядок; бардак «беспорядок; бардак»)

Безла́дно; **Хто́зна як** (безалаберно; безпорядочно; врозлад «безалаберно; беспорядочно; врозлад»)

Безла́дно юрмі́тися (безпорядочно товпитися «беспорядочно толпиться»)

Безмеж; **Безме́жжя**; **Безме́жність** (безграничність «безграничность»)

Безме́жні можли́вості (нескінченні можливості «бесконечные возможности»)

Безмі́р (безкі́нечність «бесконечность»)

Безмі́рно (не знаючи міри «не зная меры»)

Безна́пасно (не знаючи горя «не зная горя»)

Безнастанно; Всякчас; Повсякпору; Повсякчас; Повсякчасно; Постійно (всечасно; у будь-який час, у всякий час «всечасно; в любое время, во всякое время»)

Безодня; Безоднява; Провалля; Прірва (бездна; пропасть «бездна; пропасть»)

Безощадно (без міри «без меры»)

Безперервний процес (безперервний процес «бесперебойный процесс»)

Безперестанно; Безугавно; Непогамовно (безперервно, неперервно «беспрерывно; непрерывно»)

Безперечно що; Безсумнівно що; Без жодного сумніву що; Нічого й казати; Пóза жóдним сумнівом що; Пóнад усякий сумнів що; Пóнад усякі сумніви що (без всякого сумніву *що*, без усяких сумнівів *що*; поза всяким сумнівом *що*, поза всякими сумнівами *що*, поза всяких сумнівів *що*; не підлягає сумніву *що*; немає сумніву *в чому*; не викликає сумнівів *що* «без всякого сомнения *что*, без всяких сомнений *что*; вне всякого сомнения *что*, вне всяких сомнений *что*; не подлежит сомнению *что*; нет сомнения *в чем*; не вызывает сомнений *что*»)

Безпомільний хто; Гóді дорікнути кому; Зразковий хто; Несхибний хто (нічим дорікнути *кому*; не заслуговує навіть найменшого докору *кто* «нечем упрекнуть *кому*; не заслуживает даже малейшего упрека *кто*»)

Безпорадно; Безрадно; Непорадно (безпомічно «беспомощно»)

Безправність (безправ'я «бесправие»)

Безпритульний хто; Безпритульник хто; Безприхильний хто; Безпричальний хто (безпризорник *хто*; безпризорний *хто* «безпризорник *кто*; безпризорный *кто*»)

Безпритульний волоцюга хто (бездомний бродяга *хто* «бездомный бродяга *кто*»)

Безрадісна перспектива (безвідрадна перспектива «безотрадная перспектива»)

Безрадісно жити; Прóсвітку не мати (вести тяжке життя; вести безрадісне життя «вести тяжелую жизнь; вести безрадостную жизнь»)

Бéзрух

Бéзрух (застій «застой»)

Безсенсóвно (без смислу «без смысла»)

Безсілий хто (безсильний *хто* «бессильный *кто*»)

Безсóвісно (безсовісним чином «бессовестным образом»)

Безсóння; Нічнийці (безсонниця «бессонница»)

Безсорóмний хто (безстидний *хто* «бесстыдный *кто*»)

Безсторонній хто; Незашóрений хто; Неуперéджений хто (безпристрасний *хто* «бесстрастный *кто*»)

Безсумнівна перемо́га чия (перемога по праву *чия* «победа по праву *чья*»)

Безсуперéчно (у безспірному порядку «в беспорном порядке»)

Безталáнный хто; Бідáка хто; Біднятко хто; Бідолáха хто; Бідолáшний хто; Горопáха хто; Неборáк хто; Сердéга хто; Сіромáха хто (обездоленый *хто*; бідняга *хто* «обездоленный *кто*; бедняга *кто*»)

Безумóвно (безумовно «безусловно»)

Безупінний рядóк; Рухóмий рядóк (біжучий рядок, біжуча строка «бегущая строка»)

Безхáтний хто (бездомний *хто* «бездомный *кто*»)

Безхáття (бездомність «бездомность»)

Белькóче, як хóче хто (язык без кісток *в кого* «язык без костей *у кого*»)

Берé ляк кого (пробирає страх *кого* «пробирает страх *кого*»)

Бережи вóха, бо вкóсить мóха; На Бóга складáйся, рóзуму ж тримайся; Не вір собáці, бо вкóсить; Не всякий раз краді, та всякий раз бережися; Небереже́ного і чорт не стереже́; Оглядáйся на за́дні колéса; У Бóга все мóга; Шанóйся!; Як не дасть Бог смéрті, то й чорті не візьму́ть (береженого і Бог береже; Богу молись, а сам стережись; обережніше на поворотах «Береженого Бог бережет; Богу молись, а сам берегись; осторожнее на поворотах»)

Бережливо; Дбайли́во; Обáчно (бережно «бережно»)

Берéться на весну́; Весна́ весніться; Весні́є; На весну́ кладéться (йде до весни; на весну повертає; настає весна; весна вступає у свої права «идет к весне; на весну поворачивает; наступает весна; весна вступаєт в свои права»)

Берéться на вéчiр; Вечорі́є; Вéчiр вечорі́є; День вечорі́є; На вéчiр кладéться; На вéчiр хiлиться; Сóнце вечорі́є (наближається вечiр; дiло йде до вечора; день близиться до вечора «близитися вечер, приближается к вечеру; дело идет к вечеру; день близится к вечеру»)

Бері́ йогó морóка! (хрін з ним! «хрен с ним!»)
Бері́ лівóруч! (тримай лiвiше! «держи левее!»)

Бері́гся кия́, та діста́в нагая́ хто; Від вóвка вті́кав, а на ведмéдя впав хто; З дощу́ та під рiнну; З калю́жі та в болóто; Поправі́вся з печі́ на лоб хто; Ті́кав від дiму, та впав у вогóнь хто (вiд горя бiг, та в бiду потрапив; з вогню та в полум'я, з жару та в полум'я «от горя бежал, да в беду попал; из огня да в полымя; от дождя да под капель»)

Беручі́ загалóм; Вкúпi; Все загалóм; Загалóм; Навзага́л; Усé рáзом узíте (в загальному; в загальних рисах; в цілому; в загальному й цілому; в основному «в общем; в общих чертах; в целом; в общем и целом; в основном»)

Бешкéт; Галабúрда (дебош «дебош»)
Бешкéтник хто; Відчайдúх хто; Шибáйголова хто (зiрвиголова хто «сорвиголова кто»)

Бешкéтник хто; Розби́шака хто; Розбíяка хто; Шíбеник хто (дебошир хто «дебошир кто»)

Бешкетувáти (дебоширити «дебоширить»)
Бiрка (бiрка «бирка»)

Бiти дзюркóм; Бiти цiвкóю; Вирувáти; Джерелити; Клекотáти; Нуртувáти; Шумувáти (бити ключем, кипiти ключем; бурлити; бити струменем «бить ключом, кипеть ключем; бурлить; бить струей»)

Бiти на гвалт; Бiти на спóлох (бити тривогу «бить тревогу»)
Бiти пóза цiль (бити мимо цiлi «бить мимо цели»)
Бiтий небiту несé; Товáриш у нещáстi хто (товариш по нещастю хто «товарищ по несчастью кто»)

Бітисся до загіну

Бітисся до загіну (битися не на життя, а на смерть; битися до останнього «битися не на життя, а на смерть; битися до последнего»)

Бітисся навкулачки (битися кулаками; битися врукопашну «драться кулаками; битися врукопашную»)

Бітому й різку покажи, то він боїться; Бітому собаці кія не показуй; Кого міх налякав, тому й торба не дасть спати; Налякав міх, що й торби страшно; Опарився на молоці, та й на воду студить хто; Полоханий заєць і пенька боїться; Хто на окропі опарився, і на зимну воду дусь; Хто спаривсь на окропі, той і на холодну воду дмухне (лякана ворона й куща боїться; обпікшись на молоці, дутимеш і на воду «пуганая ворона и куста боится; обожжешься на молоке, станешь дуть и на воду»)

Біганіна; Шастаніна; Шастання (біготня «беготня»)

Біганіна колом (ходіння кругами «хождение кругами»)

Бігати на ковзанях (кататися на коньках «кататься на коньках»)

Бігати наввипередки з ким (бігати наперегонки з ким «бегать наперегонки с кем»)

Бігти (біжати «бежать»)

Бігти підтюпцем (бігти труською «бежать труской»)

Бігцем (бігом «бегом»)

БІДА

Біда, а не вчений хто (горе-вчений хто «горе-ученый кто»)

Біда, а не рибалка хто (горе-рибак хто «горе-рыбак кто»)

Біда біді на слободі (клин клином вибивають «клин клином вышибают, клин клином выгоняют»)

Біда навчить коржі з маком їсти; Навчить біда з салом коржі їсти; Навчить біда ворожити, як нема чого до рота положити (біда навчить калачі їсти; голь на вигадки хитра «беда научит калачи есть; голь на выдумки хитра»)

Бідү бідувати; Бідувати горе (переживати біду; терпіти горе «переживать беду; терпеть горе»)

Важка біда обсіла кого (круто доводиться кому «круто приходится кому»)

Від біді й конем не втечеш (біда скоро ходить «беда скоро ходит»)

Влізти в бідү (вляпатися «вляпаться»)

Жіти з лихою бідою; Жіти, від біді тікаючи; Жіти, ліха прикупивши (жити з горем навпіл «жить с горем пополам»)

З бідюю, як риба з водою хто (з біди не заплаче *хто* «от беды не заплачет *кто*»)

Млин меле, борошно буде; язик меле, біда буде (не мели язиком! «не мели языком!»)

На мене біда кладётся (мені загрожує біда «мне грозит беда»)

Піднестися з біди (вийти з важких обставин «выйти из тяжелых обстоятельств»)

Узяти на свою бідю кого, що; Узяти собі на бідю кого, що; Узяти собі на ліхо кого, що (узяти на свою голову *кого, що* «на свою голову взять *кого, что*»)

Упав у бідю, як кўрка в борщ хто (попався, як ворона в суп *хто* «попался, как ворона в суп *кто*»)

Ховаймо на спід тягяр наших бід! (не вішаймо носа! «не вешайте нос!»)

Чи раз, чи два – одна біда; Раз козі смерть (сім бід – один одвіт «семь бед – один ответ»)

Чужу бідю на воді розведу, а своїй і кінця не знайду (чуже горе не болить «чужое горе не болит»)

Біда бідю кліче; Біда за бідю чіпляється, Біда, та й за бідю зачепилася; Біда бідю перебу́де – одна згіне, де́сять бу́де; Біда бідю тягне; Біда зна́йде, хоч і в піч зама́жся; Біда зна́йде, хоч і со́нце зайдé; Біда на біді; Біда сама́ не ходить, а де́сять за собо́ю во́дить; Від біди́ й конéм не втечéш; До лі́ха та ще й лі́хо; І на ме́ду зна́йдеш бідю; Лі́хо бідю чу́є; Не то біда́, що пла́че, а то біда́, що ска́че; Неща́стя ходить па́рами; Як в́ухо вві́рвётся, то й дзбан розі́б'ється; Як одна́ біда́ йде, то й дру́гу веде́ (біда скоро ходить; іде біда – відчиняй ворота; від біди не втекти; біда за бідю чіпляється; біда на біді, бідою поганяє; біда ніколи сама не ходить; біда бідю родить, біда лихо родить; неприємностей не оберешся «беда скоро ходит; идет беда – открывай ворота; беды не миновать, беды не избежать; беда в беду цепляется; беда на беде, бедою погоняет; беда одна не ходит; беда беду родит; неприятностей не оберешься»)

Бідар хто; Жебра́к хто; Злі́дар хто; Злі́день хто (нищий *хто* «нищий *кто*»)

Бідкатися (плакатися «плакаться»)

Бідний край на що (бідний край *чим* «бедный край *чем*»)

Бідний як мак начётверо хто (бідний як церковна миша *хто* «бедный как церковная мышь *кто*»)

Бідному женітися, бодай не спізнітися (як бідному женитися, то й ніч мала «бідному жениться – и ночь коротка»)

Бідувати; Животіти; Жити в злиднях; Поневірятися (бідствувати; микатись; жити в нужді; тягнути життя «бедствовать; мыкаться; жить в нужде; влачить жизнь»)

Бійня (бойня «бойня»)

БІК

Вилізе боком кому, що; Вилізе через бік кому, що (вийде боком кому, що; погано скінчиться для кого, що «выйдет боком кому, что»; плохо кончится для кого, что»)

Два боки однієї монети (дві сторони однієї медалі «две стороны одной медали»)

Другий бік медалі; Зворотний бік медалі; Інший бік медалі (інша сторона медалі «другая сторона медали»)

З боку в бік (зі сторони в сторону «со стороны в сторону»)

З іншого боку (з другої сторони «с другой стороны»)

З обох боків (з обох сторін «с обеих сторон»)

З одного боку (з однієї сторони «с одной стороны»)

З фінансового боку (з фінансової сторони «с финансовой стороны»)

З цього ж боку (з цієї ж сторони «с этой же стороны»)

Зайти з іншого боку до чого (підійти з другої сторони до чого «подойти с другой стороны к чему»)

Зверхній бік документа (лицьова сторона документа «лицевая сторона документа»)

Зірки на всі боки (бігати поглядом «бегать взглядом»)

Зі свого боку; І собі; Своєю чергою (зі своєї сторони; у свою чергу «со своей стороны; в свою очередь»)

Лишитися на боці; Залишитися на задвірках; Поступитися назад (відійти на другий план «отойти на второй план»)

Медаль на два боки (медаль з двома сторонами «медаль с двумя сторонами»)

М'ячик на вашому боці; За вами черга; Тепер ваша черга (діло за вами «дело за вами»)

На всі боки (на всі лади «на все лады; на разные лады»)

На зворотньому боці чого (на оборотній стороні чого «на обратной стороне чего»)

- Ніяким бо́ком не причéтний** *хто, до чого* (немає ніякого відношення *хто, до чого* «не имеет никакого отношения *кто, к чему*»)
- Оглядáти на всі бóки** *що* (оглядати з усіх сторін *що* «осматривать со всех сторон *что*»)
- Опинівся, як Панás на тім бóці** *хто*; **Заблукáв мéжи хáтою й комóрою** *хто*; **Заблукáв на влáсному подвiр'ї** *хто* (заблудився між трьома соснами *хто*; заблудився у трьох соснах *хто* «заблудился между трех сосен *кто*; заблудился в трех соснах *кто*»)
- По обiдвa бóки** *чого* (по обидві сторони *чого* «по обеим сторонам *чего*»)
- По той бiк** *чого*; **Потóйбiч** *чого* (на другій стороні *чого*; на тій стороні *чого*; по ту сторону *чого* «на другой стороне *чего*; на той стороне *чего*; по ту сторону *чего*»)
- По цей бiк** (на цій стороні «на этой стороне»)
- Показáти товáр з крáщого бóку** (показати товар лицем «показать товар лицом»)
- Полатáти бóки кому**; **Дáти наминáчки** *кому* (нам'яти боки *кому* «намять бока *кому*»)
- Розглядáтися на всі бóки**; **Роздивлýтися на всі бóки** (дивитися по сторонах «смотреть по сторонам»)
- Стáти на чийсь бiк** (прийняти чийсь сторону «принять чью-то сторону»)
- Схилýтися на чийсь бiк** (вiддавати перевагу *кому* «отдавать преимущество *кому*»)
- У протилéжний бiк**; **Навспáк** (у протилежну сторону «в противоположную сторону»)
- У той бiк** (в ту сторону «в ту сторону»)
- Удáр у бiк ворiт** (удар в сторону ворiт «удар в сторону ворот»)

Бiлiзна (бiльйо «белье»)

Бiлинá снiгу (бiлизна снiгу «белизна снега»)

Бiля (около «около»)

Бiля вхóду (при входi «при входе»)

БIЛЬ

Бiль голóви (головний бiль «головная боль»)

Гамувáти бiль (усмиряти бiль «усмирять боль»)

З бóлем у сёрци (з бiллю в сёрци «с болью в сердце»)

Завдáти бóлю кому (заподiяти бiль *кому* «причинить боль *кому*»)

Кричáти з бóлю (кричати вiд болю «кричат от боли»)

Більш-менш тихий

Нестерпний біль; Нестерпучий біль (невиносимий біль «невыносимая боль»)

Полéгшити біль чий, кому (пом'якшити біль *чий, кому* «смягчить боль *чей, кому*»)

Притлúмити біль (подавити біль «подавить боль»)

Стáлий біль голови у *кого* (постійна головна біль у *кого* «постоянная головная боль у *кого*»)

Таблétки прóти bóлю (таблетки від болю «таблетки от боли»)

Більш-менш тихий хто (відносно тихий *хто* «относительно тихий *кто*»)

Більшати (ставати більшим «становиться большим»)

Більше знáтимеш, мéнше спáтимеш (як багато будеш знати, то скоро зостарієшся «много будешь знать – скоро состаришься»)

Більше не зважáти на кого, що; Перестáти зважáти на кого, що (скинути з рахунку *кого, що*; не приймати в рахунок *кого, що* «скинуть со счета *кого, что*; не принимать в счет *кого, что*»)

Більше ніж (більше чим «больше чем, более чем»)

Більше, ніж зазвичáй кого, чого (більше, ніж звичайно *кого, чого* «больше, чем обычно *кого, чего*»)

Більше, ніж зазвичáй; Пóнад нóрму (зверх норми «сверх нормы»)

Більше ніхтó (ніхто інший «никто другой»)

Більше ста (більш ніж сто «более чем сто»)

Більше як раз не вмреш; Раз козі смерть; Раз мáти породила, раз і помирáти; Хто вмр тепéр, не вмре в четвéр; Чи пан, чи пропáв – двічі не вмирáти (двом смертям не бути, а одної не минути; була не була; помирати, так з музикою «двум смертям не бывать, а одной не миновать; была не была; умирать, так с музыкой»)

Більшому більше й трéба; Великому вóзові велика й дорóга; Великій рибі в глiбóкій воді плáвати; Коли мені, сліпóму, кúрка, то тобi, видющóму, і двi (великому кораблю – велике плавання «большому кораблю большое плавание»)

Благáти кого, про що (умоляти *кого, про що* «умолять *кого, про что*»)

Блáзень хто (шут *хто* «шут *кто*»)

Блакiть (лазур «лазурь»)

Блекотá (белена «белена»)

Блéшня (блесна «блесна»)

Близенько до чого; **Близісінько** до чого; **На віддалі руки** що; **На дóсяг руки** що; **От-от за плечіма** що; **Пáлицею докінути** до чого; **Під бóком** що; **Рукóю кіннути** до чого; **Рукóю сягну́ти** до чого; **Ша́пкою кіннути** до чого (рукою подати до чого; на відстані простягнутої руки що «рукой подать до чего; на расстоянии вытянутой руки что»)

Близька дру́жба (тісна дружба «тесная дружба»)

Бли́зько двох кіломе́трів (біля двох кілометрів «около двух километров»)

Бли́зько десяти кілогра́мів (порядка десяти кілограмів «порядка десяти килограммов»)

Блискави́чно (зі швидкістю блискавки «со скоростью молнии»)

Бли́скання; Майорі́ння; Мигáння; Миготі́ння; Мигті́ння (мелькання «мелькание»)

Бли́скати; Виблі́скувати (свіркати «сверкать»)

Бли́скітка (бльостка «блестка»)

Блискотлі́ві зорі (свіркаючі зорі «сверкающие звезды»)

Блискуне́ць; Гасі́вка; Гасні́к; Гасні́ця; Гасні́чка; Кагане́ць; Сліпачо́к (коптилка «коптилка»)

Блища́ти; Вили́скуватися (блистіти «блестеть»)

Блощи́ця (клоп «клоп»)

Блу́дними дорóгами пі́ти; Зійти́ з уторóваного шля́ху; Ста́ти на сли́зьку сте́жку; Ступі́ти на сли́зьку дорóгу (пуститися берега; низько впасти «пуститься берега; низко упасть; пустится во все тяжкие»)

Блудя́га хто; Блудко́ хто; Блукáлець хто; Блукáльник хто; Гріховóда хто; Зайді́світ хто; Приблúда хто; Приплéнтач хто; Швéндя хто (бродяга хто; блудящий хто «бродяга кто; блудящий кто»)

Блукáти (бродити «бродить»)

Блукати в здогадах (губитися в догадках «теряться в догадках»)

Блукати звінними стежками; Ходіти довкола; Ходіти кóлом; Ходіти околяса; Ходіти околясом; Ходіти, як кіт кóло гарячої кáші (ходити коло та навколо «ходить вокруг да около»)

Блукати світами; Вéштатися світами; Волочітися світа́ми; Піти́ світа́ми; Рі́зних борщів скуштува́ти; Світа́ми мандрува́ти; Сві́том блукати́ (бродити по світу, побродити по світу; скитатися по світу «бродить по свету, побродить по свету, пошататся по свету; скитатся по миру»)

Блукáч хто; Обходи́світ хто (скиталець *хто* «скиталець *кто*»)

Бляша́нка (жестянка «жестянка»)

Бо; Оскі́льки; Поза́як; Тому́ що (так як «так как»)

Бо нема́є чо́го (через брак *чого* «за неимением *чего*»)

Бовва́н (істукан «истукан»)

Бовкнути за́йве (сказати лишне «сказать лишнее»)

БОГ

Бог вас розсу́дить (Бог вам суддя «Бог вам судья»)

Бо́же, борони́!; Борóнь, Бо́же!; Бо́же, збав!; Збав, Бо́же!; Крий, Бо́же!; Не дай Бо́же! (Боже, упаси!; упаси, Господи!; ізбави Господи!; не призведи Господи! «Боже, упаси!; упаси, Господи!; избави Господи!; не приведи Господи!»)

Бо́же, поможи́; Хай Бог помага́є (Бог у поміч «Бог в помощь»)

Бо́же, поможи́, а сам не лежи́; На Бо́га склада́йся, а пра́ці не цура́йся; Роби́, небо́же, то й Бог помо́же (на Бога надійся, а сам не лінуйся; на Бога надійся, а сам не зивай «на Бога надейся, а сам не ленись; на Бога надейся, а сам не плошай»)

Відкритися як пе́ред Бо́гом кому́ (викласти все на чистоту *кому* «выложить все на чистоту *кому*»)

Дай Бо́же! (дай Бог! «дай Бог!»)

Дай, Бо́же, но́ги! (рятуйся, хто може! «спасайся, кто может!»)

Дай вам Бо́же все, що го́же! (усього Вам найкращого! «всего Вам наилучшего!»)

- Дякувати Бóгові!; Хваліти Бóга!** (слава Богу! «слава Богу!»)
- Забúта Бóгом місціна** (закинута місцевість «заброшенна местность»)
- Забúтий Бóгом хто** (кинутий на поталу долі *хто* «брошений на произвол судьбы *кто*»)
- Зневажáти Бóга** (богохульствувати «богохульствовать»)
- Коли вже те в Бóга й діялось** (Бог знає, коли то було «Бог знает, когда это и было»)
- Лише Бог зна що** (одному Богу відомо *що* «одному Богу известно *что*»)
- На Бóга** (ради Бога «ради Бога»)
- Нам Бóга не вчítь, як хлiб родíть; Як Бог дасть, í в печі не замáжешся** (Бог знає, що робить; без Бога ні до порога «Бог знает, что делает; без Бога ни до порога»)
- Не дай, Бóже, з Івáна пáна** (не дай, Боже, свині роги, а мужику – панство «не дай Бог свинье рога, а мужику – барство»)
- Пан Бог мені свiдок** (Богом клянуся «Богом клянусь»)
- Піймáти Бóга за нóги** (взяти Бога за бороду «взять Бога за бороду»)
- Пітí до Бóга вiвці пáсти; Відкíнути нóги** (віддати Богові душу «отдать Богу душу»)
- Пóтай Бóга, щоб чорт не знав** (кінці у воду ховати «концы в воду прятать»)
- Хай Бог мiлує** (не доведи Господи «не доведи Господь; не дай Господи!»)
- Як кортíть, то й Бог простíть** (на всяке хотіння є терпіння «на всякое хотение есть терпение»)
- Як у Бóга за дверíма; Як у Бóга за пáзухою; Замóжно** (зажиточно «зажиточно»)

Богобійний трéпет (благоговійний трепет «благоговейный трепет»)

Бóгові свiчку, а чóрту коцúбу; Всiдiти на двох стiльцiях; I Бóговi свiчка, i дiдьковi огáрок; Потанцювáти на двох весiллях; Служiти двом панáм; Торгувáти на два базáри; Щоб i вовкi сiтi i вiвцi цiлi; Щоб усiм догодiти (зайняти половинчату позицію; i нашим i вашим; дворушничати «занять половинчатую позицию; и нашим и вашим; дворушничать»)

Бодай тебе той знав був, що трясé очерéтами!; Грiм тебе бий!; Крутiла б тебе лихá годiна!; Лiхо тебе берi!; Стонáдцять чортiв тобi в хвiст!; Хай тобi абiщо!; Хай

Боездатність

тобі всячина!; Хай тобі грець!; Хай тобі дідько!; Чорт би тебе спік! (хай тобі чорт!; чорт з тобою!; чорт тебе побори!; чорти б тебе взяли! «черт возьми, черт тебя побори; черт с тобой; черт тебя возьми!»)

Боездатність; Боеспроможність (боеспособність «боеспособность»)

Боже теля хто; І мухи не зачепить хто; І мухи не скривдять хто; Недошкульний хто; Нешкідливий хто (безобідний хто «безобидный кто»)

Божевільний хто (сумашедший хто, безумний хто «сумашедший кто, безумный кто»)

Бозна-відколи (невідомо з яких пір «неизвестно с каких пор»)

Бозна-доки (невідомо до яких пір «неизвестно до каких пор»)

Боїться, як заєць бубна хто, кого, чого; Боїться, як полханий заєць пенька хто, кого, чого; Боїться, як собака кія хто, кого, чого; Боїться, як чорт свяченої води хто, кого, чого (боїться, як вогню хто, кого, чого «боится, как огня кто, кого, чего»)

Бойова поготова (боеготовність «боеготовность»)

Бойовий побратім (товариш по зброї «товарищ по оружию»)

Болісно кому; Гірко кому; Тужливо кому; Тужно кому (горісно кому «горесно кому»)

Болісно сприйняти що (з болем у серці сприйняти що «с болью в сердце воспринять что»)

Боляче кому (больно кому «больно кому»)

БОРГ

Виборсатися з боргів (вилізти з боргів «вылезти из долгов»)

Віплатити боргі; Віплатитися з боргів (погасити борг; розплатитися з боргами «погасить долг; расплатиться с долгами»)

Віддання боргу (повернення боргу «возврат долга»)

Загрúзнути в боргах; Заборгуватися; Запозичáтися (залізи в борги «залезть в долги»)

Ма́ти борги́ (бути в боргах «быть в долгах»)

Погрúзнути в боргах (погрязнути в боргах «погрязнуть в долгах»)

Поквитáти борги́ (розплатитися з боргами «расплатиться с долгами»)

У боргах, як у реп'яхáх хто (по вуха в боргах *хто*; по шию в боргах *хто*, по зав'язку в боргах *хто* «по уши в долгах *кто*; по горло в долгах *кто*»)

Боргува́ти кому; Бу́ти зобов'язаним кому, перед ким; Заборгува́ти кому; Завини́ти перед ким (бути в боргу у *кого*, перед *ким* «быть в долгу у *кого*, перед *кем*»)

Борода́ по ко́ліна, а ро́зуму як у дити́ни в кого; На голо́ві гу́сто, а в голо́ві пу́сто в кого; На голо́ві грéчка цвiте́, а в голо́ві й не бра́но в кого; Під но́сом косови́ця, а на ро́зум й не бра́но в кого; Під но́сом на́сіялося, а в го́лову й не навія́лося в кого; Розу́мна голо́ва бага́то во́лосся не де́ржить (під носом зійшло, а в голові й не посіяно в *кого*; волос довгий, та розум короткий в *кого* «под носом взошло, а в голове не посеяно у *кого*; волос долог, да ум короткий у *кого*»)

Бороди́й хто; Борода́нь хто (бородач *хто* «бородач *кто*»)

Бо́рошно (мука «мука»)

Босо́ніж (босяком; босими ногами; на босу ногу «босяком; босими ногами; на босу ногу»)

Брат бра́том, сват сва́том, а грóші не рiднiя; З сусiдом дружи́, а тин городи́; Нюхачiв бага́то, а таба́ки нема́; Сви́й не сви́й, а в горóх не лiзь; Хоч ми собі́ брати́, та на́ші кишeні не се́стри (дружба дружбою, а гроші нарізно; дружба дружбою, а тютюнець нарізно; товариш мій, а хліб їж свій «дружба дружбой, а деньгi врозь; дружба дружбой, а табачок врозь; товарищ мой, а хлеб ешь свой»)

Брати́ жва́ву уча́сть в чо́му (активно учавствувати в *чому*; приймати активну участь в *чому* «активно учавствовать в *чем*; принимать активное участие в *чем*»)

Брати́ за налѣжне що́ (приймати як даність *що* «принимать как данность *что*»)

Брати мірку

Брати зглибока *що*; **Вдумуватися** *у що*; **Добиратися до суті** *чого*; **Заглиблюватися** *у що*; **Розбирати на всі боки** *що*; **Сягати в суть** *чого* (вникати *у суть* *чого*; дивитися *у корінь* *чого*; проникати *в глибину* *чого* «вникать *в суть* *чег*о; смотреть *в корень* *чег*о; проникать *в глибину* *чег*о»)

Брати мірку з чого (знімати мірку з *чого* «снимать мерку *с чег*о»)

Брати на Бóга *кого*; **Відвóдити óчі** *кому*; **Дурíти** *кого*; **Задóрювати** *кого*; **Задурманювати** *кого*; **Замíлювати óчі** *кому*; **Зашóрювати óчі** *кому*; **Збивати з пантелику** *кого*; **Збивати на манівці** *кого*; **Навóдити полóду на óчі** *кому*; **Пérти туманá в óчі** *кому*; **Плóтати** *кого*; **Пускáти манó** *на кого*; **Тумáнити гóлову** *кому* (вводити *в оману* *кого* «вводить *в заблуждение* *кого*; вводить *в обман* *кого*»)

Брати на глúзи *кого*; **Брати на глум** *кого*; **Брати на кпíни** *кого*; **Брати на смíх** *кого*; **Кпíти з** *кого*; **Кпíнити з** *кого*; (висміювати *кого*; піднімати *на смíх* *кого*; піддавати висміюванню *кого* «висмеивать *кого*; поднимають *на смех* *кого*; подвергать осмеянию *кого*»)

Брати на себе відповідáльність (приймати на себе відповідáльність «принимать на себя ответственность»)

Брати на свій карб *що* (приймати на свій рахунок *що* «принимать на свой счет *что*»)

Брати нóги на плéчі; **Дáти ногáм знáти**; **Лéдве нóги вíнести звíдки**; **Накíвати п'ятами звíдки** (чудом врятуватися; спастися втечею «чудом спастись; спастись бегством»)

Брати óчі чíї; **Вбирáти в себе óчі**; **Впадáти в óко** *кому*; **Впадáти в óчі** *кому*; **Впадáти у вічі** *кому* (кидатися *в óчі* *кому* «бросаться *в глаза* *кому*»)

Брати чéрез край; **Передавáти куті мéду** (згущувати фарби «сгущать краски»)

Брати шлюб з ким; **Гті до шлюбу з ким**; **Ставáти під вíнець з ким** (вiнчатися *з ким*; вступати *до шлюбу з ким*; заключати шлюб *з ким* «венчаться *с кем*; вступать *в брак с кем*; заключать брак *с кем*»)

Брáтися до чого, коло чого (братися *за що* «браться *за что*»)

Брáтися на хíтросці (застосовувати хитросці «употреблять хитрости»)

Брáтися цвíллю (покриватися пліснявою «покрываются плесенью»)

Брідитися чого; **Гидувати** чим; **Грѣбувати** чим (брезгувати чим «брезгати чим»)

Бридота; **Гидота**; **Гидь**; **Негідь**; **Погань** (гадость «гадость»)

Брізки шампанського (бризки шампанського «бризки шампанского»)

Бродом; **Убрід** (вброд «вброд»)

Броньована машина (бронирована машина «бронированная машина»)

Брость; **Гроно**; **Кѣтяг**; **Китиця**; **Кім'ях** (гроздь «гроздь»)

Брудний рушнік (грязне полотенце «грязное полотенце»)

Бруднітися з чим; **Мазатися** з чим; **Паскудитися** з чим;
Поганитися з чим (маратися з чим «мараться с чем»)

Бруківка (брущатка «брусчатка»)

Брусниця (брусніка «брусніка»)

Бряжчїть добра копїйчина в кого; **Бряжчїть у кишєні** в кого; **Водїться добра копїйчина** в кого; **З грошїма хто**; **Не без грошей хто** (при грошах хто; водяться грошки в кого «при деньгах кто; водятся денешки у кого»)

Брязкіт (лязг «лязг»)

Брязкучий ланцюг (брязкаячий ланцюг «звенящая цепь»)

Бублік (баранка «баранка»)

Бубнар хто (бубенщик хто «бубенщик кто»)

Бубоніти; **Буркотїти** (бубніти; бурмотїти «бубнить; бурмотать»)

Був колїсь горїх, а тепєр свистун; **Були й в козі роги, та притєрлися**; **Зїшов нї в честь, нї в славу** хто; **На пшик перевївся** хто; **Перевївся нї на що** хто (був кїнь, та з'їздївся «был конь, да изъездился»)

Був мед, та гóсті ви́пили; Було́ діло, та полетіло; Було́ колись – мину́лося *що*; Було́, та за вітром пішло́ *що*; Було́, та за водою пішло́ *що*; Було́ та загуло́ *що*; Було́ те все давнó, то вже й неправда; Димом догорі́ пішло́ *що*; Пізно з ко́зами на торг!; Як мітло́ю змело́ *що*; Як у во́ду впало́ *що*; **Що** було́, відбуло́; **Що** було́, те за вітром пішло́; **Що** було́, те за водою пішло́; **Що** було́, те загуло́; **Що** було́, те мину́ло; **Що** було́, то було́ (було, та сплило *що*; діло давне *що* «было, да сплыло *что*; дело давнее *что*»)

Бува́ (чого доброго «чего доброго»)

Бува́є, **що** й бага́ті пла́чуть; Срі́бло-зло́то тя́гне в боло́то; **Що** з тих кúбків, як по́вні слі́з (і через золото сльози ллються «и через золото слезы льются»)

Бува́й! (будь!; пока «будь!; пока»)

Бува́йте здо́рові! (будьте здорові!; щасливо залишатися! «будьте здоровы!; счастливо оставайтесь!»)

Бува́льщина (биль «быль»)

Бу́вши *де*; Перебува́ючи *де* (знаходячись *де* «находясь *где*»)

Бу́вши *ким*, *чим* (будучи *ким*, *чим* «будучи *кем*, *чем*»)

Бу́де з *кого* (достатньо *кому* «достаточно *кому*»)

Бу́де зна́ти сьóму ма́сляну *хто* (задали пам'ятку, що до нових віників не забуде *хто*; дісталосся на горіхи *кому* «задали памятку, что до новых веников не забудет *кто*; досталось на орехи *кому*»)

Бу́де зна́ти сьóму ма́сляну *хто*; Достáнеться на кабачкі *кому*; Отрима́є на кабачкі *хто*; Почасту́ю тим ча́єм, **що** ним ворóбта підпира́ють *кого* (отримає на горіхи *хто*; отримає нагоняй *хто* «получит на орехи *кто*; получит нагоняй *кто*»)

Бу́де й на на́шому тижні́ свя́то; Ді́ждемо́ тіє́ї годи́ни, **що** бу́дуть по ше́лягу ді́ні; І в на́ше віко́нце засві́тить со́нце; Ко́лись і на нас со́нечко гля́не (і на нашій вулиці буде свято «и на нашей улице будет праздник»)

Бу́де хо́лодно аж до бе́резня (холоди триматимуться до початку березня «холода будут держаться до начала марта»)

Бу́дєнний; Звича́йний; Пере́січний; Посере́дній (середньої руки; заурядний «средней руки; заурядный»)

БУДІНОК

Будинок для літніх людей (будинок для престарілих «дом для престарелых»)

Будинок на три поверхи (триповерховий будинок «трехэтажный дом»)

Занедбаний будинок; Занеханий будинок (запущений будинок; будинок у запущеному стані «запущенный дом; дом в запущенном состоянии»)

Картковий будиночок (карточний домік «карточный домик»)

Класти будинок (будувати будинок «строить дом»)

Непоказний будинок (неприглядний будинок «неприглядный дом»)

Пологовий будинок (роддом «роддом»)

Приватний будинок (часний дім «частный дом»)

Чоло будинку (лицьова сторона будинку «лицевая сторона дома»)

Буднями (по буднях «по будням»)

Будова (стройка «стройка»)

Будуй хату з лободі, а в чужюю не веди; Де згода, там і догода; З хлібом-квасом, аби разом; Хоч хліб із водою, аби милий з тобою; Хоч хліб з квасом, аби разом; Чужа хата – не своя, там свекруха лихая (з милим рай і в шалаші; в тісноті, та не в образі «с милым рай и в шалаше; в тесноте, да не в обиде»)

Будучи тобою, я б... (на твоєму місці, я б... «на твоём месте, я бы ...»)

Будь-де; Куди попадй (куди попало «куда попало»)

Будь ласка (пожалуйста «пожалуйста»)

Будь ласка!; Коли ваша ласка!; Прощу вас уклінно!; Якщо ваша ласка! (зробіть милість!; зробіть ласку!; будьте добрі!; будьте ласкаві! «сделайте милость!; сделайте одолжение!; будьте добры!; будьте так любезны!»)

Будь ласкавий! (будь добрий! «будь добр!»)

Будь-скільки (скільки-небудь «сколько-нибудь»)

Будь-щоб; Хай би там що; Хоч би там що; Чого б то не вартувало (за всяку ціну, за будь-яку ціну, будь-якою ціною, любою ціною; що б не було «любой ценой; что бы ни было»)

Будь-що-бúдь

Будь-що-бúдь; Хай бúде, що бúде; Що бúде, те й бúде (будь що буде; була не була; що б то не стало «будь что будет; была не была; что бы то ни стало»)

Бúдь-як; Як-бúдь (як попало «как попало»)

Бúдь-як; І так і с'як; Навкрів-на́вскіс; Навпли́г і на́вскáч; То скóком, то бóком; Усіля́ко; Хоч бóком, хоч скóком; Хоч по-яко́му; Хоч як; Як-бúдь (у будь-який можливий спосіб; всякими способами, різними способами; усіма можливими способами; будь-яким способом, будь-яким чином; яким би то не було чином «в любой возможный способ; всякими способами, разными способами; всеми возможными способами; любым способом; каким бы то ни было образом»)

Бúдь-який (який не є «какой ни есть»)

Бúдьмо! (за нас! «за нас!»)

Бúдьте виба́чливими! (не судіть строго! «не судите строго!»)

Бузко́ва фа́рба (сіренева краска «сиреневая краска»)

Бúзько; Лелéка; Чорногúз (аїст «аист»)

Бúйний по́черк у кого (крупний почерк у кого «крупный почерк у кого»)

Було́ б вам ба́чити що (це треба було бачити «это надо было видеть»)

Було́ б не зле зроби́ти що (не було б зайвим зроби́ти що «не было бы лишним сделать что»)

Було́ кому́ пові́рити! (знайшов кому пові́рити! «нашел кому поверить!»)

Було́ на́двечір (діло йшло до вечора «дело было к вечеру»)

Бúльбашка (пузир «пузырь»)

Бундю́читися; Велича́тися; Вісо́ко гада́ти про себе; Вісо́ко літа́ти; Вихваля́тися; Гну́ти кі́рпу; Горо́житися; Губу́ копи́лити; Де́рти кі́рпу; Зано́ситися; Пиндю́чити-ся; Пиша́тися; При́ндитися; Фуду́литися; Хвалі́тися; Хизува́тися; Ходи́ти павичéм; Чва́нитися (дерти носа, задирати носа; задирати голову; високо нестися; задаватися; зазнаватися; задиратися; кічитися; хвастатися; бути високої думки про себе; багато про себе думати «драть нос, задирать нос; задирать голову; высоко нестись; задаваться; зазнаваться; задираться, хорохориться; кичиться; хвастаться; быть высокого мнения о себе; многое о себе думать»)

Бундю́чність; Гордови́тість; Зарозумі́лість; Пиха́тість; Пихли́вість; Пого́рда (високомі́рність «высокомерие»)

Бунт; Зáколот (м'ятеж «мятеж»)

Бунтáр хто; Бунтівни́к хто (бунтовщик *хто* «бунтовщик *кто*»)

Буреві́й (ураган; буран «ураган; буран»)

Буркоту́н хто; Воркоту́н хто (бурмотун *хто*; ворчун *хто* «бурмотун *кто*; ворчун *кто*»)

Бурува́ти що (бурлити *що* «бурлить *что*»)

Бурхлі́ва дія́льність (бурна діяльність «бурная деятельность»)

Бурхлі́ві óплески (бурні аплодисменти «бурные аплодисменты»)

Бúти (мати місце «иметь место»)

Бúти де; Перебува́ти де; Розташо́вуватися де (знаходитися *де* «находиться *где*»)

Бúти ким (представляти собою *кого*; брати на себе роль *кого* «представлять собой *кого*; брать на себя роль *кого*»)

Бúти чим (представляти собою *що*; представляти із себе *що* «представлять собою *что*; представлять из себя *что*»)

Бúти в зго́ді з ким; Бúти в злáгоді з ким; Дóбре ладна́ти одне́ з óдним; Ладна́ти з ким (бути в ладу з *ким*, бути в ладах з *ким* «быть в ладу с кем, быть в ладах с кем»)

Бúти в несла́ві (користуватися поганою репутацією «пользоваться плохой репутацией»)

Бúти в приту́зі; Бúти в скру́ті (бути в скрутному становищі; бути в трудному стані; бути в сутужному стані; бути в скрутному стані «быть в затруднительном положении; находится в затруднительном положении»)

Бúти в ужі́ткy; Бúти у вжі́ткy (знаходитися в користуванні «находиться в пользовании»)

Бúти ва́ртим заці́кавлення; Бúти дóже ціка́вим для кого, кому (представляти великий інтерес *для кого* «представляют большой интерес *для кого*»)

Бúти відпові́дальним за кого, що; Відпові́дати за кого, що (нести відповідальність *за кого, що* «нести ответственность *за кого, что*»)

Бúти дова́лі му́жнім, абі́... (знайти в собі мужність, щоб... «найти в себе мужество, чтобы...»)

Бúти за сві́дка (виступати в якості свідка «выступать в качестве свидетеля»)

Бúти за секретаря́ (бути секретарем «быть секретарем»)

Бúти заборóненим (знаходитися під забороною «находиться под запретом»)

Бути задоволеним

Бути задоволеним із чого (бути задоволеним *чим* «бути довольним *чем*»)

Бути знаряддям (служити знаряддям «служить орудием»)

Бути зобов'язаним кому (відчувати обов'язок *перед ким* «чувствовать долг *перед кем*»)

Бути корисним для кого, чого; Давати пожиток (приносити користь *кому, чому* «приносить пользу *кому, чему*»)

Бути на волосінці від чого (бути на волоску *від чого* «бути на волоске *от чего*»)

Бути на втіках (перебувати в бігах «находиться в бегах»)

Бути на жалі леза (балансувати на грані можливого «балансировать на грани возможного»)

Бути на одному боці з ким; Бути у згоді з ким; В один гуж тягті з ким; В одну дудку гра́ти з ким (бути заодно з *ким*, триматися заодно з *ким*; виступати єдиним фронтом з *ким* «бути заодно с кем, держаться заодно с кем; выступать единым фронтом с кем»)

Бути на осторобі; Бути наготові; Бути напото́ві; Бути насто́рі; Бути пильним; Взяти́ о́чі в ру́ки; Диві́тися на обидва о́ка; Пильно́ диві́тися на кого, що (бути у стані готовності; бути на чеку; дивитися в оба *на кого, що*; не втрачати пильності «бути в состоянии готовности; быть на чеку; смотреть в оба *на кого, что*; не терять бдительности»)

Бути на певній відстані від кого, чого (тримати дистанцію з *ким, чим* «держать дистанцию с кем, чем»)

Бути на побігеньках у кого (бути на побігушках у *кого* «бути на побегушках у *кого*»)

Бути на посаді; Обійма́ти поса́ду; Посіда́ти поса́ду (займати посаду «занимать должность»)

Бути над усé, Бути по́над усé; Переви́щувати все (бути вище всього «бути выше всего»)

Бути не сповна́ розуму; З розуму спа́сти; З розуму стéртися; Ріши́тися розуму; Ріши́тися тя́ми (позбутися розуму; помішатися розумом; з'їхати з глузду «лишиться ума; помешаться умом; сойти с ума»)

Бути непевним у кому, чому (піддавати сумніву *кого, що* «подвергать сомнению *кого, что*»)

Біти непритoмним (бути без пам'яті; бути без свідомості «быть без памяти; быть без сознания»)

Біти непричeтним до чого; Лишатиcя oбсторoнь чого (бути непричастним до чого «быть непричастным к чему»)

Біти oбiзнаним з чим; Біти поiнформoваним про що, щодо чого; Дoбpe знати що; Знати, що дiється (бути в курсі чого; бути в курсі подій «быть в курсе чего; быть в курсе событий»)

Біти oбмeженим чим (обмежуватися чим «ограничиваться чем»)

Біти oднoю нoгoю в труні; Заглядати смeрті в oчі, Зазирати смeрті в oчі; Стояти над прiрвою; Ходити жалом лeза; Ходити коло смeрті (бути на краю погибелі, знаходитися на краю погибелі «быть на краю смерти, находиться на краю гибели»)

Біти пeвним чого (бути впевненим у чому; знати напевно що «быть уверенным в чем; знать наверняка что»)

Біти перемoженим; Зазнати поразки (потерпіти поразку «потерпеть поражение, понести поражение»)

Біти популярним (користуватися популярністю «пользоваться популярностью»)

Біти пораненим (дістати поранення «получить ранение»)

Біти посередником (здійснювати посередництво; здійснювати посередницьку діяльність «осуществляют посредничество; осуществляют посредническую деятельность»)

Біти при владі (знаходитися при владі «находиться у власти»)

Біти родичем кому (приходитися родичем кому «приходиться родственником кому»)

Біти рiвнeю кому (бути на рiвній нозі з ким «быть на равной ноге с кем»)

Біти свідoмим чого (рахуватися з можливістю чого «считаться с возможностью чего»)

Біти свідoмим чого; Здавати собі справу з чого, про що; Усвідoмлювати що; Цілкoм усвідoмлювати що (давати собі звіт про що, у чому; віддавати собі звіт щодо чого «давать себе отчет о чем, в чем; отдавать себе отчет относительно чего»)

Біти обезпеченим (бути у безпеці «быть в безопасности»)

Бути цінним

Бути цінним (представляти цінність «представлять ценность»)

Бути чінним (бути в законній силі «быть в законной силе»)

Буцегарня (каталажка «каталажка»)

Бўцім; Бўцімто; Гейби; Мов; Нáче; Нáчебто; Ніби; Нібито; На кшталт; Немóв; Ненáче (будто; вроді; вроді як; тіпа, типу; кажись «будто; вродє; вродє как; типа; кажись»)

Бучний баль (бенкет на весь світ «пир на весь мир»)

Бюрократічна тяганіна (бюрократична возня «бюрократическая возня»)

Б'ють Хому за Яремину вину; Взўвся в мої чóботи та менé ж і лáс; За моé жито та менé й бíто; На вóвка помóвка, а зáець капúсту з'ів; Нáшим сáлом та по нáшій шкúрі; Хто б'ётсья, а в кóго чуб болíть; Хто кисліці поїв, а когó óскома напáла (за моє ж добро переломили ребро; ініціатива карається; з хворої голови на здорову «за моє же добро переломили ребро; инициатива наказуема; с больной головы на здоровую»)

В

В голові макітриться кому, в кого; **Голова гуде** кому, в кого; **Голова обертом йде** кому, в кого; **Голова туманіє** кому, в кого; **Жуки в голові гудуть** кому, в кого (голова кругом іде кому, в кого «голова кругом идет кому, у кого»)

В жодному разі; За жодних обставин; Нізачо; Нізачо в світі; Під жодним оглядом; У жодний спосіб (ні під яким виглядом; ні в якому разі; ні в якому випадку; ні при яких обставинах, ні за яких обставин «ни под каким видом; ни в каком случае; ни при каких обстоятельствах»)

В залі аж стіни тріщать; Вщерть заповнена зала; Набита нато́птом зала; Нато́птом нато́птана зала; Переповнена зала (набитий битком зал, зал битком набитий; битком заповнений зал; зал заповнений під зав'язку «зал битком набит, битком набит зал; битком заполненный зал; зал заполнен под завязку»)

В кишенях гуде в кого; **Вітри віють у кишені** в кого; **Дюдя в кишені свистить** в кого; **У кишені аж гуде** в кого (вітер свистить у кишені в кого; у кишені вітер свище в кого «ветер свистит в кармане у кого»)

В літах хто (у зрілому віці *хто* «в зрелом возрасте *кто*»)

В особі кого (в лиці *кого* «в лице *кого*»)

В очах блимає кому, що; **В очах мерехтить** кому, що; **В очах миготить** кому, що, **В очах мигтять** кому, що (мелькає в очах кому, що, мелькає перед очима кому, що «мелькает в глазах кому, что, мелькает перед глазами кому, что»)

В очах мигтять, а в голові свистить у кого; **Дурень з дурнів хто; Дурень непроторений хто; Дурне – аж бчі йому рогом лізуть; Дурний, аж гуде хто; Дурний, аж крутиться**

В робочу пору

хто; Дурний, аж світиться *хто*; Дурний як дра́ний чо́біт *хто*; Дурний як пень *хто*; Дурний, як сосновий пень *хто*; Несосвітénний дурень *хто*; Ото́ дурень, був би ще більший, та вже нікуди; Світ зійшов, а ще такого дурня не бачив; Такого дурня пошукати (дурень дурнем *хто*; набитий дурень *хто*; дурний, як пробка *хто* «набитий дурак *кто*; дурак дураком *кто*; глуп, как пробка *кто*»)

В оча́х темніє *кому*; В оча́х туманіє *кому*; В оча́х тьма́рить-ся *кому*; В оча́х тьма́ніє *кому* (в очах мутиться *кому* «в глазах мутится *кому*»)

В очерéті на купіні; За далéкими моря́ми, за висóкими гора́ми; За сімомá моря́ми; Там, де дідько на добра́ніч ка́же; Там, де й пе́рець не росте́; Там, де ко́зам ро́ги пра́влять (за тридев'ять земель; в чорта на кулічках; де Макар телят не пас «за тридевять земель; в черта на куличках; где Макар телят не пас»)

В робочу пору; Під робочу пору; Робочою порою (в робочий час «в рабочее время»)

В тісніх рука́х трима́ти *кого*; Прибо́ркати *кого*; Прибра́ти до рук *кого*; Трима́ти під панто́флею *кого*; Трима́ти у жме́ні *кого*; Узя́ти в лабе́ти *кого*; Узя́ти в лещáта *кого*; Узя́ти в тісні́ ру́ки *кого* (затиснути в кулак *кого*; узяти в шори *кого*, узяти в шори та швори *кого*; притиснути до нігтя *кого*; узяти в ежові рукавиці *кого*; узяти в кліщі *кого*; тримати під каблук *кого* «зажати в кулак *кого*; взяти в шоры *кого*; прижать к ногтю *кого*, подобрать под ноготь *кого*; взяти в ежовые рукавицы *кого*; взяти в клещи *кого*; держать под каблуком *кого*»)

В ту́гу вдава́тися (віддаватися горю «предаваться горю»)

В тямкі́ вбіло́ся *кому*, *що*; В тямку́ вдало́ся *кому*, *що* (врізалось в пам'ять *кому*, *що* «врезалось в память *кому*, *что*»)

В Украї́ні (на Україні «на Украине»)

В умі́лого й долото́ ри́бу лóвить; Відно́ між ло́жками ополóник; Відно́, що Га́нна млинці́ пекла́, бо й ворóта в тісті; Дóбра пря́ха й на ски́бці напряде́; Зна́ти па́на по халя́вах; Ма́йстер зна, що коби́лі робі́ти; На що гля́не, так то́бі й уче́ше *хто*; По робо́ті пізна́ти ма́йстра; Шо́ вхо́пить, то́ й зроби́ть *хто* (діло майстра боїться «дело мастера боится»)

В усю широчінь; На всю широчінь (по всій ширині «по всей ширине»)

В цьому немає жодної біди (в цьому немає нічого поганого «в этом нет ничего плохого»)

В чужій церкві не паламарюй; Забрівся в чужу солóму, та ще й шелестить (з чужого коня серед дороги злязь «с чужого коня среди грязи долой»)

В шлунку млóбть кому, у кого (в жолудку томить кому, у кого «в желудке томит кому, у кого»)

Вабить кого, що (заманює кого, що «заманивает кого, что»)

Вабно що; Вабливо що; Знадно що; Знадливо що; Привабливо що; Привабно що; Принадливо що; Принадно що; Спокусливо що (заманливо що, заманчиво що «заманчиво что»)

Вагáтися; Тэртися-м'ятися (бути в нерішучості «быть в нерешительности»)

Вагітна жінка (беременна жінка «беременная женщина»)

Вагоміший аргумéнт (більш вагомий аргумент «более весомый аргумент»)

Вада; Гандж; Недóлік; Хіба (недостаток «недостаток»)

Важéнна валіза (дуже важкий чемодан «очень тяжелый чемодан»)

Важити над усé (мати вирішальне значення «иметь решающее значение»)

Важитися на що (дерзати що «дерзать что»)

Важіль (ричаг «рычаг»)

Важко вглéдити кого; Й не встерегті кого (і не вслідкуєш за ким «и не уследишь за кем»)

Важко дýмає хто (туго соображає хто «туго соображает кто»)

Важко йде кому, що (дається з трудом кому, що «дается с трудом кому, что»)

Важко кому, що; Трудно кому, що (затруднітельно кому, що «затруднительно кому, что»)

Важко собі уявити що (трудно собі представити що «трудно себе представит что»)

Важли́вий залі́зничний ву́зол

Важли́вий залі́зничний ву́зол (крупний залі́зничний ву́зол «крупный железнодорожный узел»)

Важли́во що (важно *що* «важно *что*»)

Важли́во само́ з себе́ що (важливе саме по собі *що* «важно само по себе *что*»)

Ва́жниця хто; Вели́ка ва́жниця хто; Вели́ка ця́ця хто; Вели́ке цабе́ хто (велика птаха *хто*; крупна шишка *хто* «важная птица *кто*; крупная шишка *кто*»)

Вайлува́то; Незгра́бно (неуклюже «неуклюже»)

Валі́за; Валі́зка (чемодан; чемоданчик «чемодан; чемоданчик»)

Валя́ка хто; Лайда́к хто; Ле́дар хто; Ледаціо́га хто; Леда́що хто; Лежебо́к хто; Лежебо́ка хто; Ле́жень хто; Лінівець хто; Лінтио́х хто; Лініо́х хто; Нерба́ хто (бездельник *хто*; лентяй *хто* «бездельник *кто*; лентяй *кто*»)

Вам до цьо́го зась (це не ваше діло «это не ваше дело»)

Вам налэ́жить... (з вас причитається... «с вас причитається...»)

Вам про мене́ й ба́йдуже! (вам до мене й діла немає! «вам до меня и дела нет!»)

Ванта́ж (груз «груз»)

Вантажі́вка (грузова машина «грузовая машина»)

Вантажі́вкою (грузовиком «грузовиком»)

Ванта́жник хто (грузчик *хто* «грузчик *кто*»)

Вар; Жар; Спе́ка; Спеко́та (зной; жара «зной; жара»)

Варі́тися в казані́ (кипіти в котлі «кипеть в котле»)

Ва́ртий десятио́х хто (вартує десятио́х *хто* «стоит десяти *кто*»)

Варті́вня (караульне приміщення «караульное помещение»)

Ва́ртість чо́го (за вартістю чо́го «по стоимости *чего*»)

Ва́ртісті цьо́го проє́кту та́кі... (достоїнства цьо́го проєкту наступні... «достоинства этого проекта следующие...»)

Ва́ша ре́шта! (ваша задача «ваша задача!»)

Вбівся в ріст як заєць у хвіст хто; Віріс як кіт навсідячки хто; Ледве від землі відріс хто; Такий малий, що й не видно хто (від горшка два вершка хто «от горшка два вершка хто»)

Вбиральня (туалетна кімната «туалетная комната»)

Вбирати що; Всмóктувати що; Всóтувати що (впитувати в себе, що «впитывать в себя, что»)

Вбитися в пír'я; Вірости зі штанців; Дійті літ; Дорості рóзуму; Підрости́; Стáти дорóслим (подорослішати «повзрослеть»)

Вбрання́ (наряд «наряд»)

Вважаємо за потрібне повідóмити такé... (вважаємо необхідним повідомити наступне... «считаем необходимым сообщить следующее...»)

Вважаймо, що...; Вважатимемо, що... (будемо рахувати, що... «будем считать, что...»)

Вважати за можливе що (рахувати можливим що «находить возможным что»; считати можливим что»)

Вважати за потрібне що (вважати необхідним що; признати необхідним що; рахувати своїм обов'язком що, вважати своїм обов'язком що «считать необходимым что; признать необходимым что; считать своим долгом что»)

Ввічливо; Грéчно; Чéмно (вежливо «вежливо»)

Вгóлос міркувати́ (розмишляти вслух «размышлять вслух»)

Вгамувáтися (вгомонитися «угомониться»)

Вдаватися в дрібніці́ чого (входити в подробиці чого «входит в подробности чего»)

Вдаватися в суперéчки (входити в суперечки «входит в пререкания»)

Вдаватися до країнощів (впадати в крайнощі «впадают в крайности»)

Вдалé завéршення сезóну (благополучне завершення сезону «благополучное завершение сезона»)

Вдалечині́; Вдалині́; Віддалекі́; Віддалік; Віддалія́; Зоддалі́к; Опóдаль; Удалині́ (вдалі; іздалека; на далекій відстані «вдали, вдалеке; здалека; на далеком расстоянии»)

Вдалося кому, що (получилося в кого, що «получилось у кого, что»)

Вд́аритися врѳ́тїч

Вд́аритися врѳ́тїч; Чкурну́ти (кинутися врозсип «броситься врас-сыпную»)

ВД́АЧА

Дѳ́брої вд́ачї *хто* (добрий по натурї *хто* «добрый по натуре *кто*»)

Лихїй на вд́ачу *хто* (з важким характером *хто* «с тяжелым характером *кто*»)

Мїцн́а вд́ача *у кого* (сильний характер *у кого* «сильный характер *у кого*»)

Не властїве йогѳ́ вд́ачї *щѳ́* (не в його характерї «не в его характере *что*»)

Не до вд́ачї одне́ ѳ́дному *хто* (не зїйшлися характерами *хто* «не сошлись характерами *кто*»)

Своєю́ вд́ачею (за своїм характером «по своему характеру»)

Вдих (вдох «вдох»)

Вдовѳ́лений *хто*; **Задовѳ́лений** *хто* (довольний *хто* «довольный *кто*»)

Вдовольнїтися *чим*; **Задовольнїтися** *чим* (залишитися задоволеним *чим* «остаться довольным *чем*»)

Вдѳ́сталь *чѳ́го*; **Вистача́є** *чѳ́го*; **Довѳ́лі** *чѳ́го*; **Дѳ́сить** *чѳ́го*; **Достатньо́** *чѳ́го*; **Досхѳ́чү́** *чѳ́го*; **Удѳ́сталь** *чѳ́го* (достатня кїлькїсть *чѳ́го*; у достатнїй кїлькѳ́стї *чѳ́го*; у достатнїй мїрї *чѳ́го* «в достаточной мере *чего*; в достаточном количестве *чего*»)

Вдү́мливо (вдумчиво «вдумчиво»)

Вдух; **Враз**; **За хвїлькү́**; **Мигцѳ́м**; **Мїттю́**; **У змиг ѳ́ка**; **У кліп ѳ́ка**; **Умѳ́нт**; **Умїть**; **Ур́аз**; **Хвїлінкѳ́ю**; **Як ѳ́ком змигнү́ти** (в одну мить; вмиг; мигом; духом; одним духом; моментально «в одно мгновение; в один миг; вмиг; мигом; духом; одним духом; моментально»)

Вдґтї́ вуздѳ́чку *на кого*; **Прибѳ́ркати** *кого* (обуздати *кого* «обуздать *кого*»)

Вѳ́лет; **Вѳ́летень** (велїкан «великан»)

Вѳ́ліка ваѓа (велике значення «большое значение»)

Вѳ́ліка жалѳ́ба (глибокий траур «глубокий траур»)

Вѳ́ліка посү́ха (сильна засуха «сильная засуха»)

Вѳ́ліка рѳ́зкїш *щѳ́* (дороге задоволення *щѳ́* «дорогое удовольствие *что*»)

Вѳ́ліка хїть, та малїй хист *у кого* (замах на карбованець, а удар на копїкү́ «размах на рубль, а удар на копейкү́»)

Велике дéрево повóлі ростé; Нарáз Рим не будува́ли (Москва не зразу будувалась «Москва не зразу строилась»)

Велике замóвлення (крупне замовлення «крупный заказ»)

Великий врожа́й (багатий врожай «богатый урожай»)

Великий пши́к (крупний провал «крупный провал»)

Велича́льний гі́мн кому, чо́му (хвалебний гімн кому, чо́му «хвалебный гимн кому, чему»)

Велича́тися (важничати «важничать»)

Величе́нький; Чимали́й (досить великий «довольно большой, достаточно большой»)

Вельми; Ду́же (весьма «весьма»)

Вервéчка; Плетени́ця (верениця «вереница»)

Вередá хто; Вереді́й хто; Вередни́к хто; Вереду́н хто; Капризу́ля хто; Капризу́н хто (капризник *хто* «капризник *кто*»)

Вередува́ти; Капризува́ти; Коверзува́ти; При́мхати; Химе́рити; Химерува́ти (капризничати «капризничать»)

Верзи́ння; Ма́рення; Мая́чення; Мая́чня́ (брéd «брéd»)

Верзти́ абі́що; Верзти́ дурни́ці; Верзти́ ка́зна-що; Верзти́ язико́м; Городи́ти такé – ні лі́то, ні зима́; Ку́лі ли́ти; Нісені́тниця́ верзти́, Нісені́тниця́ плести́; Плести́ дуба́ з гі́лляками; Плести́ ка́зна-що; Прилі́піти слі́пого до тину́ (ахінею нести, ахінею пороти; нести чепуху; чуш нести; городити дурниці «ахінею нести, ахінею пороть; нести чепуху; чушь нести; нести околесицу, говорить вздор»)

Верну́вшись куди; Поверну́вшись куди (по поверненню куди «по возвращению куда»)

Версії, що перéчать одна бдній (взаємовиключні версії «взаимоисключающие версти»)

Верти́ться, на́че в'юн в ополóнці хто; Верти́ться, як му́ха в окро́пі хто; Ганя́є, як чорт по болóту хто; Дзі́гою кру́титься хто; Кру́титься, як дзі́га хто; Кру́титься, як ведме́дик у млині́ хто; Кру́титься, як посóлений в'юн хто; Кру́титься, як сі́те порося́ хто; Товче́ться, як Марко́ по пе́клу хто (верти́ться, як сорока на тину *хто*; крути́ться, як білка в колесі́ *хто* «вертится, как сорока на колу *кто*; крути́ться, как белка в колесе *кто*»)

Вёрхи; На óхляп (верхом «верхом»)

Верхівець хто; Вёршник хто (всадник *хто* «всадник *кто*»)

Верховінець хто; Горя́нин хто (горець *хто* «горець *кто*»)

Верхові́нний; Гі́рський (горний «горный»)

Верхово́дити (вершити справами «вершить делами»)

Веслува́ння (гребля «гребля»)

Веслува́ти (працювати веслами «работать веслами»)

Весля́р хто (гребець *хто* «гребец *кто*»)

Весля́рі взя́лися веслува́ти (гребці налягли на весла «гребцы налегли на весла»)

Весна́ в ро́зповні; Весна́ упо́вні (весна в розпалі «весна в разгаре»)

Весна́ раз красна́; Кова́ль кле́пле, до́ки те́пле; Лові́ рибку, як лóвиться; Напіймо́ся тут, бо на не́бі не даду́ть; Не тоді до млина́, як вітру нема́; П'я́тниця вдру́ге не тра́питься; Раз лі́то ро́дить; Хапа́й, Пе́тре, до́ки те́пле (коли дрова горять, тоді і кашу варять; куй залізо поки гаряче «когда дрова горят, тогда и кашу варят; куй железо, пока горячо»)

Весну́ веснува́ти (проводити весну «проводить весну»)

Весня́нки; Ластові́ння (веснушки «веснушки»)

Веснянкува́тий хто; Конопля́стий хто; Ласта́тий хто (конопатий *хто* «конопатый *кто*»)

Весті́ дія́льність; Діяти́ (здійснювати діяльність; проводити діяльність «осуществлять деятельность; проводить деятельность»)

Весті́ перéд у чо́му (бути попереду *чого*; бути на чолі *чого* «быть впереди *чего*; быть во главе *чего*»)

ВЕ́ЧІР

Аби́ день до ве́чора (лиш би день пройшов «лишь бы день прошел»)

Аж до ве́чора (до самого вечора «до самого вечера»)

Вечора́ми (по вечорах «по вечерам»)

Діві́ч-ве́чір (девішнік «девичник»)

Одно́го ве́чора (одного разу ввечері; раз якось увечері «однажды вечером; как-то вечером»)

Пі́знього ве́чора; Пі́зно ввече́рі (пізно вечором «поздно вечером»)

То́го ве́чора (у той вечір «в тот вечер»)

Вечі́рка; Вечорні́ці (вечоринка «вечеринка»)

Вже не молоді́й хто (людина у віці *хто*; вже не першої молодості *хто* «человек в возрасте *кто*; уже не первой молодости *кто*»)

Вже нічого не вдієш (все одно нічого не виправиш «все равно ничего не исправит»)

Вже укотре! (вже у котрий раз! «уже в который раз!»)

Вживаний (бувший у вжитку «бывший в употреблении»)

Вживати на добре що (з користю вживати *що* «с пользой употреблять *что*»)

Вживаючи що (при вживанні *чого* «при употреблении *чего*»)

Завдóвжки; Завдóвжки; У всю довж (на всю довжину; по всій довжині; у довжину «во всю длину, по всей длине; в длину»)

Взагалі (вобщє «вобщє»)

ВЗАЄМИНИ

Бути у дружніх взаєминах з ким; Водітися запанібрата з ким
(бути на дружній нозі з *ким*; бути на короткій нозі з *ким* «быть на дружеской ноге с кем, быть на короткой ноге с кем»)

Взаємини (взаємовідносини, взаємні відносини, взаємні стосунки «взаимоотношения, взаимные отношения»)

За добрих взаємин (при хороших відносінах «при хороших отношениях»)

Ма́ти до́бри взаємини з ким (бути в хороших відносінах з *ким* «быть в хороших отношениях с кем»)

Ми налагодили взаємини (наші стосунки ввійшли в ко́лію «наши отношения вошли в колею»)

Тісні родинні взаємини (тісні родинні відношення «тесные родственные отношения»)

Чудові взаємини у кого (чудові взаємовідношення у *кого* «замечательные взаимоотношения у *кого*»)

Взаємна згода; Обо́пільна згода (обоюдна згода «обоюдное согласие»)

Взаємоприхильність (взаємна прив'язаність «взаимная привязанность»)

Взимі; Взімку (зимою «зимой»)

Взорува́ти на кого (брати приклад з *кого*; наслідувати приклад *чий*, слідувати прикладу *чиєму*; послідувати прикладу *чиєму*; піти за прикладом *чий* «брать пример с *кого*; следовать примеру *чьему*; последовать примеру *чьему*; последовать примеру *чьему*»)

Взору́ючи на кого (за прикладом *чий* «по примеру *чьему*»)

Взяло жа́ром кого (кинуло в жар *кого* «бросило в жар *кого*»)

Взя́ти в пай кого (взяти в долю *кого* «взять в долю *кого*»)

Взя́ти жва́ву участь в чому (прийняти активну участь в *чому* «принять живое участие в *чем*»)

Взяти з собою лиш найнеобхідніше

Взяти з собою лиш найнеобхідніше (взяти з собою лише саме необхідне «взять с собой лиш самое необходимое»)

Взяти за б́арки кого (взяти за жабри *кого* «взять за жабры *кого*»)

Взя́ти на віру що (прийняти на віру *що* «принять на веру *что*»)

Взя́ти на гуж що (взяти на буксир *що* «взять на буксир *что*»)

Взя́ти на свої плéчі що (взяти на себе *що* «взять на себя *что*»)

Взя́ти собі на ши́ю що (покласти на себе обов'язок «возложить на себя обязанность»)

Взя́тися до пра́ці; Взя́тися до робо́ти; Взя́тися до спра́ви; Заходи́тися ко́ло спра́ви; Розпоча́ти робо́ту (прийнятися за діло; взятися за діло; приступити до діла; включитися в роботу; приступити до роботи «приняться за дело; взятися за дело; приступить к делу; включиться в работу; приступить к работе»)

Ви що, знуца́етесь? (ви шо, іздеваєтесь? «вы что, издеваетесь?»)

Виба́ньчитися на кого, що (випучити очі *на кого, що* «выпучить глаза *на кого, что*»)

Виба́читись перед ким; Перепросі́ти кого (принести вибачення *кому* «принести извинения *кому*»)

Виба́чливо кому, що (простимо *кому, що* «простимо *кому, что*»)

Виба́чте!; Дару́йте!; Перепрóшую! (звиняйте!; я вибачаюсь! «извините!; я извеняюсь!»)

Виба́чте мені! (вибачте мене! «извините меня!»)

Вибива́ти дрібу́шки (вибивати чечітку «выбивать чечетку»)

Вибити ду́рощі з кого (вибити дур з *кого* «выбить дур *из кого*»)

Вибірко́во (виборочно «выборочно»)

Виббі́на (вм'ятина; обоїна «вм'ятина; обоина»)

Ви́боліти що (вистраждати *що* «выстрадать *что*»)

Виборсатися з хале́пи; Виборсатися з я́ми; Виборсатися зі скру́ти; Вів'язатися з хале́пи; Підне́стися з бі́ди (виплутатися з передряги; викарабкатися з ями; вибитися з тяжких обставин «выпутаться из передряги; викарабкаться из ямы; выбиться из тяжелых обстоятельств»)

Виборсатися з хале́пи; Вів'язатися з хале́пи; Вийти зі стано́вища; Ві́крутитися з хале́пи; Да́ти собі ра́ду з чим (вийти з положення; знайти вихід зі скрутного положення, знайти вихід зі скрутного становища «выйти из положения; найти выход из трудного положения»)

Виборча ділянка (виборча ділянка «избирательный участок»)
Вибракувати що; Ганджувати що (бракувати що «браковать что»)
Вибрик; Витівка (виходка; затія «выходка; затея»)
Вибурх емоцій (виплеск емоцій «выплеск эмоций»)
Вибух (взрив «взрыв»)
Вибухівка (взривчатка «взрывчатка»)
Вибухонебезпечна речовина (взривоопасна речовина «взривоопасное вещество»)
Вивантажувати що; Розвантажувати що (вигружати що «выгружать что»)
Виверт; Вікрут; Викрутас (уловка; увертка «уловка; увертка»)
Вивіщувати що (возвишати що «возвышать что»)
Вивіщуватися (возвишатися «возвышаться»)
Вивідач хто; Вивідувач хто (лазутчик хто «лазутчик кто»)
Вивільнити кого; Визволити кого; Звільнити кого (визволити кого «освободить кого»)
Вивільнитися звідки (освободитися звідки, визволитися звідки «освободиться откуда»)

**Віворіт чого; Зворотна сторона чого; Зворотний бік чого;
 Спід чого** (ізнанка чого «изнанка чего»)

Вивчати що (займатися вивченням чого «заниматься изучением чего»)
Вигаданий сюжет (вимишлений сюжет «вымышленный сюжет»)
Вигадати що; Віколупати з коліна що (видумати що; взяти зі стелі що; висмоктати з пальця що «выдумать что; взять с потолка что; высосать из пальца что»)
Вигадка (видумка, придумка; затія «выдумка, придумка; затея»)
Вигадлиий хто; Хитромудрий хто (на вигадки хитрий хто; швидкий на вигадки хто «на выдумки хитер кто; быстрый на выдумки кто»)

**Вигадливо що; Закрутисто що; Замудо що; Мудо що;
 Мудровано що; Хитромудо що** (замислуvато що «замысловато что»)

Вигадник хто (видумщик хто «выдумщик кто»)
Вигин (ізгиб «изгиб»)
Вигідно (вигідним чином «выгодным образом»)

ВИГЛЯД

Будинок має занедбаний вигляд (будинок виглядає занедбаним «дом выглядит заброшенным»)

Гарний на вигляд хто (гарний з вигляду *хто* «хороший с виду *кто*»)

З виглядом бувальця хто (з видом бувалого *хто* «с видом бывшего *кто*»)

З виглядом на море (з видом на море «с видом на море»)

З вигляду (на вид «на вид»)

Зовнішній вигляд (зовнішній вид «внешний вид»)

Кепський вигляд в кого (погано виглядає *хто* «плохо выглядит *кто*»)

Мати втомлений вигляд (виглядати втомлено; відчувати втому «выглядеть устало; чувствовать усталость»)

На взір; На вигляд (по зовнішності «по внешности»)

Набрати вигляду чого; Прибрати вигляду чого (прийняти вигляд *чого* «принять вид *чего*»)

Набурмосений вигляд в кого (мрачний вигляд *в кого* «мрачный вид *у кого*»)

Непевний вигляд в кого (підозріла зовнішність *у кого* «подозрительная внешность *у кого*»)

Ошатний вигляд в кого (нарядний вид *в кого* «нарядный вид *у кого*»)

Понурий вигляд в кого (мрачний вид *в кого* «мрачный вид *у кого*»)

Виглядає гарно що (дивиться гарно *що* «смотрится хорошо *что*»)

Виглядає на те, що...; Виглядає так, що...; Можна подумати, що... (складається враження, що...; схоже на те, що... «создается впечатление, что ...; похоже на то, что...»)

Виглядає переконливіше хто (виглядає більш переконливо *хто* «выглядит более убедительно *кто*»)

Виглядає, як мара́ Господня хто (лиця немає *на кому* «лица нет *на ком*»)

Виглядати здоровим (мати здоровий вигляд «иметь здоровый вид»)

Виглядати старшим за свої роки (виглядати старшим своїх років «выглядеть старше своих лет»)

Виглядати якнайкраще (виглядати на всі сто «выглядеть на все сто»)

Виглядати якомога краще; Добре проявити себе; Проявити себе якнайкраще; Щонайкраще подати себе (показати себе з кращого боку, показати себе з ліпшої сторони; здорово проявити себе «показать себя с лучшей стороны; здорово проявить себя»)

Вигна́нець *хто* (ізгой *хто* «ізгой *хто*»)

Віговорити *кому, що*; **Вісловити** *кому, що* (висказати *кому, що* «висказати *кому, що*»)

Вигоді́нюється; Випого́джується; Розпого́джується (погода йде на поправку «погода йде на поправку»)

Вигодо́вувати *кого* (викормлювати *кого* «выкармливать *кого*»)

Вигой́дувати *кого* (виняньчувати *кого* «вынянчивать *кого*»)

Вигри́бна́ яма (помийна яма «помойная яма»)

Вігрів *приміщення* (вигрівання *приміщення* «выгревание *помещения*»)

Вігук; Оклик; По́клик; По́крик (возглас «возглас»)

Вігулькнуло *що* (сплило *що* «всплыло *что*»)

Видава́ння па́спорта *кому* (видача паспорта *кому* «видача паспорта *кому*»)

Видава́ти дру́ком *що*; **Публікува́ти** *що* (випускати у світ *що* «выпускать в свет *что*»)

Видава́тися кра́щим, ані́ж наспра́вді; Звели́чуватися (набивати собі ціну «набивать себе цену»)

Видавцем дава́ти *що* (давати в обріз *що* «давать в обрез *что*»)

Видано-неві́дано *чого*; **До гі́белі** *чого* (видимо-невидимо *чого* «видимо-невидимо *чего*»)

Вида́тки (розходи «расходы»)

Виде́лка (вилка «вилка»)

Видзьо́бувати *що* (викльовувати *що* «выклеивать *что*»)

Видивля́тися *на кого, що*; **Втупи́ти о́чі** *в кого, що*; **Втупи́тися о́чіма** *в кого, що*; **Уп'я́стися о́чіма** *в кого, що* (вставитися очима *в кого, що*; втупити погляд *в кого, що* «установиться глазами *на кого, на что, в кого, во что*; впереть *взгляд в кого, во что*»)

Видима брехня́; Видима облуда́ (явний обман «явный обман»)

Видима річ *що* (цілком очевидно *що* «совершенно очевидно *что*»)

Видиме недба́льство (явна недбалість «явная небрежность»)

Видих (видох «выдох»)

Відрук (розпечатка «распечатка»)

Видряпатися *звідки* (викараскатися *звідки*; викарабкатися *звідки* «выбраться *откуда*; выкарабкаться *откуда*»)

Віжити

Відурити у кого, що; **Вікрутити своє**; **Вітуманити** у кого, що; **Віхитрувати** у кого, що; **Вішахрувати** у кого, що (добути обманом що «добыть обманом что»)

Віжити; Вціліти (залишитися в живих «остаться в живых»)

Визіскувати кого (наживатися на кому «наживаться на ком»)

Візнати свою провину; Візнати себе за вінного (визнати себе винним «признать себя виновным»)

Візначитися з ким, чим (оприділитися з ким, чим «определиться с кем, чем»)

Визначний; Помітний; Прикмётний; Примітний (замітний «заметный»)

Вийде на моє що; На моє вийде що (буде по-моєму що «будет по-моему что»)

Вийде пшик з чого (не дасть результатів що «не даст результатов что»)

Вийти віч-на-віч з воротарём (вийти один на один з голкіпером «выйти один на один с голкипером»)

Вийти друком (вийти у світ; бути надрукованим «выйти в свет; быть напечатанным»)

Вийти зі сповитку (вийти з пеленок «выйти из пеленок»)

Вийти з-під опіки чиеї; Здичавіти; Стати неслухняним (одичати; відбитися від рук «одичать; отбиться от рук»)

Вийти навёрх (сплисти на поверхню «всплыть на поверхность»)

Вийшло на добре для кого, що (закінчилося благополучно для кого, що; привело до позитивних наслідків що «окончилось благополучно для кого, что; привело к положительным последствиям что»)

Вийшло на зле для кого, що (закінчилося неблагополучно для кого, що; призвело до негативних наслідків що «окончилось неблагополучно для кого, что; привело к негативным последствиям что»)

Вийшов пшик з чого (це повний крах; це повний провал «это полный крах; это полный провал»)

Вийшов пшик з чого; Грім ра́ка вбив; З вели́кої хма́ри та мали́й дощ; З лемеша́ вийшла шва́йка (вродила гора мишу; багато шуму з нічого «гора родила мышь; много шума из ничего»)

Війшов шпик з чого; Купи не тримається що; Пішло не в лад що; Щось не те з чим (одне з другим не в'яжеться; накладка з чим; неув'язка з чим; нестиківка з чим; вийшла неув'язка з чим; вийшла нестиківка з чим «одно из другим не в'яжешся; накладка с чем; неувязка с чем; нестыковка с чем; вышла неувязка с чем; вышла нестыковка с чем»)

Війшовши звідки (після виходу звідки «по виході *откуда*»)

Викаблúčуватися (випендрюватися «выпендриваться»)

Виказати кого (видати кого «выдать кого»)

Виканючити у кого, що (виклянчити у кого, що «выклянчить у кого, что»)

Викапаний хто; Схóжий хто, з ким; Подібний хто, на кого (вилитий хто; схожий хто, на кого «вылитый кто; похожий кто, на кого»)

Викида́йло хто (вишибала хто, вишибало хто «вышибала кто»)

Викида́ти ко́ники; Робіти ви́брики; Фі́гли викида́ти (викидати фокуси; викидати штуки; викидати фортелі; викидати колінця «выбрасывать фокусы; выкидывать штуки; выкидывать фортели; выкидывать колена»)

Викинуло на мілке́ кого (вилетів у трубу хто «вылетел в трубу кто»)

Викинути геть кого (вишви́рнути кого «вышвырнуть кого»)

Виклада́ти (займатися викладацькою діяльністю «заниматься преподавательской деятельностью»)

Викласти на письмі́ що (викласти в письмовій формі що «изложить в письменной форме что»)

Віклик (визов «вызов»)

Виклика́ти дові́ру у кого (внушати довіру кому «внушать доверие кому»)

Вікликати лікаря (визвати доктора «вызвать доктора»)

Вікликати на герць кого (кинути рукавичку кому «бросить перчатку кому»)

Віключна ліце́нзія (виняткова ліцензія «исключительная лицензия»)

Віколупати що, звідки (виковиряти що, звідки «выковырять что, откуда»)

Віко́нувати на́каз (приводити наказ у виконання «приводит приказ в исполнение»)

Віко́нувати пора́ди чиї; Дослухо́вуватися пора́д чиїх (слідувати порадам *чийм* «следовать советам *чьим*»)

Віко́нувач обов'язків хто (виконуючий обов'язків хто «исполняющий обязанности кто»)

Вікориставши кого, що (за рахунок кого, чого «за счет кого, чего»)

Вікориставши що (по використанні чого «по использовании чего»)

Викривати себе́; Зра́джувати себе́ (видавати себе «выдавать себя»)

Вікрити себе сповна

Вікрити себе сповна (видати себе з головою «выдать себя с головой»)

Вікрійка; Крій (кройка «кройка»)

Вікрутень хто; Спрітник хто (ловкач *хто* «ловкач *кто*»)

Вікрутка (отв'ортка «отвертка»)

Вілазка; Лаз; Лазівка; Пролáзка (лазейка «лазейка»)

Віламатися з в'язниці (втекти з в'язниці зі зломом «сбежать из тюрьмы со взломом»)

Вілежуватися (валятися в ліжку «валятся в постели»)

Вілетіти кúлею звідки; Вілетіти як кóрок з пляшки звідки (вилетіти як пробка звідки «вылететь как пробка *откуда*»)

Вилівáти помі́ї на кого (вішати собак *на кого*; вішати ярлики *на кого* «вешать собак на кого; вешать ярлыки на кого»)

Вілиці (скули «скулы»)

Вілицювáтий хто (скулястий *хто* «скуластый *кто*»)

Вілікувати кого (вилічити *кого* «вылечить *кого*»)

Вілічення чого; Вілічування чого (вичислення *чого* «вычисление *чего*»)

Віляск (хлопок «хлопок»)

Вимірювати що (здійснювати вимірювання *чого* «осуществляют измерение *чего*»)

Вимóва кому; Догáна кому; Нагáна кому (виговор *кому* «выговор *кому*»)

Вимóвистий; Вира́зний; Зрозумілий; Розбірливий; Я́сний (внятний «внятный»)

ВИМО́ГА

Відповідно до вимóг чого (відповідно вимогам *чого* «в соответствии с требованиями *чего*»)

На вимóгу (за вимогою, по вимозі «по требованию»)

На першу вимóгу чию (по першій вимозі *чий*; за першою вимогою *chieю* «по первому требованию *чьему*»)

Порушуючи вимóги чі́нного законода́вства (з порушенням вимог діючого законодавства; в порушення вимог діючого законодавства «с нарушением требований действующего законодательства; в нарушение требований действующего законодательства»)

Стáвити вимо́ги кому; Вимага́ти у кого, що (пред'являти вимоги кому «предъявлять требования кому»)

Ці́лком відпові́дно вимо́гам зако́ну (у цілковитій відповідності з вимогами закону «в полном соответствии с требованиями закона»)

Вимага́ти чо́го; Досту́куватися чо́го (добиватися чо́го «добиваться чего»)

Вимага́ти бі́льшого (не зупинятися на досягнутому; піднімати планку, підвищувати планку, ставити планку вище «не останавливаться на достигнутом; поднимать планку, повышать планку, ставить планку выше»)

Ви́мерлий вид кома́х (вимерший вид комах «вимерший вид насекомых»)

Ви́мести до крі́хти що (вимести дочиста що «вымести дочиста что»)

Вимі́вина; Водомі́й; Водорі́й (вимоїна «вымоина»)

Вимикáч (выключатель «выключатель»)

Вимі́рний при́лад (вимірювальний пристрій «измерительный прибор»)

Ви́мкнути сві́тло (виключити світло «выключить свет, потушить свет»)

Ви́мкнути телеві́зор (виключити телевізор «выключить телевизор»)

Ви́мовити кому; Ви́читати кому (відчитати за провину кого; зробити догану кому «отчитать за вину кого; сделать выговор кому»)

Ви́мовити що (висказати що «высказать что»)

Ви́мріювати що (виношувати у мріях що «вынашивать в мечтах что»)

Ви́мріяний (витворений у мріях «созданный в мечтах»)

Ви́мріяти що; Ви́плекати що; Ви́снити що (виношувати у мріях що; леляти у мріях що «вынашивать в мечтах что; лелеять в мечтах что»)

Ви́му́шувати кого, робити що; Зму́шувати кого, робити що; Приму́шувати кого, робити що; Принево́лювати кого, робити що; Присі́лувати кого, робити що (винуждати кого, робити що; заставляти кого, робити що «вынуждать кого, делать что; заставлять кого, делать что»)

Ви́найма́ти що; Орендува́ти що (брати в оренду що «брать в аренду что»)

Ви́найма́ти кварта́іру (знімати квартиру «снимать квартиру»)

Ви́на́рня (винний погріб «винный погреб»)

Ви́нести смі́ття (винести мусор «вынести мусор»)

Ви́нести ухва́лу (прийняти ухвалу «принять решение»)

Вини́щувач (істребітель «истребитель»)

Вінний

Вінний *хто* (винуватий *хто* «виноватый *кто*, виноват *кто*»)

Вінним не залишився *хто, перед ким* (в боргу не залишився *хто, перед ким* «в долгу не остался *кто, перед кем*»)

Вінного двомá батогáми не б'ють; Покірно теля́тко дві ма́тки ссе (з одного вола двох шкур не деруть; покірної голови меч не йме, покірної голови й меч не бере «с одного вола две шкуры не дерут; повинную голову меч не сечет»)

Вино́ шуму́є (вино бродить «вино бродит»)

Виноградарюва́ти (розводити виноград «разводит виноград»)

Винувáтець свята́ *хто* (виновник свята *хто* «виновник торжества *кто*»)

Винувáтити ко́го (винити *кого* «винить *кого*»)

Винятко́ва витрива́лість (виключна витривалість «исключительная выносливость»)

Винятко́вий тала́нт (виключний талант «исключительный талант»)

ВІНЯТОК

Віняток з пра́вила (виключення з правила «исключение из правила»)

Дозво́лити як віняток ко́му, що́ (дозволити в порядку винятку *кому, що* «позволить в порядке исключения *кому, что*»)

Усі́ без вінятку (усі без виключення «все без исключения»)

Як віняток (у порядку виключення, у якості виключення, як виключення «в порядке исключения, в качестве исключения, как исключение»)

Виокре́млювати ко́го, що́ (виділяти *кого, що* «выделять *кого, что*»)

Виокре́слюватися з-помі́ж ко́го, чо́го (вирисовуватися з-помі́ж *кого, чо́го* «вырисовываться *среди кого, чего*»)

Випа́лювання чо́го (вижигання *чо́го* «выжигание *чего*»)

Випадко́во; Віпа́дком (випадковим чином «случайным образом»)

Випадко́во до́відатися про́ ко́го, що́ (случаймо взнати *про́ ко́го, що́* «случайно узнать *о ком, чем*»)

ВІПАДОК

На віпа́док, коли́... (у тому випадку, якщо... «в том случае, если...»)

Про́ вся́к віпа́док (на всякий випадок, на всяк випадок; на всякий пожарний «на всякий случай; на всякий пожарный»)

Трапля́ються віпа́дки (зустрічаються випадки «встречаются случаи»)

У цьо́му віпа́дку; У цьо́му ра́зі (у даному випадку «в данном случае»)

Щасливим випадком; Як на щастя (по щасливій випадковості; за щасливим збігом обставин «по щасливої випадковості; по щасливому стеченню обставлень»)

Віпала кóзирна кáрта кому (щастя привалило до кого «щастье привалило к кому»)

Віпанок хто; Вискака́йло хто; Вискаку́ля хто; Віскічко хто; Віскочень хто; Вітичка хто; Віхопень хто (вискочка хто «высочка кто»)

Випісування газéт та журна́лів (виписка газет та журналів «выписка газет и журналов»)

Віпити дóбру пóвну; Віпити ківш ліха; Віпити немалу чáрку ліха; Скуштува́ти гірко́ї (зазнати багато горя; набратися біди «изведать много горя; набраться беды»)

Віпити на ко́ня (випити на посошок «выпить на посошок»)

Віпити навсто́ячки (випити стоя «выпить стоя»)

Випиття́ (випивка «выпивка»)

Віплат (платіж в розстрочку «платеж в рассрочку»)

Віплата (видача грошей «выдача денег»)

Віплáчувати креді́т (погашати кредит «погашать кредит»)

Віплигнути звідки; Віскочити звідки; Вістрибнути звідки (випригнути звідки «выпрыгнуть откуда»)

Віплутатися звідки, з чого; Знайти́ яку́сь ра́ду; Пора́дити собі́ (знайти вихід з ситуації «найти выход из ситуации»)

Віпнути гóби (виставити вперед губи «выставить вперед губы»)

Віпнутий живі́т в кого (виступаючий живіт в кого «выступающий живот у кого»)

Віпозичáльня (бюро з найму; пункт прокату «бюро по найму; пункт проката»)

Віпозичáти кому, що (давати напрокат кому, що «давать напрокат кому, что»)

Віпозичáти у кого, що (брати напрокат у кого, що «брать напрокат у кого, что»)

Віпра́ва чого (виправлення чого «исправление чего»)

Віправдати кого (оправдати кого «оправдать кого»)

Виправдóувати себе

Виправдóувати себе (знаходити собі виправдання «находить себе оправдание»)

Віправити недóгляд (справити упущення «исправить упущение»)

Випробóва (випробування «испытание»)

Випробóувати що (проводити випробовування чого «проводить испытание чего-либо»)

Випрóдаж (розпродаж «распродажа»)

Випрозоритися (вийти з пiтьми «выйти из тьмы»)

Випростатися (випрямитися «випрямиться»)

Випрóшувати у кого, що; Каню́чити у кого, що (клянчити у кого, що «клянчить у кого, что»)

Випручати́ся звідки; Віхопитися звідки (вирватися звідки «вырваться откуда»)

Вир; Водовéрть; Водокру́т; Коловéрть; Круті́ж; Нурт; Чорторі́й (водоворот; круговерть «водоворот; круговерть»)

Вірахувавши що (за виражуванням чого «за вычетом чего»)

Вірахування чого (вичислення чого «вычисление чего»)

Вірва (воронка «воронка»)

Вірався, як за́єць з конопéль хто; Віхопився, як Пили́п з конопéль хто; Ото́ драпону́в, аж поти́лиця ліса хто; П'ятами накива́в, аж залопотіло хто; Ті́льки й чупри́на майорі́ть у кого (побіг у весь дух хто; полетів, як стріла хто; полетів, як куля хто «побежал во весь дух кто; полетел, как стрела кто; полетел, как пуля кто»)

Віректи що (ізректи що «изречь что»)

Вірізня́тися серед кого (бути не таким як усі «быть не таким как все»)

Вірізня́тися на тлі чого (відрізнятися на фоні чого «отличаться на фоне чего»)

Віріша́льний гол (рішаючий гол «решающий гол»)

Віріша́льний мо́мент (рішаючий момент «решающий момент»)

Вірішив хто, що (було прийнято рішення ким «было принято решение кем»)

Вірішити (прийняти рішення; дійти до рішення «принять решение; прийти к решению»)

Вірішити для себе (зробити свій вибір «сделать свой выбор»)

Вирішувати (приймати рішення; рішати *що* «принимать решение; решать *что*»)

Вирло́бкий хто (пучеглазый *хто* «пучеглазый *кто*»)

Виробитися (знесиліти від роботи «обессилить от работы»)

Вирок; Засуд; Прісуд (вердикт, приговор; обвинувальний вирок «вердикт, приговор; обвинительный приговор»)

Виру́бування лісу (вирубка лісу «вырубка леса»)

Вируша́ти куди (відправлятися куди «отправляться *куда*»)

Вирушити до річки (відправитися до річки «отправиться к реке»)

Вирушити по домі́вках (розійтися по домах «разойтись по домам»)

Вірушити у ка́зна-яку далечінь; Галасві́та пі́ті; Навмання́ пі́ті; Подáтися б́езбач; Сві́т за о́чі пі́ті (піти, куди дивляться очі, піти, куди бачать очі, відправитися, куди дивляться очі; піти, куди понесуть ноги «пойти, куда глаза глядят, отправиться, куда глаза глядят; пойти, куда ноги понесут»)

Висві́тлювати що; Про́яснювати що (проливати світло *на що* «проливать свет *на что*»)

Виселити кого, звідки (видворити *кого, звідки* «выдворить *кого, откуда*»)

Вісилитися з о́станнього; Віснажитися; Геть віснажитися; Знемогті́; Знемогті́ся; Знесі́литися; Знесі́літи; Покво́літи (видихнутися; впасти в знемогу; довести себе до знемоги; вибитися з сил, вибитися з останніх сил; обезсиліти «видохнутись; впасть в изнеможение; довести себя до изнеможения; выбиться из сил, выбиться из последних сил; обессилить»)

Вісів; Сівба́ (посів «посев»)

Віслизнуло з рук кому, що (вискользнуло з рук *кому, що* «выскользнуло из рук *кому, что*»)

Віслизнути (ускользнути «ускользнуть»)

Віслів із Бі́блії (вираз із Біблії «выражение из Библии»)

Вісловитися на́впросте́ць (висказатися напрямик «высказаться напрямик»)

Вісло́влюватися (виражатися; висказуватися «выражаться; высказываться»)

Вісмикнути що (видьоргнути *що* «выдергнуть *что*»)

Вісмикнути з конт́ексту що (вирвати з контексту *що* «вырвать из контекста *что*»)

Висновок щодо легалізації

Віснажений хто; Змарнілий хто; Охлялий хто; Схұдлий хто (стощалий хто «истощальный кто»)

Висновок щодо легалізації чого (висновок по легалізації чого «заклучение по легализации чего»)

Віснувати очевидне (зробити очевидний висновок «сделать очевидный вывод»)

Віснувати; Дійти висновку (зробити висновок; дійти до висновку, прийти до висновку «сделать вывод; прийти к выводу»)

Високий на зріст хто (високий ростом хто «высокий ростом кто»)

Високі наміри; Добрі наміри; Доброчесні наміри (благі наміри «благие намерения»)

Високо не несеться хто (зірок із неба не хапає хто «звезд с неба не хватает кто»)

Високого ґатунку що (першокласної якості що «первоклассного качества что»)

Височінь; Височина; Вишина (висота «высота»)

Виставляти себе за кого (видавати себе за кого; показувати вид «выдавать себя за кого; делать вид, показывать вид»)

Вистачає кому, чого (хватає кому, чого «хватает кому, чего»)

Вистачило нахабства кому (хватило наглості кому «хватило наглости кому»)

Вистачило тямі кому (хватило розуму кому «хватило ума кому»)

Вистачить сповна кому, чого; Добре знатиме хто, що; Пам'ятатиме до нових віників хто, що (мало не покажеться кому, що «мало не покажется кому, что»)

Вістежити кого; Достерегти кого (вислідити кого «выследить кого»)

Вістояне вино (видержане вино «выдержанное вино»)

Вістрибом; Вістрибцем; Підскоком; Підстрибом; Плігом; Пристрибом (в підприжку «в припрыжку»)

Віструнчитися (стати струнко «стать смирно»)

Віступити за свідка (виступити в якості свідка «выступить в качестве свидетеля»)

Віступить навёрх що (вийде назовні що «выйдет наружу что»)

Вісякатися (вишмаркатися «высморгаться»)

Витанцьобувати (плясати «плясать»)

Витверезник (витрезвитель «вырезвитель»)

Вітвір чиєїсь уяви (плід чиєїсь фантазії «плод чьей-то фантазии»)

Витёрплювати що (виносити *що* «выносить *что*»)

Витіскувати сік; Вичавлювати сік (видавлювати сік; вижимати сік
«выдавливать сок; выжимать сок»)

Вітиснути останні копійки з кого; Довести до вбогости кого; Довести до жєбрів кого; Пустити із торба́ми кого (розорити кого «разорить кого»)

Вітися рѳєм; Рѳєм роїтися (кишити «кишетъ»)

Вітївки (виходки; витворки «выходки; вытворки»)

Вітончено; Вішукано; Гѳже; Згрѳбно (ізящно «изящно»)

Вітоп металу; Тѳплення металу (плавка металу «плавка металла»)

Віторг (виручка; виручена сума; сума, виручена від продажу «выручка; вырученная сумма; сумма, вырученная от продажи»)

Вітрата пального (розхід палива «расход топлива»)

Вітрати (іздержки «издержки»)

Вітратитися (понести витрати «понести расходы»)

Витребєньки; Забагѳнки; Захцѳнки (замашки; прихоті «замашки; прихоти»)

Витривѳлий хто; Терплѳчий хто (виносливий *хто* «выносливый *кто*»)

Вітримати що (видержати *що* «выдержать *что*»)

Вітримка (видержка «выдержка»)

Вітрішки продавати; Геть нічѳго не робити; Горішки бити; Лєжні справлѳти; Лєжня бити; Лєжня справлѳти; Посидєньки справлѳти; Сидні справлѳти (сидіти без діла; сидіти, згорнувши руки; сидіти, склавши руки «сидеть без дела; сидеть, сложа руки; бездействовать»)

Витрїцѳтися на кого, що (вип'ялювати очі *на кого, що* «выпяливать глаза *на кого, что*»)

Вітяг (бугель; підйомник «бугель; подъемник»)

Вітяг з тэксту

Вітяг з тэксту (вибірка з тэксту «выборка из текста»)

Вітяг із протоколу (виписка з протоколу «выписка из протокола»)

Вітягти з-під килима́ що (вивести на світ Божий *що* «вывести на свет Божий *что*»)

Вітягтися, як шнурóк (витягнутися в нитку «вытянуться в нитку»)

Вихиля́си (викрутаси «выкрутасы»)

Вихиля́сом (роблячи викрутаси «делая выкрутасы»)

Вихідніми; На вихідні (по вихідних «по выходным»)

Віхлип чого (вихлоп *чого* «вихлоп *чего*»)

Віхлюп чого (виплеск *чого* «виплеск *чего*»)

Виходить кому, у кого, що (получається *кому, у кого, що* «получается *кому, у кого, что*»)

Виходить; Відта́к (таким чином «таким образом»)

Виходить... (значить...; а значить... «значит...; а значит...»)

Виходить, що... (оказується, *що...*; *получается, що...* «оказывается, *что...*; *получается, что...*»)

Віхопитися із тісно́ї діри; Вірятуватися (вийти зі скрути; вийти зі скрутного положення «выйти из затруднения; выйти из затруднительного положения»)

Вицвілі шпалéри (вицвівші обо́ї «выцветшие обои»)

Вичавити гúбку чимсухі́ш (вижати губку як можна сухіше «выжать губку как можно суше»)

Вичворя́ти що (робити капості «делать капости»)

Вичéрпний перéлік пúнктів (виключний перелік пунктів «исключительный перечень пунктов»)

Вичі́кування; Очі́кування; Чека́ння (вижидання «выжидание»)

Вичі́кувати (займати вичікувальне положення «занимать выжидательное положение»)

Вишикуватися в лánку (построїтися в лінію «построиться в линию»)

Вишкварки; Шкварки (вижарки «выжарки»)

Вишкóлювати кого (дресирувати *кого* «дрессировать *кого*»)

Вишукане умеблюва́ння кімна́ти (вишукана обстановка кімнати «изысканная обстановка комнаты»)

Вищати (робитися вищим «делаться выше»)

Вищий навча́льний за́клад (вищий учбовий заклад «высшее учебное заведение»)

Вищий óрган влáди (вищестоящий орган влади «вышестоящий орган власти»)

Вищий рóстом хто (більш високий на зріст *хто*, більш рослий *хто* «более рослый *кто*»)

Віщир (оскал «оскал»)

Війявилося *що* (виплило на світ Божий *що*; вийшло назовні *що* «всплыло на свет Божий *что*; вышло наружу *что*»)

Війявити відданість *кому, до кого* (проявити відданість *до кого* «проявить преданность *к кому*»)

Війявити добрість; Здобритися; Явіти милість (проявити доброту «проявить доброту»)

Виявляється... (оказується... «оказывается...»)

Віяснювати з ким, що (вясняти з *ким, що* «вясняют *с кем, что*»)

Вівса шкáпа з'їла, так і во́за побіла (собаки з жиру казяться «собаки с жиру бісяться»)

Вівторками (по вівторках «по вторникам»)

Від давніх-давén; Від найдавніших часів; Віддавна; Відко́ли світа та со́нця; Відко́ли світ світом; З бóзна-відко́ли; З давніх-давén; З давнього-давна; З давньої давнини́; З діда-праді́да; Зві́ку-пра́віку; Здавна; Здавén; Спервові́ку; Споконві́ку; Спра́віку; Спрáдавна; Хто́зна з яких давén-давén (з давніх пір, з давнього часу, з давніх часів; давним давно; від початку часів; споконвіків; з незапам'ятних часів «с давних пор, с давнього времени, с давних времен; давным давно; от начала времен; испокон веков; с незапамятных времен»)

Від дитини́; Відма́лку; Із сповитка́; Ізма́лечку; З малéчих літ; З повиточку́; З пуп'янка́; За мали́х літ; Зма́лечку; Зма́лку (з дитинства, з раннього дитинства; з самого раннього віку; з ранніх років «с детства, с раннего детства; с самого раннего возраста; с ранних лет»)

Від лихóї до́лі не схова́єшся; Лі́ха до́ля й під земле́ю надібає; Лі́ха конéм не об'їдеш; Не шука́й лі́ха: само́ тебе зна́йде; Недо́лі й конéм не об'їдеш; Так суди́лося кому, що; Що напи́сано на роду́, тогó не об'їдеш і на льоду́ (від долі не втечеш; від лиха не втечеш; чому бути, того не минути; видно, так на роду написано *кому* «от судьбы не уйдешь; от лиха не уйдешь; чему быть, того не миновать; видно, так на роду написано *кому*»)

Від ме́не (від мого імені «от моего шимени»)

Від себе незалежний хто (не володіє собою *хто* «не владеющий собою *кто*»)

Відбіток п'яльця

Від смерті ані відхрестітисся, ані відмолітисся; Від смерті і в печі не зам'яжешся; На смерть нема з'їлля; Смерті не відп'єрти; Смерть нікого не мине (від смерті не втечеш; від смерті і під каменем не сховаєшся «от смерти не уйдешь; от смерти и под камнем не спрячешься»)

Від щірого серця; З дорогою душею; З усього серця; Сердечно (від усього серця; від душі, від усієї душі, з усієї душі; за милу душу «от всего сердца; от всей души; за милую душу»)

Відбіток п'яльця; Відтиск п'яльця (відпечаток п'яльця «отпечаток п'яльця»)

Відблиск; П'облиск (блік «блик»)

Відбрехатисся (знайти відмовку; знайти відмазку «найти отговорку; найти отмазку»)

Відбрунькуватисся *від чого* (відколотисся *від чого* «отколоться *от чего*»)

Відбуватиметься *що* (буде відбуватися *що* «будет происходить *что*»)

Відбуватисся (мати місце «иметь место»)

Відбулось *що* (мало місце *що* «имело место *что*»)

Відверто; Щиро (по душах «по душам»)

Відвідати кого; Завітати до кого (зайти *до кого*; нанести візит *кому* «зайти *к кому*; нанести визит *кому*»)

Відвідувати гурт'ок (займатисся в кружку «заниматься в кружке»)

Відгук на дисертацію (відзив на дисертацію «отзыв на диссертацию»)

Відгукнутисся *на що* (відкликнутисся *на що* «окликнуться *на что*»)

Віддаватисся сповна чому (викладатисся на всі сто; викладатисся на повну, викладатисся по повній «выкладываться на все сто; выкладываться на полную, выкладываться по полной»)

Віддалік; Віддаля; Звіддалік; Здалека; Здалеку; Здалечки; Здалія; Іздалека (з далекої відстані «с дальнего расстояния»)

Відданий вам (ваш покірний слуга «ваш покорный слуга»)

Віддати заслужене кому (віддати по заслугах *кому* «воздать по заслугам *кому*»)

Віддати на поталу кого (віддати на розтерзання *кого* «отдать на растерзание *кого*»)

Віддати нал'єжне кому (оцінити по достоїнству *кого* «оценить по достоинству *кого*»)

Відда́ти себе на жéртву (пожертвувати собою «пожертвовать собой»)

Відда́ти ша́ну кому (виявити повагу *кому, до кого*; відзначити по заслугі *кого*, віддати по заслугах *кому* «оказать уважение *кому*; воздать по заслугам *кому*»)

Відда́тися на во́лю течі́ї; Зда́тися на во́лю течі́ї (поплисти за течією «поплыть за течением»)

Відди́хати; Віді́тхну́ти; Відсапну́ти; Звести́ дух (звести подих, перевести подих; перевести дух «перевести дыхание; перевести дух»)

Відді́л; Відді́лок (відділення «отделение»)

Відді́л осві́ти (освітній відділ «образовательный отдел»)

Відді́лок Ново́ї По́шти (відділення Нової Пошти «отделение Новой Почты»)

Віддя́чити кому; Відплати́ти кому (не залишитися в боргу *перед ким* «не остаться в долгу *перед кем*»)

Віддя́чити тим са́мим кому (відплатити тією ж монетою *кому* «отплатить той же монетой *кому*»)

Відза́втра (з завтрашнього дня «с завтрашнего дня»)

Відзахища́тися (надійно зіграти у захисті «надежно сыграть в защите»)

Відзвича́ти кого, від чо́го (відвчити *кого, від чо́го* «отучить *кого, от чего*»)

Відійти́ в ти́нь (зайняти другорядне місце «занять второстепенное место»)

Відімкну́ти замóк (відкрити замок «открыть замок»)

Відка́зувати (говорити у відповідь «говорить в ответ»)

Відкара́скатися від кого; Зди́хатися кого; Позбу́тися кого; Спе́катися кого (позбавитися *від кого*; збути з рук *кого* «избавиться *от кого*; сбить с рук *кого*»)

Відкладáти на бéзрі́к що; Га́ятися з чим; Зво́ліка́ти з чим (затягувати з *чим*; відкладати у довгий ящик *що* «затягивать с *чем*; откладывать в долгий ящик *что*»)

Відкла́сти засі́дання (відложити засідання «отложить заседание»)

Відкла́сти набі́к що (відкласти в сторону *що* «отложить в сторону *что*»)

Відко́ли (з тих пір як...; з того часу як... «с тех пор как...; с того времени как...»)

Відко́ли існу́є

Відко́ли існу́є що (від початку існування чого, з початку існування чого «с начала существования чего»)

Відко́ли себе пам'ятаю; Скільки себе пам'ятаю (на моїй пам'яті «на моей памяти»)

Відко́ли?; Звідко́ли? (з яких пір?, з якого часу? «из каких пор?, с какого времени?»)

Відкоркува́ти вино́ (відкрити вино «открыть вино»)

Відлю́дник хто; Відлю́дько хто; Відлю́дькуватий хто; Пусте́льник хто; Рак-самі́тник хто (рак-відшельник хто «рак-отшельник кто»)

Відмо́витися від чого (відказатися від чого «отказаться от чего»)

Відмо́вка (відговорка; відмазка «отговорка; отмазка»)

Відмовля́ти кого, від чого (відговорювати кого, від чого «отговаривать кого, от чего»)

Віднеда́вна; Знеда́вна (з недавніх пір; від недавнього часу, з недавнього часу; останнім часом; в останній час; за останній час «с недавней поры; с недавних пор; с недавнего времени; в последнее время; за последнее время»)

Відні́ні; Відсього́дні (від сьогоднішнього дня, з сьогоднішнього дня «с сегодняшнего дня»)

Відні́куватися (відмазуватися; відговорюватися «отмазываться; отговариваться»)

Відно́ва чого (відновлення чого «восстановление чего»)

Відно́вити що; Поно́вити що (встановити що «восстановить что»)

Відосо́блювати кого (обособлювати кого «обособлять кого»)

Відпис (лист у відповідь «ответное письмо»)

Відпи́суючи Вам; Відповіді́ючи Вам (у відповідь на Ваш лист «в ответ на Ваше письмо»)

Відплаті́ти кому (нанести удар у відповідь кому «нанести удар в ответ кому»)

Відпли́в ка́дрів (відтік кадрів «отток кадров»)

Відповідно до чого (відповідно чого, у відповідності до чого; у відповідності з чим; відповідно з чим «соответственно чего; в соответствии с чем; соответственно с чем»)

Відповідно до наказу; Згі́дно з наказо́м (згідно наказу «согласно приказу»)

Відповідно до то́го, як...; Зале́жно від то́го, як... (по мірі того, як..., у міру того, як... «по мере того, как...»)

ВІДПОВІДЬ

Заперéчна відповідь (негативна відповідь «отрицательный ответ»)

Згідна відповідь (ствердна відповідь; позитивна відповідь «утвердительный ответ; положительный ответ»)

Здобúтися на відповідь (знайти відповідь «найти ответ»)

Неправíльна відповідь (невiрна відповідь «неверный ответ»)

Правíльна відповідь (вiрна відповідь «верный ответ»)

Відпочивáльник *хто* (відпочиваючий *хто*, віддихаючий *хто* «отдыхающий *кто*»)

Відпочивáти (віддихати «отдыхать»)

Відпочíлий *хто* (відпочивший *хто* «отдохнувший *кто*»)

Відпочíти (віддихнути «отдохнуть»)

Відпрáвитися у мáндри (податися в мандри «податься в путешествие»)

Відпúстка (відпуск «отпуск»)

Відра́зу; За одним захо́дом; Заразо́м; Нарáз (в один прийом; одним махом «в один прием; одним махом»)

Відрiзати себе від усьо́го (спалити усі мости «сжечь все мосты»)

Відря́дження (командiровка «командировка»)

Відсвіжіти *що* (внести свіжу струю у *що* «внести свежую струю во *что*»)

Відсвяткувáти ювіле́й (відмітити ювілей «отметить юбилей»)

Відсмикну́ти *що* (віддьоргнути *що* «отдернуть *что*»)

Відсотко́во (у процентному відношенні «в процентном отношении»)

Відстань (растояніє «расстояние»)

Відступáти (відступати назад «отступать назад»)

Відта́к; Дáлі (вслід за тим, слідом за тим «вслед за тем; следовательно»)

Відтепéр (з цього часу; з цих пір «с этого времени; с этих пор»)

Відтермінува́ння платежу́ (відстрочка платежу «отсрочка платежа»)

Відтермінувáти *що* (відстрочити *що* «отсрочить *что*»)

Відто́ді; Звідто́ді (з тих пір, від тих пір; з того часу «с тех пор, от тех пор; с того времени»)

Відторі́к (з минулого року «с прошлого года»)

Відучо́ра; Зучо́ра (з вчорашнього дня «со вчерашнего дня»)

Відчепі́тися на вечiрці (відiрватися на вечоринці «оторваться на вечеринке»)

Відчінено де (відкрито *де* «открыто *где*»)

Відчува́ти найто́нші відті́нки

Відчува́ти найто́нші відті́нки чо́го (розбиратися у найменших деталях чо́го «разбираться в мельчайших деталях чо́го»)

Відчува́ти, що ви́нен (почувати себе винним «чувствовать себя виновным»)

Відчу́ти полéгшу (відчути полегшення «почувствовать облегчение»)

Відчу́ти різни́цю (почувувати різницю «почувствовать разницу»)

Відшкодо́вувати ко́му, що́ (возмещати ко́му, що́ «возмещать ко́му, что́»)

Візеру́нок (узор «узор»)

Візиті́вка (візитка; візитна карточка «визитка; визитная карточка»)

Візо́к (тележка «тележка»)

Візьмі́ть ре́шту! (візьміть здачу! «возьмите сдачу!»)

Візьмі́ть слухавку! (підніміть трубку! «поднимите трубку!»)

ВІЙНА́

Ві́йна у ро́зпалі (війна в розгарі «война в разгаре»)

Країни у ста́ні ві́йні (воюючі країни «воюющие страны»)

Наба́читися ві́йні (понюхати пороху «понюхать пороха»)

Прова́дити ві́йну; Точи́ти ві́йну́ (вести війну «вести войну»)

Ві́йсько́ва акаде́мія (воєнна академія «военная академия»)

Ві́йсько́вий шпита́ль (воєнний госпіталь «военный госпиталь»)

Ві́йсько́вік хто́ (військовослужбовець *хто́* «военнослужащий *кто́*»)

ВІК

Ві́к живі́, а ду́рнем помри́ (вік живи, вік учись «век живи, век учись»)

Ві́ком до се́ми ро́ків хто́ (у віці до семи років *хто́* «в возрасте до семи лет *кто́*»)

Ві́ку зба́вити ко́му (позбавити життя *кого́* «лишить жизни *кого́*»)

Вкоро́тити ві́ку ко́му; Зма́лити ві́ку ко́му (погубити життя *кому́* «погубить жизнь *кому́*»)

Вкоро́тити собі́ ві́ку; Вма́лити собі́ ві́ку (позбавити себе життя; покінчити з собою «лишить себя жизни; покончить с собой»)

Зро́ду-ві́ку (отродясь «отродясь»)

На́че ві́к не ба́чилися!; Це ж бо скі́льки ча́су злеті́ло! (скільки літ, скільки зим! «сколько лет, сколько зим!»)

Сво́ім ві́ком (на свій вік «на свой возраст»)

Сере́дній ві́к ста́новить... (середній вік складає... «средний возраст составляет...»)

Ста́рший ві́ком хто́ (старший за віком *хто́*, старший по віку *хто́* «старший по возрасту *кто́*»)

ВІКНО

Візирнути у вікно́ (виглянути у вікно «выглянуть в окно»)

Відчиніти вікно́; Розчиніти вікно́ (відкрити вікно «открыть окно»)

Зачиніти вікно́ (закрити вікно «открыть окно»)

Не в одне віконце світить сонце; Не вродів мак, пробудем і так (білий світ не клином став; світ клином не зійшовся; не тільки світла, що у вікні «белый свет не клином стал; свет клином не сошелся; не только свету, что в окне»)

Привідчине вікно́ (привідкрите вікно «приоткрытое окно»)

Віконна попере́чка (віконна перекладина «оконная перекладина»)

Він своє прова́дить (він все своє несе «он все свое несет»)

Вірити до остáнку у що́ (вірити до кінця у що́ «верить до конца во что»)

Вірянин хто́ (віруючий хто́ «верующий кто»)

Вісім п'ят в одін ряд (все на купу; все на раз «все в кучу; все на раз»)

ВІТЕР

Бігти вітром; Бігти стріло́ю (бігти у весь дух; мчати у весь дух «мчатся во весь дух»)

Вітер ущúх (вітер стих «ветер утих»)

Вітри гуля́ють де́ (сквозняк де́ «сквозняк где»)

Вітру на́встріч; Вітру назу́стріч (проти вітру «против ветра»)

Говоріти на вітер (кидати слова на вітер «бросать слова на ветер»)

Дошкúльний вітер (хльосткий вітер «хлесткий ветер»)

Здійма́ється вітер (піднімається вітер «поднимается ветер»)

Ловити ві́трів; Га́вити; Га́ви лови́ти (ворон рахувати «ворон считать»)

Ма́ло від ві́тру не ва́літися (ледве на ногах триматися «едва держаться на ногах»)

На сто ві́трів; На чо́тири ві́три (на всі чотири сторони «на все четыре стороны»)

Пес бре́ше, дощ че́ше, а ві́тер да́лі несе́ (собака бреше, а вітер носить «собака лает, ветер носит»)

Пішло за ві́тром що́; Ка́нуло в небу́ття що́; Пішло вніве́ць що́ (пішло з прахом що́ «ушло с прахом что́, пошло прахом что́»)

Поді́вимося, звідки ві́тер ві́є; Поді́вимося, звідки ві́тер дме́ (стане ясно, що до чого «станет ясно, что к чему»)

Подоро́жній ві́тер (попутний вітер «попутный ветер»)

Про́ти ві́тру піско́м сіпати́ (воювати з вітряними вітряками «воевать с ветряными мельницами»)

Супро́твний ві́тер (зустрічний вітер «встречный ветер»)

Схопився вітер (піднявся вітер «поднялся ветер»)
Хто вітрові слугить, то́му димом плátятъ; Хто рóбить – гóлий не хóдить (яка робота, така й плата «по работе и плата»)
Чúти, звідки вітер віє; Чúти, звідки вітер дме (держати ніс за вітром, тримати носа за вітром «держатъ нос по ветру»)
Шукáй вітра в полі; Тільки й бáчили кого (поминай як звали кого; і кінці у воду «поминай как звали кого; и концы в воду»)
Як вітром звíяло що (як рукою зняло що «как рукой сняло что»)
Якім вітром?; Якім світом? (якими судьбами? «какими судьбами?»)

Вітальня (гостинна «гостиная»)

Вітáтися з ким (здороватись з ким «здороваться с кем»)

Вітерéць; Вітрéць; Лéгіт; Легковій (вітерок «ветерок»)

Вітри́ло (парус «парус»)

Вітри́льник (парусник «парусник»)

Вітря́к (мельниця «мельница»)

Вітрячо́к (вертушка «вертушка»)

Віхола; Завірю́ха; Заві́я; Заméта; Заметі́ль; Метéлиця; Снігові́ця; Снігові́й; Снігові́йниця; Сніжні́ця; Хвіща; Ху́га; Хугові́й; Хурде́лиця; Хуртові́на (в'юга; метіль; сніговий вихор «вьюга; метель; снежный вихрь»)

Віхтик чо́го; Жмут чо́го; Жму́тик чо́го; Кла́птик чо́го (клок чо́го; клочок чо́го «клок чего; клочок чего»)

Віч-на́-віч з ким, чим; Ніс у ніс з ким, чим; О́ко в о́ко з ким, чим; О́чі в о́чі з ким, чим (лицем до лица з ким, чим «лицом к лицу с кем, чем; с глазу на глаз с кем, чем»)

Віша́к; Плі́чка (вішалка для одягу «вешалка для одежды»)

Віщува́ти (загадувати наперед «загадывать наперед»)

Віяло (веєр «веер»)

Вкла́день (вкладиш «вкладыш»)

Вко́тре; Уко́тре (в котрий раз; в черговий раз; учергове «в котрый раз; в очередной раз»)

Вкрай потрі́бно кому, що (дуже необхідно кому, що «очень необходимо кому, что»)

Владомо́жець хто; Вельмо́жа хто; Можновла́дець хто (власть іму́щий хто «власть имущий кто»)

Вла́зити в усі́ дірки́ (вникати у всі дрібниці «вникать во все мелочи»)

Власне; Насправді-бо; Насправді ж (взагалі-то «вообще-то; на са-
мом-то деле»)

Власне так; Отóж-бо; Сáме так (іменно так; не інакше як «именно
так; не иначе как»)

Власно́міць; Само́тужки (своїми силами «своими силами»)

Власно́ніж (своїми ногами «своими ногами»)

Власно́руч (своїми руками; кушовим способом «своими руками; кус-
тарным способом»)

Власно́ручний підпис (особистий підпис «личная подпись»)

Власною во́лею; З власного бажання; Зі своєї во́лі; Самохіть; Своєю во́лею (з власної ініціативи; за власним бажанням; по своїй волі, за власною волею, своєю волею, з власної волі; без примусу; добровільно «по собственной инициативе; по собственному желанию; по своей воле, по собственной воле, своей волей; без принуждения; добровольно»)

Властиво (в сутності «в сущности»)

Властиво (і що характерно... «и что характерно...»)

Влаштува́ти бійку; Учиніти ко́лотнечу (устроїти потасовку «устроить потасовку»)

Влаштува́ти кумедію (устроїти концерт «устроить концерт»)

Влаштува́ти пекло кому (дати гару кому «дать гари кому»)

Влаштува́тися на нічліг (устроїтися на нічліг «устроиться на ночлег»)

Влі́пнути, як му́ха в мед; Влі́зти в бі́дү; Встрі́гнути в халéпу; Зав'я́зти по в́уха; Набра́ти в халя́ви; Опари́тися, як му́ха на окро́пі; Попа́сти в тенéта; Попа́сти на сли́зьке; У дурні поші́тися; Уклепа́тися; Улі́зти в бо́лото; Улі́зти між мо́лот і кова́дло; Уско́чити в кло́піт; Уско́чити по са́мі в́уха; Уско́чити в халéпу, Утра́пити в халéпу (влипнути; влипнути в історію, попасти в історію; попасти в просак «влипнуть; угодить в историю, попасть в историю; попасть в просак»)

Влі́ті; Влі́тку (в літній час «в летнее время»)

Влу́чити в ці́ль (попасти в ці́ль «попасть в цель»)

Влу́чний хто; Ці́лкий хто (міткий хто «меткий кто»)

Вмика́ч (включатель «включатель»)

Вмостітися на ослінчику (устроїтися на лавочці «устроиться на лавочке»)

Вмóтаний в обору́дці

Вмóтаний в обору́дці *хто* (замішаний в афері *хто* «замешан в афере *кто*»)

Вна́слідок чо́го; На́слідком чо́го (в результаті *чого*; як результат *чого* «в результате *чего*; как результат *чего*»)

Вне́сті супокі́й у що́ (заспокоїти ситуацію «успокоить ситуацию»)

Вночі; Вночішнього ча́су; Нічної́ доби́; Нічно́ю добо́ю; Ноча́ми; По́ночі (у нічний час; по ночах «в ночное время; по ночам»)

Вночі́ прóти сере́ди (в ніч під середу «в ночь под среду»)

ВОВК

Буду́ть усі́ ві́вці цілі́, коли́ вовк за пастуха́; Замкну́в вóвка по́мiж ві́вці, – неха́й тю́рму зна́є! (вовка в пастухи поставили «волка в пастухи поставили»)

Вóвка у плуг, а він у луг; Ніхто́ чо́рта не сі́яв, а ро́диться; Каплову́ху хоч родзи́нками году́й, а все бу́де каплову́ха (вовка хоч як годуй, а він у ліс дивиться; скільки вовка не годуй, а він у ліс дивиться «как волка ни корми, он все в лес смотрит; сколько волка не корми, а он в лес смотрит»)

Вóвком ди́хати на кого́ (дивитися вовком *на кого* «смотреть волком *на кого*»)

Де вже на́шому теля́ті та вóвка пiйма́ти! (куди нам! «куда нам!»)
Ди́виться лиси́цею, а ду́має вóвком хто́; Святе́ та Бо́же на чо́рта схóже хто́; У ві́чі, як лис, а за о́чі, як біс хто́ (м'яко стелить, та твердо спати *хто*; на язиці мід, а на серці лід у *кого* «мягко стелет, да твердо спать *кто*; на языке мед а на сердце лед у *кого*»)

З переля́ку очку́р лу́снув; Показа́лася за сі́м вовкі́в копи́ця сі́на; Що́ сі́ре, те й вовк (у страху великі очі «у страха глаза велики»)

Приста́вити вóвка до ота́ри; Пусті́ти ца́па в капу́сту; Поста́вити ца́па горо́д стере́гти (пустити козла в город «пустить козла в огород»)

Що́ сі́ре, те й вовк (у страху великі очі «у страха глаза велики»)

Вовту́ження; Вовту́зня; Мету́шня; Шамотня́; Шамо́тнява; Шпо́ртання (возня; суматоха «возня; суматоха»)

Вовту́зитися; Войдува́тися; Тала́патися; Хлю́патися (барахтатися «барахтаться»)

Вовту́зитися з ким, чим; Метуші́тися з ким, чим (возитися з ким, чим «возиться с кем, чем»)

Вовчє лїгво (вовчє логово «волчє логово»)

Вовчєня́ (волчонок «волчонок»)

Воб́кий; Волоб́гий; Зволоб́жений (влагний «влагный»)

Воб́кість (сирість «сырость»)

Вогнебóрець хто; Поже́жник хто (пожарник *хто* «пожарник *кто*»)

Воб́жник (огоньок «огонек»)

Воб́нище (очаг «очаг»)

ВОГО́НЬ

Готóвий у вогóнь і вóду хто (готовий на все *хто* «готов на все *кто*»)

Дїхати вогне́м (пашіти жаром «пылать жаром»)

Кресáти вогóнь (висікати вогонь «высекать огонь»)

На одні́м вогні́ спрягті́ дві́ яє́чні (одним пострілом двох зайців убити «одним ударом убить двух зайцев»)

Незгáсний вогóнь (вічний вогонь, негасаючий вогонь «вечный огонь, неугасающий огонь»)

Поголо́ски повзúть як вогóнь; Перéшепти повзúть як вогóнь (плітки швидко поширюються «сплетни быстро распространяются»)

П'я́ному й ко́зи в зо́лоті; П'я́ному ні́ горі́, ні́ нізу; П'я́ний і́ у вогóнь полі́зе (п'яному море по коліна «п'яному море по колено»)

Хоч вогне́м менé печіть; Хоч убий (ні за які блага «ни за какие блага»)

Хоч вогні́ю до нб́го прикладáй; Хоч стріль йому́ в о́чі; Хоч би́ що́ кому́ (хоч йому кіл на голові теши «хоть ему кол на голове теши»)

ВОДА́

Батогóм по воді́ (з гармати по горобцях «из пушки по воробьям»)

Без Грї́ця і́ водá не освятї́ться; Допі́к гї́рш од сирóї квáші́ *хто, кому* (набрид гірше гїркої редьки *хто, кому* «надоел хуже горькой редьки *кто, кому*»)

Вирúюча водá (бурляща вода «бурлящая вода»)

Водá дзюрчїть (вода журчить «вода журчит»)

До чáсу дзбáнок вóду нб́сить (бути бичку на мотузочці «быть бычку на веревочке»)

З бідóю, як рї́ба з водóю хто (з бїди не заплаче *хто* «от беды не заплачет *кто*»)

- За водо́ю пішло́ що** (і кінці у воду «и концы в воду»)
Зага́ртóуватися водо́ю (закалятися водою «закалятся водой»)
Каламу́тити во́ду (мутити воду «мутить воду»)
Перева́рена вода́ (кип'ячена вода «кипяченая вода»)
Питна́ вода́ (питтєва вода «питьевая вода»)
Піти́ по во́ду (піти за водою «пойти за водой»)
Ростé, як з води́ йде́ хто; Ростé, як на дрíжджах хто (росте не щоднини, а щогодини *хто* «растет не по дням, а по часам *кто*)
Скля́нка води́ (стакан води «стакан воды»)
Тиск води́ (напір води «напор воды»)
Ті́льки й хо́ду, що з мо́сту та й у во́ду (де вже нам, грішним «где уж нам, грешным»)
Чужу́ біду́ на води́ розведу́, а свої́ і кінця́ не знайду́ (чуже горе не болить «чужое горе не болит»)
Шубóвснути у во́ду (плюхнутися в воду «плюхнуться в воду»)
Що вода́ занесе́, наза́д не принесе́ (минулого не повернеш «прошлого не воротишь»)
Як ри́ба без води́ хто; Як на льоду́ хто; Як на слизько́му хто (як рак на міліні *хто*; як без рук *хто* «как рак на мели *кто*; как без рук *кто*)

Водно́мить; Водно́час; Заразо́м; Одноча́сно; Рівноча́сно
(в один і той же час, у той же самий час; у цей же час, у той же час; рівно у той самий час «в одно и то же время; в это же время, в то же время, в один час; ровно в то же время»)

Воднóраз; Водно́час; Заразо́м (заодно; разом з тим «заодно; вместе с тем»)

Водогі́н (водопровід «водопровод»)

Вододі́л (водорозділ «водораздел»)

Водойма́; Водоймище́; Водосхо́вище (водойом; водохранилище «водоем; водохранилище»)

Водонесті́йкий (водопроникаючий «водонепроницаемый»)

Водості́йкий (водонепроникний, водонепроникаючий «водонепроницаемый»)

Водотя́г (водокачка «водокачка»)

Водо́ю (водним шляхом «водным путем»)

Водяна́ стихі́я (водна стихія «водная стихія»)

Водяні́ баранці́ (баранчики хвиль «барашки волн»)

Возі́вода (водовоз «водовоз»)

Возі́й хто (повозчик *хто* «повозчик *кто*)

Волелюбність (свободолюбність «свободолюбие»)

Волога (влага «влага»)

Волос сивіє, а дід дуріє; Волосся сивіє, а голова шаліє; Голова шпакувата, а думка клята; І в старій печі дідько топить; Сивина в голову, а чорт у бороду; Чоловік старіє, а чортяка під бік (сивина в бороду, а біс у ребро «седина в голову, а бес в ребро»)

Волосся стало сторч кому, у кого (волосся стало дибом кому, у кого «волосы встали дыбом кому, у кого»)

Волоський горіх (грецький горіх «грецкий орех»)

Волошки (васильки «васильки»)

Вольовітий хто (з сильною волею хто «с сильной волей кто»)

Вонó булó тогó варте (воно того вартувало «оно того стоило»)

Вонó й на краще (так буде ліпше «так будет лучше»)

Вонó й не дивина; Вонó й не дивно; Геть не дивина кому, що (зовсім не дивно що «совсем неудивительно что»)

Ворожити; Чарувати; Чаклувати (гадати; колдувати «гадать; колдовать»)

Ворожі сторони (ворогуючі сторони «враждующие стороны»)

Ворожість; Ворогування; Ворожнеча (вражда «вражда»)

Ворожка хто (гадалка хто «гадалка кто»)

ВОРОТА

Вибити м'яча подалі від воріт (вибити м'яч подальше від воріт «выбить мяч подальше от ворот»)

Відчинені ворота (відкриті ворота «открытые ворота»)

Влучити м'ячем у ворота (попасти м'ячем по воротах «попасть мячом по воротам»)

Зачинити ворота (закрити ворота «закрывать ворота»)

Зверху воріт (з верхньої сторони воріт «с верхней стороны ворот»)

М'яч пролетів повз ворота (м'яч пролетів мимо воріт «мяч пролетел мимо ворот»)

Не в свої ворота вскочити (взятися не за своє діло «взяться не за свое дело»)

Не в ті ворота заїхати; Не в ті двірі зайті; Звернутися не на ту адресу (звернутися не за адресою «обратиться не по адресу»)

Ні в тин ні в ворота (ні сюди, ні туди; ні взад, ні вперед «ни сюда, ни туда; ни взад, ни вперед»)

Пробити повз ворота (пробити мимо воріт «пробить мимо ворот»)

Ворушнія

Тэсла без воріт *хто* (чоботар без чобіт *хто* «сапожник без сапог *кто*»)

Удар по воротах (удар по воротам «удар по воротам»)

Удар у бік воріт (удар в сторону воріт «удар в сторону ворот»)

Удар у площіну воріт (удар у ствір воріт «удар в створ ворот»)

Ворушнія; Метушіння; Метушнія (суета; суматоха; «суета; суматоха»)

Восені; Ёсінню (в осінній час; осінньої пори «в осеннее время; осенней поры»)

Востанне (в останній раз, останнього разу «в последний раз»)

Воюваці далі (продовжувати війну «продолжать войну»)

Вочевідь; Вочевідьки; З усьога відно; Очевідно; Очевідячки; Очевідьки (по всій видимості; по всьому видно; як видно, наскільки видно «по всей видимости; по всему видно; как видно, насколько видно»)

Вояччина (военщина «военщина»)

Впéвнено стоїть на твердóму грóунті *хто* (стоїть на ногах *кто* «стоит на ногах *кто*»)

Впереміж; Мішма; Упереміж (вперемішку «вперемешку»)

Впійма́в не впійма́в, а погна́тися мо́жна; Знайшо́в не знайшо́в, а пома́цати мо́жна; Купі́в не купі́в, а поторгува́тися мо́жна; Уті́к не вті́к, а побі́гти мо́жна (спроба не проба; спиток – не збиток, спрос – не біда «попытка не пытка; попытка не пытка, а спрос не беда»)

Впо́ратися з ким, чим; Да́ти ра́ду з ким, чим; Упо́ратися з ким, чим (справитися з ким, чим «справиться с кем, чем»)

Впорожні *хто* (з порожніми руками *кто* «с пустыми руками *кто*»)

Впра́вити кле́пку кому (вправити мозки кому «вправить мозги кому»)

Впра́вний *хто*; **Жва́вий** *хто*; **Згра́бний** *хто*; **Зуга́рний** *хто*; **Меткий** *хто*; **Мотóрний** *хто*; **Промі́тний** *хто*; **Спрі́тний** *хто*; **Уда́тний** *хто* (бідовий *хто*; бойкий *хто*; ловкий *хто*; швидкий на руку *хто* «бедовый *кто*; бойкий *кто*; ловкий *кто*; скор на руку *кто*»)

Впра́вно ору́дувати мечéм (вправно володіти мечем «умело владеть мечом»)

Впрóголодь; На́дголодь (на порожній шлунок «на пустой желудок»)

Врѳзити *кого* (справити сильне враження *на кого* «произвести сильное впечатление *на кого*»)

Врѳзливий *хто*; **Урѳзливий** *хто* (уязвимий *хто* «уязвимый *кто*»)

Врѳнци; **Зрѳнку**; **Урѳнци** (ранком; з ранку «утром; с утра»)

Врахѳвувати *що*; **Зважѳти** *на що* (брати до вѳдома *що*, приймати до вѳдома *що*; брати до уваги *що*, приймати до уваги *що*; звертати увагу *на що* «принимать к сведению *что*; принимать во внимание *что*; обращать внимание *на что*»)

Врахувѳвши те, що... (з врахування того, що... «с учетом того, что...»)

Врѳшти; **Врѳшти-решт**; **Зрѳштою**; **Нарѳшти**; **Урѳшти-решт** (в кінці кінців, кїнець кїнцем; у кїнцевому результатї; у кїнцевому рахунку; на кїнець; накінець-то «в конце концов; в конечном счете; в конечном итоге; наконец; наконец-то»)

Врѳвні з *ким, чим* (на одній висотї з *ким, чим* «на одной высоте с кем, чем»)

Врѳзав дѳба *хто* (зїграв в ящик *хто*; вѳдкинув коньки *хто* «сыграл в ящик *кто*; отбросил коньки *кто*»)

Врѳда (красота «красота»)

Врѳдлївиця *хто*; **Крѳлечка** *хто*; **Крѳля** *хто*; **Крѳсѳня** *хто*; **Лялечка** *хто* (красавїца *хто*, красотка *хто* «красавица *кто*, красотка *кто*»)

Врѳзбївку (врозрядку «вразрядку»)

Врѳздрїб; **Урѳздрїб** (в розницю «в розницу»)

Врѳзсип; **Врѳзтіч**; **Урѳзсип**; **Урѳзтіч** (врозсипну «врасыпную»)

Врѳзтіч (урозбрїд «вразбрѳд»)

Врѳдї-годї; **Десь-колісь**; **Їнколи**; **Їнодї**; **Колї-не-колі**; **Подѳколі**; **Принагїдно**; **Часѳми** (порою; рїдко коли; час від часу, від часу до часу; від випадку до випадку; в окремих випадках, у деяких випадках «порой; редко; по временам, время от времени; от случая к случаю; кое-когда, в некоторых случаях, в отдельных случаях»)

Все (всьо «всьо»)

Все буде добре! (все буде в повному порядку!; все наладиться! «все будет в полном порядке!; все наладится!»)

Все далі (все дальше і дальше «все дальше и дальше»)

Все дарма́ (все ніпочому «все нипочем»)

Все до цурки (все до нитки «все до нитки»)

Все звелóся нанівéць (все накрылося мідним тазом «усе накрылось медным тазом»)

Все йде глáдко (все ладиться «все ладится»)

Все йде на гарáзд (все налажується «все налаживається»)

Все летить до пéкла; Все пішло шкеребéрть (все пішло не так; все пішло коту під хвіст «все пошло не так; все пошло коту под хвост»)

Все могло склáстися іна́кше (а могло все інакше бути; все могло бути по-іншому «а могло все иначе быть; все могло быть по-другому»)

Все нала́годиться (все наладиться; все стане на свої місця «все наладится; все станет на свои места»)

Все поверну́ло на крáще (все наладилося; все стало на свої місця «все наладилось; все стало на свои места»)

Все подоро́жчало (все подорожало «все подорожало»)

Все рáзом (все разом узятé «все вместе взятое»)

Все, про що мо́же мріяти хто (межа мрій *чийх* «предел мечтаний *чьих*»)

Все, що ми купі́ли (всі наші покупки «все наши покупки»)

Все, що нагоді́ться попідру́ч кому; Усе по́спіль (все, що попадається під руку кому; все, що попало; все підряд «все, что попадаеться под руку кому; все, что попало; все подряд»)

Все як ма́є бу́ти в кого; Спра́ви йдуть глaдéнько в кого; Спра́ви йдуть нічогéнько в кого; Спра́ви ніврóку в кого; Спра́ви пішли вгóру в кого (все як положено *в кого*; все в ажурі *в кого*; все пучком *в кого* «все як положено *у кого*; все в ажуре *у кого*; все пучком *у кого*»)

Все як об стіну́ горóхом; З цьóго кáші не звáриш; З цьóго не буде лáду; З цьóго півa не буде дівa; З цьóго не буде пуття́; Нічóго з цьóго не буде; Пуття́ ма́ло з чо́го; Так не годі́ться, Це не годі́ться; Цьóго не буде (діло не вийде; це не діло; так діло не піде; з цього діла не буде; не буде з цього толку; з цього нічого не вийде, з цього нічого не получится «дело не выйdet; это не дело; так дело не пойдет; с этого дела не будет; не будет с этого толку; из этого ничего не выйdet, из этого ничего не получится»)

Всебічний (усесторонній «всесторонний»)

Всевіда́ *хто* (всезнаючий *хто*; всезнайко *хто*; ходяча енциклопедія *хто* «всезнающий *кто*; всезнайка *кто*; ходячая энциклопедия *кто*»)

Вселя́ти дові́ру кому (внушати довіру *кому* «внушать доверие *кому*»)

Всеося́жний; Всеохо́пний (всеохоплюючий «всеохватывающий»)

Всепрису́тній *хто* (всюдисущий *хто* «вездесущий *кто*»)

Всесві́тянин *хто* (громадянин світу *хто* «гражданин мира» *кто*)

Всіпати бобу *кому*; **Всіпати добро́го пє́рцю** *кому*; **Втє́рти ма́ку** *кому*; **Да́ти пє́рцю з ма́ком** *кому*; **Да́ти типцю́** *кому*; **Завда́ти бобу** *кому*; **Завда́ти га́рту** *кому*; **Завда́ти чо́су** *кому*; **Натє́рти пє́рцю в ніс** *кому*; **Піднести́ під ніс тє́ртого хрону́** *кому* (задати перцю *кому*; дати прикурити *кому*; задати жару *кому*; вжарити по перше число *кого*; всіпати по перше число *кому*; задати гонку *кому* «здать перцю *кому*; дать прикурить *кому*; задать жару *кому*; вжарить по первое число *кого*; всыпать по первое число *кому*; задать гонку *кому*»)

Всі як оди́н; Геть усі́; Усі́ як є́ (всі без винятку, всі без виключення; всі до одного; всі поголовно «все без исключения; все до одного; все поголовно»)

Всіля́ких ді́л ма́йстер *хто*; **До всьо́го зда́тен** *хто*; **До чо́го б не бра́вся** *хто*; **Маста́к** *хто* (на всі руки майстер *хто* «на все руки мастер *кто*»)

Всіля́ко; Усіля́ко (всіма способами; будь-якими способами, у будь-який спосіб; усіма правдами й неправдами «всеми способами; любыми способами; в любой способ; всеми правдами и неправдами»)

Всотáти що́ (ввібрати *що* «впитать *что*»)

Всо́те (у сотий раз «в сотый раз»)

Встава́й-но! (давай, вставай! «давай, вставай!»)

Встанови́ти ба́жану темпєрату́ру; Задáти ба́жану темпєрату́ру де́ (налаштувати бажану температуру *де* «настроить желаемую температуру *где*»)

Встоті́сячне (у стотисячний раз «в стотысячный раз»)

Вступі́ти до уні́верситє́ту (поступити в університет «поступить в университет»)

Вступне́ заняття́ (ввідне заняття «вводное занятие»)

Всупереч

Всупереч чому; На противагу чому (у протилежність чому; у протиріччі з чим «в протиположність чому; в протипоречии с чем; в протиповес чому, на протиповес чому»)

Всупереч іті кому (робити наперекір кому «делать наперекор кому»)

Всуціль і нізкою; Завжди і скрізь; Раз у раз; Часто й густо, Часто-густо (сплош і рядом; на кожному кроці «сплошь и рядом; на каждом шагу»)

Всюди (всюда «всюда»)

Всюди; Покрізь; Повсюди; Скрізь; Суціль; Усюди (у всіх місцях «во всех местах»)

Всяк на свою мірку міряє; Кожен на себе міряє (кожен по собі судить «каждый по себе судит»)

Всяк сам свою долю кує; Кожен жучок своєю доріжкою тягне; Усяк сам собі долю кує; Усяка пташка своїм носиком живе (усяк свого щастя коваль «всяк своего счастья кузнец»)

Всього найкращого!; На все добре! (всього доброго! «всего доброго!; всего лучшего!»)

Втелющити кому, що (всучити кому, що «всучить кому, что»)

Втім; Утім (все-таки, а все-таки, а все ж; і все ж, і все ж таки «все-таки, а все-таки, а все же»)

Втішити кого; Розрадити кого (доставити втіху кому «доставляют утешение кому»)

Втомлений хто (підуставший хто «подуставший кто»)

Вторгувати що; Уторгувати що (виручити що «выручить что»)

Втрапити в біду, Потрапити в біду; Сісти маком; Ускочити в біду; Ускочити в ліхо; Ускочити в халепу (попасти в біду «попасть в беду»)

Втрапило усякий глузд що (немає жодного сенсу в чому «нет никакого смысла в чем»)

Втрачений шанс; Зга́яний шанс (упущений шанс «упущенный шанс») **Втруча́тися у що; Встрява́ти у що** (вмішуватися у що «вмешиваться во что»)

Втя́мити що (поняти що «понять что»)

Ву́глик; Вуглі́на (угольок «уголек»)

Ву́джена ри́ба (в'ялена риба «вяленая рыба»)

Ву́злик (узелок «узелок»)

Ву́зько розуміючи що (у вузькому сенсі «в узком смысле»)

ВУ́ЛИЦЯ

Бічна ву́личка (бокова вуличка «боковая улочка»)

Блукáти ву́личками (бродити вуличками «бродить по улочкам»)

Ву́лицями (по вулицях «по улицам»)

Гамі́рліва ву́лиця (шумна вулиця «шумная улица»)

Залю́днена ву́лиця (заповнена людьми вулиця «заполнена людьми улица»)

Іти́ ву́лицею (іти по вулиці «идти по улице»)

На ву́лиці (по вулиці «по улице»)

На ро́зі ву́лиці (на куті вулиці «на углу улицы»)

Тиня́тися ву́лицями (слонятися по вулицях «слоняться по улицам»)

Хо́четься, як го́лому на ву́лицю кому, куди (і калачем не заманиш кого, куди «и калачом не заманиш кого, куда»)

ВУ́ХО

Відту́лені ву́ха в кого (відкриті вуха в кого «открытые уши у кого»)

Дере́ ву́ха кому, що; Не звучи́ть кому, що (ріже слух кому, що; ріже вухо кому, що «режет слух кому, что; режет ухо кому, что»)

Зату́лити ву́ха (закрити вуха «закрывать уши»)

Заша́ртітися аж по ву́ха; Зали́тисся фáрбою; Спалені́ти (аж по вуха почервоніти, по самі вуха почервоніти «по уши покраснеть, до ушей покраснеть»)

І за ву́хом не сверби́ть кому; І га́дки не ма́є хто, про що; На́віть га́дки не ма́є хто, про що (і не здогадується хто, про що; і думати забув хто, про що; і вухом не веде хто «и не догадывается кто, о чем; и думать забыл кто, о чем; и ухом не ведет кто»)

Ко́ли б ва́ше сло́во та Бо́гові в ву́хо (вашими вустами та мед пити; вашим б медом та нас по губах «вашими бы устами да мед пить; вашим бы медом да нас по губам»)

Насторожи́ти ву́ха; Нашоро́шити ву́ха (нагострити вуха «наострить уши»)

Вхідчини

Нашорóшені в́уха у *кого* (вушка на маківці у *кого* «ушки на макушке у *кого*»)

Не йніяти віри своїм в́ухам (не повірити своїм вухам «не повірить своїм ушам»)

Однім в́ухом сл́ухає, другим випуска́є хто, що (в одне вухо увійшло, а в друге вийшло *кому, що* «в одно ухо вошло, в другое – вышло *кому, что*»)

Показáти осля́чі в́уха (показати своє справжнє обличчя «показати свое истинное лицо»)

Розпустіти в́уха (розвісити вуха «развесить уши»)

Ч́ути на власні в́уха що (чути своїми власними вухами *що* «слышать своими собственными ушами *что*»)

Вхідчини; Вхóдини (новосілля «новосельє»)

Вчас; Вчáсно; Сáме в раз; Сáме в час (якраз вчасно; в пору «как раз вовремя; в пору»)

Вчáсно похопі́тися (вчасно спохватитися «вовремя спохватиться»)

Вчині́ти обáчно; Повесті́ся обáчно (поступити обачно «поступить осмотрительно»)

Вчині́ти по́зов; Подáти по́зов (пред'явити позов «предъявить иск»)

Вчині́ти правóчин; Уклáсти угóду з ким (заклучити угоду з *ким* «заклучить соглашение с кем»)

Вчи́нок, якому й нáзви не доберéш (поступок, якому нема назви «поступок, которому нет названия»)

Вчі́тися танцюва́ти (займатися танцями «заниматься танцами»)

Вшивáймося звідси! (звалюємо звідси «сваливаем отсюда!»)

В'їстися в печінкі кому; Дійня́ти до живóго кого; Дозо́лити кому; До живі́х печіно́к дійня́ти кого; Дopeктьі кому; Дошкúлити кому; Дошкúлити до живóго кому; Залі́ти за шкúру са́ла кому (дістати *кого*; взяти за живе *кого*, задіти за живе *кого*; довести до білої гарячки *кого*; досадити до живого *кому* «достать *кого*; взять за живое *кого*, задеть за живое *кого*; довести до белой горячки *кого*; досадить к живому *кому*»)

В'язень хто (арештант *хто* «арестант *кто*»)

В'язка петру́шки (пучок петрушки «пучок петрушки»)

Г

Гавкання; Гавкіт; Гавкотіння (лай «лай»)

Гадати; Снувати припущення (будувати здогади «строить догадки»)

ГА́ДКА

Ані гадки кому, про що; Не морбчить собі голові нічим хто (як з гуски вода кому, що «как с гуся вода кому, что»)

З гадки не йде хто, що (з голови не виходить хто, що «из головы не выходит кто, что»)

І в гадці немає в кого, чого (і думати забув хто, про що «и думать забыл кто, о чем»)

І на гадку не спадало кому, що (й у голову не приходило кому, що «и в голову не приходило кому, что»)

Нікому близько й гадки не було про що (ніхто не допускав і думки про що «никто не допускал и мысли о чем»)

Роїться гадка в кого (крутиться думка в кого «вертится мысль у кого»)

Шаснула гадка кому, у кого (промелькнуло в голові кому, у кого «промелькнуло в голове кому, у кого»)

Шкода й гадки (нічого й думати «нечего и думать»)

Газетяр хто (газетчик хто «газетчик кто»)

Газівнік хто (газовщик хто «газовщик кто»)

Газонокосярка (газонокосилка «газонокосилка»)

Газопровіднік (газопроводчик «газопроводчик»)

Газостійкий (газонепроникний «газонепроницаемый»)

Гай (роща «роща»)

Гайда до озера!; Ходімо до озера! (пішли на озеро! «пошли на озеро!»)

Гайда додому! (пішли по домах! «пошли по домам!»)

Гайда у мандри! (час для подорожі настав! «время для путешествия наступило!»)

Гайковий ключ (гаечний ключ «гаечный ключ»)

Гайовік; Лісовік; Щезник (леший «леший»)

Галабурдити; Перевертати все на світі; Перевертати світ; Шурубурити (безчинствувати; буйствувати «бесчинствувать; буйствувать»)

Галас; Галасливість; Галасування; Гам; Гамір; Гармідер; Шваркіт (галдьож; шуміха; шум і гам; шумність «галдеж; шумиха; шум и гам; шумность»)

Галузістий; Гілкуватий; Гіллястий; Гільчастий; Широковітий; Широкогіллястий (вітвистий «ветвистый»)

Галушки (кльоцки «клецки»)

Гальмó (тормоз «тормоз»)

Гальмувальний пристрій (гальмуючий пристрій «тормозящее устройство»)

Гальмувати (тормозити «тормозить»)

Галява; Галявина; Лужок; Моріжок (лужайка «лужайка»)

Гаман; Гаманець; Калітка; Капшук (кошелек «кошелек»)

Гамівна сорóчка (смірительна рубашка «смирительная рубашка»)

Ганéбний вчінок (підлий поступок «подлый поступок»)

Ганчірка; Шмáтка; Шматіна (тряпка «тряпка»)

Ганчір'я; Ганчірка; Ганчір'яччя (тряп'ю; тряпка «тряпье; тряпка»)

Ганяти як солóного зáйця кого (не давати передиху кому «не давать передышки кому»)

Ганьба́ (позор «позор»)

Ганьба́ кому (стыд і сором кому «стыд-позор кому»)

Гапли́к кому (амба кому; капець кому; капут кому; кінець кому «амба кому; капец кому; капут кому»)

Гара́зд! (добро!; хорошо!; лади «добро!; хорошо!; лады»)

Гара́зд! (піде! «идет!»)

Гара́зд на перший раз (на перший раз непогано; на перший раз годиться «на первый раз неплохо; на первый раз годится»)

Гара́зд не пригадаю чого (точно не пам'ятаю чого «точно не помню чего»)

Гара́зд почáти що (почати в правильному ключі що «начать в правильном ключе что»)

Гара́зд усé пішло́ кому, в кого (благополучно все склалося в кого «благополучно все сложилось у кого»)

Гарáзд, що... (благо, що... «благо, что ...»)

Гарáзди (достатки «достатки»)

Гарáздувáти (жити в багатстві «жить в богатстве»)

Гарáнтія безпе́ки (забезпечення безпеки «обеспечение безопасности»)

Гарантува́ти безпе́ку кому (забезпечити безпеку кому «обеспечить безопасность кому»)

Гарка́вити (картавити «картавить»)

Га́рма-да́рма; З до́брого дива; Зніче́в'я; Ні з чо́го; Ні сі́ло ні впáло; Хто́зна від чо́го; Хто́зна че́рез що; Хто́зна чо́му (без жодної причини; без видимої причини; без будь-якої видимої причини; без жодної на те причини; не знати, з якої причини; ні з того ні з сього; без всяких підстав; без жодного приводу, без всякого приводу, без ніякого приводу; з бухти-барахти; на рівному місці «без всякої причини, без видимої причини; без всякої видимої причини; без всякої на то причини; не знать, по якій причині; ні с того ні с сего; без всяких оснований; без всякого повода; с бухти-барахти; на ровном месте»)

Гарма́та (пушка «пушка»)

Гарма́тний по́стріл (пушечний вистріл «пушечный выстрел»)

Гарма́тник хто; Гарма́ш хто (пушечник *хто* «пушечник *кто*»)

Га́рна дівка, як засва́тана; Корти́ть, як не мо́жна (заборонений плід – солодкий «запретный плод – сладок»)

Га́рний на в́роду хто (хороший собою *хто* «хорош собой *кто*»)

Гарт (закалка «закалка»)

Гарту́йся! (закаляйся! «закаляйся!»)

Гарува́ти; Пе́рти плуга; Тягну́ти во́за; Тягти́ ля́мку (вкालувати «вкалывать»)

Гаря́чі ту́ри (горящі тури «горящие туры»)

Гарячо́вий по́спіх (лихорадочна спішка «лихорадочная спешка»)

Гарячува́ти (пороти гарячку «пороть горячку»)

Гаси́ти поже́жу (тушити пожар «тушить пожар»)

Гати́! (пли! «пли!»)

Га́хнути (бахнути «бахнуть»)

Гачо́к (крючок «крючок»)

Гей-гоп!

Гей-гоп! (раз-два, взяли! «раз-два, взяли!»)

Гѐн-де; Ген отáм; Ђнде; Он там; Он тáмечки; Ось там; Отáм (вон де; вон там, вот там «вон где; вон там, вот там»)

Гендѐлик (забігайлівка «забегаловка»)

Генерувáльне облáднання (генеруюче обладнання «генерирующие оборудование»)

Геть забúв хто, про що (зовсім вилетіло з голови кому, що; начисто випало з пам'яті у кого, що «совсем вылетело из головы кому, что; начисто выпало из памяти у кого, что»)

Геть заклопóтаний хто; І вгóру глáнути ніколи кому; Мóre робóти в кого; Ніколи й головí підняти кому; Пóвні рúки робóти в кого; Пóвні рúки пра́ці в кого; (роботи вище криши в кого; по горло роботи в кого; роботи по саме нікуди в кого; запара з роботою в кого; повний завал з роботою в кого «работы выше крыши у кого; по горло работы у кого; работы по самое никуда у кого; запара с работой у кого; полный завал с работой у кого»)

Геть заплúтати кого (в корінь заплутати кого «в корень запутать кого»)

Геть збíтий з пантелику хто; Геть спантеличений хто (дезорієнтований хто «дезориентирован кто»)

Геть звідсіль!; Іді під три чортí!; Іді під чотири вітрí!; Забира́йся під три́дцять-три чортí! (забирайся на всі чотири сторони!; забирайся до чорта!; забирайся до чортової матері! «убирайся на все четыре стороны!; убирайся к черту!; убирайся к чертовой матери!»)

Геть знеохóчений хто; Геть похні́блений хто; Зажу́рений хто; Засму́чений хто; Нáче курчá впусти́в хто (як у воду опущений хто «как в воду опущенный кто»)

Геть знудьгóваний хто (дуже нудно кому «очень скучно кому»)

Геть зóвсім (начисто «начисто»)

Геть кѐпсько кому; Кѐпсько доводі́ться кому (з рук геть погано кому; погані справи у кого, чи́ «из рук вон плохо кому; плохи дела у кого, чьи»)

Геть навпаки зрозуміти що (зовсім по-інакшому зрозуміти *що* «совсем по-другому понять *что*»)

Геть не всі пасажіри рейсу; Чи не всі пасажіри рейсу (мало не всі пасажіри рейсу «почти все пассажиры рейса»)

Геть не так, як має бути що; Зовсім не так що (з точністю до навпаки *що* «с точностью до на оборот» *что*)

Геть не хоче хто, робити що (немає ані найменшого бажання у *кого*, *робити що* «нет ни малейшего желания у *кого*, *делать что*»)

Геть не цікавиться політикою хто (не проявляє жодного інтересу до політики *хто* «не проявляет никакого интереса к политике *кто*»)

Геть незрозуміле кому, що; Не вміщається в голові чийї, у кого, що; Незбагненне що; Понад усяке людське розуміння що (розуму незбагнено *що* «уму непостижимо *что*»)

Геть неохоче (без всякої охоти «без всякой охоты»)

Геть нецікаво кому, що (не представляє жодного інтересу *для кого, що* «не представляет никакого интереса *для кого, что*»)

Геть охляв хто (здоров'я ні до чорта *в кого* «здоровье ни к черту у *кого*»)

Геть ошелешений хто; Наче пámороззю обсіпало кого; У нестямі хто (не в собі *хто*; в шоці *хто*; у стані афекту *хто* «вне себя *кто*; в шоке *кто*; в состоянии аффекта *кто*»)

Геть побити кого (живого місця не залишити *на кому* «живого места не оставит *на ком*»)

Геть усé; До крихти; Усé дощéнту (все повністю; все без винятку, все без виключення «все полностью, совершенно все; все без исключения»)

Геть усé пронізувати (проходить червоною ниткою *через що* «красной нитью проходит *через что*»)

Геть-чісто розбити суперника (начисто розбити суперника «начисто разбить соперника»)

Гібіти (страждати «страдать»)

Гікавка; Їкавка (ікота «икота»)

Гідна платня́ (достойна зарплата «достойная зарплата»)

Гідний супротивник хто (достойний противник *хто* «достойный противник *кто*»)

Гідно (достойно «достойно»)

Гідно зробити що; Як належить зробити що (з честю зробити *що* «с честью сделать *что*»)

Гірка

Гідно триматися; Зберегти обличчя; І на слизькому не посковзнутися; Не осоромитися (не вдарити лицем у болото «не ударить лицом в грязь»)

Гірка (горка «горка»)

Гірка пігулка (гірка пілюля «горькая пилюля»)

Гірничий (горний «горный»)

Гірше за все; Найгірше; Щонайгірше (гірше всього «хуже всего»)

Гірше того́ (а ще гірше «а еще хуже»)

Гладесенько-рівнесенько; Голки не підсунеш; Голки не підточиш; Й олії колесам не треба; Не прикопаєшся до чого; Не присікаєшся до чого; Немá до чо́го причепітис́я; Немá об що́ і зачепітис́я; Око-в-о́ко; Рівнесенько-гладесенько; Хоч яйце́м покоті́ти, Хоч я́єчко покоті́ти; Чіста робота́, нівро́ку; Як без мила́ підголі́в хто́ (комар носа не підточить; без сучка й задирки «комар носа не подточит; без сучка и задоринки»)

Гладінь (гладь «гладь»)

Гладу́н хто́; Гру́бас хто́; Пуза́нь хто́; Товсту́н хто́ (товстяк хто «толстяк кто»)

Глей (іл «ил»)

Глиб; Глибінь; Глибо́кість; Глибочі́нь (глибина «глубина, глубь»)

Гли́бшає; Щора́з гли́бше (стає глибше «становится глубже»)

Глузли́ва по́смішка (глузлива усмішка «насмешливая улыбка»)

Глухі́й дво́рик; Заку́тній дво́рик; Заку́тковий дво́рик (захолусний дворик «захолустный дворик»)

Глухі́й ку́т; Слі́пий ку́т; Тісна́ діра́; Тісний ку́т (тупик; тупикова ситуація; безвихідне становище, безпорадний стан «тупик; тупиковая ситуация; безвыходное положение»)

Глухомань; Глушинá (глуш «глушь»)

Гнати у три вірви кого, звідки; У тришія гнати кого, звідки (в шию гнати кого, звідки «в шею гнать кого, откуда»)

Гнилічка (гнилушка «гнилушка»)

Гніватися на кого; Ображати́ся на кого (обижатися на кого; бути в образі на кого; серце мати на кого «обижатися на кого; быть в обиде на кого; иметь сердце на кого»)

Гну́ти куди, на що (натякати на що «намекать на что»)

Гну́ти й туди́ й сюди́; Дво́ити (говорити і так, і сяк; говорити суперечливо «говорить и так, и этак; говорить противоречиво»)

Гну́ти на те, щоб... (вести діло до того, щоб... «вести дело к тому чтобы...»)

Говори́ти мані́вцями; Каза́ти наздога́д; Каза́ти наздога́д бурякі́в (говорити натяками «говорить намеками, говорить обиняками»)

Говори́ти навмання́ (говорити наобум «говорить наобум»)

Говори́ти наздога́д бурякі́в, щоб да́ли капу́сти; Закида́ти наздога́д (говорити із задньою думкою «говорить с задней мыслью»)

Говори́ти не так, як воно́ є (створювати хибне уявлення про що «создавать ложное представление о чем»)

Говори́ти невла́д (говорити невпаад «говорить невпаад»)

Говори́ти пошепки (переходити на шепіт «переходить на шепот»)

Говори́ти, як з кни́жки бра́ти (говорити як по-писаному «говорить как по-писаному»)

Говори́ти як на духу́ (говорити на чистоту «говорить на чистоту»)

Говори́тимемо ось про що... (будемо говорити про наступне... «будем говорить о следующем...»)

Гово́рять самé за себе́ що (не потребує пояснень що «не требует объяснений что»)

Говори́мо украї́нською! (давайте говорити українською!; давайте говорити на українській! «давайте говорить на украинском!»)

ГОДИ́НА

Аж че́рез годі́ну (не скоріше, як через годину «не раньше, чем через час»)

В обідню годі́ну; Обі́дньої пори́ (в обідній час «в обеденное время»)

Відкла́сти на лиху́ годі́ну що; Відкла́сти про чо́рну годі́ну що (відкласти на чорний день що «отложить на черный день что»)

Ві́рну люди́ну пізна́еш у лиху́ годі́ну (друзі пізнаються в біді «друзья познаются в беде»)

- Дáти чісту годину кому; Дáти спóкій кому** (залишити в спокої *кого* «оставить в покое *кого*»)
- За годину-дру́гу** (з години на годину «с часу на час»)
- Зóряна го́дина чия; Зóрянний час чий** (зірковий час *чий* «звездный час *чей*»)
- Котра́ го́дина?** (скільки время? «сколько время?»)
- Лиха́ го́дина** (тяжкі часи; зла доля; от горе! «тяжелые времена; злая судьба; вот горе!»)
- Лиха́ го́дина принесла́ кого; Дорогі гóсті, та в се́реду тра́пились** (непроханий гість гірше татарина «незванный гость хуже татарина»)
- Лихо́ї го́дини; Під лиху́ годину; У лиху́ годину** (не в добрий час «не в добрый час»)
- Ма́єте годину на все** (на все про все у вас година «на все про все у вас час»)
- На чо́рну годину, Про чо́рну годину** (на випадок крайньої скрути; на чорний день «на случай крайнего затруднения; на черный день»)
- Не мине́ і кілько́х годин** (за лічені години «за считанные часы»)
- Не одну́ годину чека́ти на кого, що** (довгі години чекати *на кого, що* «долгие часы ждать *кого, что*»)
- Об 11-й го́дині** (о 11-й годині «в 11 00»)
- Оста́ння го́дина прийшла́ чия** (останній час пробив *чий* «последнее время пробило *чье*»)
- От-от** (з години на годину «с часу на час»)
- Побі́ла лиха́ го́дина кого** (спіткало зло *кого* «постигло зло *кого*»)
- По́за сто кіломе́трів на годину** (більше ста кілометрів на годину «больше ста километров в час»)
- При лихій го́дині** (у недобрий час «в недобрый час»)
- Спі́ткала лиха́ го́дина кого; Спі́ткало ли́хо кого** (біда стряслася *з ким* «беда стряслась *с кем*; постигло горе *кого*»)
- У вечі́рню годину** (у вечірній час «в вечернее время»)
- Чималу́ годину блука́в хто, де** (добру годину бродив *хто, де* «добрый час бродил *кто, где*»)
- Щаслі́вий, хто го́дини не пильну́є** (щасливі часу не помічають «счастливые часов не наблюдают»)

Годинникáр хто (часовщик *хто* «часовщик *кто*»)

Годі́ться що! (приймається *що*; піде *що* «принимается *что*; пойдет *что*»)

Гóді бажа́ти кра́щого! (краще не буває! «лучше не бывает!»)

Гóді-бо!; Мёнше з тим (давайте не будемо; не варто турбуватися *про що* «давайте не будем; не стоит беспокоиться *о чем*»)

Годі було бодай що-небудь розгледіти де (неможливо було що-небудь розгледіти *де* «невозможно было что-либо разглядеть *где*»)

Годі було вибратися звідки (не було виходу *звідки* «не было выхода *откуда*»)

Годі було втямити кому, що (неможливо було зрозуміти *кому, чого* «невозможно было понять *кому, чего*»)

Годі було знайти що (можна було і не шукати *чого* «можно было и не искать *чего*»)

Годі було зробити кому, що (не було сил зробити *кому, що* «не было сил сделать *кому, что*»)

Годі було зробити що; Не було як зробити що (не було можливості зробити *що* «не было возможности сделать *что*»)

Годі було не злакомитися на що (виглядало дуже апетитно *що* «выглядело очень аппетитно *что*»)

Годі вам!; Годі вже! (перестаньте!; хватить!; досить вже! «перестаньте!; хватит!; хватит уже!»)

Годі втямити що (неможливо зрозуміти *що* «невозможно понять *что*»)

Годі дати раду з ким; Немá доброї пáлки на кого (немає управи *на кого* «управы нет *на кого*»)

Годі допустити що (не допустимо *що* «не допустимо *что*»)

Годі збагнути що; Не збагну що, чого; Не зберу думки; Невтямки мені що (у толк не візьму *що*; розуму не доберу *до чого* «в толк не приму *что*; ума не приложу *к чему*»)

Годі здійснити що (місія нездійсненна «миссия невыполнима»)

Годі зробити що, чого (неможливо зробити *що, чого* «невозможно сделать *что, чего*»)

Годі й думати про що (немисливо *що*; нічого і думати *про що*; нема чого й думати *про що*; і думати забудь *про що* «немьслимо *что*; нечего и думать о чем; и думать забудь о чем»)

Годі й сперечатися з ким; Мáрно сперечатися з ким (посперечатися неможливо з *ким*; не посперечаєшся з *ким* «поспорить невозможно с кем; не поспориш с кем»)

Годі перелічити що (усього й не перерахуєш «всего и не перечислиш»)

Годі уявити кому, що; Й уявити собі було годі що; Невтямки кому, що; Пóдиву гідне що (на голову не налізає *кому, що*; в голові не вкладається *кому, що* «на голову не налезает *кому, что*; в голове не укладывается *кому, что*»)

Годівнік *хто* (кормилець *хто* «кормилец *кто*»)

Годівниця (кормушка «кормушка»)

Гóжий; Миловідний; Пригóжий; Придáтний; Пристóй-ний (благовидний; пригодний «благовидный; пригоден»)

Гóйдалка; Гóйданка (качеля «качеля»)

Гóлий, аж крізь рéбра відно *хто*; Гóлий-голісінський *хто*; Гóлий, як ма́ти народіла *хто* (гол, як сокол *хто* «гол, как сокол *кто*»)

ГОЛОВА

Без голови́ й рука́м ва́жко; Че́рез дурний ро́зум нога́м ліхо
(за дурною головою й ногам нема спокою «за глупой головою
и ногам непокой»)

Бі́ль голови́ (головний біль «головная боль»)

В голо́ві заверну́ло кому, у кого (ум за розум зайшов кому, у кого
«ум за разум зашел кому, у кого»)

В го́лову не кладéться кому, що; В голо́ві не вкладáється чийі, що
(уму не постежимо *чиєму*, що «уму не постежимо *чьему*, *что*»)

Важкі думи обсі́ли го́лову кому, чю (голова повна важких думок
чия «голова полна тяжелых мислей *чья*»)

Взя́ти на свою́ го́лову що (взяти під свою відповідальність що
«взять под свою ответственность *что*»)

Вино́ б'є в го́лову (вино кидається в голову «вино бросается в
голову»)

Висо́ко підня́вши го́лову (з високо піднятою головою «с високо
поднятой головой»)

Вки́нути в го́лову собі́ що (забрати собі в голову що «забрать
себе в голову *что*»)

Вра́нці голо́ва свіжіша (ранок вечора мудріший «утро вечера
мудренее»)

Голо́ва в'я́не в кого (голова пухне в кого «голова пухнет у кого»)

Голо́ва на в'язах у кого (з головою *хто* «с головой *кто*»)

Голо́ва не ва́рить в кого (не соображає *хто* «не соображает *кто*»)

Голо́ва не з мо́ркви в кого (не дурний *хто* «не дурак *кто*»)

Голо́ва па́морочитьс́я (голова йде обертом «голова идет кругом»)

Голо́ва розсіда́ється в кого; Голо́ва со́хне в кого (голова тріщить
в кого; голова пухне в кого «голова пухнет у кого, голова тре-
щит у кого»)

Голо́ва со́хне в кого, від чо́го (голова забита в кого, чим «голова
забита у кого, чем»)

- Голова́ х́дором х́дить кому, у кого; Голова́ йде о́бертом кому, у кого** (голова кругом ходить кому, у кого; голова крутиться кому, у кого; голова закрутилася кому, у кого «голова кругом ходит кому, у кого; голова кружиться кому, у кого; голова закружилась кому, у кого»)
- Голові́ не береться́ чисі́, що** (в голову не йде кому, що; до голови не йде кому, що «в голову не идет кому, что»)
- Голово́ю накла́сти за кого, що** (віддати життя за кого, що «отдать жизнь за кого, что»)
- Го́лову гри́зти кому, чим; Докуча́ти кому, чим; Допіка́ти кому, чим; Дошкуля́ти кому, чим** (досаждати кому, чим «досаждают кому, чем»)
- Го́лову об закла́д ста́вити** (головою ручатися «головой ручаться»)
- Дава́ти го́лову на відру́б** (відповідати головою, головою ручатися «отвечать головой, головой ручаться»)
- Добре заки́нути в го́лову; Дóбре хильну́ти** (хильнути через край «хлебнуть через край»)
- Доскі́патися своєю́ голово́ю до чого; Осягну́ти що** (дійти своїм розумом до чого «дойти своим умом до чего»)
- Думкі́ кúпчаться в голові́ у кого** (думки товпляться в голові у кого; думки рояться в голові у кого «мысли толпятся в голове у кого; мысли роятся в голове у кого»)
- З голові́ до п'ят** (з ніг до голови «с ног до головы»)
- Заду́рити го́лову кому; Запа́морочити го́лову кому; Заби́ти ба́ки кому** (закрутити голову кому «вскружить голову кому»)
- Заки́нути го́лову** (запрокинуть голову «запрокинуть голову»)
- Заклопо́тана голова́ в кого; Зату́ркана голова́ в кого** (голова повна клопотів у кого «голова полна хлопот у кого»)
- Замакі́трилося в голові́ кому** (дурно стало кому «дурно стало кому»)
- Замакі́трити го́лову кому** (задурити голову кому, заморочити голову кому «заморочить голову кому»)
- Заморóчилася голова́ кому; Запа́морочилося в голові́ у кого, кому** (закрутилася голова у кого, кому «закружилась голова кому»)
- Запа́ло в го́лову кому, що** (засіло в голові кому, що «засело в голове кому, что»)
- Запа́морочилася голова́ у кого, кому** (закрутилось у голові кому; голова закрутилася кому «закружилось в голове у кого; голова закружилась кому»)
- Затумáнити го́лову кому** (закрутити голову кому «вскружить голову кому»)
- Зверетéнилося в голові́ кому** (закрутилося в голові кому «завертелось в голове кому»)

- Згріба́ти жар на сво́ю го́лову** (бути собі ворогом «буть себе врагом»)
- Зі шпа́ком у голові́ хто** (у голові не все в порядку *в кого* «в голове не все в порядку *у кого*»)
- Зробі́ти че́рез го́лову що** (зробити не з того кінця *що* «сделать не с того конца *что*»)
- І в го́лову не клади́ що** (і не мрій *про що* «и не мечтай *о чем*»)
- І в го́лову не кла́сти чо́го** (і не підозрювати *про що* «и не подозревать *о чем*»)
- І в го́лову не поклада́йте що, чо́го** (щоб і в думках не було *чо́го* «чтобы и в мыслях не было *чего*»)
- І в го́лову не поклада́ти чо́го** (не допускати й думки *про що*, не припускати й думки *про що* «не допускать и мысли *о чем*»)
- І в го́лову цьо́го не клади́!** (і не думай про це! «и не думай об этом!»)
- Кива́є голово́ю, на́че коби́ла у Спа́сівку хто** (задирає носа *хто* «задирает нос *кто*»)
- Клопотáти собі́ го́лову чим; Морóчитися з чим; Суши́ти собі́ го́лову чим** (ламати собі голову *чим* «ломать себе голову *чем*»)
- Лі́ки для́ голо́ві** (лікарство проти головного болю «лекарство против головной боли»)
- Лягти́ голово́ю** (зложити голову «сложить голову»)
- Ма́є го́лову на плéча́х хто; Голова́ на в'я́зах у́ кого** (з головою *хто* «с головой *кто*»)
- Мару́дити го́лову кому́** (морочити голову *кому* «морочить голову *кому*»)
- Мару́дити собі́ го́лову** (ламати собі голову «ломать себе голову»)
- Ма́ти шпа́ка в голо́ві** (не дружити з головою «не дружить с головой»)
- Метéлики в голо́ві в́ кого; Фіáлки в голо́ві в́ кого; Шпа́ки в голо́ві в́ кого** (вітер в голові *в́ кого* «ветер в голове *у́ кого*»)
- Морóчити го́лову кому́, чим** (забивати голову *кому́, чим* «забивать голову *кому́, чем*»)
- На сво́ю го́лову; Со́бі на зби́тки** (на шкоду собі «в ущерб себе»)
- Накла́сти голово́ю; Наложі́ти голово́ю** (заплатити головою; зложити голову; поплатитися життям; поплатитися головою; скласти голову «поплатиться головой; сложить голову; поплатиться жизнью; поплатиться головой; сложить голову»)
- Не вихо́дить з голо́ві у́ кого, що; Не йде́ з думки́ кому́, що** (не покидає думка *кого́*; не йде з голови *кому́, що* «не покидает мысль *кого́*; не идет из головы *кому́, что*»)
- Не мав лі́ха, та ожени́вся на сво́ю го́лову хто** (не було печалі, так чорти накачали «не было печали, так черти накачали»)

- Не ма́ти своєї́ голови́ на плеча́х** (жити чужим розумом «жити чужим умом»)
- Не тя́мить голова́, що язи́к лепече́** у *кого*; **Гово́рить, мов блекоті́ об'ївся́ хто**; **Язи́к, мов повста́ний** у *кого* (лика не в'яже *хто* «лыка не в'яже *хто*»)
- Па́морочиться́ голова́** в *кого*, *кому* (голова крутиться в *кого*, *кому* «голова кружиться у *кого*, *кому*»)
- Підвести́ го́лову** (підняти голову «подняти голову»)
- Погру́нути з голово́ю** у *що* (погрязнути з головою у *що* «погрязнуть с головой во *что*»)
- Покрути́ти голово́ю**; **Похита́ти голово́ю** (покачати головою «покачать головой»)
- Поміша́лося в голові́ кому** (глузд за розум зайшов у *кого* «ум за разум зашел у *кого*»)
- Пону́рювати го́лову**; **Похню́плюватися**; **Хню́питися** (вішати голову «вешать голову»)
- Пори́нути з голово́ю** у *що* (погрузитися з головою у *що*; окунутися з головою у *що* «погрузиться с головой во *что*; окунуться с головой во *что*»)
- Поро́жня голова́** (пуста голова «пустая голова»)
- Порозумні́шати**; **Прийти́ до голови́ по ро́зум**; **Стя́митися**; **Схамену́тися** (взятися за розум «взяться за ум»)
- Рої́ться в голові́** у *кого*, *що* (засіло в голову *кому*, *що* «засело в голову *кому*, *что*»)
- Сві́тла голова́ хто** (благомислячий *хто* «благомыслящий *кто*»)
- Ста́лий біль голови́** у *кого* (постійна головна біль у *кого* «постоянная головная боль у *кого*»)
- Суши́ти собі́ го́лову над чим** (ламати голову собі голову над *чим* «ломать себе голову над *чем*»)
- У голові́ ви́лами укла́дено** в *кого*; **У голові́ поло́ва** в *кого* (голова половою набита у *кого*, голова набита порохнею; голова соломою набита в *кого* «голова трухой набита у *кого*; голова соломою набита у *кого*»)
- У голові́ кова́лі кую́ть** в *кого* (у голові б'є як молотом у *кого* «в голове как молотом бьет у *кого*»)
- У голові́ макі́триться́ кому**, *чий*; **У голові́ па́морочиться́ кому**, *чий* (у голові мутиться *кому*, *чий* «в голове мутится *кому*, *чьей*»)
- У голові́ макі́триться́** у *кого*, *кому* (закрутилось у голові *кому*; голова закрутилася *кому* «закружилось в голове у *кого*; голова закружилась *кому*»)
- У голові́ – мов сто млині́в** у *кого* (голова крутиться у *кого* «голова кружится у *кого*»)

- У голові проясніло кому, чийй** (в голові прояснилось кому, чийй «в голові прояснилось кому, чьей»)
- Убгати собі в го́лову що** (задатися думкою про що; внушити собі що; забрати собі в голову що; нав'язати собі думку про що; прищепити собі думку про що; вбити собі в голову що, забити собі в голову що; взяти собі в голову що «задатися думкою о чем; внушити себе что; забрати себе в голову что; внушити себе мысль о чем; привити себе мысль о чем; вбить себе в голову что, забить себе в голову что; взяти себе в голову что»)
- Уроїлось в го́лову кому, що** (засіло щось в голові кому «засело что-либо в голове кому»)
- Утелющувати в голову кому, що; Утовкма́чувати в го́лову кому, що** (вбивати в голову кому, що; вдовблювати в голову кому, що «вдалбивать в голову кому, что»)
- Хай тобі про це голова не бо́літь!** (це не твої проблеми! «это не твои проблемы!»)
- Хита́ти голово́ю** (качати головою «качать головой»)
- Ходити на го́ловах** (витворки витворяти «вытворки вытворять»)
- Шкода́ було́ й го́лову тим суши́ти; А річ була́ прости́сінька; Ниточка довелá до клубочка** (а скринька просто відчинялася; справа нехитра «а ларчик просто открывался; дело обстояло гораздо проще; дело-то нехитрое»)
- Ясна голова́** (світла голова «светлая голова»)

Голова́ збірив хто (головуючий зборів хто «председательствующий собрания кто»)

Головна́ теза (ключовий тезис «ключевой тезис»)

Го́ловно; Зазвичáй; Здебільш; Здебільша; Здебільше; Здебільшого; Найчастіше; Перева́жно (як правило; в основному; частіше всього; більшою частиною; головним чином, значним чином; у своїй більшості, у більшості своїй, у переважній більшості; у більшості випадків; у переважній більшості випадків, у переважній кількості випадків; за великим рахунком, по великому рахунку; більшою мірою, у більшій мірі; великою мірою, у великій мірі, по великій мірі, у значній мірі «как правило; в основном; чаще всего; большей частью, по большей части; главным образом, значительным образом; в своем большинстве, в большинстве своем; в большинстве случаев; в подавляющем большинстве случаев, в подавляющем числе случаев; по большому счету; в большей степени, в большей мере; во многом, в значительной мере, по большой мере, в большой степени, в значительной степени»)

Гóлод уже й мину́вся у кого (перехотілося їсти кому «расхотелось есть кому»)

Голо́дному й опéнки м'ясо; Де нема́є спі́вця, послóхаеш і горобця́; Їж, ко́зо, лозу́, коли́ сіна нема́є; Коли́ нема́ пшонá, дава́йте круту́ варити; На безлю́дді й Хома́ чоловік; У степу́ й хрущ м'ясо (на безриб'ї й рак риба «на безрыбье и рак рыба»)

ГÓЛОС

Гóлос затремтíв у кого, кому, чий (голос дрогнув у кого, кому, чий «голос дрогнул у кого, кому, чей»)

Дедáлі сла́бший гóлос у кого; **Щорáз сла́бший гóлос** у кого (слабнучий голос у кого «слабеющий голос у кого»)

Ма́ти пра́во на гóлос (мати право голосу «иметь право голоса»)

На по́вен гóлос; На ці́лий гóлос (у весь голос «во весь голос»)

Писáти з гóлосу що (писати під диктовку що «писать под диктовку что»)

Підви́щувати гóлос на кого (повышати голос на кого «повышать голос на кого»)

Підрахува́ти голосі́ (провести підрахунок голосів «провести подсчет голосов»)

Прити́щувати гóлос (понижати голос «понижать голос»)

Сти́шити гóлос (понизити голос «понизить голос»)

Ти́хий гóлос (слабкий голос «слабый голос»)

Янгольський голосо́к, та чо́ртова думка в кого (на язиці мід, а на серці лід у кого «на языке мед, а на сердце лед у кого»)

Гóлосно (вслух «вслух»)

Гольце́м; Голяка́; На голя́са (голишом «голышом»)

Гомі́лка (голінь «голень»)

Гоні́тва (гонка «гонка»)

Гоні́тва за ким, чим (погоня за ким, чим «погоня за кем, чем»)

Гонча́к (гончий собака «гончая собака»)

Горб; Па́горб (бугор; холм «бугор; холм»)

Горба́нь хто; Горба́ч хто (горбун хто «горбун кто»)

Горді́ливо; Гордови́то; Погі́рдно; Пого́рдливо; Спого́рда (горделиво «горделиво»)

Горить хата, гори й стодóла .....

Горить хата, гори й стодóла (горить хата, гори й сарай; згорів сарай, гори і хата «сгорел сарай, гори и хата»)

Горище; Стрих (чердак «чердак»)

Горілка (водка «водка»)

Горішня полиця (верхня полка «верхня полка»)

ГОРЛО

Дерé в горлі кого, кому, чиєму (першить у горлі *кого, кому, чиєму* «першит в горле *кого, кому, чьем*»)

Крича́ти, скільки горла ста́не; На всі за́води крича́ти; Скільки горла крича́ти (кричати на все горло «во все горло кричать, во все горло орать»)

На по́вне горло; На по́вні гру́ди (на весь голос «во весь голос»)

Не лі́зе до горла кому, що (у рот не йде *кому, що* «в рот не йдет *кому, что*»)

Підкоті́вся клубо́к до горла кому (підкотився комок до горла *кому* «подкатился комок к горлу *кому*»)

Ста́ло в горлі кісткою кому, що; Ста́ло в горлі рúба кому, що (стало поперек горла *кому, що* «стало поперек горла *кому, что*»)

У горлі стоїть клубо́к в кого (в горлі стоїть комок у *кого* «в горле стоит комок у *кого*»)

Шмато́к рúба ста́є в горлі кому, у кого (кусок у горло не лі́зе *кому* «кусок в горло не лезет *кому*»)

Горля́нка (глотка «глотка»)

Горобця́м ду́лі дава́ти (плювати в стелю «плевать в потолок»)

Городя́нин хто (горожанин *хто* «горожанин *кто*»)

ГОРЩИК

Го́рщик (горшок «горшок»)

Го́рщика не злі́пиш з ким (каші не звариш з *ким* «каши не сваришь с *кем*»)

Розбів та́то го́рщик, а ма́ти й два, та ніхто́ не зна; Щоб з ро́та й па́ри не пу́стив!; Хто мовчи́ть, той дво́х навчи́ть (їж борщ з грибами, держи язик за зубами «ешь борщ с грибами, держи язык за зубами»)

Смачни́й бо́рщик, та мали́й го́рщик (добре, але мало «хорошо, но мало»)

Що з го́рщика ви́біжить, то́го не позбира́єш; Давно́ пропа́ло, що з во́за впало́; Пропа́ло, як з во́за впало́ що (впало – пиши пропало «упало – пиши пропало»)

- Господар становища хто** (хазяїн положення «хозяин положения»)
Господарство ведеться добре (хазяйство йде добре «хозяйство идет хорошо»)
Господарювати; Пóратися по господарству (вести господарство; займатися господарством «вести хазяйство; заниматься хозяйством»)
Господи́ня хто (хазяйка *хто* «хозяйка *кто*»)
Гостелю́бний хто (гостинний *хто* «гостеприимный *кто*»)
Гóсті під поро́гом (гості біля входу «гости у входа»)
Гóстра дога́на кому (строгий виговор *кому* «строгий виговор *кому*»)

Гóстрый на язýк хто; Дóбре підкúтий на язýк хто; Слiв не позича́є хто; Удáтний на язýк хто (за словом в кишеню не лізе *хто* «за словом в карман не лезет *кто*»)

- Гостри́ти ножа́ на кого** (замишляти недобре *проти кого* «замышлять недоброе *против кого*»)
Гостюва́ти (бути в гостях; перебувати в гостях «быть в гостях; пребывать в гостях»)
Готiвка (налiчка «наличка»)
Готóвеньке й кiшка з'iсть (один з сошкою, а семеро з ложкою «один с сошкой, а семеро с ложкой»)
Готува́тися до чого (вести підготовку *до чого* «вести подготовку *к чему*»)

ГРА

- Вiдтепéр гра ста́не ціка́вішою** (з цього моменту гра стане більш цікавою «с этого момента игра станет более интересной»)
Гра в монéтку (орел або решка «орел или решка»)
Гра на за́вершенні (приближається фінальний свисток «приближается финальный свисток»)
Гра трива́є (гра продовжується «игра продолжается»)
Гру за́вершено! (iгровий час минув; час гри вийшов «игровое время прошло; время игры вышло»)
Додéржувати пра́вил гри (грати за правилами «играть по правилам»)
Коли ви востáнне ба́чили таку́ гру? (коли в останній раз ви спостерігали таку гру? «когда в последний раз вы наблюдали такую игру?»)
Напри́кінці гри (у кінцівці гри «в концовке игры»)
Настiльна гра (настольна iгра «настольная игра»)
Не йде гра кому, в кого (гра невдало складається *для кого* «игра неудачно складывается *для кого*»)

Граве́ць

- Опині́тися по́за грóю** (зійти з дистанції «сойти с дистанции»)
По́за грóю *кто* (вже не в ділі *кто*; вже не при справах *кто* «уже не в деле *кто*; уже не у дел *кто*»)
Повести́ гру (взяти гру на себе «взять игру на себя»)
Подві́йна гра (двійна гра «двойная игра»)
Пожва́вити гру (оживити гру «оживить игру»)
Поло́ження по́за грóю (вне ігри «вне игры»)
Припині́ти гру (вийти з гри «выйти из игры»)
Раху́нок за грóю (рахунок по грі «счет по игре»)
Чудóва гра! (здорово зіграно! «здорово сыграно!»)

- Граве́ць** *кто*; **Грач** *кто* (ігрок *кто* «игрок *кто*»)
Гра́льний автома́т (ігровий автомат «игровой автомат»)
Гра́ти в свою́ сопі́лку (мати для себе користь «извлекать для себя пользу»)
Гра́ти в ша́хи (грати в шахмати «играть в шахматы»)
Гра́ти вар'я́та (клеїти дурня «валять дурака»)
Гра́ти дру́гу скри́пку (грати другим номером «играть вторым номером»)
Гра́ти звитя́жця (робити з себе героя «делать из себя героя»)
Гра́ти пе́ршу скри́пку (грати першим номером «играть первым номером»)
Гребі́нець; Гребі́чник (гребішок «гребешок»)
Грекі́ня *кто* (гречанка *кто* «гречанка *кто*»)
Грі́вка; Чу́бчик (чолка «челка»)
Грі́вня (гривна «гривна»)
Гризé сумлі́ння *кого* (мучить совість *кого* «мучает совесть *кого*»)
Гризóта (гризня «гризня»)
Грі́зти собі́ лі́кті (кусати собі лікті «кусать себе локти»)

ГРІХ

- Взя́ти грі́ха на ду́шу; Не по пра́вді зроби́ти** *що* (покривити душею «покривить душой»)
Визнава́ти свої́ грі́хи (зізнаватися в гріхах «сознаваться в грехах»)
Відпоку́тувати грі́хи (очиститися від гріхів «очиститься от грехов»)
Грі́х Бо́га гні́вити (гріх жалітися «грех жаловаться»)
Грі́х зга́дувати *що, про що* (діло давнє «дело давнее»)
Дове́сти до грі́ха *кого* (ввести в гріх *кого* «ввести в грех *кого*»)

І сoбoм гoвoрїтї, і грїх пoтaїтї (і смїх і грїх; і смїшно і грїшно «и смех и грех; и смешно и грешно»)

Непрoцїнїй грїх (непрoстїмїй грїх «непрoстїтїельнїй грїх»)

Нї грїхa нї сoбoмy *в кoгo* (нї стїду нї сoвїстї *в кoгo* «ни стыда ни совести у кого»)

Нїбї на грїх (начe на злo «как назло»)

Пoдaлї вїд грїхa; Якoмoгa дaлї вїд грїхa (вїд грїхa пoдaлї «от греха подалше»)

Грїшне кoлo; Зaвoрoжeнe кoлo (пoрoчнїй крyт «порочный круг»)

Грoмaдa; Спїльнoтa (oбщїна «община»)

Грoмaдїтїся (грoмoздїтїся; тoвпїтїся; скупчyвaтїся в oднoмy мїсцї «громоздятся; толпятся; скапливаются в одном месте»)

Грoшей гoлo *в кoгo*; **Грoшей кaтмa** *в кoгo*; **Грoшей не гурт** *у кoгo*; **Грoшей нї кoпїйкї** *в кoгo*; **Грoшей oбмaль** *в кoгo*; **Грoшей чoртмa** *в кoгo*; **Кyцo на грoші** *в кoгo*; **На грoші скyпo** *в кoгo*; **На грoші сyхo** *в кoгo* (грoшей в oбрїз *у кoгo*; тyгo з грїшмї *в кoгo*; сyтужнo з грoшїмa *в кoгo* «денег в обрез у кого; туго с деньгами у кого»)

ГРoШИ

Bo немaє грoшей; Чєрєз бєзгрїшшя; Чєрєз бєзгрoшїв'я (чєрєз вїдсyтнїсть грoшей «ввиду отсутствия денег»)

Вїплaчyвaтї грoші кoмy (вїдaвaтї грoші кoмy «выдавать деньги кому»)

Вїтрaтївся з грoшей xтo (вїйшлї всї грoші *в кoгo* «вышли все деньги у кого»)

Вклaдaтї грoші кyдї (внoсїтї грoші кyдї «вносить деньги куда»)

Грїшмї; Грoшїмa (y грoшoвїй фoрмї «в денежной форме»)

Грoшей бaлaчкoю не зaрoбїш; Не тaк хyткo рoбїтїся, як мoвїтїся щo (гoвoрїтї – не мїшкї нoсїтї «говорить – не мешки носить»)

Грoші всyдї хoрoші (бєз грoшей, як бєз рyк «без денег, как без рук»)

Грoші знєцїнюються (грoші oбєзцїнюються «деньги обесцениваются»)

Грoші тєчyтy рїкoю дo кoгo (грєбє грoші лoпaтoю *xтo* «гребет деньги лопатой *кто*»)

Грoшoбїг; Oбїг грoшей (oбoрoт грoшей «оборот денег»)

Грyбї грoші; Чїмaлїй грїш (вєлїкї грoші; немaлї грoші «большие деньги; немалые деньги»)

Грошовá скрута

- Дёрти гро́шики з кого** (доїти *кого* «доить *кого*»)
З грі́шми суту́жно в кого (з грошима туго *в кого* «с деньгами туго *у кого*»)
Забра́кло гро́шей кому (не стало грошей *кому* «не стало денег *кому*»)
Нам би гро́ші та харчі хоро́ші! (чого ще треба для повного щастя!
«чого еще надо для полного счастья!»)
Ось і по гро́шах (от уже й немає грошей «вот уже и нет денег»)
Переказáти гро́ші кому (перевести гроші *кому* «перевести деньги *кому*»)
Пова́жна сума гро́шей (значна сума грошей «значительная сумма денег»)
Позичáти гро́ші в кого (займати гроші *у кого* «занимать деньги *у кого*»)
Пропáсти ні за грі́ш; Пропáсти ні за ца́пову ду́шу (пропасти ні за що ні про що «пропасть ни за что ни про что»)
Пропáщі мої гро́шики (плакали мої гроші «плакали мои деньги»)
Проці́ндрити всі гро́ші (спустити всі гроші «спустить все деньги»)
Розкида́ти гро́ші; Розтрі́нькувати гро́ші; Сіпати грі́шми, Сіпати грі́шми, як поло́вою; Сміті́ти гро́шіма; Трі́нькати гро́ші (викидати гроші на вітер; розкидатися грошима «выбрасывать деньги на ветер; разбрасываться деньгами»)
Сло́во па́че гро́шей (договір дорожчий грошей «договор дороже денег»)
Сплаті́ти гро́ші до ка́си (внести гроші до каси «внести деньги в кассу»)
Трі́нькати гро́ші (безрозсудно марнотратити гроші «безрассудно расточать деньги»)
Удо́сталь гро́шей в кого; Удоста́чу гро́шей в кого (достатньо грошей *у кого* «достаточно денег *у кого*»)
Укра́й потрі́бні гро́ші кому (до зарізу треба грошей *кому*; по заріз потрібні гроші *кому* «позарез нужны деньги *кому*»)
Уторгува́ти багáто гро́шей (виручити багато грошей «выручить много денег»)
Шале́но багáто гро́шей в кого (казково багатий *хто* «сказочно богат *кто*»)

Грошовá скрута (недостаток в грошах «недостаток в деньгах»)

Грошовій пере́каз (грошовий перевод «денежный перевод»)

Гру́дка; Купі́на (кочка «кочка»)

Гру́дка сні́гу (ком снігу «ком снега»)

Грю́кнути двері́ма (хлопнути дверима «хлопнуть дверью»)

Губа не з лопуцька *в кого*; **З хитрінкою** *в погляді хто*; **З хитрунів хитрун** *хто*; **З чужого вóза берé** *та на свій кладé хто*; **Занюхав ковбасу в борщі** *хто*; **Знаé, де вовк, а де лисиця** *хто*; **Знаé, на чим світ стоїть** *хто*; **На всі чотири кúтий** *хто*; **Не в потилицю бiтий** *хто*; **Такий, що в одне вóхо влiзе, а в друге вилiзе** *хто*; **Такий, що з пiску мотóзки сýчить** *хто*; **Хiтра птáшка** *хто*; **Хiтриком та шкóдником пiдбiтий** *хто*; **Як спить, то не їсть, а як їсть, то не дрімáє** *хто* (знаé, де раки зимують *хто*; губа не дура *в кого*; собi на умi *хто* «знает, где раки зимуют *кто*; губа не дура *у кого*; себе на уме *кто*»)

Гульвiса *хто*; **Лобурiяка** *хто* (лоботряс *хто* «лоботряс *кто*»)

Гульки; **Гульня** (гулянка «гулянка»)

Гульня; **Дудлiж**; **Пиятика** (п'янка «п'янка»)

Гульгiпáка *хто*; **Шалапúт** *хто* (шалопаи *хто* «шалопаи *кто*»)

Гульгiй *хто* (гуляка *хто* «гуляка *кто*»)

Гульгiйство; **Лéдарство**; **Нерóбство**; **Ничéв'я** (бездiлля «безделье»)

Гуляй, тáту, – зáвтра свiто (робота не вовк – нiкуди не втече «робота не волк – в лес не убежит»)

Гумка (резинка «резинка»)

Гумовий чóвен (резинова лодка «резиновая лодка»)

Гуркiт (грохот «грохот»)

Гурмá; **Нáтовп**; **Юрбá**; **Юрмá** (товпа «толпа»)

Гуртiвня (оптовий магазин «оптовый магазин»)

Гуртовий здобúток; **Гуртовий прибуток** (валова виручка; валовий дохiд; валовий прибуток «валовая выручка; валовый доход; валовая прибыль»)

Гуртовiк *хто* (оптовик *хто* «оптовик *кто*»)

Гуртóк (кружок «кружок»)

Гуртóm (оптом «оптом»)

Гуртóm.....

Гуртóm; Спільно (спільними зусиллями; спільними силами; усім скопом «общими силами; общими силами; всем скопом»)

Гурту тримáтися; Тримáтися кúпи (триматися разом «держаться вместе»)

Гучний (громкий «громкий»)

Гучнішає де; Щорáз гучніше де (стає голосніше де «становится громе где»)

Гущáвина (гуща «гуща»)

Г

Га́ва хто (зівака *хто* «зевака *кто*»)

Гандж (дефект «дефект»)

Га́нок; Рунду́к (крильцо «крыльцо»)

Гедзь (овод «овод»)

Гедзь напáв на кого (муха вкусила *кого* «муха укусила *кого*»)

Гра́тка (решітка «решетка»)

Грунто́вна різни́ця між ким, чим (істотна різниця *між ким, чим* «существенная разница *между кем, чем*»)

Грунто́вне обсте́ження (досконале обстеження «совершенное обследование»)

Грунтується на сіплову піску́ що (не має під собою підстав *що* «не имеет под собой оснований *что*»)

Д

Давати плоди (приносити плоди «приносить плоды»)

Давати раду з ким, чим; **Справуватися** з ким, чим (справлятися з ким, чим «справляться с кем, чем»)

Давати собі раду без кого, чого (обходитися без кого, чого; не потребувати нічиєї допомоги «обходитися без кого, чого; не нуждатся ни в чьей помощи»)

Давати шлюб кому (вінчати кого «венчать кого»)

Давнєзний (дуже давній «очень давний»)

Давнєнько (доволі давно «довольно давно»)

Давнина (древність «древность»)

Давнина; Старовина; Старосвіччина (старина; старі часи «старина; старые времена»)

Давно звик хто, до чого (не звикати кому, до чого, не привикати кому, до чого «не привыкать кому, к чему»)

Давно це було, то вже й неправда (давно бувальщиною поросло що «давно былью поросло что»)

Давня ворожнеча між ким (споконвічна ворожнеча між ким «исконная вражда между кем»)

Давня Греція (древня Греція «древняя Греция»)

Давня давнина (глибока старовина «глубокая старина»)

Дається взнаки що (скасується що «сказывается что»)

Дай дурневі товкача – він і вікна поб'є; Пішли дурня по масло, то й в печі погасне; Пішли дурня по раки, а він жаб наловить (загадай дурному Богу молитися, він і голову розіб'є; застав дурня Богу молитися – він і лоба розіб'є «застав дурака Богу молиться, он и лоб расшибет»)

Дай язикові волю – заведе в неволю; Млин ме́ле, борошно́ буде; язик ме́ле, біда́ буде; Сказаного й сокірою не вірубаєш; Слово вілетить горобцём, а вернётся волóm; Що вимовиш язиком, то не витягнеш волóm;

Язиче, язиче, лихо тебé миче (слово не горобець, назад не вернеться; язик мій – ворог мій «слово – не воробей, вилетит – не поймаєш»; язук мой – враг мой»)

Далєбі! (їй-право; їй-богу! «ей право; ей-богу»)

Далєкість; Далєчїнь (дальність «дальность»)

Далєко бїльше (в набагато бїльшій мїрі «в гораздо большей мере»)

Далєчєнько що (далеко буде *що* «далеко будет *что*»)

Дáлі; Надáлі (дальше; в подальшому, в дальнійшому, в послїдуючому; в майбутньому, на майбутнє «дальше; в дальнейшем, в последующем; в будущем, на будущее»)

Дáлі б́уде (дальше буде; продовження слїдує; на цьому справа не завершується «дальше будет; продолжение следует; на этом дело не заканчивается»)

Далóся взнакї *що* (не пройшо даром *що* «не прошло даром *что*»)

Далóся на згáдку кому, що (прийшло на пам'ять *кому, що* «пришло на память *кому, что*»)

Дáльший (дальнійший «дальнейший»)

Дáнець хто (датчанин *хто* «датчанин *кто*»)

Дáнське королївство (датське королївство «датское королевство»)

Даремно їхав хто, куди (даром їхав *хто, куди* «даром ехал *кто, куда*»)

Дармовїс (брелок «брелок»)

Дармувáти без пожитку (даремно пропадати «зря пропадать»)

Дарóваним конєм не їздити; З чужóї тóрби хлїба не жáлують; Що Бог дасть, то все в тóрбу; Що не попáло, то кладї в мїх (дарованому коневі в зуби не заглядають «дареному коню в зубы не смотрят»)

Дару́нок; Подару́нок (подарок «подарок»)

Дáти вербóвої рїзки кому (дати березової каші *кому* «дать березовой каши *кому*»)

Дáти взнакї (подати вид «подать вид»)

Дáти відкоша кому (дати по руках *кому*; дати по шапці *кому* «дать по рукам *кому*; дать по шапке *кому*»)

Дáти відкоша кому (дати відсїч *кому* «дать отпор *кому*»)

Дáти волю сльозám; Кїнутися у сльóзи; Умивáтися слїзьмї (вдаритися в сльози; зайтися плачем; заливатися сльозами «удариться в слезы; зайтись плачем; заливаться слезами»)

Дáти гáка; Кру́га накїнути (зробити круг «сделать круг»)

Да́ти зівка́

Да́ти зівка́; Прога́вити що (проморгати *що* «проморгать *что*»)

Да́ти змо́гу кому, зроби́ти що (дати можливість *кому, зроби́ти що* «дать возможность *кому, сделать что*»)

Да́ти ля́паса кому (вліпити пощочину *кому* «влепить пощечину *кому*»)

Да́ти на ві́чне відда́ння кому, що (дати в борг без віддачі *кому, що* «дать в долг без отдачи *кому, что*»)

Да́ти почі́н чо́му (взяти ініціативу в свої руки «взять инициативу в свои руки»)

Да́ти ра́ду з ким (поставити на місце *кого* «поставить на место *кого*»)

Да́ти собі́ ра́ду з чим; За́раді́ти собі́ з чим (вийти зі складного положення; знайти вихід з *чого* «выйти из сложного положения; найти выход из *чего*»)

Да́ти фу́ка; Схи́бити; Утну́ти дурні́цю; Шпа́ка вби́ти (дати маху, дати промах; учинити дурість «дать маху, дать промах; поступить глупо»)

Да́ти як ста́рцеві кому, що, чо́го (дати подачку *кому* «дать подачку *кому*»)

Да́тисся на підмо́ву (дати себе обдурити «дать себя обмануть»)

Да́тисся на стрі́мання (не пороти гарячки «не пороть горячки»)

Дах (криша «крыша»)

Дашо́к (кози́рьок «козырек»)

Дбайли́ве ста́влення до ко́го, чо́го (бережливе ставлення *до ко́го, чо́го* «бережное отношение к *кому, чему*»)

Дбайли́вий хто (бережний *хто* «бережный *кто*»)

Дбайли́во ста́витися до ко́го, чо́го (бережно ставитися *до ко́го, чо́го* «бережно относиться к *кому, чему*»)

Два бана́ни (два банана «два банана»)

Два ко́ті в одно́му мішкі́ не поми́ряться; Не поми́ряться, як два ко́ті над са́лом; Оче́рёт з водо́ю не поми́ряться; хоч ві́тру нема́, все ла́ються (два ведмеді в однім барлозі не живуть «два медведя в одной берлоге не уживутся»)

Два ме́три завши́ршки (два метри в ширину «два метра в ширину»)

ДВÉРІ

Відчи́ня́ти двéрі; Розчи́ня́ти двéрі (відкривати двері «открывать двери, открывать дверь»)

Двері на́встиж у кого (двері не закриваються в кого «двері не закриваються у кого»)

Добува́тися у відчи́нені двері; Дово́дити давно́ відоме (ломитися у відкриті двері «ломиться в открытую дверь»)

За зачи́неними двері́ма; Неприлю́дно (при закритих дверях «при закрытых дверях»)

Замкну́ти двері́ (закрити двері на замок «закреть дверь на замок»)

Зачини́ти двері́ (закрити двері; захлопнути двері «закреть двери, закрыть дверь; захлопнуть дверь»)

Зачини́ти двері́ на за́щипку (закрити двері на защолку «закреть дверь на защелку»)

Не в ті двері́ зайти́; Не в ті ворота́ заїхати́; Зверну́тися не на ту а́дресу́ (звернутися не за адресою «обратиться не по адресу»)

Полі́тика відчи́нених двере́й (політика відкритих дверей «політика открытых дверей»)

Прочи́нені двері́ (привідкриті двері «приоткрытая дверь»)

Прочи́нити двері́ (привідкрити двері «приотворить дверь, приоткрыть дверь»)

Дві́рник хто (дворник хто «дворник кто»)

Двічі́ скориста́ти з чо́го (отримати подвійну вигоду з чо́го «получить двойную выгоду из чего»)

Двома́ слова́ми; Кількома́ слова́ми; Ко́ротно ка́жучи; Одне́ сло́во; Якщо́ ко́ротно (одним словом; у двох словах; у декількох словах; в небагатьох словах; коротше, коротше кажучи, коротше сказати «одним словом; в двух словах; в нескольких словах; в немногих словах; короче, короче говоря, короче сказать»)

Двох зайці́в пожене́ш – жо́дного не дожене́ш; Двох зайці́в лови́ти, смі́ху наро́бити (за двома зайцями поженешся, жодного не впи́маєш «за двумя зайцами погонишься и одного не поймаешь»)

Де ви таке́ ба́чили?; Хто таке́ ба́чив? (де таке видано? «где такое видано?»)

Де госпа́дар не хо́дить, там ні́вка не ро́дить (що посе́єш, те й пожене́ш; хто сіє вітер, той пожене́ бурю «что посеешь, то и пожнешь; кто сеет ветер, тот пожнет бурю»)

Де́-де; Де-не-де́; Де́сь-не-де́сь; Поде́куди (в окремих місцях, у деяких місцях; місцями «в отдельных местах, в некоторых местах; местами»)

Де-де

Де-де; Зрідка (ізрідка; рідко коли «изредка; редко когда»)

Де доп'яв, там уже катма́ (де взяв, там вже немає «где взял, там уже нет»)

Де ж такé робити? (хіба можна так поступати? «разве можно так поступать?»)

Де ж такі (де вже «где уже»)

Де й узявся хто; Де не взявся хто; Невідь-звідки взявся хто; Невідь звідкіля взявся хто; Ні звідти ні звідси хто (невідомо звідки взявся *хто*; мовби з-під землі виліз *хто*; звідки не візьмись *хто* «неизвестно откуда взялся *кто*; словно из-под земли вырос *кто*; откуда ни возьмись *кто*»)

Де ка́ша з ма́слом, там нас немає́ (там добре, де нас нема «там хорошо, где нас нет»)

Де Крим, а де Рим; Їй кажи́ «овес», а вона́ ка́же «грéчка»; Сиди́ть ба́ба на печі́, та й ка́же: а́ле; Ти йому́ – образи́, а він тобі́ – луб'я́; Ти йому́ – печéне, а він тобі́ – варéне; Ти йому́ – про діло, а він тобі́ – про козу́ білу; Ти йому́ – про коня́, а він – про волá; Ти йому́ – стри́жене, а він тобі́ – голéне; Ти йому́ – стри́жене, а він тобі́ – смáлене; У горóді бузинá, а в Ки́єві дя́дько; Хто про Хому́, а він про Яре́му; Я йому́ про інди́ки, а він мені́ про ку́ри ди́кі; Я йому́ про цибу́лю, а він мені́ про часни́к (я про чоботи, а він про пироги «я про сапоги, а он про пироги»)

Де не взя́лось що; Невідь звідки́ що; Невідь звідкіля́ що; Ні звідти, ні звідси́ що (звідки не візьмись *що* «откуда не возьмись *что*»)

Де не глянь (куди не глянеш «куда ни глянеш»)

Де не горі́ть, там і не ку́ряться; Де не горі́ть, там не дими́ть (нема диму без вогню; диму без вогню не буває «нет дыма без огня; дыма без огня не бывает»)

Де п'ють, там і лють; Де бо́рошно, там і по́рошно (ліс рубають – тріски летять «лес рубят – щепки летят»)

Де те що́ й поді́лося (як і не було *чого* «как и не было *чего*»)

Де хо́чеш; Де хоч; Хоч де́ (де завгодно «где угодно»)

Де ще в Бо́га Вели́кдень, а він уже́ із кра́шанками; Вели́кий по́спіх – лю́дям по́сміх; За оди́н раз не зітне́ш де́рева; Поспі́еш з ко́зами на торг; Прудка́ ріка́ бере́ги розмива́є; Це не так шви́дко, як на ме́ртво́го сорóчку

шіти; Швидка робота, як нагла смерть (поспішиш – людей насмішиш; хто спішить, той людей смішить; швидко лише бліх ловити мокрими руками «поспешишь – людей насмешишь; кто спешит, тот людей смешит; быстро только блох ловить мокрими руками»)

Де ще те теля, а він уже з довбнею бігає; Журавель у небі, а ти йому вже ціну визначив; Теляти ще нема, а різник з ножем стоїть; Теляти ще нема, а циган з довбнею ганяє; Ще й риби не піймав, а вже заходився юшку варити; Ще не зловив, а вже скубе; Ще теляти нема, а вже купці стоять (ділити шкуру невбитого ведмедя; шкуру вже продано, а ведмідь ще в лісі «делит шкуру неубитого медведя; медведь в лесу, а шкура продана, медведя не убил, а шкуру запродал»)

Дебелій чолов'яга хто (впитаний мужчина *хто* «упитанный мужчина *кто*»)

Дедалі більше (усе більше; все більше і більше «все больше; все более и более»)

Дедалі гучніше (усе голосніше «все громче»)

Дедалі частіше (з кожним разом усе частіше; все частіше, чимраз частіше «с каждым разом все чаще; все чаще»)

Деінде; Десь-інде (десь в іншому місці; де-небудь в іншому місці; у будь-якому іншому місці «где-то в другом месте; где-нибудь в другом месте; в любом другом месте»)

Декілька метрів завглибшки (декілька метрів в глибину «несколько метров в глубину»)

Деколи; Поокремо; Часом (у деяких випадках, в окремих випадках «в некоторых случаях, в отдельных случаях»)

Денний віторг (денна виручка «дневная выручка»)

Денце (донишко «доньшко»)

ДЕНЬ

Аби день до вечора (лиш би день пройшов «лишь бы день прошел»)

Аж одного дня (нарешті, одного дня «наконец, одного дня»)

Аж через день (не скоріше, як через день «не раньше, чем через день»)

Буднього дня (у будний день «в будний день»)

Вихідного дня (у вихідний день «в выходной день»)

Від перших днів (з перших днів «с первых дней»)

Два дні поспіль (два дня підряд «два дня подряд»)

День минув (день пройшов «день прошел»)

День на день не випадáє (день на день не приходится «день на день не приходится»)

День по дню минáє (день за днем іде «день за днем идет»)

День томú (за день перед тим «за день перед этим»)

Десять днів томú (десять днів назад «десять дней назад»)

Другого дня; Назáвтра (на другий день; на наступний день «на второй день; на следующий день»)

З нагоди дня народження чийого (з приводу дня народження чийого «по поводу дня рождения чьего»)

За два дні; Прóтягом двох днів; Упродóвж двох днів (у дводенний строк «в двухдневный срок»)

За дня; Вдень, Удéнь (днем; посеред білого дня «днем; среди бела дня»)

За кілька день; Чéрез декілька днів (за пару днів «за пару дней»)

За кілька днів (через декілька днів «через несколько дней»)

Залишилося два дні до чого (залишилося два дня до чого «осталось два дня до чего, к чему»)

Захóдить день (наступає день «наступает день»)

Інтригу зберігáли до остáнного дня (інтрига зберігалася до самого останнього дня «интрига сохранялась до самого последнего дня»)

Кілька днів (пару днів «пару дней»)

Кілька днів пóспіль; Кілька день пóспіль (декілька днів підряд «несколько дней подряд»)

Котрóгось дня (якось одного дня «как-то однажды»)

Мáло не весь день (майже весь день «почти весь день»)

Минúв день (пройшов день «прошел день»)

На день дóбрый давáти кому (бажати доброго дня кому «желать доброго дня кому»)

Настúпного дня (на наступний день, в наступний день «на следующий день, в следующий день»)

Ні дня, ні нóчі у кого (переобтяжений роботою *хто* «перегружен работой *кто*»)

Одно́го дня (в один з днів «в один из дней»)

Остáнними дня́ми (останні дні «в последние дни»)

Па́ру днів то́му (пару днів назад «пару дней назад»)

Пе́ршого дня (в перший день «в первый день»)

Пе́ршого ж дня (у перший же день «в первый же день»)

По двох днях (через два дні «спустя два дня»)

По декількох днях (декілька днів потому «несколько дней спустя»)

Працює день і ніч хто (працює цілу добу *хто*, працює круглі сутки *хто* «работает круглые сутки *кто*»)

Преважлівий день у житті чиему (важніший день у житті чиему «важнейший день в жизни чьей»)

Пропа́дати дні та но́чі де (днювати і ночувати *де* «дневать и ночевать *где*»)

Співатиме півень чи ні, а день буде (чому бути, того не минути «чему быть, того не миновать»)

Тими днями (на тих днях; у ті дні «в те дни»)

Того дня (у той день «в тот день»)

Того ж дня (у той же день «в тот же день»)

Три дні поспіль (три дні підряд «три дня подряд»)

У білий день (серед білого дня «среди белого дня, среди бела дня»)

У святкові дні (по святкових днях «по праздничным дням»)

Фатальний день (роковий день «роковой день»)

Ціми днями (на цих днях, на днях; у ці дні «на этих днях, на днях; в эти дни»)

Цілі дні (цілими днями, по цілих днях «целыми днями»)

Ціліснінький день (весь день напроліт «весь день напролет»)

Че́рез цілісінький день (весь день напроліт «весь день напрольот»)

Що два-три дні (кожних два-три дні «каждые два-три дня»)

Що день, то гірше справи йдуть у кого (з кожним днем все гірше й гірше у *кого* «с каждым днем все хуже и хуже у *кого*»)

Що дру́гий день (через день «через день»)

Що дру́гої дніни; Що друго́го дня (кожний другий день «каждый второй день»)

Що не день (з кожним днем «с каждым днем»)

Що не день, то... (з кожним днем... «с каждым днем...»)

День біжить, а три дні лежить *хто*; Доходілися ніжки, доробілися ручки *чиї*; Живе як без лою каганець *хто*; На Божій дорозі *хто*; На тонку пряде *хто*; Не довго вже гуляти по світі *кому*; Не довго вже ряст топтати *кому*; Не живе, тільки дні тре *хто*; Недовго залишилось *кому*; Однією ногою в труні *хто*; Однією ногою в ямі *хто*; Смерть за плечима у *кого*; Тільки живий та теплий *хто*; Три півверті до віку *кому*; Три чісниці до смерті *кому*; Як з того світа встав *хто*; Як з хрестá знятий *хто* (при смерті *хто*; смерть на носі у *кого*; на ладан дихає *хто*; на краю могили *хто*; дні злічені *чиї*, дні пораховані *чиї*; душа лиш на волоску держиться у *кому*; лиш душа в тілі в *кого*; на краю могили *хто* «при смерті *хто*; смерть на носу у *кого*; на ладан дышит *хто*; на краю могили *хто*; дни сочтены *чьи*; едва душа держится в *ком*; еле-еле душа в теле у *кого*; на краю могили *хто*»)

Деревіна

День крізь день; День при дні; Шодніни; Щодня (день у день; з дня на день; день за днем «день за днем, день ото дня; день по дню; изо дня в день; со дня на день»)

Деревіна; Колода (бревно «бревно»)

Деревій (тисячелистник «тысячелистник»)

Дерен (дерн «дерн»)

Деренча́ти (дребезжати «дребезжать»)

Держа́ва, що воює з на́ми (воююча з нами держава «воюющее с нами государство»)

Держа́вна скарбни́ця (державна казна, казначейство «государственная казна, казначейство»)

Держално; Держальце; Держак; Руків'я (рукоятка «рукоятка»)

Держа́ти в лабе́тах кого (тримати в шорах *кого* «держатъ в узде *кого*»)

Дертися (карабкатися «карабкаться»)

Деру́ні (драники «драники»)

Десбіч; Правору́ч (по праву сторону, по праву руку; справа «по правую сторону, по правую руку; справа»)

Десятирі́ччя (десятиліття «десятилетие»)

Десять відсо́тків ва́рності чо́го (десять відсотків від вартості *чого* «десять процентов от стоимости *чего*»)

Десять разі́в (десять раз «десять раз»)

Де́сь (де-небудь; де-то «где-нибудь; где-то»)

Де́сь (по всій ймовірності «по всей вероятности»)

Де́сь завія́лось що́ (запропастилося *что* «запропастилось *что*»)

Де́сь-інде́ (у якому-небудь іншому місці «в каком-нибудь другом месте»)

Де́сь недопрацюва́в хто́ (у якійсь мірі недопрацював *кто* «в какой-то степени недоработал *кто*»)

Де́сь поді́лося що́ (запропастилося *что* «запропастилось *что*»)

Дета́лі для комплектува́ння (комплектуючі деталі «комплектующие детали»)

Дета́льніше (більш детально «более детально»)

Дешевшає́ що́ (падає в ціні *что*, спадає в ціні *что* «падает в цене *что*»)

Дешевше від дірки з бублика́ що́ (дешевше пареної ріпи *что* «дешевле пареной репы *что*»)

Де́щиця чо́го (незначна кількість *чого* «незначительное количество *чего*»)

Де́що віддалі́к кого́, чо́го; Тро́хи да́лі від кого́, чо́го (на певній відстані від *кого*, *чого* «на определенном расстоянии от *кого*, *чего*»)

Де́що пізні́ше; Тро́хи пізні́ше (чуть-чуть пізніше «чуть-чуть позже»)

Джмелі гудуть у голові в кого; Напідпїтку хто; Під чаркою хто; Підпїлий хто, Підпїтий хто; Підхмелений хто
(випивший хто «выпивший кто»)

Дзвініця (колокольня «колокольня»)

Дзвіночок (колокольчик «колокольчик»)

Дзвякнути (брякнути «брякнуться»)

Дзюб; Дзьоб (клюв «клюв»)

Дзюркіт (дзюркотіння «журчание»)

Дзюрчати (журчати «журчать»)

Дїбки ста́ти (стати на диби «стать на дыбы»)

Дивина́ (дивний парадокс «странный парадокс»)

Дивитися з глїмом на кого (дивитися з насмішкою на кого «смотреть с насмешкой на кого»)

Дивитися на одне й те ж (спостерігати одну й ту ж картину «наблюдать одну и ту же картину»)

Дивитися прόсто у вічі кому (дивитися прямо в очі кому; дивитися впритул на кого «смотреть прямо в глаза кому; смотреть вплотную на кого»)

Дивитися че́рез ве́рхню губу́ на кого; Дивитися, як на малé пїво на кого (дивитися звисока на кого «смотреть свысока на кого»)

Дївна річ (странне діло «странное дело»)

ДІВО

Аж дїво берé (аж диву даєшся «диву даешься»)

Дїво з див що (чудо із чудес що «чудо из чудес что»)

Дїво не ре́шето: багáто діро́к, та нікуди вілі́зти; Чудний, як бублик: кругом об'їсі, а всере́дині нема́ нічо́го (чудеса в решеті «чудеса в решете»)

Дївом урятува́тися; Дївом уцілі́ти (чудом уціліти «чудом уцелеть»)

З дурно́го дїва; З дурно́го ро́зуму (від нічого робити; по-дурному, по дурості «от нечего делать; глупо, по глупости»)

З яко́го б це дїва?; Чо́му б це?; Чо́го б це? (з якої радості?; з якої статі? «с какой радости?; с какой стати?»)

На дїво (на рідкість «на редкость; на удивление; на заглядение»)

Які́мсь дївом (якимось чудом «каким-то чудом»)

Дивові́жа (диво дивнее «диво дивное»)

Дивувáтися

Дівом дивувáтися; Дивувáтися; Не йняти віри своїм очám; Самóму собі не вірити (не вірити своїм очам; диву даватися «своим глазам не верить; диву даваться»)

Дивувáтися з чого (дивуватися чому «удивляться чему»)

Дим стовпáми де, звідки (дим коромислом *де*, звідки «дым коромыслом *где, откуда*»)

Димáр; Кóмин (димохід «дымоход»)

Дімoм здиміти (обернутися в дим «обратиться в дым»)

Диригéнт хто (дирижер *хто* «дирижер *кто*»)

ДИТІНА

Вихóвувати дітeй (займатися вихованням дітей «заниматься воспитанием детей»)

Дитинчá хто (дитьониш *хто* «детеныш *кто*»)

Заколíсувати дитiну (убаюкувати дитину «убаюкивать ребенка»)

Не страшкóві діти хто (не з похливого десятка *хто*; не боязкого десятка *хто* «не из пугливого десятка *кто*; не робкого десятка *кто*»)

Повóдитися як дитiна (поступати по-дитячому «поступать по-детски»)

Страшкóві діти хто (чорти смугасті *хто* «черти полосатые *кто*»)

Тримáйте дітeй біля себе! (тримайте дітей при собі! «держите детей при себе!»)

Дитячий візóчок (коляска «коляска»)

Дитячий лікар хто (дитячий лікар-педіатр *хто* «детский врач-педиатр *кто*»)

Дитячий майдáнчик (дитяча площадка «детская площадка»)

Дитячий садóчок (садік «садик»)

Дитячі пúстощі (дитячі шалості «детские шалости»)

Дiхає здоров'ям хто (віє здоров'ям *від кого* «веет здоровьем *от кого*»)

Дiхати в потiлицю кому (дихати в затилок *кому* «дышать в затылок *кому*»)

Дичинá (дич «дичь»)

Дiбрати смакú в чому; Засмакувáти що; Розлáситися чим; Розласувáтися чим; Розсмакувáти що; Усмакувáти що (увійти у смак *чого* «войти во вкус *чего*»)

Дівоча врѳда (дівоча краса «девичья краса»)

Дідуган хто; Старець хто; Стариган хто; Старигань хто
(старик хто, старичок хто «старик кто, старичок кто»)

ДІДЬКО

Дідько б узяв кого, що! (чорт забирай кого, що!; чорт побери кого, що! «черт побери кого, что!»)

До дідька все! (пропади усе пропадом «пропади все пропадом»)

З чим дідько не нѳситься; Буває, що й слон літає; Чого на світі не бува (чим чорт не жартує «чем черт не шутит»)

Кѳжний дідько в свою сопілку грає; Кўрка що гребє, то все на себе; Своя пазуха ближча (своя сорочка ближча до тіла «своя рубашка ближе к телу»)

Який дідько печений, такий і варений; Вугілля від сажі не біліше (хрін від редьки не солодший «хрен редьки не слаще»)

Якого дідька?; Якого тряся? (якого чорта? «какого черта?»)

Дізнати наруги (винести приниження «вынести унижение»)

Дізнатися про кого, що (взнати про кого, що «узнать о ком, чем»)

Дізнатися ліха; Доскѳчити лиха; Доскѳчити халєпи; Зазнати ліха (наразитися на неприємності; набратися біди «нарваться на неприятности; набраться беды»)

Діймати кого; Сіпати жар за халяву кому (дїставати кого «доставать кого»)

Дійнятливий хто; Доскїпливий хто; Дошкўльний хто; Придїрливий хто; Прискїпливий хто; Причєпливий хто (придирчивий хто; дотошний хто «придирчивый кто; дотошный кто»)

Дійова особа хто (діюча особа хто «действующее лицо кто»)

Дійсність (реальна дійсність «реальная действительность»)

Дійсність така, що... (реальність полягає у тому, що... «реальность заключается в том, что ...»)

Дійти вершка (досягти найвищої точки «достичь высшей точки»)

Дійти до вбóзтва; Пошитися у зли́дні (впасти у бідність «впасть в бедность»)

Дійти до кра́ю; Дійти до скру́ти; Докоті́тися до о́станньої межі; Зійти на пси (дійти до ручки; прийти в цілковитий упадок; дійти до крайності «дойти до ручки; прийти в полный упадок; дойти до крайности»)

Дійти до ска́зу; Знаві́снити; О́скаженіти; Роззлості́тися; Розкип'яті́тися; Розлюті́тися, Розлютіти; Розлютува́тися; Сказати́ся (збіситися «взбеситься»)

Дійти зго́ди (прийти до згоди «прийти к согласию»)

Дійти кінця́ (прийти до кінця «прийти к концу»)

Дійти літ; Дорості́ (стати дорослим «взрослым стать»)

Дійти сво́го; Доло́гтися сво́го; Доло́внитися сво́го; Доло́нути сво́го; Доло́жати сво́го; Доло́жити сво́го (добитися бажаного; добитися свого «добиться желаемого; добиться своего»)

Дійти ста́рості (стати старим «стать старым»)

Ділити до́лю й недо́лю з ким (ділити радість і горе з *ким* «делить радость и горе с кем»)

ДІЛО

Вели́ке діло – опеньки; Не вели́ке діво, що ба́ба пуп зав'я́же (ото дивина!; що за диво!; подумаєш! «вот диковина!, вот еще странность!; что за диво!; подумаешь!»)

Висло́влюватися до діла (висказуватися по суті «высказываться по существу»)

Грі́шним ділом (чого доброго «чего доброго»)

Діло без кінця́, як коби́ла без хвоста́; Кіне́ць – пішла ба́ба у та́нець; Ко́жній спра́ві кінця́ гляди́ (кінець діло вінчає, кінець діло хвалить; кінець – ділу вінець «конец дело венчает, конец дело хвалит; конец – всему делу венец»)

Діло йде в лад (діло клеїться «дело клеится»)

Діло йде до... (діло котиться до... «дело катится к...»)

Діло робить хто (ділом зайнятий *хто* «делом занят *кто*»)

Діло такé... (діло стоїть так... «дело обстоит так...»)

Довести́ ділом що (доказати на ділі *що* «доказать на деле *что*»)

Не тво́го но́са діло! (не твоє діло! «не твое дело!»)

Пропáще діло; Мáрна справа; Пропáща спрáва (безнадійна справа; гине діло; дохлий номер «безнадежное дело; гиблое дело; дохлый номер»)

Робíти своє діло (займатися своїм ділом «заниматься своим делом»)

Узя́вся за діло, як во́ша за тіло хто (аж зі шкіри лізе хто «аж с кожи лезет кто»)

Шíтися не в своє діло (не за своє діло братися «братсья не за свое дело»)

Язиком сьак і так, а ділом ніяк (де багато слів, там мало діла «где много слов, там мало дела»)

Дільні́ця (участок «участок»)

Дірка (дирка «дирка»)

Дірка́ми світі́ти; Дра́нтям трясти́ (ходити в дірках «ходить в дырах»)

Діста́ти відмову (отримати відмову «получить отказ»)

Діста́ти дога́ну (получити виговор «получить выговор»)

Діста́ти ля́панця; Діста́ти ля́паса (получити пощочину «получить пощочину»)

Діста́ти на́гінки (отримати добру порцію критики «получить хорошую порцию критики»)

Діста́ти по заслу́зі (отримати по заслугах «получить по заслугам»)

Діста́ти прочухáна від кого; Отрíмати прочухáнки від кого (отримати нагоняй від кого «получить нагоняй от кого»)

Діяти на власний рóзсуд; Діяти на свій рóзсуд; Ході́ти своїм рóбom (діяти по власному розсуду; поступати по-своєму «действовать по собственному усмотрению; поступать по-своему»)

Діяти нао́сліп (діяти всліпу «действовать влепую»)

Дія́ч хто (деятьель хто «деятьель кто»)

Длúбáтися де, в чому; Колупáтися де, в чому; Копирсáтися де, в чому; Шпóртáтися де, в чому (ковиряться де, в чому; копáтися де, в чому «ковиряться где, в чем; копатьсья где, в чем»)

Для вдоскона́лення чо́го (з метою вдосконалення чо́го «с целью усовершенствования чего»)

Для вíвчення чо́го; Щоб вíвчити що (в цілях вивчення чо́го «в целях изучения чего»)

Для власної насоло́ди (для свого задоволення «в свое удовольствие»)

Для годіться

Для годіться; Для людськóго óка; Про людськé óко, Про людські óчі, Про óко; Про славу; Удавано (аби очі відвести; для вигляду, для виду, для видимості; для порядку; з ввічливості; ради пристойності; для наочності, для наглядності; для блезіру; для проформи; притворно; мнимо «для отвода глаз; для вида, для видимости; для порядку; из вежливости; ради приличия; для наглядности; для блезира; для проформы; притворно; мнимо»)

Для годіться; Щоб б́ути чéмним (з ввічливості «из вежливости»)

Для з'ясува́ння чо́го; Щоб з'ясува́ти що́ (з метою з'ясування чо́го «с целью выяснения чего»)

Для пéвності (для надійності «для надежности»)

Для себе ж (у своїх інтересах «в своих интересах»)

Для то́го, щоб...; Щоб... (з тим, щоб...; з тією метою, щоб... «с тем, чтобы...; с той целью, чтобы...»)

Для шту́ки (від нічого робити «от нечего делать»)

Дні́є (день настає, день наступає «день наступает»)

Днюва́ти (проводити день «проводит день»)

Дня́ми; За́втра-післяза́втра; За́втра-поза́втра; Не сьогодні-за́втра (на днях, цими днями найближчими днями, у найближчі дні «на днях; в ближайшие дни»)

До безміру; До без кінця́; Нескінче́нно (до безконечності; безконечно «до бесконечности; бесконечно»)

До безпа́м'яті; До нестя́ми (до втрати свідомості «до потери сознания»)

До всьóго цікавий хто́ (любознательний *хто* «любознательный *кто*»)

До гаря́чого ще й при́ском сіпнути; Долива́ти оли́ви до вогню́; Підклада́ти дров у бага́ття; Підкида́ти хмізу до вогнища; Підкида́ти хмізу у вогонь (підливати масла у вогонь; підкидати дрова у вогонь; підкидати жару у вогонь «подливать масла в огонь; подкидывать дрова в костер; подбрасывать жара в огонь»)

До дрібні́чок (до найменших подробиць; у найменших деталях «до мельчайших подробностей; в мельчайших деталях»)

До жо́дного позиті́вного результа́ту це не приве́де (ні до якого позитивного результату це не приведе «ни к какому положительному результату это не приведет»)

До загіну; Довіку; Допóки житиме хто; До скóну; Поки віку чийого; Пóки нóги носять кого (до кінця днів чийх; до гробової дошки; до кінця життя чийого; до останнього подиху чийого «до кінця днів чьих; до гробової дошки; до кінця життя чьей; до останнього подиху чьего»)

До нашого бéрега ніщо дóбре не припливé: як не кізяк, то тріска; У багáтого пóвна піч, та горіть, а у мéне одне поліно, та й те не горіть; У людéй пóвна піч, та горіть, а у мéне одна ломáка, та й та не горіть (як не везе, то не везе «как не везет, то не везет»)

До нестя́ми бу́ти захо́пленим ким, чим; До нестя́ми коха́тися в кому, чому; Не тя́мити себе́ від кого, чого (розум втратити через кого, що «быть без ума от кого, чего»)

До нестя́ми коха́ти кого; Шалéно любі́ти кого (без пам'яті кохати кого, без пам'яті любити кого «без памяти любить кого»)

До нічо́го; Препогáний (нікудишній, зовсім нікудишній; ні до чого не придатний «никудашный, совсем никадышный; ни к чему не пригоден»)

До но́гі; До пня; До ре́шти; До цу́рки; Дошéнту; Упе́нь; Ущéнт (до кореня, під корінь «до корня, под корень»)

До опівночі (до півночі «до полуночи»)

До остáнку (до остатку «до остатка»)

До остáнньої грівні обідрáти кого; Живце́м облупі́ти кого; Обде́рти до нитки кого; Обде́рти до цу́рки кого; Обде́рти як овéчку кого; Обібра́ти до живо́ї нитки кого; Обску́бти, як горо́х при дорóзі кого (обдерти, як липку кого «ободрать, как липку кого»)

До остáнньої снагі́; Дóки мо́га (поки є сили «пока есть силы»)

До па́ри хто, кому (під пару хто, кому «под пару кто, кому»)

До побáчення!; Невдо́ві побáчимось! (до скорої зустрічі!; до скорого! «до скорой встречи!; до скорого!»)

До речі мовити (до слова сказати «к слову сказать»)

До сво́го смаку́; До сво́єї вподо́би; Со́бі до вподо́би; Со́бі до смаку́; Со́бі до сподо́би (по своєму смаку, на свій смак «по своему вкусу»)

До слова (до речі; між іншим «кстати, кстати говоря; между прочим»)

До слухного часу що; До часу дзбанок воду носить; До якогось часу що; Усе так не буде (до пори до часу *що* «до пори до времени *что*»)

До спілки (на обшак «на обшак»)

До цурки побити кого (каменя на камені не залишити *від кого, на кому* «камня на камне не оставит *от кого, на ком*»)

До цяти (до найменшої подробиці «до малейшей подробности»)

До чого ви хилите? (на що ви натякаєте? «на что вы намекаете?»)

До чого воно йде? (до чого це хилиться? «к чему это клонится?»)

До чого ти гнеш? (на що ти натякаєш? «на что ты намекаєш?»)

До чого тут хто, що (при чому тут *хто, що* «при чем тут *кто, что*»)

До чого тут я (я тут ні при чому «я тут ни при чем»)

Добиратися пішки куди; Добиратися пішакá куди (добиратися пішком *куди* «добираться пешком *куда*»)

Добігає кінця що; Доходить кінця що; Ось-ось закінчиться що (підходить до кінця *що*; близиться до кінця *що*, наближається до закінчення *що* «подходит к концу *что*; близится к концу *что*, близится к окончанию *что*»)

Добігати кінця; Доходити кінця; Завершуватися; Закінчуватися (підходити до кінця; наближатися до кінця; наближатися до завершення «подходит к концу; близиться к концу; близиться к завершению»)

Добірна лайка (триповерховий мат «трехэтажный мат»)

Добірне товариство (люди відповідного кола «люди соответственного круга»)

Добірні кавуні (кавуни один в один; кавуни як на підбір «арбузы один в один; арбузы как на подбор»)

Добові (суточні «суточные»)

Добрати рахуби в чому (розібратися *в чому* «разобраться *в чем*»)

Добрати розуму до чого; Збагнути що; Зглибити що; Помістити в голові що; Узяти втямки що; Утямити що (осягнути розумом *що*; взяти в толк *що* «постичь умом *что*; взять в толк *что*»)

Добрати хісту; Примудритися (умудритися «умудриться»)

Добрати, що тут й до чо́го (зі всім розібратися, з усім розібратися «со всем разобраться»)

Добре! (добро!, лади! «добро!, лады!»)

Добре; Хай так; Що ж; Що ж, гаразд (так і бути «так и быть»)

Добре бітий хто, в чому (добре розбирається *хто, в чому* «хорошо разбирается *кто, в чем*»)

Добре все обміркувати (зважити всі за й проти; зважити всі обставини «взвесить все за и против; взвесить все обстоятельства»)

Добре досвідчений хто (навчений досвідом *хто* «умудренный опытом *кто*»)

Добре знатися на чому; Добре тямити в чому (знати що й до чо́го «знать что к чему»)

Добре матися (бути в дусі «быть в духе»)

Добре розумітися на чому (добре розбиратися *в чому* «хорошо разбираться *в чем*»)

Добре собі затям! (зарубай собі на носі «заруби себе на носу!»)

Добре ставитися до кого, чо́го (добре відноситися *до кого, чо́го* «хорошо относиться к *кому, чему*»)

Добре чується хто (в порядку *хто*; в нормі *хто* «в порядке *кто*; в норме *кто*»)

Добре, що... (благо, що... «благо, что...»)

Добрі смішки з чужої лемішки; Не з мѐдом кому; Непереливки кому (не до жартів *кому*; туго доводиться *кому* «не до шуток *кому*; туго приходится *кому*, солоно приходится *кому*)

Добрість (благість «благость»)

Добрішати (робитися добрим, робитися добрішим «делаться добрым, делаться добрее»)

ДОБРО́

Важитися на чужѐ добро́ (покушатися на чуже добро «покушатися на чужое добро»)

Від добра́ не тікають; Добра́ добúвши, кращого не шука́й; Не треба пла́хти, бо й в запáсці га́рно кому (від добра добра не шукають «от добра добра не ищут»)

Добро́ вчиніти (зробити добре діло «сделать доброе дело»)

З цього добра́ не бу́де; З цього пуття́ не бу́де; Це мо́же зле скінчи́тися (це не на добре; це до добра не доведе «не к добру это; это до добра не доведет»)

Не з добро́м (не з добрими намірами «не из благих побуждений»)

Ста́рість не при́йде́ з добро́м: коли́ не з ка́шлем, то з горбо́м (старість – не радість «старость – не радость»)

У добрі́ жити́ з ким (бути в хороших відносинах з *ким* «быть в хороших отношениях с кем»)

Упа́в у добро́, як у тісто хто; Упа́в у гара́зд, як сли́вка в боло́то хто; Упа́в у гара́зд, як му́ха в смета́ну хто (із грязі в князі *хто*; вирвався з низів *хто* «из грязи в князи *кто*; вырвался из низов *кто*»)

Чуже́ добро́ бере́ за ребро́ (чужим добром не розживешся «чужим добром не разживешься»)

Добрóбут (благополуччя «благополучие»)

Доброві́льні поже́ртви (доброві́льні пожертвування «добровольные жертвоприношения»)

Доброві́льно; Доброді́йно (на доброві́льних засадах; на волонтерських засадах; на благоді́йних засадах «на добровольных началах; на благотворительных началах»)

Добро́го здоро́в'я зи́чити кому́ (добро́го здоро́в'я бажати *кому* «добро́го здоро́вья желать *кому*»)

Доброзі́чливо ста́витися до кого́; Ласка́во ста́витися до кого́; Прихі́льно ста́витися до кого́ (благоді́йно відноситися *до кого́* «благоді́йно относиться к *кому*»)

Добро́тливий хто́ (добродушний *хто* «добродушный *кто*»)

Доброхі́ть (по добрій волі, з доброї волі «по доброй воле»)

Добря́че перепаде́ кому́ (сильно попаде *кому* «сильно попадет *кому*»)

Добря́че перепало́ кому́ (добре дісталося *кому* «здорово досталось *кому*»)

Добря́че попоти́ти над чим (добре намучитися з *чим* «хорошо намучиться с *чем*»)

Добв́ня (довбешка «довбешка»)

Довго́; Довге́нько (на протязі довгого часу, на протязі тривалого часу, протягом тривалого часу «в течение длительного времени»)

Довгоочі́куваний (довгожданий «долгожданный»)

Довготелéсий хто́ (довгов'язий *хто* «долговязый *кто*»)

Довготривáлий (довгостроковий «долгосрочный»)

Доведéться зроби́ти кому́, що́ (при́деться зроби́ти *кому́, що́* «придется сделать *кому́, что́*»)

Довелóся втікати з міста кому (прийшлося бігти з міста кому «пришлось бежать из города кому»)

Довести вину чю; Довести провину чю (доказати вину чю «доказать вину чью»)

Довести до краю що (довести до ручки що «довести до ручки что»)

Довести свою правоту (доказати свою правоту «доказать свою правоту»)

Довести себе до згуби; Звести себе нанівець; Звестися на хвоста; Звестися нінащо; Змаліти на ніщо; Перевестися нінащо; Піти на згубу; Поховати себе за життя (погубити себе; прийти в цілковитий упадок; зійти на пси «погубить себя; прийти в полный упадок; сойти на нет»)

Довечеряти (закінчити вечерю «закончить ужин»)

Довідатися з певного джерела про що (дізнаватися з вірних рук про що «узнавать из верных рук о чем»)

Довідка (справка «справка»)

Довідкова служба (справочне бюро «справочное бюро»)

Довідуватися про що (наводити довідки «наводить справки»)

Довіз; Постачання (доставка «доставка»)

Довіз за нами (доставка за наш рахунок «доставка за наш счет»)

Довільно (у довільному порядку «в произвольном порядке»)

Довкіль; Довкóла; Довкругі; Довкруж; Навкóло (вокруг «вокруг»)

Довкілья (навколишнє середовище; оточуючий світ «окружающая среда; окружающий мир»)

Доводити до відома чийого, що (ставити у відомість кого, про що «ставить в известность кого, о чем»)

Довóлі у кого, чо́го; Хоч відбавляй у кого, чо́го; Хоч грéблю гати́ у кого, чо́го (скільки завгодно у кого, чо́го; хоч завались у кого, чо́го; хоч відбавляй у кого, чо́го «скільки угодно в кого, чего; хоть завались у кого, чего; хоть отбавляй у кого, чего»)

Дóвше, ніж зазвичай (довше ніж звичайно; довше звичного «дольше обычного»)

Догідний; Придátний (годний «годный»)

Дóгляд за ким, чим (уход за ким, чим «уход за кем, чем»)

Доглядальниця хто (сиділка хто «сиделка кто»)

Догодіти

Догодіти кому (угодити кому «угодить кому»)

Догорі дрібки; Догорі дрігом (догори ногами; верх ногами; верх дном «вверх ногами; вверх ногами; вверх дном»)

Догукáтися до кого (докричатися до кого «докричаться к кому»)

Додаткóво; Ще (вдобавок, в добавку, на добавок «вдобавок, в добавку, на добавок»)

Додáтно (в позитивному смислі «в положительном смысле»)

Додáток до пальнóго; Покрáщувач пальнóго (присадка до палива «присадка к топливу»)

Додéржувати стилю (витримувати стиль «выдерживать стиль»)

Додúматися до чого (догадатися до чого «догадаться к чему»)

Дожíти безслáв'я (не заслужити слави «не заслужить славы»)

Дожíти зрілих літ (досягти зрілого віку «достичь зрелого возраста»)

Дожíти старіх літ (досягти старості «достичь старости»)

Дозвілля (досуг «досуг»)

Дозвóлити кому, що (дати можливість кому «дать возможность кому»)

Дозволяти що (допускати що «допускать что»)

Дозéмно вклоня́тися (низько кланятися «низко кланяться»)

ДÓКАЗ

Дóказів немає у кого (докази відсутні у кого «доказательства отсутствуют у кого»)

За бра́ком дóказів (через відсутність доказів «из-за отсутствия доказательств»)

На дóказ цьогó (на підтвердження цього «в подтверждение этого»)

Неспростóвні дóкази (беззаперечні докази «неопровержимые доказательства»)

Перекóнливий дóказ (переконуючий доказ «убеждающее доказательство; веское доказательство»)

Подáти дóкази (пред'явити докази «предъявить доказательства»)

Це не дóказ (це не є доказом «это не является доказательством»)

Якщó браку́є дóказів (за браком доказів, за недостатністю доказів «из-за недостатка доказательств»)

Якщó немає дóказів (за відсутністю доказів, через відсутність доказів «за отсутствием доказательств»)

Дóки (пока «пока»)

Дóки ві́дно (ще завидна «завидна»)

Дóки вщúхне гáлас; Пóки стíхне гáмір (поки все устаканиться; поки все заспокоїться; поки пил не вляжеться; поки не всядеться курава)

«пока все устаканиться; пока все успокоится; пока пыль не уляжеться; пока не усядеться пыль»)

Дóки поберу́ться – любля́ться, а як поберу́ться – чу́бляться (до весілля любов, а після – життя «до свадьбы любовь, а после – жизнь»)

Дóки щастіть кому; Пóки щастіть кому (поки везе кому «пока везет кому»)

Докінуди сво́го п'ятака́ до чо́го (додати свої п'ять копійок до чо́го «добавить свои пять копеек к чему»)

Дóкір кому; За́кид кому; Шпі́лька кому (упрýк кому «упрек кому»)

Дóкір сумлі́ння (упрýк совісті «упрек совести»)

Докладáючи всіх зусі́ль (всіма силами «всеми силами»)

Доклáдний óпис ко́го, чо́го (детальний опис ко́го, чо́го «детальное описание ко́го, че́го»)

Доклáдніше (більш докладно «более подробно»)

Доклáдніше поясні́ти кому, що́ (детальніше пояснити кому, що́ «подробнее объяснить кому, что́»)

Доклáдно (в усіх деталях; в усіх подробицях «во всех деталях; во всех подробностях»)

Доклáсти зусі́ль до чо́го (прикласти зусилля до чо́го «приложить усилия к чему»)

Доконéчна потре́ба; Немину́ча потре́ба; Пеку́ча потре́ба; Пильна потре́ба (гостра необхідність; крайня необхідність; перша необхідність «острая необходимость, крайняя необходимость; первая необходимость»)

Доконéчно; Неодмінно (непримінно «непременно»)

Докóнче; Обов'язко́во (в обов'язковому порядку «в обязательном порядке»)

Докорі́нно (корінним чином «коренным образом»)

Докорі́нно відрі́знитися від ко́го, чо́го (корінним чином відрі́знитися від ко́го, чо́го «коренным образом отличаться от ко́го, че́го»)

Доку́ка (досада «досада»)

ДОКУМЕНТ

Засві́дчити докуме́нт (завірити документ «заверить документ»)

Зве́рхній бік докуме́нта (лицьова сторона документа «лицевая сторона документа»)

Підтве́рджува́льний докуме́нт (підтверджуючий документ «подтверждающий документ»)

- Подáння докумéнтів за спрóшеною процедúрою** (подача документів по спрощеній процедурі «подача документов по упрощенной процедуре»)
- Показáвши докумéнти кому** (пред'явивши документи кому; по пред'явленню документів кому «предъявив документы кому; по предъявлению документов кому»)
- Покликáтися на офіційні докумéнти** (посилатися на офіційні документи «ссылаться на официальные документы»)
- Пра́вити за докумéнт** (служити документом «служить документом»)
- Правосі́льний докумéнт** (документ, що має законну силу «документ, имеющий законную силу»)
- Тре́ба подáти такі докумéнти кому, куди** (необхідно подати наступні документи кому, куди «необходимо подать следующие документы кому, куда»)
- Тре́ба показáти такі докумéнти** (слід пред'явити наступні документи «следует предъявить следующие документы»)

Долáдний; Пúтний (дільний; підходящий «дельный; подходящий»)
Долáдний ві́клад матеріáлу; Зрозумі́лий ві́клад матеріáлу (толковий виклад матеріалу «толковое изложение материала»)

Долі́лиць; Долі́черева; Ниць; Ницьма (лицем униз «вниз лицом»)

- Долі́ніж (вниз ногами «вниз ногами»)
- Долі́річ (вниз за течією «вниз по течению»)
- Долóня (ладоня «ладонь»)
- Доли́нати (доноситися «доноситься»)
- Долучі́ти до перéліку ко́го, що (включити у список ко́го, що, включити до списку ко́го, що «включить в список ко́го, что»)
- Долучі́тися до чо́го (приобщитися до чо́го «приобщиться к чему»)

ДО́ЛЯ

- Ві́пало на до́лю кому,чю, що; Ві́пав же́реб на ко́го, кому** (судилося кому, що; прийшлося на долю чю, що «суждено кому, что; пришлось на долю чью, что»)
- Гримáси до́лі** (мінливість долі «превратность судьбы»)
- До́лі не мину́ти** (від долі не втечеш «от судьбы не уйдешь»)
- До́ля жарту́є з ким** (доля грає з ким «судьба играет с кем»)

- З прімхи долі** (волею долі «волей судьбы, волею судьбы»)
Здатися на волю долі (здатися напризволяще «отдаться на произвол судьбы»)
Обійдений долею хто (обділений судьбою *хто* «обделен судьбой *кто*»)
Прімха долі (прихоть судьбы «прихоть судьбы»)
Так розсудила доля (так було завгодно долі «так было угодно судьбе»)
Улюбленець долі хто (любимчик долі *хто* «любимчик судьбы *кто*»)
Щербáта доля (доля-лиходійка «судьба-злодейка»)

Домагáтися справедливості (добиватися справедливості «добиваться справедливости»)

Домові́на; Труна́ (гріб «гроб»)

Домóвитися з ким (договоритися з *ким* «договориться с *кем*»)

Домогті́ся успіху; Доско́чити успіху; Досягті́ успіху; Ма́ти успіх (добитися успіху «добиться успеха»)

Домува́ти (сидіти вдома «сидеть дома»)

Донеда́вна (до недавнього часу, до останнього часу; до недавніх пір «до недавнего времени, до последнего времени; к недавним порам»)

Донезмо́ги (до краю можливого «до предела возможного»)

Донéсхочу чого, де; Досхочу́ чого, де; Скільки влі́зе чого, де; Хоч гать гаті́ чого, де; Хоч грéблю гаті́ чого, де; Хоч скі́льки чого, де (скільки душі завгодно *чого, де*, скільки душа забажає *чого, де*; по горло *чого, де* «скільки душе угодно *чего, где*; по горло *чего, где*»)

Донéсхочу наїстися; Досхочу́ наїстися (досита наїстися; вволю наїстися; по самісіньку зав'язку наїстися «вволю наесться; досыта наесться; по самую завязку наесться»)

Доні́ні; Дóсі; Дотепéр; На цей час; На цю хвили́ну; Натепéр; Поні́ні (до сьогодні, до сьогоднішнього дня, по сьогоднішній день; по цей день; до сьогоднішніх днів; до цього часу; до цих пір; до теперішнього часу «по сегодняшний день; по сей день; до сегодняшних дней; до сих пор; до настоящего времени»)

Допавсь, як свиня до браги

Дообід ложка, а післяобід не треба; Дороге яєчко на Великдень; Мов у голодний рік насущника шматок; Невчас хліба густо, коли зубів пусто; Поміч у свій час, як дощ у посуху (дорога ложка до обіду «дорога ложка к обеду»)

Допавсь, як свиня до браги *хто, до чого*; **Допавсь, як Хомá до мила** *хто, до чого* (за вуха не відтягнути *кого, від чого* «за уши не оттащить *кого, от чого*»)

Допáстися *до чого* (дорватися *до чого* «дорватися *к чому*»)

Допéтрати *що* (сообразити *що* «сообразить *что*»)

Допізнá (до пізнього часу, до пізньої години; до пізньої пори «до позднего времени, до поздней поры»)

Допіру з'явиться *хто*; **Щойно з'явиться** *хто* (при першій появі *кого* «при первом появлении *кого*»)

Доповідач *хто*; **Промóвець** *хто*; **Промóвця** *хто* (виступаючий *хто* «выступающий *кто*»)

Допóки (до тих пір, поки... «до тех пор, пока...»)

Допóки слóжать літа́ (поки дозволяють роки «пока допускают года»)

ДОПОМО́ГА

Грошовá допомóга (пособіє «пособие»)

З допомóгою *кого, чого*; **За допомóгою** *кого, чого* (при допомозі *кого, чого* «при помощи *кого, чого*»)

Зверну́тися по допомóгу *до кого* (звернутися за допомогою *до кого* «обратиться за помощью *к кому*»)

І далі видаю́ть гуманіта́рну допомóгу (триває видача гуманітарної допомоги «продолжается выдача гуманитарной помощи»)

Просі́ти допомóги (просити допомогу «просить помощь»)

Ста́ти в допомóзі *кому*; **Запомогті́** *кому* (надати допомогу *кому*; прийти на допомогу *кому*; прийти на виручку *кому* «оказать помощь *кому*; прийти на помощь *кому, к кому*; прийти на выручку *кому*»)

Допра́вди; Напра́вду; Наспра́вді; Наспра́вді ж; Наспра́вжки; Спра́вді (по суті; по суті справи; на самому ділі; в дійсності «по сути, в сущности; по сути дела; на самом деле; в действительности»)

Допра́вити *що, куди* (доставити *що, куди* «доставить *что, куда*»)

Допра́вити паку́нка післяпла́тою (доставити пакет наложеним платежем «доставить пакет наложенным платежом»)

Допровадити *кого, куди* (доставити когось до певного місця «доставить кого-то к определенному месту»)

Допуст (допущення «допущение»)

Допустімо, що...; Припустімо, що... (допустим, що... «допустим, что...»)

Допустовий варіант чого (допустимий варіант чого «допустимый вариант чего»)

Допустовий рівень забруднення чого (допустимий рівень забруднення чого «допустимый уровень загрязнения чего»)

Доречно *що* (в тему *що* «в тему *что*»)

Дорікнути кому, щодо чого (упрікнути *кого, в чому* «упрекнуть *кого, в чем*»)

Доробок (підсумок праці «итог труда»)

ДОРОГА

Божі дороги годі збагнути (шляхи Божі незбагненні «пути Господни неисповедимы»)

Вабить дорога кого; Надить дорога кого (тягне в дорогу *кого* «тянет в дорогу *кого*»)

Відправитися в дорогу (вирядитися в дорогу «вырядиться в дорогу»)

Дорога йшла горю (дорога пролягла по горі «дорога пролегла по горе»)

Дорога назад (зворотний шлях «обратный путь»)

Дорогою додому (по дорозі додому «по дороге домой»)

Дорогою назад; Навзавороті; Поворітьма (вертаючись назад; на зворотному шляху; по дорозі назад «возвращаясь назад; на обратном пути»)

Дорогу заступити кому; Зав'язати дорогу кому (стати поперек дороги *кому*; стати на дорозі *кому* «стать поперек дороги *кому*; стать на дороге *кому*»)

Збóчити з дороги (звернути з дороги «свернуть с дороги»)

Край дороги (при дорозі «у дороги»)

Оминати десятою дорогою що; І носа не потикати куди, де; (обходити стороною *що*; і носа не показувати *де* «обходить стороной *что*; не показывать носу *где*»)

Дорого обійшлося кому, що (влетів у копійчку *хто* «влетел в копеечку *кто*»)

Дорóжчає що; Ціна́ йде вгóру на що; Ціна́ ростé на що; Ціні́ зроста́ють на що (піднімається в ціні *що* «поднимается в цене *что*»)

Дорозумітися

Дорозумітися чого (добратися до суті *чого* «добраться до сути *чего*»)

Доручення (довіреність «доверенность»)

Досвідчившись самотужки (з власного досвіду «из собственного опыта»)

Досвідчитися чого (дізнатися з досвіду *про що* «узнать по опыту о *чем*»)

Добить! (хорош!; хватить! «хорош; хватит»)

Добить з кого, чого (ситий по горло *кто, чим* «сыт по горло *кто, чем*»)

Добить скоро (протягом невеликого часу «в течение небольшого времени»)

Добі (до цього місця «до этого места»)

Добі пам'ятає хто, про що; Подобі пам'ятає хто, про що (до сих пір пам'ятає *кто, про що* «до сих пор помнит *кто, о чем*»)

Доскіпливо (дотошно «дотошно»)

Доскіпуватися до кого, чого; Прискіпуватися до кого, чого (придиратися *до кого, чого* «придираться к *кому, чему*»)

Дослівний переклад тексту (буквальний переклад тексту «буквальный перевод текста»)

Дослідження містить в собі... (дослідження включає... «исследования включает...»)

Досліджувати що (займатися дослідженням *чого* «заниматься исследованием *чего*»)

Досліджуючи що (під час дослідження *чого*; при дослідженні *чого*, у процесі дослідження *чого*, у ході дослідження *чого*, по ходу дослідження *чого* «во время исследования *чего*; при исследовании *чего*, в процессе исследования *чего*, в ходе исследования *чего*, по ходу исследования *чего*»)

Доставляти піцу (займатися доставкою піци «заниматься доставкой пиццы»)

Достемінний аргумент (достовірний аргумент «достоверный аргумент»)

Достемінно знати що; Знати з біса добре що (достовірно знати *що* «достоверно знать *что*»)

Достіглий виноград (доспілий виноград «спелый виноград»)

Достойник (високопоставлена особа «высокопоставленное лицо»)

Достойники культури (високопоставлені діячі культури «высокопоставленные деятели культуры»)

Достотно; Достоту (так точно; цілком вірно «так точно; совершенно верно»)

Достоту знати що (точно знати *що* «точно знать *что*»)

Достоту так (точно так само як і... «точно так же как и...»)

Достóту такий хто (ні дати, ні взяти *хто* «ни дать, ни взять *кто*»)
Доступітися до чого (отримати доступ до чого «получить доступ к чему»)
Доступний усім (доступний для всіх «доступен для всех»)
Досхочу́ (на повну «на полную»)
Дотемна́ (до темноти «до темноты»)
Дотéпний хто (гострий на язик *хто*; гострослов *хто* «остер на язык *кто*; острослов *кто*»)
Доторкнүтися до кого, чого (дотронутися до кого, чого; прикоснутися до кого, чого «дотронуться к кому, чему; прикоснуться к кому, чему»)
Дотрїмувати вказївок (слідувати вказівкам «следовать указаниям»)
Дотрїмувати умóв дóговору (виконувати умови договору «выполнять условия договора»)
Доходити до всьóго (вникати у все «вникать во все»)
Доцільний (цілесобразний «целесообразный»)
Дочáсні вїбори (дострокові вибори «досрочные выборы»)
Дочáсно (передчасно «преждевременно»)
Дочїтувати що (докінчувати читання чого «доканчивать чтение чего»)
Дóшка оголошень (дошка об'яв «доска объявлений»)
Дошкільня́ хто (дошкольник *хто* «дошкольник *кто*»)
Дошукáтися істини (докопатися до сутї чого «докопаться до сути чего»)
Дошукóвуватися до чого (пізнавати суть речей «познавать суть вещей»)

Дош

Велика хмáра, та малий дощ (не такий страшний чорт, як його малюють «не так страшен черт, как его малюют»)
Гóлий дощу́ не боїться (голому пожар не страшний «голому пожар не страшен»)
Дóщик сіеться (дощик моросить «дождик моросит»)
Дош не дош, сніг не сніг (при любїй погодї «при любой погоде»)
Дош як з-під рїнви (дош як з відра «дождь, как из ведра»)
Заходїться на дош; **На дош занóбитьс**я; **На дош кладéтьс**я
 (збираеться дош «собирается дождь»)
Пес брéше, дош чéше, а вітер дáлі несé (собака бреше, а вітер носить «собака лает, ветер носит»)
Шпаркїй дош (хльосткий дош «хлесткий дождь»)

Дошанá пїдлóга (дошата пїдлога «дощатый пол»)
Дошїть (їде дош «идет дождь»)
Дрáла (бігом «бегом»)
Дратувати кого (роздражати кого «раздражать кого»)

Дриґотіти

Дременути навтікача́; Кінутися навтіки; Кінутися навтікача́; Кінутися прожогом куди; Кінутися щоду́ху куди; Податися навтікача́ (кинутися зі всіх ніг куди; дати ногам волю; кинутися тікати куди «броситься со всех ног куда; дать ногам волю; броситься бежать куда»)

Дриґотіти; Дрижаки їсти; Тремтіти (дрижати «дрожать»)

Дрижаки б'ють кого; Тру́ситься як на ножі хто; Циганський піт проймає кого (кидає в дрож кого; дрож проймає кого; тремтить від холоду хто; тремтить, як осиновий листок хто «бросает в дрож кого; дрожь пробирает кого; дрожит от холода кто; дрожит, как осиновий листок кто»)

Дриль (дрель «дрель»)

Дріблення чого; Подрібнення чого (мільчення чого «мельчение чего»)

Дрібно́та; Дріб'язок (мелюзга; мелоч «мелюзга; мелочь»)

Дрібний кра́мар хто (мілкий торговець хто «мелкий торговец кто»)

Дрібниці браку́є; Дрібнички браку́є (за малим діло стало; діло за малим; за малим зупинка «за малым дело стало; дело за малым; за малым остановка»)

Дрібнякі (дрібні гроші «мелкие деньги»)

Дріб'язко́вий хто (мелочний хто «мелочный кто»)

Дріб'язкува́ти; Дрібничкува́ти (марнувати час на дрібниці «занимаются мелочами»)

Дрізд (дрозд «дрозд»)

Дрімлівий хто (сонний хто «сонный кто»)

Дровіна (поліно «полено»)

Дротіна (проволока «проволока»)

Дру́гого ра́зу; Іншим ра́зом, кра́сним часом; Іншого ра́зу (в інший раз, у другий раз; яюсь в інший раз «в другой раз; как-то в другой раз»)

Дру́гого ра́нку (на другий ранок «на другое утро»)

Дру́жними зусі́ллями (дружніми зусиллями «дружескими усилиями»)

Дру́жні відно́сини (дружні відношення «дружеские отношения»)

ДРУГ

Без вірного дру́га – вели́ка ту́га (не милий світ, коли друга немає «не мил свет, когда друга нет»)

Давній друг хто, чий (старий друг *хто, чий* «старый друг *кто, чей*»)
Задушєвні друзі хто (закадичні друзі *хто* «закадычные друзья *кто*»)

Найкращий друг (кращий друг «лучший друг»)

Не май сто кіп у полі, а май друзів доволі (не май багато грошей,
 май багато приятелів «не имей сто рублей, а имей сто друзей»)

Серед друзів (у колі друзів «в кругу друзей»)

Друкуватися (знаходитися в дружці «находиться в печати»)

Дряпатися (царапатися «царапаться»)

Дряпачки (царапки «царапки»)

Дуба врізати; Дуба дати (простягти ноги «протянуть ноги»)

Дубельтівка; Рушниця-дубельтівка (двоствольна рушниця, двостволка
 «двуствольное ружье, двустволка»)

**Дубіти з холоду; Клякнути від холоду; Коліти від холоду;
 Коцюбнути від холоду; Мєрзнути** (коченіти від холоду
 «коченеть от холода»)

Дуже радо; З приємністю; Залюбки; Охоче; Радо (з радістю;
 із задоволенням; з великим задоволенням; з охотою; не від-
 мовлюся; за милу душу «с радостью; с удовольствием; с боль-
 шим удовольствием; с охотой; не откажусь; за милую душу»)

Дуже цікавий проєкт (проект представляє великий інтерес «пред-
 ставляет большой интерес»)

Думати своє (погрузитися у свої думки; тримати свої думки при собі
 «погрузиться в свои мысли; держать свои мысли при себе»)

ДУМКА

А мені й на думку не спало що; А мені й невтямки що (а мені
 і в голову не прийшло *що* «а мне и в голову не пришло *что*»)

Багатіти думкою (тішити себе думкою «тешить себя мыслью»)

Без потайних думок (без задньої думки «без задних мыслей»)

Безладні думки (думки без будь-якого зв'язку «мысли без всякой
 связи»)

Була думка (малося на увазі «имелось в виду»)

Взяти собі в думку що (вбити собі в голову *що*; забрати собі в
 голову *що* «вбить себе в голову *что*; забрать себе в голову *что*»)

Висловити думку (висказати думку «высказать мнение»)

Врахувувати думку інших; Зважати на думку інших (рахува-
 тися з думкою інших «считаться с мнением других»)

- Думка ген-ген літає, а смерть за плечі хапає** (гадка за морем, а смерть перед носом; думка за морем, а смерть за плечима «ум за морем, а смерть за воротом»)
- Думка, що переважає** (переважаюча думка «преобладающее мнение»)
- Дотримуватися думки** (притримуватися думки «придерживаться мнения»)
- Думками багатіти; Химєри ганяти; Химєрити** (будувати повітряні замки «строить воздушные замки»)
- Думкі кұпчатся в голові у кого** (думки товпляться в голові у кого; думки рояться в голові у кого «мысли толпятся в голове у кого; мысли роятся в голове у кого»)
- Затáєна думка** (задня думка «задняя мысль»)
- Збігáтися думкáми з ким** (сходитися думками з ким «сходиться мыслями с кем»)
- Збіглися думкі чий** (співпали думки чий «мнения совпали чьи»)
- Зібрати думкі докұпи; Навесті лад у думкáх** (зібратися з думками; зібрати думки в одне ціле «собратся с мыслями; собрать мысли воедино»)
- І на думці не мав хто, чого** (і в думках не було у кого, чого «и в мыслях не было у кого, чего»)
- Мáти думку** (притримуватися думки «придерживаться мнения»)
- Мáти іншу думку** (бути іншою думкою «быть другого мнения»)
- Мáти на думці що** (тримати в голові що «держать в голове что»)
- На думку спáло кому, що** (вздумалось кому, що «вздумалось кому, что»)
- На думку фахівців** (на погляд фахівців «по мнению специалистов»)
- Навернұлось на думку кому, що** (прийшло на думку кому, що; прийшло на пам'ять кому, що «пришло на мысль кому, что; пришло на память кому, что»)
- Не все те зробиться, що на думці згóдиться** (не живи, як хочеться, а живи, як можеться «не живи, как хочется, а живи, как можется»)
- Не йде з думки кому, що; Не йде з голови думка кому** (не покидає думка кого; не йде з голови кому, що «не покидает мысль кого; не идет из головы кому, что»)
- Невідчєпна думка** (назойлива думка «назойливое мнение»)
- Незалєжна думка у кого, на що** (незалежний погляд у кого, на що «независимый взгляд у кого, на что»)
- Обнімáють думкі кого** (думки лізуть в голову кому «мысли лезут в голову кому»)
- Окрєма думка в кого, чия** (особлива думка в кого, чия «особое мнение у кого, чья»)

- Опирáтися на думку чию** (керуватися думкою *чиєю* «руководствуватися мнением *чьим*»)
- Панівна́ думка** (пануюча думка «господствующая мысль»)
- Поділяти думку чию** (розділяти думку *чию* «разделять мнение *чье*»)
- Потаёмна думка; Потайна́ думка; Прихована думка** (задня думка «задняя мысль»)
- Потаёмні думки́** (скритні думки «скрытые мысли»)
- Приставáти на думку чию** (погоджуватися з думкою *чиєю* «соглашаться с мнением *чьим*»)
- Причіплива думка** (нав'язлива ідея «навязчивая идея»)
- Промайну́ла думка кому, у кого** (промелькнуло в голові *кому, у кого, що* «промелькнуло в голове *кому, у кого, что*»)
- Слу́шна думка** (вірна думка «верная мысль»)
- Узя́ти собі на думку що** (задатися думкою *про що, щодо чого* «задаться мыслью *о чем, относительно чего*»)
- Фахова́ думка** (професійна точка зору «профессиональная точка зрения»)
- Хоч і як я шаню́ю вашу думку...** (при всій моїй повазі до вашої думки...(при всем моем уважении к вашему мнению...))
- Це моя́ думка** (це моя особиста думка «это мое личное мнение»)
- Янгольський голосок, та чортова думка в кого** (на язичі мід, а на серці лід *у кого* «на языке мед, а на сердце лед *у кого*»)

ДУРЕНЬ

- Виставити себе́ дурником перед ким** (виставити себе на посміховисько *перед ким* «выставить себя на посмешище *перед кем*»)
- Виставити цілковитим дурнем кого** (виставити на посміховисько *кого* «выставить на посмешище *кого*»)
- Вік живі́, а дурнем помри́** (вік живи, вік учись «век живи, век учись»)
- Дурневі ні горі́, ні нізу; Дурно́му й горі́ немає; З дурнем і в ступі́ не спра́вишся** (дурневі закон не писаний; дурному море по коліна «дураку закон не писан; дураку море по коліно»)
- Дурник хто** (дурачок *хто* «дурачок *кто*»)
- Дурника кле́йти; Кле́йти дурня** (валяти дурака «валяют дурака»)
- Дурником підші́тий хто** (валяє дурака *хто* «валяет дурака *кто*»)
- Завда́ти дурня кому; Зробі́ти дурня з кого** (поставити в незручне становище *кого*; поставити в дурне становище *кого* «поставить в неловкое положение *кого*; поставить в глупое положение *кого*»)
- Но́ситься, як дурень з пі́саною то́рбою хто, з ким; Но́ситься, як кіт з оселédцем хто, з ким** (носиться, як курка з яйцем *хто, з ким* «носится, как курица с яйцом *кто, с кем*»)

Дурило

Пошіти в дурні кого; Візкі підвезті кому (одурачити *кого*; залишити в дурнях *кого*; наставити носа *кому*, показати носа *кому*; залишити з носом *кого* «одурачить *кого*; оставить в дураках *кого*; наставить нос *кому*, показать нос *кому*; оставить с носом *кого*»)

Хлопець не дурень хто (малий не промах *хто* «малий не промах *хто*»)

Дурило *хто* (дуралей *хто* «дуралей *хто*»)

Дури́світ *хто*; Крути́хвіст *хто* (плутаник *хто*; обманщик *хто* «плутаник *хто*, обманщик *хто*»)

Дури́ти (балуватися «баловаться»)

Дурний аж сві́титься *хто* (голова набита порохнею в *кого* «голова трухой набита у *кого*»)

Дурни́ця; Дурни́чка; Марни́ця; Марни́чка (мелоч, пустяк «мелочь, пустяк»)

Дурнісінький *хто* (абсолютно дурний *хто* «совершенно глупый *хто*»)

Дурнісінько *що* (абсолютно даром *що* «совершенно даром *что*»)

Дуро́щі (глупості «глупости»)

Ду́тки; Нами́сто (буси; ожерелля «бусы; ожерелье»)

ДУХ

Боя́тися й ду́ху чийого (боятися до чортиків *кого* «боятся до чертиков *кого*»)

Додава́ти ду́ху кому; Підноси́ти на ду́сі кого (навіювати мужність *кому*; одухотворяти *кого* «внушать мужество *кому*; одухотворять *кого*»)

Дух забива́є що (захоплює подих *що* «захватывает дух *что*»)

Дух перехопи́ло кому (подих перехопило *кому* «дыхание перехватило *кому*»)

Дух рони́ти за ким; Душі не чу́ти за ким; Па́лко люби́ти кого; Упада́ти всією́ душе́ю коло кого, за ким (душі не чути в *кому*; бути без душі за *ким* «души не чаять в *ком*; быть без души за *кем*»)

Ду́ху не ста́ло кому, у кого; Забра́кло ду́ху кому, у кого; Забра́кло хоробро́сті кому; По́роху не ста́ло кому, у кого (кишка тонка у *кого* «кишка тонка у *кого*»)

- За одні́м д́ухом** (не переводячи подиху «не переводя дыхание»)
Затамува́ти дух (затримати дихання «задержать дыхание»)
Набра́тися д́уху (підняти голову; стати рішучим «поднять голову; стать решительным»)
Одні́м д́ухом д́ихати з ким (бути однодумцем з ким «быть единомышленником с кем»)
Одні́м д́ухом жи́ти з ким; Жи́ти в зла́годі з ким (жити душа в душу з ким «жить душа в душу с кем»)
Сном-д́ухом не зна́ю (відати не відаю «ведать не ведаю»)

Духівні́цтво (духовенство «духовенство»)
Духмя́ний; Запа́шний (ароматний, душистий «ароматный, душистый»)

ДУША́

- Бере за д́ушу кого, що** (бере за живе кого, що «берет за живое кого, что»)
В д́ушу не лі́зе чю, що (в душу не йде чю, що «в душу не идет чю, что»)
В одну́ д́ушу з ким (в один голос з ким «в один голос с кем»)
Взя́ти грі́ха на д́ушу; Не по пра́вді зроби́ти що (покривити душею «покривить душой»)
Вилива́ти д́ушу кому (відкривати душу кому «открывать душу кому»)
Гли́боко в душі́; На дні́ душі́ (в глибині душі «в глубине души»)
Душа́ на́встіж у кого; Розкри́йдуша хто; Щі́ра душа́ в кого (душа нарозхрист у кого, серце на долоні у кого «душа нараспашку у кого; сердце на ладони у кого»)
Душа́ не з лопу́цька в кого (не ликом шитий хто; не з робкого десятка хто «не лыком шит кто; не из робкого десятка кто»)
Душі́ позбу́тися за що (заплатити життям за що, поплатитися життям за що «заплатить жизнью за что, поплатиться жизнью за что»)
Жаль д́ушу стиска́є кому, чю; Жаль за д́ушу бере́ кого (тяжко на душі кому, у кого; гірко на душі кому, у кого «тяжело на душе кому, у кого; горько на душе кому, у кого»)
З гли́бу душі́; З дна душі́ (з глибини душі «из глубины души»)
З доро́гою душею́; Від щі́рого се́рця (з великою охотою; дуже охоче «с большой охотой; очень охотно»)
Занапа́стіти д́ушу (погубити душу «погубить душу»)
Кипі́ти душею́; Обу́рюватися (возмущатися «возмущаться»)
Молоді́ти душею́ (підноситися духом «возвышаться духом»)

- Нáче мéдом по душі** (наче маслом по серцю «будто маслом по сердцу»)
- По́ки бабу́ся спече́ книші́, у дідуся́ не ста́не душі́; До́ки со́н-це зйде́, роса́ о́чі виї́сть** (поки трава підросте, то коняка й здохне «пока трава зазеленеет, кобыла околеет»)
- Припа́ло до душі́ кому́, що́** (прийшлося до душі кому́, що́ «пришлось по душе кому́, что́»)
- Пропа́в ні за ца́пову ду́шу хто́** (пропав ні за гріш *хто*; пропав ні за що ні про що *хто* «пропал ни за грош *кто*; пропал ни за что ни про что *кто*»)
- Рі́дний душе́ю хто́, кому́** (близький по духу *хто*, кому́ «близок по духу *кто*, кому́»)
- Розва́жити ду́шу; Спо́чити душе́ю** (відвести душу «отвести душу»)
- Розго́рта́ти ду́шу перед ким** (відкривати душу кому́, викладати душу кому́ «открывать душу кому́, выкладывать душу кому́»)
- Труди́тися душе́ю й ті́лом** (повністю віддаватися справі «полностью отдаваться делу»)
- У ду́шу не лі́зе що́** (душа не приймає *чого* «душа не принимает *чего*»)
- Хоч із душі́ ви́йняти що́; Хоч із ко́ліна ви́лупити що́** (кров з носа дістати *що*; хоч з-під землі дістати *що*, хоч з-під землі викопати *що* «кровь из носа достать *что*; хоть из-под земли достать *что*, хоть из-под земли выкопать *что*»)
- Чо́го душа́ забажа́є** (чого душі завгодно «чего душе угодно»)
- Що́ ж робі́ть – тре́ба жити́: душа́ не пта́шка, не ви́женеш; Бúде до́бре, як ми́не́ зле** (перемелеться – мука буде «перемелется – мука будет»)

Е

Еге ж!; Тák-то вонó так (таки так «таки да»)

Економічна кри́за (економічний кризис «экономический кризис»)

Електрoннoю пoштoю (по електронній пошті «по электронной почте»)

Електрична проводі́на у стіні (електрична проводка у стіні «электрическая проводка в стене»)

Емо́ції перепóвнюють *кого* (емоції б'ють через край *в кого* «эмоции бьют через край у *кого*»)

Енергомісткий при́лад (енергоємний прилад «энергоемкий прибор»)

Енергооща́дне об́ладнання (енергозберігаюче об́ладнання «энергосберегающее оборудование»)

Et! (ось ще! «вот еще!»)

Є

Є! (есть! «есть!»)

Є *хто, ким* (представляє собою *хто, що*; являється *хто, ким* «представляет собой *кто, что*; является *кто, кем*»)

Є *що*; **Трапляється** *що* (має місце *що* «имеет место *что*»)

Є в ужитку *що* (знаходиться в користуванні *що* «находится в пользовании *что*»)

Є *кебета в кого*; **Кмітливий** *хто*; **Має голову на плечах** *хто*; **Має кебету** *хто*; **Має спичку в носі** *хто* (соображає *хто*; має голову *хто*; толковий *хто* «соображает *кто*; имеет голову *кто*; толковый *кто*»)

Є *можливим для кого, що*; **Можливо** *для кого, що* (видається можливим *кому, що* «представляется возможным *кому, что*»)

Є *надто дорогім що*; **Надто дорогé** *що* (має високу ціну *що* «имеет высокую цену *что*»)

Ємність (ємкість «емкость»)

Ж

Жада́ти; Па́лко бажáти (горіти бажанням, палати бажанням «гореть желанием, пылать желанием»)

Жа́дібно ста́ло кому (задушила жаба кого «задушила жаба кого»)

Жалкува́ти про що (жаліти про що «жалеть о чем»)

Жалобни́й (траурний «траурный»)

Жалюгідни́й (жалкий «жалкий»)

Жа́ріти; Жахті́ти (горіти, як жар «как жар, гореть»)

ЖАРТ

Без жа́ртів; Го́ді жартува́ти; Облі́шмо жа́рти! (жарти в сторону «шутки в сторону»)

До́брі мені жа́рти! (ну і шуточки! «ну и шуточки!»)

Дотéпний жарт (хльосткий жарт «хлесткая шутка»)

Жа́ртом; Жартома́; На жарт; У жарт (в шутку «в шутку»)

Масни́й жарт (бородатий жарт «бородатая шутка»)

Не до жа́ртів з ким; Сво́го не подару́є хто (пальця в рот не клади кому «пальца в рот не клади кому»)

Не на жарт; Навспра́вжки; Пováжно (всерйоз «всерьез»)

Не на жарт занепокóїтись; Неабія́к занепокóїтись (висловити серйозну занепокоєність; висловити серйозне занепокоєння «выразить серьезную озабоченность; выразить серьезное беспокойство»)

Жарту́н хто; Перебéндя хто (шутнік хто «шутник кто»)

Жах (кошмар; ужас «кошмар; ужас»)

Жах та й го́ді! (це якийсь кошмар! «это какой-то кошмар!»)

Жахлі́ва істо́рія (душероздираюча історія «душераздирающая история»)

Жахлі́во що; Страхі́тливо що (кошмарно що «кошмарно что»)

Жахну́тись (схопитися за голову «схватиться за голову»)

Жбурну́ти що (швирнути що «швырнуть что»)

Жва́во веслува́ти

Жва́вий хто; Похо́пливий хто; Промі́тний хто; Рішу́чий хто; Смі́ливий хто (бідовий *хто* «бедовый *кто*»)

Жва́во веслува́ти (налягати на весла «налегать на весла»)

Жда́ла, жда́ла та й го́ді сказа́ла (чекав з моря погоди *хто* «ждал у моря погоды *кто*»)

Жда́ли, жда́ли та й жда́ники по́ли; Жда́ли, жда́ли та й жданн́я погуби́ли; Каза́в пан, кожух да́м, та й сло́во його́ те́пле; Оби́цянка – цяця́нка, а дурне́ві ра́дість; По-наді́вся дід на оби́д та й без ве́чєрі спа́ти лі́г (обицяного три роки чекають «обещанного три года ждут»)

Жда́никами не на́їси́ся (сніданками ситий не будеш «завтраками сыт не будешь»)

Жда́ники по́йти (чекати з моря погоди «ждать у моря погоды»)

Жебра́к хто; Проха́ч хто (попрошайка *хто* «попрошайка *кто*»)

Же́брати; З до́вгою руко́ю ходи́ти; З то́рба́ми ходи́ти; Старцюва́ти (ходити з протягнутою рукою «ходить с протянутой рукой»)

Же́вжик хто (піжон *хто* «пижон *кто*»)

Жерди́на (шест «шест»)

Же́реб; Жеребо́к (жребій «жребий»)

Жеребо́к кину́то (жребій кинуто «жребий брошен»)

Же́ртвенний козе́л хто; Же́ртовне ягня́ хто; Офі́рний цап хто; Цап-ви́дбува́йло хто (козел відпущення *хто* «козел отпущения *кто*»)

Живе́ відлю́дно хто; Живе́ оди́нцем хто; Живе́ самото́ю хто; Живе́ самоти́ною хто (веде замкнуте життя *хто* «ведет замкнутую жизнь *кто*»)

Живе́, на́че мед п'є хто; За́ліз, як му́ха в па́току хто; Пла́ває, як ва́ре́ник у ма́слі хто; Пла́ває, як му́ха в смета́ні хто; Пла́ває, як пампу́х в олі́ї хто (як у Христа за пазухою *хто*; як сир у маслі катається *хто*; живе, приспівуючи *хто*;

не життя, а малина *в кого*, життя-малина *в кого* «как у Христа за пазухой *кто*; как сыр в масле катается *кто*; живет, припиваючи *кто*; не жизнь, а малина у *кого*, жизнь-малина у *кого*»)

Живий жаль (пекуче горе «жгучее горе»)

Живісінький-здоровісінький *хто* (жив-здоров *хто*; цілий та неушкоджений *хто* «жив-здоров *кто*; целый и невредимый *кто*»)

Живосілом; Мимовідь; Мимоволі; Мимохіть; Неволію; Силком; Силкомá; Силоміць; Хóч-не-хóч (незалежно від бажання *чийого*; помимо волі *чєї*, проти волі *чєї*; насильно; під тиском обставин; проти бажання *чийого*; усупереч бажанню *чиєму*; волею-неволею; рад не рад *хто* «независимо от желания *чьего*; помимо волі *чьей*, против волі *чьей*; насильно; под давлением обстоятельств; против желания *чьего*; вопреки желанию *чьему*; волей-неволей; рад не рад *кто*»)

Животрепéтна новинá (хвилююча новина «волнующая новость»)

Живцém поховáти *кого* (заживо похоронити *кого* «заживо похоронить *кого*»)

Жира́фа (жираф «жираф»)

Жіти в глухóму зáкутку (жити у ведмежій норі «жить в медвежьей дыре»)

Жіти в достáтку; Жіти мов у Христа в зáпічку (безбідно жити «безбедно жить»)

Жіти на відчéпі (жити на відшибі «жить на отшибе»)

Жіти на пóзички (жити в борг «жить в долг»)

Жіти на́різно (жити окремо *від кого* «жить отдельно *от кого*»)

Житло́ (жильйо «жилье»)

ЖИТТЯ

Без знаття – краще життя (менше знатимеш, довше житимеш «меньше знаешь – крепче спишь»)

Вáжити своїм життям (піддавати своє життя небезпеці «подвергать свою жизнь опасности»)

Відвáжити життя за кого, що (постояти головою за *кого, що* «постоять головой за *кого, что*»)

Віддáти життя за кого, що (заплатити головою за *кого, що* «заплатить головой за *кого, что*»)

Відб́рати життя у кого; Заб́рати життя у кого (лишити життя *кого*, позбавити життя *кого* «лишить жизни *кого*»)

Громáдське життя (супільне життя «общественная жизнь»)

Жіти вéсело (вести веселе життя; вести веселий спосіб життя
«вести веселую жизнь; вести веселый образ жизни»)

Життя-буття (житіє-бітіє «житьє-бытьє»)

Життя буяє; Життя вирúє; Життя клекотить; Життя пульсúє;
Життя шумúє (життя кипить; життя б'є ключем; життя б'є
через край «жизнь кипит; жизнь бьет ключом; жизнь бьет
через край»)

Життя обрідло? (жити надоїло? «жить надоело?»)

Життя притісло кого (життя прижало кого «жизнь прижала кого»)

Життя, як собáці на перелáзі чие (ех, життя наше – копійка! «эх,
жизнь наша – копейка!»)

За життя (при житті «при жизни»)

За мóго життя (на моєму віку «на моем веку»)

Зазіхáти на життя чие (посягати на життя чие «покушаться на
чью-либо жизнь»)

Звічний триб життя (привичний образ життя «привычный
образ жизни»)

Здобúтися на крáще життя (добитися кращого життя «достичь
лучшей жизни»)

На нáше життя стáне чого (на наш вік вистачить чого «на наш
век хватит чего»)

Наложіти життям за що (заплатити життям за що, поплатитися
життям за що «заплатить жизнью за что, поплатиться жизнью
за что»)

Насолóджуватися життям; Радіти життю; Смакувати життя;
Жіти сповна (жити на повну; відриватися на повну «жить
на полную; отрываться на полную»)

Невсипúще життя у кого (бурне життя у кого «бурная жизнь у кого»)

Триб життя (спосіб життя «образ жизни»)

Урятувати життя кому, чие (спасати життя кому, чие «спасати жизнь
кому, чью»)

Шанувати життя (дорожити життям «дорожить жизнью»)

Жмікрут хто (жмот хто; жлоб хто «жмот кто; жлоб кто»)

Жóвта кáртка (жовта карточка «желтая карточка»)

Жовта́вий відтінок (жовтуватий відтінок «желтоватый оттенок»)

Жовте́ць (лютик «лютик»)

Жóден собáка (ні одна собака «ни одна собака»)

Жóдного зіску від кого, чого (ніякої користі від кого, чого «никакой
пользы от кого, чего»)

Жóдного нáтяку на що (ні одного намйоку на що «ни одного намека
на что»)

Жодної віри не можна йняти кому; Не гідний довіри хто; Непевний хто (не внушає довіри хто; не заслуговує довіри хто, не заслуговує на довіру хто «не внушаєт доверия кто; не заслуживает доверия кто»)

Жужмом; Жмаком (у зім'ятому вигляді; у скомканому вигляді «в скомканном виде»)

Жуйка (жувачка «жвачка»)

Жупан; Кахтан; Чумарка (кафтан «кафтан»)

Журавліна (клюква «клюква»)

З

З бідюю; Прикупівши гóря; Сяк-так; То сяк, то так (з горем навпіл; тяп-ляп «с горем пополам; тяп-ляп»)

З богобійним страхом (з благоговійним страхом «с благоговейным страхом»)

З ва́ми все гара́зд? (ви в порядку? «вы в порядке?»)

З вдя́чністю (з почуттям вдячності «с чувством благодарности»)

З вели́кими тру́днощами; Залéдвe; Лéдвe; Лéдвe-лéдвe; Лeдь-лeдь; На прeвелі́ку сі́лу; Налéдвe; Пóнад сі́лу; У пóті чо́ла́ (через силу; натужно; зі скрипом; з великою натяжкою; з великим трудом «через силу; натужно; со скрипом; с большой натяжкой; с большим трудом»)

З ви́ляском (з хлопком «з хлопком»)

З ви́разу облі́ччя чийого (по виразу лица *чийого* «по выражению лица *чьего*»)

З висоті́ пташи́ного лéту (звисока; з висоти пташиного польоту «свысока; с высоты птичьего полета»)

З га́ком; З лі́шком; З хвóстиком (з лишнім «с лишним»)

З гарма́ти горо́бців бі́ти (стріляти з гармат по горобцях «стрелять из пушек по воробьям»)

З гідні́стю (з достоїнством «с достоинством»)

З гідною пóдиву я́сністю (із завидною ясністю «с завидной ясностью»)

З глу́здом (розсудливо, благорозумно «благоразумно»)

З го́лими рука́ми; З порóжніми рука́ми; Упорожне́чі; Упорожні́ (з пустими руками; порожняком «с пустыми руками; порожняком»)

З головою хто; Кмітливий хто; Метиківаний хто; Мисливий хто; Тямущий хто (башковитий хто; швидкий на розум хто; смекалистий хто; толковий хто «башковитый кто; быстрый разумом кто; смекалистый кто; толковый кто»)

З дэсятеро; З десяток (близько десятка; приблизно десять «около десятка; примерно десять»)

З добрості чиеї (по доброті чийї «по доброте чьей»)

З довозом додому; З привозом додому (з доставкою додому «с доставкой на дом»)

З живчиком (живо «живо»)

З задом наввипередки; Мчати прожогом; Мчати стрімглолб; Щодуху бігти (нестися зламавши голову; нестися зі всіх ніг «нестися сломя голову; нестися со всех ног»)

З іншого тіста хто (з другого тіста хто «с другого теста кто»)

З кожного погляду; З усіх боків; З усіх поглядів; З усякого погляду; Зусібч; Усіма сторонами (в усіх відношеннях, у всіх відношеннях «во всех отношениях»)

З коліна не виколупав хто, що, чого (з пальця не виссав хто, що, чого; за що купив, за те й продаю «с пальця не высосал кто, что, чего; за что купил, за то и продаю»)

З конечності; З доконечної потреби; З конечної потреби (по великій необхідності; по крайній необхідності «по большой необходимости; по крайней необходимости»)

З копита вскач; Зопалу; Згарячу; Спрожогу (згоряча, вгорячах; з місця в кар'єр «сгоряча, вгорячах; с места в карьер»)

З краси не піти росі; Краси на стіл не подасі; Краси на тарілці не крають; Краси у вінку не носити; Красою ситий не будеш; Не дивіся, чи гярна, дивіся, чи зугярна (з лица води не пити «с лица воду не пить»)

З лиця знати що (з лица видно що «по лицу видно что»)

З лиця спасти (схуднути на лиці «похудеть в лице»)

З ляку (зі страху «со страху»)

З ма́ху

З ма́ху; За оди́н мах; За одні́м ма́хом (одним помахом «одним взмахом»)

З ме́не го́ді! (з мене досить! «с меня довольно!; мне достаточно»)

З мето́ю ро́звитку чо́го (у цілях розвитку чо́го «в целях развития чо́го»)

З мо́лодоші́в (по молодості «по молодости»)

З му́су; Примусо́во; Че́рез мус (у примусовому порядку «в принудительном порядке»)

З на́зви чо́го (за назвою чо́го «по названию чо́го»)

З на́міром (у наміренні «в намерении»)

З наско́ку; З прожо́гу (з ходу «с ходу»)

З незві́чки (з непривички «с непривычки»)

З несподі́ванки (від несподіванки «от неожиданности»)

З неува́жності (через розсіяність «через рассеянность»)

З нічи́м до млина́, упорожні до́дому; Що Си́рка году́ють, то він і га́вка; Як сту́кне, так і гукне́; Яке співа́ння, таке й чита́ння; Яке частува́ння, таке й дякува́ння; Які за́пробси́ни, такі і відві́дини (як гукнетесь, так і відгукнетесь «как аукнется, так и откликнется»)

З нудьги́ (від скуки «от скуки»)

З о́гляду на що́ (виходячи з чо́го; у зв'язку з чим «исходя из чо́го; в связи с чем»)

З о́гляду на це́; Че́рез це́ (в силу цього «в силу этого»)

З однієї ба́нки огіро́чки хто́; З одного́ сукна́ гудзи́ки хто́, З того́ сукна́ й гудзи́ки хто́; З одного́ тіста книші́ хто́; З одного́ яйця́ повила́зили хто́; Зійшо́вся Які́м з такі́м; На оди́н копи́л хто́; Оди́н за одина́дцять, дру́гий без двох трина́дцять; Оди́н кра́щий від дру́гого; Одне́ одного ва́рті; Оди́м мотузочко́м пов'язані́ хто́; Одного́ пір'я птахі́ хто́; Одного́ плота́ коли́ хто́; Одного́ тіста книші́ хто́; Ро́дом ку́ри чуба́ті хто́; Той же Са́вка, та на і́нших са́нках хто́; Яке́ їхало́, таке́ й зді́бало (два чоботи пара хто́; обоє рябоє хто́; одного поля ягоди хто́; одним миром мазані хто́ «два сапога пара хто́; обоє рябоє хто́; одного поля ягоди хто́; одним миром мазані хто́»)

З оригіна́лом згі́дно (з оригіналом вірно «с оригиналом верно»)

З о́страхом (з опаскою «с опаской»)

З па́нськими прі́мхами хто́ (з барськими замашками хто́ «с барськими замашками хто́»)

- З переляку** (від переляку «от испуга»)
- З пёрчиком хто; З жівчиком хто** (з родзинкою *хто* «с изюминкой *кто*»)
- З пёршого вра́ження** (по першому враженню «по первому впечатлению»)
- З побожним бстрахом** (зі страхом Божим «со страхом Божиим»)
- З пóвним рóзмахом** (на всю катушку; на повну «на всю катушку; на полную»)
- З пóквапу** (через поспішність «из-за поспешности»)
- З прийдéшнім свята́м!** (з наступаючим святом! «с наступающим празником!»)
- З прімусу робі́ти що; З прину́ки робі́ти що** (з-під палки робити *що* «из-под палки делать *что*»)
- З прія́зні, а не з невóлі; Не з невóлі, а з прія́зні** (не в службу, а в дружбу «не в службу, а в дружбу»)
- З ра́дощів себе́ не чу́ти** (не тямити себе від радості «быть вне себя от радости»)
- З рóду в рід** (з покоління в покоління «из поколения в поколение»)
- З розго́ну** (з розбігу «с разбега»)
- З розкритими обійма́ми** (з розпростертими обіймами «с распростертыми объятиями»)
- З рóзпачу** (під впливом відчаю «под влиянием отчаяния»)
- З своєї приро́ди; Своєю приро́дою** (по своїй природі «по своей природе»)
- З серде́чної простоти́** (по простоті душевній «по простоте душевной»)

З тихе́ньких усе лі́хо встае́; Не ко́жен спить, хто хро́пить; Од т́иха – все лі́хо; Теля́т бої́ться, а волі́в краде́ хто; Т́иха вода́ бе́рег лóмить; Т́иха вода́ гре́блю рве (у тихому болоті чорти водяться «в тихом болоте черги водяться, в тихом омуте черти водяться»)

- З то́го всьóго** (внаслідок наведених фактів... «в результате приведенных фактов...»)
- З то́го як...** (по тому як... «по тому как ...»)

З усіе́ї снаги́; На пóвну па́ру; Наві́дліг; Чимду́ж; Щоду́ху; Щомóга; Щоси́ли; Якмóга (вовсю; на всю катушку, на повну катушку; на всіх парах; на повний хід; на повну потужність зі всіх сил, з усієї сили, що є сили; з усього плеча; з максимальним напруженням «вовсю; на всю катушку, на полную»)

З усім тим

катушку; на всех парах; полным ходом; на полную мощность; изо всех сил, изо всей силы, что есть силы; со всего плеча; с максимальным напряжением»)

З усім бажанням чийм; Пóпри все бажання чие; Хоч би й хотів хто, чого; Хоч би як хотів хто, чого; Хоч і як хотів би хто, чого; Якби не бажав хто, чого (при всьому бажанні чиему; помімо бажання чийого «при всем желании чьем; помімо желания чьего»)

З усім тим; Пóпри все те (при всьому тому «при всем том»)

З усіма своїми вадами; З усіма своїми хiбами; Пóпри всі свої вади; Пóпри всі свої хiби (при всіх своїх недоліках «при всех своих недостатках»)

З усіх усіюд; Звідусіль; Звідусюди; Зусібіч; Зусюди; І звідти і звідси; Кругóm; Куді не поверні (з усіх кінців; з усіх сторін, зі всіх сторін, з усіх боків; з різних місць «со всех концов; со всех сторон; из разных мест»)

З усякого приводу (по-всякому поводу «по-всякому поводу»)

З цього бачимо, що... (з наступного випливає, що..., зі слідуючого випливає, що... «со следующего следует, что...»)

З цього випливає такé (з цього слідує наступне; звідси слідує наступне «из этого следует следующее; отсюда следует следующее»)

З цього випливає, що... (зі сказаного витікає, що...; зі сказаного слідує, що...; з цього слідує, що... «из сказанного вытекает, что...; из сказанного следует, что...; из этого следует, что...»)

З цього погляду; Із цього боку; Під цим óглядом; Під цим поглядом (з цієї точки зору; під цим кутом зору; у цьому відношенні; у цьому зв'язку «с этой точки зрения; под этим углом зрения; в этом отношении; в этой связи»)

З чиєї вини? (по чийй вині? «по чьей вине?»)

З чо́го б це?; З якої причіни?; З якої рації?; З якої речі? (на якій підставі?, на яких підставах?; з якого приводу? «на каком основании ?, на каких основаниях?; по какому поводу?»)

З чо́го це відно? (звідки це видно? «откуда это видно?»)

З чо́рної кішки біло́ї не зробиш (народжений повзати, літати не може
«рожденный ползать, летать не может»)

За абéткою (в алфавітному порядку; за алфавітом «в алфавитном порядке; по алфавиту»)

За безготівко́вим розраху́нком (по безготівковому розрахунку «по безналичному расчету»)

За безцінь що; Задáрма що; Задúрно що; Запівдáрма що; Запівдúрно що; Máло не задúрно що (за півціни що; майже безплатно що; мало не даром що; на халяву що; дешевше грибів що «за полцены что; почти безплатно что; чуть не даром что; на халяву что; дешевле грибов что»)

За безцінь купіти що; За так гро́шей купіти що; За так купіти що; За тьху купіти що; Запівдáрма купіти що; Запівдúрно купіти що; Máло не задúрно купіти що (за півціни купити що; майже даром купити що; за безцінок купити що «за полцены купить что; почти даром купить что; за бесценок купить что»)

За бра́ком чо́го (з причини відсутності чо́го «в виду отсутствия чего»)

За будь-яко́ї вла́ди (при любій владі «при любой власти»)

За ви́значенням (по визначенню «по определению»)

За ви́щим ґа́ту́нком; За найви́щим ґа́ту́нком (по вищому стандарту; за вищим розрядом «по высшему стандарту; по высшему разряду»)

За відсу́тності ко́го, чо́го; Якщо́ нема́ ко́го, чо́го (при відсутності ко́го, чо́го; у випадку відсутності ко́го, чо́го; у разі відсутності ко́го, чо́го «при отсутствии кого, чего; в случае отсутствия кого, чего»)

За вказі́вкою чи́єю (по вказівці чийй «по указанию чьем»)

За всі́ма пара́метрами (по всіх параметрах «по всем параметрам»)

За втруча́ння ко́го (за втручанням ко́го «при вмешательстве ко́го»)

За годинни́ковою стрі́лкою (по часовій стрілці «по часовой стрелке»)

За горбо́м (за бугром «за бугром»)

За горизонта́ллю (по горизонталі «по горизонтали»)

За гратами хто (за решіткою хто «за решеткой кто»)

За да́внім зви́ча́єм; За да́вньою зви́чкою; За старі́м зви́ча́єм; За старо́ю зви́чкою; По-старо́му; Старі́м зви́ча́єм; Як коли́сь (по старій звичці; по старій пам'яті; як у старі-добрі часи; по старинці «по старой памяти; как в старые-добрые времена; по старинке»)

За два кілометри

За два заходи; На раз-два́; Не змигну́вши о́ком; Не клі́пнувши о́ком (не моргнувши оком; у два рахунки «не моргнув глазом; в два счета»)

За два кілометри від чого (у двох кілометрах від чого «в двух километрах от чего»)

За дев'я́тими ворітьми гавкнеш!; **Зна́тимеш, де чорти навкула́чки б'ю́ться; Зна́тимеш, почім в Тростя́нці гре́бінці!**; **Зна́тимеш, почім ківш лі́ха!**; **Пам'ята́тимеш до нови́х ві́ників!**; **Почу́хаєшся, де й не сверби́ть!**; **Як дам то́бі, то й зорі́ позбира́єш!** (будеш знати, де раки зимують!; будеш знати Кузькіну маму! «будеш знати, где раки зимуют!; будеш знати Кузькину мать!»)

За день; Про́тягом дня; Упродо́вж дня; Цілоде́нно (на протязі дня «в течении дня»)

За де́сять п'я́та (без десяти п'ять «без десяти пять»)

За до́говором (по договору «по договору»)

За до́мовленістю (по домовленості «по договоренности»)

За до́рученням (по довіреності «по доверенности»)

За дрі́бни́цю; За дурни́цю; За марни́цю; Че́рез марни́цю (через незначну причину «из-за маловажной причины, из-за незначительной причины»)

За же́ребом; За жере́бко́м (по жребію «по жребию»)

За за́думом (по замислу «по замислу»)

За замо́вчуванням (по замовчуванню «по умолчанию»)

За запро́шенням; На запро́шення (по запрошенню «по приглашению»)

За звичкою; Сво́ім зви́чаєм (по привичці «по привычке»)

За іграшку кому, що; Зави́грашки кому, що; Заі́грашки кому, що; Запроста́ка кому, що; Пусте́ діло що; Ці́лковита дурни́чка кому, що; Як води́ напі́тися кому, що; Як Сі́ркові му́ху з'ї́сти кому, що (пара пустяків кому, що, раз плюнути для кого, що; легкотня для кого, що «пара пустяків кому, что, раз плюнуть для кого, что; легкотня для кого, что»)

За інстру́кцією (по інструкції «по инструкции»)

- За кермѳм** (за рулем «за рулем»)
- За ким бѳду?; Хто останнїй?** (хто крайнїй?; хто послїднїй? «кто крайнїй?; кто последний?»)
- За класїчною технологїєю** (по класичнїй технологїї «по классической технологии»)
- За кого ви менѳ маєте?** (за кого ви мене приймаєте? «за кого вы меня принимаете?»)
- За контра́ктом** (по контракту «по контракту»)
- За кордо́ном** (за границею «за границей»)
- За країну при́кро** (за країну образливо «за страну обидно»)
- За кѳрсом грївнї** (по курсу гривнї «по курсу гривны»)
- За лаштѳнками** (за кулісами «за кулисами»)
- За ліцензією** (по ліцензїї «по лицензии»)
- За мїнськими до́мовленостями** (по мїнським домовленостям «по минским договореностям»)
- За моїми підрахѳнками** (по моїх підрахунках «по моим подсчетам»)
- За найсприятливїших розрахѳнкїв** (по найбільш сприятливих розрахунках «по наиболее благоприятных расчетах»)
- За наказѳм** (по наказу «по приказу»)
- За націо́нальнїстю** (по національностї «по национальности»)
- За на́шими мїрка́ми** (по наших мїрках «по нашим меркам»)
- За номїна́лом чо́го** (по номїналу чо́го «по номиналу чего»)
- За перелáзи** (за бугор «за бугор»)
- За перерахѳнком** (по перерахунку «по перечислению»)
- За підтрїмки ко́го** (при підтримцї ко́го «при поддержке ко́го»)
- За поголѳсками; Кáжуть; Подѳйкують** (по слухах «по слухам»)
- За почергѳвістю чо́го** (у порядку важливостї чо́го, у порядку прїоритетностї чо́го «в порядке важности чего; в порядке приоритетности чего»)
- За при́зна́ченням** (по призначенню «по назначению»)
- За прїнці́пом** (по прїнципу «по принципу»)
- За прогнѳзом** (по прогнозу «по прогнозу»)
- За протоко́лом** (по протоколу «по протоколу»)
- За п'ятьє кіломе́трїв від чо́го** (у п'яти кілометрах від чо́го «в пяти километрах от чего»)
- За реагува́ння ко́го** (за реагуванням ко́го «за реагированием ко́го»)
- За рекоменда́цією чиєю** (по рекомендацїї чїї «по рекомендации чьей»)
- За реце́птом** (по рецепту «по рецепту»)
- За ро́гом** (за кутом «за углом»)
- За рѳзкладом** (по розкладу «по расписанию»)

За розрахунками

- За **розрахунками чийми** (по розрахунках чийх «по расчетам чьим»)
За **розрахунком** (по розрахунку «по расчету»)
За **своєю суттю; Своєю суттю** (по своїй суті «по своей сути»)
За **своєю ф́ормою** (по своїй формі «по своей форме»)
За **своєю я́кістю** (по своїй якості «по своему качеству»)
За **сигна́лом** (по сигналу «по сигналу»)
За **со́нця** (при сонячній погоді; при сонці «при солнечной погоде; при солнце»)
За **спеціа́льністю** (по спеціальності «по специальности»)
За **спі́ском; За пере́ліком** (по списку «по списку»)
За **спі́льною зго́дою** (по спільній згоді «по общему согласию»)
За **спостере́женнями чийми** (по спостереженнях чийх «по наблюдениям чьим»)
За **спр́ощеною проце́ду́рою** (по спрощеній процедурі «по упрощенной процедуре»)
За **сприя́ння кого, чиему** (при сприянні *кого*, *чиему* «при содействии *кого*, *чьем*»)
За **станда́ртами НАТО** (по стандартах НАТО «по стандартам НАТО»)
За **ста́ном на 1 лі́пня** (станом на 1 липня «по состоянию на 1 июля»)
За **статисти́кою** (по статистиці «по статистике»)
За **таких передумо́в** (при такому розкладі, при таких розкладах «при таком раскладе, при таких раскладах»)
За **темпера́тури 10 гра́дусів** (при температурі у 10 градусів «при температуре в 10 градусов»)
За **уча́сті кого** (за участю *кого* «при участии *кого*»)
За **фо́рмою** (по формі «по форме»)
За **фо́рмулою** (по формулі «по формуле»)

За **царя́ Горо́ха; За царя́ Опе́нька, як земля́ була́ тоне́нька; За царя́ Томка́, як земля́ була́ тонка́; За царя́ Хме́лька, як люде́й була́ жме́нька; То ще тоді́ дія́лося, як шкура́ні грóші були́; Похо́ди царя́ Горо́ха** (діла давно минулих днів; за незапам'ятних часів, в незапам'ятні часи «дела давно минувших дней; в незапамятные времена»)

- За **чверть во́сьма** (без четверті вoсьма «без четверти восемь»)
За **че́ргою; Почерго́во** (за почерговістю; у порядку черги; по черзі «по очередности; в порядке очереди; поочередно»)
За **шахі́вни́цею** (в шахматному порядку «в шахматном порядке»)
За **що-бу́дь** (з будь-якої причини «по какой-либо причине»)

За що йдётся?; Про що, власне, йдётся?; У чому річ?; Що такé? (у чому справа? «в чем дело?»)

За якийсь час; Згóдом; Невдóвзі; Незабáвки; Незабáвом; Незабáром; Неподóвзі; Перегóдом; Перегодя́; По пéвнім часі; По якійсь годіні, По якійсь хвилі; Трóхи згóдом (найближчим часом, у найближчий час; у скорому часі, через деякий час; з часом; через деякий час; по якомусь часі; у недалекому майбутньому; у скорому майбутньому; у найближчому майбутньому; найближчими днями, у найближчі дні «в ближайшее время; в скором времени, спустя некоторое время; со временем; спустя некоторое время; через некоторое время; в недалеком будущем; в скором будущем; в ближайшем будущем; в ближайшие дни»)

За я́кістю цей йóгурт незгірший за інші (по своїй якості цей йогурт не поступається іншим «по своему качеству этот йогурт не уступает другим»)

Забагáнка (каприз; прихіть «каприз; прихоть»)

Забагатіти (стати багатим «стать богатым»)

Забáгато (многовато «многовато»)

Забагáто кого, чого (занадто багато *кого, чого* «слишком много *кого, чего*»)

Забагнóлось кому, що; Заманóлося кому, що (вздумалось *кому, що* «вздумалось *кому, что*»)

Забажáв печéної крїги хто; Забажáлося в Петрівку мёрзлого кому; Заманóлося, як сэред літа крїги кому, чого (захотілося пташиного молока *кому* «захотелось птичьего молока *кому*»)

Забáрвлення (окраска «окраска»)

Забарітися (замешкатися «замешкаться»)

Забáрно; Зага́йно; Клопітливо; Кло́питно; Крóпітко; Метушливо (кропітливо «кропотливо»)

Заберіть у продавчіні рéшту! (заберіть у продавщиці здачу! «заберите у продавщицы сдачу!»)

Забирається на теплó; Тепліє; Теплішає (починає тепліти «начинает теплеть»)

Забіти пámороки кому (задурманити *кого*; замутити свідомість *кому, чю*, затуманити свідомість *кому, чю* «задурманить *кого*; замутить сознание *кому, чье*; затуманить сознание *кому, чье*»)

Заблискотіти; Заблистати; Заблистіти; Заблищати; Замиготіти; Замигтіти (засвіркати «засверкать»)

Заблукати де; Загубити доробгу; Збитися з пуття; Збігти з тропі; На манівці зійти; Піти манівцями; Стропитися (заблудитися *де*; збитися з дороги, збитися зі шляху «заблудиться *где*; сбитися с дороги, сбитися с пути»)

Забобонний хто (суевірний *хто* «суеверный *кто*»)

Забороніти що (накласти заборону *на що* «наложить запрет *на что*»)

Забруднений; Зашмұльганий (замизганий; замусолений «замызганный; замусоленный»)

Забрудніти що; Замазати що; Побрудніти що (запачкати *що* «запачкать *что*»)

Забруднювальна речовина (забруднююча речовина «загрязняющее вещество»)

Забруківана доріжка (вимощена доріжка «вымощенная дорожка»)

Забұв хто, про що (випало з голови *кому, що* «выпало из головы *кому, что*»)

Забудівля; Забудова (застройка «застройка»)

Забудова міста (міська забудова «городская застройка»)

Забудовник (застройщик «застройщик»)

Забудовування чого (застройка *чого* «застройка *чего*»)

Забұдько хто (безпам'ятний *хто* «беспамятный *кто*»)

Забұти кого, що (викинути з голови *кого, що* «выкинуть из головы *кого, что*»)

Забұтливість (забувчивість «забывчивость»)

Завагати (заколебати «заколебаться»)

Заважає огляду що (мішає обзору *що* «мешает обзору *что*»)

Заважати кому; Перешкоджати кому (мішати *кому*; чинити перешкоди *кому*; чинити перепони *кому* «мешать *кому*; чинить препятствия *кому*»)

Завальний сніг (глибокий сніг «глубокий снег»)

Завантаження контейнера (погрузка контейнера «погрузка контейнера»)

Завантажити мобільний застосунок (закачати мобільний додаток «закачать мобильное приложение»)

Завантажити програму (загрузити програму «скачать программу»)

Завада; Перепона; Перешкода (преграда «преграда»)

Завадити кому; Стати на заваді кому (помішати *кому* «помешать *кому*»)

Заважко кому, для кого, що (надто важко *кому, для кого, що* «слишком трудно *кому, для кого, что*»)

Завбільшки (за своїм розміром; за своєю величиною «по своєму розміру; по своей величине»)

Завбільшки з яйце що (величиною з яйце *що* «величиною с яйцо *что*»)

Завбільшки 50 квадратних метрів (величиною у 50 квадратних метрів «величиною в 50 квадратных метров»)

Завважити що (замітити *що* «заметить *что*»)

Завважки (на вагу, вагою «на вес, весом»)

Заввишки (висотою; у висоту; за своєю висотою «висотой; в висоту; по своей высоте»)

Завглибки (глибиною; в глибину; за своєю глибиною «глибиной; в глубину; по своей глубине»)

Завгодя; Завчасно; Завчасу; Загодя; Заздалегідь; Заздалегіди; Зарані (за якийсь час *до чого-небудь* «через некоторое время к *чему-либо*»)

Завдавати горя кому (приносити горе *кому* «приносить горе *кому*»)

Завдальшки (за своєю відстанню «по своем расстоянii»)

Завданий збиток кому, чому (нанесений збиток *кому, чому* «нанесен ущерб *кому, чему*»)

ЗАВДАННЯ

Виконав завдання хто (завдання виконано *ким* «задание выполнено *кем*»)

Виконавши завдання (по виконанні завдання «по выполнении задания»)

Виконати завдання; Розв'язати завдання (вирішити завдання «решить задание»)

Завдання з математики (завдання по математиці «задание по математике»)

Завдання полягає в чому (завдання заключається в *чому* «задание заключается в *чем*»)

Поважне завдання (серйозна задача «серьезная задача»)

Завдати клопоту кому; Завдати скрути кому; Завдати халепи кому; Загнати в суточкі кого; Загнати в тісний кут кого; Загнати в тісну діру кого; На лід посадити кого (притиснути в кут *кого*; поставити в скрутне становище *кого* «прижать в угол *кого*; поставить в затруднительное положение *кого*»)

Завда́ти невимо́вних стражда́нь

Завда́ти невимо́вних стражда́нь кому (нанести неопи́сую́мі стражда́ння кому «нанести неопи́сую́мые страда́ния кому»)

Завда́ти порáзки кому (нанести поразку кому «нанести пора́жение кому»)

Завда́ти стра́ху кому (вселити страх кому; навести страх *на кого*; нагнати холоду *на кого* «внушити страх кому; навести страх *на кого*; нагнать холоду *на кого*»)

Завда́ти уда́ру кому, чому (нанести удар кому, чому «нанести удар кому, чому»)

Завда́ток; Заста́ва (залог «залог»)

Завдя́кі чому (за рахунок *чого*; дякуючи *чому* «за счет *чего*; благода́ря *чому*»)

Завдя́кі Вам! (дякуючи Вам! «благода́ря Вам!»)

Завдя́кі то́му, що...; Зважа́ючи на те, що...; Так як...; Че́рез те, що... (в силу того, що...; з огляду на те, що...; у зв'язку з тим, що...; приймаючи до уваги те, що...; враховуючи те, що...; із-за того, що...; так як «в силу того, що...; ввиду того, що...; в связи с тем, что ...; принима́я во внима́ние то, что...; учиты́вая то, что ...; из-за того, что ...; так как»)

Заверша́льний (завершаючий «завершающий»)

Заверши́вши що (по заверше́нні *чого* «по заверше́нии *чего*»)

Заверши́ти що (довести до кінця *що* «довести до кінця *что*»)

Завершува́ти що (закінчува́ти *що* «заканчи́вать *что*»)

Завершува́ти навча́ння (закінчува́ти навча́ння «заканчи́вать обуча́ние»)

Завести́ на ма́нівці ко́го; Зату́ркати ко́го; Збі́ти з панте́ліку ко́го; Збі́ти з плі́гу ко́го; Спанте́лічити ко́го (збити з толку *кого*; викликати замішання *в кого* «сбить с толку *кого*; вызва́ть за́мешательство у *кого*»)

Завести́ на сли́зке ко́го, Загна́ти на сли́зке ко́го; Загна́ти у безви́хід ко́го; Загна́ти у слі́пий ку́т ко́го; Прити́снути до сті́ни ко́го (загнати в тупик *кого*, поставити в тупик *кого* «загнать в тупик *кого*, постави́ть в тупик *кого*»)

Завести́ сво́єї; Зно́ву за ри́бу гро́ші; Зно́ву про коро́ву; Зно́ву ти́єї; Ту са́му тетэ́рю та й на ве́черю (взя́тися за ста́ре; знову за своє; оп'ять два́дцять п'ять «взя́ться за ста́рое; опя́ть за сво́е; опя́ть два́дцать п'ять»)

За́вжди́ (у всі́х випадка́х «во все́х случа́ях»)

Зав'язітися мето́ю; **Запов'язітис**я мето́ю (задатися ціллю «задатися целью»)

Зав'язітьсть; **Зав'язіть**тя (упорство «упорство»)

Зав'язіто (упорно «упорно»)

Завідка; **Заві**дна; **За́сві**тла; **По-ві**дному; **Пові**дну (засвітло; поки світло; поки видно «засветло; пока свет, пока светло; пока видно»)

За́видки **бе**ру́ть *кого* (заздрість бере *кого*; завидно робиться *кому* «зависть берет *кого*; завидно делается *кому*»)

За́видки **взя**ли *кого*; **За́здр**ощі **вхо**пи́ли *кого* (охопила заздрість *кого* «охватила зависть *кого*»)

Завіснути у **пові**трі (перебувати у стані невизначеності «находиться в состоянии неопределенности»)

Зависо́кий (високуватий «высоковатый»)

Зависо́ко (надто високо «слишком високо»)

Завідувач **ка́**федри *хто* (завідуючий кафедрою *хто* «заведующий кафедры *кто*»)

Завіса; **За**по́на; **За**пина́ло; **За**сло́на; **Фі**ра́нка (занавіска «занавеска»)

Завме́рти з **неспо**діванки (завмерти від несподіванки «замереть от неожиданности»)

Заво́д з **ві**гото́влення *чого* (завод по виготовленню *чого* «завод по изготовлению *чего*»)

Завста́ршки (віком «возрастом»)

Завтво́шки; **За**вгру́бшки (за своїм обхватом; за своєю товщиною «по своему охвату; по своей толщине»)

Завузький **про**хі́д (занадто вузький прохід «слишком узкий проход»)

Заву́зько (надто вузько «слишком узко»)

Заву́лок; **Про**ву́лок (переулок «переулок»)

Завши́ршки (на всю ширину; в ширину; шириною «на всю ширину; в ширину; шириной»)

За́га; **Зга́**га; **Пе**чія́ *в кого* (ізжога *в кого* «изжога *у кого*»)

Загада́ти **за**га́дку *кому* (задати загадку *кому* «задать загадку *кому*»)

Загадковий

Загадковий *хто* (загадочний *хто* «загадочный *кто*»)

Загáл (основна маса людей «основная масса людей»)

Загалóм; Навзагáл; Суку́пно (в сукупності, усе в сукупності; в загальній складності; в цілому, у загальному обсязі, в цілому обсязі «в совокупности, все в совокупности; в общей сложности; в целом, в общей сложности, в общем объеме»)

Загалóм; Отже; Після всьóго; Рáзом; У підсумку; Усьóго (у кінцевому підсумку, в остаточному підсумку; у кінцевому рахунку, в остаточному рахунку; в кінцевому результаті; як результат; таким чином; ітак; у сукупності «в итоге, в конечном итоге, в конечном счете; как результат; таким образом; итак; в совокупности»)

Загáльний референдум (всезагальний референдум «всеобщий референдум»)

Загáльщина (банальність «банальность»)

Загáрбати що; Запопáсти що; Захопíти що (захватити *що* «захватить *что*»)

Загартóвуватися (закалятися «закаляться»)

Загвíнчувати що (закручувати гайки «закручивать гайки»)

Загíблий хто; Погíблий хто (загинувший *хто*, погибший *хто* «погибший *кто*»)

Загíджений сарáй (загажений сарай «изгадженный сарай»)

Заглиблюватися в нéтрі чо́го (углиблятися в дебрí чо́го «углубляться в дебри *чего*»)

Загнáти на мiлину́ ко́го (посадити на мiлину *кого* «посадить на мель *кого*»)

Загнúти чималóго гáка (зробити великий круг «сделать большой круг»)

Заговорíти по-дiловóму (перейти на дiловий тон «перейти на деловой тон»)

Загóйтъся, дóки весiлля скóйтъся що (до весiлля заживе *що* «до свадьбы заживет *что*»)

Загорíтися гнiвом (запалитися гнiвом «воспылать гневом, вспылить»)

Загосподарювáти (обзавестися господарством «обзавестись хозяйством»)

Загро́жувати кому, чо́му (нести загрозу *для кого, чо́го*; становити загрозу *для кого, чо́го*; створювати загрозу *для кого, чо́го* «нести угрозу *для кого, чего*; представлять угрозу *для кого, чего*; создавать угрозу *для кого, чего*»)

Загро́жує кому, що (становить небезпеку для кого, що «представляет опасность для кого, что»)

Загу́сле масти́ло (загустівше масло «загустевшее масло»)

Загра́тований хто (позбавлений волі хто; заключонний хто «лишен свободы кто; заключенный кто»)

Зада́внаена ви́плата (прострочений платіж «просроченный платеж»)

Зада́рма що; Заду́рно що; За так що; За так гро́шей що; Надурня́к що (даром що; на халяву що «даром что; на халяву что»)

Зада́ти га́рту кому (зробити нагінку кому «сделать нагоняй кому»)

Задві́рок (задній двір, чорний двір «задний двор, черный двор»)

Задзерка́лля (зазеркалля «зазеркалье»)

Задиві́тися на кого, що (заглядітис на кого, що «заглядеться на кого, что»)

Задира́ка хто (задира хто «задира кто»)

Задкува́ти (давати задній хід; давати задню «давать задний ход; давать заднюю»)

За́ддя кого, чого; Зара́ди кого, чого (ради кого, чого «ради кого, чего»)

За́ддя прия́теля ново́го – не пуска́йся старо́го (старий друг кращий нових двох «старый друг лучше новых двух»)

Задоб́рювати кого (схилити на свій бік кого «склоняют на свою сторону кого»)

Задово́лений співпра́цею хто (задоволений від співпраці хто «доволен от сотрудничества кто»)

Задово́льніяти забага́нки чиї (задово́льніяти прихоті чиї «удовлетворяют прихоти чьи»)

Задокументува́ти що (засвідчити документально що «засвидетельствовать документально что»)

Задрапо́ваний (задрапірований «задрапированный»)

Задубі́ти; Закля́кнути; Закоцю́бнути; Заме́рзнути на цу́рку; Зме́рзнути на кізя́к; Одубе́ніти; Проме́рзнути на́скрізь (окоченіти; промерзнути до кісток, закостеніти «окоченеть; промерзнуть до костей, закостенеть»)

Задум; За́мір (задумка; замисел; затія; намірення «задумка; замысел, замышление; затея; намерение»)

Задума

Задума (задумчивість «задумчивость»)

Задуха (задишка «задышка»)

Задуха; Ядуха (удушшя «удушье»)

Задушити комарá; Затравити жучкá (заморити черв'ячка «заморить червячка»)

Зажерливий хто (захланний *хто* «жадный *кто*»)

Зажити репутації (скласти собі репутацію «составить себе репутацию»)

Зажити шáни (заслужити повагу «заслужить уважение»)

Зажуритися; Занепáсти дúхом; Похню́питися (повісити носа; понурити голову, похилити голову «повесить нос, опустить нос; повесить голову, понурить голову»)

Зазвічай; Найчастіше; Переважно; Укра́й ча́сто (зачасту; у переважній більшості випадків; частіше всього; у більшості своїй «зачастую; в подавляющем большинстве случаев; чаще всего; в большинстве своем»)

Зазвічай; Почáсти; Ча́сто; Часте́нько (у багатьох випадках; зачастую «во многих случаях; зачастую»)

Заздалегі́дь зголосі́вшись куди; Попередньо́ записáвшись куди (за попереднім записом, по попередньому запису «по предварительной записи»)

Зáздрити кому; Зáздрість ма́ти на кого (завидувати кому «завидовать кому»)

Зáздрісно (із заздрістю «с завистью»)

Зазіха́ти на конституці́йний лад (посягати на конституційний порядок «покушаться на конституционный порядок»)

Зазнава́ти втрат (нести втрати «нести потери»)

Зазнава́ти збі́тків (нести збитки; знаходитися в убитку «нести убытки, нести ущерб; находится в убытке»)

Зазнава́ти тру́днощів (відчувати утруднення «испытывать затруднение»)

Зазнайо́митися з ким; Запізна́тися з ким (завести знайомство з *ким* «завести знакомство с кем»)

Зазнакі́ (завідомо «заведомо»)

Зазна́ти авáрії (потерпіти аварію «потерпеть аварию»)

Зазна́ти невда́чі (потерпіти невдачу «потерпеть неудачу»)

Зазна́ти ніщивно́бі порáзки (потерпіти повне фіаско «потерпеть полное фиаско»)

Зазна́ти пошко́дження (отримати пошкодження «получить повреждение»)

Зазна́чено, що... (відзначається, що... «отмечается, что...»)

Зазна́чити таке́ (відмітити наступне «отметить следующее»)

За́значка; Знак; По́значка (мітка «метка»)

Заї́дати що (закусувати *що* «закусывать *что*»)

Заї́датися з ким (вздорити з *ким* «вздорить с кем»)

За́йвий (лишній «лишний»)

За́йвіна́; На́длишок (ізбиток «избыток»)

За́йві ві́трати (лишні затрати «лишние затраты»)

Займа́ти провідну́ пози́цію (займати лідируючу позицію «занимать лидирующую позицию»)

Займа́тися риба́льством; Лови́ти ри́бу; Рибáлити (рибачити; займатися риболовлею «рыбачить; заниматься рыбной ловлей»)

Займа́тися спóртом (заніматися спортом «заниматься спортом»)

Зайти́ в о́шук; Зайти́ в о́блуду (впасти в обман «впасть в обман»)

Зайти́ у вели́ке га́луззя; Зайти́ у глухий за́куток; На сли́зке потра́пити; Упа́сти в ті́сну ді́ру; Уско́чити в та́рапа́ту; Ушелéпатися в ха́лепу (опинитися в безвихідному становищі; опинитися в скрутному стані; потрапити в скрутне становище «оказаться в безвыходном положении; оказаться в затруднительном положении; попасть в затруднительное положение»)

Зайти́ у прія́знь з ким; Заприя́знітися з ким; Запри́ятелюва́ти з ким; Потова́ришувáти з ким (подружитися з *ким*; зайти в дружбу з *ким*; завести дружбу з *ким*; вступити в дружбу з *ким* «подружиться с кем; войти в дружбу с кем; завести дружбу с кем; вступить в дружбу с кем»)

Зайти́ся ре́готом (зайтися хохотом «зайтись хохотом»)

Зайцюва́ти (їхати зайцем «зайцем ехать»)

За́йшлий хто (прийшлий *хто* «пришлый *кто*»)

Закаба́ніти (зажиріти «зажиреть»)

Зака́заний о́воч (заборонений плід «запретный плод»)

Закам'я́ніти (впасти в заціпеніння «впасть в оцепенение»)

Закарлю́ка; Закарлю́чка; Карлю́чка; Криву́ля (каракуля «каракуля»)

Закахікаться

Закахікаться (закашлятися «закашляться»)

Закинути за шкірку кому, що (закинути за виворіт кому, що «закинути за изнанку кому, что»)

Закінчивши що; Коли закінчиться що; Як вийде термін чого; Як закінчиться що (після закінчення чого, по закінченні чого; після закінчення терміну чого «после окончания чего, по окончании чего; по истечении срока чего»)

Закінчити факультет живопису (закінчити живописний факультет «закончить живописный факультет»)

Закіптюжений казанок (закопчений котелок «закопченный котелок»)

Закладаємось!; Посперечаймося!; Ходімо у заклад! (споримо!; давайте поспоримо! «спорим!; давайте поспорим!»)

Закласти майно (заложити майно «заложить имущество»)

Закласти підвалини чого; Започаткувати що (покласти початок чому, дати початок чому; дати старт чому; «положить начало чему, дать начало чему; дать старт чему»)

Закладатися з ким; Заходити в заклад з ким (держати парі з ким «держать пари с кем»)

Закладаюсь! (б'юсь об заклад! «бьюсь об заклад!»)

Заклик до дії (призив до дії «призыв к действию»)

Закликати кого, до чого (призивати кого, до чого «призывать кого, к чему»)

Заклопотаний хто (занятий хто «занят кто»)

Заклопотати кого (утруднити кого; додати клопоту кому «затруднить кого; добавить хлопот кому»)

Заклопотатися чим (взяти на себе клопотання про що «взять на себя заботу о чем»)

Заковіка (загвоздка «загвоздка»)

ЗАКОН

В законі сказано (закон гласить «закон гласит»)

Дотримуватися закону (слідувати закону «следовать закону»)

Жити за законом (жити по закону «жить по закону»)

За законом (по закону «по закону»)

Закон набув чинності (закон введено в дію; закон вступив у силу, закон увійшов у силу «закон введен в действие; закон вступил в силу, закон вошел в силу»)

Закон починає діяти з... (закон вступає в дію з... «закон вступає в силу с...»)

Закон щодо врегулювання чого (закон по врегулюванню чого «закон по урегулированию чего»)

Згідно з законом (згідно закону «согласно закону»)

Набрати сили закону; Набрати законної сили; Набрати чинності; Набути законної сили; Набути сили закону (увійти в законну силу; прийняти силу закону «войти в законную силу; принять силу закона»)

Надати законіві чинності (ввести закон у силу, ввести закон у дію «ввести закон в силу, ввести закон в действие»)

Не ладнати з законом (бути не в ладах з законом «быть не в ладах с законом»)

Оминаючи закон (в обхід закону «в обход закона»)

Переступати закон (порушувати закон «нарушать закон»)

Попри закон (незважаючи на закон; не дивлячись на закон «несмотря на закон»)

Порушуючи закон (в порушення закону «в нарушение закона»)

Припинити дію закону (скасувати дію закону «отменить действие закона»)

Рамковий закон (рамочний закон «рамочный закон»)

Силою закону (в силу закону «в силу закона»)

У законі сказано такé (закон гласить наступне «закон гласит следующее»)

Усупереч закону (протиричливо до закону «противоречиво закону»)

Ухвалити закон (прийняти закон «принять закон»)

Учинити за законом (поступити по закону «поступить по закону»)

Цей закон не діє (це недіючий закон «это недействующий закон»)

Цілкóм відповідно вимóгам закону (у цілковитій відповідності з вимогами закону «в полном соответствии с требованиями закона»)

Чинний закон (існуючий закон, діючий закон «существующий закон, действующий закон»)

Законно (у законному порядку, законним порядком «в законном порядке, законным порядком»)

Законослухняний громадянин хто (законопослушний громадянин хто «законопослушный гражданин кто»)

Закопíлювати губи (надувати губи «надувать губы»)

Закордо́нний до́свід (зарубіжний досвід «зарубежный опыт»)

Закорені́тися де (пустити коріння де «пустить корни где»)

Закоркува́ти вино́ (закрити вино «закрыть вино»)

Закоркува́ти пля́шку

Закоркува́ти пля́шку (закупорити бутилку «закупорить бутылку»)

Закóротко (надто коротко «слишком коротко»)

Закорті́ло кому, чого; Припекло́ кому, що (приспичило кому, що «приспичило кому, что»)

Закоті́ти рукаві (засукати рукави «засучить рукава»)

Закоха́тися в кого; Залюбі́тися в кого (влюбитися в кого «влюбиться у кого»)

Закре́слити що (зачеркнути що «зачеркнуть что»)

Закрива́витися (залитися кров'ю «залиться кровью»)

Закри́й пельку на петельку! (заглохни!; закрійся!; заткнися!, заткайся! «заглохни!; закройся!; заткнись!»)

Закри́тий кінотеа́тр (недіючий кінотеатр «недействующий кинотеатр»)

Закрокува́ти (зашагати «зашагать»)

За́крут (крутий поворот «крутой поворот»)

Закруті́ти лемі́шку; Навари́ти пиття́ (наварити води; наварити каші; наламати дров, нарубати дров «наварить воды; наварить каши; наломать дров, нарубить дров»)

Закупіве́льна ва́ртість чого; Купіве́льна ва́ртість чого (закупочна вартість чого «закупочная стоимость чего»)

Закупóвувати що (робити закупки «делать закупки»)

За́кутень (глухе місце «глухое место»)

За́ла ви́бухнула óплесками (зал вибухнув аплодисментами «зал взорвался аплодисментами»)

За́ла су́ду (судовий зал «судебный зал»)

Зала́пкува́ти що (взяти в лапки що «взять в кавычки что»)

Залата́ти дірку (заткнути діру «заткнуть дыру»)

Зале́две (від сили «от силы»)

Зале́две стемні́є; Щóйно стемні́є (як тільки стане темно «как только станет темно»)

Зале́жати від кого, чого (бути залежним від кого, чого; знаходитися в залежності від кого, чого «быть в зависимости от кого, чего; находится в зависимости от кого, чего»)

Зале́жно від чого (в залежності від чого «в зависимости от чего»)

Зали́ва; Зли́ва; Лі́вець; Прóливень; Пролі́вняк; Рясні́й дощ; Хлю́щ; Хлю́ща (проливний дощ; ливень «проливной дождь; ливень»)

Залива́ха хто; Запі́йний пия́к хто (заливний п'яниця хто «заливной пьяница кто»)

Заліти за ко́мір *що, чого* (залити за галстук *що, чого* «залить за галстук *что, чего*»)

Залиця́тися *до кого*; **Клинці підбива́ти** *до кого*; **Ко́шелі носіти за ким**; **Присма́лювати литкі́ біля кого**; **Пуска́ти бісики** *кому* (загравати з *ким*; кокетувати з *ким*; ухажувати за *ким* «заигрывать с *кем*; кокетничать с *кем*; ухаживать за *кем*»)

Залиша́тися о́сторонь (залишатися в стороні «оставаться в стороне»)

Зали́шити мину́ле поза́ду (не оглядатися назад «не оглядаться назад»)

Зали́шити нерозв'язаним *що* (залишити під питанням *що* «оставить под вопросом *что*»)

Зали́шитися на узбі́ччі турні́ру (залишитися за бортом турніру «остаться за бортом турнира»)

За́лишки *чого* (остатки *чого* «остатки *чего*»)

За́лишок *чого*; **Лі́шок** *чого*; **Оста́нок** *чого*; **Оста́ча** *чого* (остаток *чого* «остаток *чего*»)

Залі́з, як му́ха в па́току *хто*; **Злові́в за́йця за хві́ст** *хто*; **Плив, плив, та й при бе́резі уто́пився** *хто*; **Удало́ся, як Солосі́** *кому, що*; **Ухо́пив ши́лом па́токи** *хто* (щастить, як потопельнику *кому* «везет, как утопленнику *кому*»)

Залі́зко; Пра́ска (утюг «утюг»)

Залі́зниця (залізна дорога «железная дорога»)

Залі́зти на присту́пку по́тяга (залізти на останню сходинку поїзда; вспіти в останній момент *куди* «залезть на последнюю ступеньку поезда; успеть в последний момент *куда*»)

За́лік (зачот «зачет»)

Залуча́ти *кого, до чого* (залучати до участі *кого, у чому* «привлекать к участию *кого, в чем*»)

Заля́кувати *кого* (запугувати *кого* «запугивать *кого*»)

Замазу́ра *хто*; **Замазу́ха** *хто*; **Заму́рза** *хто*; **Мурза́** *хто* (грязнула *хто*; замазуля *хто*; замарашка *хто* «грязнула *кто*; замазуля *кто*; замарашка *кто*»)

Замало́ *кого, чого* (надто мало *кого, чого* «слишком мало *кого, чего*»)

Замахну́тися *на кого, що* (покушитися *на кого, що* «покушиться *на кого, что*»)

Замёрзлий

Замёрзлий хто (замерзший хто «замерзший кто»)

Заметушітися (засуетитися «засуетитисья»)

Замирїтися з ким (заключити мир з ким, укласти мир з ким «заклучить мир с кем»)

Замиршавів хто; Занідів хто; Засобх хто; Захїрїв хто
(зацах хто «зацах кто»)

Замїжжя (замужество; замїжнє життя «замужество; замужня жизнь»)

Замїснїк хто, чий; Застўпник хто, чий (заместитель хто, чий «заместитель кто, чей»)

Замїсть чого; Затомїсть чого; Натомїсть чого (взамїн чого «взамен чего»)

Замкнєнє на сім замків що (за сімома замками що «за семью замками что»)

Замкнєний прбстїр (замкнутий прбстїр «замкнутое пространство»)

Замкнўти кого, що (закрити на замок кого, що «закрїть на замок кого, что»)

Замкнўти вустá кому (змусити мовчати кого; змусити прикусити язика кого «заставить молчать кого; заставить прикусить язык кого»)

Замовити що (зробити замовлення чого «сделать заказ чего»)

Замовити квиткї (заказати білєти «заказать билеты»)

Замовлення (заказ «заказ»)

Замовлення надхбдять (закази поступають «заказы поступают»)

Замовник хто (заказчик хто «заказчик кто»)

Замолоду (у молодї роки; в юностї «в молодые годы; в юности»)

Заморбжування продўктїв (заморозка продуктів «заморозка продуктов»)

Заморбчити кого; Звестї кого; Обдурїти кого, Одурїти кого; Округїти довкбла мїзїнця кого; Ошукати кого; Підвєзтї вбза кому; Підвєстї на облўду кого; Призвєстї до облўди кого; Увєстї в омáнў кого (вести в обман кого «вести в заблуждение кого; ввести в обман кого»)

Заморбчитися (втратити голову «потерять голову»)

Замотáй, зав'яжї та й нїкбму не скажї! (не виноси смїття з хати! «не выноси мусора из избы!»)

Замрїятися (замечтатися «замечтатисья»)

Зана́дто; Надмірно; Надміру; На́дто; Че́рез край (понад міру, через міру; черезчур, черезмірно, черезвичайно «сверх меры, через меру; чересчур, чрезмерно, чрезвычайно»)

Зана́дто; Не в лад (врозлад; не в міру «вразлад; не в меру»)

Занапасти́ти ко́го, що́ (погубити ко́го, що́ «погубить ко́го, что́»)

Зане́дбане що́ (у запущеному стані *що́* «в запущенном состоянии *что́*»)

Зане́дужати; Засла́бнути; Незду́жати (захворіти; бути хворим «заболеть; быть больным»)

Зане́пад (упадок «упадок»)

Занепада́ти на здоро́в'ї́ (слабшати здоров'ям «ослабевать здоровьем»)

Занепа́лий хто́; Здрі́бнілий хто́; Зубо́жілий хто́; Підупа́лий хто́ (захудалий *хто́* «захудалый *кто́*»)

Занепа́сти; Збідні́ти; Зійти́ на же́бри; Зійти́ на зли́дні; Зубо́жіти (обідніти; стати бідним; дійти до ручки «обеднеть; стать бедным; дойти до ручки»)

Занепа́сти; Підупа́сти (прийти в упадок; ослабнути силами «прийти в упадок; ослабеть силами»)

Занепого́дилосья́ (почалася погана погода «началась плохая погода»)

Занепоко́ювати ко́го (заподіювати занепокоєння *кому́* «причинять беспокойство *кому́*»)

Занесло́ неві́дь куди́ ко́го (занесло невідомо куди *кого́* «занесло неизвестно куда *кого́*»)

Зане́сти до спи́ску ко́го, що́ (внести до списку *кого́, що́* «внести в список *кого́, что́*»)

Занеха́ний (кинутий без уваги «брошенный без внимания»)

Занудьгува́ти; Ки́нутися в ту́гу (заскучати; впасти в тугу; впасти в меланхолію «заскучать; впасть в тоску; впасть в меланхолию»)

Зану́ритися у що́ (окунутися у *що́* «окунуться *во что́*»)

Заопі́куватися ким (взяти під опіку *кого́* «взять под опеку *кого́*»)

Заохо́та (заохочення «поощрение»)

Заохо́титися до чо́го (відчути охоту *до чо́го* «почувствовать охоту *к чему́*»)

Заохо́чувати ко́го; Підохо́чувати ко́го (збуджувати бажання *в кому́* «возбуждать желание *в ком*»)

Заоща́дити на опла́ті помі́шкання́ (зеконотити на квартплаті «сэкономить на квартплате»)

Запа́дина (впадина «впадина»)

Запалітисся

Запалітисся; Розлютітисся; Пройнятісся гнівом (закипіти гнівом «вспылить, вскипеть гневом»)

Запалітисся цікавістю до кого, чого; Неабіяк зацікавитисся ким, чим (проявити великий інтерес до кого, чого «проявит большой интерес к кому, чему»)

Запало в голову кому, що; Зарубцювалося в пам'яті кому, що; Куйбвдитисся в голові у кого, що; Снується в голові у кого, що; Стоїть на думці кому, що (не виходить з голови кому, що; засіло в голові кому, що; вертисся в голові у кого, що «не выходит из головы у кого, что; засело в голове кому, что; вертисся в голове у кого, что»)

Запальний хто (вспильчивий хто «вспыльчивый кто»)

Запальнічка (зажигалка «зажигалка»)

Запанувала мовчанка (наступило мовчання «наступило молчание»)

Запас їсти не прбсить; Запас у гузно не коле; Хліб у дорозі не затяжить; Хоч їду в гостину, та беру хліба в торбіну (запас на завадить; запас біди не чинить; держи копійчку про чорний день; їдеш на один день, а хліба бери на тиждень «запас на помешает; запас беды не чинит; береги денежку про черный день; едеш на день, а хлеба бери на неделю; на чужой обед надейся, а свой припасай»)

Запаскуджений; Спаськуджений (загажений «изгаженный»)

Запастисся терпінням (озброїтисся терпінням «вооружиться терпением»)

Запевняти кого, в чому (завіряти кого, в чому «заверяют кого, в чем»)

Запеклий ворог хто, чий (заклятий ворог хто, чий «заклятый враг кто, чей»)

Заперечувати (возражати «возражать»)

Запилюжена полічка (пилна полочка «пыльная полочка»)

Записати кого, що, куди (включити в список кого, що «включить в список кого, что»)

Записати на видаток що (внести в розхід що «внести в расход что»)

Записнік; Нотатник (записна книжка «записная книжка»)

Запит (запрос; заявка «запрос; заявка»)

Запитати без манівців кого, про що; Запитати навпростець кого, про що; Запитати напрямці кого, про що; Запитати напрямці кого, про що (поставити питання в лоб кому «поставить вопрос в лоб кому»)

- Запі́вніч** (після півночі «после полуночи»)
- Запі́зно** (надто пізно «слишком поздно»)
- Запі́зно похопі́вся хто** (пізно спохватився *хто* «поздно спохватился *кто*»)
- Заплаті́ть за квито́к!** (оплатіть за білет! «оплатите билет!»)
- Заплямува́ти сво́є до́бре ім'я́** (забруднити своє добре ім'я «замарать свое доброе имя»)
- Запобі́гти ласки в кого** (добитися прихильності в *кого* «добиться благосклонности у *кого*»)
- Заповз'я́тися на кого** (вз'їстися *на кого* «взъесться *на кого*»)
- Заповз'я́тися чим** (поставити собі ціллю *зробити що* «поставить себе целью *сделать что*»)
- Заповз'я́ття** (рвіння «рвение»)
- Заповіда́ють него́ду** (завіщають непогоду «завещают непогоду»)
- Запові́тна мрія́** (завітна мрія «заветная мечта»)
- Запо́внити прога́лину** (заткнути дірку; вивести білі плями «заткнуть дыру; вывести белые пятна»)
- Запозі́ка; По́зика** (займ; запозичення «заем; заимствование»)
- Заполони́ти кого** (взяти в полон *кого* «взять в плен *кого*»)
- Запоті́личник** (підзатильник «подзатыльник»)
- Започаткува́в хто, що** (було започатковано *ким, що* «было основано кем, что»)
- Запра́вити** (запросити дорогого «запросить дорогого»)
- Запра́вна ста́нція** (заправочна станція «заправочная станция»)
- Запра́вник хто** (заправщик *хто* «заправщик *кто*»)
- Запра́ти що** (застірати *що* «застирать *что*»)
- Заприсягті́ся** (дати клятву «дать клятву»)
- Запрова́джувати квóти** (вводити квоти «вводит квоты»)
- Запропонува́ти кому, що** (предложити *кому, що* «предложить *кому, что*»)
- Запротоколюва́ти що** (внести в протокол *що, внести до протоколу що* «внести в протокол *что*»)
- Запусти́ти двигу́н** (завести мотор «завести мотор»)
- Зап'я́сток** (зап'ястя «запястье»)
- За́раз** (на даному етапі «на данном этапе»)
- Зара́з; Зра́зу; На́раз** (в один раз, за один раз «в один раз, за один раз»)

За́раз; Наза́раз; На́разі; Натепе́р (на цей момент, на даний момент, у даний момент; в даний час; на цей час; в дану хвилину, на цю хвилину; поки що; на сьогоднішній день «в данный момент, в настоящий момент; в настоящее время; в данную минуту; пока что; на сегодняшний день»)

Зараз знати

Зараз знати *що* (зразу видно *що* «сразу видно *что*»)

Зара́но (надто рано «слишком рано»)

Зарегота́ти; Зарегота́тися; Зарегота́ти; Захихоті́ти (захохотати «захохотать»)

За́рівно; Рівно ж (таким самим чином «равным образом»)

Заріка́лася свиня́ кізя́к їсти, коли́ біжи́ть, аж трі́є лежи́ть (від гріха не втечеш «от греха не уйдешь»)

Заробі́ти хвали́ (заслужити схвалення «заслужить одобрение»)

Заробі́тча́нин *хто*; На́ймит *хто* (батрак *хто* «батрак *кто*»)

Заробля́ти собі́ на прожиття́; Заробля́ти хлі́б насущний; Заробля́ти шма́ток хлі́ба; Здобува́ти собі́ на про́житок (заробляти собі на життя «зарабатывать себе на жизнь»)

Заро́слий; Косма́тий; Кошля́тий (зарослий; лохматий «заросший; лохматый»)

За́рості; Ха́щі; Чагарники́ (зарослі «заросли»)

Зарплатня́ (зарплата «зарплата»)

Зару́чник *хто* (заложник *хто* «заложник *кто*»)

Зарятува́ти *кого* (допомогти в біді *кому* «помочь в беде *кому*»)

Засадни́чий принци́п (основоположний принцип; всезагальний принцип «основополагающий принцип; всеобщий принцип»)

Засадни́чі поло́ження (основоположні принципи «основополагающие принципы»)

Засві́дчити *що* (констатувати очевидний факт «констатировать очевидный факт»)

Засві́дчити підпис (завірити підпис «заверить подпись»)

Засво́їти урок (усвоїти урок «усвоить урок»)

Засво́ювати *що* (усвоювати *що* «усваивать *что*»)

Засина́ти пі́зно (засипати пізно «засыпать поздно»)

ЗАСІБ

Ві́платний за́сіб (платіжний засіб «платежное средство»)

Жарозни́жувальний за́сіб; Проти́гарячко́вий за́сіб (жаропонижуючий засіб, жарознижуючий засіб «жаропонижающее средство»)

Засіб для миття; Мийний засіб (миючий засіб «моющее средство»)

Засіб проти застуди (засіб від простуди «средство от простуды»)

Знеболювальний засіб (обезболюючий засіб «обезболивающее средство»)

Помічний засіб (допомагаючий засіб «помогающее средство»)

Засідання відкладено (засідання скасовується «заседание отменяется»)

Засідання забарілось (засідання затягнулося «заседание затянулось»)

Засідка (засада «засада»)

Засіл (засол «засол»)

Заскавуліти; Заскавучати; Заскавчати; Заскіглити (заскулити «заскулить»)

Заскалювати (виходити за межі допустимого «выходить за пределы допустимого»)

Засклення чого; Скління чого (застіклення чого «застекление чего»)

Заскочений хто; Заскочений зненачька хто; Захоплений хто (застигнутий хто; захоплений врозпloch хто «застигнутый кто; захваченный врозпloch кто»)

Заскочка; Засувка (защолка; задвижка «защелка; задвижка»)

Заслінений (заслюнявлений «заслюнявленный»)

Заслінка (заслонка «заслонка»)

Засмага; Смага (загар «загар»)

Засмагати (загоряти «загорать»)

Засмічена територія (засорена територія «засореная территория»)

Засмічувати що; Захарашувати що (захламляти що «захламляют что»)

Засмутитися; Засумувати; Зневіритися; Розчаруватися (впасти у смуток; огорчитися; розстроїтися; унівати «впасть в уныние; огорчиться, расстроиться; унывать»)

Засоромити кого; Завдати сорому кому (в сором привести кого «в стыд привести кого»)

Засоромитися; Зняковіти (застіснятися «застесняться»)

Заспокійливий бальзам (заспокоюючий бальзам «успокаивающий бальзам»)

Заспокійся!

Заспокійся!; Утихомірся! (успокойся «успокойся»)

Заставити що (віддати в заставу *що* «отдать в залог *что*»)

Заставлятися з ким; Іти в заклад з ким (битися об заклад з *ким*; тримати парі з *ким* «биться об заклад с кем; держать пари с кем»)

Застарий хто, для чого (занадто старий *хто, для чого* «слишком стар *кто, для чего*»)

Застати зненацька кого (застати врасплох *кого* «застать врасплох *кого*»)

Застелено столи (до прийому гостей все готово «к приему гостей все готово»)

Застерігати (робити застереження «делать оговорку»)

Застигання; Холонення (застивання «застывание»)

Застібка (застьожка «застежка»)

Засторога (застереження «предостережение»)

Застосова чого (застосування *чого* «применение *чего*»)

Застосовувати що (приміняти *що* «применять *что*»)

Застоювати чергу (стояти, чекаючи черги «стоять, ожидая очереди»)

Застряглий хто, де (застрявший *хто, де* «застрявший *кто, где*»)

Застуда (простуда «простуда»)

Застуджений хто (застуженный *хто* «застуженный *кто*»)

Заступити кого (замінити *кого*; встати на заміну *кого* «заменить *кого*; встать на замену *кого*»)

Засуджений хто (судимый *хто* «судимый *кто*»)

Засумніватися в кому, чому (узяти під сумнів *кого, що*; піддати сумніву *кого, що* «взять под сомнение *кого, что*; подвергнуть сомнению *кого, что*»)

Засумувати (впасти у смуток «впасть в уныние»)

Засягти що; Збагнути що (думкою охопити *що*; думкою осягнути *що* «мыслью охватить *что*; мыслью постичь *что*»)

Засягти що; Озирнути що; Оком обняти що; Оком сягнути що (окинути оком *що*; охопити оком *що* «окинуть глазом *что*; охватить глазом *что*»)

Засягти вглиб чого (проникнути в глибину *чого* «проникнуть в глубину *чего*»)

Затаврувати ганьбою кого (заклеймити позором *кого* «заклеймить позором *кого*»)

Затамувати віддих (затримати подих «задержать дыхание»)

Затé (зато «зато»)

Зателефонува́ти кому, куди (подзвонити *кому, куди* «позвонить *кому, куди*»)

Зателефону́йте за цим но́мером! (подзвоніть по цьому номеру!
«позвоните по этому номеру!»)

Затёмна (поки темно «пока темно»)

Затіллям (з тилу «с тыла»)

Заті́снений хто (замкнутий *хто* «замкнутый *кто*»)

За́тішно (уютно «уютно»)

За́тішок (уют «уют»)

За́тісно кому, де (тіснувато *кому, де* «тесновато *кому, где*»)

Затну́тися; Затя́тися; Знорові́тися (заупрямитися «заупрямиться»)

Затну́тися на півсло́ві (запнутися на півслові «запнуться на полуслове»)

Затону́лий корабель (затонувший корабель «затонувший корабль»)

Зато́р (пробка «пробка»)

Затрі́мати на гаря́чому кого (задержати з полічним *кого* «задержать с поличным *кого*»)

Затрі́мка (задержка «задержка»)

Зату́ляти ро́та кому (закривати рот *кому* «закрывать рот *кому*»)

Затя́мити собі що (закарбувати собі на носі *що*; зарубати собі на носі *що* «зарубить себе на носу *что*»)

Затя́тися в чому (впертися в *чому* «упереться в *чем*»)

Заува́га (зауваження «замечание»)

Заува́жити кого, що (замітити *кого, що*; запримітити *кого, що* «заметить *кого, что*»)

Заува́жити кому, що (зробити зауваження *кому, щодо чого* «сделать замечание *кому, относительно чего*»)

За́хват; На́дих; Натхне́ння; Підне́сення (вдохновення
«вдохновение»)

Захворіти на грип (захворіти грипом «заболеть гриппом»)

ЗА́ХІД

За́хід непоко́ри; За́хід спроти́ву (протестна акція «протестная акция»)

За́ходи безпе́ки (міри безпеки «меры безопасности»)

За́ходи для врятува́ння лісів; За́ходи для поряту́нку лісів
(заходи по врятуванню лісів «меры по спасению лесов»)

Захлину́тися

Запобіжні заходи проти чого (заходи по запобіганню *чого, чому*; превентивні міри «меры по предотвращению *чего*; превентивные меры»)

Надзвичайні заходи (крайні міри «крайние меры»)

Скасувати захід (відмінити міроприємство «отменит мероприятие»)

Справа варт заходу; Це тогó вартує; Воно тогó варте (гра вартує свічок «игра стоит свеч»)

Уживати заходів (приймати міри «принимать меры»)

Ужити потрібних заходів (приняти необхідні міри «принять необходимые меры»)

Шкода й заходу (нічого з того не вийде «ничего из этого не выйдет»)

Захлину́тися чим; Похлину́тися чим (захлебнутися *чим*, захлеснутися *чим* «захлеснуться *чем*»)

Захлянути; Захляти; Охлянути; Охляти (затощати «затощать»)

Захмарний; Надхмарний; Позахмарний; Понадхмарний (заоблачний «заоблачный»)

Заходівся щось занотобувати хто (прийнявся щось записувати у блокнот *хто* «принялся что-то записывать в блокнот *кто*»)

Заходити дзалека (говорити непрямо «говорить косвенно»)

Заходити у крайнощі (перегинати палку «перегибать палку»)

Заходітися коло чого (взятися за *що* «взяться за *что*»)

Захопіло зненатька кого, що (стало несподіванкою для *кого, що* «стало неожиданностью для *кого, что*»)

Захопити заручників (захватити заложників «захватить заложников»)

Захопитися чим (з головою поринути у *що*; з головою пірнути у *що* «с головой уйти во *что*; с головой погрузиться во *что*»)

Захóплений хто (застигнутий *хто* «застигнувший *кто*»)

Захóпливий краєвід (захоплюючий пейзаж «захватывающий пейзаж»)

Захóплює дух що (спирає дух *що* «спирает дух *что*»)

Захотітися (виявити бажання «изъявить желание»)

Захурдєлило де (розпочалася хурделиця *де* «началась вьюга *где*»)

Зацітькати кого (заткнути рот *кому* «заткнуть рот *кому*»)

Зацікавити кого, чим (збудити інтерес у *кого, до чого* «возбудит интерес у *кого, к чему*»)

- Заціка́витися** *ким, чим* (проявити інтерес *до кого, чого* «проявить інтерес *к кому, чому*»)
- Заціка́вленість** (любопитство «любопытство»)
- Зацілі́лий това́риш чий** (уцілівший товариш *чий* «уцелевший товарищ *чей*»)
- Заціпе́ння** (оціпеніння «оцепенение»)
- Заціпе́нті** (оціпеніти «оцепенеть»)
- Зацькува́ти кого** (затравити *кого* «затравить *кого*»)
- Зачаї́ти злість на кого** (мати зуб *на кого* «иметь зуб *на кого*»)
- Зачаї́тися** (затаїтися «затаиться»)
- Зача́сто** (занадто часто, надто часто «слишком часто»)
- Заче́піти кого** (задіти *кого* «задеть *кого*»)
- Заче́піти болю́чу струну́** (торкнутися болючого питання «затронуть болевой вопрос»)
- За́чіпка** (зацепка «зацепка»)
- За́чіска** (прічоска «прическа»)
- За́шморг** (петля «петля»)
- Заша́рїтися** (залитися рум'янцем «залиться румянцем»)
- Заширо́ко** (надто широко «слишком широко»)
- Зашкару́бність** (заскорузлість «заскорузлость»)
- Зашкару́бнути** (варитися у власному соку; не виходити за межі власних інтересів «вариться в собственном соку; не выходит за пределы собственных интересов»)
- Зашко́дити кому, чому** (заподіяти шкоду *кому, чому* «причинить вред *кому, чому*»)
- Зашпо́ртатися за що; Перечепі́тися за що** (спіткнутися *об що* «споткнуться *обо что*»)
- За́щїпка** (закльопка; защолка «заклепка; защелка»)
- Заю́рмлена за́ла очікувань** (переповнений зал очікувань «переполненный зал ожиданий»)
- Заявля́ти претє́нзії кому; Ма́ти претє́нзії до кого** (пред'являти претензії *кому* «предъявлять претензии *кому*»)
- За́якорити що** (поставити на якір *що* «поставить на якорь *что*»)
- Збадьорі́шати; Збадьорі́тися; Підбадьорі́тися** (воспрянути духом «воспрянуть духом»)
- Зба́йдужіти до кого, чого** (втратити інтерес *до кого, чого*; стати рівнодушним *до кого, чого* «потерять интерес *к кому, чому*; стать равнодушным *к кому, чому*»)
- Збанкрутува́ти; Зали́шитися з нічи́м** (залишитися ні з чим; вилетіти в трубу «остаться ни с чем; вылететь в трубу»)

Зберігати рівновагу

Зберігати рівновагу (утримувати баланс «удерживать баланс»)

Збивати грошенята (наживатися «наживаться»)

Збити бучу, Здійняти бучу, Зняти бучу; Збити колотнечу; Здійняти галас, Зняти галас, Зчинити галас; Здійняти шарварок, Зняти шарварок, Зчинити шарварок; Зняти метушню; Зчинити веремію; Зчинити гармідер; Зчинити гвалт; Зчинити сум'яття; Наробити галасу; Наробити гвалту; Наробити шелесту (наробити шуму, підняти шум; підняти суматоху; підняти тарарам; влаштувати скандал; зчинити сварку «наделать шума, поднять шум; поднять суматору; поднять тарарам; устройть скандал; поднять ссору»)

Збити на манівці кого (збити з дороги кого «сбить с дороги кого»)

Збити чималій капіталець (нажитися «нажиться»)

Збитися з плігу; Збитися на манівці; Піти манівцём (зйти з правильного шляху; почати діяти нерозумно «сойти с правильного пути; начать действовать глупо»)

Збиточник хто; Збитошник хто; Пустун хто; Шкідник хто (бідокур хто; проказник хто; шалун хто; шкодник хто «бедокур кто; проказник кто; шалун кто; шкодник кто»)

Збіг; Збіг обставин (співпадіння обставин «совпадение обстоятельств»)

Збіговисько кого (зборище кого «зборище кого»)

Збіднити кого; Зубожити кого (довести до бідності кого «довести до бедности кого»)

Збіднюватися; Удавати бідного (прикидатися бідним «прикидываться бедным»)

Збільшений показник чого (укрупнений показник чого «укрупненный показатель чего»)

Збільшувати кількість чого (підвищувати кількість чого «повышать количество чего»)

Збірна України з футболу (збірна України по футболу «сборная Украины по футболу»)

Збірня чого (пункт прийому чого; прийомний пункт чого «пункт приема чего; приемный пункт чего»)

Збіса кепсько кому (справи геть погані в кого «дела совсем плохи у кого»)

Збіса смачно! (чорт забирай, смачно! «чертовски вкусно!»)

Зблізька (з близької відстані; з близької перспективи «с близкого расстояния; с близкой перспективы»)

Зблід хто; Змарнів хто; І не пізнати кого; Мов з хреста знятий хто; Пополотнів хто; Сам на себе не схожий хто
(лица нема на кому «лица нет на ком»)

Збожево́лити (зійти з розуму «сойти с ума, лишиться рассудка»)

Збо́ку видніше (зі сторони видніше «со стороны виднее»)

Збо́чувати (ухилиятися вбік «уклоняться в сторону»)

Зброя́р хто (оружейник *хто* «оружейник *кто*»)

Зброя́рство (збройна справа «вооруженная дело»)

Збуде́нити (погрузнути в житейських буднях «погрязнуть в житейских буднях»)

Збу́дний за́пах (хвилюючий запах «волнующий запах»)

Збу́тися поса́ди (втратити місце роботи «лишиться места работы, потеряет место работы»)

Збу́тися турбо́т (позбутися занепокоєння «избавиться от беспокойства»)

Зважа́ти на трудо́щі (враховувати труднощі «учитывать трудности»)

Зважа́ючи на все; Як ви́дно з усьо́го (судячи з усього, судячи по всьому «судя по всему»)

Зважа́ючи на клопота́ння чие (внаслідок клопотання *чийого* «следствие ходатайства *чьего*»)

Зважа́ючи на протири́ччя (з огляду на протири́ччя «в виду противоречия»)

Зважа́ючи на ска́зане; Тому́; Че́рез те (зважаючи на викладене, внаслідок викладеного «ввиду изложенного, вследствие изложенного»)

Зважа́ючи на те, що... (судячи з того, що... «судя по тому, что...»)

Зва́жити ша́нси чий (прикинути шанси *чий* «прикинуть шансы *чьи*»)

Зва́житися на що; Нава́житися на що (зібратися з духом; взяти на себе сміливість «собраться с духом; взять на себя смелость»)

Зва́житися вда́рити кого (наважитися на удар; наважитися нанести удар *кому* «отважиться на удар; решиться нанести удар *кому*»)

Зва́лисько; Зва́лище (свалка «свалка»)

Зва́рювальник хто (зварщик *хто* «сварщик *кто*»)

Зва́тися; Ма́ти на́зву (носити назву «носить название»)

Зва́тися; Назива́тися (носити ім'я «носить имя»)

Звелича́ння кого, чо́го; Звеличува́ння кого, чо́го (возвеличення *кого, чо́го* «возвеличение *кого, чего*»)

Зверніться в довідку!

Зверніться в довідку! (зверніться у справочну! «обратитесь в справочную!»)

Звертати на кого; Робіти офірного цапа з кого; Робіти цапа-відбувайла з кого (валити вину на кого; зводити провину на кого, звалювати провину на кого; звалювати вину на кого; вішати всіх собак на кого; робити крайнім кого; переводити стрілки на кого; котити бочку на кого «валить вину на кого; взводить вину на кого, взваливать вину на кого; свалювати вину на кого; вешать всех собак на кого; делать крайним кого; переводить стрелки на кого; катить бочку на кого)

Звертатися телефоном до кого (звертатися по телефону до кого «обращаться по телефону к кому»)

Звѣрхній хто; Згїрдний хто; Погѣрдливий хто (високомірний хто «высокомерный кто»)

Звеселіти (стати веселішим «стать веселе»)

Звести віч-на-віч кого (поставити обличчям до обличчя кого «поставить лицом к лицу кого»)

Звѣсти на манівці кого (збити зі шляху кого «сбить с пути кого»)

Звести нанівець що; Ударемнити що (звести до нуля що «свести к нулю что»)

Звестися з-за столу (встати з-за столу «встать из-за стола»)

Звестися навшпінки; Зіп'ястися навшпінки, Зіп'ятися навшпінки; Стати на пальчики (встати на ципочки «встать на цыпочки»)

Звѣчора; Увѣчїр (з вечірнього часу; напередодні вечором, напередодні увечері «с вечернего времени; накануне вечером»)

Звивати гніздечко (вити гніздечко «вить гнездышко»)

Звівина (ізвила «извила»)

Звіклий хто, до чого (привикший хто, до чого «привыкший кто, к чему»)

Звікнути до чого; Звікнутися з чим (привикнути до чого «привыкнуть к чему»)

Звинуватити кого (пред'явити обвинувачення кому; покласти вину на кого «предъявить обвинение кому; возложить вину на кого»)

Звитяжець хто (переможець хто «победитель кто»)

Звитяжний вояк хто (доблесний воїн хто «доблестный воин» кто)

Звичайна річ (діло житейське «дело житейское»)

Звичайнісінький (самий звичайний «самый обычный»)

Звичайно; Звісна річ; Звісно; Зрозуміло; Певна річ; Ясна річ (конешно; слів нема; ясне діло, понятне діло «конечно; слов нет; ясное дело, понятное дело, известное дело»)

Звічка (привичка; повадка «привычка; повадка»)

Звічна річ що; Не дивина́ що (не рідкість *що* «не редкость *что*»)

Звічним робом; Як зазвічай (у звичному порядку «в привычном порядке, обычным порядком»)

Звідки вам прийшло? (з чого ви взяли? «с чего вы взяли?»)

Звідкімога (звідки лише можливо «откуда только возможно»)

Звідкись-інде (з якогось іншого місця «из какого-нибудь другого места»)

Звідкіль?; Звідки? (з якого місця? «с какого места?»)

Звідси; Звідсіля; Звідсіль (з цього місця «с этого места»)

Звідси впливає, що... (з цього слідує, що... «из этого следует, что...»)

Звідси й... (у результаті цього й... «в результате этого и ...»)

Звідтам; Звідти; Звідтіля; Звідтіль (з того місця «с того места»)

Звіритися кому (відкрити душу *кому* «открыть душу *кому*»)

Звіритися кому, на кого (звірити свою долю *кому* «вверить свою судьбу *кому*»)

Звóдини (очна ставка «очная ставка»)

Зволікати; Зимувати на кожному слові; Котá м'яти в мішку; Тягти Сірка за хвіст (тягнути час; тягнути резину «тянуть время; тянуть резину»)

Зволожувальний крем (зволожуючий крем «увлажняющий крем»)

Зворот чого (зворотний бік *чого* «обратная сторона *чего*»)

Зворохобити (збунтувати «взбунтовать»)

Зворухнутися (пошевельнутися «пошевельнуться»)

Зворушливий прояв чого (хвилюючий прояв *чого* «волнующее проявление *чего*»)

Зворушувати кого; Розчулювати кого (брати за душу *кого*, брати за серце *кого* «брать за душу *кого*, брать за сердце *кого*»)

Згадувати

- Згадувати** *кого, що* (вспоминати *кого, що* «вспоминать *кого, что*»)
- Зганьбїтися; Ізганьбїтися; Оганьбїтися** (опозоритися «опозориться»)
- Згідливий** *хто* (зговорчивий *хто* «сговорчивый *кто*»)
- Згідно** *з чим* (згідно *чого*, згідно *чому*, згідно *до чого* «согласно *чего, согласно чему*»)
- Згідно графіку виконання робіт** (по графіку виконання робіт «по графика выполнения работ»)
- Згідно з інформацією** (згідно інформації «согласно информации»)
- Згідно з постановою** (згідно постанови «согласно постановлению»)
- Згідно з розпорядженням** (згідно розпорядження «согласно распоряжения»)
- Згідно з чинним законодавством** (згідно діючого законодавства «согласно действующему законодательству»)
- Зглибока** (з глибини «из глубины»)
- Згода!** (по руках!; так і бути! «по рукам! так и быть!»)
- Згоден** *хто* (согласний *хто* «согласен *кто*»)
- Згджуватися** (виявляти згоду «изъявлять согласие»)
- Зголоджений** *хто* (проголодавший *хто* «проголодавший *кто*»)
- Зголюсїтися** (виразити бажання «выразить желание»)
- Зголюсїтися до чого** (висловити бажання взяти участь у *чому* «выразить желание принять участие в *чем*»)
- Згорбатїти** (стати горбатим «стать горбатым»)

Згорїла хїжка, згорїла книжка – нічим ворожїти *кому*;
Клямка запала у кого; Маком сїв хто; Немá тиєї драбїнки,
щоб до нєба долїзти; Оттепєр нї до тóргу, нї до жїнки
кому; Поживївся, як пес макогóном хто, чим (нічим крити
кому «нечем крыть *кому*»)

- Згорнїти підручник** (закрити підручник «закрыть учебник»)
- Згорнїтися клубóчком** (звернутися калачиком «свернуться калачиком»)
- Згóрточок чого** (зверточок *чого* «сверточек *чего*»)
- Згорьóваний** *хто* (опечалений *хто*; в печалї *хто* «опечаленный *кто*;
в печали *кто*»)
- Згрáя** *кого* (стая *кого* «стая *кого*»)
- Згрўба ка́жучи** (грубо кажучи «грубо говоря»)
- Згўба** (погибель «погибель»)
- Згўщик** (згушонка «сгушонка»)
- Зганджувáти що** (забракувати *що* «забраковать *что*»)
- Здавáння крóві** (здача кровї «здача крови»)

- Здавати квартири** (займатися здачею квартир «заниматися сдачей квартир»)
- Здаватися на кого; Покладатися, мов на твердій мур на кого; Цілком звірятися на кого** (як на кам'яну гору надіятися *на кого* «как на каменную гору надеяться *на кого*»)
- Здається, ніче...** (виникає враження, ніби... «возникает впечатление, будто...»)
- Здається; Неніче** (кажись «кажись»)
- Здалося кому, що** (показалося кому, що «показалось кому, что»)
- Здвиг** (героїчне діяння «героическое деяние»)
- Здімїти** (розвіятися як дим «рассеяться как дым»)
- Здірство** (вимагательство «вымогательство»)
- Здичавів хто** (одичав *хто* «одичал кто»)
- Здіймати бучу** (безчинствувати; буйствувати «бесчинствовать; буйствовать»)
- Здійняти галас** (закатати істерику «закатать истерику»)
- Здійснювати що** (втілювати в життя *що*; перетворювати в життя *що* «воплощать в жизнь *что*; превращать в жизнь *что*»)
- Здійснювати політику** (проводити політику «проводит политику»)
- Здобич** (добича «добыча»)
- Здобувач наукового ступеня** (пошукач наукового ступеня «соискатель ученой степени»)
- Здобути звання** (отримати звання «получить звание»)
- Здобути освіту** (отримати освіту «получить образование»)
- Здобути перемогу над ким, чим** (отримати перемогу *над ким, чим* «одержать победу *над кем, чем*»)
- Здобутий мукою** (вистражданий «выстраданный»)
- Здогад** (догадка; припущення «догадка; предположение»)
- Здоровий глузд берé гóру** (здоровий смисл переважає «здравый смысл преобладает»)
- Здоровіти; Одужувати** (виздоровлювати, поправлятися «выздоровливать, поправляться»)
- Здоровкатися з ким** (здороватись з *ким* «здороваться с кем»)
- Здригну́тися** (вздогнуту «вздогнуть»)
- Здувати порошоки з кого; Здувати порохи з кого** (сюсюкати біля *кого*; боготворити *кого* «сюсюкать около *кого*; боготворить *кого*»)
- Здужати що; Здужати зробити що; Подужати що** (бути в стані зробити *що*; бути в силах зробити *що* «быть в состоянии сделать *что*; быть в силах сделать *что*»)
- Здурів хто** (сп'ятив *хто* «спятил кто»)

Здурніти

Здурніти; Подурнішати (дурним зробитися «глупым сделаться»)

Зелена́ве по́ле (зеленувате поле «зеленоватое поле»)

Зелений за́тишок (злачне місце «злачное место»)

Земельна діля́нка (земельний участок «земельный участок»)

Земля́к хто; Кра́йнини хто (співвітчизник *хто* «соотечественник *кто*»)

Зжо́вклий а́ркуш папе́ру; Пожо́вклий а́ркуш папе́ру (пожовтівший лист паперу «пожелтевший лист бумаги»)

Зжу́жмлене ря́днó (скомкане одіяло «скомканное одеяло»)

Ззо́вні; Іззо́вні (з зовнішнього боку «с внешней стороны»)

Зі́зом диві́тися на ко́го; Зі́ркати зі́зом на ко́го; Кри́вим о́ком диві́тися на ко́го; Кри́вим о́ком погляда́ти на ко́го (дивитися боком *на ко́го*; косо дивитися *на ко́го* «глядеть боком *на ко́го*; косо смотреть *на ко́го*»)

ЗИМА́

Зима́ мину́ла; Зима́ пере́йшла́ (зима пройшла «зима прошла»)

І на пса при́йде́ зима́; Зна́йдеться вуздéчка на ко́го (знайдеться управа *на ко́го*; одізвуться вовкові овечі слізки «найдеться управа *на ко́го*; отольються волку овечьи слезки»)

Лю́та зима́ (сурова зима «суровая зима»)

Напри́кінці зими́ (на кінець зими «к концу зимы»)

Перева́жно пану́є зима́ де (зима займає більшу частину року *де* «зима занимает большую часть года *где*»)

Потяга́є зимо́ю (віє холодом «веет холодом»)

Упродо́вж зими́ (на протязі зими «на протяжении зимы, в продолжение зимы»)

Зимува́ти (проводити зиму «проводить зиму»)

Зі́ркати зі́зом (косити очима «косить глазами»)

Зі́ркати на годинни́ка (поглядати на годинник «поглядывать на часы»)

Зі́ркати на́всібі́ч (поглядати по сторонах «поглядывать по сторонам»)

Зі́ркнути на ко́го, що́; Скі́нути о́ком на ко́го, що́; Скі́нути по́глядом на ко́го, що́ (кинути погляд *на ко́го, що́* «бросить взгляд *на ко́го, что́*»)

Зиск (вигода; виручка «выгода; выручка»)

Зискува́ти на чо́му, з чо́го (отримувати вигоду з *чо́го* «извлекать выгоду *из чего́*»)

Зичливець *хто* (доброзичливець *хто* «доброжелатель *кто*»)

Зичливий *хто, до кого*; **Прихильний** *хто, до кого*; **Приязний** *хто, до кого* (благосклонний *хто, до кого* «благосклонный *кто, к кому*»)

Зі світа зглядити *кого*; **Зі світу звести** *кого*; **Із світу зглядити** *кого*; **Стёрти на поро́х** *кого* (стерти з лица землі *кого* «стереть с лица земли *кого*»)

Зі свічкою в руках не знайти *кого, чого*; **І вдень зі свічкою не знайдеш** *кого, чого*; **І в світі, і в білому, не знайдеш** *кого, чого*; **Удень з каганцем не відшукáеш** *кого, чого* (днем з вогнем не знайти *кого, чого* «днем с огнем не найти *кого, чего*; днем с огнем не сыщешь *кого, чего*»)

Зі сказаного впливає (зі сказаного слідує «из сказанного следует»)

Зі страху́ (через боязнь «из-за боязни»)

Зібгане що (у зім'ятому вигляді *що* «в скомканном виде *что*»)

Зібганий; Зіжма́каний; Зім'я́тий (скомканий «скомканый»)

Зібра́вся хто, куди (намірився *хто, куди* «намерился *кто, куда*»)

Зібра́ти себе до́купи; Опанува́ти себе́ (взяти себе в руки «взять себя в руки»)

Зігнісь і підійми! (валяється під ногами *в кого, що* «валяется под ногами у *кого, что*»)

Зігра́ти надійніше (зіграти більш надійно «сыграть более надежно»)

Зіжма́каний кла́птик папе́ру (скомканий клочок паперу «скомканый клочок бумаги»)

Зійти́ на злочі́нство (докотитися до злочину «докатиться до преступления»)

Зійти́ на мані́вці; На слизьке́ ста́ти (ступити на слизький шлях; встати на слизький шлях «ступит на скользкий путь»)

Зійшло́ на ніна́що що; Зійшло́ наніве́ць що; Пішло́ помі́ж пальця́ми що; Пішло́ псо́ві під хві́ст що (пішло насмарку *що* «пошло насмарку *что*»)

Зімлї́ти (упасти в обморок «упасть в обморок»)

Зіні́ця; Чолові́чок (зрачок «зрачок»)

Зіпсо́вані проду́кти; Зіпсу́ті проду́кти (іспорчені продукти «испорченные продукты»)

Зіпсува́ти що (привести в непридатність *що* «привести в негодность *что*»)

Зіпсува́ти кров

Зіпсува́ти кров кому (вивести з рівноваги *кого* «вывести из равновесия *кого*»)

Зіпсува́тися (спортитися «испортиться»)

Зі́р погі́ршується в кого (зі́р падає *в кого* «зрение падает *у кого*»)

Зі́рва́ти бунт (підняти бунт «поднять бунт»)

Зі́рва́ти машкару́ з кого (зі́рвати маску з *кого*; вивести на чисту воду *кого* «сорвать маску *с кого*; вывести на чистую воду *кого*»)

Зі́ставля́ти да́ні (співставляти дані «сопоставлять данные»)

Зіштовхну́тися чо́лом до чо́ла з ким (зіткнутися лоб в лоб з *ким* «столкнуться лоб в лоб *с кем*»)

Зі́щу́литися; Ску́литися (з'їжачитися «съежиться»)

З'ї́сти усма́к що (з'ї́сти з апетитом *що* «съест с аппетитом *что*»)

Зла́маний (зломаний «сломанный»)

Зламáти прися́гу (порушити присягу «нарушить присягу»)

Злесті́ти кого (обійти лестощами *кого* «обойти лестью *кого*»)

Зли́годні (великі життєві труднощі, тяжке життя «большие жизненные трудности; тяжелая жизнь»)

Злида́рити (випрошувати *у кого, що*; попрошайнічати «выпрашивать *у кого, что*; попрошайничать»)

Зли́дні (ніщета «нищета»)

Зли́дні обля́гли кого; Зли́дні обсі́ли кого (бідність здолала *кого* «бедность одолела *кого*»)

Злі́сно (злосно «злосно»)

Злові́сно; Зловоро́же; Лихові́сно (зловіще «зловеще»)

Зловжива́ти чим (злоупотребляти *чим* «злоупотреблять *чем*»)

Зловжі́ток чим; Зловжиття́ чим; Надужива́ння чим; Надужиття́ чим (зловживання *чим* «злоупотребление *чем*»)

Злові́ти на гачо́к кого (піймати на вудочку *кого* «поймать на удочку *кого*»)

Зловмі́сно (злонамірено «злонамеренно»)

Зловті́ха (злорадство «злорадство»)

Злоду́га хто (ворюга *хто* «ворюга *кто*»)

Злоду́жка хто (ворішка *хто* «воришка *кто*»)

Зло́мник хто (взломщик *хто* «взломщик *кто*»)

Злораді́ти (злорадствувати «злорадствовать»)

Злості́вець хто (недоброзичливець *хто*; сповнений зла *хто*; сповнений злості *хто* «недоброжелатель *кто*; полон зла *кто*; полон злобы *кто*»)

Злочінець *хто*; **Лиходій** *хто*; **Лиходумець** *хто* (зловмисник *хто*
«злоумышленник *кто*»)

Змагання з веслування (змагання по греблі «соревнование по гребле»)

Змагання зі стрільби (змагання по стрільбі «соревнования по стрельбе»)

Змálку (в дитинстві «в детстве»)

Змарніти (похудати на лиці «похудеть в лице»)

Зметикувати на трьох (сообразити на троїх «сообразить на троих»)

Зміїтися (звиватися «извиваться»)

Зміна оточення (зміна обстановки «смена обстановки»)

Змінити пісеньку (змінити пластинку «сменить пластинку»)

Змінитися на виду (перемінитися на лиці «перемениться в лице»)

Змінитися на лиці (змінитися в лиці «измениться в лице»)

Зміркувати (сообразити «сообразить»)

Змістом (по змісту, за змістом «по содержанию»)

Зміцнити свої позиції (укріпити свої позиції «укрепить свои позиции»)

Зміцнювальний рózчин (зміцнюючий розчин «укрепляющий раствор»)

Змішані з різного тіста *хто* (не одного поля ягоди *кто* «не одного поля ягоды *кто*»)

Змішати з болотом кого (затоптати в болото *кого* «затоптать в грязь *кого*»)

Змішувач (смесітель «смеситель»)

Змóбитися з ким (бути у змові з *ким* «состоят в сговоре с *кем*»)

Змовлятися потайки з ким; Змовлятися пóтайці з ким (зговорюватися тайком з *ким* «сговариваться тайком с *кем*»)

Змогтіся на що (зібратися з силами «собраться с силами»)

Змо́кнути (промокнути «промокнуть»)

Змо́кнути до рéшти; Змо́кнути до рубця́; Змо́кнути до рúбчика; Змо́кнути до цúрки; Змо́кнути як хлющ, Змо́кнути як хлюща; Змокріти на хлющ (промокнути до кісток; промокнути до нитки; промокнути з голови до ніг «промокнуть до костей; промокнуть до нитки; промокнуть с головы до ног»)

Зму́чений *хто* (уставший *кто* «уставший *кто*»)

Зму́шений *хто*; **Приму́шений** *хто*; **Приневóлений** *хто* (виму́жений *кто* «вынужденный *кто*»)

Зму́шувати кого; Приму́шувати кого; Сілувати кого (виму́ждати *кого*; заставляти *кого*; принуждати *кого* «заставляют *кого*; принуждать *кого*»)

Знавець *хто* (знаток *кто* «знаток *кто*»)

Знадвірний вхід

Знавіснілий хто; Осатанілий хто; Розлю́чений хто; Скажéний хто; Шалéний хто (бешений хто «бешеный кто»)

Знадвірний вхід (наружний вхід «наружный вход»)

Знадвору (з зовнішнього боку приміщення; з двору «с внешней стороны помещения; со двора»)

Знає що до чо́го хто (знає свою справу хто «знает свое дело кто»)

Знай коби́ло, де брика́ти (коли не пиріг, то й не пирожися «когда не пирог, то и не пирожися»)

Знай робіть хто, що (то і діло робить хто, що «то и дело делает кто, что»)

Знай собі́ (не зважаючи ні на кого, що; не дивлячись ні на кого, що «несмотря ни на кого, что»)

Знай ходіти суди́-туди́ (походжати взад і вперед «рассказывать взад и вперед»)

Зна́йда хто (дитина-підкидьок хто «ребенок-подкидыш кто»)

Знайомий хто, чий (знакомий хто, чий «знакомый кто, чей»)

Зна́йся кінь з конéм, а віл з волóм; Зна́йся свиня́ з свинéю, а рівня́ з рівне́ю; Кінь волóві не па́ра; Кінь з конéм, віл з волóм, а свиня́ об тин, коли́ нема́ з ким; Чеші́ся кінь з конéм, а віл з волóм; Шóрник світнику не товáриш (гусь свині не товариш «гусь свинье не товариш»)

Знайті своé віддзерка́лення у чому (знайти своє відображення у чому «найти свое отражение в чем»)

Знайшов дурних! (так я тобі й повірив! «так я тебе и поверил!»)

ЗНАК

І зна́ку не подати (і виду не подати «и вида не подать»)

Нема́ й знаку́ чо́го (не видно і сліду чо́го «не видно и следа чего»)

У знак протéсту (на знак протесту «в знак протеста»)

Це недóбрый знак (це не до добра «это не к добру»)

Що воно́ за знак?; Що воно́ такé? (що б це значило? «что бы это значило?»)

Знамéно́; Корогва́; Пра́пор; Хоругва́ (знам'я «знамя»)

Зна́ний художник *хто* (маститий художник *хто* «маститый художник *кто*»)

Знаско́ку; На́скоком (з нальоту «с налета»)

Зна́ти; Либо́нь; Ма́буть (як видно; по видимості «как видно; по видимости»)

Зна́ти з до́свіду *що* (знати по досвіду *що* «знать по опыту *что*»)

Зна́ти з на́зви *що* (знати по назві *що*, знати за назвою *що* «знать по названию *что*»)

Зна́ти зась; Поводі́тися, як нале́жить (знати своє місце «знать свое место»)

Зна́ти, чо́го ва́рте *що* (знати ціну *чому* «знать цену *чему*»)

Знати, чо́го ва́ртий *хто* (знати ціну *кому* «знать цену *кому*»)

Зна́ти, як облупленого ко́го; Зна́ти, як облуплену овечку ко́го; Зна́ти як свої́ п'ять п'ю́чок ко́го (бачити наскрізь *кого*; знати, як своїх п'ять пальців *кого*; знати вздовж і впоперек *кого* «видеть насквозь *кого*; знать, как свои пять пальцев *кого*; знать вдоль и поперек *кого*»)

Зна́тимеш! (буде тобі! «будет тебе!»)

Зна́тимеш, почі́м в Тростя́нці гребі́нці! (будеш знати Кузькіну маму! «будешь знать Кузькину мать!»)

Зна́тися з ким (водити знайомство з *ким* «водить знакомство с *кем*»)

Зна́тися на чо́му; Розу́мітися на чо́му (знати толк *в чо́му*, розуміти толк *в чо́му*; розбиратися *в чо́му*; смислити *в чо́му* «знать толк *в чем*, понимать толк *в чем*; разбираться *в чем*; смислить *в чем*»)

Зна́тник *хто*; **Характе́рник** *хто*; **Чаклу́н** *хто*; **Чарі́вник** (колдун *хто*; кудесник *хто* «колдун *кто*; кудесник *кто*»)

Знахабні́ти (обнагліти; «обнаглеть»)

Зна́хідка (находка «находка»)

ЗНА́ЧЕННЯ

Важли́ве зна́чення (немаловажне значення «немаловажное значение»)

Виня́тко́ве зна́чення (виключне значення «исключительное значение»)

Надава́ти зна́чення *кому, чо́му* (придавати значення *кому, чо́му* «придавать значение *кому, чему*»)

У то́чному зна́ченні сло́ва; Дослі́вно (буквально; у строгому смислі слова; слово в слово «буквально; в строгом смысле слова; слово в слово»)

У якому значенні? (у якому смислі? «в каком смысле?»)

Значливо (багатозначно «многозначительно»)

Значний обсяг знань (значний об'єм знань «значительный объем знаний»)

Значний по́ступ (великий крок вперед «большой шаг вперед»)

Значно більше *кого, чого*; **Суттєво більше** *кого, чого* (на порядок більше *кого, чого*; куди більше *кого, чого*; в рази більше *кого, чого* «на порядок больше *кого, чего*; куда больше *кого, чего*; в разы больше *кого, чего*)

Значно вище *що*; **Суттєво вище** *що* (на порядок вище *що*; на голову вище *що* «на порядок выше *что*; на голову выше *что*)

Значно дешівше *що*; **Суттєво дешівше** *що* (на порядок дешевше *що*; куди дешевше *що*; в рази дешевше *що* «на порядок дешевле *что*; куда дешевле *что*; в разы дешевле *что*)

Значно залежати від *кого, чого* (багато в чому залежати *від кого, чого* «во многом зависит *от кого, чего*)

Значно краще *що* (далеко краще *що* «гораздо лучше *что*)

Значно кращий (в рази кращий «в разы лучший»)

Значно нижче *що* (на порядок нижче *що* «на порядок ниже *что*)

Значно переважа́ти *кого* (великою мірою переважати *кого* «во многом превосходить *кого*)

Значно ширше тлумачення *чого* (значно більш широке тлумачення *чого* «значительно более широкое толкование *чего*)

Значу́щий (значимий «значимый»)

Значу́чість *кого, чого* (значимість *кого, чого* «значимость *кого, чего*)

Знебо́лити *кого* (зменшити біль *кому*; зняти біль *кому*; зм'якшити біль *кому*; полегшити біль *кому*; «уменьшить боль *кому*; снять боль *кому*; ; смягчить боль *кому*; облегчить боль *кому*)

Знева́га (зневаження «пренебрежение»)

Зневажа́ти *кого* (виявляти неповагу *до кого* «проявлять неуважение *к кому*)

Зневі́ра (безнадійність «безнадежность»)

Зневі́рений *хто* (втративший віру *хто* «потерявший веру *кто*)

Зневі́ритися (втрапити надію; скласти руки «потерять надежду; сложить руки»)

Зневі́ритися *в кому, чому* (втрапити віру *в кого, що*; втрапити довіру *до кого, чого* «утратить доверие *к кому, чему*, потерять доверие *к кому, чему*, потерять веру *в кого, что*)

Знего́да; Него́да (непогода «непогода»)

Знего́ди; Негара́зди (невзгоди «невзгоды»)

- Знежирене молоко** (обезжирене молоко «обезжиренное молоко»)
Знемóга; Знесíлля (ізнеможення «изнеможение»)
Знемóги немáє кому (не знає втоми *кто* «не знает усталости *кто*»)
Знеосóбитися (обезличитися «обезличиться»)
Знеосóблений хто (обезличений *кто* «обезличенный *кто*»)
Знеохóтитися до чого; Розохóтитися до чого (втратити охоту *до чого* «потерять охоту *к чему*»)
Знепритóмніти; Зомліти (впасти в обморок; втратити свідомість «упасть в обморок; потерять сознание; лишиться чувств»)
Знерідка трапляється що (нерідко буває *що* «нередко бывает *что*»)
Знерухóмити кого (зробити нерухомим *кого* «сделать неподвижным *кого*»)
Знерухóмити (впасти у ступор «впасть в ступор»)
Знесíлення (упадок сил «упадок сил»)
Знеслáвити родину (опозорити честь фамілії «опозорить честь фамилии»)
Знехотя; З нехíттю; Неохóче (неохотно, з неохотою «неохотно, с неохотой»)
Знечу́лення (обезболення «обезболивание»)
Знечу́лити кого (зробити обезболення *кому* «сделать обезболивание *кому*»)
Зні́жка (скидка «скидка»)
Зніклий бéзвісти хто; Пропáлий бéзвісти хто (пропавший безвісті *кто* «пропавший без вести *кто*»)
Знікна тóчка (зникаюча точка «исчезающая точка»)
Знікóма тíнь (зникаюча тінь «исчезающая тень»)
Зникóмий вид тварин (зникаючий вид тварин «исчезающий вид животных»)

Зні́шка; Кра́дьки; Крадько́емці; Крадькомá; Нішком; Нішком-тішком; Ніщечком; Покрада́емці; Покрадомá; Пóкрадьки; Пóтай; Пóтай Бóга, щоб чорт не знав; Подáлі від чужих очей; Пота́емки; Пота́емне; Пота́емно; Пота́емці; Пота́енці; Пóтайки; Потайко́м; Пóтайно; Пóтайці; Спóтайна; Спóтайня; Спóтання; Спóтиньга; Та́емно; Тайко́м; Тайкомá; Тíхою са́пою; Тихце́м; Тішком; Тішком-нішком; Тіщечком-ніщечком (втайні; втихаря; ісподтішка; втихомолку; украдкою; щоб інші не бачили; подалі від стороннього ока «втайне; втихаря; ісподтишка; втихомолку; украдкой; чтобы другие не видели; подалее от посторонних глаз»)

Знищити в зародку

Знищити в зародку що (в корені присікти *що* «в корне пресечь *что*»)

Знімальний майданчик (зйомочна площадка «съёмочная площадка»)

Знімаю перед Вами капелюха! (скидаю перед Вами шапку! «снимаю перед вами шляпу!»)

Знічів'я (від нічого робити; від безділля «от нечего делать; от безделья»)

Знічувати кого (смущати *кого* «смущать *кого*»)

Зно́ву (оп'ять «опять»)

Зно́ву в лаві хто (знову в строю *хто* «снова в строю *кто*»)

Зно́ву весті перёд (повернути собі перший рядок у турнірній таблиці «возвратит себе первую строку в турнирной таблице»)

Зно́ву взятися до свого́ (знову прийнятися за своє «снова приняться за свое»)

Зно́ву ж такі (оп'ять же, оп'ять такі «опять же, опять таки»)

Зно́ву потвєрдити що; Узайве потвєрдити що; Упєвнитися в чому (зайвий раз переконатися *в чому* «лишний раз убедиться *в чем*»)

Зно́ву схібив хто (знову мимо «опять мимо»)

Зно́шення чого; Знос чого; Спрацюва́ння чого (ізнас *чого* «износ *чего*»)

Знуца́ння з кого, чого; Кепкува́ння з кого, чого (глумлення *з кого, чого* «глумление *с кого, чего*»)

Зняти слухавку (підняти телефонну трубку «поднять телефонную трубку»)

Зобов'язатися (взяти на себе зобов'язання «взять на себя обязательства»)

Зовні; З лиця; Назвєрх; На позір (на зовнішній вигляд, за зовнішнім виглядом, з зовнішнього вигляду, по зовнішньому вигляду «на внешний вид, по внешнему виду»)

Зовні; Назовні (снаружі «снаружи»)

Зовнішній; Надвірний (наружний «наружный»)

Зовсім випадково́ (по чистій випадковості «по чистой случайности»)

Зовсім зникло що (не залишилося і сліду *від чого* «не осталось и следа *от чего*»)

Зовсім не прб́сто що (далеко не просто *що* «далеко не просто *что*»)

Зодноманітнити що (зробити одноманітним *що* «сделать однообразным *что*»)

Зозу́лька; Со́нечко (божа корівка «божья коровка»)

Зозу́ля (кукушка «кукушка»)

Зойк; Крик; Ле́мент (вопль «воль»)

Зойкнути (скрикнути «вскрикнуть»)

- Зокре́ма; Та́кож і** (у тому числі «в том числі»)
- Золота́р хто** (золотих справ майстер *хто* «золотых дел мастер *кто*»)
- Золоти́й зли́вок** (золотой злиток «золотой слиток»)
- Золоти́ го́ри** (казкове багатство «сказочное багатство»)
- Зорепла́вець** (лунохід «луноход»)
- Зорова́ ома́на** (обман зору «обман зрєния»)
- Зосере́джений хто, на чому** (заточений *хто, на чому* «заточен *кто, на чем*»)
- Зостава́тися збо́ку чо́го** (залишатися непричетним до чо́го «оставаться непричастным к *чему*»)
- Зо́шит з біоло́гії** (зошит по біології «тетрадь по биологии»)
- Зо́шит у клі́тінку** (зошит у клітку «тетрадь в клетку»)
- З-пе́ред ві́ків** (з глибини віків «из глубины веков»)
- З-під па́лиці; Несамохі́ть** (з-під палки; не по своїй волі «из-под палки; не по своей воле»)
- З-по́між ко́го, чо́го; Се́ред ко́го, чо́го** (з числа ко́го, чо́го «из числа ко́го, *чего*»)
- З-по́між головні́х ве́рсій ско́єння зло́чину** (з числа головних версій скоєння злочину «из числа главных версий совершения преступления»)
- Зра́дити ко́го** (видати з головою ко́го «выдать с головой ко́го»)
- Зра́дитися пе́ред ким** (довіритися ко́му «довериться ко́му»)
- Зраді́лий хто** (радіючий *хто* «радующийся *кто*»)
- Зраді́ти** (возрадуватися «возрадоваться»)
- Зрадлі́вець хто; Зра́дник хто; Перекі́нчик хто** (ізмєнник *хто* «изменник *кто*»)
- Зра́нку; Зра́ння** (з самого ранку «с самого утра»)
- Зра́нку до смерку; Уде́нь і вночі́** (цілодобово, круглодобово «круглосуточно»)
- Зре́ктися відповіда́льності** (скласти з себе відповідальність «сложить с себя ответственность»)
- Зре́штою; Уті́м** (впрочім «впрочем»)
- Зрівнова́жити що́** (привести в рівновагу *що́* «привести в равновесие *что́*»)
- Зрі́дка трапля́ється що́** (рідко трапляється *що́*; рідко буває *що́* «редко случается *что́*; редко бывает *что́*»)
- Зробі́в з лемеша́ пши́к хто; Зробі́в з лемеша́ шва́йку хто** (вродила гора мишу; багато шуму з нічого «гора родила мышь; много шума из ничего»)
- Зробі́мо так!** (зробімо таким чином! «сделаем таким образом!»)

Зробити відповідним

Зробити відповідним що; Увідповіднити що; Узгодити що (привести у відповідність *що, до чого* «привести в соответствие *что, к чему*»)

Зробити внесок; Зробити вкладку (внести внесок «внести вклад»)

Зробити запис де (внести запис *куди* «внести запись *куда*»)

Зробити зводни (дати очну ставку «дать очную ставку»)

Зробити навпаки що (зробити наоборот *що* «сделать наоборот *что*»)

Зробити приємність кому; Утішити кого (доставити задоволення *кому* «доставить удовольствие *кому*»)

Зробити собі на безголів'я що (зробити на свою голову *що* «сделалать на свою голову *что*»)

Зробити цапа-відбувайла з кого; Зробити офірного цапа з кого (зробити крайнього з *кого* «сделать крайнего *с кого*»)

Зробити що завгодно задля кого, чого; Зробити все, що мога задля кого, чого (зробити все можливе *заради кого, чого* «сделать все возможное *ради кого, чего*»)

Зробити щось гарзд (зробити щось належним чином «сделать что-то должным образом»)

Зробити щось невлд (зробити щось неналежним чином «сделать что-то неправильно»)

Зробити як треба що (зробити як слід *що* «сделать как следует *что*»)

Зробімо що (давайте зробимо *що* «давайте сделаем *что*»)

Зробімо ось як! (зробімо ось яким чином! «сделаем вот каким образом!»)

Зробімо це не так! (зробімо це в інший спосіб, зробімо це по-іншому! «сделаем это по-другому!»)

Зробімо це так! (давайте зробимо це наступним чином! «давайте сделаем это следующим образом!»)

Зробімо це тріхи не так (зробімо це на дещо інших умовах «сделаем это на несколько других условиях»)

Зрозумілий текст (доступний текст «доступный текст»)

Зрозуміло кому, що (понятно *кому, що* «понятно *кому, что*»)

Зрозуміти кого, що (з розумінням віднестися *до кого, чого*; проявити розуміння *до кого, чого* «с пониманием отнестись *к кому, чему*; проявить понимание *к кому, чему*»)

Зруйнувати що (поставити хрест *на чому* «поставить крест *на чем*»)

Зручно вмощуйтесь!; Зручно розташуйтеся! (удобно розміщайтесь! «удобно располагайтесь»)

Зуби проїв хто, на чому; Зуби стер хто, на чому (собаку з'їв *хто, на чому* «собаку съел *кто, на чем*»)

Зубожілий хто (обнищавший *хто* «обнищавший *кто*»)

Зумісне; Зумісно; Навмісне (нарошно «нарочно»)

Зумовити що; Призвести до чого; Спричинити що (бути причиною чого; виступити причиною чого; послужити причиною чого; стати причиною чого; дати привід для чого; послужити приводом для чого; послужити виною чого; потягнути за собою що «бути причиною чого; виступити причиною чого; послужити причиною чого; стати причиною чого; дати повод для чого; послужити поводом для чого; послужити виною чого; повлечь за собою что»)

Зупиніти кого, що (остановити кого, що «остановить кого, что»)

Зупінка (остановка «остановка»)

Зурочити (зглазити «сглазить»)

Зусібіч (вправо і навкіс «вправь и вкось»)

Зустрінемося! (до зустрічі! «до встречи!»)

Зух хто; Хват хто (лихач хто «лихач кто»)

Зухвалець хто (наглець хто «наглец кто»)

Зухвалити; Мати відвагу (дерзати «дерзать»)

Зчеплення (сцепленіє «сцепление»)

Зчинілася колотнеча де, між ким (почалася потасовка де, між ким «началась потасовка где, между кем»)

З'ява (з'явлення «явление»)

З'явитися (появитися «появиться»)

З'ясувавши що (після з'ясування чого; по з'ясуванню чого «по выяснении чего, после выяснения чего»)

З'ясувати що (вияснити що «выяснить что»)

Й

Й не зворухнувся *хто* (і не шевельнувся *хто* «и не шевельнулся *кто*»)

Й незчувся *хто* (навіть не замітив *хто*, *чого* «даже не заметил *кто*, *чего*»)

Й святий скривиться, як йому допекті; Кóжне мóре бéрег маé;

І у нítки є кінéць (всьому є міра; усе має свою межу «всему есть мера; все имеет свой предел»)

Йдéться *кому* (фортунить *кому*; везе *кому* «везет *кому*»)

Йому не догодíш (він нічим не задоволений «он ничем не доволен»)

Йти за ким; Іті нáзирком за ким; Іті нáзирці за ким (іти слідом за *ким* «идти следом за *кем*, идти вслед за *кем*»)

І

І більш нічого (і нічого іншого «и ничего другого»)

І бровію не поворухнути (і оком не повести «и глазом не повести»)

І в слід не ступить хто, кому; І нігтя не вартий хто, чийого; Даліко, як кўцому до зайця кому, до кого; Де кўцому до зайця; Небо і земля хто, з ким; Тінню не скидається хто, на кого; Що кўцому до зайця кому, до кого; Як до неба присядки кому, до кого (не йде в жодне порівняння *хто, з ким*; і в підметки не годиться *хто, кому*; діаметральна протилежність *хто, з ким* «не идет ни в какое сравнение *кто, с кем*; и в подметки не годиться *кто, кому*; диаметральная противоположность *кто, с кем*»)

І викинути шкóдá, і нести вáжко що (як чемодан без ручки *що* «как чемодан без ручки *что*»)

І все такé; І такé інше; Тóщо (і так далі, і тому подібне «и так далее, и тому подобное»)

І вўсом не моргнути; І вўсом не повесті (не подати виду «не подать виду»)

І вўсом не повів хто (нуль уваги *від кого* «ноль внимания *от кого*»)

І гáдки не маé хто, про що; І за вўхом не свербїть кому; Навїть гáдки не маé хто, про що; Немáє ані наймéншої гáдки хто, про що (і не здогадується *хто, про що*; і думати забув *хто, про що*; і вухом не веде *хто*; не маé зеленого поняття *хто, про що*; і в ус не дуé *хто* «и не догадывается *кто, о чем*; и думать забыл *кто, о чем*; и ухом не ведет *кто*; не имеет никакого понятия *кто, о чем*; и в ус не дуёт *кто*»)

І дáлі (все ще «все еще»)

І дáлі листувáтися з ким (підтримувати переписку з *ким* «поддерживать переписку *с кем*»)

І додати нічого; Що й не кажїть (не те слово «не то слово»)

І за соломінку вхо́питься той, хто то́питься

І думки не було в кого, про що; І на думку не спало кому, що; Й на думку не спадало кому, що (і в думках не було в кого, чого «и в мыслях не было у кого, чего»)

І з ма́ком і з та́ком; Ко́лі гу́сто, а ко́лі й пу́сто; То з ма́ком, то з та́ком; Ча́сом з ква́сом, поро́ю з водо́ю (по-всякому буває, по-різному буває; по-всякому доводиться «по-всякому буває, по-разному бывает; по-всякому приходится»)

І за соломінку вхо́питься той, хто то́питься (порятунок потоплюючих – справа рук потоплюючих «спасение утопающих – дело рук утопающих»)

І квит (і ділу кінець «и делу конец»)

І кортіть і стра́шно; Так га́роче, а так бо́ляче (і хочеться і колется «и хочется и колется»)

І ку́рці но́сом ніде клю́нути де; Напха́лася ку́па люде́й куди; Наро́ду, як дим іде́ де; Не проштовхну́тися де; По́вно-повнісінько люде́й де; Тісня́ва така́, що й кієм не проти́снеш де; Тісня́ться, неначе хлі́б у печі́ хто, де; Як ма́чін у ма́ківці ко́го, де (битком набито ким, де; як оселедців у бочці кого, де; битком набилися люди куди, де; людей битком де «битком набито где; как сельдей в бочке кого, где; битком набились люди куда; людей битком где»)

І морквіно́ю в но́чви не вці́лить хто (зовсім ніякий хто «совсем никакой кто»)

І на ма́кове зе́рня неві́нний хто; І на ні́гтик неві́нний хто (і душею, і тілом невинний хто «ни душой, ни телом не виноват кто»)

І на пса при́йде́ зима́; Ми́нула́ся кото́ві ма́сничка; Не все в се́реду Пе́тра; Не довелось сви́ні на не́бо диві́тись; Нема́ тієї ку́рочки, що несла́ золоті́ яє́чка (не все котові масниця, буде й великий піст; минулася котові масничка «не все коту масленица, бывает и великий пост; прошла коту масленица»)

І на́решті... (і на кінець... «и наконец...»)

І на́тяку не було́ на що (навіть не пахло чим, де «даже не пахло чем»)

І не ночува́ло що, де (і близько не було чого, де «и близко не было чего, где»)

І не снів хто, про що (і не снилося кому, що «и не снилось кому, что»)

І не схамене́шся (не встиєш й оглянутися «не успеешь и оглянуться»)

І недарма (недаром же «недаром же»)

І новина-то така – бодай не чути; Люди накажуть, що й на вербі грюші ростуть; Люди чого не набрешуть; Не все те переймай, що до берега пристає; Не все те переймай, що за водою плыве; Не все те правда, що на весілі плещуть; Не всяка чутка – правда (не всякому слуху вір «не всякому слуху верь»)

І ось, маєш!; На тобі!; Ось тобі й маєш!; От тобі віз і перевіз! (ось тобі й на!, от тобі і на!; і тут на тобі! «вот те на!, вот тебе и на!; и тут на тебе!»)

І півгодини не минуло відколи... (не пройшло й півгодини відколи... «не прошло и полчаса с тех пор как...»)

І поготів; Надто; Тим паче; То більше (тим більше «тем более»)

І поготів; Поготів (і подавно; тим більше; вже не кажучи про... «и подавно; тем более; не говоря уже о...»)

І сам не гам, і другу не дам (ні собі ні людям «ни себе ни людям»)

І слід загів за ким; І слід запав за ким; І слід прохолів за ким; І сліду не кинув хто; І сліду не лишилося чийого; І чутка пропала про кого; Місце холодне після кого (і слід простив чий, і слід пропав чий; і слуху немає про кого; і кінці в воду «и след простыл чей, и след пропал чей; и слуха нет о ком; и концы в воду»)

І справді; Та й справді; Так отож (і в самому ділі «и в самом деле; и впрямь»)

І так (і без того «и без того»)

І так зле кому (і без того погано кому «и без того плохо кому»)

І так зле, і так недобре; І так погано, і сяк погано; Куди не кинь, то все навérх дірю; Куди обернеш, то все дірка звérху; Сюди кинь, туди кинь, то все голим на п'яти (куди не кинь – все клин; куди не кинь – всюди клин «куда ни кинь – все клин; куда ни кинь – всюду клин»)

І так стомлений

І так стомлений хто (і без того стомлений *хто* «и без того уставший *кто*»)

І те, й те; І те, й це (і те, і друге «и то, и другое»)

І то (причому «причем»)

І той, і цей (і той, і інший «и тот, и другой»)

І туди гáряче, і сюди бóляче; Між мóлотом і кова́длом хто; Хоч круть, хоч верть, як з обо́х боків товчу́ть; Як у лещáтах хто (між двома вогнями *хто*, між двох вогнів *хто*; вимушений обставинами *хто* «меж двух огней *кто*; вынужденный обстоятельствами *кто*»)

І тут бóляче, і там гáряче; Немá ра́ди з ким, чим; Немá ра́ди на кого, що; Хоч во́вком вий; Хоч голово́ю бійся; Хоч кричи́ прб́бі; Хоч круть, хоч верть; Хоч під грéблю; Хоч у во́ду (інакше не вийде *що*, по другому не вийде *що*; немає іншого виходу, іншого виходу нема; нічого не залишається; нічого не поробиш з *ким, чим* «іначе не получится *что*, по другому не получится *что*; нет другого выхода, другого выхода нет; ничего не остается; ничего не поделаешь *с кем, чем*»)

І це найголови́ше! (і це саме головне «и это самое главное»)

І цьо́го дово́лі (і цього буде достатньо «и этого будет достаточно»)

І які́ мені в ба́тька го́ре! (і що мені до того! «и что мне до того!»)

Іва́н-покива́н; Іване́ць-киване́ць (Ванька-встанька «Ванька-встанька»)

Іде́ на о́сiнь; Кладéться на о́сiнь; Наближа́ється о́сiнь; Надхо́дить о́сiнь; Осені́е (діло йде до осені «дело идет к осени»)

Іде́ться про ко́го, що́ (мова йде про *кого, що* «речь идет о *ком, чем*»)

Іде́ться про зиск ко́му, для ко́го (цікавить вигода *кого* «интересует выгода *кого*»)

Іде́ться про найважли́ше (мова йде про саме важливе «речь идет о самом важном»)

Іде́ться про те, що...; Річ у ті́м, що... (справа в тому, що... «дело в том, что ...»)

Іде́ться ті́льки про те, щоб... (справа тільки в тому, щоб... «дело только в том, чтобы...»)

Іді́ помале́ньку, доженéш і старéньку (тихіше їдеш, далі будеш; помалу їдь, далі заїдеш «тише едешь, дальше будешь; помалу едешь, дальше уедешь»)

Іграшка (ігрушка «игрушка»)

Із-за ро́гу напа́сти *на кого*; **Крадькомá напа́сти** *на кого*;
По́тай напа́сти *на кого*; **По́тайки напа́сти** *на кого* (з-за кута
напасти *на кого* «Із-за угла нападсть *на кого*)

Із запáсів (за рахунок резервів «за счет резервов»)

Із лішком вістачити чого, кому (буде цілком достатньо *чого, кому*
«будет вполне достаточно *чего, кому*)

Із-по́за лашту́нків (з-за куліс «Із-за кулис»)

Із по́пелу галушкі не вдаються; **Кóристі за два ша́ги,**
та й ті шерба́ті з кого, чого; **Кóристі катма́ з кого, чого**;
Кóристі, як з кúрки молока́, а з вербі петру́шки з кого,
чого; **Кóристі, як з ца́па во́вни з кого, чого**; **Кóристі, як з**
чо́рта сма́льцю з кого, чого (толку, що з козла молока з *кого,*
чого «толку, что с козла молока с *кого, чего*; как от козла – ни
шерсти, ни молока»)

Із свідчень самові́дців (по свідченнях очевидців «по показаниям
очевидцев»)

Із сповитка́ (з ранніх років «с ранних лет»)

Із цікавістю спостері́гати за ким, чим (з інтересом спостерігати *за*
ким, чим «с интересом наблюдать за *кем, чем*)

Ікло (клик «клык»)

Імла́; Мла; Мря́ка; Кури́ще (мгла «мгла»)

Імові́рність чого; Можли́вість чого; Пrawdопо́дібність чого (вірогід-
ність *чого* «вероятность *чего*)

Іна́кше (іншим чином, по-іншому «иным образом», «по-другому»)

Інакодúмець хто (інакомислячий *хто* «инакомыслящий *кто*)

Індічка (індюшка «индюшка»)

І́ншого крjóу хто; Не на́шого перá пта́шка хто; Не на́-
шого пі́р'я птах хто; Не то́го тіста книш хто (не нашого
поля ягода *хто* «не нашего поля ягода *кто*)

Іржа́

Іржа́ (ржавчина «ржавчина»)

Іскри́нка (іскорка «искорка»)

Істо́тні полі́пшення (суттєві вдосконалення «существенные усовершенствования»)

Істо́тно (істотним чином «существенным образом»)

Іти́ бездо́ріж; Іти́ мані́вцями; Іти́ навма́ння; Іти́ поза́вгорі́дно (без дороги йти; іти окольним шляхом, іти обхідним шляхом «без дороги идти; идти окольным путем»)

Іти́ горбо́ю (по горі іти «по горе идти»)

Іти́ до меті́ (добиватися цілі «добиваться цели»)

Іти́ за тако́ю ло́гікою (слідувати наступній логіці «следовать следующей логике»)

Іти́ ла́вою (йти суцільною масою «идти сплошной массой»)

Іти́ мі́стом (іти по місту «идти по городу»)

Іти́ на замі́рення з ким (іти на мирову з *ким* «идти на мировую с кем»)

Іти́ о́бертом (вертітися колесом «вертеться колесом»)

Іти́ перева́льцем (іти в розвалку «идти в розвалку»)

Іти́ по лі́каря (іти за лікарем «идти за врачом»)

Іти́ поза́ду (замикати ходу «замыкать шествие»)

Іти́ попі́дрұч з ким (іти під руку «идти под руку с кем»)

Іти́ поплі́ч з ким; Іти́ по́руч з ким (іти рядом з *ким* «идти рядом с кем»)

ї

Їда́льня (столова «столовая»)

Їдець *хто* (їдок *хто* «едок *кто*»)

Їдьмо до Ки́єва! (поїхали в Київ! «поехали в Киев!»)

Їж, ко́зо, лозу́, коли́ сіна нема́є (сиди біля моря та чекай погоди «сиди у моря да жди погоды»)

Їжа (їда «еда»)

Їздити ве́рхи *на кому* (поганяти *ким* «погонять *кем*»)

Їхати ве́рхи (їхати верхом «ехать верхом»)

Їхати до Ки́єва (їхати у Київ «ехать в Киев»)

Їхати залізни́цею (їхати залізною дорогою, їхати по залізній дорозі «ехать по железной дороге»)

Їхати кі́ньми (їхати на конях «ехать на лошадах»)

Їхати маши́ною (їхати на машині «ехать на машине»)

Їхати на за́купи (їхати за покупками «ехать за покупками»)

Їхати на при́ступці (їхати на підножці «ехать на подножке»)

Їхати тю́пки; Їхати тю́пцём (їхати риссю «ехать рысью»)

К

Каблу́чка; Персте́ник; Перстене́ць (кі́льце, ко́лечко «ко́льцо, ко́лечко»)
Кава́льчик *чого*; **Ски́бка** *чого*; **Шма́точок** *чого* (кусо́чок *чого* «кусо́чек
че́го»)

Ка́верза (підвох «подвох»)

Ка́вник; Кавни́ця; Кавни́чка (кофе́йник «кофе́йник»)

Кажі́ не кажі́; Як не є (що не говори «что ни говори»)

Кажу́ вам, до́сить! (кажу вам, достатньо! «говорю вам, достаточно!»)

Казано́к (котелок «котелок»)

Казати́ да́лі; Прова́дити да́лі (продовжувати говорити «продолжать
говорить»)

Казати́ так, як є (називати речі своїми іменами «называть вещи
своими именами»)

Казка́р *хто* (сказочник *хто* «сказочник *кто*»)

Кайдáни (кандали «кандалы»)

Кайдáнки (наручники «наручники»)

Калама́р *хто* (чорнильна душа *хто* «чернильная душа *кто*»)

Калі́чити *що*; **Ламáти** *що*; **Ні́вечити** *що*; **Пере́кру́чувати**
що; **Псува́ти** *що*; **Спотво́рювати** *що* (коверкати *що*; пере-
інакшувати *що* «коверкать *что*; переиначивать *что*»)

Калю́жа; Калаба́ня; Калаба́тина (лу́жа «лу́жа»)

Калькува́ти *кого, що* (копіювати *кого, що* «копировать *кого, что*»)

Каменувáти *кого* (закидати ка́мінням *кого* «закидать *камнями кого*,
забросать *камнями кого*»)

Каменя́р *хто*; **Му́ляр** *хто* (каменщик *хто*; кладчик *хто* «каменщик
кто; кладчик *кто*»)

Каменя́рня (каменоломня «каменоломня»)

Ка́мера на одно́го (камера-оди́ночка; оди́ночна камера «камера-
оди́ночка; оди́ночная камера»)

Камізе́лька (жилетка «жилетка»)

КАМІНЬ

Бути каменем на шії чийї; Бути тягарём для кого; Всістися на шию кому (бути обузою для кого «быть обузой для кого»)

Каміні; Каміння (камні «камни»)

Камінчик; Камінець (камішок «камешек»)

Камінь на серці у кого (гора на душі у кого «гора на душе у кого»)

Коштóвний камінь; Самоцвіт (дорогоцінний камінь «драгоценный камень»)

Наче камінь від серця відпав кому (ніби гора з плечей звалилася у кого «будто гора с плеч свалилась у кого»)

Як з каменя вітесаний хто (неповороткий хто «неповоротливый кто»)

Канáвка; Карвátка; Квáрта; Кíнва; Коно́вка; Кúхлик; Кúхоль (кружка «кружка»)

Канáрка (канарейка «канарейка»)

Канцеля́рське прила́ддя (канцелярські приналежності «канцелярские принадлежности»)

Капелю́х (шляпа «шляпа»)

Капелю́шок (шляпка «шляпка»)

Ка́пость (пакость «пакость»)

КАРА

Відбува́ти ка́ру (нести покарання «нести наказание»)

За ка́ру (у вигляді покарання «в виде наказания»)

Лю́та ка́ра (жорстоке покарання «жестокое наказание»)

На ка́ру за що (у покарання за що «в наказание за что»)

Найви́ща ка́ра (вища міра покарання, найвища міра покарання «высшая мера наказания»)

Під загро́зою ка́ри (під страхом покарання «под страхом наказания»)

Як ка́ра кому, за що (у вигляді покарання кому, за що; у покарання кому, за що «в виде наказания кому, за что; в наказание кому, за что»)

Карáтися до́корами сумлі́ння (каратися угризіннями совісті «караться угрызениями совести»)

Карбівня (монетний двір «монетный двор»)

Кардина́льно зміни́вся

Кардина́льно зміни́вся *хто* (змінився до непізнаваності *хто* «изменился до неузнаваемости *кто*»)

Ка́ртка (карточка «карточка»)

Ка́ртка прихі́льності (карточка лояльності «карточка лояльности»)

Карто́пля (картошка «картошка»)

Картя́р *хто* (картбюжник *хто* «картежник *кто*»)

Каси́рка *хто* (каси́рша *хто* «касси́рша *кто*»)

Кастру́ля (кастриуля «кастриуля»)

Катері́нка (шарманка «шарманка»)

Каті́вня (застінок «застенок»)

Катю́зі по заслу́зі (собаці – собача смерть; по заслугі покарано *кого* «собаке – собачья смерть; по заслугам наказан *кто*»)

Катю́зі по заслу́зі! (так йому й треба!; туди йому й дорога! «так ему и надо!; туда ему и дорога!»)

Ка́хель; Ка́хля (кафель «кафель»)

Кашке́т (фуражка «фуражка»)

Ква́питися; Поспіша́ти; Спіши́тися (спішити «спешить»)

Квапли́во; Нага́льно; На́спіх; На́спіхом; Нега́йно, Незага́йно; Ніби десь горі́ть; Поква́пливо; По́квапом; По́спіхом; По́хапки; По́хапцем; Поспіша́ючи; Поспі́шно; При́тьма́; При́тьма́м; При́хапцем; При́хапці; Спі́шно; Спо́хвату; У по́спіху; Хапа́ючись; Швидко́ма́ (в терміновому порядку; у пожежному порядку; спіша, спішачи; у спішці; впопихах; на швидку руку; на живу нитку; без найменшого зволікання «в спешном порядке; в пожарном порядке; спеша; в спешке; впопыхах; на скорую руку; на живую нитку; без малейшого отлагательства, незамедлительно»)

Кварти́ра з усіма виго́дами (квартира з усіма зручностями «квартира со всеми удобствами»)

Кварти́рка (форточка «форточка»)

Квитки́ мо́жна придба́ти де (білети продаються *де* «билеты продаются *где*»)

Квито́к (білет «билет»)

Кво́ла відмо́вка (гнила відмазка «гнилая отмазка»)

Кво́лий *хто* (слабкий здоров'ям *хто* «слабый здоровцем *кто*»)

Кéлих; Ча́ра (бокал «бокал»)

Кері́вна верхі́вка; Пані́вна ве́рства (правляча еліта; правляча верхівка «правлящая элита; правящая верхушка»)

- Керівна компанія** (керуюча компанія «управляющая компания»)
Керівник відділу хто (керуючий відділом *хто* «управляющий отделом *кто*»)
Кермо́ (руль «руль»)
Кермува́ти (рулювати, рулити «рулить»)
Керува́ти собою́; Панува́ти над собою́ (тримати себе в руках; володіти собою «держать себя в руках; владеть собой»)
Кидати що (бросати *що* «бросать *что*»)

Кидати слова́-поло́ву; Кидати слова́ми, як пес хвостом; Після тієї та зно́ву тієї; Пра́вити пусто́поро́жні тереве́ні; Товкти́ язиком́ як порожні́м млинóм (вести пусті розмови; балаболити; пустомелити; пустословити; переливати з пустого в порожнє «вести пустые разговоры; балаболить; пустомелить; пустословить; переливать из пустого в порожнее»)

Кидатися з кра́ю до кра́ю; Кидатися з одно́го кра́ю на дру́гий; Мета́тися між двома́ полюса́ми (кидатися в крайнощі; кидатися з однієї крайності в іншу «бросаться в крайности; бросаться из одной крайности в другую»)

- Кілим** (ковйор «ковер»)
Килиме́ць; Килимо́к; Кили́мчик (коврик «коврик»)
Кинути напризволя́ще ко́го (кинути на поталу долі *кого* «бросить на произвол судьбы *кого*»)
Кинути пля́му на ко́го; Увести́ в несла́ву ко́го (кинути тінь *на ко́го* «бросить тень *на ко́го*»)
Кинутися врозсіп; Кинутися врозтіч (кинутися врозсіпну «броситься врассыпную»)
Кинутися навздогін ко́му (кинутися вдогонку *за ким* «броситься вдогонку *за кем*»)
Кинутися наперейми ко́му (кинутися напереріз *кому* «броситься наперерез *кому*»)
Кипень; Кип'я́ч; Окри́п (кип'яток «кипяток»)
Кипи́ть лю́дом де (кишить народом *де* «кишит народом *где*»)
Кипі́ти кипнем; Кипі́ти як у казані́ (бурлити; бушувати «бурлить; бушевать»)
Кисло мені в борщ!; Ні гірко ні со́лоно ко́му, від чо́го; Ні кі́сло, ані со́лодко ко́му, від чо́го (ні жарко ні холодно *кому, від чо́го*; «ни жарко ни холодно *кому, от чо́го*»)
Кисне́ва ма́ска (кислородна маска «кислородная маска»)

КИШЕНЯ

Витру́шує кишéні чий, що (б'є по кишені чийй, що «бьет по карману чьему, что»)

З порóжніми кишéнями хто (з пустими кишеньями хто «с пустыми карманами кто»)

Прибрати собі до кишéні що (покласти собі в кишенью що «положить себе в карман что»)

У кишéні чийй, хто (попався хто! «попался кто!»)

Ки́янка хто (києвлянка хто «киевлянка кто»)

Ківш (черпак «черпак»)

Кіло́к; Кіло́чок (колишок «колышек»)

Кіломе́тр завда́льшки (відстанню в кілометр «расстоянием в километр»)

Кілька літ по́тім; По кілько́х рока́х (декілька років потому «несколько лет спустя»)

Кількаразо́во (неодноразово «не однократно»)

Кількісно (по кількості «по количеству»)

Кілько́ро воякі́в (невелика кількість вояків «небольшое количество воинов»)

Кільце́ (кольцо «кольцо»)

Кімнати́на; Кімнатчи́на (кімнатушка «комнатушка»)

Кінні перего́ни (скачки «скачки»)

Кінозніма́ння (кінозйомка «киносъемка»)

Кіноплі́вка (кінопльонка «кинопленка»)

Кінострі́чка (кінолента «кинолента»)

Кінці доку́пи стя́гувати; Ле́дь перебива́тися (зводити кінці з кінцями; триматися на плаву «сводит концы с концами; держаться на плаву»)

КІНЬ

Везу́чий кінь усé в робо́ті (хто везе, на того і навалюють «кто везет, на того и наваливают»)

Їхати кіньми (їхати на конях «ехать на лошадях»)

Кінь коне́ві не рівня́; Хто з сту́пою – а я з товка́чем (всяк молодець на свій взірець «всяк молодец на свой образец»)

Куди кінь з ко́питом, туди й жа́ба з хвостом (дурний приклад заразний «дурной пример заразителен»)

На коня́! (на посошок! «на посошок!»)

По ко́нях і по голóблях бі́ти; У три батаго́ї бі́ти кого (і в хвіст і в гриву бити кого «и в хвост и в гриву бить кого»)

Поста́вити во́за попере́д ко́ня (зробити шиворіт-навиворіт *що*
«сделать шиворот-навыворот *что*»)

Кі́птя́ва (копоть; сажа «копоть; сажа»)

Кісточкі́ перемива́ти кому́, чи́ї (пліткувати *про кого* «сплетничать
о ком»)

КІТ

А кіт ковба́ску умина́є, неначе не до ньо́го річ; А му́дрий їсть собі та їсть (а Васька слухає та їсть «а Васька слушает да ест»)

Води́ти, як котá за ніткою ко́го; Води́ти мані́вцями ко́го (води́ти за носа *кого* «водить за нос *кого*»)

Завести́ собі кі́шку (обзавестися кішкою «обзавестись кошкой»)

І кіт не кача́вся де; Ще й кіт не жени́вся де; І не па́хне чим, де
(і кінь не валявся *де* «и конь не валялся *где*»)

Не для котá са́ло; Тобі до цьо́го зась! (тобі цього не можна
«тебе этого нельзя»)

Но́ситься, як кіт з оселе́дцем хто́, з ким; Но́ситься, як ду́рень з пи́саною то́рбою хто́, з ким (но́ситься, як курка з яйцем *хто*,
з *ким* «но́сится, как курица с яйцом *кто*, с *кем*»)

Пі́зно старо́го котá вчи́ти го́пки; Лихо́го спра́вить за́ступ та лопа́та (горбатого могила виправить «горбатого могила
исправит»)

Хоч чий цей кіт (чий би не був цей кіт «чей бы ни был этот кот»)

Хоч який цей кіт дряпучий (який би не був цей кіт дряпучий
«каков бы ни был этот кот царапучей»)

Кладі́льник хто́ (кладчик *хто* «кладчик *кто*»)

Кладови́ще; Цві́нтар (кладбище «кладбище»)

Кла́птик су́ші (клочок суші «клочок суши»)

Кла́птикова ко́вдра (лоскутне одіяло «лоскутное одеяло»)

Кла́сти край спроба́м чо́го; Обру́бувати усі спроби́ чо́го (присікати
спроби *чого* «пресекать попытки *чего*»)

Кла́сти підва́лини (виводити фундамент «выводить фундамент»)

Клейкови́на (клітчатка «клетчатка»)

Кле́кіт (клекотіння «клокотание»)

Клемува́ння ко́го; Таврува́ння ко́го (клеймлення *кого* «клеймение
кого»)

Кле́пки бра́кує кому́ (мозки не на місці у *кого* «мозги не на месте у *кого*»)

Клішавий хто́; Клишоно́гий хто́; Незгра́бний хто́ (косолапий *хто*
«косолапый *кто*»)

КЛО́ПІТ

Бага́то кло́поту з голови́ ски́нути (позбутися від багатьох клопотів «избавиться от многих хлопот»)

Без за́йвого кло́поту (без лишніх проблем «без лишних проблем»)

Вибача́йте за кло́піт! (вибачте, що потурбували «извините за беспокойство»)

Заванта́жений кло́потами хто (загружений проблемами *хто* «загружен проблемами *кто*»)

Завда́ти кло́поту кому (заподіяти неспокій *кому* «причинить беспокойство *кому*»)

Завда́ти собі кло́поту з чим (потрудитися зробити *що* «потрудится сделать *что*»)

Завдава́ти чимало́ кло́поту кому (приносити неприємності *кому* «приносит неприятности *кому*»)

Нажи́ти собі кло́поту (нарватися на неприємності «нарваться на неприятности»)

Не бу́де кло́поту з чим (не складе трудно́сті *що* «не составит трудности *что*»)

Не ва́рто кло́поту що; Не варт кло́потати́сь чим (не варто утруднятися *чим* «не стоит затрудняться *чем*»)

Не ваш це кло́піт (це не ваші проблеми «это не ваши проблемы»)

Не задава́й собі кло́поту! (не парся! «не парься!»)

Не зада́ти собі кло́поту зроби́ти що (не потрудитися *зроби́ти що* «не потрудится сделать *что*»)

Не ма́ла ба́ба кло́поту (не було печалі «не было печали»)

Не ма́ла ба́ба кло́поту, купи́ла порося́ (не було клопоту, так чорт надав «не было печали, так черти накачали»)

Ото́ мені вели́кий кло́піт з чим (дуже мене голова болить *за що* «очень меня голова болит *за что*»)

Це не мій кло́піт (це не мої проблеми «это не мои проблемы»)

Клубо́к (ком «ком»)

Клубочи́тися (клубитися «клубиться»)

Клума́к (тюк «тюк»)

Клу́ночок; Мише́чок (мішочок «мешочек»)

Клюва́ння (кльов «клев»)

Клюва́ти на гачо́к чий (іти на вудочку *чию* «идти на удочку *чью*»)

Кля́мка (дверний замок; дверна ручка; зашолка «дверной замок; дверная ручка; защелка»)

Кмин (тмин «тмин»)

Книга́р хто (книжник *хто* «книжник *кто*»)

Книжкóва поліця (книжна полка «книжная полка»)

Книжкóвий ярмарок (книжна ярмарка «книжная ярмарка»)

Ковáдло (наковалья «наковальня»)

Ковáль хто (кузнець *хто* «кузнец *кто*»)

Ковáль коня́ кує, а жа́ба й собі но́гу дає; Коня́ кую́ть, а жа́ба но́гу підставляє; На́те й мій глек на сирóватку, щоб і моя́ бу́ла ма́сниця; На́те й мої́х п'ять, щоб бу́ло де́сять (куди кінь з копитом, туди й жаба з хвостом «куда конь с копытом, туда и рак с клешней»)

Кóвдра (одіяло «одеяло»)

Ковза́ні (коньки «коньки»)

Кóвзанка (каток; льодова площадка «каток; ледовая площадка»)

Ковза́нр хто (конькобіжець *хто* «конькобежец *кто*»)

Кóвзати (скользити «скользить»)

Ковпа́к (колпак «ковпак»)

Ковто́к (глоток «глоток»)

Кодува́ння (кодівування, кодівровка «кодирование, кодировка»)

Кóжен (кожний «каждый»)

Кóжен зна́є що; Уся́к зна́є що (кожному відомо *що* «каждому известно *что*»)

Кóжен зокре́ма (кожен окремо «каждый в отдельности»)

Кóжна голова́ свій ро́зум ма́є; Сто баб, сто рад; Уся́к розу́мний по-сво́єму; Що́ голова́, то й ро́зум (розум розумові не пара; скільки голів, стільки умів «ум на ум не приходится; сколько голов, столько умов»)

Кóжна жа́ба сво́є боло́то хва́лить; Кóжна лисі́чка сво́го хвóстика хва́лить; Кóжний пес на сво́ім смі́тті го́рдий; На́ше ті́льки й до́бре (кожний кулик своє болото хвалить; усяк кулик до свого озера звик «всяк кулик свое болото хвалит»)

Кóжна хви́лина золотá; Кóжна хви́лина лі́чена; Кóжна хви́лина на ва́гу; Не мо́жна га́яти й хви́лини (кожна хвилина на вагу золота; кожна хвилина на рахунку; кожна хвилина дорога «каждая минута на вес золота; каждая минута на счету; каждая минута дорога»)

Кóжній свáщці по ковбáсці (кожному по заслугі «каждому по заслугам»)

КОЗА́

Всі ко́зи в зо́лоті в *кого* (все в рожевому світлі у *кого* «все в рожевому светe у *кого*»)

Ко́зи в зо́лоті показувати кому; Обіця́ти го́ри-доли́ни кому (золоті гори обіцяти *кому* «обещать золотые горы *кому*»)

Прийде коза́ до во́за синця́ проси́ти; Як захоче коза́ сі́на, то до во́за прийдé (не плюй в криницю – трапиться води напитисья «не плюй в колодець, пригодиться води напитисья»)

П'яному й ко́зи в зо́лоті; П'яному ні го́ри, ні ні́зу; П'яний і у во́гнь полі́зе (п'яному море по коліна «пьяному море по колену»)

Хвали́лася коза́, що в не́ї хвіст до́вгий; Розда́йся, мо́ре, – жа́ба лі́зе (нахвалялася синиця море запалити «хвасталась синиця море зажечь»)

Коза́цький моро́з; Лю́тий моро́з (тріскучий мороз «трескучий мороз»)

Козеня́ (козльонок «козленок»)

Колéга (колега по роботі «колега по работе»)

Колекти́вно (на колективних началах «на коллективных началах»)

Ко́ли ава́рія (у випадку аварії «в случае аварии»)

Ко́ли б що ста́лося; Ко́ли що; У ра́зі чо́го; У то́му ра́зі, якщó...; Як бува́...; Якби́ що; Якби́ що ста́лося; Якщó (на випадок, коли...; на випадок якщо...; на той випадок, якщо...; у випадку чо́го, на випадок чо́го «в случае, если...; на случай если...; на тот случай, если...; в случае чего»)

Ко́ли бу́де гото́во що (по мірі готовності *чого* «по мере готовности *чего*»)

Ко́ли бу́де потре́ба (у разі необхідності «в случае необходимости»)

Ко́ли ж ні (а не то «а не то»)

Ко́ли літа́к приземля́вся (під час посадки літака «во время посадки самолета»)

Ко́ли не з'я́виться хто (в разі неявки *кого* «в случае неявки *кого*»)

Ко́ли не швець, то й не бері́ся; Ко́му-ко́му, а кú́цому зась; Не в свої́ штана́х убрáвся хто; По своéму лі́жку простяга́й ні́жку (не в свої сани не сідай «не в свои сани не садись»)

Ко́ли нема́є чо́го (зважаючи на відсутність *чого* «ввиду отсутствия *чего*»)

Ко́ли припечé (у найбільш критичній ситуації «в наиболее критической ситуации»)

Коли́ прóсто (просто кажучи «попросту говоря»)

Коли́ так; Раз так; Тоді; Якщо́ так (якщо вже на те пішло; раз таке діло; у такому випадку; у такому разі; за даних обставин, за даних умов «если уж на то пошло; раз такое дело; в таком случае; при данных обстоятельствах, при данных условиях»)

Коли́ так, то й так!; Хай́ буде́ так! (є таке діло! «есть такое дело!»)

Коли́ тра́питься зроби́ти що́ (коли прийдеться зробити *що́* «когда придется сделать *что́*»)

Коли́ тре́ба; Якщо́ тре́ба (залежно від потреби; за потреби; у міру потреби; за необхідності, по необхідності, при необхідності, у випадку необхідності; по мірі необхідності «смотря по надобности; по мере потребности; при необходимости, по необходимости; в случае необходимости; по мере необходимости»)

Коли́ хо́чете (у будь-який час «в любое время»)

Колива́тися; Колиха́тися; Хита́тися (качатися «качаться»)

Коли́-інше (колись іншим разом «когда-то в другой раз»)

Колисáти ко́го; Лю́бляти ко́го (баюкати *кого́* «баюкать *кого́*»)

Колиско́ва (колибельна «колыбельная»)

Коли́сь (в минулому; за минулих днів, за колишніх днів; у колишні часи «в прошлом; в былые дни; в прежние времена»)

Коли́шній (бувший; прошедший «бывший; прошедший»)

Колі́на ста́ли ва́тними у *кого́* (коліна стали ватними у *кого́* «колени стали ватными у *кого́*»)

Кóло но́са в'є́ться, а в ру́ки не дає́ться ко́му, що́; Кóло ро́та ми́чється, та в рот не попаде́ ко́му, що́; По боро́ді текло́, а в ро́ті не було́ у *кого́, чо́го*; Поживі́вся, як соба́ка му́хою *хто, чим*; Поню́хав пирога́, та не вдало́ся покуштува́ти ко́му; Ухо́пів міся́ця зубáми *хто*; Ухо́пів ши́лом па́токи *хто* (по боро́ді текло, а в рот не попало *кому, що́*; по губах текло, а в рот не попало *кому, що́* «по усам текло, да в рот не попало *кому, что́*; по губам текло, да в рот не попало *кому, что́*»)

Колобрóдити (куролесити «куролесить»)

Колосóк до колоска́ (зернятко до зернятка «зернышко к зернышку»)

Колотнэ́ча; Штурхана́на (потасовка «потасовка»)

Кóльки (коліки «колики»)

Кольорівий папі́р (цветна бумага «цветная бумага»)

Колю́чка; Ска́бка; Ска́лка; Скі́пка; Шпі́чка (заноза «заноза»)

КОМАНДА

Команда є на першому місці (команда займає перше місце «команда занимает первое место»)

Команда має шість очок (в активі команди шість очків «в активе команды шесть очков»)

Команда налаштована на перемогу (команда настроєна на перемогу «команда настроена на победу»)

Команда не мала жодного шансу (команда не мала ні єдиного шансу «команда не имела ни единого шанса»)

Команда не потрапила на чемпіонат світу (команда не попала на чемпіонат світу «команда не попала на чемпионат мира»)

Команда почала грати на серйознішому рівні (команда почала грати на більш серйозному рівні «команда начала играть на более серьезном уровне»)

Команди грають у групах (команди розбиті по групах «команды разбиты по группам»)

Найактивніший гравець команди (найбільш активний гравець команди «наиболее активный игрок команды»)

Наліжати до команди (входити у склад команди «входит в состав команды»)

Потрапити до складу команди (попасти у склад команди «попасть в состав команды»)

Рівень гри команди (уровень ігри команди «уровень игры команды»)

Час змінювати гру команди (пора вносити корективи у гру команди «пора вносить коррективы в игру команды»)

Як тренер команди хто (в якості тренера команди *хто* «в качестве тренера команды *кто*»)

Командувач війська хто (командуючий армії *хто* «командующий армии *кто*»)

Комахи; Комашня́ (насікомі «насекомые»)

Коментар щодо зауважень до чого (коментар з приводу зауважень до чого «комментарий по поводу замечаний к чему»)

Коміш; Куга́; Очерёт (камиш «камыш»)

Комірець (воротник «воротник»)

Комірка; Чару́нка (ячейка «ячейка»)

Комісія з наглядом за чим (комісія по нагляду за чим «комиссия по надзору за чем»)

Комора; Комірчина; Спіжарня (кладовка, кладова «кладовка, кладовая»)

Комп'ютерник хто (комп'ютерщик *хто* «компьютерщик *кто*»)

Комплектування для меблів (комплектуючі для меблів «комплектующие для мебели»)

Кому йдеться, тому й на скіпку прядеться; Кому щастя, той і на кию впливе; У щасті й півень яєчко знесє, а в нещасті й комаха вкôle; Щасливого й шило гóлить (кому ведеться, у того і півень несеться «кому счастье, у того и петух несется»)

Кому кортить, тому й болить (що в кого болить, той про те й говорить «что у кого болит, тот про то и говорит»)

Комуś ніяково, а мені однаково (стид – не дим, очей не виїсть кому, *чийх* «стыд не дым – глаза не выест кому, *чьих*»)

Конв́алія (ландиш «ландыш»)

Кóник-Горбокóник (Коньок-Горбунок «Конек-Горбунок»)

Конкурентоспро́можний хто (конкурентоздатний *хто* «конкурентоспособный *кто*»)

Конóплі; Конопліна (конопля «конопля»)

Консерву́вання чо́го (консервірування *чого* «консервирование *чего*»)

Констру́ктор призначений для дошкільня́т (конструктор розрахований на дітей дошкільного віку «конструктор рассчитан на детей дошкольного возраста»)

Контролюва́льні о́ргани (контролюючі органи «контролирующие органы»)

Концепці́йний (концептуальний «концептуальный»)

Кóнче потрі́бний (вкрай необхідний «крайне необходимый»)

Кóнче потрі́бний інструме́нт (самий необхідний інструмент «самый необходимый инструмент»)

Кóнче потрі́бно кому, що; Укра́й потрі́бно кому, що (до зарізу потрібно кому, що; позаріз потрібно кому, що «позарез нужно кому, что»)

Конюші́на (клевер «клевер»)

Коня́рство (коневодство «коневодство»)

Копá; Копи́ця (копна «копна»)

Копáти я́му кому, під ким (підкопуватися *під кого* «подкапываться *под кого*»)

Копи́ця горохова; Чупера́дло (чудо горохове «чудо гороховое»)

КОПІЙКА

Докіннути і свої п'ять копійок до чого (внести свою лепту у що
«внести свою лепту во что»)

Зайва копійка не зашкідить (гроші не пахнуть «деньги не пахнут»)

**Копійка лік любить; Копійка любить, щоб її рахували; Гріш
крўглий – розкóтиться** (гроші рахунок люблять «деньги
счет любят»)

Копійчина (копійочка «копеечка»)

Ускóчити в копієчку (влетіти в копієчку «влететь в копеечку»)

Копійковий (копійчаний, копійочний «копеечный»)

Копійничка; Скарбничка (копілка «копилка»)

Копія правільна (копія вірна «копия верна»)

Копняком (пінком «пинком»)

Коробочка (коробок «коробок»)

Корабелъ (корабль «корабль»)

Корабелъ-примара (корабель-призрак «корабль-призрак»)

Корабелъна трóща (корабельна аварія «кораблекрушение»)

Корабелъник хто (корабельщик *хто* «корабельщик *кто*»)

Корабелъня (верф «верфь»)

Кóрба (лебьодка «лебедка»)

Кореніще (кореневище «кореневище»)

Кóржик; Перепічка (лепешка «лепешка»)

Коригувати що (вносити корективи *до чого, у що* «вносить коррективы
к чему, во что»)

Кóрисні на́вички (корисні навички «полезные навыки»)

Кóрисно (з користю «с пользой»)

Користати з чого (користуватися *чим* «пользоваться *чем*»)

Користуватися вигóдами нóмера в готелі (пользуватися удобствами
готельного номера «пользоваться удобствами готельного номера»)

Кóристь (польза «польза»)

Кóристь; Пожіток (вигода «выгода»)

Коринéць (корішок «корешок»)

Коркóтяг (штопор «штопор»)

Кóрок (пропка «пропка»)

Кóротко; Коротéнько; Стісло (вкратці «вкратце»)

Короткóзóристь (близорукість «близорукость»)

Кóротко перепочіти (зробити паузу «сделать паузу»)

Короту́н *кто* (коротишка *кто* «коротышка *кто*»)

Кортіть *кому* (руки сверблять у *кого* «руки чешутся у *кого*»)

Кортіть *кого*; **Кортя́чка бе́ре** *кого* (горить бажанням *кто*, горить пристрасним бажанням *кто* «горит желанием *кто*, горит страстным желанием *кто*»)

Кóрчма́; Шино́к (кабак «кабак»)

Корша́к; Рябець; Шулі́ка; Шуля́к (коршун «коршун»)

Корячкува́тий; Коструба́тий (корявий «корявый»)

Косі́ння; Косо́виця (косьба «косьба»)

Коструба́читися (корявитися «корявиться»)

Кóстур; Мі́лиця (костиль «костиль»)

Кото́к (катушка «катушка»)

Коханий *кто* (любимий *кто*; **лю́бий** *кто* «любимый *кто*»)

Коханка *кто* (любовниця *кто* «любовница *кто*»)

Кохати́ся *в чому* (з любов'ю займатися *чим*; знаходити задоволення *в чому* «с любов'ю займатися *чем*; находить удовольствие *в чем*»)

Коцю́ба кудкуда́кала, помелó яйце́ знесло́; Не плеті́ кошиків!; Не плеті́ сма́леного дуба!; Пра́вда Сі́дорова – киселе́м млинці́ помáзані – на паркані́ су́шаться; Сам бреха́ч, та й язик як той квач *у кого* (брешти, та знай міру; брешти побільше «ври, да знай же меру; ври побольше!»)

Кочегáрня (кочегарка «кочегарка»)

Кóчет (уключина «уключина»)

Кóшик для смі́ття (мусорна корзина «мусорная корзина»)

Кошика́р *кто* (корзинщик *кто* «корзинщик *кто*»)

Кóшіль; Кóшик; Кіш (кошолка «кошолка»)

КÓШТИ

Видава́ти свої́м ко́штом *що* (видавати за свій рахунок *що* «издавать за свой счет *что*»)

Витрача́ти ко́шти (тратити кошти «тратит средства»)

Відрахува́ти ко́шти (зробити відрахування коштів «сделать отчисления средств»)

Державним коштом (за казенний рахунок «за казенный счет»)
Жити чужим коштом; Жити на дурницю (жити за чужий рахунок «жить на чужой счет»)

Збірка коштів (збирання коштів «сбор средств»)

Коштом бюджету (за бюджетні кошти «за бюджетные средства»)

Коштом інших (за рахунок інших «за счет других»)

Надлишкові кошти (ізбиточні кошти «избыточные средства»)

Надходження коштів на рахунок (поступлення коштів на рахунок «поступление средств на счет»)

Невеликим коштом (не за великі гроші «за небольшие деньги»)

Недорогим коштом (дешево й сердито «дешево и сердито»)

Обмаль коштів на рахунку в кого, чьому (недостатньо коштів на рахунок в кого, чьому «недостаточно средств на счете у кого, чьем»)

Ощадливо витрачати кошти (бережливо витратити кошти «бережно расходовать средства»)

Розподіляти кошти (розпреділяти кошти «распределять средства»)

Чий коштом? (за чий рахунок? «за чей счет?»)

Кошавий хто (костлявий хто «костлявый кто»)

Краватка (галстук «галстук»)

Країна, що підписала договір (країна-підписант договору «страна-подписант договора»)

Крайка берега; Краєчка берега (кромка берега «кромка берега»)

Крайня швидкість (гранична швидкість «предельная скорость»)

Крамарювати; Торгувати (займатися торгівлею «заниматься торговлей»)

Крамниця (лавка «лавка»)

Крамниця працює 24/7 (магазин працює цілодобово, магазин працює круглодобово, «магазин работает круглосуточно»)

Кранівник хто (крановщик хто «крановщик кто»)

Крапка (точка «точка»)

Красень хто; Красунчик хто (красавчик хто «красавчик кто»)

Красно дякую! (велике спасибі! «большое спасибо!»)

Краще на такє не дивітися (видовище не з приємних «зрелище не из приятных»)

Краще тепер, як у четвєр (сьогоднішньої роботи на завтра не відкладай «сегодняшней работы на завтра не откладывай»)

Кривіти; Кульга́ти; Шкандиба́ти; Шкутильга́ти (ковилати «КОВЫЛЯТЬ»)

Криводу́шити (кривити душею «кривить душой»)

Кривосві́дчення (неправдиві свідчення «ложные показания»)

Кривосві́дчити; Лжесві́дчити (давати неправдиві свідчення «давать ложные показания»)

Кри́га скре́сла (лід тронувся «лед тронулся»)

Кригола́м (льодокол «ледокол»)

Крижані́й майдáнчик (льодова арена «ледовая арена»)

Крижінка (льдинка «льдинка»)

Криї́вка (землянка «землянка»)

Крила́тий ві́слів (крилатий вираз «крылатое выражение»)

Кри́тися з чим (приховувати *що* «скрывать *что*»)

Крихкий (хрупкий «хрупкий»)

Кри́хта (крупиця «крупица»)

Кри́хта чо́го; Крихти́на чо́го (крошка *чого* «крошка *чего*»)

Кри́хти (крохи; крошки «крохи; крошки»)

Крича́ти добі́рною ла́йкою (кричати благим матом «кричать благим матом»)

Крича́ти на всю горля́нку (кричати на всю глотку «кричать на всю глотку»)

Кри́зь великі́ тру́дності́ (поборовши великі́ труднощі́ «поборов большие затруднения»)

Крім ко́го, чо́го; Окрі́м ко́го, чо́го; О́пріч ко́го, чо́го (за виключенням *кого, чо́го*; за винятком *кого, чо́го* «за исключением *кого, чего*»)

Кри́питися; Мі́цно трима́тися (триматися стійко, триматися твердо «держаться стойко, держаться твердо»)

Кри́сло-го́йдалка (крісло-качалка «кресло-качалка»)

Кров шумі́є в кого (кров грає в кого «кровь играет у кого»)

Кровоже́рливо; Кровоже́рно (кровожадно «кровожадно»)

Кро́єння (кройка «кройка»)

КРОК

Вимушений крок (винуждений крок «вынужденный шаг»)

За два кро́ки *що* (у двох кроках *що* «в двух шагах *что*»)

Крок у крок з ча́сом (у ногу з часом «в ногу со временем»)

Кро́ком руш! (шагом марш! «шагом марш!»)

Кро́ку го́ді ступі́ти де (і кроку не зробиш *де* «шагу не сделай *где*»)
Пі́ти на крок да́лі (зробити ще один крок «сделай еще один шаг»)

Крок у крок і́ти за ким; На́зирком і́ти за ким; На́зирцем і́ти за ким; На́зирці і́ти за ким; Ступа́ти крок у крок за ким (ходити по п'ятах *за ким*; ходити слідом *за ким* «ходить по п'ятам *за кем*; ходить слідом *за кем*»)

Крокува́ти; Чимчикува́ти (шагати «шагать»)

Кругоо́біг (круговорот «круговорот»)

Кружка́ сі́сти (сісти в коло «сесть кругом; сесть в круг»)

Кружля́ти (кружити «кружить»)

Крути́ти фі́гли-мі́гли з ким; Крути́ти фі́гли-мі́гли з ким (крутити шури-мури *з ким* «крутить шашни *с кем*»)

Крути́тися ву́жём (витися змією «виться змеей»)

Крути́хвіст хто (плутаник *хто*; виляючий хвостом *хто* «путаник *кто*; виляющий хвостом *кто*»)

Круть-ве́рть хто (непосида *хто* «непосида *кто*»)

Ку́бик (кубик «кубик»)

Кубло́ (притон «притон»)

Кувáння чо́го (ковка *чого* «ковка *чего*»)

Куві́кання; Скавулі́ння; Скавучáння; Скавча́ння; Ски́глі́ння; Ски́глення; Ски́млення (виск «визг»)

Куві́кати (визжати «визжать»)

Куди́? (куда? «куда?»)

Куди́ ба́чить, туди́ й ра́чить хто (без керма й без вітрил *хто* «без руля и парусов *кто*»)

Куди́ ж пак! (куди там!; та невже! «куда там!; да неужели!»)

Куди-і́нде (куди-небудь в інше місце; куди подалі «куда-нибудь в другое место; куда подалее»)

Куди не підéш, то золоті́ ве́рби росту́ть (скрізь зіпсуєш справу «везде испортишь дело»)

Куди́ тобі́ (де вже тобі «где уж тебе»)

Куди́ тобі́, грі́шному, кисі́ль ї́сти, ти й ква́ші не вкúшиш (зі свинячою мордою в бубличний ряд «со свиным рылом в калашный ряд»)

Куди́сь-то воно́ поді́лось! (кудись же воно поділось! «куда же оно делось!»)

Кўзька; Комáшка (букашка «букашка»)

Кўля (пуля «пуля»)

Кўлька (шарік «шарик»)

Кўлькова рўчка (шарікова ручка «шариковая ручка»)

Кумédна рiч (забавна штука «забавная штука»)

КУПА

Кўпа мóтлоху (куча хламу «куча хлама»)

Кўпа-невелiчка *кого* (куча-мала *кого* «куча-мала *кого*»)

Кўпка чого (кучка *чого* «кучка *чого*»)

Обернўтiся в кўпу пóроху; Обернўтiся внiвeць; Обернўтiся в пóрох (обернутися в ніщо «обернуться в ничто»)

Тримáтiся кўпи (триматися одне одного «держаться друг друга»)

Купáтiся в розкóшах (потопати в розкоші «утопать в роскоши»)

Купáтiся на голяса (купатися голишом «купаться голышом»)

Купiвля чого (закупка *чого* «закупка *чого*»)

Купiвля квиткiв (покупка білетів «покупка билетов»)

Купувáти що (купляти *що* «покупать *что*»)

Купувáти вжiваний óдяг (затарюватися речима бувшого вжитку «затариваться вещами бывшего употребления»)

Курiнь (казарма «казарма»)

Курiпка (куропатка «куропатка»)

КУРКА

Восенi й курчáта курми бóдуть; Кáжуть «гоп», як перескóчать;

Не кажi «гоп», дóки не перескóчиш (курчат по осенi рахують; наперед невода рибу не лови; хвали день увечерi; не хвали день до вечора «цыплят по осенi считают; перед неводом рыбы не ловят; хвали день по вечеру»)

Голóднiй кўрци прóсо на дўмци (кому *що*, а курци просо «кому *что*, а курице просо; голодной курице просо снится»)

Комў весiлля, а кўрци смерть (кiшци смiшки, а мишци слiзки «кошке смешки, а мышке слезки»)

Кўри засмiють кого, що; Кўри по смiтниках смiятимуться з кого, чого (курам на смiх *що*; кури заклюють *кого* «курам на смех *что*; куры заклюют *кого*»)

Кўрка що гребé, то все на сéбе; Кóжний дiдько в свою сопiлку граé; Своя пáзуха блiжча (своя сорочка ближча до тiла «своя рубашка ближе к телу»)

**Не хóче кúрка на весілля, та несúть; Хотіла я йогó, як пес
цибúлі** (без мене мене женили «без меня меня женили»)
**Совá знáє, де кúри ночúють; Совá спить, та курéй бáчить;
Знáє свиня́, де мóрква** (знає сорока, де зиму зимувати «знает
сорока, где зиму зимовать»)
Упáв у бідú, як кúрка в борщ хто (попався, як ворона в суп *кто*
«попался, как ворона в суп *кто*»)

Курнік (курятник «курятник»)

Кúряче яйцé (курине яйце «куриное яйцо»)

Кúсень чого; Кúсник чого; Партіка чого; Скиба чого (ломоть
чого «ломоть чего»)

Кúсень чого; Кúсник чого; Шмат чого; Шматóк чого (кусок
чого «кусок чего»)

Кутовій удáр (угловий удар «угловой удар»)

Кúхар хто (повар *кто* «повар *кто*»)

Кухарчúк хто (поварьонок *кто* «поваренок *кто*»)

Куховáрити (займатися куховарством «заниматься стряпней»)

Кúчері (кудрі «кудри»)

Кучугúра (сугроб «сугроб»)

Кущ (куст «куст»)

Л

Лагодитися в дорóгу; Лáдитися в дорóгу; Лаштувáтися в дорóгу; Споряджáтися в дорóгу (збиратися в дорогу «собираться в дорогу»)

ЛАД

Вийти з лáду (бути в неробочому стані; вибути зі строю, вийти зі строю «быть в нерабочем состоянии; выбыть из строя, выйти из строя»)

Все до рéчі; Усé в лад; Як годíться (все по ділу «все по делу»)

Глядіти лáду; Доглядáти лáду (дивитися за порядком «смотреть за порядком»)

Говорíти до ладú; Говорíти посúтньо (діло говорити «дело говорить»)

Давáти лáд спрáвам (вирішувати справи «решать дела»)

Дáти лад чому (розставити все по своїх місцях; поставити все на свої місця «расставить все по своим местам; поставить все на свои места»)

Дáти лад своїм думкáм (розібратися в своїх думках «разобраться в своих мыслях»)

До ладú (належним чином «должным образом»)

Довéсти до лáду що; Упорядкувáти що (привести в порядок *що* «привести в порядок *что*»)

Додéржувати лáду; Пильнувáти лáду (підтримувати порядок «поддерживать порядок»)

Завéденим лáдом (у встановленому порядку «в установленном порядке»)

Звичáйним лáдом (у звичайному порядку «в обычном порядке»)

І в лад і в склад (і ладно і складно «и складно, и ладно»)

Кажíть до лáду! (говоріть толком! «говорите толком!»)

Лад давáти чому; Впорядкóвувати що; Упорядкóвувати що (наводити порядок з *чим*; приводити в порядок *що* «порядок наводить с *чем*; приводить в порядок *что*»)

- Машина раз по раз виходила з ла́ду** (машина то і діло виходила зі строю «машина то и дело выходила из строя»)
- Мовити під лад кому** (говорити в тон кому «говорить в тон кому»)
- На інший лад** (по-іншому «по-другому»)
- На лад іде що; На гаразд іде́ться; На добре кладе́ться що** (іде на добро *що* «идет к добру *что*»)
- На оди́н лад** (за тим самим зразком; по одному зразку; під одну копірку «по тому же образцу; по одному образцу; под одну копирку»)
- На свій лад; Своїм ро́бом** (на свій манер; на власний розсуд; по-своєму «на свой манер; по своему усмотрению, по-своєму»)
- Навести лад** (зробити порядок; навести порядок з *чим* «сделать порядок; навести порядок *с чем*»)
- Не до ла́ду зроби́ти що** (зробити невпопад *що* «сделать невпопад *что*»)
- Не до ла́ду сказа́ти що; Сказа́ти невла́д що** (сказати невпопад *що* «сказать невпопад *что*»)
- Невла́д що; Не в лад що; Не до ре́чі що** (не до діла *що*, не по ділу *що*; невпопад *що* «не к делу *что*, не по делу *что*; невпопад *что*»)
- Ні до ла́ду, ні до прикла́ду** (ні до чого не годиться *що* «ни к чему не годится *что*»)
- Ні ла́ду ні скла́ду** (не в'яжеться *що* «не вяжется *что*»)
- Перероби́ти на свій лад що** (переробити по-своєму *що* «переделать по-своєму *что*»)
- Піаніно вийшло з ла́ду** (піаніно розстроїлось «пианино расстроилось»)
- Послуга до ла́ду не працює** (сервіс толком не працює «сервис толком не работает»)
- Справа не йде в лад** (діло не клеїться «дело не клеится»)
- Суспільний лад** (суспільний порядок «общественный порядок»)
- Тонкого ла́ду хто** (з хорошими манерами *хто* «з хорошими манерами *кто*»)
- Узя́ти в лад** (попасти в тон «попасть в тон»)

Лакува́ння чого (лакіровка чого «лакировка чего»)

Ламаного шеляга не ва́ртий хто; Не ва́ртий дірки від бублика хто; Не ва́ртий доброго слова хто; Не ва́ртий і ягоди ожіни хто; Не ва́ртий миски домашньої зупи хто; Стільки ва́рт, як сіль до оселédця хто; То́рби січки не ва́рт хто; Ше́ляга не ва́рт хто (ламаного гроша не ва́ртий хто; ви́деного яйця не ва́ртий хто; гріш ціна кому «выеденного яйца не стоит *кто*; грош цена кому»)

Ламати присягу (порушувати присягу «нарушать присягу»)

Лампа енергозбереження (енергозберігаюча лампа «энергосберегающая лампа»)

Ланцюжок (цепочка «цепочка»)

Лапки (кавички «кавычки»)

Ласий на чужі ковбаси хто (посягає на чуже добро *хто* «покушается на чужое добро *кто*»)

Ласий шматочок чого (лакомий кусочок *чого* «лакомый кусочек *чего*»)

ЛАСКА

Аби бу́ла ла́ска чия (аби було завгодно *кому* «лишь бы было угодно *кому*»)

З ва́шої ла́ски (по вашій милості «по вашей милости»)

З ла́ски чиєї (по милості *чий* «по милости *чьей*»)

З ла́ски Бо́жої (з Божої милості; милістю Божою «с Божьей милости; милостью Божьей»)

З ла́ски своєї (будьте люб'язні «будьте любезны»)

Збу́тися ла́ски чиєї (впасти в немилість *чию* «впасть в немилость *чью*»)

Здобу́ти ла́ску в кого (увійти в милість *до кого* «войти в милость *к кому*»)

На Бо́жу ла́ску (на волю Божу «на волю Божью»)

Ласка́ва у́смішка (ласкава посмішка «ласковая улыбка»)

Ласка́вішати (ставати добрим «становиться добрым»)

Ласка́во (благодарно «благодарно»)

Ласка́во прб́симо!; Щі́ро за́прóшуємо! (милості просимо! «добро пожаловать!; милости просим!»)

Ласо́щі (лакомство «лакомство»)

Ласува́ти чим (лакомитися *чим* «лакомиться *чем*»)

Ласува́ти що (смакувати *що* «смаковать *что*»)

Ласувати так ласувати – бий, жінко, ціле яйце в борщ; Лупі, коза́че, яйце – по цілому на день; Сип, жінко, пёрцю, неха́й нам на віку́ хоч раз гірко бу́де (гуляти, так гуляти; була не була – катай з плеча; де наше не пропадало; за ким наше не пропадало «гулять, так гулять; была не была – катай с плеча; где наше не пропадало; за кем наше не пропадало»)

Ласу́н хто (солодкоїжка *хто*; лакомка *хто* «сладкоежка *кто*; лакомка *кто*»)

Ласу́нка

Ласу́нка *хто* (солодкоїжка *хто*; лакомка *хто* «сладкоєжка *хто*; лакомка *хто*»)

Лата́ти діри (відшкодовувати втрачене «возмещать потерянное»)

Лата́тися до кого; Підшива́тися до кого (втиратися в довіру *кому* «втиратися в доверие *кому*»)

Лохми́ття (лохмотья «лохмотья»)

Лéвова ча́стка *кого, чого*; **Чимала́ більшість** *кого, чого* (значна більшість *кого, чого*, подавляюча більшість *кого, чого* «подавляющее большинство *кого, чого*»)

Легéні (легкі, льогкі «легкие»)

Легка́ вимóва *в кого* (вільна вимова *в кого* «свободное произношение *у кого*»)

Легкі́м по́ковзом (легко ковзаючи «легко скользя»)

Лéгко (без труднощів; з легкістю «без труда; с легкостью»)

Лéгко зітхну́ти (зітхнути з полегшенням «вздохнуть с облегчением»)

Легкова́жити *що, з чим*; **Малова́жити** *що*; **Надава́ти ма́ло ваги́** *чому* (ставитися легковажно *до чого*; надавати мало значення *чому* «относиться легкомысленно *к чему*; придавать мало значения *чему*»)

Легкова́жність; Легкодúмність (легкомисленість «легкомысленность»)

Легкові́й (легкий вітерець «легкий ветерок»)

Лéгше за все *що*; **Найлéгше** *що* (легше всього *що* «легче всего *что*»)

Лéдве (еле «еле»)

Лéдве ді́бати; Плéнтатися (іти нога за ногою, іти нога поза ногу «идти нога за ногу»)

Лéдве не; Ле́д не; Ма́йже; Тро́хи не (замалим; без малого; мало не; чуть не «замалым; без малого; мало не; чуть не»)

Лéдве трима́ється *що* (тримається на чесному слові *що* «держиться на честном слове *что*»)

Ле́д зачепи́ти *кого, що* (злегка зачепити *кого, що* «слегка задеть *кого, что*»)

Ле́д-ле́д; Трі́шечки; Трі́шки (чуть-чуть; чуточку «чуть-чуть; чуточку»)

Ле́д-ле́д забра́кло *кому, чого* (чуть-чуть не вистачило *кому, чого*; малого не вистачило *кому* «чуть-чуть не хватило *кому, чого*; малого не хватило *кому*»)

Ле́д-ле́д пам'я́тати *кого, що* (смутно пам'ятати *кого, що* «смутно помнить *кого, что*»)

Ледь не загінув хто (був на краю загибелі *хто* «был на краю гибели *кто*»)

Ледь не послизнўвся хто (чуть би не поскользнувся *хто* «едва не поскользнулся *кто*»)

Ледь не щодня (чуть би не кожен день «чуть бы не каждый день»)

Лéжачи; Лéжачки; Навлéжачки (у лежачому стані, у лежачому положенні «в лежачем положении, лежа»)

Лежить мёртвим вантажём що (лежить мертвим грузом *что* «лежит мертвым грузом *что*»)

Лéзво (лезвіє «лезвие»)

Лéзо для гоління (лезвіє для бриття «лезвие для бритья»)

Лéкція з матемáтики (лекція по математиці «лекция по математике»)

Лéльом-полéльом (ледве ноги пересуваючи «еле ноги передвигая»)

Лестити кому (льстити *кому* «льстит *кому*»)

Либóнь та ма́буць; Либóнь та мо́же; Нехáй та ма́буць; Я́кось вонó б́уде; Я́кось та вийде що (авось та небось «авось да небось»)

Лигну́ти жу́йку (проковтнути жувачку «проглотить жвачку»)

Ли́є ливцём; Пері́щить, як з-під рінви; Поли́ло, мов з ді́жі (лиє як з відра «льет как из ведра»)

Лизáти п'я́ти кому; Лизáти халя́ву кому; Месті́ до́ро́гу хвостóм перед ким; Підлéщуватися до кого; Примиля́тися до кого (підлизуватися до *кого* «подлизываться к *кому*»)

Лисеня́ (лисєнонок «лисенок»)

Лиск (лоск «лоск»)

ЛИСТ

Інформувáльний лист (інформуючий лист «информирующее письмо»)

Надіслáти листá на адрéсу редáкції (надіслати листа за адресою редакції «отправить письмо по адресу редакции»)

Надіслáти листá по́штою (надіслати лист по пошті «послать письмо по почте»)

Одérжавши листá (після отримання листа, після одержання листа «после получения письма, по получении письма»)

Листівка

Рекомендований лист (заказний лист «заказное письмо»)

Супровідний лист (супроводжуючий лист «сопроводительное письмо»)

У листі йшлося про такé (у листі було сказано про наступне «в письме было сказано следующее»)

Листівка; Поштівка (відкритка «открытка»)

Листонóша хто; Поштáр хто (поштальйон *хто* «почтальон *кто*»)

Листува́ння трива́є (переписка продовжується «переписка продолжается»)

Листува́тися з ким (вести переписку з *ким*; переписуватися з *ким*; обмінюватися листами з *ким* «вести переписку с кем; переписываться с кем; обмениваться письмами с кем»)

Літися че́рез ві́нця; Перепо́внюватися (литися через край «литься через край»)

ЛІХО

Лі́ха не обже́нешся; Лі́ха не скара́скаєшся; Лі́ха не спе́каєшся; Не збу́дешся лі́ха (з біди не вилізеши; біди не позбудеши; не оберешся горя «из беды не выберешься; беды не избавишься; не оберешься горя»)

В лі́хо пішло́ що (пішло на нещастя *що* «пошло на несчастье *что*»)

Зазна́ти лі́ха (терпіти лихо «терпеть бедствие»)

Зара́дити лі́хові (запобігти біді; допомогти горю; запобігти нещастю «предотвратит беду; помочь горю, пособить горю; предотвратить несчастье»)

Кі́нути лі́хом об зе́млю; Уда́рити журбо́ю об зе́млю (не падати духом; струсити з себе горе «не падать духом; стряхнуть с себя горе»)

Ко́лі лі́хові вже го́ді зара́дити (пізно дядьку пити боржомі «поздно дядя пьет боржоми»)

Лі́хо, а не дося́гнення (горе-досягнення «горе-достижение»)

Лі́хо зна́ що; Чорти́батька-що; Чо́ртзна-що (чорт знає що «чорт знает что»)

Лі́хо ко́їти ко́му; Лі́хо кувáти ко́му (робити зло *кому* «делать зло *кому*»)

Лі́хо ско́їлося з ким; Лі́хо спітkáло ко́го (біда стряслась з *ким*; трапилося нещастя з *ким* «беда стряслась с кем; случилось несчастье с кем»)

Лі́хо чига́є на ко́го (біда підстерігає *кого* «беда подстерегает *кого*»)

Лі́хові зара́дити (зарадити горю, підсобити горю «помочь горю, пособить горю»)

- На ліхо мені** (на моє нещастя «на мое несчастье»)
- На ліхо собі; На безголів'я собі; Собі на ліхо** (на свою біду, на своє нещастя «на свою беду, себе на беду; на свое несчастье»)
- Набігти ліха** (нажити біди «нажить беду»)
- Набіжиті ліха!** (буде вам біда! «будет вам беда!»)
- Накоїти ліха** (наробити біди, натворити біди «наделать беды, натворить беды»)
- Напитати собі ліха** (накликати на себе біду; наробити собі біди «навлечь на себя беду; наделать себе беды»)
- Наробити ліха** (заподіяти горе «причинить горе»)
- Нахопитися на ліхо** (наскочити на біду «наскочить на беду»)
- Не буди ліхо, поки тихо** (не створи собі проблем «не создавай себе проблем»)
- Не мав ліха, та оженився на своєю головою хто** (не було печалі, так чорти накачали «не было печали, так черти накачали»)
- Не так скоро ліхо вілізе, як влізе; Ліхо швидко приходить, а поволі виходить** (лихо приходить пудами, а виходить золотниками «беда приходит пудами, а выходит золотниками»)
- Плачём ліха не виплачеш** (сльозами горю не допоможеш, сльозами горя не здолаєш «слезами горю не поможешь»)
- Поки ліхо не спіткне кого** (поки грім не вдарить «пока гром не грянет»)
- Скуштувати ліха; Спізнати, почім ківш ліха** (сюрбнути горя «хлебнуть горя»)
- Собі на безголів'я; Собі на ліхо** (собі на горе «на горе себе»)
- Спіткало ліхо кого; Спіткала лиха година кого** (біда стряслася з ким «беда стряслась с кем; постигло горе кого»)
- Узяти собі на ліхо кого, що; Узяти собі на біді кого, що** (узяти на свою голову кого, що «на свою голову взять кого, что»)
- Упало ліхо на кого** (спіткало зло кого «постигло зло кого»)
- Через дурний розум ногам ліхо; Без голови й рукам важко** (за дурною головою й ногам нема спокою «за глупой головой и ногам непокой»)

Ліхо не без добра; Нема біди, щоб не вийшли гаразді; Нема так зле, аби на добре не вийшло; Немає злого, щоб на добре не вийшло; Полэгшало батькові перед смертю; Так вонó прилучилося, що щастя за біді зачепилося (не було б щастя, та нещастя помогло; не бувати щастю, та нещастя помогло; нема лиха без добра «не было бы счастья, да несчастье помогло; не бывать счастьем, да несчастье помогло; нет худа без добра»)

Лихослóвити

Лихомáнка; Пропáсниця; Трясови́ця; Трясу́чка; Тря́сця
(гарячка; лихорадка «горячка; лихорадка»)

Лихослóвити (сквернословити «сквернословить»)

Личáк; Постíл; Ходáк (лапоть «лапоть»)

Личити кому (бути до лица кому «быть к лицу кому»)

Личить кому, що; **Пасу́є** кому, що (іде кому, що; підходить кому, що «идет кому, что; подходит кому, что»)

Личить, як свині нари́тники кому, що; **Так до тіла, як свиня́ штани́ надíла** кому, що; **Як теля́ в мішку́ хто** (як корові сідло йде кому, що «как корове седло идет кому, что»)

Личить якнайкраще кому, що (до лица кому, що «к лицу кому, что»)

Лише́; Лише́-но; Лише́нь; Ті́льки (всього-на-всього; всього то навсього «всего-навсего; всего то навсего»)

Лише́ поду́май!; Уяві́ собі! (представ собі! «представь себе!»)

Лишенько́ тяжкé!; Ой лéле!; Ой лишенько́; Отó ли́хо! (ох, біда, біда!; мамочки! «ох, беда, беда!; мамочки!»)

Лівобі́ч; Лівору́ч (з лівої сторони, по ліву сторону; по ліву руку «с левой стороны, по левую сторону; по левую руку»)

Лівобі́ч на́паду (по лівому флангу атаки «по левому флангу атаки»)

Лі́жко на одні́го (односпальне ліжко «односпальная кровать»)

Лі́жник (покривало «покрывало»)

Лі́зти на ро́же́н (нариватися; лізти на амбразуру «нарываться; лезть на амбразуру»)

Лі́к; Лі́ки (лікарство; медикаменти «лекарство; медикаменты»)

Лі́кар хто (доктор хто «доктор кто»)

Лі́кар ви́писав до́відку кому (доктор видав справку кому «доктор выдал справку кому»)

Лі́кар за фа́хом хто (лікар по професії хто «врач по профессии кто»)

Лі́кар-кура́тор хто (лікуючий лікар хто «лечащий врач кто»)

Лі́карня́ний (больничний «больничный»)

Лі́ки прида́тні до... (лікарство пригодне до... «лекарство пригодно к...»)

Лі́кне́п (лікбез «ликбез»)

Лікува́льний за́клад (лікуючий заклад «лечашее заведение»)
Ліно́щі обсіли кого (лінь напала на кого «лень напала на кого»)
Ліньки зроби́ти кому, що (лінь зробити кому, що «лень сделать кому, что»)
Ліплення чо́го (ліпка чо́го «лепка чего»)
Лі́пше (лучче «лучше»)

ЛІС

Блукáє як слі́пий у лісі хто; Слі́пає як слі́пий у лісі хто (блудить в потемках *хто* «бродит в потемках *кто*»)
В лісі був, а дров не ба́чив хто (за деревами ліса не бачив *хто*; в лісі лісу не знайшов *хто* «за деревьями леса не видел *кто*; в лесу леса не нашел *кто*»)
Да́лі в ліс, більше тру́ску (чим далі в ліс, тим більше дров «чем дальше в лес, тем больше дров»)
За́ходи для врятува́ння лісів; За́ходи для поряту́нку лісів (заходи по врятуванню лісів «меры по спасению лесов»)
Зруб лісу (порубка лісу «порубка леса»)
Ні до ліса ні до біса; Ні в тин ні в вороба́ (ні сюди, ні туди; ні взад, ні вперед «ни сюда, ни туда; ни взад, ни вперед»)
Пне́ться, як жа́ба на кúпину́ хто; У лісі дере́ва шука́є хто (ломитися у відчинені двері *хто* «ломиться в открытые двери *кто*»)
У керу́нку лісу (у сторону лісу; у напрямку лісу «в сторону леса; в направлении леса»)
Цілі́нний ліс (дрімучий ліс «дремучий лес»)
Чуже́ ба́чить під лісом, а свого́ не ба́чить під но́сом хто; Зо́рі лі́чить, а під но́сом не ба́чить хто; Не заміга́й чужо́ї хіжі́ – диві́сь, чи тво́я заме́тена (в чужім оці й порошину бачить, а в своїм і колоди не помічає *хто*; у чужім оці порошину бачить, а в своєму пенька не помічає *хто* «в чужом глазу видит сучок, а в своем бревна не замечает *кто*»)

Лісі́стий (порослий лісом «поросший лесом»)
Лісо́смуга (лісополоса «лесополоса»)
Літа́ обсіли кого (роки беруть своє «года берут свое»)
Літа́к (самольот «самолет»)
Літа́к приземлі́вся (літак здійснив посадку «самолет совершил посадку»)
Літньо́ї до́бї; Влі́тку (літом, в літній час «летом, в летнее время»)
Ліфтэ́рка хто (ліфтэорша *хто* «ліфтерша *кто*»)
Ліхтáрик (фанарік «фонарик»)

Лічбу загубити

Лічбу загубити; Рахуби не да́ти (збитися з рахунку «сбитися со счета»)

Лічильник (счотчик «счетчик»)

Лови; Полюва́ння (охота «охота»)

Лови́нка (ловушка «ловушка»)

Лови́ти ві́трів (рахувати ворон «считатъ ворон»)

Лови́ти га́в (зівати «зевать»)

Локшина (лапша «лапша»)

Лю́ю нато́пити з ко́го; На грéчку пере́гнати ко́го; На каба́ку стéрти ко́го; На канцúр'я по́бити ко́го (зігнути в баранячий ріг ко́го; зігнути в три дуги ко́го; зігнути в три погібелі ко́го «согнуть в бараний рог ко́го; согнуть в три дуги ко́го; согнуть в три погібелі ко́го»)

Лука́во; Підсту́пно (коварно «коварно»)

Лу́скати насі́ння (щолкати семочки «щелкать семечки»)

Лу́снув терпе́ць ко́му; Терпе́ць уві́рва́вся ко́му, у ко́го (не вистачило терпіння ко́му, у ко́го; терпіння лопнуло ко́му, у ко́го «не хватило терпения ко́му, у ко́го; терпение лопнуло ко́му, у ко́го»)

Лу́снуло, як ми́льна бу́льбашка що́ (лопнуло, як мильний пузир *що́* «лопнуло, как мыльный пузырь *что́*»)

Лу́снути (лопнути «лопнуть»)

Лу́снути як ми́льна бу́льбашка (лопнути як мильна булька «лопнуть как мыльный пузырь»)

Лушпíння; Лушпа́йка (шелуха «шелуха»)

Любе́нько; Любісі́нько (як ні в чому не бувало «как ни в чем не бывало»)

Лю́бить як соба́ка ді́да з порóжньою то́рбою хто́, ко́го; Лю́бить, як соба́ка цибу́лю хто́, ко́го; Лю́бить, як хрiн в о́ці хто́, ко́го; Ра́дий, як сиротá тря́сці хто́, ко́му; Те́рпить, як сiль в о́ці хто́, ко́го (любить, як собака палицю *хто́, ко́го* «любит, как собака палку *кто́, ко́го*»)

Лю́биш у гости́ні бува́ти, люби́ й гостéй віта́ти (у гості ходити – треба й до себе водити «в гости ходитъ – к себе водитъ»)

Любісі́нько перебу́тися без ко́го, чо́го (прекрасно обійтися без ко́го, чо́го «прекрасно обойтись без ко́го, че́го»)

ЛЮДІНА

Буди́нок для лі́тніх люде́й (будинок для престарілих «дом для престарелых»)

- Будуть люди з кого** (буде толк з *кого* «будет толк с *кого*»)
Вдумлива людина (мисляча людина «мыслящий человек»)
Вийти на люди (показатися людям «показаться людям»)
Виносити на люди що (виносити сміття з хати «выносить сор из избы»)
Виходити на люди (показуватися людям «показываться людям»)
Від людей казати (говорити з чуток «говорить понаслышке»)
Вірну людину пізнаєш у лиху годину (друзі пізнаються в біді «друзья познаются в беде»)
Добра людина хто (хороша людина *хто* «хороший человек *кто*»)
З посміху люди бувають; Дасться чути що (поживемо – побачимо «поживем – увидим»)
Знати людей (розбиратися в людях «разбираться в людях»)
Комітет з прав людини (комітет по правах людини «комитет по правам человека»)
Люди ще того ґарту (стара гвардія «старая гвардия»)
Людина старого ґарту хто (людина старої закалки *хто* «человек старой закалки *кто*»)
Мати за людей кого (ставитися як до людей *до кого* «относиться как к людям к *кому*»)
На людях (в публічному місці «в публичном месте»)
Ніхто не буде того знати – тільки сич та сова та людей півселі; Знають сусіди, що в багачі по обіді (чутками земля повниться «слухом земля полнится, слухами земля полнится»)
Поважна людина хто (людина зі становищем *хто* «человек с положением *кто*»)
Тямуща людина хто (світла голова *хто* «светлая голова *кто*»)
Шляхетна людина хто (благородна людина *хто* «благородный человек *кто*»)
Що він за людина? (що він собою являє? «что он собой представляет?»)
Як яка людина; Як хто (дивлячись хто; дивлячись яка людина «смотря *кто*; смотря какой человек»)

Люлі-люблечки (баюшки-баю «баюшки-баю»)

Ляк; Побойовання; Пóстрах; Óстрах; Страх; Страхотá
 (боязнь; опаска «боязнь; опаска»)

Лякало; Страхопуд (пугало «пугало»)

Лялька.....

Лялька (кукла «кукла»)

Лялька́р хто (ляльковод *хто* «кукловод *кто*»)

Ляпави́ця; Сльота́; Хля́павка (сляка, слякоть «слякоть»)

Ляпати́ языко́м; **Ляси пра́вити, Ляси то́чити; Ля́скати** языко́м, **Моло́ти** языко́м; **Патя́кати; Плесці́** языко́м; **Тереве́нити; Тереве́ні пра́вити** (боби розводити; болтати языком; чесати зуби «бобы розводити; болтати языком; чесати зуби»)

Ля́пка (клякса «клякса»)

Ля́пнути за́йвого (наговорити лишнього «наговорить лишнего»)

М

Мáбу́ть; Máйже напéвно; Найвірогíдніше; Найімові́рніше; Найпевні́ш; Найпевні́ше; Найшвид́ше; Напéвне; Певні́ше за все; Ра́дше (вірніше всього; вірогíдніше всього; скоріше за все, швидше за все; скоріше всього, швидше всього; по всій імовірності, по всій вірогíдності «вернее всего; вероятнее всего; скорее всего; по всей вероятности»)

Мав щáстя хто; Поталáнило кому; Пощасти́ло кому (пощасливилось кому; повезло кому; прийшла удача до кого; пофортунило кому, підфортунило кому «пощасливилось кому; повезло кому; прийшла удача к кому; пофортунило кому»)

Мавпува́ти кого (кривлятися кому «кривляться кому»)

Ма́є звичку хто (водиться привичка за ким «водиться привичка за кем»)

Ма́є цілковіту слу́шність хто (абсолютно правий хто «абсолютно прав кто»)

Ма́ємо те, що ма́ємо (факт залишається фактом; факт на лице «факт остається фактом; факт на лицо»)

Ма́єте ра́цію! (ви праві!; ваша правда! «вы правы!; ваша правда!»)

Ма́зати пиро́гом кого; Пéстити кого; Потура́ти забáганкам чи́м (балувати кого «баловать кого»)

Ма́йдáнчик (площадка «площадка»)

Ма́йже двана́дцята (без малого дванадцята «без малого двенадцать»)

Ма́йнúла думка в кого, про що; Навинúлося на думку кому, що; Спа́ло на га́дку кому, що; Ухопи́лося голо́ві чиє́ї, що (прийшло в голову кому, що, зайшло в голову кому, що; взбрело в голову кому, що «пришло в голову кому, что; взбрело в голову кому, что»)

Ма́йстер до чужі́х ка́йстер хто; Вмі́є бра́ти, де не клав хто (не чистий на руку хто «на руку не чист кто»)

Ма́ківка цéрки (купол церкви «купол церкви»)

Малéсенький

Малéсенький хто (махонький хто «махонький хто»)

Малéча (малишня «малышня»)

Мáло де (майже ніде «почти нигде»)

Мáло-мáло не...; От-от що; Ось-ось що (без п'яти хвилин що «без пяти минут что»)

Мáло не всі; Трóхи не всі (подавляюча більшість кого, чого «подавляющее большинство кого, чего»)

Мáло не до секúнди (з точністю до секунди «с точностью до секунды»)

Мáло не сто; Мéнше, ніж сто (без малого сотня «без малого сотня»)

Мáло-нема́ло (мало-мальски «мало-мальски»)

Мáло сéнсу в чому (мало толку в чому «мало толку в чем»)

Мáло хто зна́є про кого, що (рідко хто знає про кого, що «редко кто знает про кого, что»)

Малозабезпéчений хто (малоімущий хто «малоимущий кто»)

Малолі́ток хто; Недо́літок хто; Підлі́ток хто (малолітка хто «малолетка кто»)

Малолі́ття (малолітство «малолітство»)

Маломóвний хто; Негові́ркий хто (малоречивий хто «малоречивый кто»)

Малоприда́тний інструме́нт (малопригодний інструмент «малопригодный инструмент»)

Малоці́нний; Неоці́нений (безцінний «бесценный»)

Мальовні́чий краєві́д (живописний пейзаж «живописный пейзаж»)

Малю́к хто (малиш хто «малыш кто»)

Маля́ хто; Маля́тко хто; Крихі́тка хто (крошка хто; малютка хто «крошка кто; малютка кто»)

Ма́ма-годува́льниця (годуюча мама «кормящая мама»)

Мандріве́ць хто; Подоро́жній хто; Подорожува́льник хто (подорожуючий хто «путешествующий кто»)

Маніве́ць (слизький шлях; обхідний шлях «скользкий путь; окольный путь»)

Маніве́ць; Манівця́ми; Околя́са; Околя́сом; Повзагорі́дно (в обхід; кругом, кружним шляхом, обхідним шляхом «в обход; кругом, окольным путем, обходным путем»)

Ману́ пускає в о́чі хто; Напускає тумáну хто; Підла́зить, як чорт під монасти́р хто; У хма́ру захо́дить хто (пил в о́чі пускає хто «пыль в глаза пускает кто»)

Ма́ра; Потво́ра; Страхо́вище (кікімора «кикимора»)

Ма́рити про що (предаватися мріям *про що* «предаваться мечтам *о чем*»)

Ма́рити; Порина́ти у мрі́ї; Снува́ти мрі́ї (предаватися мріям «предаваться мечтам»)

Ма́рмур (мрамор «мрамор»)

Ма́рна річ що (безполезно *що* «бесполезно *что*»)

Ма́рний (безрезультатний «безрезультатный»)

Марнота́ марно́т (суета сует «суета сует»)

Марнува́ти проду́кти (переводити продукти «переводить продукты»)

Мару́дитися (маятися «маяться»)

Маршру́т (маршрут руху «маршрут движения»)

Маскува́ння (маскіровка «маскировка»)

Ма́сниця; Ма́сничка (масляниця «масленица»)

Масти́во (мастильний матеріал «смазочный материал»)

Ма́тері йо́го ковінька! (чорт його бери!; чорт з ним! «черт возьми!, черт побери!; черт с ним!»)

Ма́ти авторитет (користуватися авторитетом «пользоваться авторитетом»)

Ма́ти вели́ку вагу́; Ма́ти вели́ку си́лу (відігравати велику роль; мати велике значення «играть большую роль; иметь большое значение»)

Ма́ти всі права́ на що (обладати всіма правами *на що* «обладать всеми правами *на что*»)

Ма́ти гордові́ту поста́ву (мати гордовитий вид «иметь надменный вид»)

Ма́ти до́бру репута́цію у кого (бути на хорошому рахунку *в кого* «быть на хорошем счету *у кого*»)

Ма́ти за мету́ що; Ма́ти на меті́ що (переслідувати мету; задатися ціллю «преследовать цель; задаться целью»)

Ма́ти застере́ження щодо кого, чо́го (несхвально ставитися *до кого, чо́го* «неодобрительно относиться *к кому, чему*»)

Ма́ти зда́тність (володіти здатністю «обладать способностью»)

Ма́ти зиск з чо́го (мати вигоду з *чо́го* «извлекать выгоду *из чего*»)

Ма́ти на о́ці ко́го, що́; Ма́ти пе́ред очі́ма ко́го, що́; Не спу́ска́ти очі́й з ко́го, чо́го; Недрéмним о́ком сте́жити за ким, чим (тримати в полі зору *кого, що́*; не випускати з поля зору *кого, чо́го*; око в око стежити *за ким, чим*; не спускати з очей

Ма́ти на́мір

кого, що «держать в поле зрення кого, что; не выпускать из поля зрення кого, что; глаз да глаз следить за кем, чем; не спускать с глаз кого, что»)

Ма́ти на́мір *щодо чого* (замишляти *що* «замышлять *что*»)

Ма́ти напóхвaтi *що*; **Ма́ти попідрóч** *що* (мати на підхвaтi *що*; мати під рукою *що* «иметь на подхвате *что*; иметь под рукой *что*»)

Ма́ти плáни *щодо кого* (мати види *на кого* «иметь виды *на кого*»)

Ма́ти по́пит (користуватися попитом «пользоваться спросом»)

Ма́ти при́хисток (мати дах над головою «иметь крышу над головой»)

Ма́ти ра́цію; **Ма́ти слóшність** (бути правим «быть правым»)

Ма́ти рекомендаційний ха́ра́ктер (носити рекомендаційний характер «носить рекомендательный характер»)

Ма́ти та́кі повнова́ження (мати наступні повноваження «иметь следующие полномочия»)

Ма́ти терпéць (мати терпіння «иметь терпение»)

Ма́ти у жме́ні *що* (тримати в кулаці *що* «держать в кулаке *что*»)

Ма́ти цілковіту пе́вність *у чому* (бути абсолютно впевненим *у чому* «быть абсолютно уверенным *в чем*»)

Ма́тимеш те, як рак сви́сне (не бачити тобі цього, як своїх вух «не видать тебе этого, как своих ушей»)

Ма́тися до́бре (перебувати в доброму здоров'ї «находиться в добром здравии»)

Ма́тися на ба́чності (триматися на сторожі; дивитися в оба «держаться на стороже; смотреть в оба»)

Матра́ц; **Сінні́к** (матрас «матрас»)

Матро́с на ва́хті (вахтовий матрос «вахтенный матрос»)

МАТЧ

Дру́гий матч по́спіль (другий матч підряд «второй матч подряд»)

На оста́нніх хвили́нах ма́тчу (в останні хвилини матчу «в последние минуты матча»)

Напри́кінці ма́тчу (в самий останній момент матчу «в самый последний момент матча»)

На́чисто програ́ти матч (повністю провалити матч «полностью провалить матч»)

О́гляд ма́тчу (обзор матчу «обзор матча»)

Оголо́си́ли поча́ток ма́тчу (об'явили початок матчу «объявили начало матча»)

Оста́нні п'я́ть хвили́н ма́тчу (остання п'ятихвилинка матчу «последняя пятиминутка матча»)

Рахунок мáтчу нуль-нуль (рахунок матчу ноль-ноль «счет матча ноль-ноль»)

Стрижнёвий момéнт мáтчу (ключовий момент матчу «ключевой момент матча»)

Як суддя мáтчу хто (в якості судді матчу *хто* «в качестве судьи матча *кто*»)

Мах на мах; Так на так (баш на баш «баш на баш»)

Махля́р хто; Шахра́й хто (жулік *хто* «жулик *кто*»)

Мачу́лка (мочалка «мочалка»)

Маши́на до шиття́ (швейна машина «швейная машина»)

Маши́на зужива́ється (машина зношується «машина изнашивается»)

Ме́блі (мебель «мебель»)

МЕЖА́

Вийти за ме́жі дозво́леного (вийти за рамки дозволеного «выйти за рамки дозволенного»)

Діяти в ме́жах чо́го; Не трима́тися меж чо́го (виходити за рамки чо́го «выходить за рамки *чего*»)

Допусто́ва межа́ чо́го (допустима межа чо́го «допустимый предел *чего*»)

Перейти́ будь-які ме́жі (вийти за всякі рамки «выйти за всякие рамки»)

Ситуа́ція вийшла за ме́жі дозво́леного (ситуація вийшла за рамки дозволеного «ситуация вышла за рамки дозволенного»)

У ме́жах на́ступу (по всій лінії атаки «по всей линии атаки»)

У ме́жах пра́вил (в рамках правил «в рамках правил»)

У ме́жах свої́х повнова́жень (у рамках своєї компетенції «в рамках своей компетенции»)

У ме́жах чинного законода́вства (в рамках діючого законодавства «в рамках действующего законодательства»)

Мене́ найме́нше ціка́вить що́ (мене менше всього цікавить *що* «меня меньше всего интересует *что*»)

Мене́ не обхо́дить що́ (мене не волнує *що* «меня не волнует *что*»)

Мене́ ну́дить (мене тошнить «меня тошнит»)

Мені́ ніколи (я зайнятий «я занят»)

Ме́нше за все; Якнайме́нше (менше всього «менее всего»)

Ме́нше зна́тимеш, до́вше спа́тимеш (цікавій Варварі ніс відірвали «любопытной Варваре нос оторвали»)

Мерéживо; Мерéжка (кружево «кружево»)

Мерехті́ння

Мерехті́ння (мерцання «мерцание»)

Мерзэ́нно кому; **Мерзотно кому** (гнусно кому «гнусно кому»)

Мерзотник хто (мерзавець *хто* «мерзавец *кто*»)

Мертвяк хто; **Мрець хто** (мертвець *хто* «мертвец *кто*»)

Мерщій; **Чимскоріш;** **Чимшвидше;** **Щонайшвидше;** **Якомóга швидше;** **Якнайшвидше** (в найкоротший термін; самим ближчим часом; чим можна швидше, як можна швидше; з найбільшою швидкістю «в кратчайший срок; ближайшим временем чем можно быстрее, как можно скорее; с наибольшей скоростью»)

Мéсник хто (мститель *хто* «мститель *кто*»)

Металéвий вірі́б (металічний вирі́б «металлическое изделие»)

Металобру́хт (металолом «металолом»)

Метáтися між полюса́ми; **Тик сюди́, мик туди́** (кидатися із сторони в сторону «бросаться из стороны в сторону»)

Метéлик (бабочка «бабочка»)

Меті́ досягнуто (ціль досягнута «цель достигнута»)

МЕТОД

Використóвуючи закóнні мéтоди (за рахунок законних методів «за счет законных методов»)

Дуже поши́рений мéтод (широко поширений метод «широко распространенный метод»)

За мéтодом (по методу «по методу»)

Застосувáти той самі́й мéтод (застосувати той же метод, застосувати один і той же метод «применить тот же метод, применить один и тот же метод»)

Ная́вний мéтод (існуючий метод «существующий метод»)

Цей мéтод (даний метод «данный метод»)

Широ́ко розповсю́джений мéтод (широко поширений метод «широко распространенный метод»)

Мету́шитися (суетитися «суетиться»)

Мéшканець хто (житель *хто* «житель *кто*»)

Ми застрі́яли в ко́рку (ми потрапили в пропку «мы попали в пропку»)

Ми кві́ти (ми в розрахунку «мы в расчете»)

Миготі́ти (мелькати «мелькать»)

Мигце́м (мельком «мельком»)

Мійка (мойка «мойка»)

Мильна бубльбашка (мильна булька «мыльный пузырь»)

Мимоїздом заїхати до кого (по дорозі заїхати до кого «по дороге заехать к кому»)

Мимохідь (мимоходом; проходячи мимо кого, чого «мимоходом; проходя мимо кого, чего»)

Мимохідь; Між іншим; Перебіжно; Побіжно (мимолютно; мимоходом; поміж ділом «мимолетно; мимоходом; между делом»)

Мимохідь зайті до кого (по дорозі зайти до кого «по дороге зайти к кому»)

Мімрити (м'ямлити «мямлить»)

Минулий (бувший; прошедший «бывший; прошедший»)

Минулого понеділка (у минулий понеділок «в прошлый понедельник»)

Минулого сезону (в минулому сезоні «в прошлом сезоне»)

Минулоріч; Торік (у минулому році, минулого року «в прошлом году»)

Минулося кому, що (зійшло з рук кому, що «сошло с рук кому, что»)

Минулося що (відійшло в минуле що «отошло в прошлое что»)

Минулося без втрат де (обійшлося без втрат де «обошлось без потерь где»)

Мити посуд (мити посуду «мити посуду»)

Митниця (таможня «таможня»)

МИТЬ

Будь-якої миті (у будь-який момент «в любой момент»)

Зворушлива мить (хвилюючий момент «волнующий момент»)

Мить (миг «миг»)

Останньої миті (в останній момент; в самий останній момент «в последний момент; в самый последний момент»)

Саме в ту мить; Саме тієї миті (якраз в той момент «как раз в тот момент»)

Тієї ж миті (у ту ж мить; у той же момент «в тот же момент»)

Цієї миті (у цю мить «в этот момент»)

Мишеня; Мишенятко (мишонок «мышонок»)

Між них (в тому числі «в том числе»)

Міжміський зв'язок (міжгородній зв'язок «междугородняя связь»)

Мій улюблений співак (мій любимий співак «мой любимый певец»)

Мірніча одиниця (одиниця виміру «единица измерения»)

Міряти по собі *кого, що*; **Міряти своєю міркою** *кого, що*; **Міряти тією ж міркою** *кого, що*; **На своє копито міряти** *кого, що*; **На свою мірку міряти** *кого, що* (на свій аршин міряти *кого, що*; дивитися зі своєї дзвіниці *на кого, що*; по собі судити *кого, що* «на свой аршин мерять *кого, что*; смотреть из своей колокольни *на кого, что*; по себе судить *кого, что*»)

Місія полягає в... (місія заключається в... «миссия заключается в...»)

Міст звелі кваліфіковані будівельники (міст зведений кваліфікованими будівельниками «мост возведен квалифицированными строителями»)

Містечко (городок «городок»)

Містити у собі *що* (заключати в собі *що* «заключать в себе *что*»)

Міститися *де* (знаходитися *де*, знаходиться *где*)

Містить у собі такé *що* (заключає в собі наступне *що* «заключает в себе следующее *что*»)

Місткий (ємкий «емкий»)

Місткість *чого* (вмістимість *чого* «вместимость *чего*»)

Містóк (мостик «мостик»)

Містянин *хто* (городянин *хто*, горожанин *хто* «горожанин *кто*»)

МІСЦЕ

Віключне місце (виняткове місце «исключительное место»)

Вражати в дошкúльне місце *кого* (в болюче місце бити *кого* «бить на слабую струнку *кого*»)

Вразливе місце; Уразливе місце (уязвиме місце «уязвимое место»)

Дошкúльне місце (болюче місце; слабка сторона «больное место; слабая сторона»)

За місцем проживання (по місцю проживання «по месту жительства»)

Заклякнути на місці (застигнути на місці «застыть на месте»)

Застерегти собі місце *де* (забронювати собі місце *де*; зарезервувати собі місце *де* «забронировать себе место *где*; зарезервировать себе место *где*»)

Зрúшити справу з місця (дати справі хід; дати хід ділу «дать делу движение; дать ход делу»)

Команда є на першому місці (команда займає перше місце «команда занимает первое место»)

- Місце для сидіння** (сидяче місце «сидячее место»)
Місце для стояння (стояче місце «стоячее место»)
Нагледіти місце для хатінки (облюбувати місце для хатинки «облюбовать место для домика»)
Порожнє місце *хто* (пусте місце *хто* «пустое место *кто*»)
Посіда́ти вагоме місце *де, у чому*; **Посіда́ти чільне місце** *де, у чому* (займати значне місце *де, у чому* «занимать значительное место *где, в чем*»)
Посіда́ти чільне місце в ре́йтингу (займати видне місце в рейтингу «занимать видное место в рейтинге»)
Прикипі́ти до місця (завмерти на місці; застигнути на місці «замереть на месте; застыть на месте»)
Ста́ти на чиєсь місце; Зрозумі́ти когось (увійти в чиєсь положення «войти в чье-то положение»)
Ту́пцятися на місці (топтатися на місці «топтать на месте»)

Місцє́ва грома́да (місцева община «местная община»)

Місці́на (місцевість «местность»)

Міцний (прочний «прочный»)

МІСЯЦЬ

- Аж через місяць** (не скоріше як через місяць «не раньше чем через месяц»)
Більше як місяць (більше місяця «больше месяца»)
Місяць тому́ (місяць тому назад «месяц тому назад»)
Мину́ло по́над місяць (пройшло більше місяця «прошло больше месяца»)
Мину́лого місяця (у минулому місяці «в прошлом месяце»)
Насту́пного місяця (в наступному місяці; на наступний місяць, на сліду́ючий місяць «в следующем месяце; на следующий месяц»)
По́над місяць (більше місяця «больше месяца»)
Про́тягом двох місяців; За два місяці (у двомісячний строк, у двомісячний термін «в двухмесячный срок»)
Про́тягом місяця; Упродо́вж місяця (на протязі місяця «в течение месяца; на протяжении месяца»)
Трива́ти з місяць (розтягнутися на місяць «растянуться на месяц»)
Тричі́ на місяць (три рази в місяць «три раза в месяц»)
Цьо́го місяця (у поточному місяці «в текущем месяце»)

Місячна платня́ (місячний оклад «месячный оклад»)

Міцно засну́ти (провалитися в сон «провалиться в сон»)

Міцно тримати за горлянку

Міцно тримати за горлянку *кого* (не давати спуску *кому* «не давати спуска *кому*»)

Млин (мельниця «мельниця»)

Млинéць; Нали́сник (блін, блінчик «блин, блинчик»)

Мобільний застосунок (мобільний додаток «мобильное приложение»)

Мов клóччя жуé хто; Háче клóччя жуé хто (каша в роті *в кого* «каша во рту у *кого*»)

Мов на шпíльках *хто* (як на голках *хто* «как на иголках *кто*»)

Мов намальóване *що* (в ідеальному стані *що* «в идеальном состоянии *что*»)

Мов не бáчити чого; Потурáти чому (дивитися крізь пальці *на що* «смотреть сквозь пальцы *на что*»)

Мов не при собі хто; Як не свій хто (ніби сам не свій *хто*; сам не свій *хто*; сам не в собі *хто* «будто сам не свой *кто*; сам не свой *кто*; сам не в себе *кто*»)

Мов нічо́го й не було́; Háче й не було́ нічо́го; Ніби ніде́ нічо́го (як ні в чому не бувало «как ни в чем не бывало»)

Мов отáра овéць *хто* (як стадо баранів *хто* «как стадо баранов *кто*»)

Мов у прі́рву (як у бездонну бочку «как в бездонную бочку»)

Мов хві́ля зміла *кого*; **Ні чу́тки ні ві́стки від** *кого*; **Оце́ пропа́в, як з мо́сту впав** *хто*; **Пропáв, як у во́ду впав** *хто*; **Тут було́, верті́вся, чо́ртзна-де поді́вся** *хто*; **Як вода́ зміла** *кого*; **Як водо́ю зміло** *кого*; **Як ді́мом здимі́в** *хто*; **Як коро́ва язико́м злиза́ла** *кого*; **Як лі́зень злизáв** *кого* (наче крізь землю провалився *хто*; як камінь у воду *хто*; як у воду канув *хто*; ні слуху ні духу *від кого* «как камень в воду *кто*; как в воду канул *кто*; ни слуху ни духу *от кого*»)

МОВА

Викладóва мо́ва (мова викладання «язык преподавания»)

Відібра́ло мо́ву *кому* (втратив дар мови *хто* «потерял дар речи *кто*»)

Говорі́ти багатьма́ мо́вами (говорити на багатьох мовах «говорит на многих языках»)

Говорі́ти різни́ми мо́вами (говорити на різних мовах «говорит на разных языках»)

Зна́ти мову; Ору́дувати мо́вою (володіти мовою «владеть языком»)

Калі́ченою мо́вою; Покру́ченою мо́вою (ламаною мовою «на ломаном языке»)

- Мова мовиться за...** (розмова йде про ... «разговор идет о...»)
Мова не мовиться (розмова не клеїться «разговор не клеится»)
Не за те мова мовиться; Не в тім річ; Не в тому річ (не в цьому діло; діло не в тому «не в том дело; дело не в том»)
Не може бути й мови про що (нема про що й говорити «не о чем и говорить»)
Не про це мова мовиться (не в цьому питання; не в тому справа «вопрос не в этом; не в этом дело»)
Опанувати мову (освоїти мову «освоить язык»)
Повести мову про кого, що; Розпочати говорити про кого, що (завести розмову про кого, що «завести разговор о ком, чем»)
Порозумітися з ким (прийти до згоди з ким; досягти взаєморозуміння з ким; знайти порозуміння з ким; знайти спільну мову з ким, дійти спільної мови з ким «прийти к согласию с кем, прийти к соглашению с кем; достичь взаимопонимания с кем; найти понимание с кем; найти общий язык с кем»)
Провадити мову (вести бесіду «вести беседу»)
Українською мовою; По-українськи; По-українському (на українській мові «на украинском языке»)

- Мовляв; Як то кажуть** (дескать; мол; як говорять, як говориться «дескать; мол; как говорят, как говорится»)
Мовчі та мак товчі (дивись, не проговорись «смотри, не проговорись»)
Мовчки; Ні пари з уст (молча; не кажучи ні слова «молча; не говоря ни слова»)
Мовчун хто (молчун *хто* «молчун *кто*»)
Могло б бути краще що (залишає бажати кращого *що* «оставляет желать лучшего *что*»)
Може й так (цілком можливо «вполне возможно»)
Можете на мене розраховувати (можете на мене покластися «можете на меня положиться»)
Молдавія (Молдова «Молдова»)
Молодєць! (так тримати!; продовжуй у тому ж дусі!; харош!; красава!, красавчик!; молоток!; умнічка!; молодчина!, молодчинка!; молодчага! «так держать!; продолжай в том же духе!; хорош!; красавица, красавчик!; молоток!; умничка; молодчина!, молодчинка!, молодчага!»)
Молодший медичний працівник (медичний брат, медбрат «медцинский брат, медбрат»)
Мблочь; Пáмолочь; Юнь (молоде покоління; підрастаюче покоління «молодое поколение; подрастающее поколение»)

МОНЕТА

Брати за щіру монету *що* (сприймати як істину *що* «воспринимать как истину *что*»)

Гра в монетку (орел або решка «орел или решка»)

Два боки однієї монети (дві сторони однієї медалі «две стороны одной медалі»)

Карбувати монети (чеканити монети «чеканить монеты»)

Старовинна монета (древня монета «древняя монета»)

МОРЕ

Біля моря (у самого моря «у самого моря»)

Морем (морським шляхом «морским путем»)

Найдешевше доставити товар морем (найдешевшою є доставка товару морським шляхом «наиболее дешевой является доставка товара морским путем»)

Роздайся, море, – жаба лізе; Хвалилася коза, що в неї хвіст довгий (нахвалялася синиця море запалити «хвасталась синица море зажечь»)

Мороз поза шкірою пішов кому, у кого (забігали мурашки по спині кому, у кого «забежали мурашки по спине кому, у кого»)

Морозі узялися (вдарили морози «ударили морозы»)

Морок; Тёмнощі (мрак «мрак»)

Морська безодня (морська пучина «морская пучина»)

Мостити гніздечко; Моститися (вити гніздечко «вить гнездышко»)

Мотлох; Непотріб (барахло; хлам «барахло; хлам»)

Моторнішати (робитися живішим «делаться живее»)

Моторошно кому (жутко кому «жутко кому»)

Мотузка; Мотузбк; Мотуззя (вірвовка «веревка»)

Моя біографія (моя автобіографія «моя автобиография»)

Моя вага дозволяє... (моя вага дозволяє... «мой вес позволяет ...»)

Мрії здійснюються (мрії збуваються «мечты сбываются»)

Мрійник хто (мечтатель *кто* «мечтатель *кто*»)

Мугікати; Харамаркати (бурмотіти собі під ніс «бормотать себе под нос»)

Мудрація (закавіка «закавыка»)

Мудрувати (умнічати «умничать»)

Музична скринька (музикальна шкатулка «музыкальная шкатулка»)

Музична школа (музикальна школа «музыкальная школа»)

Музичні інструменти (музикальні інструменти «музыкальные инструменты»)

Мул (іл «ил»)

Мусить багáто працювати хто (приходиться багато працювати кому «приходится много работать кому»)

МУХА

Допáвся, як мұха до меду хто (роз'ївся, як вош у корості хто «разъелся, как вошь в коросте кто»)

Іті на мұху з обұхом (стріляти з гармати по горобцях «стрелять из пушки по воробьям»)

Мұха в носі в кого (не в душі хто «не в духе кто»)

Опáрився, як мұха на окрoпі хто (попав у просак хто «попал в просак кто»)

Мұчитися сұмнівами (терзатися сумнівами «терзаться сомнениями»)

Мчáти вёрхи (мчатися верхом «мчатся верхом»)

Мчáти наввипередки з ким (мчатися наперегонки з ким «мчатся наперегонки с кем»)

М'яз (мишця «мышца»)

М'ясáрня (м'ясна лавка «мясная лавка»)

М'ЯСО

Вірвати з м'ясом що (вирвати з коренем що «вырвать с корнем что»)

Гармáтне м'ясо хто (пушечне м'ясо хто «пушечного мясо кто»)

М'ясом хвáлиться, а вонó й юшки не їло (гречана каша сама себе хвалить «гречневая каша сама себя хвалит»)

Чималий шмат м'яса (крупний кусок м'яса «крупный кусок мяса»)

М'ЯЧ

Вибити м'ячá подáлі від воріт (вибити м'яч подальше від воріт «выбить мяч подальше от ворот»)

Відбирáти м'ячá у кого (іти у відбір м'яча «идти в отбор мяча»)

Мексикáнці володіють м'ячём (м'яч зберігається у мексиканців «мяч сохраняется у мексиканцев»)

М'яч (ігровий снаряд «игровой снаряд»)

М'яч влұчив у попере́чку (м'яч попав у перекладину «мяч попал в перекладину»)

М'яч влұчив у стійку (м'яч попав у штангу «мяч попал в штангу»)

М'яч зупинівся на лінії (м'яч зупинився прямо на лінії «мяч
остановився прямо на линии»)

М'яч пролетів повз ворота (м'яч пролетів мимо воріт «мяч
пролетел мимо ворот»)

М'ячик на вашому боці; За вами черга; Тепер ваша черга
(діло за вами «дело за вами»)

Подати м'яча́ (виконати подачу м'яча «выполнить подачу мяча»)

Н

На безвік; Назавжди (на вічно; на вічні часи; на віки «на вечно; на вечные времена; на века»)

На безрік (безстроково «бессрочно»)

На валізах хто (на чемоданах *хто* «на чемоданах *кто*»)

На взір кого (на манер *чий*; на подобу *кого* «на манер *чей*; в подобие *кого*»)

На взір чого; На взірець чого; На зразок чого; Подібно чому
(на подобу *чого* «в подобие *чему*, на подобие *чего*»)

На взірець чого (по зразку *чого* «по образцу *чего*»)

На вігадки завзятий хто (на видумки хитрий *хто* «на выдумки хитер *кто*»)

На видноті (на видному місці, на відкритому місці; на виду «на видном месте, на открытом месте; на виду»)

На віплат (у розстрочку, у розстрочення «в рассрочку»)

На виході (перед виходом «перед выходом»)

На відлюдді; На відчепі (на відшибі «на отшибе»)

На відході (перед відходом «перед уходом»)

На відчай що; На пропале що; На щастя що; Навмання що
(наугад *що*; на авось *що*; на удачу *що* «наугад *что*; на авось *что*; наудачу *что*»)

На вівчому хуторі по-вівчому гуторити; Хто з псами лягає, той з блохами встає (з вовками жити, по-вовчому вити «с волками жить, по-волчьи выть»)

На все Вам добре! (всього Вам доброго! «всего Вам доброго!»)

На всі голосі (усіма голосами «всеми голосами»)

На всі заставки (вовсю «вовсю»)

На всіх на́прямках

На всіх на́прямках; У всіх на́прямках (по всіх напрямках «по всем направлениям»)

На всіх не настáчиш; На всіх не вістачиш; Ще ся той не вродів, хто б усім догодів (усім не догодиш «всем не угодиш, всех не удовлетворишь»)

На всю глибочінь (на всю глибину «во всю глубину»)

На всю горля́нку крича́ти (на всю глотку кричати «во всю глотку кричать»)

На всю па́ру (на повну потужність «на полную мощность»)

На всьому розумі́тися (у всьому знати толк «во всем знать толк»)

На га́муз; На стокра́т; У дрі́зки; У дру́зки; Ущэ́нт (вдрезбегу «вдрезбегу»)

На голо́дній па́йці хто (на голодному пайку *хто* «на голодном пайке *кто*»)

На гострі на́паду хто (на вістрі атаки *хто* «на острие атаки *кто*»)

На гурт (оптом «оптом»)

На гвалт крича́ти; Пробі́ крича́ти (кричати караул «кричать караул»)

На дару́нок кому, що (в подарок *кому, що* «в подарок *кому, что*»)

На добра́ніч дава́ти кому (бажати доброї ночі *кому* «желать спокойной ночи *кому*»)

На дова́жок до чого; На дода́чу до чого (у придачу *до чого*; у добавку *до чого* «в придачу *к чему*; в добавку *к чему*, в добавок *к чему*»)

На дого́ду кому; Навдогі́дь кому (в угоду *кому* «в угоду *кому*»)

На дору́чення чиє (по порученню *чиєму* «по поручению *чьем*»)

На дрі́'язок побі́ти що; На дру́зки розбі́ти що (вдрезбегу розбити *що* «вдрезбегу разбить *что*»)

На жо́дній ка́рті не позна́чено що (ні на одній карті не позначено *що*; ні на якій карті не позначено *що* «ни на одной карте не обозначено *что*; ни на какой карте не обозначено *что*»)

На жо́дному рівні (ні на якому рівні «ни на каком уровне»)

На задві́рках чого; На закра́йку чого (на задньому плані *чого* «на заднем плане *чего*»)

На замóвлення (по замовленню, за замовленням, по заказу «по заказу»)

На заохóту кого (для заохочення *кого* «для поощрения *кого*»)

На збі́ток що (в убиток *що* «в убыток *что*»)

На зворóті (на зворотній стороні «на обратной стороне»)

На зга́дку про кого, що (при згадуванні *про* кого, що «при упоминанні о ком, чем»)

На зла́мі епо́х (на переломі епох «на переломе эпох»)

На зле чи на до́бре (на жаль чи на щастя «к сожалению или к счастью»)

На зрі́ст (ростом «ростом»)

На інше не вийде (по-іншому ніяк; по-другому ніяк «інаچه никак; по-другому никак»)

На кара́чках; Навкара́чки; Накара́чки; Накаря́чки (на четвереньках «на четвереньках»)

На ка́шу розча́вити що (зробити місиво з чого «сделать месиво из чего»)

На ко́ристь держа́ви що (в дохід держави «в доход государства что»)

На коро́ткій моту́зці трима́ти кого (на короткому повідку тримати кого «на коротком поводке держать кого»)

На краю́ прі́рви хто (на краю гибелі *хто* «на краю гибели *кто*»)

На кулаку́ сльо́зи тре хто (очі на мокрому місці в кого «глаза на мокром месте у кого»)

На ло́бі напі́сано у кого, що (видно з першого погляду *що* «видно с первого взгляда *что*»)

На межі хто (на грані *хто* «на грани *кто*»)

На Мико́ли та й ніко́ли; На туре́цьку па́сху; Як на доло́ні волосся поросте́; Як п'я́вка кри́кне; Як пі́вень яйце́ знесе́; Як сви́ні з чере́ді йти́муть; Як сви́ня на не́бо гля́не; Як сова́ сві́т уздрі́ть; Як у ку́рки зу́би ви́ростуть (коли рак свисне; після дощики в четвер «когда рак свиснет; после дождика в четверг»)

На ми́лування нема́ си́лування; Не мо́жна не́люба лю́бити; Си́лком не наці́луєшся; Си́луваним коне́м не по́їдеш (наси́льно милим не будеш «наси́льно мил не будешь»)

На мій здо́гад (на мою догадку «на мою догадку»)

На мою́ думку; Про ме́не; Щодо ме́не; Я вважаю́; Я гадаю́ (що стосується мене; зі свого боку; як на мене; як по мені; я рахую; на мій погляд; на мій смак; з моєї точки зору «что касается меня; со своей стороны, с моей стороны; как по мне; я считаю; на мой взгляд; на мой вкус; с моей точки зрения»)

На на́шу ко́ристь (в нашу пользу «в нашу пользу»)

На но́шах (на носилках «на носилках»)

На оди́н копі́л (на один манер; на один лад «на один манер; на один лад»)

На одне вийде

На одне вийде (вийде на одне й те ж; одне і те ж буде «выйдет на одно и тоже; одно и то же будет»)

На одне виходить що; Не вмер Данило, болячка задавила; Ті ж штани, та наза́д ву́зником; Хоч то́го са́мого, аби́ в дру́гу ми́ску (під іншим соусом те ж саме; ті ж яйця тільки в профіль «под другим соусом то же самое; те же яйца только в профиль»)

На олі́вці у кого, хто (на особистому контролі у *кого, хто* «на личном контроле у *кого, кто*»)

На пе́ршій зу́стрічі (при першій зустрічі «при первой встрече»)

На півдорозі (на половині дороги «на половине дороги»)

На підста́ві чо́го (на основі *чого* «на основе *чего*»)

На по́верх ви́ще (поверхом вище «этажом выше»)

На полови́ну ме́нше (в половинному розмірі «в половинном размере»)

На поро́жній шлу́нок (на голодні зуби «на голодные зубы»)

На по́сміх лю́дський (людям на сміх «людям на смех»)

На похі́ле де́рево й ко́зи не ска́чуть (лежачого не б'ють «лежачего не бьют»)

На поча́ток; Найголови́ше; Найпе́рша рі́ч; Найпе́рше; Наса́мперед; Передовсі́м; Передусі́м; Поперва́х; Попере́д усьо́го; Спе́ршу; Споча́тку; Щонайпе́рше (для початку; першим ділом; перш за все; по-перше; першочергово; у першу чергу, першою чергою; саме головне «для начала; первым делом; прежде всего; во-первых; первоочередно; в первую очередь; самое главное»)

На превели́кий по́див (як не дивно «как ни странно»)

На превели́ку вті́ху собі́ (на своє велике задоволення «на свое большое удовольствие»)

На припа́с (про запас «про запас»)

На проха́ння чиє (по проханню *чиєму* «по просьбе *чьей*»)

На п'я́ти наступа́ти ко́му; На хвоста́ наступа́ти ко́му; Гна́тися слі́дком за ким (висіти на хвості у *кого*; по п'ятах гнатися *за ким* «висеть на хвосте у *кого*; по пятам гнаться *за кем*»)

На роздорі́жжі (на розвилці доріг «на развилке дорог»)

На са́му лише́ зга́дку про ко́го, що́ (при одній лише думці *про ко́го, що́* «при одной только мысли *о ком, чем*»)

На свіжо́му пові́трі (на свіжому воздуху «на свежем воздухе»)

На світанні; На світанку; Удóсвіта (перед самим світанком «перед самым рассветом»)

На свої літа́ (на свій вік «на свой возраст»)

На свою́ руч горну́ти (говорити в свою користь «говорить в свою пользу»)

На слизьке потра́пити; Опині́тися на льо́ду; Опині́тися на слизько́му; Опині́тися ні в сих, ні в тих (опинитися в незручному становищі, потрапити в незручне становище «оказаться в неловком положении, попасть в неловкое положение»)

На слизько́му хто; Не в своїх ворóтах хто; Не зна́є на котру́ ступи́ти хто; Не зна́є, де себе поді́ти хто; Не зна́є, де приткну́тися хто; Незру́чно кому; Ні в сих, ні в тих хто; Ніяково́ кому; Перемина́ється із но́гі на но́гу хто; Сиди́ть, як соба́ка у човні́ хто; Сиди́ть, як у сли́вах хто; У Сірка́ очей́ позича́є хто; Як ва́рена макарóнина́ хто; Як ми́ла з'їв хто (не у своїй тарілці *хто*; не по собі *кому*; в незручному положенні *хто*, в незручному становищі *хто*; у ніяковому стані *хто*; місця собі не знаходить *хто* «не в своей тарелке *кто*; не по себе *кому*; в незручному положенні *кто*; в неловком положенні *кто*, неловко *кому*; места себе не находит *кто*»)

На тарі́лочці (на блюдечку «на блюдечке»)

На те й пристáли (на тому й порішили «на том и порешили»)

На тім і кіне́ць; Ото́ й усьогó; Та й вже; Та й го́ді; Та й квит; Та й край; Та й по всій спра́ві; Та й по всьóму; Та й усé (і діло з кінцем, та й справа з кінцем; і більше нічого; і все тут, та й все тут; та й усе; та й тільки того, тільки і всього «и дело с концом, да и дело с концом, и делу конец; и больше ничего; и все тут, да и все тут; и все; да и только; только и того, только и всего»)

На то́му все й ста́ло (цим діло й закінчилося «этим дело и закончилось»)

На три-чоти́ри дні́ (на три-чотири дня «на три-четыре дня»)

На футбо́льному полі́ вирю́ють при́страсті́ (на футбольному полі киплять пристрасті «на футбольном поле кипят страсти»)

На це нема́ ра́ди (з цього немає виходу «из этого нет выхода»)

На цій ні́ві (на цьому поприщі «на этом поприще»)

На цьому́ все й скінчи́лося; На цьому́ все й ста́ло (цим справа і обмежилась «этим дело и ограничилось»)

На цьому завершуймо наш репортаж

На цьому завершуймо наш репортаж (на цьому наш репортаж підходить до кінця «на этом наш репортаж подходит к концу»)

На цьому й кінець чому (цим і закінчилося *що* «этим и закончилось что»)

На часінку (на часок «на часок»)

На частку секунди (на долю секунди «на долю секунды»)

На честь кого (в честь *кого* «в честь *кого*»)

На чужині (у чужих краях «в чужих краях»)

На щодень (на кожен день «на каждый день»)

На як довго? (на який термін? «на какой срок?»)

Набагато більше кого, чого, де (значно більше *кого, чого, де* «значительно больше *кого, чего, где*»)

Набагато сильніший хто, за кого; Значно сильніший хто, за кого (на порядок сильніший *хто, від кого* «на порядок сильнее *кто, от кого*»)

Набакір (набекрень «набекрень»)

Набіли, ще й плакати не веліли (б'ють і плакати не дають; і в хвіст, і в гриву «бьют и плакать не дают; и в хвост, и в гриву»)

Набирати чинності; Ставати чинним (входити в дію; входити в силу «входит в действие; входит в силу»)

Набігає брижа *на що* (утворюється складка *на чому* «образуется складка *на чем*»)

Набік!; Оступіться! (з дороги! «с дороги!»)

Наближати до кого, чого (приближати *до кого, чого* «приближаться *к кому, чему*»)

Набратися, як жаба м'улу; Напитися до зеленого змія; Напитися п'яним; Напитися як чіп (допитися до чортиків; напитися в дошку «допиться до чертиков; напитокся в доску»)

Набрида хто; Набридень хто (надоїда *кто* «надоеда *кто*»)

Набридати кому; Надокучати кому (надоїдати *кому* «надоедать *кому*»)

Набридло кому, що (надоїло *кому, що* «надоело *кому, что*»)

Набрід кого (зброд *кого* «сброд *кого*»)

Набувати ваги (набувати значення «приобретать значение»)

Набурмосений; Понурій; Похмурій; Хмарний; Хмурій; Хмурний (угрюмий; мрачний «угрюмый; мрачный»)

Набу́ти впра́ви в чому; Набу́ти впра́вності в чому (набути навичок в чому «приобрести навыки в чем»)

Набу́ти до́свіду в чому (отримати досвід у чому «получить опыт в чем-либо, приобрести опыт в чем-либо»)

Набу́ти ро́зголо́су (отримати розголос «получить огласку»)

Набу́ток (достояння «достояние»)

Нава́житися на що (набратися рішучості; зібратися з духом «набраться решимости; собраться с духом»)

Нава́житися на все; Насмі́литися на все (піти на все «пойти на все»)

Навалі́ти як на везу́чого вола́ на кого, що (звалити непосильну ношу на кого «взвалить непосильную ношу на кого»)

Наванта́га (нагрузка «нагрузка»)

Наванта́жувати кого, що (нагружати кого, що «нагружать кого, что»)

Навві́передки з ким; Навза́води з ким; Наперего́ни з ким (на перегонки з ким, вперегонки з ким «на перегонки с кем, вперегонки с кем»)

Навга́д; Навздога́д, Наздога́д; Навмання́; Наздога́д буряків, щоб дали́ капу́сти (наобум; наугад «наобум; наугад»)

Надивові́жу кому, що; У дивові́жу кому, що (в диковинку кому, що «в диковинку кому, что»)

Надивові́жу; Напроди́во; Напрóчуд (на диво; на рідкість; на великий подив «на диво; на редкость; на большое удивление»)

Надивові́жу ле́гко що (несподівано легко що «неожиданно легко что»)

Наведе́ні результа́ти чо́го (приведені результати чо́го «приведенные результаты чего»)

Наве́рх; Наго́ру; Уве́рх; Уго́ру (вверх «вверх»)

Навесні́ (у весняну пору «в весеннюю пору»)

Навести́ лад у ха́ті; Попря́тати у ха́ті (зробити порядок у хаті; навести порядок у хаті «сделать порядок в доме; навести порядок в доме»)

Навзага́л (на загальну думку «по общему мнению»)

Навза́єм! (і вам того ж! «и вам того же!»)

Навига́дувати побрехе́ньок

Навздогін кому, за ким; **Навздогінці** кому, за ким; **Наздогін** кому, за ким; **Наздогінці** кому, за ким (в догонку за ким «в догонку за кем»)

Навига́дувати побрехе́ньок; Шилом підголіти кого; **Нарозка́зувати ка́зочок** кому (навешати локшини на вуха кому «навешать лапши на уши кому»)

Нависа́ти над ким; **Напосіда́тися** на кого (стояти над душею чиєю, у кого, кому «стоять над душой чьей, у кого»)

Навичка (навик «навык»)

Навички (навики «навыки»)

Навіда́тися до кого (навістити кого «навестить кого»)

Навісніти з розко́шів (з жиру казитися, з жиру біситися «с жиру беруться»)

Навіть (даже «даже»)

Навіч видно резу́льтат (результат на лице «результат на лицо»)

Навіювати кому, що; **Прищеплювати** кому, що (внушати кому, що «внушать кому, что»)

Навіювати страх кому (внушати страх кому «внушать страх кому»)

На́вкіс; На́вскіс; Навско́сі; Навскося́ка (наіскосок «наискосок»)

Навко́ло (кругом «кругом»)

Навкру́г; Навкругі́; Сюди й туди́ (по сторонах «по сторонам»)

Навмання́ іти́ (йти наугад «идти наугад»)

Навпаки́ (наоборот; у зворотному порядку «наоборот; в обратном порядке»)

Навперейми́ (вперехват; напереріз «вперехват; наперерез»)

На́впіл (наполовину, по половині; пополам «наполовину, по половине; пополам»)

Навпо́мацки; Напо́мацки; По́мацки (на ошуп «на ошупь»)

Навправці́ йти; Навпра́чкі йти; Навпросте́ць йти; Навпра́мкі йти; Напра́мкі йти; Навпра́мці йти; Простува́ти; Пра́мце́м іти́ (іти прямою дорогою; іти прямо «идти прямой дорогой; идти прямо»)

Навпрóти (напроти «напротив»)

Навпрямці; Навпрямкі́ (прямим текстом; напряму «прямым текстом; напрямую»)

Навсі́дячки; Навсі́дьки; Сі́дячи (у сидячому стані, у сидячому положенні «в сидячем положении, сидя»)

Навсі́біч (на всі сторони «на все стороны»)

Навскáч (вскач «вскач»)

Навскі́сник (стусло «стусло»)

Навспі́ньки; Навспі́нячки; Навшпі́ньках; Навшпі́ньки; Навшпі́нячки (на ципочках «на цыпочках»)

Навсто́ячки; Сто́ячи; Сто́ячки (у стоячому стані, у стоячому положенні; стоя «в стоячем положении; стоя»)

Навча́тися в шко́лі (займатися в школі «заниматься в школе»)

Навча́тися гра́моти (навчатись грамоті «учиться грамоте»)

Навча́тися за окре́мою програ́мою (навчатися по окремій програмі «учиться по отдельной программе»)

Навча́тися матемáтики (займатися математикою «заниматься математикой»)

Наву́шниця (сережка «сережка»)

На́гло; Несподі́вано; Рапто́во; Ра́птом (вдруг; внезапно; врозпloh «вдруг; внезапно; враспloh»)

На́гляд за ким, чим (надзор за ким, чим «надзор за кем, чем»)

Нагля́дач хто (надзиратель *хто* «надзиратель *кто*»)

Нагля́дно (наочно «наочно»)

НАГО́ДА

Вікористати наго́ду (скористатися шансом «воспользоваться шансом»)

З наго́ди дня наро́дження чийого (з приводу дня народження *чийого* «по поводу дня рождения *чьего*»)

За пе́ршої наго́ди; Принагі́дно (при першій можливості; як буде нагода «при первой возможности; как будет возможность»)

Зга́яна наго́да (упущена можливість «упущенная возможность»)

Нагодітися вчасно

Не прогавити нагоди (скористатися випадком «воспользоваться случаем»)

Першої ж нагоди (при першій слушній нагоді «при первом удобном случае»)

При добрій нагоді (у зручний час «в удобное время»)

При добрій нагоді (якщо дозволятимуть обставини «если позволят обстоятельства»)

При нагоді (як буде нагода «как будет возможность»)

При цій нагоді (користуючись випадком «пользуясь случаем»)

Прогавити слісну нагоду; Проминути добру нагоду (прошльопати свій шанс, прохлопати свій шанс; упустити хороший шанс «прошлепать свой шанс, прохлопать свой шанс; упустить хороший шанс»)

Слісна нагода (реальний шанс «реальный шанс»)

Нагодітися вчасно (до речі трапитися «кстати случиться»)

Наголосувати на чому; Напосідати на що (робити упор на *що*; ставити наголос на *чому* «делать упор на *что*; ставить ударение на *чем*»)

Награти на жовту картку (нарватися на жовту карточку «нарваться на желтую карточку»)

Нагрівач (обігрівач «обогреватель»)

Над своєю вартістю що; Понад своєю вартістю що (вище своєї вартості *що* «выше своей стоимости *что*»)

Над усім; Найбільш; Найбільше; Понад усім (більше за все, більше всього; головним чином; у найбільшій мірі «больше всего, более всего; главным образом; в наибольшей мере»)

Над усім дрібним що (вище дрібниць життя *що* «выше мелочей жизни *что*»)

Над усяке сподівання що (понад усяке очікування *що* «сверх всякого ожидания *что*»)

Надавати великої ваги чому (надавати великого значення *чому* «придавать большое значение *чему*»)

Надавати іншого змісту чому (вкладати інший смисл у *що* «вкладывать иной смысл во *что*»)

Надаватися до чого (бути придатним до *чого* «быть годным к *чему*»)

Надалі лишатися ким, чим (продовжувати залишатися *ким, чим* «продолжать оставаться *кем, чем*»)

Надати інформацію кому (представити інформацію *кому* «представить информацию *кому*»)

На́двечі́р; Напідвечі́р; Проти́ веча́ра; Увече́рі (вечором; під вечір; перед вечором; ближче до вечора; перед настанням вечора «вечором; к вечеру, под вечер; ближе к вечеру; перед наступлением вечера»)

На́дголодь (впрогололь «впрогололь»)

Надгрóбок (надгробний камінь «надгробный камень»)

Надзалу́днений пляж (пляж переповнений людьми «пляж переполнен людьми»)

Надзвича́йно обі́знаний екскурсово́д (всезнаючий екскурсовод «всезнающий экскурсовод»)

Надиві́тися вся́кого (побачити види «повидать виды»)

Надима́ти що́ки (надувати щоки «надувать щеки»)

Наді́бок у пі́ч; У пі́ч, ми́шам на сні́дання *що* (ні к чорту не годиться *що*; котові під хвіст *що* «ни к черту не годится *что*; коту под хвост *что*»)

Наді́гти у про́даж (поступити в продаж «поступить в продажу»)

Наді́шла інфо́рмація *кому, куди, про кого, що* (поступила інформація *кому, куди, про кого, що* «поступила информация *кому, куда, о ком, чем*»)

Наді́шло зве́рнення *кому, до кого* (поступило звернення *кому, до кого* «поступило обращение *кому, к кому*»)

Наді́слати листі́вку (вслати відкритку «выслать открытку»)

Наді́ти ша́пку (одягти шапку «одеть шапку»)

НАДІ́Я

Бу́ти при наді́ї (бути в цікавому стані «быть в интересном положении»)

Вселя́ти наді́ю *кому* (внушати надію *кому* «внушать надежду *кому*»)

Здійснюва́ти наді́ї *чиї* (виправдовувати наді́ї *чиї* «оправдывать надежды *чьи*»)

Мала́ наді́я *на кого, що* (слабка наді́я *на кого, що* «слабая надежда *на кого, что*»)

Ма́ти ма́лу наді́ю *на що* (лестити себе наді́єю «лестить себя надеждой»)

Ма́ти наді́ю *на кого, що*; **Сподіва́тися** *на кого, що* (покладати наді́ю *на кого, що*; надія́тися *на кого, що* «возлагать надежду *на кого, что*; надеяться *на кого, что*»)

Ма́ти наді́ю на мо́же (надія́тися на авось «надеяться на авось»)

Плека́ти наді́ю (леліяти наді́ю «лелеять надежду»)

Пода́є наді́ю *хто* (обнаді́ює *хто* «обнадеживает *кто*»)

Надолужити втрачене

Надолужити втрачене; Надолужити зг'яне (наверстати упушене, наздогнати упушене «наверстать упущенное, догнать упущенное»)

Надто коли усє завєршиться (особливо після того, як все завершиться «особенно после того, как все завершится»)

Надто рішучий хто (повний рішучості *хто*, сповнений рішучості *хто*, весь рішучості *хто* «полный решимости *кто*, полон решимости *кто*, весь решимости *кто*)

Надўвся, мов квóчка на дощ хто, на кого; Надўвся, мов сич на сову хто, на кого; Надўвся, як во́ша на морóзі хто; Надўвся, як міх ковальський хто; Надўвся, як сич на вітер хто; Надўвся, як тісто в коріті хто (надувся, як миша на крупу *хто, на кого* «надулся, как мышь на крупу *кто, на кого*»)

Надуживáти чиєїсь довіри (зловживати довірою *чиєю* «злоупотреблять доверием *чьим*»)

Надурняк отримати що (даром отримати *що*; на халяву отримати *що* «даром получить *что*; на халяву получить *что*»)

Наживо (у прямому ефірі «в прямом эфире»)

Назвáти себе ким (представитися *ким* «представиться *кем*»)

Назвисько (кличка; прозвище «кличка; прозвище»)

Називáти на ім'я кого (називати по імені *кого* «называть по имени *кого*»)

Найактивніший хто (найбільш активний *хто* «наиболее активный *кто*»)

Найбільший; Якнайбільший (самий більший; самий великий «самый большой»)

Найважливіше що (саме важливе *що*, саме важне *що* «самое важное *что*»)

Найважливіший (самий важливий, самий важний «самый важный»)

Найвищий (самий високий «самый высокий»)

Найвірогідніше (з найбільшою вірогідністю «с наибольшей вероятностью»)

Найгірше те, що... (гірше всього те, що... «хуже всего то, что...»)

Найгірше, що може статися (саме гірше, що може статися «самое худшее, что может случиться»)

Найголовніше те, що... (саме головне те, що... «самое главное то, что...»)

Найголовніший (найбільш головний «наиболее главный»)

Найкращий; Щонайкращий; Якнайкращий (самий кращий «самый лучший»)

Найм квартири (зйом квартири «съем квартиры»)

Наймáч хто (орендар *хто* «орендатор *кто*»)

- Наймолóдший хто** (самий молодий *хто* «самый молодой *кто*»)
Наймудрі́ший хто (самий мудрий *хто* «самый мудрый *кто*»)
Найнебезпе́чний на́пря́м (самий небезпечний напрям «самое опасное направление»)
Найнеобхі́дний інструме́нт (самий необхідний інструмент «самый необходимый инструмент»)
Найпе́рше, що впада́є у ві́чі (перше, що кидається в очі «первое, что бросается в глаза»)
Найпе́рший хто (самий перший *хто* «самый первый *кто*»)
Найпомі́тний хто (особливо помітний *хто* «особенно заметен *кто*»)
Найпопуля́рний (найбільш популярний, самий популярний «наиболее популярный, самый популярный»)
Найпроті́ше (простіше простого «проще простого»)
Найрадні́ше; Найра́дше; Найохо́чіше (охотніше всього «охотнее всего»)
Найреа́льний шанс (самий реальний шанс «самый реальный шанс»)
Найрозумні́ший хто (самий розумний *хто* «самый умный *кто*»)
Найулю́бленіше місце *чиє* (найлюбиміше місце *чиє* «любимое место *чье*»)
Найулю́бленіший актóр *чий* (найбільш улюблений актор *чий* «самый любимый актер *чей*»)
Найціка́віше те, що... (саме цікаве те, що... «самое интересное то, что...»)
Наказáти (віддати наказ «отдать приказ»)
Накі́нути сво́є ба́чення кому (нав'язати своє бачення *кому* «навязать свое видение *кому*»)
На́клад видáння (тираж видання «тираж издания»)
Накла́сти стя́гнення на кого, що (піддати стягненню *кого, що* «подвергнуть взысканию *кого, что*»)
На́клеп; По́клеп (клевета «клевета»)
Наклéпник хто; Обмо́вник хто; Поклéпник хто (клеветник *хто* «клеветник *кто*»)
Нако́лобродити (накуролесити «накуролесить»)
Нако́пичуватися; Нагрома́джуватися (громоздитися «громоздиться»)
Накрі́ти мо́крим рядно́м що (зустріти в штики *що* «встретить в штыки *что*»)
Накру́чувати о́берти (набирати оборотів «набирать обороты»)
Наку́льгуючи (прихрамуючи «прихрамая»)
Налаштува́ння програ́ми (настройка програми «настройка программы»)
Налаштува́тися на перемо́гу (настроїтися на перемогу «настроиться на победу»)
Налашту́нки програ́ми (настройки програми «настройки программы»)

Налéжати

Налéжати до чого (відноситися до чого-небудь «относиться к чему-либо»)

Налéжати до більшості (відноситися до більшості «относиться к большинству»)

Налéжно; Як годі́ться; Як лі́чить; Як ма́є бу́ти; Як налéжить; Як трéба (належним чином; у належному порядку; як слід; належною мірою, у належній мірі; чин чином; як полагагається, як положено; як прийнято; по-правильному «должным образом, надлежащим образом; в надлежащем порядке; как следует; в должной мере, в надлежащей мере; чин чином; как полагагається, как положено; как прийнято; по-правильному»)

Налéжно оці́нити ко́го, що́ (у належній мірі оцінити ко́го, що́ «в должной мере оценить ко́го, что́»)

Налі́пка (ліпучка; наклейка «липучка; наклейка»)

Нам га́плік! (нам капець! «нам капець!»)

Нам зрозумі́ло! (для нас зрозуміло! «для нас понятно!»)

Наме́т на три о́соби (тримісна палатка «трехместная палатка»)

Наме́тове містéчко; Шатро́ве містéчко (палаточний городок «палаточный городок»)

Намина́чка; Халазі́я (взбучка «взбучка»)

Намисті́нка (бусинка «бусинка»)

На́мір (намірення «намерение»)

Намудрува́ти (намудрити «намудрить»)

Наму́л (іл «ил»)

Наніве́ць зве́сти що́ (каменя на камені не залишити від чого «камня на камне не оставит от чего»)

На́ново; Понóво (заново «заново»)

Наобі́руч (по обидві сторони «по обе стороны»)

Наоді́нці хто́; На самоті́ хто́ (в самотності хто́; наодині хто́ «в одиночестве кто́; наедине кто́»)

Наоста́нку; Наоста́нок; Наоста́нці; Напослі́дку; Наса́мкінець (під кінець, укінці, у самому кінці; на завершення всього «под конец, вконец, в самом конце; в завершение всего»)

Набóчно (наглядно «наглядно»)

Напа́дник хто́ (нападаючий хто́; гравець передньої лінії хто́ «нападающий кто́; игрок передней линии кто́»)

Напéвне не знáти *що, чо́го*; **Напéвно не знáти** *що, чо́го*; **Напéвне не відóмо** *що* (це ще як сказати; ну, не скажи «это еще как сказать»; ну, не скажи»)

Напéвно знáти *що* (навєрняка знати *що* «навєрняка знать *что*»)

Наперéд знáти *про що* (завідомо знати *про що* «заведомо знать *о чем*»)

Напередóдні чо́го (накануні чо́го «накануне *чего*»)

Напередóдні; Упéреддень (у попередній день; у попередній час «в предыдущий день; в предыдущее время»)

Напередóдні новорі́чних свят (накануні новорі́чних свят «накануне новогодних праздников»)

Наперекі́р кому; **Усу́переч кому** (на зло кому «назло кому»)

На́пис (надпис «надпись»)

Написа́ти розло́гу статті́ю (написати обширну статтю «написать обширную статью»)

Напівзні́клий вид кома́х (зникаючий вид комах «исчезающий вид насекомых»)

Напівпоро́жній (напівпустий «полупустой»)

Напівпоро́жня скля́нка (наполовину порожня склянка «наполовину пустой стакан»)

Напівпо́шепки (напівшопотом «полушепотом»)

Напідпíтку; Під ча́ркою (впівп'яну «вполпьяна»)

Напíй (напиток «напиток»)

Напогото́ві *кто* (у стані готовності *кто* «в состоянии готовности *кто*»)

Напозичáти чо́го (набрати в борг чо́го «набрать взаймы *чего*»)

Наполéгливість; Насті́рливість (настирність «настырность»)

Наполéгливо домага́тися від ко́го, чо́го (брати змором ко́го «брать измором *кого*, брать на змор *кого*»)

Наполяга́ти на чо́му (настоювати на чо́му «настаивать на *чем*»)

Напосі́стися (твердо наміритися «твердо вознамериться»)

Напосі́стися на ко́го; Узя́ти за петельки ко́го (наступити на горло кому «наступит на горло кому»)

Напоу́мити ко́го (врозумити ко́го, оброзумити ко́го «вразумить *кого*, образумить *кого*»)

Напо́хвати у ко́го, що́ (під рукою у ко́го, що́ «под рукой у *кого*, *что*»)

Напра́вду; Ніде пра́вди діти; Щі́ро; Щі́ро ка́жучи; Що-пра́вда; Як на пра́вду; Якщо́ че́сно (правду кажучи, по правді кажучи; якщо по правді; якщо по ширості; поклавши руку на серце; якщо вже говорити начистоту «правду говоря, по правде говоря; если по правде; если начистоту; положила руку на сердце; если уж говорить начистоту»)

Напра́вду каза́ти

Напра́вду каза́ти (говорити по правді «говорить по правде»)

Напризволя́ще (на волю Божу «на волю Божью; на произвол судьбы»)

Наприкі́нці (по кінцівці «по концовке»)

Наприкі́нці виста́ви (в самому кінці вистави «в самом конце спектакля»)

Наприкі́нці зу́стрічі (під завісу зустрічі «под занавес встречи»)

Наприкі́нці сі́чня (в останніх числах січня «в последних числах января»)

Наприкі́нці тре́ба зазна́чити... (на закінчення необхідно відзначити...
«в заключение необходимо отметить...»)

Напри́клад (приміром «к примеру»)

Напри́клад сказа́ти (приміром сказати «к примеру сказать»)

Наприпоча́тку (на початку; з самого початку, на самому початку,
в самому початку «по началу; с самого начала, в самом начале»)

Напроди́во (якимось незбагненним чином «каким-то непостижимым образом»)

Напропа́ле; Напропа́ще; Напризволя́ще (не думаючи про наслідки
«не думая о последствиях»)

Напрóчуд ти́хо де (на диво тихо *де* «удивительно тихо *где*»)

Напру́жуватися; Натóжуватися (напрягатися «напрягаться»)

На́прями дія́льності (напрямки діяльності «направления деятельности»)

**На́пхом найті́ куди; На́пхом налі́зти куди; На́пхом на-
пха́тися куди; Натовпи́тися куди** (битком набитися *куди*
«битком набиться *куда*»)

Наразі́ти на небезпе́ку ко́го (піддати небезпеці *кого* «подвергнуть
опасности *кого*»)

На́різно; Пооди́нці; По́різно; Рі́зно (по одному; врозь «по
одному; врозь»)

Нарі́кати на се́бе (пеняти на себе «пенять на себя»)

Наро́д обира́є президéнта (президент обирається народом «президент
избирается народом»)

Нароста́ти (іти по наростаючій «идти по нарастающей»)

Напува́ти ко́го (поїти *кого* «поить *кого*»)

Напуча́ти ко́го (настановляти на путь істини *кого* «наставлять на путь
истинный *кого*»)

Насіння (семки, семочки «семечки»)

Наскільки? (у якій мірі? «в якій степені?»)

Наскільки вда́ється запобігти чому (по мірі запобіження чому «по мере пресечення чого»)

Наскільки відно що (в межах видимості чого «в пределах видимости чого»)

Наскільки ми зроста́ємо (в міру нашого дорослішання «по мере нашего взросления»)

Наскільки можливо що; По змо́зі, По спромозі; Як буде змо́га; Якщо мо́га (по можливості; по мірі можливостей, у міру можливостей; у міру сил, по мірі сил; у силу можливості; якщо можливо що «по возможности; по мере возможностей, в меру возможности; по мере сил; в силу возможности; если возможно что»)

Наскрізь (до мозку кісток «до мозга костей»)

НАСЛІДОК

З наслідків чого (по результатах чого «по результатам чого»)

Згубні наслідки для кого, чого (пагубні наслідки для кого, чого «пагубные последствия для кого, чого»)

Не ма́ти наслідків; Мину́ти безслідно (залишитися без наслідків «остаться без последствий»)

Немину́чий наслідок чого (неуникний наслідок чого «неизбежное последствие чого»)

Своїми наслідками (по своїх результатах «по своим результатам»)

Привести до невтішних наслідків (привести до невтішних наслідків «привести к неутешительным последствиям»)

Це приведе́ до сумних наслідків (це потягне за собою сумні наслідки «это повлечет за собой печальные последствия»)

Шукання без наслідків; Дарёмна шукани́на (безрезультатні пошуки «безрезультатные поиски»)

Наслідувати кого, що (подражати кому, чому «подражать кому, чему»)

Насмілюватися (брати на себе сміливість «брать на себя смелость»)

Насміявся голений із стриженого; Насміявся шолудівий з голомозого (дорікав горщик чавунові, що чорний «горшок над котлом смеется, а оба черны»)

Насна́жувати кого; Окрилювати кого (одухотворити кого «одухотворять кого»)

Наснілося

- Наснілося кому, що** (приснилося кому, що «приснилось кому, что»)
Насоло́да та й го́ді що (одне задоволення *що* «одно удовольствие *что*»)
На́спіхом (як доведеться «как придется»)
Наспра́вді ж... (а на ділі...; а в дійсності... «а на деле...; а в действительности...»)
Наспра́вді так не є що (не відповідає дійсності *що* «не соответствует действительности *что*»)
Наста́ли вихідні (наступили вихідні «наступили выходные»)
Настано́ва кому (установка *кому* «установка *кому*»)
Настігнути ко́го (підуспіти *кого* «подоспеть *кого*»)
Насті́йливо; Насті́рливо; Упе́рто (настойчиво, настирно «настойчиво, настырно»)
Насті́льки, наскі́льки... (у тій мірі, в якій...; до тієї міри, до якої... «в той мере, в какой...; до такой степени, в какой...»)
Насті́льна ла́мпа (настольна лампа «настольная лампа»)
На́сторонь (у сторону «в сторону»)
Насто́янка (настойка «настойка»)
Насту́пна зупі́нка (слідуюча остановка «следующая остановка»)
Насту́пний (слідуючий «следующий»)
Насту́пного ра́нку (на наступний ранок «на следующее утро»)
Настраха́тися (набратися страху «набраться страху»)

Насті́льник; Обру́с; Ска́терка; Скатерни́ця; Скатерти́на
(скатерть «скатерть»)

**Насті́рливий хто; Уї́дливий хто; Улі́зливий хто; Учепі́с-
тий, як смо́ла хто** (назойливий *хто*; невідв'язний *хто*;
надоїдливий *хто* «назойливый *кто*; неотвязный *кто*; на-
доедливы́й *кто*»)

НАСТРІЙ

- Життєствéрдний на́стрій** *в кого* (життєствєрджуючий настрій
в кого «жизнеутверждающее настроение *у кого*»)
Журни́й на́стрій *в кого* (печальний настрій *в кого* «печальное
настроение *у кого*»)
Кéпський на́стрій *в кого* (поганий настрій *у кого* «плохое на-
строение *у кого*»)
На́стрій покращав *у кого, чий* (настрій покращився *у кого, чий*
«настроение улучилось *у кого, чье*»)
Піднести́ на́стрій *кому, чий* (підняти настрій *кому, чий* «поднять
настроение *кому, чье*»)

- Пригнічений на́стрій** *у кого* (подавлений настрій *у кого* «подавленное настроение *у кого*»)
- Приго́жий на́стрій** *для чого* (підходящий настрій *для чого* «подходящее настроение *для чого*»)
- Святко́вий на́стрій** (святкова атмосфера «праздничная атмосфера»)
- У до́брім на́строї** (під веселу руку «под веселую руку»)
- У до́брому на́строї** *хто*; **У до́брому гúморі** *хто* (в ду́сі *хто*; в до́брому ду́сі *хто* «в духе *кто*; в хоро́шем духе *кто*, в хоро́шем располо́женні ду́ха *кто*»)

- Насу́питися** (нахмуритися «нахмуриться»)
- Натве́рдо** (до твердого стану «до твердого состояния»)
- Наті́снути кно́пку** (нажати кнопку «нажать кнопку»)
- Натоді́** (на той час «в то время»)
- Натра́пила ко́са на ка́мінь; Наско́чив уди́вець на вдову́; Наско́чив чорт на бі́са** (найшла коса на ка́мінь «нашла коса на ка́мень»)
- Нату́житися** (зі́брати в кулак всю силу; на́прягтися «со́брать в кулак всю силу; на́прячься»)
- Натяка́ти кому, на що́** (намі́кати кому, на що́; робити натяки «на́мекать кому, на что́; де́лать наме́ки»)
- Науко́місткі́й** (науко́емний «науко́емкий»)
- Наха́ба хто́** (на́хал хто́ «на́хал кто́»)
- Нахабні́ти** (на́гліти «на́глеть»)
- На́хил; Ў́хил** (на́клон; у́клон «на́клон; у́клон»)
- Нахи́литися** (на́гну́тися «на́гну́ться»)
- Нахильці́ пи́ти що́** (пи́ти з го́рла що́ «пи́ть из го́рла что́»)
- Наці́лятися на поса́ду** (ма́ти ви́ди на поса́ду «и́меть ви́ди на до́лжність»)
- На́че не про ньо́го що́** (ні́бито його́ не сто́сується що́ «яко́бы его́ не ка́сається что́»)
- На́чебто все гара́зд!** (вроді́ би всьо́ номально́! «вроде́ бы все номально́!»)
- Начі́ння; По́суд** (посуда́ «посуда́»)
- Начува́йся!** (три́май ву́хо гостро́!; чека́й бі́ди! «де́ржи у́хо востро́!; жди́ бе́ды!»)
- Начува́йтесь!** (о́чікуйте на бі́ду!; чека́йте неприя́мностей! «о́жидайте бе́ды!; ждите́ неприя́зностей»)
- Наш рій рої́ться** (нашого́ полку́ прибу́ло «нашого́ полку́ прибу́ло»)
- На́ше зве́рху!** (наша́ взяла́! «наша́ взяла́!»)
- Нашко́дити кому́** (на́нести шко́ди кому́ «на́нести вре́д кому́»)

Нашому тiновi двоюрiдний плiт хто; Пень горiв, а вiн йому рiчки нагрiв, та й став йому бiтьком; Старої кiрки пiвня швiгер хто, кому; Як чорт кози дiядько хто, кому (десята вода на киселi хто, кому «десятая вода на киселе кто, кому»)

Наша́док хто, чий (потомок *хто*, чий «потомок *кто*, *чей*»)

Нiщо; Навiщо?; Пiщо (заради чого «ради чого»)

Не абiкуди (не куди-небудь «не куда-нибудь»)

Не аж дiже; Не бiзна-як (не ахтi як «не ахти как»)

Не аж так (меншою мiрою, у меншiй мiрi «в меньшей степени»)

Не аж так вiажко кому, для кого, що (не становить особливих труднощiв для кого, що «не представляет особых трудностей для кого, что»)

Не аж так дiбре що (бажає кращого *що*; могло б бути й краще *що* «оставляет желать лучшего *что*; могло бы быть и лучше *что*»)

Не аж так чiсто (не з такою частотнiстю «не с такой частотностью»)

Не аж такiй бiдний хто (не такiй вже й бiдний *хто* «не такой уж бедный *кто*»)

Не байдiжий хто, до кого, чого (не рiвнодушний *хто, до кого, чого* «не равнодушен *кто, к кому, чему*»)

Не барiся! (не заставляй себе довго чекати «не заставляй себя долго ждать»)

Не без зусиль (не без труда «не без труда»)

Не без тiго (не виключено *що* «не исключено *что*»)

Не берi, де не клав! (не твое, не рухай! «не твое, не трогай!»)

Не бiде зiйвим зробити кому, що (не помiшає зробити *кому, що* «не помешает сделать *кому, что*»)

Не бiдемо про це! (залишимо це! «оставим это!»)

Не було iншої рiди (не було другого виходу, не було iншого виходу; нiчого iншого не залишалося «не было другого выхода; ничего другого не оставалось»)

Не бiти головнiм для кого, чого (не мати першочергового значення для кого, чого «не иметь первостепенное значение для кого, чего»)

Не в однi свiдчити (давати протилежнi покази «давать противоположные показания»)

Не вiрто що (нема потреби в чому «нет необходимости в чем»)

Не важливо що (не важно *що* «не важно *что*»)

Не вважати за потрiбне що (не вважати необхiдним *що* «не считать нужным *что*»)

Не ведеться кому (не везе *кому* «не везет *кому*»)

- Не вигляда́є на те** (щось не схоже на те «что-то не похоже на то»)
- Не відкрúтиться хто, від чого** (не відмажеться *хто, від чого* «не отмажется *кто, от чего*»)
- Не відпочива́тима хто** (відпустка не світить *кому* «отпуск не светит *кому*»)
- Не відступáтися** (гнути свою лінію; стояти на своєму; захищати власну точку зору; залишатися при своїй думці «гнуть свою лінію; стоять на своем; защищать свою точку зрения; оставаться при своем мнении»)
- Не вільно кому, що** (не дозволено *кому, що* «не позволено *кому, что*»)
- Не влашту́є кого, що** (не задовольняє *кого, що* «не удовлетворяет *кого, что*»)
- Не востáнне** (не останній раз, не в останній раз «не последний раз, не в последний раз»)
- Не впéрше** (не перший раз; не в перший раз «не первый раз; не в первый раз, не в первой»)
- Не впо́ратися з керува́нням чого** (не справитися з управлінням *чого* «не справится с управлением *чего*»)
- Не все гара́зд у кого** (не все добре складається у *кого* «не все хорошо складывается у *кого*»)
- Не все утя́мки кому** (не до кінця зрозуміло *кому, що* «не до конца понятно *кому, что*»)

Не втруча́йся у чужі справи!; Не пхай сво́го но́са до чужо́го про́са!; Не тво́го но́са діло!; Не ти́цяй но́са, куди не про́сять! (не вмішуйся у чужі справи; не лізь не в своє діло! «не вмешивайся в чужие дела!; не лезь не во свое дело!»)

- Не ганьбі́ся!** (не позорся! «не позорся!»)
- Не горячкúй!** (не горячись! «не горячись!»)
- Не гідний полéгші хто** (не заслуговує на поблажки *хто* «не заслуживает поблажки *кто*»)
- Не глі́боко сяга́є хто** (не відрізняється глибиною думки *хто* «не отличается глубиной мысли *кто*»)
- Не глузу́ючи з кого** (без тіні насмішки *над ким* «без тени насмешки *над кем*»)
- Не годі́ться що** (не варіант *що* «не вариант *что*»)
- Не дава́ти визна́кі** (не подавати виду «не подавать вида»)
- Не дасть дму́хати собі в кашу хто** (не дасть наплювати собі в кашу *хто* «не даст наплевать себе в кашу *кто*»)

Не да́ти визна́ки

Не да́ти визна́ки чо́го (не виявити своїх почуттів «не проявить своих чувств»)

Не да́ти й пили́нці впа́сти з ко́го; Ху́хати й дму́хати на ко́го (носитися як з битим яйцем з ким «носиться как с битым яйцом с кем»)

Не до вподо́би ко́му, хто, що; Нелю́бо ко́му, що; Немі́ло ко́му, що (не по душі ко́му, хто, що «не по душе ко́му, хто, что»)

Не до снагі́ ко́му, що; Не до спромо́ги ко́му, що; Не до шми́ги ко́му, що; Несі́ла ко́му, що; Снагі́ не стає́ ко́му, для чо́го (не по плечу ко́му, що; не по силах ко́му, що, не під силу ко́му, що; не по зубах ко́му, що; не вмоготу ко́му, що; не вистачає сили ко́му, для чо́го «не по плечу ко́му, что; не по силам ко́му, что, не под силу ко́му, что; не по зубам ко́му, что; не вмоготу ко́му, что; не достает силы ко́му, для чего»)

Не до то́го череви́ка закаблúк (не те пальто «не то пальто»)

Не доведеться чека́ти ко́го (діло не стане за ким «дело не станет за кем»)

Не доводилось робі́ти ко́му, чо́го (не приходилось робити ко́му, чо́го «не приходилось делать ко́му, чего»)

Не дозволя́ти чо́го (не допускати чо́го «не допускать чего»)

Не дозволя́ти собі́ за́йвого (вести себе пристойно «вести себя прилично»)

Не з відда́вна (а ще не так давно... «а еще не так давно...»)

Не з гара́зду що; Не з добра́ що; Не з ро́зкоші́в що (не від доброго життя що «не от хорошей жизни что»)

Не з за́ячого пúху хто; Небоя́зкий хто (не робкого десятка хто «не робкого десятка кто»)

Не за нас це дія́лося (це було не в наш час «это было не в наше время»)

Не за призначення́м (не по призначенню «не по назначению»)

Не зава́дить ко́му, що (не помішає ко́му, що «не помешает ко́му, что»)

Не заважа́йте (не мішайте «не мешайте»)

Не за́йве було́ б ко́му, що; Не за́йвим бу́де ко́му, що; Не зашкóдило б ко́му, що (не помішало б ко́му, що «не помешало бы ко́му, что»)

Не за́йвим було́ б ко́му, зроби́ти що (не помішало б ко́му, зроби́ти що «не помешало бы ко́му, сделать что»)

Не закоха́тись го́ді у ко́го, що (неможливо не закохатись у ко́го, що «невозможно не влюбиться в ко́го, что»)

Не заміта́й чужо́ї хи́жі – диві́сь, чи тво́я заме́тена (в чужім оці й порохину бачить, а в своїм і колоди не помічає хто; у чужім оці порохину бачить, а в своєму пенька не помічає хто «в чужом глазу видит сучок, а в своем бревна не замечает кто»)

- Не заперечуватиму** (не стану заперечувати «не стану возражать»)
- Не засмучуйся** (не розстроюйся «не расстраивайся»)
- Не заходься у крайнощі** (не прибігаючи до крайніх мір «не прибегай к крайним мерам»)
- Не зважати на кого, що** (не звертати уваги *на кого, що*; не брати до уваги *що, чого* «не обращать внимания *на кого, что*; не принимать во внимание *что, чего*»)
- Не знає, що з собою робити хто** (не знає, куди себе діти *хто* «не знает куда себя деть *кто*»)
- Не знати де** (невідомо де «неизвестно где»)
- Не знати, що й думати** (губитися в здогадах «теряться в догадках»)
- Не знаю напевно** (боюся сказати «боюсь сказать»)
- Не зносити кого, чого** (на дух не переносити *кого, чого* «на дух не переносит *кого, чего*»)
- Не зовсім добре розумію кого, чого** (толком не розумію *кого, чого* «толком не понимаю *кого, чего*»)
- Не зоглядіться; Не зчутися; Не стямитися** (не встигнути опомнитися «не успеть опомниться»)
- Не йде кому, що** (не клеїться *кому, що*; не складається у *кого, що* «не клеится *кому, что*; не складывается у *кого, что*»)
- Не ймучі віри** (не вірячи власним очам «не веря своим глазам»)
- Не йняти віри у що** (важко повірити у *що* «трудно поверить *во что*»)
- Не квапся!; Не поспішай!** (не спіши! «не спеши!»)
- Не києм, то палицею** (не миттям, так катанням «не мытьем, так катаньем»)
- Не круті, бо перекрутиш** (тримайся золотої середини «держись золотой середины»)
- Не лічити кому** (бути не до лица *кому* «быть не к лицу *кому*»)
- Не лічить кому, що** (не йде *кому, що* «не идет *кому, что*, не подобает *кому, что*»)
- Не лишити цілої волосінки на кому** (розгромити вщент *кого*; знищити вщент *кого* «разгромит полностью *кого*; уничтожит полностью *кого*»)
- Не має анінайменшої ваги що** (нічого не важить *що* «ничего не значит *что*»)
- Не має ваги що** (не йде в рахунок *що*, не рахується *що* «не идет в счет *что*; не считается *что*»)
- Не має жодної ваги що** (не має ніякого значення *що*; не грає ніякої ролі *що* «не имеет никакого значения *что*; не играет никакой роли *что*»)
- Не май це за зле** (не прийми це в образі «не прими это в обиду»)

Не ма́ти як зроби́ти

Не ма́ти як зроби́ти *що, чого* (не бути в стані зробити *що, чого* «не являться в состоянии сделать *что, чего*»)

Не ме́нше (не меншою мірою «в не меншей степени»)

Не мине́ться кому, що; Не обійде́ться кому, що (не зійде з рук *кому, що* «не сойдет с рук *кому, что*»)

Не мину́тися наду́рно; Не мину́тися так (не пройти даром «не пройти даром»)

Не мо́же ви́значитися хто, з ким, чим (не в змозі оприділитися *хто, з ким, чим* «не в состоянии определиться *кто, с кем, чем*»)

Не мо́жна так роби́ти (не допустимо так робити «не допустимо так делать»)

Не на гара́зд пішло кому, у кого, що; Щось пішло шкере́бэ́рть кому, у кого (щось розладилося у *кого*; щось пішло не так у *кого*; життя дало тріщину «что-то розладилось у *кого*; что-то пошло не так у *кого*; жизнь дала трещину»)

Не нава́жився хто, на що (не рішився *хто, на що*; не вистачило духу *кому, на що* «не решился *кто, на что*; не хватило духа *кому, на что*»)

Не нава́житися сказа́ти чого (не рішитися сказати *чого* «не решиться сказать *чего*»)

Не надава́ти вагі чо́му (не надавати значення *чому* «не придавать значения *чему*»)

Не надава́тися до обраху́нку (не піддаватися обчисленню «не поддаваться исчислению»)

Не надае́ться до перекла́ду що (не піддається перекладу *що* «не подается переводу *что*»)

Не надиву́єшся!; Дивина́ та й го́ді! (дивна річ!; диву даєшся! «странное дело!; диву даешься!»)

Не на́дто дае́ться кому, що (не отримується в *кого, що* «не получается у *кого, что*»)

Не найкра́ще (не найкращим чином «не наилучшим образом, не лучшим образом»)

Не нале́жати собі (бути підневільним; грати не в свою гру, грати в чужу гру; грати за чужими правилами «быть подневольным; играть не в свою игру, играть в чужую игру; играть по чужим правилам»)

Не напро́шуйся! (не наривайся! «не нарывайся!»)

Не на́руч кому, що (не з руки *кому, що* «не с руки *кому, что*»)

Не насамкі́нець (не в останню чергу, не останньою чергою «не в последнюю очередь»)

Не обтя́жуйте себе́ (не утруднюйте себе «не утруждайте себя»)

Не особлі́во (не особливо «не особенно»)

- Не перебираючи; Не розбираючи** (без розбору «без розбора»)
Не переймайтеся цим! (не беріть цього близько до серця! «не берите этого близко к сердцу!»)
Не підпускати надто близько кого (тримати на безпечній відстані *кого* «держатъ на безопасном расстоянии *кого*»)

Не побігаш – не пообідаеш; Не терши, не м'явши, не їсти калача; Нікому сама птаха в руки не летить; Треба нахилитися, щоб з криниці води нап'итися; Щоб рибку з'їсти, треба у воду лізти (без труда не витягнеш і рибки зі ставка «без труда не вытащишь и рыбки из пруда»)

- Не пог'одивши чого, з ким** (без погодження *чого, з ким* «без согласования *чего, с кем*»)
Не порівняти чого, з чим; Не до порівняння що, з чим; Понад усяке порівняння що, з чим (не йде ні в яке порівняння *що, з чим*; поза будь-яким порівнянням *що* «не идет ни в какое сравнение *что, с чем*; вне всякого сравнения *что*»)
Не при хаті кажучи (щоб не сказати поганого слова «чтобы не сказать плохого слова»)
Не приховувати зневаги до кого (проявляти зневажливе відношення до *кого* «проявляют пренебрежительное отношение к *кому*, относиться с пренебрежением к *кому*»)
Не приховуватиму чого (не стану скривати *чого* «не стану скрывать *чего*»)
Не прядеться кому, що (діло не йде в *кого* «не идет дело у *кого*»)
Не рівня кому, хто (не пара *кому, хто* «не пара *кому, кто*»)
Не розглядати що, чого (залишити без розгляду *що* «оставить без рассмотрения *что*»)
Не розуміти одне одного (розмовляти різними мовами «говорить на разных языках»)
Не р'ухай! (не трогай! «не трогай!»)
Не сіпайся!; Не смікайся! (не дьоргайся!; не рипайся!; не кіпішуй! «не дергайся!; не рыпайся!; не кипишуй!»)
Не скласти ради чому (не взяти в толк *чого* «не взять в толк *чего*»)
Не сміти й пари з уст пустити (не сміти й рота роззявити «не сметь и рта разинуть»)
Не справдити сподіванки чиєї (обманути очікування *чиї* «обмануть ожидания *чьи*»)
Не стала шкірка за виправку; Не стане шкірка за виправу (шкурка вичинки не варта; гра не вартує свічок; собі дорожче *що* «овчинка выделки не стоит; игра не стоит свеч; себе дороже *что*»)

- Не так вже й важливо що** (не суть важно *що* «не суть важно *что*»)
Не так-то вже й багáто вáжити (не мати принципового значення «не иметь принципиального значения»)
Не так ужé й зле (буває й гірше «бывает и хуже»)
Не так як усі (на відміну від більшості «в отличие от большинства»)
Не таланіть кому; Не щастіть кому (ні в чому нема вдачі кому «ни в чем нет удачи кому»)
Не те, так те (не одне, так друге «не одно, так другое»)
Не тепér, так у четвér (краще пізно, як ніколи «лучше поздно, чем никогда»)
Не тоді, коли налéжить (заднім числом «задним числом»)
Не трéба говоріти кому, чого (прекрасно знає *кто*, *що* «прекрасно знает *кто*, *что*»)
Не трéба забувáти про кого, що (не слід забувати *про кого, що* «не следует забывать *о ком, чем*»)
Не тямити себе́ (не володіти собою «не владеть собой»)
Не хоче про це й чути хто (і знати цього не хоче *кто* «и знать этого не хочет *кто*»)
Не чути себе́ з радіощів; Не тямитися від радіощів (землі під собою не чути «земли под собой не слышать»)
Не штовхáйтесь! (не толкайтесь! «не толкайтесь!»)
Не щоб аж (не особливо то «не особо то»)
Не що-бо й що (у тому-то й діло «в том-то и дело»)
Неабіхто (не хто-небудь «не кто-нибудь»)
Неабіяк; Непогáно; Порядно (ізрядно «изрядно»)
Неабіяк розлютівся хто (не на жарт розізлився *кто* «не на шутку разозлился *кто*»)
Неабіякий дорóбок (великий заділ «большой задел»)
Неабіякий успіх; Чималій успіх (значний успіх; замітний успіх; велика удача «значительный успех; заметный успех; большая удача»)
Неактíвний потóчний рахунок (недіючий поточний рахунок «недействующий текущий счет»)

Небáвки; Небáвом; Невдóвзі; Невзabáрі; Незабáвки; Незабáвом; Незабáром; Неподóвзі; Ось-ось; Скóро; Швídко (вот-вот; з хвилини на хвилину; вскорі «вот-вот; с минуты на минуту; вскоре»)

Небалакúчий хто; Небалаклíвий хто (малослівний *кто* «малоречивый *кто*, немногословен *кто*»)

Небезгрішний *хто* (не без гріха *хто* «не без гріха *кто*»)

Небиткє скло (скло, що не б'ється «небьющееся стекло»)

Небіжчик *хто* (покійник *хто* «покойник *кто*»)

НЕБО

Аж небо загоріться; Аж небо зажевіє (аж небу жарко буде, аж небу жарко стане «аж небу жарко будет, аж небу жарко станет»)

Бути на сьомому небі (бути на верху блаженства «быть на верху блаженства»)

Небо відвернулося від кого (фортуна повернулася спиною до кого «фортуна повернулась спиной к кому»)

Небо захмарилося (небо застелилося хмарами «небо покрылось тучами»)

На тлі палахкотючого неба (на фоні спалахуючого неба «на фоне вспыхивающих неба»)

Нема тієї драбінки, щоб до неба долізти (не вистачає пороху кому «не хватает пороха кому»)

Оце вжарив, аж небові жарко *хто* (закричав благим матом *хто* «заорал благим матом *кто*»)

Під покрівом неба; Просто неба (під відкритим небом «под открытым небом»)

Склепіння неба; Шатро неба (купол неба «купол неба»)

Небувало високі ціни; Неймовірні ціни; Неймовірно високі ціни; Нечувані ціни (баснословні ціни «баснословные цены»)

Невагомість (невесомість «невесомость»)

Неважко *кому, що* (не складає труднощів *для кого, що*; не проблема *для кого, що*; не становить проблеми *для кого, що* «не составляет труда *для кого, что*; не проблема *для кого, что*; не составляет проблемы *для кого, что*»)

Невдало *що* (безуспішно *що* «безуспешно *что*»)

Невдаха *хто* (неудачник *хто* «неудачник *кто*»)

Невдаха-костопрів *хто* (горе-костопрів *хто* «горе-костопрів *кто*»)

Невдача (неудача; провал «неудача; провал»)

Невдача спіткала *кого* (невдача постигла *кого* «неудача постигла *кого*»)

Невдивовіжжю *кому, що*; **Призвичаєний** *хто, до чого* (не в диковинку *кому, що* «не в диковинку *кому, что*»)

Невдóвзі *що*; **Незаба́вки** *що*; **Незаба́вом** *що*; **Незаба́ром** *що*; **Неподóвзі** *що*; **Ось-ось** *що* (на носі *що*; не за горами *що* «на носу *что*; не за горами *что*»)

Невелика розрада *кому, для кого* (погана втіха *кому, для кого* «плохое утешение *кому, для кого*»)

Невелика штúка *що* (не потребує великих зусиль *що* «не требует больших усилий *что*»)

Незавóроті *кому, з ким* (не по дорозі *кому, з ким* «не по дороге *кому, с кем*»)

Невздога́д *кому, що* (не догадується *хто, про що* «не догадывается *кто, о чем*»)

Невігíдно *кому, що* (накладно *кому, що* «накладно *кому, что*»)

Невира́зно (невнятно «невнятно»)

Невідкла́дно; Терміно́во (невідложно; безвідкладно; в екстреному порядку; срочно; у терміновому порядку «неотложно; безотлагательно; в экстренном порядке; срочно; в срочном порядке»)

Невмі́сне (без жодного наміру «без всякого намерения»)

Невсипу́щий *хто* (невсипний *хто* «неусыпный *кто*»)

Невтямкі *кому, що* (немає зеленого поняття *хто, про що* «зеленого понятия не имеет *кто, о чем*»)

Негі́дна поведі́нка *чия* (недостойна поведі́нка *чия* «недостойное поведение *чье*»)

Негі́дник *хто* (негодяй *хто* «негодяй *кто*»)

Негра́мотний *хто*; **Неписьме́нний** *хто* (безграмотний *хто* «безграмотный *кто*»)

Неда́вно; Нещода́вно (не так давно; у недалекому минулому «не так давно; в недалеком прошлом»)

Недале́кий *хто* (недалекоглядний *хто* «недальновидный *кто*»)

Недаре́мно *що*; **Недарма́** *що*; **Не нама́рно** *що* (не даром *що*; неспроста *що* «не даром *что, не зря что; неспроста что*»)

Недбайли́вість; Недба́льство (небрежність «небрежность»)

Недба́ле ста́влення *до кого, чого* (халатне ставлення *до кого, чого* «халатное отношение к *кому, чему*»)

Недба́ло ста́витися *до кого, чого* (халатно відноситися *до кого, чого* «халатно относиться к *кому, чему*»)

Недо́бре пожа́ртува́ти *з ким* (зіграти злий жарт *з ким* «сыграть злую шутку *с кем*»)

Недо́гляд (оплошність; упущення «оплошность; упущение»)

Недого́да кому, що (не до душі кому, що, не по душі кому, що «не по душе кому, что»)

Недокрив'я (малокрив'я «малокровие»)

Недоку́рок; Недо́палок (окурок «окурок»)

Недола́дний хто; Розхри́станий хто (безалаберний хто «безалаберный кто»)

Недорі́куватий хто (безпорадний хто «беспомощный кто»)

Недо́умок хто (придурок хто «придурок кто»)

Недоці́льний (нецілесобразний «нецелесообразный»)

Недочува́є хто (тугий на вухо хто «туг на ухо кто»)

Не́жить (насмарк «насморк»)

Незаба́рний кіносеа́нс (найближчий за часом кіносеанс «ближайший по времени киносеанс»)

Незале́жно від мене́ (через незалежні від мене обставини; з незалежних від мене причин «по независящим от меня обстоятельствам»)

Незбагне́нно що! (це ж треба таке уявити! «это же надо такое представить!»)

Незбі́г (неспівпадіння «несовпадение»)

Незві́клий хто, до чого (з не привички кому, що «с не привычки кому, что»)

Незгі́рше за я́кістю що, від чого (не поступається по якості що, чому; не поступається якістю що, чому «не уступає по качеству что, чему; не уступает качеством что, чему»)

Незгі́рший хто, від кого (нічим не поступається хто, кому «ничем не уступает кто, кому»)

Нездáра хто (бездар хто «бездарь кто»)

Нездúжає хто (нездоровиться кому «нездоровится кому»)

Нездúжаючи; Че́рез недúгу (по хворобі «по болезни»)

Незле́цько-таки!; Нівро́ку!; Овва́!; Ось це так! (нічого собі! ось тобі маєш!; оце так!; опаньки!; обана!; ух ти! «ничего себе!; не хило!; во те на!; вот это да!; опаньки !; обана!; ух ты!»)

Незміре́нний (безмірний «безмерный»)

Незмóга кому, що (слабо кому, що «слабо кому, что»)

Незмóга зроби́ти кому, що (нема можливості зробити кому, що «нет возможности сделать кому, что»)

Незна́чно (у незначній мірі «в незначительной мере»)

Незрівня́нний (єдиний у своєму роді «единственный в своем роде»)

Незрівнянно

Незрівнянно (безподобно «безподобно»)

Незрідка (не рідко «нередко»)

Незугарний (не такий, як треба «не такой, как надо»)

Незугарно; Неоковірно (коряво «коряво»)

Незумісне; Ненавмісне; Ненарóком; Нехотячі (з не-обачності; не нарощно; нечаяно; не спеціально; без жодного наміру; без жодного умислу «по неосторожності; не нарочно; нечаяно; не спеціально; без всякого намерення; без всякого умысла»)

Незчу́вся, як... (не вспів опам'ятатися, як... «не успел опомниться, как...»)

Незчу́єшся; Не зогле́дишся (не вспієш оглянутися; не вспієш оком моргнути «не успеєш оглянуться; не успеєш глазом моргнуть»)

Неквáпний хто (важкий на підйом *хто* «тяжел на подъем *кто*»)

Некруте́ яйце́; Рідке́ яйце́ (яйце всмятку «яйцо всмятку»)

Нелука́вий хто; Простий се́рцем хто; Щірий хто (безхитрісний *хто*; нехитрий *хто*; прямодушний *хто* «бесхитроственный *кто*; нехитрый *кто*; прямодушный *кто*»)

Не́люд хто (ізверг *хто* «изверг *кто*»)

Нема́ в спис́ках кого (у списках не значиться *хто* «в списках не значится *кто*»)

Нема́ де гріха́ потаїти, Ніде гріха́ потаїти; Нема́ де правди діти, Ніде правди діти (є той гріх; чого гріха таїти «есть тот грех; чего греха таить»)

Нема́ ніде й зга́дки про кого, що (ні словом не упоминається *хто*, що «ни словом не упоминається *кто*, *что*»)

Нема́ нічо́го без але́ (і на сонці є плями «и на солнце есть пятна»)

Нема́ ра́ди кому; У безві́ході хто; У матню́ попáв хто (в тупику *хто*; у безпорадному стані *хто*, у безвихідному стані *хто*, у безвихідному становищі *хто* «в тупике *кто*; в безвыходном положении *кто*»)

Нема́ ра́ди; Скільки не бійся хвостóм; Хоч верть, хоч круть; Хоч гóпки скачі; Хоч ца́пки ставáй; Тут нічím не зара́диш; Тут нічо́го не вдієш; Ужé як є (немає виходу; немає де діватися; нічого не поробиш «нет выхода; негде деваться; ничего не поделаешь»)

Нема́ чо́го й каза́ти (слів нема «слов нет»)

Нема́ як (немає можливості, немає жодної можливості «нет возможности, нет никакой возможности»)

Нема́є ані найме́ншого се́нсу в чо́му (немає ніякого смислу *в чому* «нет никакого смысла *в чем*»)

Нема́є зні́жки для жо́дного уча́сника змага́нь (немає скидки ні для якого учасника змагань; немає скидки ні для одного учасника змагань «нет скидки ни для какого участника соревнований; нет скидки ни для одного участника соревнований»)

Немину́ча заги́бель (вірна загибель «верная гибель»)

Немо́в за кома́ндою (як по команді «словно по команде»)

Неможли́во що (неприпустимо *що*; не видається можливим *що*; не представляється можливим *що* «недопустимо *что*; не кажется возможным *что*; не представляется возможным *что*»)

Неможли́во да́ти ра́ди з ким (ладу нема з *ким* «ладу нет с кем»)

Неможли́во побачи́ти хоч що́сь (неможливо побачити що-небудь «невозможно увидеть что-нибудь»)

Ненаже́ра хто (обжора *хто*; проглот *хто* «обжора *кто*; проглот *кто*»)

Неодноразо́во (багатократно, многократно, неоднократно «многokrатно, неоднократно»)

Неоха́йність (неряшливість «неряшливость»)

Неохо́та (немає охоти «нет охоты»)

Непе́вна хода́ (невірна хода «неверная походка»)

Непе́вний тип хто (слизький тип *хто* «скользкий тип *кто*»)

Непересі́чна особі́стість хто (незаурядна особистість *хто* «незаурядная личность *кто*»)

Непиту́щий хто (неп'ючий *хто* «непьющий *кто*»)

Неповороткі́й хто (неповоротливий *хто* «неповоротливый *кто*»)

Непога́но облаштува́вся хто, де (непогано устроївся *хто, де* «неплохо устроился *кто, где*»)

Непогамо́вний хто (невтомний *хто* «неутомимый *кто*»)

Непода́лік від чо́го; Побі́ля чо́го; Побі́ч чо́го; Поблі́зу чо́го
(на невеликій відстані *від чо́го* «на небольшом расстоянии *от чо́го*»)

Непока́зність (невзрачність «невзрачность»)

Непомі́льне припущення (безпомилкове припущення «безошибочное предположение»)

Непору́шна ти́ша

- Непору́шна ти́ша** (нерухома тиша «неподвижная тишина»)
Непосидю́чий хто (непосидливий *хто* «непоседливый *кто*»)
Непосидя́чка берé кого (не сидиться від нетерпіння *кому* «не сидится от нетерпения *кому*»)
Непо́слух (непослушання «непослушание»)
Непоша́на до кого (нешанобливе ставлення *до кого* «непочтительное отношение к *кому*»)
Неприда́тність (негідність «негодность»)
Неприло́дне засі́дання (закрите засідання; засідання при закритих дверях «закрытое заседание; заседание при закрытых дверях»)
Непримі́тний хто (тримається в тіні *хто* «держится в тени *кто*»)
Неприпусті́мо що (недопустимо *що* «недопустимо *что*»)
Непробу́дь (безпробудність «беспробудность»)
Непрогля́дна пітьма́; Непрогля́дна те́мрява (кромішня тьма «кромешная тьма»)
Непромока́льний плащ (непромокаемий плащ «непромокаемый плащ»)
Нера́до (без радості «без радости»)
Нервувáти (нервуватися «нервничать»)
Нервувáти кого (діяти на нерви *кому* «действовать на нервы *кому*»)
Нерозбі́рливий по́черк (нерозбірчивий почерк «неразборчивый почерк»)
Нерозва́жливий вчи́нок (необдуманий поступок «необдуманный поступок»)
Нерозсу́дливий хто; Шелі́хвіст хто (безрозсудливий *хто* «безрасудный *кто*»)
Нерозу́мно що; Нісені́тно що; По-дурно́му що (глупо *що* «глупо *что*»)
Несварлі́вий хто (добросердечний *хто* «добросердечный *кто*»)
Неси́ла зроби́ти кому, що, чого (не в силі зробити *хто, що, чого* «не в силах сделать *кто, что, чего*»)
Неси́ла йти да́лі кому (немає сили йти далі у *кого* «нет сил идти дальше у *кого*»)
Неси́ла мені (сил моїх нема «сил моих нет»)
Неси́ла терпі́ти кому, що (немає сили терпіти *кому, що* «нет силы терпеть *кому, что*»)
Нескінче́нний (безконечний «бесконечный»)
Неско́рений наро́д (народ, що бореться; воюючий народ «борющийся народ; воюющий народ»)
Несла́ва (недобра слава «дурная слава»)
Неспóкій обі́ймає кого (тривога бере *кого* «тревога берет *кого*»)

Несправність (поломка «поломка»)

Неспромога (немає сил «нет сил»)

Неспроможний зробити хто, чого (не в стані зробити *хто, чого* «не в состоянии сделать *кто, чего*»)

Неспроста́ (не просто так; недаром «не просто так; не даром»)

Нестерпна спе́ка (невиносима жара «невыносимая жара»)

Нетакт (безтактність «бестактность»)

Неталан (зла доля «злая судьба»)

Нетерпелівитися (виходити з терпіння; виявляти нетерпіння «выходить из терпения; выражать нетерпение»)

Нетерпляче (з нетерпінням «с нетерпением»)

Нетерпляче чекати на кого, що (з нетерпінням чекати *на кого, що* «с нетерпением ждать *кого, что*»)

Нетіпа́ха хто; Нечепу́ра хто; Нечупа́ра хто (неряха *хто* «неряха *кто*»)

Не́трі (дебрі «дебри»)

Нетя́ма хто (безтолоч *хто* «бестолочь *кто*»)

Нетя́митися з лю́ті; Лютува́ти (бути не в собі від люті «быть не в себе от ярости»)

Неу́к хто (неуч *хто* «неуч *кто*»)

Нехай́ ва́ше зве́рху!; Нехай́ ри́ба бу́де рак!; Нехай́ тво́го ба́тька журавлі́, а мо́го ча́плі!; Хай́ бу́де грэ́чка, а́би не суперэ́чка! (нехай буде по-вашому! нехай ваш чорт буде старший! «пусть будет по-вашему!; пусть ваш черт будет старший!»)

Нехай́ йому́ аби́що! (чорт із ним! «черт с ним!»)

Нехай́ та мабу́ть до добра́ не доведу́ть (авось до добра не доведе «авось до добра не доведет»)

Нехай́ то́бі вся́чина! (щоб то́бі пусто́ було! «чтобы тебе пусто было!»)

Нехіть (неохота «неохота»)

Нехлю́й хто (розгільдяй *хто* «разгильдяй *кто*»)

Нехлю́йське ста́влення до чо́го (наплювацьке відношення *до чо́го* «наплевательское отношение к *чему*»)

Нехотя́чі (нехотя «нехотя»)

Нечисле́нний (малочисельний «малочисленный»)

Нечуте́нний хто (черствий *хто* «черствый *кто*»)

Нещаді́мий ворог; Нещадлі́вий во́рог (безпощадний ворог «беспощадный враг»)

Нещадний хто (безпощадний *хто* «беспощадный *кто*»)

Нешадно

Нешадно (безпощадно «безпощадно»)

Нещодавно (деякий час тому «некоторое время назад»)

Низка ініціатив (ряд ініціатив «ряд инициатив»)

Нірка (почка «почка»)

НИТКА

Виводити ту саму нитку; Знову взятися за своє (продовжувати в тому ж дусі «продолжать в том же духе»)

Від нитки до голки; Від А до Я (все по порядку, все за порядком «все по порядку»)

Водити, як котá за ниткою когo; Водити манівцями когo (водити за носа когo «водить за нос когo»)

З хáти по нитці – сиротá у свитці; Зернінка до зернінки – от і ціла мірка (з миру по нитці – голому сорочка «с миру по нитке – голому рубашка»)

Нитки сухóї не знайдеш на кому; Не залишилося й рубця сухóго на кому; Промок наскрізь хто (промок до нитки хто «промок до нитки кто»)

Ніточка доведе до клубочка; А річ була простісінька; Шкодá булó й гóлову тим сушити (а скринька просто відчинялася; справа нехитра «а ларчик просто открывался; дело обстояло гораздо проще; дело-то нехитрое»)

Нішпорити де (рискати де «рыскать где»)

Нішпорка хто (сищик хто «сыщик кто»)

Ні (не; нет «не; нет»)

Ні в дрóва, ні в тріскі що; Недорéчно що (не до речі що; не в тему що; «некстати что, не к месту что; не в тему что»)

Ні гúку ні відгúку від когo (ні привіту ні одвіту від когo «ни ответа ни привета от когo»)

Ні два ні півторá хто; Ні жук ні рак хто; Ні пес ні барáн хто; Ні пес ні кіт хто; Ні рябé ні перісте хто; Ні сюди Микіта, ні туди Микіта хто; Ні швець, ні жнець, ні чóртзна-що хто (ні риба, ні м'ясо і в раки не годиться хто «ни рыба, ни мясо и в раки не годится кто»)

Ні додати ні відняти; Так, як трéба; Тóчно, як в аптéці; Якрáз гарáзд (ні більше, ні менше; нічого додати; ні дати ні взяти «ни больше, ни меньше; ничего добавить; ни дать ни взять»)

- Ні кри́хти не т́ямить** *хто, в чому* (нічого не розуміє *хто, в чому*; зовсім не розуміється *хто, в чому* «ничего не понимает *кто, в чем*»)
- Ні ку́е ні ме́ле** *хто* (і вусом не веде *хто* «и усом не ведет *кто*»)
- Ні на що не зд́атний** *хто* (почувається порожнім місцем *хто* «чувствует себя пустым местом *кто*»)
- Ні па́рене ні ва́рене** *що* (ніяке *що* «никакое *что*»)
- Ні приші́ти, ні прила́тати** *чого* (ляпнути *що-не будь* невпопад «ляпнуть *что-нибудь* невпопад»)
- Ні ріски в ро́ті не бу́ло** *в кого* (ні краплі в роті не було *в кого* «ни капли во рту не было *у кого*»)
- Ні се ні те; Ні те ні се** (ні те ні інше «ни то ни другое»)
- Ні сл́уху, ні просл́уху від кого; Ні чу́тки ні ві́стки від кого; Проп́ав, як Сі́рко на баз́арі** *хто* (ні слуху ні духу *від кого* «ни слуху ни духу *от кого*»)
- Нівро́ку на врóду** *хто* (нічого виглядає *хто*; нічого на вигляд *хто*, нічого з вигляду *хто* «ничего выглядит *кто*; ничего с виду *кто*»)
- Нівро́ку собі чолові́к** *хто* (нічого з себе чоловік *хто* «ничего из себя человек *кто*»)
- Ніза́що не пові́рити** *у що* (ні за *що* у світі не повірити *у що* «ни за что на свете не поверить *во что*»)
- Нізві́дки** *що* (не зрозуміло звідки *що* «не понятно откуда *что*»)
- Нікогісі́нько** *де* (ані живої душі *де*; зовсім нікого *де* «ни души *где*; совсем никого *где*»)
- Нікуди** (нікуда «никуда»)

НІС

- Да́ти цибу́льки під но́са** *кому* (дати по носі *кому* «дать по носу *кому*»)
- Зо́рі лі́чить, а під но́сом не ба́чить** *хто*; **Чуже́ ба́чить під лісо́м, а свого́ не ба́чить під но́сом** *хто*; **Не замі́тай чужо́ї хі́жі – диві́сь, чи тво́я заме́тена** (в чужім оці й порошину бачить, а в своїм і колоди не помічає *хто*; у чужім оці порошину бачить, а в своєму пенька не помічає «в чужом глазу видит сучок, а в своем бревна не замечает *кто*»)
- І но́са не поти́кати куди, де; Оми́нати деся́тою доро́гою** *що* (обходити стороною *що*; і носа не показувати *де* «обходить стороной *что*; не показывать носу *где*»)
- Кра́ще б гляді́в свого́ но́са, ніж чужо́го про́са!** (не пхайся, де тебе не треба! «не лезь, куда не надо!»)
- Ма́є в но́сі** *хто, що* (наплювати *кому, на що* «наплевать *кому, на что*»)

Нітро́хи не хо́лодно

Ма́ти все в но́сі *що*; **Ба́йдуже** *кому, до чого*; **Начха́ти** *кому, на що*
(проявити наплювальське відношення; забити на все; на-
плювати на все *кому* «проявить наплювальское отношение;
забить на все; наплювать на все *кому*»)

Му́ха в но́сі *в кого* (не в ду́сі *хто* «не в духе *кто*»)

Не да́ти собі на но́сі гра́ти *кому*; **Не дозволя́ти собію крути́ти**
кому; **Не да́ти дму́хати собі в ка́шу** (не дати плюнути собі в
кашу *кому* «не дать плюнуть себе в кашу *кому*»)

Пха́ти сво́го но́са *до чого, куди*; **Стромля́ти сво́го но́са** *до чого, куди*
(сунути свого носа *до чого, куди* «совать свой нос *во что, куда*»)

Хихі́кати собі́ під ніс (підсміюватися «подсмеиваться»)

Нітро́хи не хо́лодно *кому*; **Ніскі́лечки не хо́лодно** *кому* (зовсім не
холодно *кому* «совсем не холодно *кому*»)

Ніхто́ із нас (ні один з нас «ни один из нас»)

Ніхто́ не телефо́нува́в (ніяких дзвінків не поступало «никаких звонков
не поступало»)

НІЧ

Все́ньку ніч; **Цілісі́ньку ніч**; **Ці́лу ніч**; (всю ніч; ніч напроліт, всю
ніч напроліт «всю ночь; ночь напролет, всю ночь напролет»)

Глу́па ніч (глибока ніч; глуха ніч; пізній час ночі «глубокая ночь;
глухая ночь; поздний час ночи»)

Захо́дить ніч; **Надхо́дить ніч** (наступає ніч «наступает ночь»)

Котро́їсь но́чі (в одну з ночей «в одну из ночей»)

На ці́лу ніч (на всю ніч «на всю ночь»)

Навпро́ти но́чі; **Під покрóвом но́чі**; **Прóти но́чі** (на ніч глядячи
«на ночь глядя»)

Ніч пе́ред цим (за ніч до цього «за ночь до этого»)

Ніч-ма́ти дасть пора́ду (ранок мудріший від вечора «утро вечера
мудренее»)

Ноча́ми (по ночах «по ночам»)

Одно́ї но́чі (в одну з ночей «в одну из ночей»)

Працю́є день і ніч *хто* (працює цілу добу *хто*, працює круглі
сутки *хто* «работает круглые сутки *кто*»)

Пропада́ти дні та но́чі *де* (днювати і ночувати *де* «днемать и
ночевать *где*»)

Ніче́в'я (безділля «безделье»)

Нічим крі́ти *кому* (нічого сказати у відповідь *кому*; карта бита *чия*
«ничего сказать в ответ *кому*; карта бита *чья*»)

Нічліг; Ночівля (ночовка «ночевка, ночлег»)

Нічогенький; Нічогісінський; Незлєцький (нічого такий «ничого такой»)

Нічогенько (нічого так «ничого так»)

Нічогісінко не тямити в чому (зовсім нічого не розуміти *в чому* «совсем ничего не понимать *в чем*, ровно ничего не понимать *в чем*»)

Нічого не виходить у кого (нічого не получается *в кого* «ничого не получается *у кого*»)

Нічого йому не бракує (все при ньому «все при нем»)

Нічого не боятися (діяти без опаски «действовать без опаски»)

Нічого не важить що (не має жодного значення *що* «не имеет никакого значения *что*»)

Нічого не знати про кого, що (перебувати в невіданні «пребывать в неведении»)

Нічого не мати з чого (працювати у збиток; працювати в мінус «работать в убыток; работать в минус»)

Нічого не приховуючи (без утайки «без утайки»)

Нічого не скажеш (нічого сказати «ничего сказать»)

Нічого не таїти (викладати все на чистоту «выкладывать все на чистоту»)

Нічого не тямить хто, в чому, на чому (поняття не має *хто, про що*; нічого не смислить *хто, в чому* «понятия не имеет *кто, об чем*; ничего не смыслит *кто, в чем*»)

Нічого собі не думайте! (ні про що не турбуйтеся! «ни о чем не беспокойтесь!»)

Ніяк не доберуся до чого (все руки не доходять *до чого* «все руки не доходят *до чего*»)

Ніяк не зважає хто, на кого, що (ніяким чином не зважає *хто, на кого, що*, жодним чином не зважає *хто, на кого, що* «никоим образом не обращает внимание *кто, на кого, что*»)

Ніяк не стосується кого, що (не має жодного відношення *до кого, що* «не имеет никакого отношения *к кому, что*»)

Ніяковіти (конфузитися; смущатися «конфузиться; смущаться»)

Новák хто (новачок *хто*; новенький *хто* «новачок *кто*; новенький *кто*»)

Новій-новісінський (новенький «новенький»)

Новорічний ярмарок (новорічна ярмарка «новогодняя ярмарка»)

НОГÁ

Без голови й рукáм ва́жко; Че́рез дурний рóзум ногáм лі́хо
(за дурною головою й ногам нема спокою «за глупой головой и ногам непокой»)

- Бігти не своїми нога́ми** (бігти, як на пожежу; бігти без пам'яті «бежать, как на пожар; бежать без памяти»)
- Ва́литься з ніг хто** (вбився з сил *хто* «выбился из сил *кто*»)
- Вікоренити до но́гі що; Вікоренити що** (вирвати з коренем *що*; вирвати з корінням *що*; винищити під ноль *що* «вырвать с корнем *что*; истребить под ноль *что*»)
- Відбігати но́ги** (збитися з ніг «сбиться с ног»)
- Відкінути но́ги; Піти́ до Бо́га ві́вці па́сти** (віддати Богові душу «отдать Богу душу»)
- Вста́ти з лівої но́гі** (встати не з тієї ноги «встать не с той ноги»)
- Втра́тити ґрунт під но́гами; Віпасти із сі́дла́** (вбитися з колії «выбиться из колеи»)
- Дай, Бо́же, но́ги!** (рятуйся, хто може! «спасайся, кто может!»)
- Зна́ти як чо́боти на своїх но́гах що; Зна́ти, як старі свої чо́боти що; Зна́ти, як свої п'ять п'ю́чок що** (знати, як своїх п'ять пальців *що* «знать, как свои пять пальцев *что*»)
- Зня́тися на но́ги** (піднятися на ноги «подняться на ноги»)
- Кидати коло́ди під но́ги кому; Ло́жку з ро́та вибива́ти кому; Стромля́ти па́лиці в коле́са кому** (вставляти палиці в колеса *кому* «вставляют палки в колеса *кому*»)
- Кова́ний на всі чо́тири но́ги хто** (бувалий *хто* «бывалый *кто*»)
- Ле́две на но́гах сто́яти** (без задніх ніг бути; збитися з ніг «без задних ног остаться; сбиться с ног»)
- На но́гах не сто́яти** (валитися з ніг, падати з ніг «валиться с ног, падать с ног»)
- Не тією но́гою ступну́ти** (збитися з ноги «сбиться с ноги»)
- Не чу́ючи ніг** (без задніх ніг «без задних ног»)
- Ніг під со́бою не чу́ти** (без задніх ніг бути «без задних ног остаться»)
- Нога́ за но́бою; Покро́ково; Пóступом; Пóступцем** (крок за кроком «шаг за шагом»)
- Нога́ но́гу підпира́є; Зло́дій зло́дія кри́є** (рука руку мие; рука руку мие, і обидві білі живуть «рука руку моет; рука руку моет, и обе белы живут»)
- Но́ги-коло́ди в кого** (ледве ноги волоче *хто* «едва ноги волочит *кто*»)
- Но́ги підломи́лися кому, у кого; Но́ги підтя́лися кому, у кого** (ноги підкосилися *кому, у кого* «ноги подкосились *кому, у кого*»)
- Пере́йти на близьку́ но́гу з ким** (почати фаміліярнічати з *ким* «начать фамильярничать с *кем*»)
- Переступа́ти з но́гі на но́гу** (м'ятися «мяться»)
- Пійма́ти Бо́га за но́ги** (взяти Бога за бороду «взять Бога за бороду»)

Почувáтися на одній нозі з ким (бути рівнею кому «буть равней кому»)

Протягну́ти но́ги (зіграти в ящик «сыграть в ящик»)

Ру́ки-но́ги закоцю́бли в кого (руки-ноги задеревеніли в кого «руки-ноги задеревенели у кого»)

Спа́ти не чу́ючи під собо́ю ніг (дрихнути; спати без задніх ніг «дрыхнуть; спать без задних ног»)

Ступну́ти не в но́гу (збитися з ноги «сбиться с ноги»)

У чужій череві́к но́гі не саджа́й (в чужий монастир зі своїм статутом не лізь «в чужой монастырь со своим уставом не лезь»)

Но́мер на двох (двомісний номер «двухместный номер»)

Но́мер на одно́го (одномісний номер «одноместный номер»)

Но́мер на трьо́х (тримісний номер «трехместный номер»)

Носі́й хто (носильщик *хто*, носильник *хто* «носильщик *кто*, носильник *кто*»)

Носі́й пі́ци хто (рознощик піци *хто* «разносчик пиццы *кто*»)

Носова́ хусті́нка (носовичок «носовой платок»)

Нотáтка (замітка «заметка»)

Нотáтник (записна книжка «записная книжка»)

Но́ші (носилки «носилки»)

Ну ж бо!; Нумо! (ну же! «ну же!»)

Ну ж бо, хлопці! (давайте, хлопці! «давайте, ребята!»)

Ну ж бо, ході́мо!; Нумо, ході́мо! (давай пішли! «давай пошли!»)

Ну ось і дочека́лися! (ну вот і дождались! «ну вот и дождались!»)

Ну, так – то й так (ну, ладно тоді; ну, хай і так «ну, ладно тогда; ну, пусть и так»)

Нудо́та (тошнота «тошнота»)

Нудо́тик хто (тошнотик *хто* «тошнотик *кто*»)

Нудьга́ (скука; хандра «скука; хандра»)

Нудьгува́ти (скучати; хандрити «скучать; хандрить»)

Нудя́р хто (зануда *хто* «зануда *кто*»)

Нуль (ноль «ноль»)

Нумо до та́нцю!; Нумо танцюва́ти!; Потанцю́ймо! (давайте потанцюємо! «давайте потанцуем!»)

Нумо хутчій! (давайте скоріше!; давайте швидше! «давайте скорей!; давайте побыстрее!»)

О

О́аза (оазис «оазис»)

Оба́біч; Обабо́ки; Обі́руч; По обі́два бо́ки; Пообі́ч (з двох сторін, з обох сторін, по дві сторони «с обеих сторон, по обе стороны, по обеим сторонам»)

Оба́чно; Обере́жно (з оглядкою «с оглядкой»)

Обвести́ супе́рника (піти в обводку суперника «пойти в обводку соперника»)

Обві́нний ві́снoвoк (обвинувачувальний висновок «обвинительное заключение»)

Обговóрювати ко́го, що́ (обсуджати ко́го, що́ «обсуждать кого, что»)

Обго́ртка (обертка; обложка «обертка; обложка»)

Обгру́нтува́ти що́ (обосновати що́ «обосновать что»)

Обдерилупі́й хто́ (хапуга хто́ «хапуга кто»)

Обдивля́тися що́; Огляда́ти що́ (проводити огляд чо́го «производитъ осмотр чего»)

Обезглу́здіти (позбутися глузду «лишиться рассудка»)

Обере́мок дров (охапка дров «охапка дров»)

Оберну́лося вніве́ць що́ (все пропало «все пропало»)

Оберт ко́леса (оборот колеса «оборот колеса»)

Обібра́ти до цу́рки ко́го; Обібра́ти до шерсті́нки ко́го (обібрати до останньої нитки ко́го «обобрать до последней нитки ко́го»)

Обігра́ти супе́рника (піти в обіграш суперника «пойти в обыгрыш соперника»)

Обідренець хто́; Халамі́дник хто́ (обірванець хто́; босяк хто́; голодренець хто́ «оборванець кто́; босяк кто́; голодренець кто́»)

Обізва́вся грибо́м – лізь у кіш; Назва́вся грибо́м – лізь у борщ (взявся за гуж – не говори, що не дуж «взялся за гуж – не говори, что не дуж»)

Обізва́лося сумлі́ння у ко́го (заговорила совість у ко́го «заговорила совесть у ко́го»)

Обійняти посаду; Обняти посаду (вступити на посаду «вступить в должность»)

Обініж кульгати (на обидві ноги хромати «хромать на обе ноги»)

Обіруч (обома руками «обеими руками»)

Обкла́динка (обложка «обложка»)

Облагоро́дити що; Опоряди́ти що (благоустроїти *що* «благоустроить *что*»)

Обладу́нки (доспіхи; екіпіровка «доспехи; экипировка»)

Облама́ти боки́ кому (пом'яти боки *кому* «помять бока *кому*»)

Облаштува́тися де (обустроїтися *де* «обустроиться *где*»)

Облива́тися по́том (витискати з себе все можливе «выжимать из себя все возможное»)

Облизня вхо́пити, Облизня з'їсти, Облизня пійма́ти; Пошита́тися в ду́рні; Ухо́пити місяця зуба́ми; Ухо́пити ши́лом па́тки; Ухо́пити, як соба́ка обме́тиці чо́го (залишитися в дурнях; залишитися з носом; залишитися ні з чим; залишитися при піковому інтересі «остаться в дураках; остаться с носом; остаться ни с чем; остаться при пиковом интересе»)

Обло́га (блокада «блокада»)

Облу́дник хто (притворщик *хто* «притворщик *кто*»)

Облу́дою зму́сити кого, зроби́ти що (обманом змусити *кого*, зроби́ти *що* «обманом заставить *кого*, сделать *что*»)

Облямі́вка (кайма «кайма»)

Обмаль *кого, чо́го* (не так уже й багато *кого, чо́го*; недостатня кількість *кого, чо́го* «не так уж и много *кого, чего*; недостаточное количество *кого, чего*»)

Обма́ном (обманним шляхом «обманным путем»)

Обма́рити кого (обморочити *кого* «обморочить *кого*»)

Обмахлярува́ти кого (обробити *кого* «обделать *кого*, обмошенничать *кого*»)

Обмежо́вувати що (проводити кордон *чо́го* «проводить границу *чего*»)

Обмина́ти мовча́нкою що (замовчувати *що* «замалчивать *что*»)

Обмитнюва́ти що (обкладати митом *що* «облагать пошлиною *что*»)

Обміркува́ти пун́кти до́говору (пройтися пунктами договору, пройтися по пунктах договору «пройтись пунктами договора, пройтися по пунктам договора»)

Обмо́витися (оговоритися «оговориться»)

Обмо́вка (оговорка «оговорка»)

Обнадіяти

Обнадіяти *кого* (вселити надію *кому* «вселить надежду *кому*»)

Обніматися сидячи (сидіти в обнімку «сидеть в обнімку»)

Обожнювати *кого, що* (обожати *кого, що* «обожать *кого, что*»)

Обопільна злігода між ким (взаєморозуміння *між ким* «взаимопонимание *между кем*»)

Обопільні зобов'язання (взаємні зобов'язання «взаимные обязательства»)

Оборудка (сделка «сделка»)

Ображати *кого* (обіжати *кого* «обижать *кого*»)

Образа (обіда «обида»)

Образити *кого* (нанести образу *кому* «нанести обиду *кому*; нанести оскорбление *кому*»)

Образитися на кого (обідитися *на кого* «обидеться *на кого*»)

Образливо *кому* (обідно *кому* «обидно *кому*»)

Обріс легендами хто (легенди ходять *про кого* «легенды ходят *о ком*»)

Обробка чого; Обробіток чого (оброблення *чого* «обработка *чего*»)

Обручка (колечко, кільце «колечко, кольцо»)

Обсипає жаром кого; Обсипає снігом кого; Обхоплює вогнем кого; Палить і морозить кого; Проймає вогнем і морозом кого, Проймає морозом кого (кидає в жар *кого*; кидає в холод *кого*; кидає в жар і в холод *кого* «бросаєт в жар *кого*; бросаєт в холод *кого*; бросаєт в жар и холод *кого*»)

Обсипає потом кого (кидає в піт *кого* «бросаєт в пот *кого*»)

Обслідувати що (робити обстеження *чого* «делать обследование *чего*»)

Обслуга; Прислуга (обслуговуючий персонал «обслуживающий персонал»)

Обстава чого (обстановка *чого* «обстановка *чего*»)

Обставати за ким (приймати чийось сторону; стояти *за кого* «принимать чью-то сторону; стоять *за кого*»)

Обставати за що (виступати *за що* «выступать *за что*»)

ОБСТАВИНА

За жодних обставин (ні при яких умовах, ні за яких умов; ні при яких обставинах «ни при каких условиях; ни при каких обстоятельствах»)

За інших обставин (в інших обставинах «в иных обстоятельствах»)

За найкращих обставин (у найкращому разі, у кращому випадку «в лучшем случае»)

- За несприятливих обста́вин** (при несприятливих обставинах «при неблагоприятных обстоятельствах»)
- За слі́шних обста́вин** (якщо дозволятимуть обставини «если позволят обстоятельства»)
- За таких обста́вин; За таких умо́в** (в таких умовах; при такому розкладі, при таких розкладах «в таких условиях; при таком раскладе, при таких раскладах»)
- Зале́жно від обста́вин** (дивлячись по обставинах; в залежності від обставин «смотря по обстоятельствам; в зависимости от обстоятельств»)
- Зважа́ти на обста́вини** (дивитися по обставинах; діяти по ситуації «смотреть по обстоятельствам; действовать по ситуации»)
- Зважа́ючи на ні́зку обста́вин** (в силу багатьох обставин «в силу многих обстоятельств»)
- Зважа́ючи на обста́вини** (в силу обставин; враховуючи обставини; з огляду на обставини; дивлячись на обставини, дивлячись по обставинах «в силу обстоятельств; учитывая обстоятельства; ввиду обстоятельств, смотря по обстоятельствам»)
- Неймові́рний збі́г обста́вин** (неймовірне співпадіння обставин «невероятное совпадение обстоятельств»)
- Несприя́тливі обста́вини** (несприятлива обстановка «неблагоприятная обстановка»)
- Обста́вини такі...** (обстановка склалася наступним чином... «обстановка сложилась следующим образом...»)
- Скори́тися обста́винам** (підчинитися обставинам «подчиниться обстоятельствам»)
- Че́рез ні́зку обста́вин** (в силу багатьох обставин «в силу многих обстоятельств»)
- Че́рез обста́вини** (в силу обставин; враховуючи обставини; з огляду на обставини «в силу обстоятельств; учитывая обстоятельства; ввиду обстоятельств»)
- Че́рез особі́сті обста́вини** (за особистими обставинами «по личным обстоятельствам»)
- Че́рез півні́ обста́вини** (в силу деяких обставин «в силу некоторых обстоятельств»)
- Че́рез родинні́ обста́вини; Че́рез сіме́йні обста́вини** (по сімейних обставинах «по семейным обстоятельствам»)

Обста́ти за ким (замовити слово *за кого* «замолвить слово *за кого*»)

Обсте́жувати хво́рого (обслідувати больного «обследовать больного»)

Обсто́ювати інтереси́ чий (відстоювати інтереси *чий* «отстаивать интересы *чьи*»)

Обтяж

- Обтяж кому, що** (важкувато кому, що; трудновато кому, що «тяжеловато кому, что; трудновато кому, что»)
- Обумовити що, з ким** (обумовити що, з ким «обусловить что, с кем»)
- Обурення чие** (негодовання чие «негодование чье»)
- Обчислення; Обчислювання** (вчислення «вычисление»)
- Обчислювати що** (виконувати обчислення чого «выполнять вычисления чего»)
- Об'єднávчий чинник** (об'єднуючий чинник «объединяющий фактор»)
- Об'якорітися** (стати на якорі «стать на якорь»)
- Огидливо що; Огидно що; Паскúдно що** (гнусно що «гнусно что»)
- Оглядáч хто** (обозреватель хто «обозреватель кто»)
- Оглядини** (смотрини «смотрины»)
- Оглянувши кого, що** (після огляду кого, чого «после осмотра кого, чего»)
- Оглянувши виставку** (після огляду виставки «после осмотра выставки»)
- Оговтатися після чого** (відійти після чого «отойти после чего»)

Оговтатися; Опритóмніти; Отьмáритися; Отя́митися; Очу́няти; Прийти до пам'яті; Прийти до т'я́ми; Прочу́матися (повернутися до свідомості; прийти до свідомості; прийти в себе «вернуться в сознание; прийти в сознание; прийти в себя, прийти в чувство»)

- Оголósка** (об'ява «объявление»)
- Оголосіти що** (зробити оголошення «сделать объявление»)
- Одві́чно; Пёрвісно; Споконві́чно** (ізначально «изначально»)
- Одёржати місячну платню́** (получити місячну зарплату «получить месячную плату»)
- Одін біля óдного; Уприту́л; Щі́льно** (впритик; вплотну; плотно «впритык; вплотную; плотно»)
- Одін з óдним** (друг з другом «друг с другом»)
- Одін з найкваліфікованіших працівників хто** (один з найбільш кваліфікованих працівників хто «один из наиболее квалифицированных работников кто»)
- Одін із складників процесу́** (одна з складових процесу «одна из составляющих процесса»)
- Одін по óдному** (один за другим «один за другим»)
- Одінцем** (в одиночку «в одиночку»)
- Одінцем залиши́вся хто** (сам на сам залишився хто «один на один остался кто»)
- Одна́ково кому** (немає різниці кому, для кого «нет разницы кому, для кого»)

Однаково; Так са́мо; Так са́мо, як; Як і (так же; таким самим чином; рівно ж, як; в рівній мірі; однаковою мірою, в однаковій мірі; в тому ж ключі «так же; равным образом; равно, как; в равной степени, в одинаковой мере, в равной мере; в том же ключе»)

Одне к лісу, друге к бісу; Хто в горóх, а хто в сочевіцю; Хто в луг, а хто в плуг; Хто до ліса, а хто до біса (врізної; хто в ліс, хто по дрова «вразной; кто в лес, кто по дрова»)

Однім лицём хто (на одне лице *хто*; один в один *хто* «на одно лицо *кто*; один в один *кто*»)

Однім по́махом пера́ (одним розчерком пера «одним росчерком пера»)

Одні і ті ж помилкі в кого; Ті ж помилкі в кого (одні і ті самі помилки в *кого* «одни и те же ошибки у *кого*»)

Однієї чудової дніни; Яко́сь (в один прекрасний день, одного прекрасного дня; одного разу «в один прекрасный день; однажды»)

Одногóсно; Односта́йно (в один голос «в один голос»)

Однозгíдно (єдинодушно «единодушно»)

Одномоментно; Як «га» сказа́ти (в один момент «в один момент»)

Одному на трісочці пряде́ться, а дру́тому й веретене́ не хо́че (його й шило голить, а наша і бритва не бере «у людей шило бреет, а у нас и бритва не берет»)

Однору́ч (однією рукою «одной рукой»)

Однотомо́вий словни́к (однотомний словник «однотомный словарь»)

Одноці́лість (єдине ціле «единое целое»)

Одорóбало; Одорóбло; Опóдало (чучело «чучело»)

Одру́ження (брак «брак»)

Одру́житися з ким; Побра́тися з ким; Пошлю́битися з ким (повінчатися з *ким*, обвінчатися з *ким*; стати чоловіком і жінкою; одружитися на *кому*, женитися на *кому*; заключити шлюб з *ким* «обвенчаться с *кем*; стать мужем и женой; жениться на *ком*; заключить брак с *кем*, вступить в брак с *кем*»)

Одужати (виздоровіти «выздороветь»)

Одúтле обліччя в кого (одутловате обличчя в *кого* «одутловатое лицо у *кого*»)

Óжеледь; Óжелéдиця; Слизо́та (гололід «гололед»)

Оживі́ти що; Пожва́вити що; Розвору́шити що (вдихнутти життя у *що*; влити життя у *що*; внести пожвавлення *куди* «вдыхнуть жизнь во *что*; влить жизнь во *что*; внести оживление *куда*»)

Ожілий вулкан (діючий вулкан «действующий вулкан»)

Ожіна

Ожіна (ежевіка «ежевика»)

Озв'ятися (подати голос «подать голос»)

Оздоровітися (поправити здоров'я «поправить здоровье»)

Озир'ятися (оглядатися «оглядываться»)

Озир'ятися на задні колеса (тримати вушка на макушці «держать ушки на макушке»)

Ознака чого; Прикмета чого (признак чого «признак чего»)

Ознайомившись з чим (після ознайомлення з чим «после ознакомления с чем»)

Оката яєчня (яєчня-глазунья «яичница-глазунья»)

ОКО

Абі з очей (лиш би з очей геть «лишь бы с глаз долой»)

Аж в очах заряботіло кому, у кого (почало миготіти в очах кому, у кого «начало мелькать в глазах кому, у кого»)

Аж каганці в очах засвітілися у кого, кому; Аж зіниці засвітілися у кого, кому (аж іскри з очей посипалися кому, у кого, чийх «искры из глаз посыпались кому, у кого, чьих»)

Аж очі берé в себе хто, що; Аж очі вбирає хто, що (очей не відірвати від кого, чого; очей не відвести від кого, чого «глаз не оторвать от кого, чего; глаз не отвести от кого, чего»)

Аж очі ро́гом лізуть кому, в кого; Зі шкіри пне́ться хто (аж зі шкіри лізе хто; зі шкіри геть лізе хто «аж с кожи лезет кто; из кожи вон лезет кто»)

Ані на очі!; Геть з-перед очей! (бачити тебе не можу!; геть з очей; щоб очі мої тебе не бачили! «видеть тебя не могу!; прочь с глаз; чтобы глаза мои тебя не видели!»)

Бачити на власні очі кого, що; Навіч бачити кого, що (своїми очима бачити кого, що «своими глазами видит кого, что»)

Бісики в очах грають у кого (чортики в очах грають в кого «чертики в глазах играют у кого»)

Брехати у живі очі (безсовісно брехати «бессовестно врать»)

Бути перед очима в кого (бути на виду в кого; бути на очах в кого «быть на виду у кого; быть на глазах у кого»)

Вбирає очі хто, що (приваблює погляд хто, що «привлекает взгляд кто, что»)

Вбирати в себе очі (приваблювати погляд «привлекать взгляд»)

Вдаряти в очі кому (кидатися в очі кому «бросаться в глаза кому»)

Викидати на очі кому, що; Вибивати очі кому, чим (очі колоти кому, чим «глаза колоть кому, чем»)

- Вище лоба́ о́чі не х́дять** (вище шапки не скочиш «выше шапки не прыгнеш»)
- Відкрі́тий для о́ка** (доступний для зору «доступен для зрення»)
- Гóлим о́ком; На ві́льне о́ко** (неозброєним оком «невооруженным глазом»)
- Диві́тися пра́вді в о́чі** (зважати на дійсність; рахуватися з дійсністю «учитывать действительность; считаться с действительностью»)
- Доб́рі о́чі все перелу́пають; З со́рому о́чі не ві́лізуть** (стид не дим – очей не виїсть «стыд не дым – глаза не выест»)
- До́ки со́нце зійде, роса́ о́чі виї́сть; По́ки бабу́ся спече́ книші́, у ді́дуся́ не ста́не душі́** (поки трава підросте, то коняка й здохне «пока трава зазеленеет, кобыла околеет»)
- Жбу́рляти пра́вду в о́чі ко́му; Гово́рити, як є́** (різати правду-матку «резать правду-матку»)
- Жбу́рляти про́сто в о́чі ко́му, що́** (кидати в очі ко́му, що́ «бросать в глаза ко́му, что́»)
- З бі́сиками в о́ча́х хто́** (з чортиками в очах *хто́* «с чертиками в глазах *кто́*»)
- За́здрим о́ком погляда́ти на ко́го, що́; За́здрими о́чима диві́тися на ко́го, що́** (заздрісно дивитися *на ко́го, що́*, дивитися із заздрістю *на ко́го, що́*, дивитися заздрісним поглядом *на ко́го, що́* «завистливо смотреть *на ко́го, что́*, смотреть с завистью *на ко́го, что́*, смотреть завистливым взглядом *на ко́го, что́*»)
- Заплю́щити о́чі** (закрити очі «закрыть глаза»)
- Заплю́щити о́чі на що́; Позаві́ч пу́стити що́** (закрити очі *на що́*; залишити без уваги *що́* «закрыть глаза *на что́*; оставить без внимания *что́*»)
- Запха́ти о́чі ко́му** (замилити очі ко́му «замылит глаза ко́му»)
- Звести́ о́чі до́ стéлі; Звести́ о́чі до́гори́** (закотити очі «закатить глаза»)
- Зво́дити о́чі** (піднімати очі «поднимать глаза»)
- Злоді́йські о́чі в ко́го** (бігаючий погляд *в ко́го* «бегающий взгляд *у ко́го*»)
- Зні́кнути з о́че́й чий́х** (загубитися з виду *чийого́* «потеряться из виду *чьего́*»)
- Зня́ти полу́ду з о́че́й ко́му, чий́х; Ві́вести з о́ма́ни ко́го** (відкрити очі ко́му, *на що́* «открыть глаза ко́му, *на что́*»)
- З-пе́ред о́че́й не схóдить що́** (стоїть перед очима *що́* «стоит перед глазами *что́*»)
- Й о́че́й не скле́пів хто́** (і очей не зімкнув *хто́* «и глаз не сомкнул *кто́*»)

- Кліпати очі́ма; Лупати очі́ма** (хлопати очима «хлопать глазами»)
- Колоти́ б́чі докóрами кому, чи́ї** (кидати в обличчя докори кому «бросать в лицо упреки кому»)
- Короткозóрі б́чі у кого** (близорукі очі у *кого* «близорукие глаза у *кого*»)
- Куді́ не гля́не о́ко; Куді́ не ки́нь о́ком** (куди не глянь «куда ни глянь»)
- Метну́ти о́ком на кого, що́** (кинути побіжний погляд *на кого, що* «бросить беглый взгляд *на кого, что*»)
- Мру́жити очі́; Сліпати очі́ма** (щурити очі, щуритися «щурить глаза, щуриться»)
- Му́ляти б́чі кому** (мозолити очі кому «мозолить глаза кому»)
- На о́ко; Навскі́дь** (навскидку «навскидку»)
- На о́ці хто, що́** (на виду *хто, що* «на виду *кто, что*»)
- На пе́рше о́ко** (на перший погляд «с первого взгляда»)
- Набіга́ти на б́чі** (кидатися в очі; мелькати перед очима «бросаться в глаза; мелькать перед глазами»)
- Наверну́лися сльóзи на б́чі кому, чи́ї** (вдарився в сльози *хто* «ударился в слезы *кто*»)
- Навину́тися на б́чі кому** (попастися на очі кому «попасться на глаза кому»)
- Накі́нути о́ком на кого, що́** (мати види *на кого, що* «иметь виды *на на кого, что*»)
- Не диві́сь висо́ко, бо запо́рошиш о́ко** (хто високо літає, той низько падає «кто высоко летает, тот низко падает»)
- Оче́й не відведе́ш від кого, чо́го** (не налюбуюєшся *ким, чим* «не налюбуюешься *кем, чем*»)
- О́чі на лóба вивертáти** (робити великі очі «делать большие глаза»)
- О́чі ро́гом лізуть кому, в кого́** (очі на лоб лізуть *в кого* «глаза на лоб лезут *кому, у кого*»)
- Перебі́гти о́ком по чо́му** (кинути побіжний погляд *на що* «бросить беглый взгляд *на что*»)
- Пе́ред очі́ма в кого, що́** (перед лицем у *кого, що*; на видному місці *що* «перед лицом у *кого, что*; на видном месте *что*»)
- Під пільним о́ком кого, чи́йм** (під суворим наглядом *кого, чи́йм* «под строгим наблюдением *кого, чьим*»)
- Підвести́ б́чі** (підняти очі «поднять глаза»)
- Підно́ситися в оча́х чи́їх** (підніматися в очах *чи́їх* «подниматься в глазах *чьих*»)
- Позі́ркувати на кого, що́; Стріля́ти очі́ма на кого, що́** (кидати погляд *на кого, що* «бросать взгляд *на кого, что*»)

- Понурити очі** (потупити очі «потупить глаза»)
Примружити очі (зжмурити очі «зжмурить глаза»)
Пропустити повз очі кого, що (випустити з виду *кого, що* «упустить из виду *кого, что*»)
Розплющені очі у кого (відкриті очі *у кого* «открытые глаза *у кого*»)
Розплющити очі (відкрити очі, розкрити очі «открыть глаза, раскрыть глаза»)
Скінути полуду з очей кому, чийх (розкрити очі *кому, на що* «раскрыть глаза *кому, на что*»)
Скільки оком сягнути (наскільки стане очей «насколько хватит глаз»)
Склепити очі; Стуліти очі (зімкнути очі «сомкнуть глаза»)
Стояти в очах (вимальовуватися в уяві «вырисовываться в воображении»)
Стригти очима; Стріляти очима; Позіркувати (кидати погляди «бросать взгляды»)
Тікати світ за очі (бігти, куди очі бачать «бежать, куда глаза глядят»)
Тішить око що; Любо глянути на що (радує око *що* «радует глаз *что*»)
У вічі, як лис, а за очі, як біс хто; Святє та Бóже на чóрта схóже хто; Дівиться лисицею, а думає вóвком хто (м'яко стелить, та твердо спати *хто*; на язиці мід, а на серці лід *у кого* «мягко стелет, да твердо спать *кто*; на языке мед, а на сердце лед *у кого*»)
У живі очі брехати кому (прямо в очі брехати *кому* «прямо в глаза врать *кому*»)
У кліп ока (у миг ока «в мгновение ока»)
У Сірка́ очей позичати (горіти з сорому «сгорать от стыда, сгорать со стыда»)
Утратити з очей кого, що (упустити з виду *кого, що* «упустить из виду *кого, что*»)
Хоч краєчком ока гляну... (хоч краешком ока гляну... «хоть краешком глаза посмотрю...»)
Цвікати в очі кому (кидати в обличчя докори *кому* «бросать в лицо упреки *кому*»)
Як в око вліпити; Уліпити в самісіньке око (попасти в саму точку «попасть в самую точку»)
Як з ока випав чийого, хто; Вилився як з вóску хто, в кого; Як вікапаній хто (як дві краплі води *хто* «как две капли воды *кто*»)

Окраєць; Окрайчик; Цілушка (горбушка «горбушка»)

Окράйка

Окράйка; Пруг; Пружо́к (кромка «кромка»)

Окрéслити на́пря́м (намітити курс «наметить курс»)

Окρίлений хто (на куражі *хто* «на кураже *кто*»)

Окρίти несла́вою ко́го (полити брудом *кого* «полить грязью *кого*»)

Окрі́м чо́го (помимо усього іншого, крім усього іншого; за винятком *чого*, за виключенням *чого* «помиио всего прочего; за исключением *чего*»)

Окрі́м одно́го (за одним виключенням «за одним исключением»)

Окрі́м цьо́го (помимо цього «помимо этого»)

Оксамі́т (бархат «бархат»)

Оксамітовий сезо́н (бархатний сезон «бархатный сезон»)

Окуля́ри (очки «очки»)

Окуля́рик хто (очкарик *хто* «очкарик *кто*»)

О́куні лови́ти (клювати носом «клевать носом»)

Ола́док (оладій «оладий»)

Омина́ти ко́го (триматися подалі від *кого* «держаться подальше *от кого*»)

Он воно́ як!; Он як! (вот як! «вот как!»)

О пів на пе́ршу (в половині першої «в половине первого»)

О́пади (осадки «осадки»)

Опа́лення (отоплення «отопление»)

Опалі́ти крі́ла (зазнати невдачі «потерпеть неудачу»)

Опанува́ти та́ктику чо́го (оволодіти такою *чого* «овладеть тактикой *чего*»)

Опині́вся хто, де (очутився *хто, де* «очутился *кто, где*»)

Опині́тися де (оказатися *де*, очутитися *де* «оказаться *где*; очутиться *где*»)

Опині́тися за лашту́нками (зійти зі сцени «сойти со сцены»)

Опині́тися на твердо́му гру́нті (встати на ноги «встать на ноги»)

О́пис чо́го (описання *чого* «описание *чего*»)

Опі́вдні (у полудень «в полдень»)

Опізні́вся коза́к, то бу́деш і так (хто пізно ходить, той сам собі шкодить; пізньому гостю їсти кості «кто поздно ходит, сам себе шкодит; позднему гостю есть кости»)

О́пір (спротив «сопротивление»)

Оплаті́ти що (внести гроші за *що* «внести деньги за *что*»)

Опові́дач хто (розказчик *хто* «рассказчик *кто*»)

Опові́стити ко́го, про що (дати знати *кому, про що* «дать знать *кому, о чем*»)

Оподатко́вувати ко́го (обкладати податком *кого* «облагать аналогом *кого*»)

- Ополóник; Пúголовок** (головастик «головастик»)
- Ополóнка** (проруб «проруб»)
- Опорядитися; Причепуритися** (привести себе в порядок «привести себе в порядок»)
- Опосередкóвано** (за посередництвом *кого, чого* «посередством *кого, чого*»)
- Опрацьовувати інформа́цію** (обробляти інформа́цію «оброблювати інформа́цію»)
- Оприлюднити *що*** (винести на публіку *що*; винести в публічну площину *що*; винести напоказ *що* «винести на публіку *что*; винести в публічну площину *что*; винести напоказ *что*»)
- Опритóмнів *хто*** (прийшов в себе *хто* «пришел в себя *кто*»)
- Опротестувати** (висловити протест «высказать протест»)
- Опúкло** (випукло «выпукло»)
- Оп'яніти; Сп'яніти** (зап'яніти «запьянеть»)
- Óсад** (осадок «осадок»)
- Освідчитися *кому*** (зробити пропозицію *кому* «сделать предложение *кому*»)
- Освідчитися в коха́нні *кому*** (признатися в коханні *кому* «признаться в любви *кому*»)
- Освіжа́льний душ; Освіжний душ** (освіжаючий душ «освежающий душ»)
- Освіжа́льний на́пій; Освіжний на́пій** (освіжаючий на́питок «освежающий на́питок»)
- Оселéдець** (сельодка «селедка»)
- Осеніе** (осінь вступає у свої права «осень вступает в свои права»)
- Осічка** (осечка «осечка»)
- Оскаржити *що*** (обжалувати *що*; оспорити *що* «обжаловать *что*; оспорить *что*»)
- Оскі́льки** (поскі́льки «поско́льку»)
- Ослі́н** (скамейка «скамейка»)
- Ослі́пнути** (втратити зір «лишиться зрения»)
- Особлі́вий *хто*** (особий *хто*, особенний *хто* «особый *кто*, особенный *кто*»)
- Особлі́во** (по-особливому «по-особенному; в особенности»)
- Особлі́во не захо́плюйся!** (особо не увлекайся! «особо не увлекайся!»)
- Осо́нений** (залитий сонцем «залитый солнцем»)
- Осорóмитися** (облажатися «облажаться»)
- Оста́нні нові́ни** (свіжі новини «свежие новости»)
- Оста́нній** (послі́дній «последний»)

Остання зупінка

Остання зупінка (последня остановка «последняя остановка, конечная»)

Остання соломінка; Рятівна соломінка (палочка-виручалочка; фол останньої надії «палочка-выручалочка; фол последней надежды»)

Остаточнo віршити (прийти до остаточного рішення «прийти к окончательному решению»)

Остовпіти (остовбіти «остолбенеть»)

Остогіділо кому, що (осточортіло кому, що «осточертело кому, что»)

Обсторонь від кого, чого; Пообдаль від кого, чого (у стороні від кого, чого «в стороне от кого, чего»)

Обсуд кого, чого (осудження кого, чого «осуждение кого, чего»)

Ось (вот «вот»)

Ось вонó що!; Ось у чо́му річ!; Ось що! (ось в чому питання! «вот в чем вопрос!»)

Ось де справжні почуття, розумієш! (вот де настоящі чувства, понімаєш! «вот где настоящие чувства, понимаешь!»)

Ось і все; Отó й всієї розмóви; Отó й тільки; Отó й усé; Отó й усьогó; Як так, то й так (вот і все; на цьому і порішали, на тому й порішали; більше нічого «вот и все; на этом и порешали, на том и порешали; больше ничего»)

Ось і гарáзд (от і славно!; от і добре! «вот и славно!; вот и хорошо!»)

Ось і по всьóму (от і кінець усьóму «вот и конец всему»)

Ось-ось зірвёться хто (на межі нервового зриву *хто* «на грани нервного срыва *кто*»)

Ось так; Отáк (вот так «вот так»)

Ось так; Ось таким трібом; Отáк; Так; Таки́м отó рóбом (ось таким чином, наступним чином «вот таким образом, следующим образом»)

Ось такі гарáзди! (такі ось пиріжки! «такие вот пирожки!»)

Ось то ми! (знай наших! «знай наших!»)

Ось тутечки; Тут-таки́ (от тут; прямо тут «от здесь; прямо здесь»)

Ось що ска́жу; Ска́жу такé (скажу наступне «скажу следующее»)

Ось як; Отáк (ось яким способом «вот каким способом, вот каким образом»)

Обсьдечки я! (ось він я!; я тут! «вот он я!; я здесь!»)

Осяйно; Променісто; Світлосйно; Сонцесйно (лучезарно «лучезарно»)

От (вот «вот»)

От нещастя!; Оце так заковіка! (от незадача!; оце так незадача! «вот незадача!; вот так незадача!»)

От тобі, Гандзю, книш! (цього тільки й бракувало!; цього тільки не вистачало! «этого только и недоставало!; этого только не хватало!»)

Отаборітися *де* (стати табором *де* «тать лагерем *где*»)

Отак і так (таке і таке діло «такое и такое дело»)

Отак подумати!; Подумати лишень! (подумати тільки! «подумать только!»)

Отак-то (таким чином «таким образом»)

Отакенний! (во який! «во какой!»)

Отакім робом (ось таким чином «вот таким-то образом»)

Отакі гаразди (ось такі пироги «вот такие пироги»)

Отакіі! (ні чорта собі!; ну і ну!; ну ти даєш! «ни черта себе!; ну и ну!; ну ты даешь!»)

Отакіі!; Щось тако́го!; Чи ти ба! (оце так номер! «вот это номер!»)

Отепер (от тепер «вот теперь»)

Отетеріти; Очманіти; Очамріти (очуміти; обалдіти «очуметь; обалдеть»)

Отже; Отож (значить так «значит так»)

Отже... (виходить...; значить...; з цього випливає... «выходит...; значит...; из этого следует...»)

Отó вигадали!; Ще б чо́го (ще чого не вистачало «еще чего не хватало»)

Отó-то й горе, що ри́ба в мо́рі; Отóж-то й горе; Тім-то й лі́хо; То́-то бо й лі́хо (у тому-то й біда «в том-то и беда»)

Отó тобі й край (тут тобі й амба; тут тобі і капець «тут тебе и амба; тут тебе и капец»)

Отóж (таким чином; ітак «таким образом; итак»)

Отóй (ось той «вон тот»)

Отóчення (оточуюче середовище «окружающая среда»)

Оточіти ко́го, що́ (окружити *кого, що* «окружить *кого, что*»)

Отрима́в за так .....

Отрима́в за так хто, що (дісталось на халяву кому, що; дісталось на шару кому, що «досталось на шару кому, что»)

Отрима́вши що (по отриманні чого «по получении чего»)

Отрима́вши пакунка (по отриманні посилки «по получении посылки»)

Отрима́ти візу (получити візу «получить визу»)

Отрима́ти гол у роздяга́льню (отримати гол у роздягалку «получить гол в раздевалку»)

Отрима́ти готівку пере́казом (отримати готівку по переказу «получить наличные по переводу»)

Отрима́ти зні́жку (получити скидку «получить скидку»)

Отрима́ти платню́ (получити зарплату «получить зарплату»)

Отрима́ти термінове замóвлення (получити срочний заказ «получить срочный заказ»)

Отрима́ти як подару́нок що (отримати у вигляді подарунка що «получить в виде подарка что»)

Отримува́ти відсо́ток з про́дажу (получати процент з продажу «получать процент с продажи»)

Отру́їтися (отравитися «отравиться»)

Отру́та (отрава «отрава»)

Охо́плення кого, чого (охват кого, чого «охват кого, чего»)

Охо́че (з готовністю «с готовностью»)

Охо́чий хто (бажающий хто «желающий кто»)

Охорóна (охрана «охрана»)

Оце́ за́раз; Щóйно (тільки що; в дану хвилину «только что; в данную минуту»)

Оце́ й усé; Ото́ й усьогó (тільки й всього; тільки й діла; тільки й було клопоту «только и всего; только и дела; только и было хлопот»)

Оце́ так! (оце діло! «вот это дело!»)

Оце́ так-та́к (от так штука «вот так штука»)

Оце́ так потала́нило! (оце так удача! «вот это удача!»)

Оце́ хале́па (от запара «вот запара»)

Оці́нити що (зацінити що «заценить что»)

Оці́нювання кого, чого (оцінка кого, чого «оценка кого, чего»)

Оці́нюючи що (при оцінці чого «при оценке чего»)

Оцúпок деревини́ (обрубок деревини «обрубок древесины»)

Очеві́дно, що... (видимо, що... «видимо, что ...»)

Очі́куючи на кого, що; Чека́ючи на кого, що (в очікуванні кого, чого «в ожидании кого, чего»)

Очмані́ти! (я в шоці! «я в шоке»)

Очу́тити *кого*; **Опам'я́тати** *кого* (привести до тями *кого*, привести до притомності *кого* «привести в чувство *кого*»)

Оша́тний (нарядний «нарядный»)

Ошелéшити *кого* (ошарашити *кого* «ошарашить *кого*»)

Ошукáнець *хто*; **Ошу́ст** *хто*; **Ошу́ста** *хто* (обманщик *хто* «обманщик *хто*»)

Ошу́каний *хто* (обманутий *хто* «обманутий *хто*»)

Ошукáти *кого* (облапошити *кого* «облапошить *кого*»)

Оща́да (бережливість «бережливость»)

Ощадні технології (зберігаючі технології «сберегающие технологии»)

П

Па́горок (пригорок «пригорок»)

Па́йка (пайок «паек»)

Паке́т для сміття́ (мусорний пакет «мусорный пакет»)

Пакува́льник хто (запаковщик *хто* «запаковщик *кто*»)

Паку́нок (пакет; упаковка «пакет; упаковка»)

Паку́нок (посилка «посылка»)

Па́лиця два кінці́ ма́є; Па́лиця на два кінці́; У кія́ два кінці́ (палиця в двох кінцях «палка о двух концах»)

Палкі́й убо́лівальник хто (ярий болільник *хто* «ярый болельщик *кто*»)

Палкі́ дебáти (жаркі дебати «жаркие дебаты»)

Па́льці зна́ти (білими нитками шито *що*; видно, чиїх рук діло «белыми нитками шито *что*; видно, чьих рук дело»)

Па́льці́ лі́пнуть до чу́жого́ чи́ї (довгі пальці має *хто* «пальцы долги у *кого*»)

Па́мороки забивáти кому́ (забивати голову *кому* «забивать голову *кому*»)

Па́мороки заби́ло кому́ (відшибло пам'ять *кому* «отшибло память *кому*»)

Пам'я́тати ко́го, що́ (помнити *кого, що*; тримати в пам'яті *кого, що* «помнить *кого, что*; держать в памяти *кого, что*»)

Пам'я́тка (пам'ятний сувенір «памятный сувенир»)

Пам'я́тка архіте́ктурі (пам'ятник архітектури «памятник архитектуры»)

ПА́М'ЯТЬ

Бу́ти при па́м'яті́ (бути при свідомості «быть в сознании»)

Добра́ па́м'ять в ко́го (тверда пам'ять *в кого* «твердая память у *кого*»)

З па́м'яті́ чита́ти що́ (по пам'яті читати *що* «по памяти читать *что*»)

Закарбува́ти в па́м'яті́ що́ (добре запам'ятати *що* «хорошо запомнить *что*»)

Ледáча па́м'ять в ко́го (погана пам'ять у *кого*; коротка пам'ять у *кого* «плохая память у *кого*; короткая память у *кого*»)

Па́м'ять прите́рлася в ко́го (пам'ять притупилася *в кого* «память притупилась у *кого*»)

ПАН

- З х́ама не б́уде па́на** (хам хамом *хто* «хам хамом *кто*»)
Над собо́ю не пан *хто* (не володіючий собою *хто* «не владеючий собою *кто*»)
Не дай, Бо́же, з Іва́на па́на (не дай, Боже, свині роги, а мужику – панство «не дай Бог свиньє рога, а мужику – барство»)
Пан або пропа́в; Страхи́ не ляхи́! (була не була «была не была»)
Пан Бог мені́ свідо́к (Богом клянуся «Богом клянусь»)
Сам собі́ пан *хто* (сам собі́ голова *хто*; хазяїн-барин *хто* «сам себе голова *кто*; хазяїн-барин *кто*»)
Убра́вся в жупа́н і ду́має, що пан *хто* (ворона в павлиному пір'ї *хто* «ворона в павлиньих перьях *кто*»)
Який пан, такий і жупа́н; Який пан, такий і крам; Який ба́тько, такий син (по горщику й кришка «по горшку и покришка»)

- Пані́вна іде́я** (пануюча ідея «господствующая идея»)
Пані́вний клас (пануючий клас «господствующий класс»)
Панува́ти (бути самому собі́ господарем «быть самому себе хозяином»)
Панува́ти над свої́ми почуття́ми (володіти свої́ми почуття́ми «владеть своими чувствами»)
Па́нцерний (бронетанковий «бронетанковый»)
Па́нькати́ся з ким, чим; Ця́цькати́ся з ким, чим (носитися з *ким, чим*; маніжитися з *ким, чим* «носиться с кем, чем; манежиться с кем, чем»)
Папі́р (бумага «бумага»)
Папіре́ць (бумажка «бумажка»)
Папу́га (папугай «папугай»)
Па́ра (пар «пар»)
Па́ра п'ята́к *хто* (варті одне одного *хто* «стоят друг друга *кто*»)
Парасо́ля (зонтик «зонтик»)
Парка́н (забор «забор»)
Па́рити парка́ (пороти гарачку «пороть гарачку»)
Парно́та (духота «духота»)
Паропла́в (парохід «пароход»)
Паротя́г (паровоз «паровоз»)
Парта́цький (партачний «партачный»)
Парубкува́ти (холостякувати «холостякувати»)
Па́пороть (папоротник «папоротник»)
Па́смо волос́ся (прядь волосся «прядь волос»)
Пасові́сько; Пасові́ще (пастбище «пастбище»)
Пісок безпе́ки (ремінь безпеки «ремень безопасности»)

Па́сти за́дніх

Па́сти за́дніх (плентатися у хвості; плентатися позаду «плестись в хвосте; плестись позади»)

Па́стка (западня; ловушка «западня; ловушка»)

Паціо́к (криса «крыса»)

Пе́вний хто (благонадійний *хто* «благонадежный *кто*»)

Пе́вний себе́ хто (впевнений у собі *хто* «уверен в себе *кто*»)

Пе́вніше сказа́ти... (точніше сказати... «точнее сказать...»)

Пелюшкі (пеленки «пеленки»)

Пе́нзлик (кісточка «кисточка»)

Переб'ється й так хто, **без чого** (обійдеться *хто*, **без чого** «обойдется *кто*, **без чего**»)

Перебідувати (пережити біду «пережить беду»)

Перебра́ти мі́ру; Передати ку́ті ме́ду; Перейти́ межу́; Перехопі́ти че́рез край (переборщити; перегнути палицю; вийти за межі дозволеного; вийти за межі пристойного; задалеко зайти; перейти межі; хапнути через край «переборщить; перегнуть палку; вийти за рамки дозволеного; вийти за предели приличного; слишком далеко зайти; перейти границы *чего*; хватить через край»)

Перебра́ти повнова́ження (взяти на себе повноваження «взять на себя полномочия»)

Перебра́хана істо́рія (фейкова історія «фейковая история»)

Перебува́ти на лікува́нні (знаходитися на лікуванні «находиться на лечении»)

Перева́гою голосі́в (більшістю голосів «большинством голосов»)

Переважа́льний ро́звиток (переважаючий розвиток «преобладающее развитие»)

Переважа́ти ко́го, що́ (мати перевагу *над ким*, *чим* «иметь преимуще-ство *над кем, чем*»)

Перева́жити ко́го; Підверну́ти під спі́д ко́го; Узя́ти го́ру над ким (взяти верх *над ким*, одержати верх *над ким*; отримати перевагу *над ким*; втерти носа *кому*; заткнути за пояс *кого*; отримати перемогу *над ким* «взять верх *над кем*, одержать верх *над кем*; получить перевес *над кем*; утереть нос *кому*; заткнуть за пояс *кого*; одержать победу *над кем*»)

Перева́жна ри́са (переважаюча риса «преобладающая черта»)

Переванта́жена маши́на (перегружена машина «перегруженная машина»)

- Перевестися на швайку** (стати малопомітним «стать малозаметным»)
- Перевізник хто** (перевозчик *хто* «перевозчик *кто*»)
- Перевіряльник хто** (перевіряючий *хто* «проверяющий *кто*»)
- Перевіряти** (провіряти «проверять»)
- Перевобязи кого, що** (при перевезенні *кого, чого* «при перевозке *кого, чего*»)
- Перевтома** (перевтомлення «переутомление»)
- Перегонець хто** (гонщик *хто* «гонщик *кто*»)
- Перегони** (гонки, перегонки «гонки, перегонки»)
- Перегорювати** (зазнати горя; перетерпіти горе «изведать горе; претерпеть горе»)
- Перегукуватися** (перекликатися «перекликаться»)
- Перед свідками** (при свідках «при свидетелях»)
- Передвчора; Передучора; Позавчора** (два дні назад; третього дня «два дня назад; третьего дня»)
- Передмістя** (пригород «пригород»)
- Переднювати** (провести день «провести день»)
- Передобіддя** (передобідній час; час перед обідом «передобеденное время; время перед обедом»)
- Передобідок** (пізній сніданок «поздний завтрак»)
- Передодень чого; Переддєнь чого** (канун *чого* «канун *чего*»)
- Передплата газет та журналів; Передплачування газет та журналів** (виписка газет та журналів «выписка газет и журналов»)
- Передплата на газети** (підписка на газети «подписка на газеты»)
- Передпोकій** (прихожа «прихожая»)
- Передрімати** (вздрімнути «вздремнуть»)
- Передумова** (попередня умова «предварительное условие»)
- Перезавантажити комп'ютер** (перезагрузити комп'ютер «перезагрузить компьютер»)
- Перейматися чим** (брати близько до серця *що*, приймати близько до серця *що*, «брать близко к сердцу *что*, принимать близко к сердцу *что*»)
- Перейми** (схватки «схватки»)
- Перейнятися до останньої волосінки чим** (перейнятися до мозку кісток *чим* «проникнуться до мозга костей *чем*»)
- Перекладати текст** (переводити текст «переводить текст»)
- Перекладач хто** (переводчик *хто* «переводчик *кто*»)
- Перекупник хто** (перекупщик *хто* «перекупщик *кто*»)
- Перелік** (перечень «перечень»)

Перемика́ти кана́ли

- Перемика́ти кана́ли** (переключати канали «переключать каналы»)
Перемика́ч (переключатель «переключатель»)
Перемі́ти увесь по́суд (перемити всю посуду «перемыть всю посуду»)
Перемкну́тися на щось інше (переключитися на щось інше «переключиться на что-то другое»)
Перемо́ви; Перемо́вини (переговори «переговоры»)
Перемо́ви заве́ршено (переговори завершені «переговоры завершены»)
Перемо́вини зайшли́ в глухий кут (переговори зайшли в тупик «переговори зашли в тупик»)
Перемогти́ кого, що (отримати перемогу *над ким, чим* «одержать победу *над кем, чем*»)
Переночува́ти де (збути ніч *де* «сбыть ночь *где*»)
Переночува́ти абіде (переночувати де доведеться «переночевать где придется»)
Переодяга́льня; Роздяга́льня (роздівалка «раздевалка»)
Пере́плати́ти (заплатити зайве «заплатить лишнее»)
Перепоховáння кого (перезахоронення *кого* «перезахоронение *кого*»)
Перепочи́нок (перекур «перекур»)
Перепускна́ спромо́жність чо́го (пропускна спроможність *чого* «пропускная способность *чего*»)
Пере́пустка (пропуск «пропуск»)
Пере́рва (перерив «перерыв»)
Пере́рва на обі́д (обідня перерва «обеденный перерыв»)
Перерива́ти зв'язки́ з ким (присікати зв'язки з *ким* «пресекать связи с *кем*»)
Переро́б (понаднормова робота «сверхурочная работа»)
Пересва́рка між ким (перепалка *між ким* «перепалка *между кем*»)
Пересила́ння пошто́ве (поштова доставка «почтовая доставка»)
Пересі́чний; Помі́рний (середньої руки «средней руки»)
Пересі́чний громадя́нин (рядовий громадянин «рядовой гражданин»)
Перетво́рювальний ферме́нт (перетворюючий фермент «преобразующий фермент»)
Пере́тяг (протяг, сквозняк «сквозняк»)
Пере́хилити ча́рку; Пере́хилити чарчи́ну (опрокинути рюмку «опрокинуть рюмку»)
Пере́ходо́вий періо́д (перехідний період «переходный период»)
Пере́ходо́ві поло́ження консти́туції (перехідні положення конституції «переходные положения конституции»)
Пере́хожий хто (прохожий *хто* «прохожий *кто*»)

Перехопіти ініціативу (перехватити ініціативу «перехватить инициативу»)

Перехрестя (перекресток «перехресток»)

Перспективний проєкт (багатообіцяючий проект «многообещающий проект»)

Перу́ка (парик «парик»)

Перука́р хто (парихмахер *хто* «парихмахер *кто*»)

Пе́рша ла́стівка (перша ласточка «первая ласточка»)

Пе́рша річ (головне діло «главное дело»)

Пе́рша ча́рка ко́лом; Пе́рший бу́блик глевкий; Пе́рший млине́ць глевкий; Пе́рший млине́ць наніве́ць; Пе́ршу ри́бу не зло́виш (перший блін комом «первый блин комом»)

Пе́рша шпа́льта (перша полоса «первая полоса»)

Пе́рший ви́шкіл (курс молодого бійця «курс молодого бойца»)

Пес га́вкає (пес лає «пес лает»)

Пе́стити слух (радувати вухо «радовать ухо»)

Пече́ня (жарке «жаркое»)

Пивні́чка (пивна «пивная»)

Пиворі́з хто (бражник *хто* «бражник *кто*»)

Пи́лка (пила «пила»)

Пильнува́ти кого, чо́го (уважно стежити за *ким, чим*, уважно слідкувати за *ким, чим* «внимательно следит за кем, чем»)

Пирі́жкова (булочна; закусочна «булочная; закусочная»)

Писа́в писа́ка – не розбере́ соба́ка; Писа́в писа́ка, чита́в соба́ка (пише, як курка лапою *хто* «пишет, как курица лапой *кто*»)

ПИТА́ННЯ

Актуа́льніше пита́ння (більш актуальне питання «более актуальный вопрос»)

Відкладі́мо це пита́ння (це питання відкладається «этот вопрос откладывается»)

Дошкуля́ти пита́ннями кому (діставати питаннями *кого* «доставать вопросами *кого*»)

Є пита́ння в кого (виникає питання у *кого* «возникает вопрос у *кого*»)

З пита́нь безпе́ки (по питаннях безпеки «по вопросам безопасности»)

Пита́ння

- З технічних пита́нь** (по технічних питаннях, по технічним питанням «по техническим вопросам»)
- З цього пита́ння** (по даному питанню «по данному вопросу»)
- Запита́ти кого; Поста́вити пита́ння кому** (задати питання кому «задать вопрос кому»)
- Заторкну́ти пита́ння; Піднести́ пита́ння; Порúшити пита́ння; Торкну́тися пита́ння** (зацепити питання; підняти питання «затронуть вопрос, коснуться вопроса; поднять вопрос»)
- З'ясува́ти пита́ння** (вияснити питання «выяснить вопрос»)
- Комісія не попрацюва́ла над жодним пита́нням** (комісія не попрацювала ні над яким питанням, комісія не попрацювала ні над одним питанням «комиссия не работала ни над каким вопросом, комиссия не работала ни над одним вопросом»)
- Найважли́віше пита́ння** (саме головне питання, саме основне питання; питання першорядної важливості «самый главный вопрос, самый основной вопрос; вопрос первостепенной важности»)
- Нізка нерозв'язаних пита́нь** (ряд нерозв'язаних пита́нь «ряд нерешенных вопросов»)
- Обговорі́ти пита́ння** (обсудити питання «обсудить вопрос»)
- Пекúче пита́ння** (болюче питання; наболіле питання «больной вопрос; болевший вопрос»)
- Пита́ння відкрите** (питання залишається відкритим; питання залишається без відповіді «вопрос остается открытым; вопрос остается без ответа»)
- Пита́ння поляга́є в то́му, що...** (питання заключається в наступному... «вопрос состоит в следующем...»)
- Пита́ння такé...** (питання в наступному... «вопрос в следующем...»)
- Підхі́д до пита́ння** (постановка питання «постановка вопроса»)
- Подáти пита́ння на рóзгляд; Поста́вити пита́ння на рóзгляд** (винести питання на розгляд «вынести вопрос на рассмотрение»)
- Поста́вити пита́ння рúба** (поставити питання ребром «поставить вопрос ребром»)
- Поста́вити собі пита́ння; Запита́ти себе́; Спита́ти себе́** (задатися питанням «задать вопрос»)
- Постаé пита́ння** (виникає питання «возникает вопрос»)
- Пра́вильно виокремити деякі пита́ння** (вірно виділити деякі питання «верно выделить некоторые вопросы»)
- Прийти́ в пита́нні кого, чо́го** (прийти по питанню *кого*, *чо́го* «прийти по вопросу *кого*, *чего*»)
- Розв'язувати пита́ння** (вирішувати питання «разрешать вопрос»)

- Розгляд пита́ння** (розглядання питання «рассмотрение вопроса»)
Розглядати пита́ння (ставити питання на розгляд «ставить во-прос на рассмотрение»)
Розглянемо такі пита́ння (розглянемо наступні питання «рас-смотрим следующие вопросы»)
Суперэ́чне пита́ння (спірне питання «спорный вопрос»)
Суттє́ве пита́ння (стрижневе питання «стержневой вопрос»)
У пита́ннях чо́го (по питаннях чо́го «по вопросам чего»)
Це пита́ння немину́че (це питання напрошується саме собою «этот вопрос напрашивается сам собой»)
Щодо цьо́го пита́ння (з приводу цього питання; по цьому пи-тання; стосовно цього питання, що стосується цього питання «по поводу этого вопроса; по этому вопросу; что касается этого вопроса»)

- Пі́хкати лю́лькою** (пихтіти трубкою «пыхтеть трубкой»)
Пия́к хто (бухарик *хто* «бухарик *кто*»)
Пів на пе́ршу (половина першої, півпершої «половина первого, пол-первого»)
Під замко́м хто (взаперті *хто* «взаперти *кто*»)
Під ка́льку (під копірку «под копирку»)
Під ору́дою ко́го (під командуванням *кого* «под командованием *кого*»)
Під п'яну́ руч (у п'яному стані «в пьяном состоянии»)
Під ста́рість (у похилому віці «в пожилом возрасте»)
Під час поєди́нку; Прóтягом поєди́нку; Упродо́вж поєди́нку (по ходу поединку «по ходу поединка»)
Підбадьо́рливі ви́гуки (підбадьорюючі вигуки «обнадеживающие возгласы»)
Підбива́ти підсумки (підводити підсумки «подводит итоги»)
Підборі́ддя (підборідок «подбородок»)
Підбу́рювач хто (підстрекатель *хто* «подстрекатель *кто*»)
Підверну́ти під спід ко́го (узяти верх *над ким* «взять верх *над кем*»)
Підви́щити курс гривні (підняти курс гривні «поднять курс гривны»)
Підви́щити рівень скла́дності чо́го (збільшити рівень складності чо́го «увеличить уровень сложности чего»)
Підвіко́ння (підвіконник «подоконник»)
Підво́дитися (вставати з місця «вставать с места»)
Підгі́р'я Карпа́т (передгір'я Карпат «предгорье Карпат»)
Підглядати за ким, чим (підглядувати *за ким, чим* «подглядывать *за кем, чем*»)

Підгúзок (підгузник «подгузник»)

Піддáтися розпúці (впасти у відчай «впасть в отчаяние»)

Піддáшок; Піддáшшя (козирьок; чердак; навіс; карниз «козырек; чердак; навес; карниз»)

Підé на пожіток кому, що (принесе вигоду кому, що «принесет выгоду кому, что»)

Підкідень хто; Підкідьок хто (підкидиш хто «подкидыш кто»)

Підкóвдра (підодіяльник «пододеяльник»)

Підкóпуватися під кого (рити яму кому «рыть яму кому»)

Підкосіло, мов косбóю кого (як ножем по серці кому «как ножом по сердцу кому»)

Підкрéсловати що (робити наголос на чому «делать упор на чем»)

Підкупом (за допомогою підкупу; шляхом підкупу «с помощью подкупа; путем подкупа»)

Підлабúзник хто; Посіпáка хто (підхалим хто «подхалим кто»)

Підлабúзнюватися до кого (піддобрюватися до кого «поддабриваться к кому»)

Підмогтіся (поправити свої справи «поправить свои дела»)

Підневíлля (підневíльне положення «подневольное положение»)

Піднéстися над чим (бути вище чого «быть выше чего»)

Підобíдок (полуденок «полдник»)

Підóзра лягáє на кого (тінь падає на кого «тень падает на кого»)

Підперезáти що (запоясати що «запоясать что»)

Підперчіти що (внести родзинку у що «внести изюминку во что»)

Підпіра́ти свій авторитéт (підтримувати сою репутацію «поддерживать свою репутацию»)

Підписáвши угóду (після підписання угоди «после подписания соглашения»)

Підписа́ти до́говір з ким (заклучити договір з ким «заклучить договор с кем»)

Підплатіти суддю (підкупити суддю «подкупить судью»)

Підприéмство з виробництва чого (підприємство по виробництву чого «предприятие по производству чего»)

Підприéмство ста́ло збиткóвим (підприємство пішло у збиток; підприємство пішло в мінус «предприятие пошло в ущерб; предприятие пошло в минус»)

Підпусkáти ляси до кого (заговорювати зуби кому «заговаривать зубы кому»)

Підробіток; Приробіток (підзаробіток «подработка»)

Підря́д; Пóспіль; Суцільно; Уря́д; Щі́льно (всплошну «всплошную»)

- Підря́дник** *хто* (підрядчик *хто* «порядчик *хто*»)
Підсілювати *що* (усугубляти *що* «усугублять *что*»)
Підсмікувати *кого* (піддборгувати *кого* «поддергивать *кого*»)
Підсóлювати сіль (їхати в Тулу зі своїм самоваром «ехать в Тулу со своим самоваром»)
Підстри́бнути (підпригнути «подпрыгнуть»)
Підступи *чиї* (проіски *чиї* «происки *чьи*»)
Підсумóвування *чого* (підведення підсумків *чого* «подведение итогов *чего*»)
Підсумóвувати *що* (підбивати підсумки *чого* «подводити итоги *чего*»)
Підсумóвуючи *що* (на закінчення *чого* «в заключение *чего*»)
Підсумува́вши *що* (після підбиття підсумків *чого* «после подведения итогов *чего*»)
Підта́кувати *кому* (піддакувати *кому* «поддакивать *кому*»)
Підцв'óхнути *кого* (підколоти *кого* «подколоть *кого*»)
Підчатува́ти *кого* (підкараулити *кого* «подкараулить *кого*»)
Під'една́ти комп'ю́тер до місце́вої мере́жі (підключити комп'ютер до місцевої мережі «подключить компьютер к местной сети»)

Пізна́ти вóвка, хоч в овéчій шку́рі; По пір'ю пізна́еш пта́ха; Чорт би дятла знав, коли́ б не до́вгий ніс; Чу́ти пта́ха по го́лосу (видно птаха по польоту «видно птицу по полету»)

- Пізно́ї óсені; У пізню́ óсінь** (глибокої осені «глубокой осенью»)
Пійма́в óблизня *хто*; **Ті́льки облизáвся** *хто* (повз рота пройшло *кому*, *що* «мимо рта прошло *кому*, *что*»)
Пійма́тися в лабе́ти *чиї* (попастися в лапи *кому* «попасться в лапы *кому*»)
Пікетува́льник *хто* (підкетуючий *хто*; пікетчик *хто* «пикетчик *кто*»)
Пінка для голі́ння (пінка для бриття «пенка для бритья»)
Пі́рва́вся, як з моти́кою на со́нце *хто* (куди тебе чорти занесли? «куда тебя черти занесли?»)
Пірна́ти (ниряти «нырять»)
Пі́рну́ти в пля́шку (почати випивати «начать выпивать»)
Пі́р'їнка (п'юришко «перышко»)

Пір'ячко на піску

Пір'ячко на піску *в кого, чиєму* (рильце в пушку *в кого, чие* «рыльце в пушку *у кого, чье*»)

Пісковий годинник (пісочний годинник «песочные часы»)

Після ко́го (слідом за ким «вслед за кем»)

Після отримання чого (за фактом отримання *чого* «по факту получения *чего*»)

Післяплатою (накладним платежем «наложенным платежом»)

ПІСНЯ

Завесті іншої пісні (заспівати по-іншому «запеть по-другому»)

Наша пісня гарна й нова, починаймо її знову!; Із ворон почали, а на соρόки перевели; Починай, Іва́нку, зра́нку!
(наша пісня дуже гарна, починай спочатку! «наша песня хороша, начинай сначала!»)

Пісню ушкварити (затягнути пісню «затянуть песню»)

Пісня розлягається (пісня розноситься «песня разносится»)

Пісо́к сіплеться з кого (*ще* дуже стара людина *хто* «очень старый человек *кто*»)

Піти до театру (піти в театр «пойти в театр»)

Піти манівце́м (піти околицею «пойти окраиной»)

Піти на ві́відки (піти у розвідку «пойти в разведку»)

Піти на за́сідки (влаштувати засаду «устроить засаду»)

Піти навмання́ (пуститися на авось «пуститься на авось»)

Піти по грибі́ (піти за грибами «пойти за грибами»)

Пітьма́ (тьма «тьма»)

Пішки (пішком «пешком»)

Пішла́ поголо́ска; Пішо́в погові́р; Поде́йкують (пішов слух; ходять чутки «пошел слух; ходят слухи»)

Пішло́ в небу́ття́ що (кануло в Лету *що* «кануло в Лету *что*»)

Пішло́ на пере́верт що; Пішло́ навпаки́ що (пішло наоборот *що* «пошло наоборот *что*»)

Пішло́ на раз-два́ що (пішло на ура *що* «пошло на ура *что*»)

Пішло́ наперекося́к що; Пішло́ пере́вертом що (пішло куверком *що* «пошло куверком *что*»)

Пішло́ невла́д що; Пішло́ на рб́злад що, Пішло́ у рб́злад що (почалися незгоди «пошли несогласия»)

Пла́вом (вплав «вплавь»)

Пла́зом (плашмя «плашмя»)

Плазува́ти *перед ким*; **Плазува́ти бі́ля ніг** *чиїх, у кого*;
Просте́ртися *коло ніг* *чиїх*; **Стелі́тися** *під но́ги* *кому*
 (валитися в ногах *у кого*; повзати в ногах *у кого*; повзати
перед ким «валитися в ногах *у кого*; ползати в ногах *у кого*;
 ползати *перед кем*»)

Плаксій *хто* (плакса *хто*; нюня *хто* «плакса *хто*; нюня *хто*»)

ПЛАН

Вели́ким пла́ном (крупним планом «крупным планом»)
За пла́ном; **Згі́дно з пла́ном** (по плану; згідно плану «по плану;
 согласно плану»)
План ро́звитку *чого* (план з розвитку *чого* «план по розвитку *чого*»)
Пла́ни на майбу́тнє (види на майбутнє «види на майбутнє»)
По́над план (зверх плану «сверх плана»)
Схва́лити план (одобрити план «одобрити план»)
Усе йде́ за пла́ном (усе йде по плану «все идет по плану»)
Хитрому́дрий план (хитроумний план «хитроумный план»)

Планува́ти *що* (будувати плани «строить планы»)

Планува́ти сво́є майбу́тнє (будувати плани на майбутнє «строить
 плани на майбутнє»)

Пласкі́й екра́н (плоский екран «плоский экран»)

Пла́ско (плоско «плоско»)

Платі́ти в розкла́дку (платити в розстрочку «платить в рассрочку»)

Платі́вка (музична пластинка «музыкальная пластинка»)

Платі́ж відпра́вив *хто, куди, кому* (платіж було відправлено *ким, куди,*
кому «платеж был отправлен *кем, куда, кому*»)

Платні́я (получка «получка»)

Плащ-наме́т (плащ-палатка «плащ-палатка»)

Пле́скати (плескати в долоні «бить в ладоши, хлопать в ладоши»)

Пле́сті сі́ті *навколо кого* (пускати плітки *про кого* «пускать сплетни *о*
ком»)

ПЛЕЧÉ

Ду́мка ген-ген літа́є, а сме́рть за плéчі *хапа́є* (гадка за морем,
 а смерть перед носом; думка за морем, а смерть за плечима
 «ум за морем, а смерть за воротом»)

З па́нського плеча́ *що* (з барського плеча *що* «с барського плеча
что»)

Зни́зувати плечі́ма (пожимати плечами «пожимать плечами»)

Плив, плив, та й при б́ерезі утопівся

Ма́є го́лову на плéчáх *хто*; **Голова́ на в'я́зах** *у кого* (з головою *хто* «с головою *кто*»)

Ма́ти за плечі́ма *що* (мати у своєму активі *що* «иметь в своем активе *что*»)

Не ма́ти своєї́ голови́ на плéчáх (жити чужим розумом «жити чужим умом»)

Пліч-о́-пліч; По́пліч (бік у бік; плече до плеча «бок о бок; плечом к плечу»)

У ньо́го за плечі́ма три перемо́ги (в його активі три перемоги «в его активе три победы»)

Плив, плив, та й при б́ерезі утопівся *хто* (не вистачило порошу *кому* «не хватило порошу *кому*»)

Плисті́ за течі́єю (плисти по течії «плыть по течению»)

Плутани́на (путаниця «путаница»)

Пля́ма (п'ятно «пятно»)

Пля́мкати (чавкати «чавкать»)

Плямува́ти *кого* (клеїмити *кого* «клеят *кого*»)

Пляшечка (бутилочка «бутылочка»)

Пля́шка (бутилка «бутылка»)

По ата́ці (атака захлиснулась «атака захлеснулась»)

По відпра́ві не дзвоня́ть (після бою кулаками не махають «после боя кулаками не машут»)

По ві́нця; Укра́й; Ущэ́рть (до країв «до краев»)

По всіх усю́дах (у всі сторони; у всіх місцях «во все стороны; во всех местах»)

По гри́! (ігровий час минув; час гри вийшов «игровое время прошло; время игры вышло»)

По до́вгим чекáнні (після довгих очікувань; після довгого очікування «после долгих ожиданий; после долгого ожидания»)

По до́вгому шукáнню (після довгих пошуків «после долгих поисков»)

По дрі́бочці дізнава́тися *про кого, що* (по крупинках дізнаватися *про кого, що* «по крупицам узнавать *о ком, чем*»)

По заслúзі (по заслугах «по заслугам»)

По літа́х чийх (відповідно до віку *чийого* «по возрасту *чьему*»)

По обі́ді (після обіду «после обеда»)

По саме́ волóсся (до коренів волосся «до корней волос»)

По саме́ го́ді; По самі́сіньку зав'язку (по саме нікуди; по горло; під зав'язку, по саму зав'язку «по самое некуда; по горло; под завязку, по самую завязку»)

По скі́льки *що?* (почому *що?* «почем *что?*»)

По то́му (після того «после того»)

По ші́тому дерéться *що* (по шву рветься *що* «по шву рвется *что*»)

По щі́рості ка́жучи (якщо покласти руку на серце «если положить руку на сердце»)

По щу́чому велінню (за помахом чарівної палички «по мановению волшебной палочки»)

Побáчимо! (буде видно! «будет видно!»)

Побивáтися *за ким* (плакати *по кому* «плакать *по ком*»)

Побивáтися від го́ря (кидатися на всі сторони від горя «бросаться на все стороны от горя»)

Пб́бік; Пóруч; Пóряд (рядом «рядом»)

Побі́жний óгляд *чого* (біглий огляд *чого* «беглый обзор *чего*»)

Побі́жно; При́торком (бігло «бегло»)

Побі́жно ознайо́митися *з чим* (бігло ознайомитися *з чим* «бегло ознакомиться *с чем*»)

Побілі́ти від стра́ху (злякатися не на жарт «испугаться не на шутку»)

Побі́чно; Посере́дньо; Скі́сно (косвенно «косвенно»)

Поблі́жчати (стати ближчим «стать ближе»)

Поблі́зу *чого* (по близьості *чого* «поблизости *чего*, вблизи *чего*»)

Побóжність; Шаноблі́вість (набожність; благоговіння «набожность; благоговение»)

Побóюючись *чого* (через боязнь *чого* «из-за боязни *чего*»)

Побраті́м *хто* (бойовий товариш *хто* «боевой товариш *кто*»)

ПОВА́ГА

Засві́дчити пова́гу *кому* (виразити повагу *кому* «выразить уважение *кому*»)

Ма́ти пова́гу *до кого, чого* (ставитися з повагою *до кого, чого* «относиться с уважением к *кому, чему*»)

Поважа́ти *кого, що*; **Шанува́ти** *кого, що* (відноситися з повагою *до кого, чого* «относиться с уважением к *кому, чему*»)

Пóпри всю пова́гу *до кого*; **За всі́єї пова́ги** *до кого*; **Хоч би як я поважа́в** *кого* (за всієї поваги *до кого*, при всій повазі *до кого*; «при всем уважении к *кому*»)

Прищéплювати пова́гу *кому, до кого* (прививати повагу *кому, до кого* «прививать уважение *кому, к кому*»)

Пова́жний вче́ний *хто* (маститий вчений *хто* «маститый ученый *кто*»)

Повелóся гара́зд *що*; **Повелóся на до́бре** *що* (пішло діло на лад «пошло дело на лад»)

Повелóся по-старóму

Повелóся по-старóму що (все як і раніше «все по-прежньому; пошло по-прежньому *что*»)

Повéрнення чого (возврат *чого* «возврат *чего*»)

Пові́к (до закінчення віку «до кінця века»)

Пові́тряна ку́лька (повітряний шарік «воздушный шарик»)

Пóвністю; Сповна́; Упóвні; Цілкові́то; Цілкóм (всеціло; у повній мірі; повною мірою; у повному об'ємі, у повному обсязі «всецело; в полной мере; в полном объеме»)

Повóдитися (вести себе; тримати себе «вести себя; держать себя»)

Повóдитися ввічливо (вести себе ввічливо «вести себя вежливо»)

Повóдитися гідно (вести себе достойно; поступати достойно «вести себя достойно; поступать достойно»)

Повóдитися дóбре з ким (обходитися добре з *ким*; поступати добре з *ким* «обходиться хорошо с кем; поступать хорошо с кем»)

Повóдитися скрóбно (триматися скромно «держаться скромно»)

Поверну́ло на інше (події прийняли інший поворот «события приняли другой поворот»)

Поверну́ти на інше (з'їхати з теми «съехать с темы»)

Поверну́тися в Україну (повернутися на Україну «вернуться на Украину»)

Поверта́є на краще що (справи йдуть на поправку; змінюється на краще *що* «дела идут к лучшему; меняется к лучшему *что*»)

Поверхóвий аналі́з чого (поверхневий аналіз *чого* «поверхностный анализ *чего*»)

Повз кого, чого (мимо *кого, чого* «мимо *кого, чего*»)

Пóвзик (поповзень «поползень»)

Повзті́, на́че слима́к (йти черепашою ходою «идти черепашым шагом»)

Повибира́ти геть усé (забрати все без залишку «забрать все без остатка»)

Повині́тися (прийти з повинною «прийти с повинной»)

Пові́ти кого; Спові́ти кого (запеленати *кого* «запеленать *кого*»)

Пові́дець (поводок «поводок»)

Пові́домити (зробити повідомлення «сделать сообщение»)

Пові́домля́ємо вас про таке...; Спові́ща́ємо вас про таке...(ставимо вас у відомість про наступне... «ставим вас в известность о следующем...»)

Пóвінь (наводнення «наводнение»)

Пóвне пояснення чого (вичерпне пояснення чого «исчерпывающее пояснение чего»)

Повноси́ло; Скільки́ буде́ снагі; Скільки́ мо́га; Скільки́ снагі; Скільки́ си́ли (наскільки вистачить сил; на повну силу, на всю силу; до відказу «насколько хватит сил; в полную силу; до отказа»)

Пово́лі; Пово́леньки; Помалу́; Помалу́-ма́лу; Помале́ньку-потихе́ньку; Поступо́во; Потро́ху (мало-помалу «мал помалу, мало-помалу»)

Повплива́ти на кого, що (повліяти на кого, що «повлиять на кого, что»)

Повставáти на кого (підніматися проти кого «подниматься против кого»)

Повсти́на; Повсть (волок «волок»)

Повстя́ники (валянки; бурки «валянки; бурки»)

Повсю́ди; Повсю́дно (повсюду «повсюду»)

Повсякде́ння (щоденна рутинна «ежедневная рутинна»)

Погамува́ти спра́гу (уняти жажду «унять жажду»)

Погáний тон (дурний тон «дурной тон»)

Погáснути (потухнути «потухнуть»)

Погі́ршати (змінитися на гірше «измениться к худшему»)

Пóгляд

З багатьо́х по́глядів; Бага́то в чо́му; Бага́то де в чо́му (у багатьох відношеннях «во многих отношениях»)

З і́ншого по́гляду (під іншим кутом зору «под другим углом зрения»)

З по́гляду чо́го (у світлі чо́го «в свете чего»)

З по́гляду морáлі (з точки зору моралі «с точки зрения морали»)

З я́сним по́глядом хто (з ясністю у погляді *хто* «с ясностью во взгляде *кто*»)

Із політи́чного по́гляду (із політичної точки зору «с политической точки зрения»)

Ма́ти різні по́гляди (розходитися в поглядах «расходиться во взглядах»)

Нерухо́мий по́гляд (непорушний погляд «незыблемый взгляд»)

Обу́рений по́гляд в кого (негодуючий погляд *в кого* «негодующий взгляд *у кого*»)

Окре́мий по́гляд в кого, чий (особливий погляд *в кого, чий* «особый вид *у кого, чей*»)

- Перебігливий погляд** у кого (бігаючий погляд у кого «бегающий взгляд у кого»)
Погляд чий (точка зору чия «точка зрения чья»)
Погляди збігаються чії (погляди співпадають чії «взгляды совпадают чьи»)
Пройма́ти поглядом кого (проникати поглядом кого «проникать взглядом кого»)
Пронікливий погляд (усепроникаючий погляд «всепроникающий взгляд»)
Скраділий погляд (вкрадчивий погляд «вкрадчивый взгляд»)
Ушпиліти поглядом кого (подивитися з докором на кого «посмотреть с укором на кого»)
Хибний погляд (помилкова точка зору «ошибочная точка зрения»)

- Поговір пускати; Розпускати теревені** (плітки розпускати; поширювати плітки «сплетни распускать; распространять сплетни»)
Поговоріти докладно з ким, про що; Поговоріти докладно з ким, про що (поговорити детально з ким, про що «поговорить детально с кем, о чем»)
Поговоріти щіро з ким; Поговоріти відверто з ким (поговорити по душах з ким «поговорить по душам с кем»)
Поговорімо! (давайте поговоримо! «давайте поговорим!»)

ПОГОДА

- Вітівки погоди** (погодні катаклізми «погодные катаклизмы»)
Гарна погода (хороша погода «хорошая погода»)
За будь-якої погоди; Хоч і яка́ буде погода (при любій погоді, за будь-якої погоди «при любой погоде, при всякой погоде»)
За гарної погоди (у гарну погоду «в хорошую погоду»)
Залежно від погоди (в залежності від погоди; дивлячись по погоді «в зависимости от погоды; смотря по погоде»)
Зважаючи на погoду (дивлячись по погоді «смотря по погоде»)
Кепська погода (погода ні до біса «погода ни к черту»)
На вихідні замовляли гарну погoду (на вихідні заказували гарну погоду «на выходные заказывали хорошую погоду»)
Не робить погоди що (не міняє ситуації що «не меняет ситуации что»)
Погода геть зіпсувалася (погода зовсім спортилася «погода совсем испортилась»)
Погода сплутала карти кому, чії (погода розстроїла плани кому, чії «погода расстроила планы кому, чьи»)
Похмура погода (пасмурна погода «пасмурная погода»)

- Пого́дився** *хто, на що* (вирішив погодитися *хто, на що* «решил согла- ситься *кто, на что*»)
- Погоди́нна платня́** (почасова оплата «почасовая оплата»)
- Пого́дити з ким, що** (узгодити з *ким, що* «согласовать с кем, что»)
- Пого́йдуватися** (покачуватися «покачиваться»)
- По́голос** (молва «молва»)
- Погомоніти досхочу́** (поговорити вволю «поговорить вволю»)
- Пого́рда** (гординя «гордыня»)
- Погорта́ти кни́жку** (полистати книжку «полистать книгу»)
- Погостюва́ти в кого** (погостити в *кого* «погостить у *кого*»)
- Погро́жувати кому** (угрожати *кому*; грозити *кому* «угрожать *кому*; грозить *кому*»)
- Погро́зами** (за допомогою погроз «с допомогою угроз»)
- Погубіти кінці́** (загубити нитку «потерять нить»)
- Пода́лі від кого, чого; Якнайда́лі від кого, чого** (подальше *від кого, чого*; як можна далі *від кого, чого* «подальше *от кого, чего*; как можно дальше *от кого, чего*»)
- Подáння** (заявка «заявка»)
- Подарува́ти кому, що** (подарити *кому, що*; принести в дар *кому, що* «подарить *кому, что*; принести в дар *кому, что*»)
- Подáти результа́ти** (представити результати «представить результаты»)
- Подáтки припіка́ють кого** (податки прижимають *кого* «налоги при- жимают *кого*»)
- Подба́ти про кого, що; Поклопотáтися про кого, що** (взяти на себе турботу *про кого, що* «взять на себя заботу *о ком, чем*»)
- Подві́йна бухгалте́рія** (двійна бухгалтерія «двойная бухгалтерия»)
- Подві́йний ризи́к** (двійний ризик «двойной риск»)
- Подéйкувати** (розпускати слухи «распускать слухи»)
- Подéкуди** (у різних місцях «в разных местах»)
- Поді́вимося на що зуга́рний хто** (буде видно, на що здатний *хто* «будет видно, на что способен *кто*»)
- Подиві́тися іна́кше на кого, що** (подивитися другими очима *на кого, що* «посмотреть другими глазами *на кого, что*»)

ПОДІЯ

- Відзнача́ти подію́** (відмічати подію «отмечать событие»)
- Значу́щість поді́ї** (значимість події «значимость события»)
- Найгучні́ша подія́ ро́ку** (сама гучна подія року «самое громкое событие года»)

Найзначніша подія року (найбільш значна подія року «наиболее значительное событие года»)

Найочікуваніша подія року (найбільш очікувана подія року «наиболее ожидаемое событие года»)

Не найкращий варіант розвитку подій (далеко не самий кращий варіант розвитку подій «далеко не самый лучший вариант развития событий»)

Нізка подій (ряд подій; ланцюжок подій «ряд событий; цепочка событий»)

Перебіг подій (хід подій «ход событий»)

Подія настає (подія наступає «событие наступает»)

У вірі подій; У гущавині подій (в гущі подій «в гуще событий»)

Підорож до Тбілісі (поїздка в Тбілісі «поездка в Тбилиси»)

Подробиці чого (подробності чого «подробности чего»)

Подрўжня зрада (супружеська зміна «супружеская измена»)

Подякувати кому (принести подяку кому «принести благодарность кому»)

Пожадливо (жадно «жадно»)

Пожваіти; Пожваішати; Підбадьоритися (приободритися «приободриться»)

Пожваішав хто (зробився жвавішим *хто* «стал живее *кто*»)

Пожєжа спричинена недбаістю (пожар викликаний халатністю «пожар вызван халатностью»)

Пожєжна машина (пожарна машина «пожарная машина»)

Пожертвувати собію (принести себе в жертву «принести себя в жертву»)

Поба всім; Побри все (незважаючи на все, не дивлячись на все «несмотря на все»)

Поба всією критикою хто, що (не витримує жодної критики *хто, що* «не выдерживает никакой критики *кто, что*»)

Поба сто (більше ста «больше ста»)

Поба тим; Поміж іншого (в усьому іншому; помімо всього іншого «в остальном; помимо всего прочего»)

Позадкувати (увімкнути задню, дати задню; дати задній хід «включить заднюю, дать заднюю; дать задний ход»)

Позаду (ззаді, позаді «сзади, позади»)

Позаторік (у позаминулому році; два роки тому «в позапрошлом году; два года назад»)

Позачергово (поза чергою «вне очереди»)

Позбу́тися веснянок (позбавитися від веснянок «избавиться от веснушек»)

Позбу́тися за́йвон вагі́ (позбавитися від зайвої ваги «избавиться от лишнего веса»)

Позбу́тися шкідли́вої звички́ (позбавитися вредної привички «избавиться вредной привычки»)

Поздо́вж (вдоль «вдоль»)

Позича́ти кому́, що́ (давати взайми кому́, що́ «давать взаймы кому́, что́»)

Позича́ти у ко́го, що́ (брати взайми у ко́го, що́ «брать взаймы у ко́го, что́»)

Позичене не з'їдене – усé трéба відда́ти; По́зичка на боржникú вéрхи їзди́ть; Умів бра́ти, умій і відда́ти; Що́ ви́нен – відда́ти повинен; Як не верти́сь, а взяв, то розплати́сь (за позику віддяка «долг платежом красен»)

Позичи́ти у ко́го, що́ (взяти в борг у ко́го, що́ «взять в долг у ко́го, что́»)

Познайо́митися з ким (познакомитися з ким «познакомиться с кем»)

Позна́чилося на кому́, що́ (наклало відбиток на кому́, що́ «наложило отпечаток на ком, что́»)

По́значка (мітка; замітка «метка; заметка»)

По́зов (тяжба «тяжба»)

Пої́сти досхо́чу́ (пої́сти досита «поесть досыта»)

Покажі́ть по́свідку! (пред'явіть посвідчення! «предъявите удостоверение»)

Показа́ти перéпустку (пред'явити пропуск «предъявить пропуск»)

Показа́ти порі́г кому́; Показа́ти на ви́ступці кому́, Попроси́ти на ви́ступці ко́го; Показа́ти, як відчи́няються двéрі кому́ (показати на двері кому́ «показать на дверь кому́, указать на дверь кому́»)

Покара́ти ко́го, за що́ (наказати ко́го, за що́ «наказать ко́го, за что́»)

Поквита́тися з ким (звести рахунки з ким «свести счета́ с кем»)

По́ки гладкий сху́дне, то худі́й здо́хне (ситий голодному не товариш «сытый голодному не товариш»)

По́ки слúжать літа́ (поки дозволяють роки «пока позволяют года́»)

Поки́нути кра́їну (залишити кра́їну «оставить страну́»)

Поки́нути на загі́н ко́го (покинути на вірну смерть ко́го «покинуть на верную смерть ко́го»)

По́кидьки (побутові відходи, харчові відходи «бытовые отходы́»)

Поклада́тися на ко́го (розраховувати на ко́го «рассчитывать на ко́го»)

Покла́жа (кладь «кладь»)

Покла́сти край

Покла́сти край чому (положити кінець чому «положить конец чему»)

Покла́сти собі що (вирішити для себе що «решить для себя что»)

Покла́сти собі за мету́ що; Поста́вити собі за мету́ що (задатися ціллю «задаться целью»)

По́клик (зов «зов»)

Поклопотáтися про що (позаботитися про що «позаботиться о чем»)

Покої́вка хто (горнічна хто «горничная кто»)

Покра́щати (змінитися на краще; зробитися кращим «измениться к лучшему; сделаться лучшим»)

Покривди́ти кого; Обра́зити кого (обідити кого «обидеть кого»)

Покриве́льник хто (кровельщик хто «кровельщик кто»)

Покривля (кровля «кровля»)

Покро́кова інстру́кція (пошагова інструкція «пошаговая инструкция»)

Полéгша; Полéгкість (облегшення, полегшення «облегчение»)

Полéгшало кому (стало легше кому «стало легче кому»)

По-лицарськи; По-коза́цьки (благородно «благородно»)

Поли́ця (полка «полка»)

Поли́чка (полочка «полочка»)

Полиши́ти таéмним що (залишити в таємниці що «оставить в тайне что»)

Поло́н (плен «плен»)

Полоне́ний хто (пленний хто «пленный кто»)

Полони́ти кого (взяти у полон кого «взять в плен кого»)

Полуни́ця (клубніка «клубника»)

Полягті́ як геро́й (пасти смертю хоробрих «пасть смертью храбрых»)

Помандру́ймо! (давайте подорожувати! «давайте путешествовать!»)

По́мах (взмах «взмах»)

Помилі́тися (припуститися помилки «допустить ошибку»)

Помилі́тися на кому, чому (обманутися у кому, чому «обмануться в ком, чем»)

Помилі́тися че́рез незнання́ чо́го (помилитися по незнанню чо́го «ошибиться по незнанию чего»)

ПО́МИЛКА

Візнати по́милку (признати помилку «признать ошибку»)

Найпоши́реніша по́милка (найбільш поширена помилка «самая распространенная ошибка»)

Невиба́члива по́милка (непростима помилка; рокова помилка «непростительная ошибка; роковая ошибка»)

Призвести́ до по́милки (стати причиною помилки «стать причиной ошибки»)

Припуска́тися помилóк (допускати помилки «допускать ошибки»)

Стáлася по́милка (вийшла помилка «вышла ошибка»)

Трапляю́ться помилкі́ де, у кого, в чому (зустрічаються помилки де, у кого, в чому «встречаются ошибки где, у кого, в чем»)

Фата́льна по́милка (рокова помилка «роковая ошибка»)

Це ра́дше по́милка (це скоріше всього помилка «это скорее всего ошибка»)

Якщо тра́питься по́милка (при допущенні помилки «при допущении ошибки»)

Помилко́во (через помилку «по ошибке»)

Помі́ж свої́х (у своєму колі «в своем кругу»)

Помі́зкува́ти; Помети́кува́ти (розкинути мізками «пораскинуть мозгами»)

Помі́ркуймо!; Помі́зкуймо!; Помети́куймо! (давайте подумаємо «давайте подумаем»)

Помі́ркуйте са́мі (посудіть са́мі «посудите сами»)

Помі́чні лі́ки (помагаюче лікарство «вспомогательное лекарство»)

Помо́же як то́рішній сні́г кому, що (як мертвому припарка кому, що «как мертвому припарка кому, что»)

По́над два десятилі́ття (понад два десятки років «более двух десятков лет»)

По́над дві́сті (більше двохсот «более двухсот»)

По́над сто кіломе́трів (більше ста кілометрів «больше ста километров»)

По́над три́ста (більше ніж триста «больше трехсот»)

По́над усі́х хто (попереду планети всієї *хто* «впереді планети всей *кто*»)

По́ночі; По́темки; При́темком; У при́темку; У те́мряві
(в потемках; дотемна «в потемках; дотемна»)

Пону́рий хто (угрюмий *хто* «угрюмый *кто*»)

Поню́шки (понюшку «понюшку»)

Попа́в, як слі́пий на сте́жку хто; Попа́в, як ку́лею в пліт хто; Лу́чив у коро́ву, а попа́в у воро́ну хто (попав пальцем у небо *хто* «попал пальцем в небо *кто*»)

Попелю́шка (золушка «золушка»)

Поперва́х

Поперва́х; Спéршу; Спочáтку (на перших порах; на перший час «на первых порах; в первое время»)

Попéреду; Спéреду (впереді; спереді «впереді; спереди»)

Попі́льничка (пепельниця «пепельница»)

Поплі́ч (лікоть до ліктя «локоть к локтю»)

Пóповзом; Пла́зом (повзком «ползком»)

Попогрі́ти чу́ба (добре напахатися; як слід потрудитися «хорошо напахаться; как следует потрудиться»)

Пополотні́ти (зробитися білим як полотно «сделаться белым как полотно»)

Попра́вити що (внести поправки *до чого, у що* «внести поправки к чему, во что»)

Пóпри все; Та хай там як; Та хай що́ буде да́лі; Та хоч би й що́ там бу́ло; Хай би що́ ста́лося; Хай там що́ діється; Хай там що́; Хай що́ бу́де; Хай що́ ста́неться; Хай що́ там; Хоч би й що́; Хоч би що́ там бу́ло; Хоч там що́; Хоч що́ бу́де; Хоч що́; Хоч що́ там ста́неться (за будь-яких обставин; що б то не було, що б там не було; що б не сталося; як би там не було «при любых обстоятельствах; что бы то ни было; что бы ни случилось; как бы там ни было»)

Пóпри все і́нше (до всього іншого «ко всему прочему»)

Пóпри все це (при всьому цьому «при всем этом»)

Пóпри всі́ т́руднощі́ (всупереч всім тяготам «вопреки всем тяготам»)

Пóпри всю́ мою́ поша́ну до ко́го, чо́го (при всій моїй повазі *до ко́го, чо́го* «при всем моем уважении *к кому, чему*»)

Пóпри по́ступки вла́ди (незважаючи на поступки влади, не дивлячись на поступки влади «несмотря на уступки власти, невзирая на уступки власти»)

Пóпри при́чіпки чии́ (незважаючи на придирки *чии́*, не дивлячись на придирки *чии́* «несмотря на придирки *чьи*, невзирая на придирки *чьи*»)

Пóпри усі́ негара́зди (помимо усіх проблем «помимо всех проблем»)

Пóпростоу́ (просто-напросто «просто-напросто»)

Попростува́ти куди́; Попрямува́ти куди́ (направитися *куди́* «направиться *куда́*»)

Попсу́й-ма́йстер хто́; Партáч хто́ (горе-майстер *хто́* «горе-мастер *кто́*»)

Попу́тник хто́ (попутчик *хто́* «попутчик *кто́*»)

Пора́дити ко́му, що́ (дати пораду *кому́* «дать совет *кому́*»)

Пóрати зе́млю; Працюва́ти ко́ло землі́ (займатися землеробством «заниматься земледелием»)

Пориба́лимо! (давайте порибачим! «давайте порыбачим!»)

- Поріпувати сніжкóм** (поскрипувати по снігу «поскрипувать по снегу»)
- Пóрівну** (у рівній мірі, в однаковій мірі «в равной мере, в одинаковой мере»)
- Порівнювати що** (робити порівняння *чого*; співставляти *що* «делать сравнение *чего*; сопоставлять *что*»)
- Порівняльний зворот** (порівняльний оборот «сравнительный оборот»)
- Порівняно з ким, чим; Супрóти кого, чого** (у порівнянні з *ким, чим* «в сравнении с кем, чем; по сравнению с кем, чем»)
- Порівняно молодій хто** (відносно молодий *хто* «относительно молодой *кто*»)
- Порівняно небагáто кого, чого** (відносно небагато *кого, чого* «относительно немного *кого, чего*»)
- Поржавілий** (заржавівший «заржавевший»)
- Порожнеча; Пúстка** (пустота «пустота»)
- Порóжній звук що** (пустий звук *що* «пустой звук *что*»)
- Порóжня пляшка** (пуста бутылка «пустая бутылка»)
- Поросятко** (поросьонок «поросенок»)
- Пóрпатися в пóкидьках** (ритися у відходах «рыться в отбросах»)
- Пóрскавка** (бризкалка «брызгалка»)
- Пóрскати** (бризкати «брызгать»)
- Пóруч з ким; Руч-об-руч з ким** (рука в руку з *ким* «рука в руку с кем, рука об руку с кем»)
- Пóруч з тим; Пóряд з тим** (разом з тим; наряду з тим «вместе с тем; наряду с тем»)
- Порúччя; Порúчні** (перила «перила»)
- Порядкувáти де** (заводити порядки *де* «наводит порядки *где*»)

ПОРЯДОК

- Глядіти порядку** (стежити за порядком «следить за порядком, смотреть за порядком»)
- Додержувати порядку** (соблюдати порядок «соблюдать порядок»)
- За порядком** (по порядку «по порядку»)
- Закóнным порядком** (у закономірному порядку; в порядку закону «в законом порядке; в порядке закона»)
- На порядку дéнному** (на повістці дня «на повестке дня»)
- Пильнувáти порядку** (стежити за порядком «следить за порядком, смотреть за порядком»)
- Порядком обговóрення чого** (у порядку обговорення *чого* «в порядке обсуждения *чего*»)
- Порядок дéнний** (повістка дня «повестка дня»)

- Пóсаг** (придане «приданое»)
- Посадкóвий талóн** (посадочний талон «посадочный талон»)
- Посадóвeць** *хто* (посадова особа *хто* «должностное лицо *кто*»)
- Пóсвiдка** (посвiдчення «удостоверение»)
- Пóсвiдка на проживáння** (вид на проживання «вид на жительство»)
- Посвiдник** *хто* (завiритель *хто* «завiритель *кто*»)
- Посидéньки** (посiделкi «посиделки»)
- Посiктi на сiчку** *кого* (порубати на капусту *кого* «изрубить в капусту *кого*»)
- Послáнець** *хто* (гонeць *хто* «гонeць *кто*»)
- Пóслуга усiм** (сервiс доступний для всiх «сервис доступен для всех»)
- Пóсмик** (ривок «рывок»)
- Посмiхóвисько; Посмiхóвище** (посмiшище «посмешище»)
- Посорóмитися** *кого, чого* (постидатися *кого, чого* «постесняться *кого, чего*»)
- Пóспiх** (спiшка «спешка»)
- Поспостерiгáти** *за ким, чим* (понаблюдати *за ким, чим* «понаблюдать *за кем, чем*»)
- Посприя́ти** *кому* (надати сприяння *кому*; пiти назустрiч *кому* «оказать содействие *кому*; пойти навстречу *кому*»)
- Постáва** (осанка «осанка»)
- Постáвити крáпку над «i»;** **Упрозóрити** *що* (внести яснiсть *у що*; з'ясувати все до кiнця «внести ясность *во что*; выяснить все до конца»)
- Постáвити масnú крáпку в чому** (поставити жирну крапку *в чому* «поставить жирную точку *в чем*»)
- Постáвити пiдпис** (розписатися «расписаться»)
- Поставнiк** *хто*; **Постачáльник** *хто* (поставщик *хто* «поставщик *кто*»)
- Постáвте птáшку ось-тут!** (поставте птичку тут!; поставте галочку тут! «поставьте здесь птичку!; поставьте здесь галочку!»)
- Постановiти** (прийняти постанову «принять постановление»)
- Постанóвний склад актóрів** (постановочний склад акторiв «постановочный состав актеров»)
- Постáрiти** (зiстаритися «состариться»)
- Постiйна вiставка** (постiйно дiюча виставка «постоянно действующая выставка»)
- Постiйний замóвник** (постоянний закахчик «постоянный заказчик»)
- Пóстрiл** (вистрiл «выстрел»)
- Пóстрiл навскiдь** (пострiл навскидку «выстрел навскидку»)
- Поступiтися** *кому* (пiти на поступки *кому*, пiти на поступку *кому* «пойти на уступки *кому*, пойти на уступку *кому*»)
- Пóступка** (уступка «уступка»)

- Посўдина** (сосуд «сосуд»)
Посўдніца (посудомийка «посудомойка»)
Посўха (засуха «засуха»)
Пóтай усіх (таемно від всіх «втайне от всех»)
Потáйливий характeр у кого (скритний характер у кого «скритный характер у кого»)
Потáйнісьць (скритнісьць «скритность»)
Потакáйло хто; Потакáч хто (потуральник *хто* «потуральник *кто*»)
Потерпáти від гóлоду (страждати від голоду «страдать от голода»)
Потерпáти від злiднiв (терпіти злидні «терпеть нищету»)
Потерпáти від посу́хи (страждати від посухи «страдать от засухи»)
Потерпiлий хто (постраждалий *хто* «пострадавший *кто*»)
Потiлиця (затилоч «затылок»)
Потойбiчний (потусторонній «потусторонний»)
Потопéльник (утопленик «утопленник»)
Потрáпив у лихú компанію хто (не з тими зв'язався *хто* «не с теми связался *кто*»)
Потрáпити в аварію (попасти в аварію «попасть в аварию»)
Потрáпити в засiдку (попасти в засаду «попасть в засаду»)
Потрáпити в лікарню (попасти в лікарню «попасть в больницу»)
Потрáпити до Києва (попасти в Київ «попасть в Киев»)
Потрáпити додóму (попасти додому «попасть домой»)

ПОТРЕ́БА

- Залéжно від потрэби** (дивлячись на необхідність «смотря на необходимость»)
Коли ви́никне потрэба; Коли́ б́уде трéба (у порядку необхідності «в порядке необходимости»)
Нагáльна потрэба (гостра необхідність, крайня необхідність «острая необходимость, крайняя необходимость; настоятельная необходимость, насущная необходимость»)
Не телефонúй без потрэби! (не дзвони без необхідності! «не звони без необходимости!; не звони без надобности!»)
Нема́є потрэби в чому (відпала необхідність у чому «отпала необходимость в чем»)
Товáри першо́ї потрэби (товари першої необхідності «товары первой необходимости»)
У разi нагáльної потрэби (у разі крайньої необхідності; на крайній випадок, на самий крайній випадок «в случае крайней необходимости; на крайний случай, на самый крайний случай»)

Потрібно

У різі потріби; Як буде потріба (по мірі необхідності, по мірі потреби «по мере необхідности, по мере потребности»)

Якщо є потріба; Коли необхідно (у випадку необхідності, при необхідності «в случае необходимости, при необходимости»)

Потрібне, як вода в чоботі кому, що; Потрібне, як діра в мості кому, що; Потрібне, як лихо кому, що; Потрібне, як старій бабі весілля кому, що; Треба, як калюжі черевикам кому, чого, що (потрібне, як минулорічний сніг кому, що; треба, як собаці п'ята нога кому, що; потрібне, як п'яте колесо до воза кому, що «нужно, как прошлогодний снег кому, что; нужно, как собаке пятая нога кому, что; нужно, как пятое колесо к телеге кому, что»)

Потрібно кому, що; Треба кому, що (необхідно кому, що «необходимо кому, что»)

Потрібно зробити кому, що; Треба зробити кому, що (слід зробити кому, що «следует сделать кому, что»)

Потрібно мати із собою що (слід мати при собі що «следует иметь при себе что»)

Потуга (моща «мощь, моща»)

Потужний прорив (вражаючий прорив «впечатляющий прорыв»)

Потужність цеху становить... (потужність цеху складає... «мощность цеха составляет...»)

Потужно (мощно «мощно»)

Потурання (поблажка «поблажка»)

Потурати кому (потакати кому «потакать кому»)

Потурати цікавості чийй (задовольняти цікавість чию «удовлетворять любопытство чье»)

Потурбований хто; Розбурханий хто; Сколошканий хто; Стривожений хто; Стурбований хто; Схвильований хто (збудоражений хто «взбудораженный кто»)

Потяг рушає (поїзд відправляється «поезд отправляется»)

Побибка (погрішність «погрешность»)

Похму́ро (угрюмо «угрюмо»)

Похова́ння (захоронення «захоронение»)

Похопі́тися (спохватитися «спохватиться»)

Похре́сник хто, чийй; Хре́щеник хто, чийй (хресник хто, чийй «крестник кто, чейй»)

Почі́нний (підходящий по ціні, підходящий за ціною; по кишені кому «підходящий по цене; по карману кому»)

Почі́нно *що* (за доступною ціною «по доступной цене; по сходной цене»)

Поча́ли!; Почні́мо! (поїхали! «поехали!»)

Почáли шукáти *кого, що* (стали шукати *кого, що* «стали искать *кого, что*»)

Почáти борóтися *проти кого; Розпочáти борóтьбу́* з ким; **Стáти до борóтьби́** з ким (вступити в боротьбу з ким, *проти кого* «вступить в борьбу с кем, против кого»)

Почáти грáти (вступити в гру «вступитися в гру»)

Почáти дїяти (вступити в дію «вступитъ в действие»)

Почáти мудрувáти (пуститися в роздуми «пуститъся в размышления»)

Почáти обі́гравáти *кого* (піти в обіграш *кого* «пойти в обыгрыш *кого*»)

Почáти прибирáти в хáті (взятися за прибирання дому «приняться за уборку дома»)

Початкóвий (першопочатковий «первоначальный»)

ПОЧА́ТОК

Багатонадїйний почáток *чого* (багатообіцяючий початок *чого* «многообещающее начало *чего*»)

Від почáтку; З почáтку (з самого початку; з нуля «с самого начала; с нуля»)

На почáтку квітня; Наприпочáтку квітня (у перших числах квітня «в первых числах апреля»)

Оголосіли почáток мáтчу (об'явили початок матчу «объявили начало матча»)

Почáтки цивілізáції (витоки цивілізації «истоки цивилизации»)

Почáток *чого* (відправна точка *чого* «отправная точка *чего*»)

Почепіти слўхавку (повісити трубку «повесить трубку»)

Пóчет (свита «свита»)

Починáти викóнувати *що* (приступати до виконання *чого* «приступать к исполнению *чего*»)

Починáти *що* (давати початок *чому* «давать начало *чему*»)

Починáтися *де, з чого* (брати свій початок *де, з чого* «брать свое начало *где, с чего*»)

Почні́мо з тóго, що... (для початку «для начала»)

Почувáє себé нерішúче *хто* (у стані нерішучості *хто* «в состоянии нерешительности *кто*»)

Почувáтися вї́нним (відчувати свою провину «чувствовать свою вину»)

Почувáтися дóбре (почувати себе добре «чувствовать себя хорошо»)

Почувáтися щаслівим

Почувáтися щаслівим (почувати себе щасливим «чувствовать себя счастливым»)

Почúємось! (до зв'язку! «до связи!»)

Пощáпати нёрви кому (потріпати нерви кому «потрепать нервы кому»)

Пóшепки; Пóшептом (шопотом «шепотом»)

Пошіванка (наволочка «наволочка»)

Пошірювати інформáцію (розповсюджувати інформацію «распространять информацию»)

Пошірювати літерату́ру (розповсюджувати літературу «распространять литературу»)

Пошкодува́ти кого (пощадити кого «пощадить кого»)

Пошматува́ти на ганчір'я що (роздерти на клочья *що* «разодрать в клочья *что*»)

Пóшта (почта «почта»)

Пошто́ва скрінька (поштовий ящик «почтовый ящик»)

Пóштовх (товчок «толчок»)

Поштою (по пошті «по почте»)

Пошуковік Google (пошукач Google «поисковик Google»)

По́яснювальна за́писка (пояснююча записка «объясняющая записка»)

ПРА́ВДА

Бра́ти за щіру пра́вду що (сприймати щось як істину «воспринимать что-то как истину»)

Вонó де́що й пра́вда (у цьому є доля правди «в этом есть доля правды»)

Де́щиця пра́вди; Кри́хта пра́вди (доля істини; зерно правди «доля истины; зерно правды»)

Диві́тися пра́вді в о́чі (зважати на дійсність; рахуватися з дійсністю «учитывать действительность; считаться с действительностью»)

Дізна́ти пра́вди (докопатися до істини «докопаться до истины»)

Дрі́бка пра́вди (доля правди «доля правды»)

Жбу́рляти пра́вду в о́чі кому; Говори́ти як є (різати правду-матку «резать правду-матку»)

Звучи́ть на́дто до́бре як на пра́вду що (не скидається на правду *що* «не похоже на правду *что*»)

Казáти лишé пра́вду (говорити чисту правду «говорит чистую правду»)

Ко́лі ж до пра́вди; Як пішло́ на пра́вду; Ко́лі бу́ти щі́рим (якщо вже казати правду «если уж говорить правду»)

- Ніде правди діти** (що правда, то правда; є такий гріх; не приховуватиму... «что правда, то правда; есть такой грех; не скрою...»)
- Не любить правди, як пес міла хто** (правда очі коле кому, чий «правда глаза колет кому, чьи»)
- Ні зернини правди** (ні краплі правди «ни капли правды»)
- Правду кажучи** (взагалі-то; по правді кажучи, по правді сказати; якщо вже говорити начистоту «вообще-то; по правде говоря, по правде сказать; если уж говорить начистоту»)
- Приховувати правду** (скривати правду «скрывать правду»)
- Свої хата – свої правда; Свої хата – свої втіха; Свої стріха – свої втіха** (у своєму домі як хочу, так і роблю «в своем доме как хочу, так и ворочу»)
- Та воно й правда** (та й в самому ділі «да и в самом деле»)
- Уся-уся правда** (істинна правда «истинная правда»)
- Частка правди** (доля істини «доля истины»)
- Чиста правда; Щіра правда** (гола правда; істинна правда «голая правда; истинная правда»)
- Щербата правда** (неповна правда, сумнівна правда «не вполне правда, сомнительная правда»)
- Щіра правда всюди куток знайдé** (хліб-сіль їж, а правду ріж; всяк правду хвалить, та не всяк знає «хлеб-соль ешь, а правду режь; всякий правду хвалит, да не всякий знает»)

Правдіво (істинно «истинно»)

Правдувати (жити по правді, поступати по правді «жить по правде, поступать по правде»)

ПРАВИЛО

- Вимушене порушення правил** (винуждений фол «вынужденный фол»)
- Виняток з правила** (виключення з правила «исключение из правила»)
- Діяти за правилами** (діяти по правилах «действовать по правилам»)
- Додержувати правил; Дотримувати правил** (притримуватися правил; придержуватися правил «придерживаться правил»)
- Додержувати правил гри** (грати за правилами «играть по правилам»)
- Додержуючи правил** (з додержанням правил «с соблюдением правил»)
- За правилами гри** (по правилах гри «по правилам игры»)
- Покласти собі за правило що** (взяти собі за правило що «взять себе за правило что»)

Правильніше сказати

- Порушення праві́л** (нарушення правил «нарушение правил»)
- Порушувати праві́ла** (нарушати правила «нарушать правила»)
- Порушуючи праві́ла** (в порушення правил «в нарушение правил»)
- У жодних праві́лах не йде́ться про...** (ні в одних правилах не сказано про...; ні в яких правилах не сказано про... «ни в одних правилах не сказано о...; ни в каких правилах не сказано о...»)
- У ме́жах праві́л** (в рамках правил «в рамках правил»)
- Усе за праві́лами; Усе згідно праві́л** (усе в рамках правил «все в рамках правил»)

Правильніше сказати...; Точніше сказати... (вірніше сказати... «вернее сказать...»)

- Праві́льно що** (цілком вірно *що* «совершенно верно *что*»)
- Праві́ти кому, за що** (слугувати *кому*, *чим* «служить *кому*, *чем*»)
- Праві́ти своє; Праві́ти свої́; Торóчити свої́** (заладити своє; заладити одне і те ж «заладить свое; заладить одно и то же»)
- Прав́лення те́ксту** (правка тексту «правка текста»)

ПРА́ВО

- Ві́знати пра́во чие, на що** (признати право *чие, на що* «признать право *чье, на что*»)
- Виня́ткові права́ на що** (виключні права *на що* «исключительные права *на что*»)
- Ві́сунути пра́во** (пред'явити право «предъявить право»)
- З по́вним пра́вом** (по праву «по праву»)
- З яко́го пра́ва?** (на яких правах?; по якому праву? «на каких правах?; по какому праву?»)
- За яки́м пра́вом?** (на яких правах?; по якому праву? «на каких правах?; по какому праву?»)
- Застерегти́ собі́ пра́во на що** (залишити за собою право *на що* «оставить за собой право *на что*»)
- Здобу́ти пра́во на що** (придбати право *на що* «приобрести право *на что*»)
- Коміте́т з прав люди́ни** (комітет по правах людини «комитет по правам человека»)
- Ма́ти всі́ права́ на що** (володіти всіма правами *на що* «обладать всеми правами *на что*»)
- Ма́ти пра́во на що** (залишити за собою право *на що* «оставить за собой право *на что*»)

Ма́ти пра́во зроби́ти що (бути вправі зробити *що* «бути вправе сделать *что*»)

Ма́ти пра́во на го́лос (мати право голосу «иметь право голоса»)

Ма́ти ши́рокі права́ (мати обширні права «иметь обширные права»)

Не ма́ти права́ (бути не вправі «бути не вправе»)

Невідчу́жане пра́во ко́го, чиє (невід'ємне право *кого, чиє* «неотъемлемое право *кого, чье*»)

Позба́вити пра́ва ко́го, на що (лишити права *кого, на що* «оставить права *кого, на что*, лишити права *кого, на что*»)

Утиска́ти права́ чиї; Пригнічува́ти ко́го (ущемляти права *чиї*, ущемлювати в правах *кого* «ущемлять права *чьи*, ущемлять в правах *кого*»)

Правобіч (з правої сторони «с правой стороны»)

Правобіч на́паду (по правому флангу атаки «по правому флангу атаки»)

Правору́ч керма́! (право руля! (право руля!))

Правочи́нний акт (правомочний акт «правомочный акт»)

Пра́льня (прачечна «прачечная»)

Пра́ля хто (прачка *хто* «прачка *кто*»)

Прання́ (стірка «стирка»)

Прапе́рвісний (допотопний «допотопный»)

Прасува́ти білізну (гладити білизну «гладить белье»)

Пра́ти о́дяг (стірати одягу «стирать одежду»)

Праці́вник хто (працюючий *хто* «работающий *кто*»)

Працюва́ти (займатися роботою «заниматься работой»)

Працюва́ти в бу́дні дні (працювати по буднях «работать по будням»)

Працюва́ти да́лі (продовжувати роботу «продолжать работу»)

Працюва́ти за призначення́м (працювати по призначенню «работать по назначению»)

Працюва́ти ко́ло горо́ду (займатися городництвом «заниматься огородничеством»)

Працюва́ти пере́кладаче́м (працювати як перекладач; працювати в якості перекладача «работать как переводчик; работать в качестве переводчика»)

Працюва́ти ши́ро (працювати усердно «работать усердно»)

Працює́ безпоми́льно що (працює без промашки *що* «работает без промашки *что*»)

Працюється́ до́бре ко́му (робота просувається добре *в кого* «работа продвигается хорошо *у кого*»)

Працюймо разом!

Працюймо разом! (давайте працювати разом! «давайте працювати разом!»)

ПРАЦЯ

До праці! (за роботу! «за роботу!»)

Докласти праці до чого (докласти старання до чого; прикласти працю до чого; прикласти руку до чого «приложить старання к чему; приложить труд к чему; приложить руку к чему»)

Докласти чимало праці до чого (вкласти немало труда у що «вложить немало труда во что»)

За працею – шана (по праці – честь «по труду – честь»)

Низка праць (ряд праць «ряд работ»)

Плід праці чиеї (дітище праці чиеї «детище труда чьего»)

Складна ситуація на ринку праці (складна обстановка на ринку праці «сложная обстановка на рынке труда»)

Спішний у праці хто (швидкий у роботі хто «быстрый в работе кто»)

Стати до праці (взятися за роботу «приняться за работу»)

Тільки праця дає щастя (щастя в труді «только в труде счастье везде»)

Прегарний краєвид (чудесний пейзаж «чудесный пейзаж»)

Предковічні традиції (древні традиції «древние традиции»)

Предостатньо чого (вище криши чого «выше крыши чего»)

Преспокійно (цілком спокійно «вполне спокойно»)

При березі (біля берега «у берега»)

При відчинених дверях; Привселюдно; Прилюдно; Принародно (у всіх на очах, у всіх на виду; при відкритих дверях «у всех на глазах, у всех на виду; при открытых дверях»)

При здоровому глузді хто (в здоровому умі хто «в здоровом уме кто»)

При обіді (під час обіду «во время обеда»)

При столі (біля стола «у стола»)

При чарці вина (за рюмкою вина «за рюмкой вина»)

Прибиральник хто (дворнік хто «дворник кто»)

Прибиральниця хто (уборщиця хто «уборщица кто»)

Прибирання (уборка «уборка»)

Прибирати; Робити порядки (робити уборку «делять уборку»)

Прибічник хто, чого (сторонник хто, чого «сторонник кто, чего»)

- Приблизно; Хоч би й так** (приблизно так «примерно так»)
- Приблизно опівночі** (близько півночі «около полуночи»)
- Приблизно сто осіб** (порядку ста осіб «порядка ста человек»)
- Приблукáv хтóзна-звídки хто** (приблудився невідомо звідки *хто* «приблудился неизвестно откуда *кто*»)
- Прибудóва** (пристрóйка «пристрóйка»)
- Прибúвши куди** (відразу після прибуття куди; по прибуттю куди «сразу по прибытии куда; по прибытию куда»)
- Прибúлець хто** (пришелець *хто* «пришелец *кто*»)
- Привáблювати кого** (приволікати *кого*, завлiкати *кого* «привлекать *кого*, завлекать *кого*»)
- Привид; Привиддя; Примáра** (призрак «призрак»)
- Привíd для чого** (повíd для чого «повод для чего»)
- Привилéй; Пíльга** (льгота «льгота»)
- Привít** (привет «привет»)
- Привítати з днем народження кого** (поздоровити з днем народження *кого* «поздравить с днем рождения *кого*»)
- Пригасíти що** (притушити *що* «притушить *что*»)
- Пригнічений горем хто** (вбитий горем *хто* «убитый горем *кто*»)
- Пригощáйтесь!; Призволяйтесь!; Частúйтесь!** (угощайтесь! «угощайтесь!»)
- Придáтний до вивчення об'єкт** (підходящий для вивчення об'єкт «подходящий для изучения объект»)
- Придбáти квиткí** (купити білети «купить билеты»)
- Придбáти машину** (обзавестися машиною «обзавестись машиной»)
- Придбáти на вiплат що** (купити в розстрочку *що* «купить в рассрочку *что*»)
- Приёмний** (приятний «приятный»)
- Призвичáїтися вчашáти куди** (взяти за звичку навідуватися куди «взять за привычку навещаться куда»)
- Призёмлення літакá** (посадка літака «посадка самолета»)
- Признáти слúшність чого** (віддати належне *чому* «отдать должное *чему*»)
- Призначáти що** (назначати *що* «назначать *что*»)
- Признáчений для кого** (розрахований *на кого* «рассчитан *на кого*»)
- Признáчити зустрiч** (назначити зустріч «назначить встречу»)
- Прийняти до спiлки кого; Узáяти до спiлки кого** (прийняти в долю *кого* «принять в долю *кого*»)
- Прикінцевий перiод** (заклучний етап «заклучительный этап»)
- Прикінцеві положення конституції** (заклучні положення конституції «заклучительные положения конституции»)

ПРИКЛАД

Бути за приклад кому, для кого (служити прикладом кому, для кого «служить примером кому, для кого»)

За прикладом чийм (по прикладу чьому «по примеру чьему»)

Іти за прикладом чийм (йти по стопах чийх «идти по стопам чьим»)

Ма́ти собі за приклад кого, що (ставити собі в приклад кого, що «ставить себе в пример кого, что»)

Навести приклад (привести приклад «привести пример»)

Наб́чний приклад (наглядний приклад «наглядный пример»)

Сво́ім прикладом (на своєму прикладі «на своем примере»)

Як приклад (в якості прикладу «в качестве примера»)

При́кро кому (досадно кому «досадно кому»)

При́кро диві́тися на кого, що (боляче дивитися на кого, що «больно смотреть на кого, что»)

При́лад (прибор «прибор»)

Прила́ддя для го́ління (речі для гоління «бритвенные принадлежности»)

Приле́тївши куди (по прильоті куди «по прилету куда»)

Прило́га (вкладення до листа «вложение к письму»)

Прило́дне засі́дання (відкрите засідання, засідання при відкритих дверях «открытое заседание, заседание при открытых дверях»)

Прило́дний про́даж чого (публічна продаж чого «публичная продажа чего»)

Примандрува́ти куди (випадково забрести куди «случайно забрести куда»)

Примі́рник (екземпляр «экземпляр»)

Примі́ряльня (примірочна «примерочная»)

Приміча́ти що; Поміча́ти що (замічати що «замечать что»)

Примно́жити до́свід (накопичити досвід «накопить опыт»)

Принагі́дно (з цього приводу... «по этому поводу...»)

Прина́да (приманка «приманка»)

Прина́ймні; Хоча́ б; Щона́ймє́нше (по крайній мірі; по меншій мірі; як мінімум; хоча би «по крайней мере; по меньшей мере; как минимум; хотя бы»)

Прині́жувати́ся (уніжатися «унижаться»)

Прині́шкнути (притаїтися «притаиться»)

Прино́сити зиск (давати прибуток «приносит прибыль»)

Прин́цип ґрунту́ється на... (принцип заснований на... «принцип основан на...»)

Припа́да́ти по́рохом (покриватися пилом «покрываться пылью»)

- Припала охота** у кого, до чого (появилось бажання у кого, до чого «появилось желание у кого, к чему»)
- Припустімо, що...** (допустимо, що...; предположимо, що... «допустим, что...; предположим, что...; положим, что...»)
- Прирівнювати кого, до кого; Рівняти кого з ким; Ставити нарівні кого, з ким** (ставити на одну дошку кого, з ким «ставить на одну доску кого, с кем»)
- Природно** (звичайним чином «естественным образом»)
- Присипляти бездомних собак** (усипляти бродяжних собак «усыпляют бродяжных собак»)
- Приску сипнути на кого** (насипати перцю під хвіст кому «насыпать перца под хвост кому»)
- Присмак** (прикус «привкус»)
- Присмачити що** (додати смаку чому «придать вкус чему»)
- Присмерк; Смерк; Сутінки** (сумерки «сумерки»)
- Присмерком** (в сумерках; перед сумерками «в сумерках; перед сумерками»)
- Присотатися до золоті жи́ли** (допастися до корита, дорватися до корита «дорваться до корыта»)
- Приспана красу́ня** (спляча красуня «спящая красавица»)
- Пристановище** (пристанище «пристанище»)
- Пристати до ко́го** (прийняти чю сторону «принять чью сторону»)
- Пристати до спілки** (вступити в долю «вступить в долю»)
- Пристойно** (прілічно «прилично»)
- Пристрасті вирують** (пристрасті б'ють через край «страсти бьют через край»)
- Пристрій, що генерує ене́ргію** (пристрій, генеруючий енергію «устройство, генерирующее энергию»)
- Пристру́нчити кого** (приструнити кого «приструнить кого»)
- Приступ** (припадок «припадок»)
- Приступка; Східець; Сході́нка** (ступенька «ступенька»)
- Прися́га** (клятва «клятва»)
- Присяга́ти** (складати присягу; давати клятву «складать присягу; давать клятву»)
- Присяга́тися всіма́ святи́ми** (бити себе в груди «бить себя в грудь»)
- Прися́дки; У прися́дки** (в присядку «в присядку»)
- Притиска́ти кого, що** (прижимати кого, що «прижимать кого, что»)
- Притлу́млювати по́смішку** (стримувати посмішку «сдерживать улыбку»)
- Притомний хто** (при свідомості хто «при сознании кто»)

Притуліти до рани

Притуліти до рани що (прикласти до рани *що* «приложить к ране *что*»)

Притулок; Прихисток (приют «приют»)

Прихильність (благоклонність «благоклонность»)

Прихована перевага (скрита перевага «скрытое преимущество»)

Приховує хто, що (скриває *хто, що* «скривает *кто, что*»)

Прихопитися до чого (взятися енергійно *за що*, взятися наполегливо *за що* «взяться энергично *за что*, взяться упорно *за что*»)

ПРИЧІНА

З багатьох причин (по багатьох причинах «по многим причинам»)

З особистих причин (по особистих обставинах «по личным обстоятельствам»)

З причин непередбачених (через непередбачені обставини «по непредвиденным обстоятельствам»)

З технічних причин; Через технічні причини (по технічних причинах «по техническим причинам»)

Зважаючи на низку причин; Через низку причин (в силу багатьох причин «в силу многих причин»)

На це склалися різні причини (це було викликано різними причинами «это было вызвано разными причинами»)

Це залежить від багатьох причин (це викликається багатьма причинами «это вызывается многими причинами»)

Це сталося з різних причин (це було викликано різними причинами «это было вызвано разными причинами»)

Причинно-наслідковий зв'язок між чим (причинно-наслідковий зв'язок *між чим* «причинно-следственная связь *между чем*»)

Причіп (прицеп «прицеп»)

Приятелювати з ким; Товариство водити з ким; Товаришити з ким; Товаришувати з ким (водити дружбу з *ким* «водит дружба с кем»)

Прізвище (фамілія «фамилия»)

Прітва (бездонна бочка «бездонная бочка»)

Про все знає хто (все січе *хто* «все сечет *кто*»)

Про запас (на запас «на запас»)

Про це сказано далі (про це сказано нижче «об этом сказано ниже»)

Проект не виплатився (проект не оправдав затрат «проект не оправдал затрат»)

ПРОБЛЕМА

Вивчаючи проблему (при вивченні проблеми «при изучении проблемы»)

Зіткнутися з проблемою (стикнутися з проблемою «столкнуться с проблемой»)

Не є проблемою для кого, що (не складає проблеми для кого, що «не составляет проблемы для кого, что»)

Низка проблем (ряд проблем «ряд проблем»)

Порухнути проблему (підняти проблему «поднять проблему»)

Розв'язати проблему (вирішити проблему «решить проблему»)

Суттєвіша проблема (більш суттєва проблема «более существенная проблема»)

Це є великою проблемою (це становить велику проблему «это составляет большую проблему»)

Ця проблема на часі (ця проблема актуальна на даний момент «эта проблема актуальная на данный момент»)

Щодо цієї проблеми (на рахунок цієї проблеми «на счет этой проблемы»)

Пробієм іти (іти напролом «идти напролом»)

Пробурмотіти щось нерозбірливе (пробормотати щось нечленороздільне «пробормотать что-то нечленораздельное»)

Провадити перемовини з ким (вести переговори з ким «вести переговоры с кем»)

Проведення платежів (проводка платежу «проводка платежа»)

Провітрювати приміщення; Продувати приміщення (вентилювати приміщення «вентилировать помещение»)

Провіна; Провінність (вина «вина»)

Провід організації (керівництво організації «руководство организации»)

Провідна ланка у чому (ведуче звено у чому «ведущее звено в чем»)

Провідна організація на ринку послуг (ведуча організація на ринку послуг «ведущая организация на рынке услуг»)

Провідний фахівець хто (ведучий спеціаліст «ведущий специалист кто»)

Провчити кого (дати урок кому «преподать урок кому»)

Прогадати; Прорахуватися; Схибити (помилитися в розрахунку, помилитися в розрахунках «ошибиться в расчете, ошибиться в расчетах»)

Прогалини (білі місця; пробіли «белые места; пробелы»)

Прогалини в знаннях у кого (пробіли в знаннях у кого «пробелы в знаниях у кого»)

Прогін

Прогін (сходова клітка «лестничная клетка»)

Проговорітися (проболтатися «проболтаться»)

Прогрів машини (прогрівання машини «прогревание машины»)

Пробріх (промах «промах»)

Прогулянка; Прохідка (прогулка «прогулка»)

Продавчиня хто (продавщиця *хто* «продавщица *кто*»)

Продаж (продажа «продажа»)

Пробідл (пробір «пробор»)

Продовжувати плісті (залишатися на плаву «оставаться на плаву»)

Продув; Протяг (наскрізний вітер «сквозной ветер»)

Продукт відмінної якості (продукт відмінний по якості «продукт отличный по качеству»)

Продуктова крамниця (продуктова лавка «продовольственная лавка»)

Прозвітувати кому, перед ким, про що (відчитатися *кому, перед ким, про що* «отчитаться *кому, перед кем, о чем*»)

Пройдісвіт хто; Пройда хто (проходимець *хто* «проходимец *кто*»)

Пройти навпростець (пройти напрямик «пройти напрямик»)

Пройти повз кого, що (пройти мимо *кого, чого* «пройти мимо *кого, чего*»)

Проїзний квиток (проїзний білет «проездной билет»)

Проїхатися верхи (проїхатися верхом «проехать верхом»)

Прокінутися (очнутися; проснутися «очнуться; проснуться»)

Прокладання кабелю (прокладка кабелю «прокладка кабеля»)

Прокладати труби (здійснювати прокладку труб «осуществляют прокладку труб»)

Пролісок (підсніжник «подснежник»)

Промах (промашка «промашка»)

Промивання мізків (промивка мізків «промывка мозгов»)

Промінчик (лучик «лучик»)

Пропасти без вороття (безслідно зникнути; пропасти безвісти «бесследно исчезнуть; пропасть безвести»)

ПРОПОЗИЦІЯ

Вигідніша пропозиція (більш вигідна пропозиція «более выгодное предложение»)

Відхилити пропозицію (відклонити пропозицію «отклонить предложение»)

Заманлива пропозиція (заманлива пропозиція «заманчивое предложение»)

Надійшло багато пропозицій (поступило багато пропозицій «поступило много предложений»)

- Найвигідніша пропозиція** (набільш вигідна пропозиція «наиболее выгодное предложение»)
- Не відмовляйтеся від жодної пропозиції** (не відмовляйтеся ні від якої пропозиції, не відмовляйтеся ні від одної пропозиції «не отказывайтесь ни от какого предложения, не отказывайтесь ни от одного предложения»)
- Подати пропозицію на рóзгляд** (внести пропозицію на розгляд «внести предложение на рассмотрение»)
- Приваблива пропозиція** (приваблююча пропозиція «привлекательное предложение»)
- Приста́ти на пропозицію** *чию* (прийняти пропозицію *чию* «принять предложение *чье*»)

- Пропорційно до витрат** *що* (пропорційно витратам *що* «пропорционально расходам *что*»)
- Прóсвітку нема́** *через кого* (немає життя *через кого* «нет життя *из-за кого*»)
- Просі́ти ви́бачення** *у кого* (приносити вибачення *кому* «приносить извинения *кому*»)
- Прослу́ховування** (прослушка «прослушка»)
- Проспереча́тися** (проспорити «проспорить»)
- Просте́жити тенде́нцію** (прослідкувати тенденцію «проследить тенденцию»)
- Простира́дло; Простира́ло** (простина «простыня»)
- Прóсто то́му** (по одній простій причині; по тій простій причині, що... «по одной простой причине; по той простой причине, что...»)
- Простóлиць** (прямо перед собою «прямо перед собой»)
- Простува́ти** (іти напрямик «идти напрямик»)
- Просту́пку не дава́ти** *кому* (не давати проходу *кому* «не давать прохода *кому*»)
- Просува́тися до пе́реду; Проштóвхуватися до пе́реду** (продвигатися вперед «продвигаться вперед»)
- Протоко́л надруку́ють** (протокол буде надруковано «протокол будет напечатано»)
- Прóтягом навча́ння; Упродóвж навча́ння** (на протязі навчання «на протяжении обучения»)
- Прóтягом се́сії** (на протязі сесії «в течение сессии, на протяжении сессии»)
- Проха́ння** (просьба «просьба»)
- Прохолóда** (прохлада «прохлада»)
- Прохолódний напій** (прохолоджуючий напиток «прохладительный напиток»)

Процитува́ти

Процитува́ти *кого, що* (привести цитату «привести цитату»)

Проча́нин *хто* (паломник *хто* «паломник *кто*»)

Прочита́вши кни́жку (після прочитання книжки «после прочтения книги»)

Прочища́ти мо́зок *кому* (вправляти мозки *кому* «вправлять мозги *кому*»)

Прочуха́н (нагоняй «нагоняй»)

Прояви́ти метико́ваність (проявити смекалку «проявить смекалку»)

Прудкі́й *хто* (бистрий *хто*; легкий на ногу *хто* «быстрый *кто*; легок на ногу *кто*»)

Пря́диво (пряжа «пряжа»)

Пря́жене молоко́ (кип'ячене молоко «кипяченое молоко»)

Прямува́ти до чо́го; Простува́ти до чо́го (іти у напрямку *чого*; направлятися *до чо́го*; взяти курс *на що*; тримати курс *на що* «идти по направлению *к чему*; направляться *к чему*; взять курс *на что*; держать курс *на что*»)

Пря́нощі (пряності «пряности»)

Пта́шок (пташка «птичка»)

Пу́га (кнут «кнут»)

Пуза́тий *хто; Черева́тий* *хто* (брюхастий *хто*, брюхатий *хто* «брюхатый *кто*»)

Пу́п'янки троя́нд (бутони роз «бутоны роз»)

Пурпу́ровий (пурпурний «пурпурный»)

Пу́рхати (порхати «порхать»)

Пуска́ти в дію всі можливі засоби (здійювати всі можливі засоби «задействовать все возможные средства»)

Пусте́ля (пустиня «пустыня»)

Пусті́ти маши́ну в хі́д (привести машину в дію «привести машину в действие»)

Пустопоро́жні балачки́; Пустопоро́жні тереве́ні (порожня балаканина; пусті розмови «пустая болтовня; пустые разговоры»)

Пустува́ти (ходити на голові «ходить на голове»)

Путі́вка (путьовка «путевка»)

ПУТТЯ́

Без пуття́ *що* (без толку *що* «без толку *что*»)

Бу́де пуття́ з ко́го, чо́го (буде толк з *кого, чо́го* «будет толк с *кого, чо́го*»)

До пуття́ (належним чином; толком «должным образом; толком»)

Довести́ до пуття́ ко́го (поставити на ноги *кого* «поставить на ноги *кого*»)

Довести до пуття *що* (довести до ума *що*; доробити як слід *що*; зробити як слід *що*; привести в хороший стан *що* «довести до ума *что*; доделать как следует *что*; сделать как следует *что*; привести в хорошее состояние *что*»)

З цього пуття не буде; З цього добра не буде; Це може зле скінчитися (це не на добре; це до добра не доведе «не к добру это; это до добра не доведет»)

Казати до пуття (говорити толково; говорити по ділу «говорить кстати, говорить толково; говорить по делу, говорить дельно»)

Не збагнути до пуття чого (розуму не добрати *до чого* «ума не приложить к чему»)

Немає пуття з чого (немає толку з *чого* «нет толку с чего»)

Нічого до пуття не втямити (нічого толком не зрозуміти «ничего толком не понять»)

Поговорити до пуття з ким, про що (поговорити толком з *ким, про що* «поговорить толком с кем, о чем»)

Що до пуття, то до пуття! (що діло, то діло! «что дело, то дело!»)

Яке пуття з кого, чого (що толку з *кого, чого*; який толк з *кого, чого* «что толку с кого, чего; какой толк с кого, чего»)

Пухліна (опухоль «опухоль»)

Пхе! (Ха! «Ха!»)

П'янкій трюнок (п'янящий напиток «пьянящий напиток»)

П'яте через десяте (з п'ятого на десяте «с пятого на десятое»)

Р

Равлик; Слимáк (улітка «улитка»)

Ра́ди не да́ти з ким, чим (не справитися з ким, чим «не справиться с кем, чем»)

Ра́дий знайо́мству! (радий познайомитися! «рад познакомиться!»)

Ра́дити кому, що (давати рекомендації кому «давать рекомендации кому»)

РА́ДИСТЬ

Випромі́нювати ра́дість (світитися радістю «светиться радостью»)

З ра́дості; З ра́дощів; На ра́дощах (від радості; на радостях «от радости; на радостях»)

Ма́ти ра́дість від кого, чо́го; Ма́ти насоло́ду від кого, чо́го; Утіша́ти-ся ким, чим (отримувати задоволення від кого, чо́го «получать удовольствие от кого, чего»)

Найбі́льша ра́дість для кого (саме велике задоволення для кого «самое большое удовольствие для кого»)

Пла́кати з ра́дості (плакати від радості «плакать от радости»)

Спо́внений ра́дості хто (переповнений радістю хто «переполненный радостью кто»)

Ра́діти (радуватися «радоваться»)

Ра́дніше (охочіше «охотнее»)

Ра́дувати кого; Ті́шити кого (доставляти радість кому; приносити радість кому «доставляют радость кому; приносит радость кому»)

РА́З

Ані ра́зу; Жо́дного ра́зу (ні одного разу «ни однажды»)

В гі́ршому ра́зі (на худий кінець «на худой конец»)

За ко́жним ра́зом; Що́ра́зу (всякий раз; кожний раз, кожного разу «всякий раз; каждый раз»)

За пе́ршим ра́зом (з першої спроби «с первой попытки»)

Лі́ше раз (один-єдиний раз «один-единственный раз»)

Мину́лого ра́зу (прошлого разу «в прошлый раз»)

Наступного разу (в наступний раз, на наступний раз «на наступний раз; на наступний раз; наступного разу, в наступний раз»)

Не цього разу (не на цей раз «не на этот раз»)

Невдало раз, а інший раз і вдало; Раз на раз не випадает (раз на раз не приходится «раз на раз не приходится»)

Отό раз (якось раз «как-то раз»)

Раз по раз; Раз у раз (раз за разом; раз у раз; то і діло «раз за разом; раз у раз; то и дело»)

Раз, та гаразд; Хоч раз, та гаразд (рідко, та мітко; хоч рідко, та мітко «редко, но метко; хоть редко, да метко»)

У доброму разі (за хороших обставин «при хороших обстоятельствах»)

У кращому разі; У найкращому разі (у кращому випадку «в лучшем случае»)

У разі нагальної потреби; Якщо припечі кого, що (у разі крайньої необхідності; на крайній випадок, на самий крайній випадок «в случае крайней необходимости; на крайний случай, на самый крайний случай»)

У разі потреби; Як буде потреба; Наскільки буде треба (по мірі необхідності; в міру потреби, по мірі потреби «по мере необходимости; по мере надобности, по мере потребности»)

У такому разі; У цьому разі; У цьому випадку (в даному випадку «в данном случае»)

Цим разом; Цього разу (на цей раз «в этот раз, на этот раз»)

Через раз; То з маком, то з таким (з перемінним успіхом; поперемінно «с переменным успехом; попеременно»)

Разіти (різати вухо «резать ухо»)

Разом з ким; Спільно з ким (заодно з ким «заодно с кем»)

Разом виходить (у підсумку виходить «в итоге получается»)

Разюча різниця (вважаюча різниця «впечатляющая разница»)

Раніше (раньше «раньше»)

Рано-вранці; Ще й на світ не благословилося; Ще й на світ не зазоріло; Ще й на світ не займалося; Ще й чорті навкулачки не білися (ні світ ні зоря «ни свет ни заря; несусветная рань»)

Раптом що (якщо що «если что»)

Ратище; Спис; Штих (копійо «копье»)

Рахувати що (вести рахунок чому «вести счет чему»)

Рахунок на виплат

Рахунок на виплат (платіж у розстрочку «платеж в рассрочку»)

Рачкува́ти (на четвереньках лазити «на четвереньках лазить»)

Рéгіт (хохот «хохот»)

Реготу́н хто (хохотун *хто* «хохотун *хто*»)

Регóчеться хто (до колько розпирає від сміху *кого* «до колик распирает от смеха *кого*»)

Регулюва́льні о́ргани (регулюючі органи «регулирующие органы»)

Рекла́мник хто (рекламщик *хто* «рекламщик *хто*»)

Ресурсоо́щадні техноло́гії (ресурсозберігаючі технології «ресурсосберегающие технологии»)

Ретельні́ший аналі́з показав... (більш ретельний аналіз показав... «более тщательный анализ показал...»)

Рéчі (вещі «вещи»)

Рéшта учасни́ків (остальні учасники «остальные участники»)

Рéшткi старовини́ (остатки старини «остатки старины»)

Рибáлка хто; Рибáр хто; Риболо́вець хто (рибак «рыбак *хто*»)

Рі́бка в сітці; Усе ши́то-кри́то (справу зроблено «дело сделано; дело в шляпе»)

Риболо́вля (рибалка «рибалка»)

Риболо́вля з ночі́влею (рибалка з ночовкою «рыбалка с ночевкой»)

Рі́зик (риск «риск»)

Рі́вeць (вм'ятина «вмятина»)

Рі́дкісна рі́ч (рідкість «редкость»)

Рі́дко хто зна́є про що (мало хто знає *про що* «мало кто знает *о чем*»)

Рі́зновид фу́тбóлу (вид футболу «вид футбола»)

Рі́зномані́тні маніпуля́ції (усякого роду маніпуляції «всякого рода манипуляции»)

Рі́зномані́тно (багатообразно «многообразно»)

РІК

Аж три ро́ки (цілих три роки «целых три года»)

Аж че́рез рік (не скоріше як через рік «не раньше, чем через год»)

Бі́льш як три ро́ки (більше трьох років «больше трех лет»)

Ві́ком до семи́ ро́ків хто (у віці до семи років *хто* «в возрасте до семи лет *хто*»)

Два ро́ки по́спіль (два роки підряд «два года подряд, два года кряду»)

Два ро́ки то́му (два роки тому назад «два года назад»)

Два-три ро́ки з лі́шком (з невеликим два-три роки «с небольшим два-три года»)

- Два́дцять ро́ків з га́ком; Два́дцять ро́ків з хвóстиком** (двадцять років з лишнім «двадцать лет с лишним»)
- Двічі на рік** (два рази в рік «два раза в год»)
- До кінця ро́ку** (до закінчення року «до истечения года»)
- За рік** (по закінченні року «по истечении года»)
- За рік-два** (через рік-два «через год-два»)
- Кілька ро́ків то́му** (декілька років тому назад «несколько лет тому назад»)
- Мину́ло два ро́ки** (пройшло два роки «прошло два года»)
- Навча́льний рік** (учбовий рік «учебный год»)
- Найгучні́ша подія ро́ку** (сама гучна подія року «самое громкое событие года»)
- Найзнача́ні́ша подія ро́ку** (найбільш значна подія року «наиболее значительное событие года»)
- Найочікува́ні́ша подія ро́ку** (найбільш очікувана подія року «наиболее ожидаемое событие года»)
- Напри́кінці ро́ку** (під кінець року «к концу года»)
- Насту́пного ро́ку** (на наступний рік, на слідуючий рік «на следующий год»)
- Ніби го́лбдно́го ро́ку** (голод – не тітка, пиріжка не піднесе «голод – не тетка, пирожка не поднесет»)
- Оста́нніми ро́ка́ми** (в останні роки; за останні роки «в последние годы; за последние годы»)
- Пере́ступний рік** (високосний рік «високосный год»)
- Підсу́мовувати рік** (підбивати підсумки року «подводит итоги года»)
- По́над п'ять ро́ків** (більше п'яти років «больше пяти лет»)
- По́над рік** (більше року «больше года»)
- Пото́чний рік** (текучий рік «текущий год»)
- Про́тягом ро́ку; Упро́дóвж ро́ку** (на протязі року «в течение года, на протяжении года»)
- Рік то́му** (рік тому назад «год тому назад»)
- Рік-рі́чно; Рік повз рік; Рік у рік** (з року в рік; з кожним роком «из года в год; с каждым годом»)
- Ро́ки мина́ють; Літа́ мина́ють** (роки проходять «годы проходят»)
- То́го ж ро́ку** (у той же рік «в тот же год»)
- Три ро́ки з чимсь** (з невеликим три роки «с небольшим три года»)
- Увесь рік; Ці́лий рік; Цілісі́нький рік; Ці́лорі́чно** (круглий рік «круглый год»)
- Цьо́го ро́ку; Цьогорі́ч** (у цьому році; у поточному році «в этом году; в текущем году»)
- Щаслі́вого Ново́го ро́ку!** (з наступаючим Новим роком! «с наступающим Новым годом!»)

Річ не в цьому; Не про це йдеться; Про це не йдеться (не в цьому питанні «вопрос не в этом»)

Річ ось яка (діло от у чому; справа такого порядку «дело вот в чем; дело такого порядка»)

Річ у тім, що... (питання полягає в тому, що... «вопрос состоит в том, что...»)

Річка залила береги (річка вийшла з берегів «река вышла из берегов»)

Річниця чого; Роковини чого (годовщина чого «годовщина чего»)

РІШЕННЯ

Винести свідомо неправосудне рішення (винести завідомо неправосудне рішення «вынести заведомо неправосудное решение»)

З огляду на можливе рішення (через можливе рішення; в силу можливого рішення «из-за возможного решения; в силу возможного решения»)

З огляду на рішення (виходячи з рішення «исходя из решения»)

Згідно з рішенням (згідно рішенню «согласно решению»)

Квапливе рішення (поспішне рішення «поспешное решение»)

Наполягати на рішенні (настоювати на рішенні «настаивать на решении»)

Оскаржувати рішення (оспорювати рішення «оспаривать решение»)

Прийняти правильне рішення (прийняти вірне рішення «принять верное решение»)

Справедливіше рішення (більш справедливе рішення «более справедливое решение»)

Ухвалити рішення (прийняти рішення «принять решение»)

Щойно ухвалимо рішення (як тільки буде прийнято рішення «как только будет принято решение»)

Робі, як знаєш (поступай на власний розсуд «поступай по своему усмотрению»)

Робить як мокре горить хто, що (все з рук валиться в кого, кому «все из рук валится у кого, кому»)

Робітнік (робочий «рабочий»)

Робітніча ділянка (робочий участок «рабочий участок»)

Робіть, а хто Вам заважає? (робіть, а хто Вам мішає? «делайте, а кто Вам мешает?»)

Робіть, як вам краще; Робіть, як знаєте (робіть на свій розсуд «делайте по своему усмотрению»)

РОБОТА

- Везучий кінь усé в робóті** (хто везе, на того і навалюють «кто везет, на того и наваливают»)
- Великий óбсяг робóти** (великий об'єм роботи «большой объем работы»)
- Відривáти від робóти кого** (відволікати від роботи *кого* «отвлечь от работы *кого*»)
- Добреплáтна робóта** (високооплачувана робота «высокооплачиваемая работа»)
- Завзя́тий до робóти хто** (швидкий на руку *хто* «скор на руку *кто*»)
- Зáвуч з виховно́ї робóти хто** (завуч по виховній роботі *хто* «завуч по воспитательной работе *кто*»)
- Залучáти до робóти кого** (підключати до роботи *кого* «подключать к работе *кого*»)
- Зану́ритися в робóту** (погрузитися в роботу; окунутися в роботу «погрузиться в работу; окунуться в работу»)
- Занедба́ти робóту** (запустити роботу «запустить работу»)
- Заува́ги до робóти** (зауваження по роботі «замечания по работе»)
- Керівні́к рятува́льних робіт хто** (керуючий рятувальними роботами *хто* «управляющий спасательными работами *кто*»)
- Написа́вши дипло́мну робóту** (після написання дипломної роботи «после написания дипломной работы»)
- Не берé робóта кого; Не берéться робóта кого; Не налаштува́ний працюва́ти хто** (не працюється кому, «не работается *кому*»)
- Не цура́ється робóти хто** (не боїться роботи *хто* «не боится работы *кто*»)
- Неплáтна робóта** (безплатна робота «бесплатная работа»)
- Ну й робóта!; Оце́ ма́еш! (ну і діла! «ну и дела!»)**
- Переобтя́жений робо́тою хто** (перегружений роботою *хто* «перегружен работой *кто*»)
- Пильнува́ти робóти** (стежити за роботою «следить за работой»)
- Понаднормо́ва робóта** (надурочна робота «сверхурочная работа»)
- Претенде́нт на робо́ту хто** (здобувач роботи *хто* «соискатель работы *кто*»)
- При робóті хто** (за роботою *хто* «за работой *кто*»)
- Призвича́їтися до робóти** (увійти в роботу «войти в работу»)
- Прилучи́тися до робóти; Почáти працюва́ти** (включитися в роботу «включиться в работу»)
- Прова́дити робо́ту** (вести роботу «вести работу»)
- Робóта – аж па́льці зна́ти чия** (груба робота *чия* «топорная работа *чья*»)
- Робóта в господа́рстві** (робота по господарству «работа по хозяйству»)

- Робота з рук летить у кого, кому; Робота рук не дёржиться у кого, кому** (робота валиться з рук у *кого, кому* «робота валиться из рук у *кого, кому*»)
- Робота за сумісництвом** (робота по сумісництву «робота по совместительству»)
- Робота кипить** (робота йде повним ходом «робота идет полным ходом»)
- Робота сама за себе скаже; Меньше слів, а більше діла** (не по словах судять, а по справах «не по словам судят, а по делам»)
- Робота триває** (робота продовжується «робота продолжается»)
- Роботи, а роботи де; Сила-силінна роботи де** (непочатий край роботи *де* «непочатый край работы *где*»)
- Роботу доведено до зрбу** (робота виконана до кінця «робота исполнена до конца»)
- Розпочати роботи** (приступити до початку робіт «приступить к началу работ»)
- Стільки роботи, що не здихнўтися** (стільки роботи, що не можна дух перевести «столько работы, что невозможно дух перевести»)
- Уганяти коло роботи** (працювати з запалом «работать с жаром»)
- Узяти в добру роботу кого, що; Взяти в стоси кого, що** (узяти в оборот *кого, що* «взять в оборот *кого, что*»)

Родзінка (ізіюминка «ізіюминка»)

Родзінка свята (ізіюминка свята «ізіюминка праздника»)

Родінний альбом (фамільний альбом «фамильный альбом»)

Родючий; Рожаїстий (плодотворний «плодотворный»)

Розбирається, як свиня в апельсінах хто, в чому; Ні бе, ні ме хто, в чому (ні бум-бум *хто, в чому*; ні бельмеса не смислить *хто, в чому*; ні в зуб ногою *хто, в чому* «ни бум-бум *кто, в чем*; ни бельмеса не смислить *кто, в чем*; ни в зуб ногой *кто, в чем*»)

Розбіти на гамуз що; Розбіти на дрїзки що; Розбіти на друзки що; Розбіти на скалки що; Розбіти удрузки що; Розтросіти на гамуз що; Розтросіти на друзки що; Ущєнт потросіти що (розтросити вдребезги *що* «разбить вдребезги *что*; сокрушить вдребезги *что*»)

Розбороніти кого (розняти *кого* «разнять *кого*»)

Розбўрхати кого (взбудоражити *кого*; сколихнути *кого* «взбудоражить *кого*; всколыхнуть *кого*»)

Розважати кого (забавляти *кого* «забавлять *кого*»)

- Розваж́атися досчо́чу** (розважатися на повну «развлекаться на полную»)
- Розванта́жити конте́йнер** (розгрузити контейнер «разгрузить кон-тейнер»)
- Розв́едений напíй** (розбавлений напиток «разбавленный напиток»)
- Розвíй чо́го** (розквіт чо́го «расцвет чего»)
- Розвíяти сýмніви чи́ї** (не залишити сумнівів кому «не оставит сом-нений кому»)
- Розвору́шувати ко́го** (оживляти ко́го «оживлять ко́го»)
- Розв'язáти зада́чу** (вирішити задачу, рішити задачу «решить задачу»)
- Розгардія́ш** (кавардак «кавардак»)
- Розгледі́ти що́** (розглядіти що́ «разглядеть что»)
- Розговорі́ти ко́го** (розв'язати язика кому «развязать язык кому»)
- Розгоди́лося; Розпого́дилось** (погода прояснилася «погода про-яснилась»)
- Розго́йдувати чо́вна́; Розхі́тувати чо́вна́** (розкачувати лодку «ра-скачивать лодку»)
- Розго́лос** (огласка «огласка»)
- Розгорну́ти кни́жку** (відкрити книжку «открыть книгу»)
- Розго́рнутий підру́чник** (відкритий підручник «открытый учебник»)
- Розгості́ться!** (почувайте себе як вдома! «чувствуйте себя как дома!»)
- Розгрі́шити ко́го** (відпустити гріхи кому «отпустить грехи кому»)
- Роздира́ти** (терзати «терзать»)
- Розді́л пер́ший** (глава перша «глава первая»)
- Роздму́хати жарі́нку** (роздути угольок «раздуть уголек»)
- Роздму́хувати конфлі́кт** (роздувати конфлікт «раздувать конфликт»)
- Роздму́хувати полум'я́** (роздувати полум'я «раздувать пламя»)
- Роздратува́тися; Утра́тити терпéць** (вийти з себе «выйти из себя»)
- Роздрі́бна кра́мни́ця** (магазин роздрібно́ї торгівлі «магазин розни-чной торговли»)
- Розду́ти кади́ло** (зробити з мухи слона «сделать из мухи слона»)
- Роздяга́льня** (роздягалка, роздівалка «раздевалка»)
- Роздягті́ся до ті́ла** (роздягтися догола «раздеться догола»)
- Розді́куватися** (розсипатися в подяках «рассыпаться в благодарностях»)

Роззира́тися до́вко́ла; Роззира́тися навко́ло; Роззира́ти-ся навсі́біч; Роззира́тися на́довко́ла (роздивлятися по сторонах «рассматриваться по сторонам»)

Розірва́ти на шма́ття

Розі́рва́ти на шма́ття *що* (порвати як Тузик грілку *що* «порвать как Тузик грелку *что*»)

Роз'ї́жджа́ти мі́стом (колесити по місту «колесить по городу»)

Розклада́чка; Розклада́йка (розкладушка «раскладушка»)

Розкритикува́ти *кого, що* (піддати критиці *кого, що* «подвергнуть критике *кого, что*»)

Розкри́ті дужки́ (відкриті дужки «открытые скобки»)

Розла́днане піа́ніно (розстроїне піаніно «расстроенное пианино»)

Розло́гий (розложистий «развесистый»)

Розлучи́тися з ким (розвестися з *ким* «развестись с кем»)

РО́ЗМІР

Вели́кий ро́змір *чого* (значний розмір *чого* «значительный размер *чего*»)

Відповідний ро́змір *чого*; **Підхо́жий ро́змір** *чого* (підходящий розмір *чого* «подходящий размер *чего*»)

Одна́кові за ро́зміром (одинакові по розміру «одинаковые по размеру»)

Ро́зміром *чого* (по розміру *чого* «по размеру *чего*»)

Сво́ім ро́зміром (по своїй величині «по своей величине»)

Розмі́щуватися на терито́рії (знаходитися на території «находиться на территории»)

РОЗМО́ВА

Зайти́ в розмо́ву з ким; Розба́лака́тися з ким; Розмо́витися з ким (вступити в бесіду з *ким* «вступить в беседу с кем»)

Не до розмо́ви *хто, кому* (неприємно говорити *кому, з ким* «неприятно говорить *кому, с кем*»)

Опанува́ти розмо́ву (взяти нитку розмови у свої руки «овладеть нитью розговора»)

Пере́вести розмо́ву на іншу те́му (змінити тему розмови «сменить тему разговора»)

Розмо́ва (бесіда «бесіда»)

Розмо́ва зверну́ла на таке́... (розмова прийняла такий оборот... «разговор принял такой оборот...»)

Розмо́ва трива́є (розмова продовжується «разговор продолжается»)

Розморóжування проду́ктів (розморозка продуктів «разморозка продуктов»)

- Розні́вся хто** (розкис *хто* «раскис *кто*»)
- Розпада́ється на друзки що** (котиться під три чорти *що*; летить до всіх чортів *що* «летит ко всем чертям *что*; катиться ко всем чертям *что*»)
- Розпали́ти бага́ття** (розвести костьор «развести костер»)
- Розпали́тися** (увійти в азарт «войти в азарт»)
- Розпертя́** (вздуття «вздутие»)
- Розпинáтися за кого** (стояти горою *за кого* «стоять горой *за кого*»)
- Розплаті́тися з ли́шком з ким, за що** (розплатитися з лихвою *з ким, за що* «расплатиться с лихвой *с кем, за что*»)
- Розпочáти все з білого áркуша; Почáти все з білого áркуша** (почати все з чистого листа «начать все с чистого листа»)
- Розпочáти перемóвини з ким** (вступити в переговори *з ким* «вступить в переговоры *с кем*»)
- Розпочáти сезо́н** (відкрити сезон «открыть сезон»)
- Розпуска́ти рю́ми** (розводити сирість «разводит сырость»)
- Розпусті́ти вітри́ла** (підняти паруси «поднять паруса»)
- Розпу́шувати гру́нт** (розрихлювати почву «разрыхлят почву»)
- Розра́да** (утішення «утешение»)
- Розра́джувати кого** (утішати *кого* «утешать *кого*»)
- Розрахо́вуватися** (проводити розрахунки «проводить расчеты»)
- Розрахо́вуючи на кого, що; Сподіва́ючись на кого, що** (в розрахунок *на кого, що, з розрахунком на кого, що* «в расчете *на кого, что, с расчетом на кого, что*»)
- Розро́блення прое́кту** (розробка проекту «разработка проекта»)
- Розря́дка** (розгрузка «розгрузка»)
- Розсварі́ти кого** (вбити клин *між ким* «вбить клин *между кем*»)
- Розтягну́тися на всю широчі́нь** (розтягнутися по всій ширині «растянуться по всей ширине»)

РÓЗУМ

- Бу́ти спóвна́ рóзуму** (бути при здоровому розумі «быть в здравом уме»)
- Вбо́гий на рóзум хто; Несповна́ рóзуму хто; Радéнький, що дурне́нький хто** (ума палата *в кого* «ума палата *у кого*»)
- Глузд за рóзум заверну́в кому, у кого** (ум за розум зайшов *кому, у кого*; шаріки за ро́лики заїхали *кому, у кого* «ум за разум зашел *кому, у кого*; шарики за ролики заехали *кому, у кого*»)
- Добра́ти рóзуму в чому; Зметикува́ти що** (смекнути *що* «смекнуть *что*»)

- Довести до розуму кого** (поставити на ноги *кого* «поставить на ноги *кого*»)
- З дурного розуму; З дурного діва** (від нічого робити; по-дурному, по дурості «от нечего делать; глупо, по глупости»)
- З розумом провадити справу** (розумно вести діло «умно вести дело»)
- На дитячий розум зійти; Здитиніти; Змалитися до дитини** (упасти в дитинство «упасть в детство»)
- На добрий розум наставляти кого** (наставляти на шлях істинний *кого*; ума-розуму навчати *кого* «наставлять на путь истинный *кого*; учить уму-разуму *кого*»)
- На розум небагатий хто** (глупий *хто* «глупый *кто*»)
- Навчати на добрий розум кого** (навчати уму-розуму *кого* «учить уму-разуму *кого*»)
- Наставляти на добрий розум кого** (наставляти на шлях істинний *кого* «наставлять на путь истинный *кого*»)
- Не з вашим розумом братися до чого, за що** (не вашого ума діло *що* «не вашего ума дело *что*»)
- Неспівна розуму хто** (не в своєму розумі *хто* «не в своем уме *кто*»)
- Покладатися на свій розум** (жити своїм розумом «жить своим умом»)
- Розумом добрати чого, що** (розумом дійти *чого*, «умом дойти *чего*»)
- Своїм розумом жити** (бути собі на умі «быть себе на уме»)
- У кого б то розуму позичити** (одна голова добре, а дві краще «одна голова хорошо, а две лучше»)
- Через дурний розум ногам ліхо; Без голови й рукам важко** (за дурною головою й ногам нема спокою «за глупой головой и ногам непокой»)
- Як нема розуму, то й коваль не вкує** (розуму й за гроші не купиш «ума на деньги не купишь»)
- Ясний розум** (світлий розум «светлый ум»)

Розумієш! (понімаєш! «понимаешь!»)

Розумний аж занадто хто; Розумний, аж страшно хто (усі розуми поїв *хто*; зорі з неба хапає *хто*; горе від ума *в кого* «все умы поел *кто*; звезды с неба хватает *кто*; горе от ума *у кого*»)

Розумний плаче, а дурний сміється (де розумному горе, там дурневі сміх «где умному горе, там дураку веселье»)

Розумничка хто (умнічка *хто* «умничка *кто*»)

Розумничок хто (умнічка *хто* «умничка *кто*»)

Розумно зрóbлено що (з розумом зроблено *що* «сделано с умом *что*»)

Розфарбувати що (розкрасити *що* «раскрасить *что*»)

Розчарувáтися ким, чим (розстроїтися *ким, чим* «расстроиться *кем, чем*»)

Рóзчин (раствор «раствор»)

Розшматувати кого (розтерзати *кого* «растерзать *кого*»)

РОЛЬ

Виконавець рóлі хто (виконуючий роль *хто* «исполняющий роль *кто*»)

Відігравáти роль в чому (грати роль *в чому* «играть роль *в чем*»)

Відігравáти важливу роль в чому (відігравати важливе значення *в чому* «играть важное значение *в чем*»)

Відігрáло певну роль у чому, що (зіграло певну роль *у чому, що* «сыграло определенную роль *в чем, что*»)

З'ясувати роль кого, чого, в чому (розкрити роль *кого, чого, в чому* «раскрыть роль *кого, чего, в чем*»)

Панівна роль (пануюча роль «господствующая роль»)

У рóлі коментáтора хто (в якості коментатора *хто* «в качестве комментатора *кто*»)

Росіянiзм (русизм «русизм»)

Рослiвий хто; Рослiвець хто (рослий *хто* «рослый *кто*»)

Руйнiвна енергiя (руйнуюча енергiя «разрушающая энергия»)

Руйнóвище; Румóвище (розвалюха «развалюха»)

РУКА́

Без голови й рукáм вáжко; Чéрез дурний рóзум ногáм лiхо (за дурною головою й ногам нема спокою «за глупой головой и ногам непокой»)

Вайлувáти рúки в кого (неуклюжі руки *в кого* «неуклюжие руки *у кого*»)

Впрáвна рукá в кого (досвідчена рука *в кого* «опытная рука *у кого*»)

Все йомú йдé в рúку (йому *у всьому* удача «ему *во всем* удача»)

Дáти волю рукáм (розпустити руки; пустити руки *в хiд*; «распустить руки; пустить руки *в ход*»)

Доклáсти рук до чого (докласти старань *до чого* «приложить стараний *к чему*»)

З рук летiть кому, у кого, що; Рук не дéржиться чийх, що (валиться з рук *кому, у кого, що*; з рук все валиться *кому* «валится из рук *кому, у кого, что*; из рук все валится *кому*»)

Забруднiти рúки (запачкати руки «запачкать руки»)

- Кóжна рúчка собі гóрне; Кóжна рúчка собі пáнничка** (своя рука – владика «своя рука – владыка»)
- Коли́ не кова́ль, то й рук не пога́нь; Коли́ не кова́ль, то й залі́за не пога́нь** (не вмієш – не берися; біда, коли пироги почне пекти швець «не умеєш – не берись; беда, коль пироги начнет печи сапожник»)
- Користáти з усьóго, що плivé до рук** (використовувати все, що є під рукою «использовать все, что есть под рукой»)
- Легкий на рúку хто** (везучий *хто* «везучий *кто*»)
- Махну́ти на все рукóю; Пустíти все за течі́єю** (пустити все на самоплив «пустить все на самотек»)
- На власну рúку** (за власним бажанням; за власною ініціативою «по собственному желанию; по собственной инициативе»)
- На рúку ковінька кому, що; Нáруч кому, що** (діло підходяще для *кого*; на руку *кому, що*; в угоду *кому, що* «дело подходящее для *кого*; на руку *кому, что*; в угоду *кому, что*»)
- На те кова́ль клі́щі дéржить, щоб у рúки не попе́кло; На те в це́ркві кіло́чки, щоб шапкі́ вішати** (на те шука в морі, щоб карась не дрімав «на то шука в море, чтобы карась не дремал»)
- Нава́жувати рúку до чо́го** (набивати руку в *чому* «набивать руку в *чем*»)
- Нагодíтися під рúку кому** (підвернутися під руку *кому* «подвернуться под руку *кому*»)
- Не складáтиме рук хто** (не сидітиме склавши руки *хто* «не будет сидеть сложа руки *кто*»)
- Перехóдити з рук у рúки; По рука́х ходíти; Ходíти з рук до рук** (гуляти по руках «гулять по рукам»)
- Під гарячу руч; Спересéрдя** (під сердиту руку; у серцях; зі зла, зі злості; у гніві «под сердитую руку; в сердцах; со зла, со злости; в гневе»)
- Під дóбру руч** (у добру хвилину «в хорошую минуту»)
- Поверну́ти на свою́ руч що** (обернути собі на користь *що*, обернути на свою користь *що* «обратить в свою пользу *что*»)
- Покла́вши рúку на се́рце** (положивши руку на серце «положив руку на сердце»)
- По́тиск рукі́** (пожаття руки «пожатие руки»)
- Поті́снути одíн óдному рúки** (пожати один одному руки; обмінятися рукоstickаннями «пожаты друг другу руки; обменяются рукопожатием»)
- Потра́пити до рук кому** (попасти в руки *кому* «попасть в руки *кому*»)
- Пропустíти повз рúки що** (пропустити мимо рук *що* «пропустить мимо рук *что*»)

- Рук докла́сти до чого; Попрацюва́ти коло чого** (попрацювати над чим «поработать над чем»)
- Ру́ки не там приші́ті в кого** (руки ростуть не з того місця в кого «руки растут не из того места у кого»)
- Ру́ки-но́ги закоцю́бли в кого** (руки-ноги задеревеніли в кого «руки-ноги задеревенели у кого»)
- Ру́ки свербля́ть кому, в кого; Нетерпля́чка берé кого; Нетерпе́лівиться кому, що** (не терпиться кому; аж не стоїться на місці кому; руки чешуться кому «не терпится кому; руки чешутся кому; не стоит на месте кому»)
- Руко́ю писа́ти** (від руки писати «от руки писать»)
- Самé лі́зе в ру́ки що** (само проситься в руки що «само просится в руки что»)
- Спрацьова́ні ру́ки в кого** (натружені руки в кого «натруженные руки у кого»)
- Хапкі́й на ру́ку хто** (нечистий на руку хто «нечистый на руку кто»)

Рукави́ці; Рукави́чки (перчатки, варежки «перчатки, варежки»)

РУХ

- Да́ти рух чо́му; Урухо́мити що** (привести в рух що «привести в движение что»)
- Змі́на залі́зничного ру́ху** (зміна розкладу поїздів «изменение расписания поездов»)
- Конву́льсі́вний рух** (судорожний рух «судорожное движение»)
- На́прямок ру́ху** (напрямок руху «направление движения»)
- Него́да унеможли́вила рух тра́нспорту** (непогода зробила неможливим рух транспорту «непогода сделала невозможным движение транспорта»)
- Однобі́чний рух** (односторонній рух «одностороннее движение»)
- Ро́зклад ру́ху пої́здів** (графік руху поїздів «график движения поездов»)
- Рух спрóтиву** (протестний рух «протестное движение»)
- Сму́га доро́жнього ру́ху** (полоса дорожнього руху «полоса дорожного движения»)
- Тимчасо́во зупини́ти рух пої́здів** (призупинити рух поїздів «приостановит движение поездов»)

Ру́хаємо́сь да́лі! (продовжуємо рухатися далі!; давайте рухатися далі!
«продолжаем двигаться дальше!; давайте двигаться дальше!»)

Руха́ніна (метушливий рух «суетливое движение»)

Руханка

Руханка (ранкова зарядка «утренняя зарядка»)

Рухатися (бути в русі «быть в движении»)

Рухатися за сонцем (слідувати за сонцем «следовать за солнцем»)

Ручкатися з ким (здороватись з ким; пожимати одне одному руки «здороваться с кем; пожимать друг другу руки»)

Ручне гальмо (ручний тормоз «ручной тормоз»)

Рушаймо! (повний вперед! «полный вперед!»)

Рушнік (полотенце «полотенце»)

Рюмсати (хникати «хныкать»)

Ряд у ряд (ряд за рядом «ряд за рядом»)

Ряд у ряд ставати (ставати рівними рядами «становиться ровными рядами»)

Рядніна (дерюга «дерюга»)

Рядок (строка «строка»)

Рятівне коло (рятівний круг «спасательный круг»)

Рятівник хто; Рятувальник хто (спасатель *хто* «спасатель *кто*»)

Рятуйся хто куди! (спасайся хто може! «спасайся кто может!»)

Рятунок (вихід з положення «выход из положения»)

С

Садóк (палісадник «палисадник»)

Сам нера́дий б́удеш (сам жаліти будеш «сам жалеть будеш»)

Сам собо́ю хто (сам по собі *хто* «сам по себе *кто*»)

Сам чорт в'язи скру́тить *де*; **Сам чорт ла́ду не дійде́** *де*;
Сам чорт раху́би не дасть *де*; **Сам чорт спіткне́ться** *де*;
То́го й дядько з пє́рцем не з'їсть (сам чорт ногу зламає *де*, сам чорт голову зверне *де* «сам черт ногу сломит *где*, сам черт голову сломит *где*»)

Самá довер́шеність хто, що (верх досконалості *хто, що* «верх совершенства *кто, что*»)

Сáме в обі́д (у самий обід «в самый обед»)

Сáме за́раз (у цей же час «в это же время»)

Сáме так (тільки так, і не інакше «только так, и не иначе»)

Сáме такий (іменно такий «именно такой»)

Сáме тоді́ (у той же час; якраз в той час; якраз в той момент «в то же время; как раз в то время; как раз в тот момент»)

Самі́ця (самка «самка»)

Самі кісточкі залиши́лися від кого́ (ріжки та ніжки залишилися *від кого* «рожки да ножки остались *от кого*»)

Самові́даний фахіве́ць хто (професіонал до мозку кісток *хто* «профессional до мозга костей *кто*»)

Самові́дано (самоотвержено «самоотвержено»)

Самокле́йні шпале́ри (самоклеючі обої «самоклеящиеся обои»)

Самóму досві́дити чо́го; **Самóму пересві́дитися в чо́му** (на власному досвіді дізнати *чого*; знати з власного досвіду *що*; по собі знати *що* «на личном опыте испытать *что-либо*; знать по собственному опыту *что*; по себе знать *что*»)

Самóму при́йти куди́ (з'явитися особисто *куди* «явиться лично *куда*»)

Самопова́га (почуття власної гідності «чувство собственного достоинства»)

Самопóмич

Самопóмич (взаємовиручка «взаимовыручка»)

Самотіти (жити в самотності «жить в одиночестве»)

Самóтній хто (одинокий *хто* «одинокий *кто*»)

Самотужки (без нічиєї допомоги «без ничьей помощи»)

Самоу́к хто (самоучка *хто* «самоучка *кто*»)

Свавóлити (вольнічати «вольничать»)

Сварі́тися будь з чо́го (сваритися будь з якого приводу; сваритися будь з якої причини «ссориться по всякому поводу»)

Свердлові́на (скважина «скважина»)

Светр на ві́хід (нарядний светер «нарядный свитер»)

Свідóмий свої́х дій хто (віддає звіт своїм діям *хто* «отдает отчет своим действиям *кто*»)

Свідчити (давати покази «давать показания»)

Свій свояка́ згада́в здалека́ (рибак рибака бачить здалека «рыбак рыбака видит издалека»)

Свійська тварі́на (домашня тварина «домашнее животное»)

СВІТ

Аж сві́т милі́шим став кому́ (душа возрадувалась у *кого* «душа возрадовалась у *кого*»)

Аж сві́т уго́ру підня́вся (покращав настро́й у *кого*, *чий* «улучшилось настроение у *кого*, *чье*»)

Ве́рнеться сві́т кому́ (голова крутиться в *кого*, *кому* «голова кружится у *кого*, *кому*»)

Гі́ркий сві́т, а тре́ба жити́ (ось до чо́го ми дожили! «вот до чего мы дожили!»)

Зі́йти зі сві́ту (зникнути з лица землі «исчезнуть с лица земли»)

Із сві́ту згла́дити що́; Сте́рти на по́рох що́ (стерти з лица землі *що* «стереть с лица земли *что*»)

Кни́жка побáчила сві́т (книжка вийшла з друку «книга вышла из печати»)

Краї́на-госпо́дарка чемпіо́нату сві́ту (країна, приймаюча чемпіонат світу «страна, принимающая чемпионат мира»)

Крича́ти на весь сві́т; На всі усю́ди дзвони́ти (дзвонити у всі дзвони «звонить во все колокола»)

На той сві́т загна́ти ко́го (увігнати в труну *кого* «вогнать в гроб *кого*»)

Навко́лишній сві́т (оточуючий сві́т «окружающий мир»)

Нія́ким сві́том (аж ніяк «отнюдь; аж никак»)

Ну́дити сві́том; Носі́тися туди́ й сю́ди (місця собі не знаходити «места себе не находят»)

- Нудити світом; Нудьгувати** (скучати; хандрити «скучать; хандрить»)
- Паморочиться світ кому** (закрутилось в голові кому, у кого; голова закрутилася кому, в кого «закружилось в голові кому, у кого; голова закружилась кому, у кого»)
- Понад 20 країн світу** (більш ніж 20 країн світу «более чем 20 стран мира»)
- Підкоріти світ** (покорити світ «покорить мир»)
- Побачити світ** (вийти у світ «выйти в свет»)
- Потьмарівся світ кому** (помутилося в очах кому, у кого «помутилось в глазах кому, у кого»)
- Світ зав'язати кому** (занапастити життя *чие*; зв'язати руки й ноги кому «загубить жизнь *чью*; связать по рукам и по ногам *кого*»)
- Світ закрутівся кому; Світ макітриться кому; Світ округі йде кому; Світ перемінівся кому** (голова йде обертом кому; потемніло в очах кому, помутилось в очах кому «голова идет кругом кому; потемнело в глазах кому, помутилось в глазах кому»)
- Світ знемілів кому; Світ немілий кому** (на світ Божий не дивився б *хто*; життю не радий *хто* «на свет Божий не глядел бы *кто*; жизни не рад *кто*»)
- Світ перевертом іде** (світ перевернувся «мир перевернулся»)
- Світа побачити** (познайомиться з чужими краями «познакомиться с чужими краями»)
- Тікати світ за очі** (бігти, куди очі бачать «бежать, куда глаза глядят»)
- У всьому світі** (по всьому світу «по всему миру»)
- Чогó на світі не бувá; Бувáє, що й слон літає; З чим дідько не нóситься** (чим чорт не жартує «чем черт не шутит»)
- Якім світом?; Якім вітром?** (якими судьбами? «какими судьбами?»)

Світлі й темні сторони чії (достоїнства та недоліки *чії* «достоинства и недостатки *чьи*»)

Світліше забáрвлення (більш світле забарвлення «более светлая окраска»)

Світліший колір (більш світлий колір «более светлый цвет»)

Своє товкті; Торóчити своє (все своє нести «все свое нести»)

Своїм трибом (своїм ходом; своїм порядком «своим ходом; своим порядком»)

Своїми властивостями (за своїми властивостями «по своим свойствам»)

Святкувати що (празнувати *що* «праздновать *что*»)

Святкува́ти ювіле́й (відзначати ювілей, відмічати ювілей «отмечать юбилей»)

Сéбто; То́бто; Це́бто (тоїсть; другими словами, іншими словами; інакше кажучи «тоисть; другими словами, иными словами; иначе говоря»)

Секретарюва́ти (бути секретарем «быть секретарем»)

Селянін (сільський житель «сельский житель»)

Сенс існува́ння (смысл існування «смысл существования»)

Серве́тка (салфетка «салфетка»)

Сéред іншого (помимо всього іншого «помимо всего прочего»)

Сéред найкра́щих хто (один із кращих *хто* «один из лучших *кто*»)

Сéред прису́тніх (в числі присутніх «в числе присутствующих»)

Середодня (серед білого дня «среди бела дня, среди бела дня»)

Серйо́зно задума́тися над чим (всерйоз задуматися *над чим* «всерьез задуматься *над чем*»)

Серпа́нок (димка «дымка»)

СÉРЦЕ

Ва́да се́рця (порок серця «порок сердца»)

Від щі́рого се́рця; З доро́гою душе́ю (з великою охотою; дуже охоче «с большой охотой; очень охотно»)

Відкрити се́рце кому (викласти душу *кому* «выложить душу *кому*»)

Відлягло́ від се́рця кому, що (відійшло від серця *кому, що*; полегшало *кому* «отошло от сердца *кому, что*; полегчало *кому*»)

Гріти в се́рці мрію; Плекати́ мрію (леліяти мрію «лелеяют мечту»)

Да́ти се́рцю во́лю (віддатися своїм почуттям «отдаться своим чувствам»)

До живо́го се́рця (до глибини душі «до глубины души»)

До се́рця кому, що (по душі *кому, що* «по душе *кому, что*»)

Добра́тися до се́рця чийого; Переверта́ти все всере́дині чийї (хвилювати до глибини душі *кого* «волновать до глубины души *кого*»)

З бо́лем у се́рці (з біллю в серці «с болью в сердце»)

З легкі́м се́рцем (багато не думаючи «много не думая»)

Зажирі́ти се́рцем (заплисти жиром «заплывть жиром»)

Звіхрювати се́рце чиє; Розбу́рхувати почуття́ у кому, чийї (будоражити почуття *у кому, чийї* «будоражить чувства *в ком, чьи*»)

Зігна́ти се́рце на кому; Зігна́ти оскóму на кому (зірвати зло *на кому* «зірвати зло *на ком*»)

Із ще́дрим се́рцем хто; Грече́ний хто; Ласка́вий хто (великодушний *хто* «великодушный *кто*»)

Ка́мінь на се́рці у кого (гора на душі *в кого* «гора на душе *у кого*»)

Кра́яти се́рце *чиє, кому* (розривати серце *чиє, кому*, роздирати душу *чию, кому* «разрывать сердце *чьє, кому*, раздирать душу *чью, кому*»)

Ма́йте Бо́га в се́рці! (треба й честь знати! «надо и честь знать!»)

Му́ляє се́рце *кому, у кого, чиє* (на серці скребе *кому*; на серці коти скребуть *у кого*; на серці скребе, як кішка лапою *у кого*; серце не на місці *у кого*; душа не на місці *у кого* «на сердце скребет *кому*; на сердце кошки скребут *у кого*; сердце не на месте *у кого*; душа не на месте *у кого*»)

На́че ка́мінь від се́рця відпа́в *кому* (ніби гора з плечей звалилася *у кого* «будто гора с плеч свалилась *у кого*»)

Не приста́є се́рце *чиє, на що* (душа не лежить *чия, до чого* «душа не лежит *чья, к чему*»)

Покла́вши ру́ку на се́рце (положивши руку на серце «положив руку на сердце»)

Полони́ти се́рце *чиє* (заволодіти серцем *чиїм*; покорити серце *чиє* «завладеть сердцем *чьим*; покорить сердце *чьє*»)

Прикла́сти се́рце *до чого* (вкласти душу *у що* «вложить душу *во что*»)

Припа́ло до се́рця *кому, що* (прийшлося до серця *кому, що* «пришлось по сердцу *кому, что*»)

Радіє всім се́рцем *кто* (радіє від душі *кто* «радуется от души *кто*»)

Се́рце з во́ску в кого, чиє; Хоч до се́рця приклада́й *кого* (податливий характер *у кого, чий* «податливый характер *у кого, чей*»)

Се́рце з пе́рцем *у кого; Хлопець хоч куді коза́к* *кто* (хлопець не промах *кто*; крутий перець *кто* «парень не промах *кто*; крутой перец *кто*»)

Се́рце не прийма́є *кого, чого, що* (не лежить душа *до кого, чого* «не лежит душа *к кому, чему*»)

Се́рце тіпається *в кого* (серце посилено б'ється *в кого* «сердце усиленно бьется *у кого*»)

Се́рце тьо́хнуло *у кого, кому* (серце впало *у кого, кому* «сердце упало *у кого, кому*»)

Се́рцем необа́чний *кто* (легковажний *кто* «легкомысленный *кто*»)

Трою́дити се́рце (ятрити рану «вередить рану»)

У діля́нці се́рця (в області серця «в области сердца»)

Угнізди́лося глі́боко в се́рці *кому, що* (запало в серце *кому, що* «запало в сердце *кому, что*»)

Щі́рим се́рцем робі́ти *що; Щі́ро робі́ти* *що* (з душею працювати «с душой работать»)

Як ка́мінь з се́рця (як гора з плечей «как гора с плеч»)

Сивина́

Сивина́ (седина «седина»)

Сидіти в печінка́х у кого, кому (осточортіти кому «осточертеть кому»)

Сидіти навпóчипки; Сидіти напóчипки (сидіти на корточках «сидеть на корточках»)

Сидіти рóзвальцем (сидіти врозвалку «сидеть вразвалку»)

Сидьма сидіти (сиднем сидіти «сиднем сидеть»)

СИ́ЛА

Ви́бити з си́ли кого (привести у знемогу кого «привести в изнеможение кого»)

Ви́робитися з си́ли (витратити силу «истратить силу»)

Від си́ли мо́жна припустіти що; Наси́лу мо́жна припустіти що (з натяжкою можна припустити що «с натяжкой можно предположить что»)

Від си́ли три гри́вні ціна́ чо́го (щонайбільше можна заплатити три гривні за що «самое большее можно заплатить три гривны за что»)

Ви́дпорна си́ла (сила опору «сила сопротивления»)

Дарéмно витрача́ти си́ли (даром тратити сили «даром тратить силы»)

Доки ви́стачить сил кому, у кого (наскільки вистачить сил кому, у кого «на сколько хватит сил кому, у кого»)

До́класти всіх сил до чо́го (прикласти всі сили до чо́го «приложить все силы к чему»)

З подво́ною си́лою (з подвійною силою «с двойной силой»)

Занепа́сти на си́лі (обезсиліти «обессилить»)

Зібра́тися на си́лі; Зібра́тися на му́жності (зібратися з силами; зібратися духом «собраться с силами; собраться с духом»)

Ма́ти си́лу; Ва́жити; Ма́ти вагу́ (бути важливим; мати важливість; мати значення «быть важным; иметь важность; иметь значение»)

Набира́ти си́ли (набувати сили; входити в силу; робитися сильним «приобретать силу, входит в силу, делается сильным»)

Набу́ти си́ли; Набу́ти чи́нності (вступити у свої права «вступить в свои права»)

Над мої си́ли що (вище моїх сил що «свыше моих сил что»)

Над си́лу чию; По́над си́лу чию (вище сили чиєї «выше силы чьей»)

Нада́ти зако́нові си́ли (ввести закон у силу, ввести закон у дію «ввести закон в силу, ввести закон в действие»)

Наступа́ти вели́кими си́лами (підтягувати великі сили до лінії атаки «подтягивать крупные силы к линии атаки»)

Не в тім си́ла, що коби́ла си́ва; Не про те рі́ч (справа не в тому «дело не в том»)

- Понад сили чий** (вище сил чийх «выше сил чьих»)
Підупада́ти на силі́ (слабнути силами «ослабевать силами»)
Проти́ сили́ й віл не потя́гне (проти рожна не попреш «против рожна не попреш»)
Розтра́тити всі́ сили́ на кого́, що́ (витратити всі сили на кого, що «потратит все силы на кого, что»)
Си́лою зако́ну (в силу закону «в силу закона»)
У ро́зкві́ті сил хто́ (у самому соку хто «в самом соку кто»)
Убива́тися в си́лу (набиратися сил «набираться сил»)
Усіма́ си́лами (будь-якими способами, у будь-який спосіб; будь-якими засобами «любими способами, в любой способ; любимыми средствами»)
Чу́тися на си́лі (чути себе в силах «чувствовать себя в силах»)
Що́ є си́ли; Що́ є мо́га (в міру сил, по мірі сил; на повну катушку «по мере сил; на полную катушку»)

Си́луваний у́сміх (награна усмішка «наигранная улыбка»)

Сині́ць (синяк «синяк»)

Си́пати фра́зами (кидати фрази «бросать фразы»)

Сир (творог «творог»)

Сирова́тка (сиворотка «сыворотка»)

СИТУА́ЦІЯ

- За тако́ї ситуа́ції́** (при такій ситуації «при такой ситуации»)
Заго́стрювати́ ситуа́цію (загостряти ситуацію «загострят ситуацию»)
Зале́жно від ситуа́ції́ (в залежності від ситуації «в зависимости от ситуации»)
Передвибу́хова ситуа́ція (вибухонебезпечна ситуація «взрывоопасная ситуация»)
Рятува́ти ситуа́цію (спасати ситуацію «спасать ситуацию»)
Ситуа́ція вийшла́ за ме́жі дозво́леного́ (ситуація вийшла за рамки дозволеного «ситуация вышла за рамки дозволенного»)
Ситуа́ція зми́нюється́ (ситуація міняється «ситуация меняется»)
Складна́ ситуа́ція на ри́нку пра́ці (складна обстановка на ринку праці «сложная обстановка на рынке труда»)

Си́рники́ (спічки «спички»)

Си́сти до сто́лу (сісти за стіл «сесть за стол»)

Си́точка (авоська «авоська»)

Сказав більше, кажи й менше (договорюй до кінця «договаривай до конца»)

Сказав, як зав'язав хто; Що скаже, те й зробить хто (його слова не розходяться з ділом «его слова не расходятся с делом»)

Сказати остáннім (залишити за собою останнє слово «оставить за собой последнее слово»)

Сказано – зав'язано (поки не дав слова – кріпись, а як дав – держись «давши слово – держись, а не давши – крепись»)

Скакати; Стрибати (пригати «прыгать»)

Скакати учв́ал; Скакати чв́алом (галопувати «галопировать»)

Скарб (клад «клад»)

Ска́рга (жалоба «жалоба»)

Ска́ржитися (жалуватися «жаловаться»)

Скасува́ти що (відмінити *що* «отемнить *что*»)

Скасува́ли політ (відмінили політ «отменили полет»)

Скеро́вувати кого (давати напрям *кому* «давать направление *кому*»)

Скерува́ти кого, куди (направити *кого, куди* «направит *кого, куда*»)

Скі́глення (ниття «нытье»)

Скі́нути з сі́дла кого (вибити з колії *кого* «выбить из колеи *кого*»)

Скі́льки це нам ко́штуватиме? (у скільки це нам обійдеться? «во сколько это нам обойдется?»)

Складáння іспитів перенеслі́ (здачу екзаменів перенесено «сдачу экзаменов перенесено»)

Складні́к чо́го (складова частина *чого* «составная часть *чего*»)

Скла́сти все докúпи (скласти все в одне ціле «сложит все воедино, сложит все в одно целое»)

Скла́сти іспит (здати екзамен «сдать экзамен»)

Скла́сти подя́ку кому (виразити вдячність *кому* «выразит благодар-ность *кому*»)

Скла́сти ша́ну кому (засвідчити повагу *до кого* «засвидетельствовать уважение к *кому*»)

Сковорі́дка; Сковорода́ (сковородка «сковородка»)

Ско́їти злóчин (учинити злочин «совершит преступление»)

Скорі́нка (корочка «корочка»)

Ско́рчити грима́су; Скриві́тися (зробити міну «сделать мину, сделать гримасу»)

Скрада́тися (пробиратися «пробираться»)

Скрі́вдити кого (нанести кривду *кому* «нанести обиду *кому*»)

Скрі́ня (сундук «сундук»)

Скрі́нька (шкатулка; ларчик «шкатулка; ларчик»)

Скрі́нька Пандо́ри (ящик Пандори «ящик Пандоры»)

- Скрізь він устряне** (всюди він вмішається «везде он вмешается»)
Скрізь встига́ти (всюди встигати; вспівати у всьому «везде успевать; успевать во всем»)
Скріпка (скрепка «скрепка»)
Скру́та (утруднення «затруднения»)
Скрути́ти собі в'язи (звернути собі голову «свернуть себе голову»)
Скру́тно кому (затруднітельно кому «затруднительно кому»)
Скуштува́ти те́ртого хро́ну (хлебнути соленого «хлебнуть соленого»)
Слаби́на (слабке місце «слабое место; слабое звено»)
Слабка́ ланка в чому (слабе звено в чому «слабое звено в чем»)
Сла́бнути; Сла́бшати (ослабівати, слабіти «ослабевать, слабеть»)

СЛА́ВА

- Добра сла́ва в кого** (чесне ім'я в кого «честное имя у кого»)
Доско́чити сла́ви; Зажі́ти сла́ви; Убі́тися в сла́ву (увійти в славу; покрити себе славою; досягти слави «войти в славу; покрыть себя славой; достичь славы»)
Ма́ти до́бру сла́ву у кого (бути на доброму рахунку у кого «быть на хорошем счету у кого»)
Ма́ти лиху́ сла́ву у кого (бути на поганому рахунку у кого «быть на плохом счету у кого»)
Ма́ти недо́бру сла́ву (користуватися дурною репутацією «пользоваться дурной репутацией»)
Ма́ти сла́ву (користуватися славою; славитися *чим* «пользоваться славой; славиться чем»)
Щербáта сла́ва (підмочена репутація «подмоченная репутация»)

СЛІД

- За гаря́чими сліда́ми; По те́плому слі́ду** (по гарячих слідах «по горячим следам»)
Загорта́ти слі́ді; Хова́ти кінці́ (замітати сліди «заметать следы»)
І слі́ду не було́ чийого, де (і в помині не було *кого, де* «и в помине не было *кого, где*»)
Іти́ слі́дами кого, чи́ми (іти по слідах *чиїх* «идти по следам *чьих*»)
Натра́пити на слі́д чий; Натра́пити слі́ду чийого (напасти на слід *чий* «напасть на след *чей*»)
По слі́дах ступа́ти чи́х (іти по п'ятах *чиїх* «идти по пятам *чьих*»)
Слід у слід; Шну́рком (гуськом «гуськом»)

Слі́дчий хто (слідователь *хто* «следователь *кто*»)

Сліпати; Сліпува́ти (блудити в потемках «блудить в потемках»)

Сліпма́; Сліпце́м (всліпу; не глядя «вслепую; не глядя»)

Сліпма́ упада́ти за ким (бути без пам'яті *від кого* «бути без пам'яті *от кого*»)

Сліпу́че сві́тло фар (засліплююче світло фар «ослепляющий свет фар»)

СЛОВО

Ані слова́ про кого, що (і не заїкайся *про кого, що* «и не заикайся *о ком, чем*»)

Виба́чте на цім сло́ві!; Дару́йте на сло́ві!; Проба́чте на сло́ві!
(вибачте за те, що виражаюсь!; вибачайте на слові!; не в образі сказано! «извините за выражение!; не в обиду сказано»)

Відклі́кати свої́ слова́; Зректі́ся своїх́ слів (взяти свої слова назад «взять свои слова обратно»)

До слова́ йде́ й прислі́в'я (із пісні слів не викидають «из песни слова не выкинешь»)

До слова́ ка́жучи (у зв'язку зі сказаним «в связи со сказанным»)

Добро́го слова́ не ва́рте що (плюнь і розітри! «плюнь и разотри!»)

Додержува́ти слова́ (бути господарем свого слова, бути господарем своєму слову; тримати слово «быть хозяином своего слова, быть хозяином своему слову; держать слово»)

За його́ слова́ми (по його словах «по его словам»)

За словéчком сло́во (в'яжеться розмова *між ким* «вяжется разговор *между кем*»)

Заверша́льне сло́во (заклучне слово «заклучительное слово»)

Замови́ти словéчко за кого (закинути словечко *за кого* «закинуть словечко *за кого*»)

Зга́дувати до́брим сло́вом кого (поминати добром *кого* «помянуть добром *кого*»)

Здобу́тися на сло́во (вимовити слово «произнести слово»)

Злама́ти сло́во (порушити слово «нарушить слово»)

І двох слів не злі́пить до́купи хто; Кілько́х слів сту́лити до́купи не мо́же хто; Не го́ден зв'язáти й двох слів хто (і двох слів не зв'яже разом *хто* «и двух слов не свяжет вместе *кто*»)

І сло́вом не прохопи́тися про кого, що (і словом не обмовитися *про кого, що*; не зронити ані слова *про кого, що*; навіть не заїкнутися *про кого, що* «ни словом не обмолвиться *о ком, чем*; не проронить ни слова *о ком, чем*; даже не заикнуться *о ком, чем*»)

Кінце́ве сло́во (заклучне слово «заклучительное слово»)

Ко́ли б ва́ше сло́во та Бо́гові у ву́хо (вашими вустами та мед пити; вашим б медом та нас по губах «вашими бы устами да мед пить; вашим бы медом да нас по губам»)

Ламáти сло́во (порушувати слово «нарушать слово»)

- Мазати слова мѣдом** (підсолоджувати слова «подслащивать слова»)
- Мѣнше слів, а бiльше діла; Робота сама за себе скаже** (не по словах судять, а по справах «не по словам судят, а по делам»)
- На двѣ слова; На кілька слів** (на два слова; на пару слів «на два слова; на пару слов»)
- На моє слово спало що; На моє вийшло що** (вийшло по-моєму; як я казав «вышло по-моєму; как я говорил»)
- На цiм словi; Сѣе кажучи** (з цими словами «с этими словами»)
- Не додѣржати слова** (не дотримати обіцянки «не сдержатъ обещания»)
- Не згадувати лихим словом кого** (не поминати лихом *кого* «не поминать лихом *кого*»)
- Не ламати свого слова** (не зраджувати свого слова «не изменять своему слову»)
- Не проронити ані слова** (нічого не сказати «ничего не сказать»)
- Нiби до слова** (нiби мiж iншим «как будто между прочим»)
- Пiдтвердити свої слова справою; Довести справою що** (доказати на ділі *що*, довести на ділі *що* «доказать на деле *что*»)
- Позбавити слова кого** (лишити слова *кого* «лишить слова *кого*»)
- Прикінцеве слово** (заклучне слово «заклучительное слово»)
- Самісінькі слова** (голі слова «голые слова»)
- Слів не добере хто** (не вистачає потрібних слів *кому* «не хватает нужных слов *кому*»)
- Слово за вами** (справа за вами «дело за вами»)
- Слово паче грошей** (договір дорожчий грошей «договор дороже денег»)
- Слово чѣсти!** (чесне слово! «честное слово!»)
- У тѣчному значенні слова; Дослiвно** (у строгому смислі слова; слово в слово «в строгом смысле слова; слово в слово»)
- Шпiгати словами кого** (пiдколювати *кого* «подкальвать *кого*»)
- Шукати слово за абѣткою** (шукати слово по алфавіту «искать слово по алфавиту»)
- Щѣдрий на пусті слова хто; Кидає чѣрез вѣрхню губу хто; Скоробрѣха хто** (кидає слова на вітер *хто*; розкидається словами *хто* «бросает слова на ветер *кто*; разбрасывается словами *кто*»)

Словосполўка (словосполучення «словосочетание»)

Слўжба порятўнку на водi (служба спасiння на водi «служба спасения на воде»)

Служити у вiйську (знаходиться на вiйськовiй службi «находиться на военной службе»)

Служнік

Служнік хто (слуга *хто* «слуга *кто*»)

Слўхавка (телефонна трубка «телефонная трубка»)

Слўхайте увáжніше (слухайте більш уважно! «слушайте более внимательно!»)

Слўхаю! (альо! «алло!»)

Слўшна пора́да (вірна порада «верный совет»)

Слўшний момéнт (підходящий момент «подходящий момент»)

Сльозогінний газ (сльозоточивий газ «слезоточивый газ»)

Слю́сар прокрáвся, а коваля́ покара́ли; Швець заслужив, а коваля́ пові́сили (ви кашу заварили, а ми мусимо їсти «вы кашу заварили, а нам приходится расхлебывать»)

Слюса́рство (слюсарна справа «слесарное дело»)

Смагля́вий хто (смуглий *хто* «смуглый *кто*»)

СМАК

До смаку́ кому, що; Смаку́є кому, що (по смаку *кому, що* «по вкусу *кому, что*»)

До смаку́ одяга́тися (зі смаком одягатися «со вкусом одеваться»)

Добра́ти собі до смаку́ що (вибрати собі по смаку *що* «выбрать себе по вкусу *что*»)

Дода́ти со́лі до смаку́ (додати сіль за смаком «добавить соль по вкусу»)

Живéш, живéш і смаку́ не чу́єш (нема тобі від життя ніякого задоволення «нет тебе от жизни никакого удовольствия»)

На ко́лір і смак това́риш не всяк; Кóжен Іва́сь ма́є свій лас (смаки не збігаються у *кого, чиї*; про смаки не сперечаються «на вкус и цвет товарища нет; о вкусах не спорят»)

Не все те до́бре, що смаку́є (не все те золото, що блистить «не все то золото, что блестит»)

Не до смаку́ кому, що (не по смаку *кому, що* «не по вкусу *кому, что*»)

Не у смак кому, що (не приносить задоволення *кому, що* «не доставляет удовольствия *кому, что*»)

Смак знáти в чо́му (мати смак *в чо́му* «иметь вкус *в чем*»)

Це як ко́му до смаку́ (це справа смаку «это дело вкуса»)

Чу́ти смак в житті (насолоджуватися життям «наслаждаться жизнью»)

Смакови́тий (апетитний «аппетитный»)

Смакови́то (вкусно «вкусно»)

Смакота́ (вкуснятина «вкуснятина»)

Смакува́ти їжу (насолоджуватися їжею «наслаждаться едой»)

Смарáгд (ізумруд «ізумруд»)

Сма́чно (вкусно «вкусно»)

Смачно́го! (приємного апетиту «приємного апетита»)

Смерка́є (смеркається «смеркається»)

Смерко́м (затемно «затемно»)

СМЕРТЬ

Дочáсна смерть (передчасна смерть «досрочная смерть»)

Ду́мка ген-ген літа́є, а смерть за плéчі хапа́є (гадка за морем, а смерть перед носом; думка за морем, а смерть за плечима «ум за морем, а смерть за воротом»)

Засуді́ти на смерть ко́го (приговорити до смерті *кого* «приговорить к смерти *кого*»)

Кому́ весі́лля, а кúрці смерть (кішці смішки, а мишці слізки «кошке смешки, а мышке слезки»)

Нагада́ти козі́ смерть (наступити на улюблений мозоль *кому* «наступить на любимый мозоль *кому*»)

Немину́ча смерть (вірна смерть «верная смерть»)

Раз козі́ смерть; Чи раз, чи два – одна́ біда́ (сім бід – один одвіт «семь бед – один ответ»)

Смерть наста́ла від інсу́льту (смерть послідувала від інсульта «смерть последовала от инсульта»)

Смерть собі́ заподія́ти (накласти на себе руки «наложить на себя руки»)

Сметáнка суспі́льства (вершки суспі́льства «сливки общества»)

Сметáною варéників не переведе́ш (каші маслом не зіпсуєш «маслом каши не испортишь»)

Смі́кати за мотузкі́ ко́го (дьоргати за ниточки *кого*; дьоргати за шнурочки *кого* «дергать за ниточки *кого*; дергать за веревки *кого*»)

Смі́кати за потрі́бні ні́точки (натискати на потрібні важелі «нажимать на нужные рычаги»)

Смі́кнути що́; Сі́пону́ти що́ (дьоргнути *що* «дернуть *что*»)

Смілі́во (сміло «смело»)

Смі́тні́к (мусорник «мусорник»)

Смі́ття (мусор «мусор»)

СМІХ

Зайті́ся від смі́ху (вибухнути сміхом «разразиться смехом»)

Заляга́тися смі́хом; Лу́скати від смі́ху; Ре́готáти (заливатися сміхом «заливаться смехом»)

Сміховінний

- Пролуна́в смі́х** (роздався сміх «раздался смех»)
Смі́х смі́хом (жарти жартами «шутки шутками»)
Уда́ваний смі́х (натягнутий сміх «натянутый смех»)

Сміховінний (сміхотворний «смехотворный»)

СМУ́ГА

- Біла сму́га** (біла полоса «белая полоса»)
Злі́тна сму́га (злітна полоса «взлетная полоса»)
Посадко́ва сму́га (посадочна полоса «посадочная полоса»)
Сві́тла сму́га в житті чи́єму (світла полоса у житті *чи́єму* «светлая полоса в жизни *чьей*»)
Сму́га; Па́смуга (полоса «полоса»)
Сму́га доро́жнього ру́ху (полоса дорожнього руху «полоса дорожнього движения»)
Суцільна сму́га (сплошна полоса «сплошная полоса»)
У сму́жку що (в полоску *що* «в полоску *что*»)
Чо́рна сму́га (чорна полоса «черная полоса»)

- Смуга́стий** (полосатий «полосатый»)
Смуга́стик (полосатік «полосатик»)
Сніго́ва лаві́на (сніжна лавина «снежная лавина»)
Снігоочи́сна те́хніка (снігочистяча техніка «снегоочистительная техника»)
Сновіга́ти (шастати «шастать»)
Снові́да хто (лунатик *хто* «лунатик *кто*»)
Снові́ддя (сновидіння «сновидение»)
Сноді́йне (снотворне «снотворное»)
Собі́ на вті́ху (для свого задоволення, у своє задоволення «в свое удовольствие»)
Собі́ на ко́ристь; Собі́ на по́жіток (для своєї вигоди «для своей выгоды; в свою пользу»)
Соки́ра (топор «топор»)
Сокови́те я́блуко (сочне яблуко «сочное яблоко»)
Соковича́влювач; Соковича́вни́ця (соковижималка «соковыжималка»)
Сблодо́щі (сладості «сладости»)

СОН

- Вда́рило в сон кому́; Узя́в сон кого́** (напала дримота *на кого́*; напав сон *на кого́* «напала дремота *на кого́*; напал сон *на кого́*»)

Зану́ритися в сон; Порíнути в сон; Упа́сти в сон (окунутися в сон; погрузитися в сон «окунуться в сон; погрузиться в сон»)

На сон знемага́є хто; На сон хілить ко́го; Дрімóта берé ко́го (клонить на сон ко́го «клонит ко сну ко́го»)

Прорóчий сон (сон у руку «сон в руку»)

Сном-ду́хом не зна́ю (відати не відаю «ведать не ведаю»)

Сон не берé ко́го (сну ні в одному оці у ко́го «сна ни в одном глазу у ко́го»)

СО́РОМ

Без со́рому ка́зка (соромно й сказати; соромно признатися «стыдно и сказать; стыдно признаться»)

Відчува́ти пеку́чий со́ром (згоряти від сорому «сгорать от стыда»)

Ді́йти со́рому; Набра́тися со́рому; Осорóбится (вдарити обличчям в бруд «ударить лицом в грязь»)

З со́рому (від стиду «от стыда»)

З со́рому о́чі не ви́лізуть; Дóбрі о́чі все перелу́пають (стид не дим – очей не ви́сть «стыд не дым – глаза не выест»)

Забу́ти про со́ром (безстыднічати «бесстыдничать»)

І со́ром говорі́ти, і грі́х потаї́ти (і сміх і гріх; і смішно і грішно «и смех и грех; и смешно и грешно»)

На со́ром ко́му, чий; На ганьбу́ ко́му, чию́ (до стиду чийого «к стыду чьему»)

Не ма́ти со́рому (безстыднічати «бесстыдничать»)

Ні гріха́ ні со́рому в ко́го (ні стиду ні совісті в ко́го «ни стыда ни совести у ко́го»)

Сорóмитися ко́го, чо́го (стеснятися ко́го, чо́го «стесняются ко́го, че́го»)

Со́ромно ко́му (стидно ко́му «стыдно ко́му»)

Со́ромно призна́тися ко́му, в чо́му (стидно признатися ко́му, в чо́му «стыдно признаться ко́му, в чем»)

Со́ромно сказа́ти ко́му, що́ (стидно сказати ко́му, що́ «стыдно сказать ко́му, что»)

Сором'язли́во; Сором'язно́; Соромлі́во (застенчіво «застенчиво»)

Сочеві́ця (чечевиця «чечевица»)

Спа́лах (вспішка «вспышка»)

Спаску́дити що́ (спохабити що́ «испохабить что»)

Спекóтне лі́то (жарке лі́то «жаркое лето»)

Спе́реду (з лицьового боку «с лицевой стороны»)

Сперечáтися (спорити «спорить»)

Сперечáтися аби́ з чо́го (сперечатися будь з яко́ї причини; сперечатися будь з якого приводу «спорить по-всякому поводу»)

Спира́ючись на мілиці

- Спира́ючись на мілиці** (опираючись на костилі «опираясь на костыли»)
- Співати тієї ж** (продовжувати в тому ж дусі; стояти на своєму «продолжать в том же духе; стоять на своем»)
- Співоча пта́шка** (співача пташка «поющая птичка»)
- Співдія** (взаємодія «взаимодействие»)
- Співдіяти** (взаємодіяти «взаимодействовать»)
- Співзале́жний** (взаємозв'язаний «взаимосвязанный»)
- Співзале́жність** (взаємозалежність «взаимозависимость»)
- Співпра́ця** (співробітництво «сотрудничество»)
- Співуча́сник злочину** *хто* (співумисник злочину *хто* «соумышленник преступления *кто*»)
- Спійма́ти на гаря́чому** *кого* (взяти з полічним *кого* «взять с поличным *кого*»)
- Спілкува́тися телефо́ном** (говорити по телефону «говорить по телефону»)
- Спі́льник** *хто* (сообщник *хто* «сообщник *кто*»)
- Спімо!** (давайте спати! «давайте спать!»)
- Сплати́ти відсо́тки** (погасити відсотки «погасить проценты»)
- Сплати́ти по́слугу** (провести оплату послуги «произвести оплату услуги»)
- Сплати́ти чле́нські вно́ски** (внести членські внески «внести членские взносы»)
- Сплеск** *чого* (всплеск *чего* «всплеск *чего*»)
- Споважні́ти** (стати соліднішим «стать солидным»)
- Сповна́** (у повній мірі, повною мірою; на всі сто; по повній програмі «в полной мере; на все сто; по полной программе»)
- Сповна́ забави́тися** (відірватися на всі сто «оторваться на все сто»)
- Сповни́тися рішу́чості** (набратися духу «набраться духа»)
- Сподіва́тимемося** *на кого, що* (будемо надіятися *на кого, що* «будем надеяться *на кого, что*»)
- Сподоба́лося** *кому, що* (прийшлося до вподоби *кому, що* «пришлось по душе *кому, что*»)
- Сподоба́ти собі** *що* (облюбувати собі *що* «облюбовать себе *что*»)
- Спожива́цький ко́шик** (споживчий кошик «потребительская корзина»)
- Споку́са** (соблазн «соблазн»)
- Спокуша́ти** *кого* (вводити в спокусу *кого* «вводит в соблазн *кого*»)
- Сполóхати** *кого* (спугнути *кого* «вспугнуть *кого*»)
- Сполóчна ла́нка** (зв'язуюче звено «связующее звено»)
- Споря́дження** (снарядження «снаряжение»)

СПОСІБ

Добрати спосіб (знайти спосіб «найти способ»)

Надійний спосіб (вірний спосіб «верный способ»)

Поширений спосіб (найбільш поширений спосіб; широко розповсюджений спосіб «наиболее распространенный способ; широко распространенный способ»)

У такий спосіб (тим самим; таким чином «тем самым; таким образом»)

У такий чудернацький спосіб; Ось таким трибом; Таким отó рóбом (ось таким чином; наступним чином; таким чином; таким Макаром «вот таким образом; следующим образом; таким образом; «таким Макаром»)

Спостерігати збóку за ким, чим (наблюдати зі сторони *за ким, чим* «наблюдать со стороны *за кем, чем*»)

Спотворено до неможливого що (спотворено до неможливості *що* «искажено до невозможности *что*»)

Спотикачá (спотикаючись «спотыкаясь»)

Спочивáти на лáврах (купатися у променях слави «купаться в лучах славы»)

СПРА́ВА

А як до спра́ви; А наспра́вді (а на самому то ділі «а на самом-то деле»)

Бу́ти знавце́м спра́ви (являтися знавцем справи «являются знатоком дела»)

Він працю́є ко́ло ціє́ї спра́ви (він зайнятий цією справою «он занят этим делом»)

Давáти ла́д спра́вам (вирішувати справи «решать дела»)

Для ко́ристі спра́ви (в інтересах діла «в интересах дела»)

До спра́ви! (за діло! «за дело!»)

Довести́ спра́вою що; Підтве́рдити свої слова́ спра́вою (доказати на ділі *що*, довести на ділі *що* «доказать на деле *что*»)

Докла́дно з'ясува́ти спра́ву (подробно вияснити справу «подробно выяснить дело»)

Доручи́ти спра́ву ко́му (поручити справу *кому* «поручить дело *кому*»)

З ро́звитку спра́ви (по ходу діла; по мірі того, як розвивається справа «по ходу дела; по мере того, как развивается дело»)

З ро́зумом прова́дити спра́ву (розумно вести діло «умно вести дело»)

- Заве́ршити спра́ву** (привести діло до кінця «привести дело до конца»)
- Залаго́джувати спра́ви** (рішати діла «решать дела»)
- Занапасти́ти спра́ву** (погубити справу «погубить дело»)
- Започаткува́ти спра́ву** (ознаменувати нову справу «ознаменовать новое дело»)
- Збагну́ти суть спра́ви** (увійти в курс діла «войти в курс дела»)
- Зна́тися на спра́ві** (бути в курсі діла «быть в курсе дела»)
- Зробіти свій вно́сок у спра́ву** (внести свій вклад у справу «внести свой вклад в дело»)
- Ке́пська спра́ва; Па́хне сма́леним** (пахне жареним; діло табак; діло швах; діло труба; не до жартів кому «пахнет жареным; дело табак; дело швах; дело труба; не до шуток кому; дело нешуточное»)
- Ма́рна спра́ва; Пропа́ща спра́ва; Пропа́ще діло** (безнадійна справа; гине діло; дохлий номер «безнадежное дело; гиблое дело; дохлый номер»)
- Морóчлива спра́ва** (нелегке діло «затруднительное дело»)
- Нага́льна спра́ва; Негáйна спра́ва** (справа, що не терпить зволікання «дело не терпящее отлагательства»)
- Найзаплу́таніша спра́ва** (особливо заплутана справа «особенно запутанное дело»)
- Нале́жно ста́влячись до спра́ви** (при належному ставленні до справи «при надлежащем отношении к делу»)
- Нега́йна спра́ва** (безвідкладна справа «безотложное дело»)
- Непе́вна спра́ва** (темна справа, підозріла справа «темное дело, подозрительное дело»)
- Ознайо́млювати з спра́вами ко́го** (вводити в справу ко́го; вводити в курс діла ко́го «вводит в дело ко́го; вводит в курс дела ко́го»)
- Ось та́кі спра́ви** (такий стан речей «таково положение дел»)
- Паперо́ва спра́ва** (канцелярська робота «канцелярская работа»)
- Пі́льна спра́ва** (безвідкладна справа «безотложное дело»)
- Пі́ти у спра́вах** (піти по справах «пойти по делам»)
- Поверну́ти спра́ву на іна́кше** (дати справі інший оборот «дать делу другой оборот»)
- Погубі́ти спра́ву** (провалити діло «провалить дело»)
- Пото́чна спра́ва** (текуче питання «текущий вопрос»)
- Поясни́ти суть спра́ви ко́му** (ввести в курс справи ко́го «ввести в курс дела ко́го»)
- При́хати у спра́вах куди** (приїхати по справах куди «приехать по делам куда»)
- Прова́дити спра́ву** (вести діло «вести дело»)

- Пх́атися у чужі справи; Пх́атися не у свій горód** (вмішуватися не в свої справи; лізти не у своє діло «вмешиваться не в свои дела; лезть не в свое дело»)
- Розгля́нувши спра́ву** (після розгляду справи «после рассмотрения дела»)
- Розслі́дувати спра́ву** (проводити розслідування справи «проводит расследование дела»)
- Розумі́ється на спра́ві хто** (розбирається в справі *хто* «разбирается в деле *кто*»)
- Скін́чено спра́ву** (кінець ділу «конец делу»)
- Спра́ва ва́рта за́ходу; Це то́го ва́ртує; Во́но то́го ва́рте** (гра вартує свічок «игра стоит свеч»)
- Спра́ва делі́катна** (справа тонка «дело тонкое»)
- Спра́ва дохо́дить кінця́; Спра́ва на заве́ршенні́** (діло підходить до кінця «дело подходит к концу»)
- Спра́ва нала́годжується́** (діло йде на лад; діло ладиться «дело идет на лад; дело ладится»)
- Спра́ва не йде в лад** (діло не клеїться «дело не клеится»)
- Спра́ва не руша́є** (справа лежить без руху «дело лежит без движения»)
- Спра́ва ось яка́** (діло от в чому «дело вот в чем»)
- Спра́ва поверну́ла на гірше́; Спра́ва поверну́ла на лихе́** (діло прийняло поганий поворот «дело приняло дурной оборот»)
- Спра́ва поверну́ла на до́бре** (справа прийняла хороший оборот «дело приняло хороший оборот»)
- Спра́ва така́** (справа полягає в наступному; справа заключається в слідуючому «дело заключается в следующем»)
- Спра́ва така́** (справа такого роду «дело такого рода»)
- Спра́ви гірші́ ніж кепські́ у кого́, чи́ї; Спра́ви кепські́ у кого́, чи́ї** (гірше не буває; гірше нікуди; далі нікуди, далі нема куди; нижче плінтуса *що* «хуже не бывает; хуже некуда; дальше некуда; ниже плинтуса *что*»)
- Спра́ви погіршали́ у кого́, чи́ї** (справи погіршилися у *кого*, *чи́ї* «дела ухудшились у *кого*, *чьи*»)
- Спра́ви покра́щали́ у кого́, чи́ї** (справи пішли на краще у *кого*, *чи́ї* «дела пошли к лучшему у *кого*, *чьи*»)
- Ста́ти до спра́ви** (взятися за справу «взяться за дело»)
- Та́кі ось спра́ви** (от такі діла «вот такие дела»)
- Та́кий підхі́д до спра́ви** (така постановка питання «такая постановка вопроса»)
- У службо́вих спра́вах** (по справах служби «по делам службы»)
- У спра́ві ко́го, чо́го** (по питанню *кого*, *чого* «по вопросу *кого*, *чего*»)

Справджувати

- У цій справі** (по цьому питанню «по этому вопросу»)
У якій справі? (по якому питанню? «по какому вопросу?»)
Упоратися із справою (управитися з ділом «управиться с делом»)
Це моя справа (це моя особиста справа «это мое личное дело»)
Це не стосується справи (це не має відношення до справи «это не имеет отношения к делу»)
Це справи не торкається (це не відноситься до діла «это не относится к делу»)
Що день, то гірше справи йдуть у *кого* (з кожним днем все гірше й гірше у *кого* «с каждым днем все хуже и хуже у *кого*»)
Щодо цієї справи (що стосується цього питання «что касается этого вопроса»)
Як справи? (як діла? «как дела?»)

- Справджувати що** (втілювати у життя *що*; перетворювати у життя *що* «воплощать в жизнь *что*; превращать в жизнь *что*»)
Справдити обіцянку (виконати обіцянку «исполнить обещание»)
Справді-бо (адже справді; дійсно так «ведь в самом деле; действительно так; право слово»)
Справжній; Справдешній (настоящий; заправський «настоящий; заправский»)
Справжній жах що (реальний кошмар *що* «реальный кошмар *что*»)
Справжня втіха що (істинне задоволення *що* «истинное удовольствие *что*»)
Справити собі одягу (обзавестися одягом «обзавестись одеждой»)
Справляти враження (робити враження «производит впечатление»)
Справляти мовчанку (зберігати мовчання «хранить молчание»)
Спрага (жажда «жажда»)
Спроба (попитка «попытка»)
Спробувати що (попробувати *що* «попробовать *что*»)
Спробунок (проба «проба»)
Спрямувати кого, що (дати напрямок *кому, чому* «дать направление *кому, чему*»)
Спускатися (спускатися вниз «спускаться вниз»)
Став недобачати хто (зір погіршився *в кого* «зрение ухудшилось у *кого*»)
Став, як вмурований хто; Став, стовп стовпів хто (став, як вкопаний *хто* «стал как вкопанный *кто*»)
Ставати до бою з ким (вступати в бій з *ким* «вступать в бой с *кем*»)
Ставати на герць з ким (вступати в поєдинок з *ким* «вступать в поединок с *кем*»)

- Ста́вити за зразóк ко́го, що́** (ставити в приклад ко́го, що́ «ставити в пример ко́го, что́»)
- Ста́вити над усе́ що́** (ставити вище всього́ що́ «ставити выше всего́ что́»)
- Ста́вити собі́ за мету́ що́** (ставити своїм завданням що́ «ставити своей задачей что́»)
- Ста́витися до́бре до ко́го** (відноситися добре до ко́го «относиться хорошо к кому́»)
- Ста́витися спо́кійно до чо́го** (відноситися холоднокровно до чо́го «относиться хладнокровно к чему́»)
- Ста́витися як до рівні́ до ко́го** (бути на рівних з ким «быть на равных с кем»)
- Ста́влення до ко́го, чо́го** (відношення до ко́го, чо́го «отношение к кому́, чему́»)
- Стажува́тися** (проходити стажування «проходить стажировку»)
- Ста́ла величина́** (постійна величина «постоянная величина»)
- Ста́лася несподі́ванка** (сталася несподівана обставина «произошло неожиданное обстоятельство»)
- Ста́ло мо́торошно ко́му** (холодок страху охопив ко́го «холодок страха охватил ко́го»)
- Ста́лося непорозу́мня** (вийшло непорозуміння «вышло недоразумение»)
- Ста́лою валю́тою** (у твердій валюті «в твердой валюте»)
- Ста́не мені́ й цьо́го** (досить з мене і цьо́го «довольно с меня и этого»)
- Ста́нові́ти що́** (становити собою́ що́ «представляют собой что́»)
- Ста́нові́ти більші́сть ко́го, чо́го** (складати більші́сть ко́го, чо́го «составлять большинство ко́го, чего́»)
- Ста́нові́ти 10% від ко́го, чо́го** (складати 10% від ко́го, чо́го «составлять 10% от ко́го, чего́»)

СТАНÓВИЩЕ

- Важké станóвище** у ко́го, чиє; **Важкий́ стан** у ко́го, чий́ (важке положення у ко́го, чиє «тяжелое положение у ко́го, чье»)
- Госпо́дар станóвища́ хто́** (хазяїн положення хто́ «хозяин положения кто́»)
- Рятува́ти станóвище** (спасати положення «спасать положение»)
- Скрутне́ станóвище; Скрутний́ стан; Утру́днення** (затрудненіє «затруднение»)
- Соціа́льне станóвище** (соціа́льне положення «социальное положение»)

Старá шкáпа (стара кляча «старая кляча»)

Старо́го ліса не виманиш з лісу (старого горобця на полові не обдуриш; стріляного горобця на полові не зловиш; стріляного горобця на м'якині не проведеш «старого воробья на мякине не проведешь, стреляного воробья на мякине не проведешь»)

Старода́вній Київ (древній Київ «древний Киев»)

Старожітності (древності «древности»)

Старожітня ва́за (древня ваза «древняя ваза»)

Ста́ти в че́ргу (зайняти чергу «занять очередь»)

Ста́ти го́пки; Ста́ти ді́бки; Ста́ти ду́ба; Ста́ти ца́па; Ста́ти ца́пки (упертися; вперто стояти на своєму; заартачитися; стати в позу «упереться, упорно стоять на своем; заартачиться; стать в позу»)

Ста́ти на прю́ (включитися в боротьбу «включиться в борьбу»)

Ста́ти непрі́мітним (відійти в тінь «отойти в тень»)

Стаття́ рекоме́ндována науко́вцям (стаття розрахована на науковців «статья рассчитана на ученых»)

Стегна́стий хто́ (бедристий *хто* «бедристый *кто*»)

Стегно́ (бедро «бедро»)

Сте́жити за ким, чим; Спостере́га́ти за ким, чим (наблюдати за ким, чим; слідкувати за ким, чим «наблюдать за кем, чем; следит за кем, чем»)

Сте́литься тумáн (туман насувається «туман надвигается»)

Сте́ля (потолок «потолок»)

Сти́глий каву́н (спілий кавун «спелый арбуз»)

Сти́йка (стойка «стойка»)

Сти́льчик (стульчик «стульчик»)

Стовбі́чити де́ (торчати *де* «торчать *где*»)

Стові́чний (віковічний «вековечный»)

Стогні́й хто́ (нитік *хто* «нытик *кто*»)

Сто́рони протистоя́ння; Супро́тивники (воюючі сторони «воюющие стороны»)

Сторони́тися; Тримáтися о́сторонь (бути в стороні; держатися в стороні «быть в стороне, держаться в стороне»)

Сторо́ннім вхо́дити заборóнено (стороннім особам вхід заборонено «посторонним лицам вход воспрещен»)

Сторчака́ да́ти (впасти вниз головою; полетіти куверком «упасть вниз головой; улететь куверком»)

Сторчго́лов; Сторч голо́вою; Сторчма́ голово́ю (вниз головою «вниз головой»)

Стосóвно до кого, чо́го; Щóдо кого, чо́го (відносно *кого, чо́го*; по відношенню *до кого, чо́го*, у відношенні *до кого, чо́го*; на рахунок *кого, чо́го*; стосовно *кого, чо́го*; що стосується *кого, чо́го* «относительно *кого, чо́го*; по отношению к *кому, чему*, в отношении *кого, чо́го*; на счет *кого, чо́го*; касательно *кого, чо́го*; что касается *кого, чо́го*»)

СТОСУ́НКИ

Близькі стосу́нки з ким (тісні стосунки з *ким* «тесные отношения с *кем*»)

Заходити у стосу́нки з ким (зав'язувати відносини з *ким* «завязывать отношения с *кем*»)

З'ясу́вати стосу́нки (вияснити відносини «выяснить отношения»)

Ма́ти до́брі стосу́нки з ким (бути в хороших відносинах з *ким* «быть в хороших отношениях с *кем*»)

Ма́ти стосу́нок до кого, чо́го; Стосувáтися кого, чо́го (мати відношення *до кого, чо́го* «иметь отношение к *кому, чему*»)

Нала́годити стосу́нки з ким (наладити відносини з *ким* «наладить отношения с *кем*»)

Родинні стосу́нки; Роді́нні взає́мини (родинні взаємовідносини «родственные взаимоотношения»)

Стосу́нки між ким (взаємостосунки *між ким*, взаємовідношення *між ким*, взаємні відносини *між ким* «взаимоотношения *между кем*, взаимные отношения *между кем*»)

Товари́ські стосу́нки (товариські відносини «товарищеские отношения»)

Це не ма́є жо́дного стосу́нку до... (це ніяк не в'яжеться з...; це ніяким чином не в'яжеться з... «это никак не вяжется с...; это никаким образом не вяжется с...»)

Стоя́ти ви́ще (займати більш високе положення «занимать более высокое положение»)

Стоя́ти на вхо́ді (стояти при вході «стоять при входе»)

Стоя́ти на зава́ді; Стоя́ти на перешко́ді (бути перешкодою «служить помехой»)

Сто́ячи (стоя «стоя»)

Стра́ва (блюдо «блюдо»)

Стра́йк (забастовка «забастовка»)

Стра́йка́р хто (страйкуючий *хто*, бастуючий *хто* «бастующий *кто*»)

Стра́та (казнь «казнь»)

Страхові́к хто (страховщик *хто* «страховщик *кто*»)

Страхувáльник

- Страхувáльник** *хто* (страхователь *хто* «страхователь *кто*»)
Страшенно багáто *кого, чого* (страх як багато *кого, чого* «страх как много *кого, чего*»)
Стрибáти з рáдощів; Стрибáти на рáдощах (скакати від радості «скакать от радости»)
Стрiлeць *хто* (стрілок *хто* «стрелок *кто*»)
Стрiльбище (полiгон «полигон»)
Стрiлянина (стрілба; перестрiлка «стрельба; перестрелка»)
Стрiляти набiслiп у рухому мiшеню (даремно старатися «зря стараться»)
Стрiчка (лента «лента»)
Стрiчка новiн (лента новин «лента новостей»)
Стрiчка́тий вiзерунок; Стрiчкувáтий вiзерунок (стрічкоподiбний узор «лентовидный узор»)
Строкáтий (пiстрий «пестрый»)
Струм (ток «ток»)
Струменiти; Струмувáти (струїтися «струиться»)
Стру́мiнь (струя «струя»)
Сту́лка (створка «створка»)
Ступiти че́рез край (перейти границі «перейти границы»)
Стя́гнення (взискання «взыскание»)
Субо́тами (по суботах «по субботам»)
Сувiй (свиток «свиток»)
Суворi звiча́й (суворi порядки «суровые порядки»)
Судо́м (через суд, судовим шляхом «через суд, судебным путем»)
Судо́ма (судорога «судорога»)
Судiлося кому, що; Спiтка́ло кого, що (випало на долю *чию, що* «выпало на долю *чью, что*»)
Судиннорозши́рювальнi засоби (судиннорозширяючі засоби «сосудорасширяющее средства»)
Судовá тягáнина (судова возня; судова волокита «судебная возня; судебная волокита»)
Су́дячи з реакцiї чиєї (судячи по реакцiї *чийї* «судя по реакции *чьей*»)
Сукна́р *хто* (суконщик *хто* «суконщик *кто*»)
Сукупний прибу́ток (валовий прибуток «валовая прибыль»)
Су́ма станóвить... (сума складає... «сумма составляет...»)
Сумíрно (смирно «смирно»)
Сумíрнi величи́ни (спiврозмiрнi величини «соразмерные величины»)
Су́миш (смесь «смесь»)
Сумлíнно зроби́ти що (на совiсть зроби́ти *що* «на совесть сделать *что*»)

- Сумнів берé** *кого* (сумнівається *хто* «сомневается *кто*»)
- Сумніва́тися** *в чому* (брати під сумнів *що* «подвергать сомнению *что*»)
- Сум'яття́** (сум'ятиця «сумятица»)
- Суні́ця** (земляніка «земляника»)
- Су́нути хма́рою; Хма́рою йти; Пла́вом пливті́** (валом валити «валом валить»)
- Суперéчити** *кому, чому* (знаходиться у протиріччі з *ким, чим* «находиться в противоречии с *кем, чем*»)
- Суперéчити чому; Перéчити чому** (іти в розріз з *чим* «идти в разрез с *чем*»)
- Суперéчити чінному законода́вству** (протирічити діючому законодавству «противоречить действующему законодательству»)
- Суперéчка** (спір «спор»)
- Суперéчності** (протиріччя «противоречия»)
- Су́провід кого, чого** (супроводження *кого, чого* «сопровождение *кого, чего*»)
- Супрові́дник хто** (супроводжуючий *хто* «сопровождающий *кто*»)
- Сусі́дити з ким** (жити по сусідству з *ким* «жить по соседству с *кем*»)
- Суспі́льна ваго́мість чого; Суспі́льна значу́щість чого** (суспільна значимість *чого* «общественная значимость *чего*»)
- Суспі́льство** (громадянське суспільство «гражданское общество»)
- Су́тичка** (стичка «стычка»)
- Су́то науко́вий підхі́д** (чисто науковий підхід «чисто научный подход»)
- Суттє́во** (суттєвим чином; в рази «существенным образом; в разы»)
- Суту́жно в кого, з чим** (трудно в *кого, з чим* «трудно у *кого, с чем*»)
- Суході́л** (суша «суша»)
- Суці́льний безла́д** (сплошний бардак «сплошной бардак»)
- Сфе́ра застосува́ння чого** (область застосування *чого* «область применения *чего*»)
- Схва́лювати що** (давати добро на *що, чому* «давать добро на *что, чему*»)
- Схи́бити** (промазати, змазати; промахнутися «промазать, смазать; промахнуться»)
- Схи́бити че́рез неува́жність** (промахнутися по неувважності «промахнуться по невнимательности»)
- Схил** (склон «склон»)
- Схо́ванка; Схо́вок** (зачачка; тайник «зачачка; тайник»)
- Схо́же** (похоже «похоже»)
- Схо́же на те, що...** (похоже на те, що...; скидається на те, що... «похоже на то, что...; похоже, что...»)

Схóжість

Схóжість (сходство «сходство»)

Сьогодénня (наш час «наше время»)

Сьогóдні (в теперішній час, на даний час, на нинішній час, на теперішній час; на сьогодні, на сьогоднішній день; на сьогоднішній момент «в данное время, в настоящее время; на сегодняшний день; на сегодняшний момент»)

Сюдї́ (сюда «сюда»)

Сюдї́-тудї́ (туда-сюда «туда-сюда»)

Сяга́й ви́ще! (бери вище! «бери выше!»)

Ся́йво (сіяніє «сияние»)

Т

- Та вже нехай!** (та чорт з ним! «и черт с ним!»)
- Та вонó й не дивина́; Та вонó й не дівно́** (чому тут дивуватись; нема чому дивуватись «чому здесь удивляться; нечему удивляться»)
- Та гóді тобі!** (та ладно тобі! «да ладно тебе!»)
- Та й по всьóму** (тема закрита «тема закрыта»)
- Та й то гарáзд** (і на цьому спасибі, і на цьому дякую «и на этом спасибо»)
- Та й то наврjд; Щось на те не виглядає** (навряд чи; малоймовірно *що* «вряд ли; маловероятно *что*»)
- Та найбільше...** (але більше всього... «но больше всего...»)
- Та найголовніше, що...** (але ж головне, що... «но ведь главное, что...»)
- Та ще й...** (і при тому... «и при этом...»)
- Та що тут вдієш** (нічого тут не поробиш «ничего тут не поделаешь»)

ТАЄМНІЦЯ

- Вибовкати таємніцю; Розбалáкати таємніцю** (видати секрет; видати тайну «выдать секрет; выдать тайну»)
- Виявити таємніцю** (відкрити тайну «открыть тайну»)
- Звіряти таємніці кому** (ділитися секретами з *ким* «делиться секретами с кем»)
- Зра́дити таємніцю кому** (видати секрет *кому*; видати тайну *кому*; відкрити тайну *кому*; поділитися секретом з *ким* «выдать секрет *кому*; выдать тайну *кому*; открыть тайну *кому*; поделиться секретом с кем»)

- Таємноці** (таємні діла «тайные дела»)
- Таїти що** (сховати *що*, затаювати *що* «скрывать *что*»)
- Таїти в собі небезпéку** (загрожувати небезпекою «грозитъ опасностью»)
- Так** (да «да»)
- Так вонó й ста́лося** (чого і слід було чекати; як і слід було чекати «чего и следовало ожидать; как и следовало ожидать»)
- Так давнó ведéться** (це ввійшло в систему «это вошло в систему»)
- Так і знай** (можеш не сумніватися «можешь не сомневаться»)

Так і не втямив

Так і не втямив *хто, чого* (так і не дійшло до кого, що «так і не дошло до кого, чого»)

Так ка́жуть (так говориться «так говориться»)

Так ма́є бу́ти (так положено «так положено»)

Так мо́вити б; Так би мо́вити (так сказати «так сказати»)

Так ось; Так ото́; Так ото́ж (так вот, так от «так вот, так от»)

Та́к-таки (прямо-таки «прямо-таки»)

Так то воно́ так, а протé... (ви праві, але... «ви правы, но ...»)

Так у́жé суди́лося (так було завгодно долі «так було угодно судьбе»)

Так узвича́ено (так заведено, так прийнято «так прийнято»)

Так чи ні (да чи не «да или нет»)

Так, щоб... (з таким розрахунком, щоб... «с таким расчетом, чтобы...»)

Так як є наспра́вді (справжній стан речей «истинное положение дел»)

Такий ви́снoвoк (такого роду висновок «такого рода вывод»)

Такий ма́ємо зви́чай (так у нас заведено «так у нас прийнято»)

Такий п'яний, що й стéжки не ба́чить хто; П'яний як чіп хто (п'яний в стельку *хто*; в дошку п'яний *хто* «пьяный в стельку *кто*; в доску пьяный *кто*»)

Такий убо́гий, що зе́млю дéржалном міряє хто; Такий убо́гий, що й кошеня́ти нічи́м із за́пічка ви́манити хто (ні кола, ні двора у *кого*; гроша немає за душею *хто*; ні ламаного гроша у *кого* «ни кола, ни двора у *кого*; гроша нет за душой у *кого*; ни ломаного гроша у *кого*»)

Такий, що не всту́пить ні кінному, ні пішому хто (не клади пальця в рот, бо руку відкусить *хто* «палец в рот не клади – руку откусит *кто*»)

Такий, що ну хто (безподобний *хто* «бесподобный *кто*»)

Такий, як хліб м'який хто; Хоч мичкі з нього мич; Хоч на по́воді його́ води; Хоч у ву́хо його́ бгай (хоч воду на ньому вози; хоч шнурочки з нього вий «хоть воду на нем вози; хоть веревки из него вей»)

Таки́-так (такі-да «таки-да»)

Такі ви́снoвoкi (слідуючі висновки «следующие выводы»)

Та́кож; Теж (тоже «тоже»)

Так-ся́к на кося́к (як Бог на душу покладе «как Бог на душу положит»)

Так-то й бу́де (так тому і бути «так тому и быть»)

Там, де ко́зам ро́ги пра́влять (туди, де ворон кісток не занесе «туда, где ворон костей не занесет»)

Там, де найвидні́ше (на самому видному місці «на самом видном месте»)

- Там са́мо** (там же «там же»)
- Тамува́ти спра́гу** (утоляти жажду «утолять жажду»)
- Тано́к воді́ти** (водити хоровод «водити хоровод»)
- Танці́вник балéту хто** (балерун *хто* «балерун *кто*»)
- Тарга́н** (таракан «таракан»)
- Тарі́ль** (блюдо «блюдо»)
- Тарі́льчик** (блюдце, блюдечко «блюдце; блюдечко»)
- Те а́бо те** (одне з двох «одно из двух»)
- Те ж суди́лося кому** (та ж участь спіткала *кого* «та же участь постигла *кого*»)
- Те самé мо́жна сказа́ти й про...** (це ж можна сказати й про... «это же можно сказать и о ...»)
- Те та це** (і те і друге «и то и другое»)
- Те чи те** (те чи інше «то или иное»)
- Теа́тр почина́ється від вішака́** (театр починається з вішалки «театр начинается с вешалки»)
- Теж мені, геро́й!** (подумаєш, герой! «подумаешь, герой!»)
- Теж мені, знаве́ць!** (тоже мені, знаток! «тоже мне, знаток!»)
- Тезко́ хто** (теска *хто*; однофамілець *хто* «теска *кто*; однофамилец *кто*»)
- Телефо́ном** (по телефону «по телефону»)
- Телефонува́ти до кого, кому** (дзвонити *до кого, кому* «звонить *кому*»)

ТЕ́МА

- Головна́ те́ма; Засадни́ча те́ма** (основоположна тема «основополагающая тема»)
- Заторкну́ти те́му; Торкну́тися те́ми** (зацепити тему «затронуть тему»)
- На те́му чо́го** (по темі *чого* «по теме *чего*»)
- Обри́длива те́ма** (заяложена тема «заяложеная тема, избитая тема»)
- Рефера́т за те́мою** (реферат по темі «реферат по теме»)
- Складна́ те́ма, як-от глоба́льне потеплі́ння** (складна тема, така як глобальне потепління «сложная тема, такая как глобальное потепление»)
- Тві́р на те́му...** (твір по темі... «сочинение по теме...»)

- Темпера́тура підви́щується** (температура зростає; температура продовжує зростати «температура растет; температура продолжает расти»)
- Тене́та** (пу́та «путы»)
- Тепе́р** (у даний момент; на даний час, у даний час «в данный момент, в настоящий момент; в данное время»)

Тепер усé б́уде не так

Тепер усé б́уде не так (тепер усé буде по-другому, тепер усé буде по-іншому «теперь все будет по-другому»)

ТÉРМІН

Закінчівся т́ермін дії чого (вийшов строк дії чого «истек срок действия чего»)

Минúв т́ермін чого (сплив строк чого «истек срок чего»)

На визначений т́ермін (на певний строк «на определенный срок»)

На певний т́ермін (до певного терміну «к определенному сроку»)

Подóвжити т́ермін дії дóговóру (продовжити строк дії договору «продлить срок действия договора»)

Т́ермін виконáння чого (строк виконання чого «срок выполнения чего»)

Терніна (терновник «терновник»)

Технологі́ї перерóблення смітт́я (технологі́ї переробки смітт́я «технологии переработки мусора»)

Технологі́я мурува́ння сті́н (технологі́я кладки сті́н «технология кладки стен»)

Ти все зіпсува́в (ти все спортив «ты все испортил»)

Ти мені подóбаєшся! (ти мені нравишся! «ты мне нравишься!»)

Ти, ма́бусть, жарту́єш? (ти, що, прикалуєшся? «ты, что, прикалуешься?»)

ТІ́ЖДЕНЬ

Аж че́рез т́иждень (не скоріше, як через тиждень «не раньше, чем через неделю»)

Два т́ижні поспі́ль (два тижні підряд «две недели подряд»)

Десь за т́иждень по то́му (приблизно через неділю після того «примерно через неделю после того»)

За т́иждень (через неділю «через неделю»)

Минúлого т́ижня (на тому тижні «на прошлой неделе»)

На т́ижні (на неділі «на неделе»)

Напри́кінці т́ижня (в кінці тижня «в конце недели»)

Настúпного т́ижня (на наступному тижні; на наступний тиждень, на слідуючий тиждень «на следующей неделе»)

Прóтягом т́ижня; Упродóвж т́ижня (на протязі тижня «в течение недели; на протяжении недели»)

Т́ижнів зо два то́му (неділі дві назад «недели две назад»)

То́го т́ижня (на минулому тижні «на прошлой неделе»)

Ці́лий т́иждень (всю неділю «всю неделю»)

Цьо́го т́ижня (на цьому тижні «на этой неделе»)

Щодру́того т́ижня (через кожний тиждень «через каждую неделю»)

Тиньк (штукатурка «штукатурка»)

Тинькувати (штукатурити «штукатурить»)

Тиняється, як старець попідті́нню хто (як риба об лід б'ється *хто*
«как рыба об лед бьется *кто*»)

Тиня́тися туди́-сюди́ (ходити без діла «ходить без дела»)

Тисячокра́т; Тисячокра́тно (у тисячу разів «в тисячу раз»)

Тисячолі́ття (тисячоріччя «тысячелетие»)

Ті́хий як ягня́ хто; Як шовко́вий хто (тихіший від води, нижчий від
трави *хто* «тише воды, ниже травы *кто*»)

Тихіше! (тихше! «тише!»)

Ті́цьнути па́льцем (ткнути пальцем «ткнуть пальцем»)

Ті́цяти (тикати «тыкать»)

Ті́ша (тишина «тишина»)

Ті́ша пе́ред бу́рею (затишшя перед бурею «затишье перед бурей»)

Тишкó хто (тихоня *хто* «тихоня *кто*»)

Ті і ті (одні і другі «те и другие»)

Ті чи ті (ті чи інші «те или иные»)

Тіка́ти (кидатися бігти «бросаться бежать»)

**Тіка́ти без очей; Тіка́ти не огляда́ючись; Тіка́ти не ози-
ра́ючись; Тіка́ти неогля́дки** (бігти без оглядки «бежать
без оглядки»)

Ті́льки б (лиш би «лишь бы»)

Ті́льки й балачо́к, що про кого, що (ті́льки й говорили *про кого, що*
«только и говорили *о ком, чем*»)

Ті́льки й зна́є, що хто (одне на умі *кому* «одно на уме *кому*»)

Ті́льки так зда́ється що (лише одна видимість *чого* «только одна ви-
димість *чего*»)

Ті́льки-но; Що́йно (як тільки «как только»)

Ті́снява (ті́снота «теснота»)

Ті́стечко (пірожене «пирожное»)

Ті́тка (тьотя «тетя»)

Ті́тонька (тьотушка «тетушка»)

Ті́шити кого (доставляти втіху *кому*, приносити втіху *кому*; приносити
насолоду *кому* «доставлять утешение *кому*, приносит *удовольствие кому*»)

Ті́шитися чим, з чого (знаходити задоволення *в чому* «находить удо-
вольствие *в чем*»)

Тлумáчення

Тлумáчення чого (толкування чого «толкование чего»)

Тлумáчний словні́к (толковий словник «толковый словарь»)

То́бто; Чи там пак (то біш; тоїсть «то бишь; то есть»)

ТОВА́Р

Заві́з това́ру (завезення товару «завоз товара»)

Зада́внений това́р (прострочений товар «просроченный товар»)

Надхо́дження това́ру (поступлення товару «поступление товара»)

Пакува́ння това́ру (упаковка товару «упаковка товара»)

Пакува́ти това́ри (здійснювати упаковку товарів «осуществлять упаковку товаров»)

Показа́ти това́р з кращо́го бо́ку (показати товар лицем «показать товар лицом»)

Пребага́тий ви́бір това́рів (широкий асортимент товарів «широкий ассортимент товаров»)

Това́ри першо́ї потре́би (товари першої необхідності «товары первой необходимости»)

Товаро́біг (товарооборот «товарооборот»)

Тоді (на ту пору; в ту пору; в той час, на той час «на ту пору; в ту пору; в то время»)

Тоді ж (у той же час; тієї самої миті «в то же время; в тот же момент»)

То й біс із ним! (ну й чорт з ним! «ну и черт с ним!»)

То й краще; То вонó й на краще (тим ліпше «тем лучше»)

То й хай; То й нехай (ну й нехай; нехай так і буде «ну и пусть; пусть так и будет»)

Тоді як... (в той час як... «в то время как...»)

То се, то те; То те, то се; То те, то те (то одне, то друге; всяке різне «то одно, то другое; всякое разное»)

То там, то там; То там, то тут; То тут, то там (то там, то сям «то там, то сям»)

То що ж (так що ж «так что ж»)

Тож (ітак «итак»)

Той самій; Той-таки́ (той же самий; один і той же, один і той самий «тот же самый; один и тот же»)

Той чи той (той чи інший «тот или иной»)

Толо́ка (суботник «суботник»)

Тому́; Че́рез це (з цієї причини, по цій причині; із-за цього; ввиду цього «по этой причине; из-за этого; ввиду этого»)

Тому́ що... (по тій причині, що... «по той причине, что...»)

- Топкíй метáл** (плавкий метал «плавкий металл»)
- Торгува́ти вроб́дріб** (вести роздрібну торгівлю «вести розничную торговлю»)
- Торі́шній сніг; Того́річний сніг** (минулорічний сніг; прошлогодній сніг «прошлогодний снег»)
- То́чений злі́днями хто** (пізнавши нужду *хто* «пізнавши нужду *кто*»)
- Точи́ти боротьбу́** (вести боротьбу «вести борьбу»)
- Точко́вий уда́р** (точечний удар «точечный удар»)
- Точнісінько** (точка в точку «точка в точку»)
- Травмува́льний чі́нник** (травмуючий чинник «травмирующий фактор»)
- Тради́ції занепада́ють** (традиції зникають «традиции исчезают»)
- Трапля́лося ба́чити кому, що** (доводилося бачити *кому, що*, приходилося бачити *кому, що* «приходилось видеть *кому, что*»)
- Треба́ розгля́нути що** (підлягає розгляду *що* «подлежит рассмотрению *что*»)
- Тре́нер ма́є зміни́ти та́ктику** (тренеру слід поміняти тактику «тренеру следует поменять тактику»)
- Тре́тій тут за́йвий** (третій тут лишній «третий здесь лишний»)
- Тренува́ння** (треніровка «тренировка»)
- Треті́на кого, чо́го** (одна третя *кого, чо́го* «одна треть *кого, чего*»)
- Три бра́слети** (три браслета «три браслета»)
- Трима́йтеся чимда́лі звідси!** (держіться подальше звідси «держитесь подальше отсюда»)
- Трима́ти на повідку́ кого** (держати на прив'язі *кого* «держать на привязи *кого*»)
- Трима́тися гідно** (бути на висоті; триматися з достоїнством «быть на высоте; держаться с достоинством»)
- Трима́тися на волосі́ні; Трима́тися на ні́точці; Трима́тися на соломі́нці** (держатися на волоску, висіти на волоску «держаться на волоске, висеть на волоске»)
- Трима́тися несхі́тно; Трима́тися сті́йко** (не здавати позицій «не сдавать позиций»)
- Трима́тися обачно** (зберігати обачну дистанцію «сохранять осмотри-тельную дистанцию»)
- Трима́тися о́стороно́в від кого** (держатися в стороні *від кого* «держаться в стороне *от кого*»)
- Трима́тися скро́мно** (напускати на себе скромний вигляд «напускать на себя скромный вид»)
- Трима́ч** (ручник «ручник»)

Тритомове видання

- Тритомове видання** (трёхтомне видання «трехтомное издание»)
Тріскотнеча (тріскотня «тріскотня»)
Трішки згóдом (через якийсь час «через некоторое время»)
Трóхи (в певному смислі; у деякому смислі «в некотором смысле; в определенном смысле»)
Троя́нда (роза «роза»)
Тру́днощі (трудності; затруднення «трудности; затруднение»)
Трускáвка (клубніка «клубника»)
Трясови́на (трясина «трясина»)
Туалéтний папі́р (туалетна бумага «туалетная бумага»)
Ту́га (тоска «тоска»)
Туди́ (туда «туда»)
Туди́ й наза́д; Туди́ й сюди́ (в обидва кінці, на обидва кінці «в оба конца»)
Ту́зінь (дюжина «дюжина»)
Туліти все докúпи (валити все в одну купу «валить все в одну кучу»)
Ту́луб (туловище «туловище»)
Ту́пцятися (переступати з ноги на ногу, переминатися з ноги на ногу «переступать с ноги на ногу, переминяться с ноги на ногу»)
Турéччина (Турція «Турция»)
Тут тобі й пуп розв'яжеться (тут тобі й кінець «тут тебе и конец»)
Тушкува́ти капу́сту (тушити капусту «тушить капусту»)
Тюрéмник хто (тюремщик *хто* «тюремщик *кто*»)
Тю́ю́н (табак «табак»)
Тюхті́й хто (розтяпа *хто* «растяпа *кто*»)
Тяга́ніна (волокита «волокита»)
Тяга́р (ноша «ноша»)
Тяга́ч (буксир «буксир»)
Тяго́ве ко́лесо автомо́біля; Рухо́ве ко́лесо автомо́біля (ведуче колесо автомо́біля «ведущее колесо автомо́биля»)
Тя́мими в чо́му (розбиратися в чо́му «разбираться в чем»)
Тьма тьме́нна (тьма тьму́ща «тьма тьму́щая»)
Тья́ня́ти (тускніти «тускнеть»)

У

- У вас усє гарáзд?** (у вас все в порядку?; ви в порядку? «у вас все в порядку?; вы в порядке?»)
- У великих обсягах що** (у великих об'ємах *що* «в больших объемах *что*»)
- У вирішáльну мить** (в рішаючий момент «в решающий момент»)
- У ворожих лáвах** (в рядах противника «в рядах противника»)
- У всеозбрóенні хто** (у повному озброєнні *хто* «в полном вооружении *кто*»)
- У всьóму** (у всіх відношеннях «во всех отношениях»)
- У гарячкóвому пóспіху** (в лихорадочній спішці «в лихорадочной спешке»)

- У голові гуркóтнява** в кого; **У голові стукóтнява** в кого;
У голові так і крéше в кого; **У голові торóхнява** в кого;
У голові як у млині в кого (у голові б'є як молотом в кого «в голове как молотом бьет у кого»)

- У гостíні** (в гостях «в гостях»)
- У гóморі хто** (в ударі *хто* «в ударе *кто*»)
- У дрóжньому кóлі** (в колі друзів «в кругу друзей»)
- У зáсідці хто** (в засаді *хто* «в засаде *кто*»)
- У кóшику** (у корзину «в корзину»)
- У нáпрямку чого** (за напрямком *чого* «по направлению *чего*»)
- У напівтémряві** (в полумраці «в полумраке»)
- У нас відчíнено!** (ми відкриті!; у нас відкрито! «мы открыты !; у нас открыто!»)
- У нас відчíнено 24/7** (ми відкриті 24/7 «мы открыты 24/7»)
- У нас є все!** (у нас все включено! «у нас все включено!»)
- У нас так узвичáсно** (у нас так прийнято «у нас так принято»)
- У на́шій родíні так повелóся** (у нашій родині склався такий порядок «в нашей семье сложился такой порядок»)
- У певному сенсі** (у певному смислі «в определенном смысле»)

У пельку не лізе

- У пельку не лізе кому, що** (по саме горло ситий *хто*; ситий по саму зав'язку *хто* «по горло сыт *кто*; по самую завязку сыт *кто*»)
- У передмісті** (на окраїні міста «на окраине города»)
- У піво́ка** (краєм ока «краем глаза»)
- У пова́жному ста́ні** *хто* (у цікавому стані *хто* «в интересном положении *кто*»)
- У по́ті чола́** (важким трудом «тяжелым трудом»)
- У ро́зпалі вечірки** (в розгарі вечоринки «в разгаре вечеринки»)
- У розповні літа** (в розгарі літа «в разгаре лета»)
- У сваркі вдава́тися** (заводити сварку «заводит ссору»)
- У сі́ву давнину́** (у далекому минулому «в далеком прошлом»)
- У сі́чні** (в місяці січні «в месяце январе»)
- У скла́ді п'яти о́сіб** (у складі п'яти чоловік «в составе пяти человек»)
- У спо́кійнішому те́мпі** (у більш спокійному темпі «в более спокойном темпе»)
- У сто́крáт** (у багато разів «во много раз»)
- У сусі́дстві з ким** (по сусідству з *ким* «по соседству с *кем*»)
- У те́ксті бага́то ви́правлень** (у тексті багато правок «в тексте много правок»)
- У тім-то й рі́ч** (в тому-то і діло «в том-то и дело»)
- У тім то й рі́ч, що в ха́ті пі́ч** (і стіни мають вуха, і в стін є вуха «и стены имеют уши, и у стен есть уши»)
- У тужлі́вій самоті́ні** *хто* (вовком вие *хто* «волком воет *кто*»)
- У цьо́му се́нсі** (у цьому смислі «в этом смысле»)
- У чім тут до́теп?** (в чому тут прикол? «в чем тут прикол?»)
- У чо́му за́пінка?** (за чим заминка? «за чем заминка?»)
- У чо́му ці́мис?; У чо́му закові́ка?** (у чому загвоздка? «в чем загвоздка?»)
- У чо́тири торбі́ не вбереш́ що** (неможливо справитися з *чим* «невозможно справиться с *чем*»)
- У яко́му се́нсі?** (в якому смислі? «в каком смысле?»)
- У я́рмі** *хто, що* (під гнітом *хто, що* «под гнетом *кто, что*»)
- Убезпе́чити себе́ від чо́го** (перестрахувати себе *від чо́го* «перестраховать себя от *чего*»)
- Убезсме́ртнити себе́** (стати безсмертним «стать бессмертным»)

УВА́ГА

- Бра́ти на ува́гу що** (брати до уваги *що*; приймати до уваги *що* «брать во внимание *что*; принимать во внимание *что*»)
- Ва́рте ува́ги що** (заслуговує уваги *що* «заслуживает внимания *что*»)

Вáртий ува́ги хто (заслуговує на увагу *хто* «заслуживает внимания *кто*»)

Взя́ти до ува́ги що; Узя́ти до відо́ма що (прийняти до відо́ма *що* «принять к сведению *что*»)

Відверта́ти ува́гу чю (відволікати увагу *чю* «отвлекать внимание *чье*»)

До ва́шої ува́ги... (вашій увазі... «вашему вниманию...»)

Залиши́ти по́за ува́гою ко́го, що; Не ви́явити ува́ги до ко́го, чо́го; Не зверну́ти ува́ги на ко́го, що (обійти увагою *кого, що*; залишити без уваги *кого, що* «обойти вниманием *кого, что*; оставить без внимания *кого, что*»)

Зверта́ти на се́бе ува́гу (привертати на себе увагу «привлекать к себе внимание»)

На́дмір ува́ги ко́му, для ко́го (забагато уваги *кому, для кого* «очень много внимания *кому, для кого*»)

Опанува́ти ува́гу чю (заволодіти увагою *чю* «завладеть вниманием *чьим*»)

Прику́ти ува́гу до ко́го, чо́го (прикувати увагу *до кого, чо́го* «приковать внимание к *кому, чему*»)

Увесьде́нечки (цілий день, весь день «целый день, весь день»)

Увече́рі в субо́ту (суботнього вечора «субботнего вечера»)

Увира́знювати що (робити виразним *що* «делать выразительным *что*»)

Увиха́тися (виляти «вилять»)

Увікові́чити що (зробити вічним *що* «сделать вечным *что*»)

Увімкну́ти опа́лення (включити опалення «включить отопление»)

Увімкну́ти сві́тло (включити світло «включить свет»)

Увірва́ти терпе́ць ко́му (вивести з терпіння *кого* «вывести из терпения *кого*»)

Увічнювати ко́го, що (увіковічнювати *кого, що* «увековечивать *кого, что*»)

Увсебі́ч; Урізно́біч (у різні боки; у різні сторони; туди й сюди «в разные стороны; туда и сюда»)

Увсібі́ч (у всі сторони; по усіх напрямках «во все стороны; по всем направлениям»)

Ув'язні́ти ко́го (посадити в тюрму *кого* «посадить в тюрьму *кого*»)

Угамува́тися (угомонитися «угомониться»)

Угі́н (вгиб «вгиб»)

Угні́вившись (в гніві «в гневе»)

Угоділись!; Умо́вились!; Домо́вились! (договорились!; по руках! «договорились!; по рукам!»)

- Уго́лос читáти** (читати вслух «читать вслух»)
Уго́ловина (котловина «котловина»)
Уго́ру рі́чкою (уверх по ріці «вверх по реке»)
Уго́рщина (Венгрія «Венгрия»)
Удава́ти (робити вигляд; подавати вид «делать вид; подавать вид»)
Удава́ти що (робити вигляд, нібито... «делать вид, будто...»)
Удава́ти з себе́ кого (грати роль *кого*; увійти в роль *кого* «играть роль *кого*; войти в роль *кого*»)
Удава́тися до кра́йнощів (застосовувати крайні міри «применять крайние меры»)
Удава́тися до ома́ни (прибігати до омани «прибегать к заблуждению»)
Удар зда́леку (удар з далекої відстані «удар с дальней дистанции»)
Уда́рити на спо́лох (забити тривогу «забить тревогу»)
Удві́чі; Удво́є (у два рази; «в два раза»)
Удво́х (вдвойом «вдвоем»)
Уде́нь (днем «днем»)
Уде́ртися куди (вторгнутися *куди* «вторгнуться *куда*»)
Удеся́те (у десятий раз «в десятый раз»)
Удо́ма (на дому «на дому»)
Удоскона́лити що (зробити досконалим *що*; довести до досконалості *що* «сделать совершенным *что*; довести до совершенства *что*»)
Удо́сталь чо́го, де (вдоволь *чого, де* «вдоволь *чего, где*»)
Удосту́пнити що (зробити доступним *що* «сделать доступным *что*»)
Удру́ге (у другий раз «во второй раз»)
Удругоря́днити що (звести на другий план *що* «свести на второй план *что*»)
Ужи́ване обля́днання (беушне обладнання «бэушное оборудование»)
Ужи́ваний (бувший у використанні «подержанный»)
Узага́лі-то (вобще-то «вообще-то»)
Узага́льнювальний уро́к (узагальнюючий урок «обобщающий урок»)
Уза́йве (зайвий раз, у зайвий раз «лишний раз, в лишний раз»)
Узакóнити що (зробити законним *що* «сделать законным *что*»)
Узалéжнити кого (захомутати *кого*; надіти хомут *на кого* «захомутать *кого*; надеть хомут *на кого*»)
Узалéжнити кого, від кого, чо́го (зробити залежним *кого, від кого, чо́го*; поставити в залежність *кого, від кого, чо́го* «сделать зависимым *кого, от кого, чего*; поставить в зависимость *кого, от кого, чего*»)
Узбере́жжя (побережжя «побережье»)
Узбі́ччя (обочина «обочина»)

- Узвичáїлося** *що* (увійшло в звичай *що* «вошло в обычай *что*»)
- Узвичáїтися** *де, в чому* (зайняти чільне місце *де, в чому*; стати нормою *де, в чому*; увійти в норму «занять видное место *где, в чем*; стать нормой *где, в чем*; войти в норму»)
- Узгíр'я** (холми «холмы»)
- Уздóвж і вшир** (вздовж і впоперек «вдоль и поперек»)
- Узимі; Узíмку** (зимою, у зимовий час «зимой, в зимнее время»)
- Узя́ти в лещáта** *що* (стиснути в тисках *що* «стиснуть в тисках *что*»)
- Узя́ти за ба́рки** *кого* (узяти за жабри *кого* «взять за жабры *кого*»)
- Узя́ти за о́снову** *що* (прийняти за основу *що* «принять за основу *что*»)
- Узя́ти на свíй карб** *що* (записати на свíй рахунок *що* «записать на свой счет *что*»)
- Узя́ти собі за звíчай** *що* (узяти собі за звичку *що* «взять себе за привычку *что*»)
- Узя́тися до викона́ння обóв'язків** (приступити до виконання обов'язків «приступить к исполнению обязанностей»)
- Уклепа́тися так, що й го́ді** (влипнути по саме нікуди «влипнуть по самое некуда»)
- Уклíн** (поклон «поклон»)
- Уклíнно просíти** *кого, про що* (покірно просити *кого, про що* «покорно просить *кого, о чем*»)
- Укля́кати перед ким** (падати на коліна *перед ким*, ставати на коліна *перед ким* «падать на колени *перед кем*, становиться на колени *перед кем*»)
- Укорíнюватися** (пускати коріння «пускать корни»)
- Украї́нськомóвне видáння** (україномовне видання «украиноязычное издание»)
- Укривáльний** *хто* (кровельщик *хто* «кровельщик *кто*»)
- Ула́мок чо́го** (обломок *чого* «обломок *чего*»)
- Улаштува́ти вистáву** (устроїти скандал «устроить скандал»)
- Улєсливо попроха́ти** *кого, про що* (льстиво попросити *кого, про що* «льстиво попросить *кого, о чем*»)
- Улю́блений актóр** *хто, чий* (любимий актор *хто, чий* «любимый актер *кто, чей*»)
- Уми́ть** (у цю ж хвилину «в эту же минуту»)

УМÓВА

- Ви́говорити кра́щі умóви** (домогтися кращих умов «добиться лучших условий»)
- Ви́плива́є з умóви** *що* (слідє з умови *що* «следует из условия *что*»)

Додéржати умóви дóговору (виконати умову договору «выполнить условие договора»)

Дотрímати умóви (виконати умову «выполнить условие»)

За таких умóв; За таких обста́вин (в таких умовах; при такому розкладі, при таких розкладах «в таких условиях; при таком раскладе, при таких раскладах»)

За умóви чого (при умові чого «при условии чего»)

За цих умóв (при даних умовах «при данных условиях»)

Задані умóви (дані умови «данные условия»)

Лише за однієї умóви (тільки в одному випадку «только в одном случае»)

Неодмінна умóва чого (невід'ємна умова чого «неотъемлемое условие чего»)

Це вплива́є з умóв дóговору (це витикає з умов договору «это вытекает из условий договора»)

Умóвна пóзначка (умовне позначення «условное обозначение»)

Уможли́вити що (зробити можливим *що* «сделать возможным *что*»)

Унаб́чити що (зробити наглядним *що* «сделать наглядным *что*»)

Уна́слідок чого (в силу чого; у результаті чого «в силу чего; в результате чего»)

Унеза́лежнити кого, від кого, чого (зробити незалежним *кого, від кого, чого* «сделать независимым *кого, от кого, чего*»)

Унеможли́вити що (зробити неможливим *що*; виключити можливість чого «сделать невозможным *что*; исключить возможность *чего*»)

Уни́з (під уклон «под уклон»)

Унормува́ти що (зробити нормою *що* «сделать нормой *что*»)

Уночі прóти першого січня (у ніч на перше січня «в ночь на первое января»)

Уоднома́нїтнити що (позбавити різноманїтності *що* «лишить разнообразия *что*»)

Упа́сти в бра́гу (піти в запій «уйти в запой»)

Упа́сти в нелáску до кого (упасти в немилість *до кого* «впасть в немилость к *кому*»)

Упе́внений в собі хто (уверений в собі *хто* «уверенный в себе *кто*»)

Упе́внитися в кому, чому (зайвий раз переконатися *в кому, чому* «лишний раз убедиться в *ком, чем*»)

Уперéдженість (предвзятість «предвзятость»)

Упер́тися; Упер́тися ро́гом (запрямитися «запрямиться»)

Упертя́х хто (упрямець *хто* «упрямец *кто*»)

- Упéрше** (у перший раз «в первый раз»)
- Упіввúха** (краечком вуха «краем уха»)
- Упівóберта** (впівоборота «вполоборота»)
- Упíвока** (краечком ока «краем глаза»)
- Упíймáтися на гарячому** (попастися «попасться»)
- Уплúтатися у що; Устря́нути у що** (вв'язатися у що «ввязаться во что»)
- Упóвні що** (в самому розквіті *що*; у розпалі *що* «в самом расцвете *что*; в разгаре *что*»)
- Уповновáжити кого** (надати право *кому*; надíлити повноваженнями *кого* «предоставить право *кому*; наделить полномочиями *кого*»)
- Уповновáжити кого, на що** (закріпити право *за ким, на що* «закрепить право *за кем, на что*»)
- Уподíбнитися до кого, чого** (стати схожим *на кого, що*, стати подібним *на кого, що* «стать похожим *на кого, что*»)
- Уподóбання рíзня́ться чи́** (смаки відрізняються *чи́* «вкусы отличаются *чьи*»)
- Уподóбати кого, що** (виявити своє вподобання *кому, чому* «выразить свое предпочтение *кому, чему*»)
- Упорядкувáння теритóрії** (благоустрій території «благоустройство территории»)
- Упорядкувáти все** (розставити все на свої місця «расставить все по своим местам»)
- Упорядкувáти осéлю** (облаштувати оселю «обустроить дом»)
- Упорядкувáти своé подвiр'я** (благоустроїти своє подвiр'я «благоустроить свой двор»)
- Употúжнити що** (зробити потужним *що*; додати потúжнiсть *до чого* «сделать мощным *что*; добавить мощи *к чему*»)
- Уп'я́теро** (у п'ять разів «в пять раз»)
- Уражáльна здáтність збрóї** (вражаюча здатність зброї «поражающая способность оружия»)
- Урáз** (заодно «заодно»)
- Урiвновáжити що** (звести до рівного рахунку *що* «свести к равному счету *что*»)
- Урiзноманiтнити що** (зробити рiзноманiтним *що* «сделать разнообразным *что*»)
- Урожáйти** (давати урожай, приносити урожай «давать урожай, приносить урожай»)
- Урóзкид** (врозброс «вразброс»)
- Урухóмлювати що** (задíювати *що* «задействовать *что*»)
- Урядúща пáртiя** (правляча партія «правлящая партия»)

Усамітнитися

Усамітнитися (залишитися на самоті; уїдинитися «остатись в одиночестві; уединиться»)

Усе (всьо «все»)

Усе вийде на повёрхню (все проясниться «все проясниться»)

Усе гарáзд! (все в порядку; все складається благополучно «все в порядке; все обстоит благополучно»)

Усе гарáзд у кого (усе в порядку *в кого*; усе в повному порядку *в кого* «все в порядке *у кого*; все в полном порядке *у кого*»)

Усе гарáзд у кого, з чим (повний порядок *у кого, з чим* «полный порядок *у кого, с чем*»)

Усе закінчилося пшиком (нічого з того не вийшло «ничего из этого не вышло»)

Усе інше (усе проче «все прочее»)

Усе навіворіт; Як на глум; Як на ліхо; Як на пóсмiх (як на гріх; як на біду; як на зло; як на сміх «как на грех; как на беду; как на зло; как на смех»)

Усі гуртóm (всі разом взяті «все вместе взятые»)

Усі на одін копiл (усі на одне лице «все на одно лицо»)

Усім на втіху (для загального задоволення «к общему удовольствию»)

Усім смертям на збитки; Щоб пéкло засміялось; Щоб смерті гірко стáло; Щоб смерть кóлька взяла (усім смертям на зло «всем смертям назло»)

Усіма́ за́собами (усіма мірами «всеми мерами»)

Ускладніти що (зробити складним *що* «сделать сложным *что*»)

Ускóчив і ви́скочив хто (вийшов сухим з води *хто* «вышел сухим из воды *кто*»)

Ускóчити в самé пóлум'я (попасти в передрягу «попасть в передрягу»)

Усла́влений письме́нник хто (знаменитий письменник *хто* «знаменитый писатель *кто*»)

Услі́д ході́ти за ким (слідом ходити *за ким* «следом ходить *за кем*»)

Усмáк (з апетитом «с аппетитом»)

Усмáк наї́стися (зі смаком поїсти «со вкусом поесть»)

Усмiхáтися (улибатися «улыбаться»)

Успадкува́ти що (унаслідувати *що* «унаследовать *что*»)

УСПІХ

Запорўка ўспіху (залог успіху «залог успеха»)

Ма́ти ўспіх (увінчатися успіхом «увенчатъся успехом»)

Ма́ті ўспіх *серед кого* (користуватися успіхом у *кого* «пользоваться успехом у *кого*»)

Основний чинник ўспіху (основний фактор успіху «основной фактор успеха»)

Ўспіху не досягну́в хто (успіху не було досягнуто *ким*, успіх не був досягнутий *ким* «успеха не было достигнуто *кем*, успех не был достигнут *кем*»)

Усти́гнути (вспіти «успеть»)

Усти́м коза́к, та чуб не так (Федот, та не тот «Федот, да не тот»)

Ўсти́лка (стелька «стелька»)

Усу́нути гандж (устранити дефект «устранить дефект»)

Усуча́снити що (зробити сучасним *що* «сделать современным *что*»)

Усьо́го ра́зо́м (всього навсього «всего навсего»)

Ута́ємні́чити ко́го (посвятити в таємницю *кого* «посвятить в тайну *кого*»)

Утво́рився за́то́р де (утворилася пробка *де* «образовалась пробка *где*»)

Утихоми́рити ко́го (усмирити *кого* «усмирить *кого*»)

Уті́лити іде́ю в життя́ (воплотити ідею в життя «воплотить идею в жизнь»)

Уті́лювати що (воплощати *що*; внедряти *що* «воплощать *что*; внедрять *что*»)

Утовкма́чувати ко́му, що (вбивати в голову *кому, що* «вбивать в голову *кому, что*»)

Уточні́ти що (внести уточнення *до чого* «внести уточнения *к чему*»)

Утра́тити глузд (зірватися з катушок «сорваться с катушек»)

Утра́тити прихі́льність *чию* (опинитися в немилості у *кого* «оказаться в немилости у *кого*»)

Утра́чений рай (загублений рай «потерянный рай»)

Утри́чі (у трикратному розмірі «в трехкратном размере»)

Утри́чі дорóжче (втридорога «втридорога»)

Утри́шья гна́ти ко́го, звідки (грубо проганяти *кого, звідки* «грубо прогонять *кого, откуда*»)

Утруча́тися у що (вв'язуватись у *що* «ввязываться *во что*»)

Утя́ти до га́пликів *що* (сказати щось невпопад «сказать *что-то* невпопад; сказать *что-то* не к месту»)

Ухо́пити тропі́ (взяти слід «взять след»)

Учаща́ти до ко́го (часто заходити *до ко́го*; бувати часто у *кого* «часто заходить *к кому*; бывать часто у *кого*»)

Уча́цати

Уча́цати куди (оббивати пороги *де* «оббивать пороги *где*»)

Учва́л; Чва́лом (галопом «галлопом»)

Учепи́всь, як зли́дні бондаря хто (лізе у вічі, мов оса *хто* «лезет в глаза, как оса *кто*»)

Учині́ти іна́кше (піти іншим шляхом «пойти другим путем»)

Учині́ти порядно́ (поступити порядно «поступить порядочно»)

Ушелéпатися куди (ненароком потрапити куди «ненароком попасть куда»)

Ушелéпатися в пересва́рку (нарватися на скандал «нарваться на скандал»)

Ушива́ймося геть! (пора змотувати вудочки! «пора сматывать удочки!»)

Ушкварі́ти що (викинути номер, відколоти номер; викинути коника; викинути колінце; викинути штуку, утнути штуку; викинути фортель «выбросить номер, выкинуть номер, отколоть номер; выбросить коника, выкинуть коника; выбросить коленку; выбросить штуку, удрать штуку; выбросить фортель»)

Ушкварі́ти шаленя́к (пуститися в шалений танець «пуститься в неистовый танец»)

Ущі́плива заува́га (хльостке зауваження «хлесткое замечание»)

Ущі́льніти що (уплотнити *що* «уплотнить *что*»)

Ущі́льніувач (уплотнітель «уплотнитель»)

Ущúхнути (утихнути «утихнуть»)

Уя́влення не ма́ти про кого, що (поняття не мати *про кого, що* «понятия не иметь *о ком, чем*»)

Уя́вно (мнимо «мнимо»)

Уя́рміти кого (взяти в рабство *кого* «взять в рабство *кого*»)

Ф

ФАКТ

Випливає факт з чого (витікає факт з чого «вытекает факт с чего»)
Доведений факт (установлений факт «установленный факт»)
Довести фактами що (доказати на фактах *що* «доказать на фактах *что*»)

З цього факту (по даному факту «по данному факту»)

За фактом (по факту «по факту»)

За фактом скоєння злочину (по факту вчинення злочину «по факту совершения преступления»)

Зіставляти факти; Порівнювати факти (співставляти факти «сопоставлять факты»)

Малопомітний факт (малозамітний факт «малозаметный факт»)

Самісінькі факти (голі факти «голые факты»)

Свідомо перекручені факти (завідомо перекручені факти «заведомо искаженные факты»)

Сумнозвісний факт (горезвісний факт «пресловутый факт»)

Такі факти (наступні факти «следующие факты»)

Щодо цього факту... (по даному факту... «по данному факту...»)

Фарба (краска «краска»)

Фартух (фартук «фартук»)

Фах; Професія (рід занять «род занятий»)

Ферт хто; Чепурун хто (стиляга *хто* «стиляга *кто*»)

Фестиваль добігає кінця (фестиваль підходить до кінця «фестиваль подходит к концу»)

Фігура розташована у центрі (фігура займає центральне положення «фигура занимает центральное положение»)

Фізичні навантаження (фізичні нагрузки «физические нагрузки»)

Фільмувати (робити кінозйомку; знімати на камеру «делать киносьемку; снимать на камеру»)

Фрезерувальник хто (фрезеровщик *хто* «фрезеровщик *кто*»)

Х

Хабáр (взятка «взятка»)

Хабáрник хто (взяточник *хто* «взяточник *хто*»)

Хай (пусть, пускай «пусть, пускай»)

Хай би чий був хто; Хай він чий б́уде (чий би не був *хто* «чей бы ни был *хто*»)

Хай б́уде на тво́е! (нехай буде по-твоему! «пусть будет по-твоему!»)

Хай вам грець!; Хай вам тря́сця! (хай вам пусто буде! «пусть вам пусто будет!»)

Хай воно́ так і б́уде (нехай все залишається на своїх місцях «пусть все остається на своих местах»)

Хай де шука́є хто, що (де б не шукав *хто, що* «где бы ни искал *хто, что*»)

Хай до чо́го береться хто; Хай за що береться хто; Хоч би до чо́го бра́вся хто; Хоч би до чо́го був бра́вся хто (за що б не брався *хто* «за что бы ни брался *хто*»)

Хай зві́дки і́де хто (зві́дки б не їхав *хто* «откуда бы ни ехал *хто*»)

Хай коли́ при́їде хто (коли б не приїхав *хто* «когда бы не приехал *хто*»)

Хай коли́ то бу́ло (коли б то не було «когда бы то ни было»)

Хай куди́ залі́зе хто (куди б не заліз *хто* «куда бы не залез *хто*»)

Хай скі́льки це ко́штуватиме (скільки б це не коштувало «сколько бы это ни стоило»)

Хай там хто б́уде; Хоч хто б там був (хто б там не був «кто бы там ни был»)

Хай там що ка́жуть (що б не казали «что бы не говорили»)

Хай там як; Як не є що (в усякому разі, у кожному разі; у всякому випадку; як би там не було; що не кажи, що не говори; як-не-як «во всяком случае, в любом случае; как бы там ни было; что не говори; как-никак»)

Хай хто співа́є (хто б не співав «кто бы ни пел»)

Хай це ста́не за нау́ку кому (хай це послужить уроком кому «пусть это послужит уроком кому»)

Хай чий бу́де (чий би не був «чей бы ни был»)

Хай що ка́жуть (що б не говорили «что бы не говорили»)

Хай що ми робі́ли (що б ми не робили «что бы мы ни делали»)

Хай що хоті́в зробі́ти хто (що б не хотів зробити *хто* «что бы не хотел сделать *кто*»)

Хай як (як би то не було «как бы то ни было»)

Хай як бо́ляче кому (якби боляче не було *кому* «как бы больно не было *кому*»)

Хай як ке́псько дово́диться кому (як би важко не приходилось *кому* «как бы трудно не приходилось *кому*»)

Хай як корті́ло кому, що, чого (як би сильно не хотілося *кому, що, чого* «как бы сильно не хотелось *кому, что, чего*»)

Хай який він бі́дний (при всій його бідності «при всей его бедности»)

Хале́па (передряга «передряга»)

Халу́па (лачуга «лачуга»)

Халту́рник хто (халтурщик *хто* «халтурщик *кто*»)

Халя́вник хто (халявщик *хто* «халявщик *кто*»)

Хапа́ти кого, що (хватати *кого, що* «хватать *кого, что*»)

Хара́ктером (по характеру «по характеру»)

Хати́на; Хи́жка (хижина «хижина»)

Хатня ми́ша (домашня миша «домашняя мышь»)

Хвали́ гідний хто (достойний похвали *хто* «достойный похвалы *кто*»)

Хвалько́ хто (хвастун *хто* «хвастун *кто*»)

Хвалькува́тість; Хва́стощі (хвастовство «хвастовство»)

Хва́цька ви́тівка (лиха затія «лихая затея»)

Хва́цько (лихо «лихо»)

ХВИЛІ́НА

Де́кілька хвилі́н тому́ (декілька хвилин тому назад «несколько минут назад»)

За кі́лька хвилі́н (через декілька хвилин «через несколько минут»)

За хви́лю-дру́гу (через лічені хвилини «через считанные минуты»)

Зустрі́ч заве́ршимо за п'ять з ли́шком хвилі́н (до кінця зустрічі залишається трохи більше ніж п'ять хвилин «до конца встречи остается чуть больше, чем пять минут»)

На оста́нніх хвилі́нах ма́тчу (в останні хвилини матчу «в последние минуты матча»)

На хви́лінку; На хви́ліночку; На хви́льку (на мінуточку «на мінуточку»)

Оста́нні п'ять хви́лін ма́тчу (остання п'ятихвилинка матчу «последняя пятиминутка матча»)

Оста́нньої хви́ліни (в останню хвилину; в саму останню хвилину «в последнюю минуту; в самую последнюю минуту»)

Тієї ж хви́ліни (у ту ж хвилину «в ту же минуту»)

Цієї ж хви́ліни; За́раз же; За́раз-та́ки (в цю хвилину; прямо зараз «в эту минуту, сию минуту; прямо сейчас»)

Щонайба́льше де́сять хви́лін (від сили десять хвилин «от силы десять минут»)

Хвиський батіг (хльосткий батіг «хлесткий кнут»)

Хві́ртка (калитка «калитка»)

ХВІСТ

Ганя́тися за вля́сним хвоста́м; Біга́ти ко́лами (ходити по колу «ходить по кругу»)

Куди́ кінь з ко́питом, туди́ й жа́ба з хвоста́м (дурний приклад заразний «дурной пример заразителен»)

На п'яти́ наступáти кому́; На хвоста́ наступáти кому́; Гна́тися слі́дком за ким (висіти на хвості у *кого*; по п'ятах гнатися за *ким* «висеть на хвосте у *кого*; по пятам гнаться за *кем*»)

Підгорну́ти хвоста́; Піді́бга́ти хвоста́ (піджати хвіст «поджидать хвост»)

Прище́мити хвоста́ двері́ма кому́ (приперти до стінки *кого* «припереть к стенке *кого*»)

Пухна́стий хві́ст (пушистий хвіст «пушистый хвост»)

Трима́ти хвоста́ бу́бликом (держати хвіст трубою «держат хвост трубой»)

Укру́тити хвоста́ кому́ (укоротити хвоста кому «укоротит хвост кому»)

Хвали́лася коза́, що в не́ї хві́ст до́вгий; Розда́йся, мо́ре, – жа́ба лі́зе (нахвалялася синиця море запалити «хвасталась синица море зажечь»)

Хворі́є на ревма́тизм хто́ (страждає від ревматизму *хто* «страдает от ревматизма *кто*»)

ХВОРО́БА

Запо́бігти хворо́бі (відвернути хворобу; попередити хворобу «отвлечь болезнь; предупредить болезнь»)

- Перéбіг хворóби** (протікання хвороби «протекания болезни»)
Переходити хворóбу (на ногах перенести хворобу «на ногах перенести болезнь»)
Поши́рена хворóба (розповсюджена хвороба «распространенная болезнь»)
Стáрість іде, хворóби веде́ (старість не прийде з добром «старость с добром не приходит»)
Че́рез хворóбу (із-за хвороби «из-за болезни»)

- Хвóрому гіршає** (положення хворого погіршується; стан хворого погіршується «положение больного ухудшается; состояние больного ухудшается»)
Хвóрому ліпшає (положення хворого покращується; стан хворого поліпшується «положение больного улучшается; состояние больного улучшается»)
Хібити (промахуватися «промахиваться»)
Хібний віснóвок (помилковий висновок «ложный вывод»)

Хіжа; Хіжка; Хáтка; Хаті́на; Хаті́нка (домік «домик»)

- Хижáк** (хіщник «хищник»)
Хилити до чо́го (задавати навідні запитання «задавать наводящие вопросы»)
Хильну́ти ча́рку (осушити рюмку «осушить рюмку»)
Хирля́вий хто (чахлий хто «чахлый кто»)
Хистка́ валюта́ (нестійка валюта «неустойчивая валюта»)
Хистке́ перемир'я́ (шатке перемир'я «шаткое перемирие»)
Хістко (зибко «зыбка»)
Хитаві́ця (качка «качка»)
Хіба́ окрім ко́го, чо́го (за незначним винятком *кого, чого* «за редким исключением *кого, чего*»)
Хіба́ це первина́?; Хіба́ це першина́? (хіба це вперше? «разве это впервые?»)
Хло́пець (парень «парень»)
Хло́пці-риболóвці (рибаки «рыбаки»)
Хло́пчик-слу́жка хто (хлопчик на побігеньках *хто* «мальчик на побегушках *кто*»)

ХЛІБ

Ба́тьків хліб не навчи́ть (голод всього навчить «голод всему научит»)

Буха́нець хліба; Хлі́біна (буханка хліба «буханка хлеба»)

Голо́дній кумі хліб на умі (що кому; кому що «что кому; кому что»)

Дармові́й хліб (даровий хліб «даровой хлеб»)

Допі́ру спече́ний хліб (тільки що спечений хліб «только что испеченный хлеб»)

Жи́ти на ласка́вому хлібі; Жи́ти з ла́ски чиєї; Жи́ти пода́нням чи́йм (жити подачками *чийми*, жити на подачки *чий*; отримувати подачки *від кого* «жить подачками *чьими*, жить на подачки *чьи*; получают подачки *от кого*»)

Нам Бо́га не вчи́ть, як хліб роди́ть; Як Бог дасть, і в печі не зама́жешся (Бог знає, що робить; без Бога ні до порога «Бог знает, что делает; без Бога ни до порога»)

Окра́ець хліба (кусочок хліба «кусочек хлеба»)

Піти́ по хліб (піти за хлібом «пойти за хлебом»)

Сво́го хліба шука́ти (ставати на свої ноги «на свои ноги становиться»)

Скі́льки ко́штує хліб? (по якій ціні хліб? «по какой цене хлеб?»)

Хліб здоро́жчав (хліб подорожав «хлеб подорожал»)

Хліб це́глинка (хліб кірпічик «хлеб кирпичик»)

Шука́ти легко́го хліба (гнатися за довгим карбованцем «гнаться за длинным рублем»)

Хліборо́б хто (землероб *хто* «земледелец *кто*»)

Хлопчи́на хто (мальчуган *хто*; пацан *хто* «мальчуган *кто*; пацан *кто*»)

Хмароде́р (небоскрьо́б «небоскре́б»)

Хода́ (походка «походка»)

Ходи́ти босо́ніж (ходити босяком «ходить босиком»)

Ходи́ти мані́вцями (блудити «блудить»)

Ходи́ти на па́льцях пе́ред ким, коло ко́го; Ходи́ти на́вшпі́ньках пе́ред ким, коло ко́го (бути під каблуком у *кого* «быть под каблуком у *кого*»)

Ходи́ти на полюва́ння (займатися охотою «заниматься охотой»)

Ходи́ти туди́-сюди́ (ходити взад і вперед «ходить взад и вперед»)

Ходи́ти у пере́верти (ходити колесом «ходить колесом»)

Ходи́ти хо́дором (ходити ходуном «ходить ходуном»)

Ходи́мо! (давайте підемо! «давайте пойдём!»)

Ходи́мо на ка́ву! (пішли на каву! «пошли на кофе!»)

Хо́дять поголо́ски (ходять слухи «ходят слухи»)

Холоднеча (холодрига «холодрыга»)

Холодний напій (прохолодний напиток «прохладный напиток»)

Хорунжий хто (прапорщик *хто* «прапорщик *кто*»)

Хоч (хоть «хоть»)

Хоч би й звідки (звідки б не було «откуда бы ни было»)

Хоч би коли повернувся хто (коли б не повернувся *хто* «когда бы не вернулся *кто*»)

Хоч би як довго... (як би довго не... «как бы долго не...»)

Хоч би як силкувався хто (як би не старався *хто* «как бы ни старался *кто*»)

Хоч голий, та в під'язках хто (де наше не пропадало; за ким наше не пропадало «где наше не пропадало; за кем наше не пропадало»)

Хоч і як я бажаю (при всьому моему бажанні «при всем моем желании»)

Хоч когó це стосується (кого б це не стосувалося «кого бы это не касалось»)

Хоч куди (куди завгодно «куда угодно»)

Хоч куди! (дітись ніде! «дется негде!»)

Хоч на смітнік викидай що (нікуди не годиться *що* «никуда не годится *что*»)

Хоч почасти; Хоч трішки; Хоч трóхи; Хоч трóшки (мало-мальськи «мало-мальски»)

Хоч скільки... (скільки б не... «сколько бы не...»)

Хоч хто; Хоч би хто; Хоч би хто був (байдуже хто; хто б не був «безразлично кто; кто бы ни был»)

Хоч що кажи, а... (що не кажи, а... «что ни говори, а...»)

Хоч як; Хоч як би там булó (у всякому випадку; як би то не було «во всяком случае; как бы то ни было»)

Хоч як вáжко кому (як би важко не доводилось *кому* «как бы трудно не приходилось *кому*»)

Хоч як Вас просітимуть... (як би Вас не просили... «как бы Вас не просили...»)

Хоч як намагався хто (при всьому старанні *чиєму* «при всем старании *чьем*»)

Хоч як прикро (як не прикро «как ни прискорбно»)

Хоч як я намагався... (як я не намагався; при всьому моему старанні «как я не пытался; при всем моем старании»)

Хоч який багатий був.....

Хоч який багатий був *хто* (який би багатий не був *хто* «как бы не был богат *кто*»)

Хочу відзначити такé... (хочу відмітити наступне... «хочу отметить следующее...»)

Хробáк (черв'як «червь»)

Хру́скіт (хруст «хруст»)

Хто б сподіва́вся? (хто б міг подумати? «кто бы мог подумать?»)

Хто ви за націона́льність? (хто ви по національності? «кто вы по национальности?»)

Хто завини́в? (хто винен?; хто винний?; хто винуватий? «кто виноват?»)

Хто йде – дійде́ (дорогу здолає той, хто йде «дорогу осилит идущий»)

Хто наступни́й? (хто слідуєчий? «кто следующий?»)

Хто не вспі́в, той óблизня з'ї́в (хто не вспі́в, той запізнився «кто не успел, тот опоздал»)

Хто ро́бить – го́лий не хо́дить (терпіння і труд все перетруть «терпение и труд все перетрут»)

Хто хоч (хто попало «кто попало»)

Хто чим ди́хає (у кого які погляди «у кого какие взгляды»)

Хто як звик (діло звички *що* «дело привычки *что*»)

Хто́зна (хто його знає; як сказати «кто его знает; как сказать»)

Хто́зна (чого доброго; вряд чи «чего доброго; вряд ли»)

Хто́зна з яких даве́н-даве́н (хто знає з яких пір «кто знает с каких пор»)

Хтось маха́є Вам руко́ю! (хтось маше Вам рукою! «кто-то машет Вам рукой!»)

Худі́й *хто* (тощий *хто* «тощий *кто*»)

Ц

Цапеня́ (козльонок «козленок»)

Цвірку́н (свірчок «сверчок»)

Цвях (гвоздь «гвоздь»)

Цвя́шок (гвоздик «гвоздик»)

Це бага́то чо́го варту́є (це дорогого коштує «это дорогого стоит»)

Це ба́чили всі (це сталося у всіх на виду «это произошло у всех на виду»)

Це більше стосується ко́го, чо́го; Це здебільшого стосується ко́го, чо́го (це більшою мірою стосується *кого, чого*, це в більшій мірі стосується *кого, чого* «это в большей степени касается *кого, чего*»)

Це бу́де нау́кою кому́ (це послужить уроком *для кого* «это послужит уроком *для кого*»)

Це бу́ло восе́ні (діло було осінню «дело было осенью»)

Це бу́ло наспра́вді (на основі реальних подій; фільм заснований на реальних подіях «на основе реальных событий; фильм основан на реальных событиях»)

Це вже за́надто (це вже розкіш!; це вже зайве «это уже роскошь!; это уже лишнее; это уж слишком; это уж чересчур»)

Це вже мені зна́ти (це вже моє діло «это уж мое дело»)

Це вже напе́вно (це вже точно «это уж точно»)

Це вже неаби́що (оце так річ!; це вже щось! «вот это вещь!; это уже что-то!»)

Це ви́глядати́ме так... (це буде виглядати наступним чином... «это будет выглядеть следующим образом...»)

Це від вас за́лежить (це в вашій волі «это в вашей воле»)

Це від мене не за́лежить (це не в моїй владі «это не в моей власти»)

Це все на що зда́тен хто́ (на більше не вистачає *кого* «на большее не хватает *кого*»)

Це все че́рез тебе́! (це все із-за тебе! «это все из-за тебя!»)

Це го́ді ви́тримати (це невиносимо «это невыносимо»)

Це для мене ва́жливо (це для мене важно «это для меня важно»)

Це ж трéба (треба ж «надо же»)

Це зайве

- Це зайве** (без цього можна обійтися «без этого можно обойтись»)
- Це завдало мені лишé при́крощів** (це принесло мені одні тільки неприємності «это принесло мне одни только неприятности»)
- Це звичайна річ** (це в порядку речей «это в порядке вещей»)
- Це зовсім інша річ; Це щось зовсім інше** (це зовсім інша справа; це зовсім інше питання «это совсем другое дело; это совсем другой вопрос»)
- Це зовсім не так** (нічого подібного «ничего подобного»)
- Це зовсім неправі́льно** (це в корені неправильно «это в корне неправильно»)
- Це зумовило що** (це стало причиною чого «это стало причиной чего»)
- Це й на краще** (це до кращого «это к лучшему»)
- Це йому́ так не мине́ться** (це йому так не пройде «это ему так не пройдет»)
- Це менше стосується ко́го, чо́го** (це меншою мірою стосується ко́го, чо́го «это в меньшей степени касается ко́го, чо́го»)
- Це над мене́** (це понад мої сили «это выше моих сил»)
- Це нам не годі́ться** (це нам не підходить «это нам не подходит»)
- Це не безпідста́вно** (на то є причина «на то есть причина»)
- Це не зовсім пра́вильно** (це не зовсім вірно «это не совсем верно»)
- Це не зовсім так; Це не ко́нче так** (це не зовсім відповідає дійсності «это не совсем соответствует действительности»)

Це не має вагі; Це неважливо; Це нічо́го не ва́жить; Це пусте́ (це не має значення; це не важно; це не суть важно; це не грає ніякої ролі «это не имеет значения; это не важно; это не суть важно; это не играет никакой роли»)

- Це не так** (це не відповідає дійсності «это не соответствует действительности»)
- Це неймові́рно!** (у це важко повірити «в это трудно поверить»)
- Це почека́є** (це не є першочерговим завданням «это не является первоочередной задачей»)
- Це пра́вить нам за сті́л** (це служить нам столом «это служит нам столом»)
- Це річ непевна́** (це підлягає сумніву «это подлежит сомнению»)
- Це річ ці́лком зді́йснена́** (це цілком здійснено «это вполне осуществимо»)
- Це спра́вді так** (це дійсно так «это действительно так»)
- Це спричині́ло ава́рію** (це виступило причиною аварії «это выступило причиной аварии»)

- Це стосується всіх** (це відноситься до всіх «это относится ко всем»)
- Це су́то теоретична зада́ча** (це чисто теоретична задача «это чисто теоретическая задача»)
- Це те самé** (це одне й те ж «это одно и то же»)
- Це ще ви́лами пи́сано, а грабля́ми скорóджено** (на воді вилами писано *що* «на воде вилами писано *что*»)
- Це ще непéвне** (це ще під питанням «это еще под вопросом»)
- Це щось іншого** (це дві великі різниці «это две большие разницы»)
- Цеглі́нка** (кірпічик «кирпичик»)
- Цегля́не мурува́ння** (цегляна кладка «кирпичная кладка»)
- Цéй ви́ріб** (даний виріб «данное изделие»)
- Цера́та** (клейонка, клейонка «клеенка»)
- Циві́льне вбрання́** (штатське вбрання «штатский наряд»)
- Циві́льний шлю́б** (громадянський шлюб «гражданский брак»)
- Цим не зара́диш** (цим ділу не допоможеш «этим делу не поможешь»)
- Цим не клопочі́ться** (про це не турбуйтеся «об этом не беспокойтесь»)
- Цим не наі́сися** (цим не можна наїстися «этим нельзя наесться»)
- Ці лі́ки дуже помі́чні** (ці лікарства дуже помагають «эти лекарства очень помогают»)
- Ці́вка** (струйка «струйка»)
- Ці́дити** (говорити крізь зуби «говорить сквозь зубы»)
- Ціка́ва виста́ва у теа́трі** (цікава постановка у театрі «интересная постановка в театре»)
- Ціка́вість** (любопитство «любопытство»)
- Ціка́во** (з інтересом «с интересом»)
- Ціка́во...** (і от цікаво... «и вот интересно...»)
- Цілеспря́мована а́кція о́пору** (ціленаправлена акція опору «целенаправленная акция сопротивления»)
- Ці́лкові́та безві́хідь** (шансів врятуватися – нуль «шансов спастись – ноль»)
- Ці́лкóм; Пóвністю** (цілком і повністю «целиком и полностью»)
- Ці́лкóм доста́тньо ко́го, чо́го** (більше ніж досить *кого, чо́го*; більше ніж достатньо *кого, чо́го* «больше чем достаточно *кого, чего*»)
- Ці́лкóм занедба́ти себе́** (повністю запустити себе «полностью запустить себя»)
- Ці́лкóм заслужено́ що́** (вповні заслужено *що́*; повністю заслужено *що́* «вполне заслуженно *что́*; повністю заслуженно *что́*»)
- Ці́лкóм можливо́ що́** (вповні можливо *що́* «вполне возможно *что́*, повністю можливо *что́*»)

Цілкóм пéвно

Цілкóм пéвно (у цілковитій певності «в полной уверенности»)

Цілкóм пова́жно; Цілкóм серйóзно (на повному серйозі «на полном серьезе»)

Цілкóм упéвнений хто, в кому, чому (твердо впевнений *хто, в кому, чому* «твердо уверен *кто, в ком, чем*»)

Цілкóм я́сно кому, що (зовсім очевидно *кому, що* «совершенно очевидно *кому, что*»)

Цілодобóво (круглосуточно, круглодобово «круглосуточно»)

Цілу добú (круглі сутки «круглые сутки»)

Цілува́тися з ча́ркою; Моли́тися скляно́му бо́гові (випивати, пиячити «выпивать, пить»)

Цілу́йте та́та в коліща́та! (пишіть листи дрібним почерком! «пишите письма мелким почерком!»)

Ці́ль (мішень «мишень»)

ЦІНА́

Від сили три гривні ціна́ чого (щонайбільше можна заплатити три гривні *за що* «самое большее можно заплатить три гривны *за что*»)

За найни́жчою ціно́ю (по найбільш низькій ціні «по наиболее низкой цене»)

За помі́ркованими ці́нами (по доступних цінах «по доступным ценам»)

За старі́ми ці́нами (по старих цінах «по старым ценам»)

Загну́ти ціну́; Запра́вити ціну (заламати ціну; заломити ціну «заломить цену»)

Зна́ти собі́ ціну́ (володіти почуттям власного достоїнства «владеть чувством собственного достоинства»)

Зроста́ння ці́н (ріст ці́н «рост цен»)

Кри́за відби́лася на ці́нах (криза сказалася на цінах «кризис сказалася на ценах»)

Кусю́чі ці́ни; Ці́ни куса́ються (ціни б'ють по кишені «цены бьют по карману»)

Не спада́ти з ці́ни (триматися в ціні «держаться в цене»)

Не спада́є з ці́ни що (тримається в ціні *що* «держится в цене *что*»)

Ни́жче за ціну́ чого (нижче ціни *чого* «ниже цены *чего*»)

Пого́дитися на ці́ні з ким (зійтися в ціні з *ким* «сойтись в цене *с кем*»)

Позна́читися на ці́нах (відбитися на цінах «отразиться на ценах»)

Помі́ркована ці́на; Прийня́тна ці́на (доступна ціна; приемлева ціна «доступная цена; приемлемая цена»)

Правити зависо́ку ціну́ за що (дорого цінити що «дорого ценить что»)

Спадає з ціни́ що; Дешевшає що (дешевіє що «дешевеет что»)

Справжня ціна́ (дійсна ціна «действительная цена»)

Теперішня ціна́ (існуюча ціна «существующая цена»)

Ціна́ знижується; Ціна́ нижчає; Ціна́ спадає (ціна падає «цена падает»)

Ціно́ю чо́го (по ціні чо́го «по цене чего»)

Цінник (прейскурант цін «прейскурант цен»)

Цукерка (канфета «конфета»)

Цукерня (кондитерська «кондитерская»)

Цього до́сить (цього достатньо «этого достаточно»)

Цього до́сить, щоб... (цього достатньо, щоб... «этого достаточно, чтобы...»)

Цього ма́ли б сподіва́тися (цього слід було очікувати «этого следовало ожидать»)

Цього не бу́де (цьому не бувати «этому не бывать»)

Цього я певний (це я знаю напевно «это я знаю наверняка»)

Ч

Чагарнік; Чага́р (кустарник «кустарник»)

Ча́діти (угорати «угорать»)

Чала́пати (шльопати «шлепать»)

Чарі́вно (восхітительно «восхитительно»)

Чарува́ти зір (радувати око «радовать глаз»)

ЧАС

Аж під цей час... (а в цей час... «а в это время...»)

Весь час; Знай (то і діло «то и дело»)

Від певного часу; Від якогось часу (з деякого часу; з деяких пір «с некоторого времени; с некоторых пор»)

Візьме багато часу що (потребує багато часу *що* «потребуется много времени *что*»)

Враху́ючи до́даний арбі́тром час (з врахуванням доданого арбітром часу «с учетом добавленного арбитром времени»)

Вся́кому о́вочу свій час; Ко́лі почав ора́ти, у со́плку не гра́ти; Поробю́ сіно ко́сять (на все свій час, усьому свій час «на все свое время, всему свое время»)

Гайнува́ти час (тратити час «тратить время»)

Га́яти час; Марнува́ти час (втрачати час; губити час «терять время»)

Да́вніми часа́ми (у давні часи «в давние времена»)

До ча́су дзба́нок во́ду но́сить (бути бичку на мотузочці «быть бычку на веревочке»)

До́даний час (додатковий час «дополнительное время»)

З бі́гом ча́су (з плином часу «с течением времени»)

З плі́ном ча́су (по ходу «по ходу»)

З ча́сом; Деда́лі; Чимда́лі (з плином часу; «с течением времени»)

За кра́щих часі́в; За лі́пших часі́в (у кращі часи «в лучшие времена»)

За найкоро́тший час; За найме́нший час (в найкоротший термін «в кратчайший срок»)

За часі́в окупа́ції (при окупації «при оккупации»)

- Забра́кне ча́су** *кому* (не вистачить часу *кому* «не хватит времени *кому*»)
- Зале́жить від ча́су** (справа в часі «дело во времени»)
- Замало́ ча́су, абі...** (недостатньо часу, щоб... «недостаточно времени, чтобы...»)
- Заоща́дити час** (зекономити час «экономить время»)
- Зга́яти час** (упустити час «упустить время»)
- Згайнува́ти час** *на кого, що* (витратити час *на кого, що*, потратити час *на кого, що* «потратить время *на кого, что*»)
- Зоряний час** *чий*; **Зоряна година** *чия* (зірковий час *чий* «звездный час *чей*»)
- Іде́ться про час** (справа в часі «дело во времени»)
- Коли час** *випаде зробити що* (коли прийдеться *зробити що* «когда придется *сделать что*»)
- Корісно** **провести́ час** (з користю провести час «с пользой провести время»)
- Крок у крок з ча́сом** (у ногу з часом «в ногу со временем»)
- Марнува́ння ча́су** (даремна трата часу «бесполезная трата времени»)
- Марнува́ти час на дурни́ці** (займатися дурницями «заниматься ерундой»)
- На якийсь час; На ненадо́вго** (на деякий час; на невеликий строк «на некоторое время; на небольшой срок»)
- Найбли́жчим ча́сом** (ближчим часом, у найближчий час «в ближайшее время»)
- Не ма́ючи ча́су** (за браком часу, через брак часу; через відсутність часу «из-за нехватки времени, из-за отсутствия времени»)
- Не на ча́сі** *що* (несвоєчасно *що* «несвоевременно *что*»)
- Обма́ль ча́су** *в кого* (часу в обріз *у кого*; зовсім немає часу *в кого* «времени в обрез *у кого*; совсем нет времени *у кого*»)
- Пе́вний час** (деякий час «некоторое время»)
- Під час** **вимірювання** *чого* (під час виконання вимірювання *чого* «во время выполнения измерения *чего*»)
- Під час** **виста́ви** (у ході вистави «в ходе представления»)
- Під час** **напа́ду** (при нападі «при нападении»)
- Під час** **обгово́рення** *чого* (у ході обговорення *чого* «в ходе обсуждения *чего*»)
- По до́вгім ча́сі; По до́вгому ча́сі** (після довгого часу; через довгий час «после долгого времени; спустя долгое время»)
- Потрапля́ти ча́сові** (йти в дусі часу «идти в духе времени»)
- Присвя́тити чимало́ ча́су** *кому, чому* (присвятити доволі довгий час *кому, чому* «посвятить достаточно долгое время *кому, чему*»)

- Прóтягом недóвгого ча́су** (на протязі недовгого часу «в течение непродолжительного времени»)
- Свогó ча́су** (у свій час; колись у минулому «в свое время; корда-то в прошлом»)
- Слу́шний час** (зручний час; сприятливий час; належний час; підходящий час «удобное время, благоприятное время, надлежащее время; подходящее время»)
- Тим ча́сом** (між іншим; між тим; по ходу «между тем; по ходу»)
- Тим ча́сом як** (тоді як; у той час коли, у той час як «тогда как; в то время когда, в то время как»)
- Трива́лий час** (довший час; тривалий період часу «долгое время; длительный период времени»)
- У до́брий час** (з легкої руки «с легкой руки»)
- У неробóчий час** (у позаурочний час «во внеурочное время»)
- У призначений час** (у назначений час «в назначенное время»)
- У цей час** (у даний час «в настоящее время»)
- Це відберé багáто ча́су** (на це потрібно багато часу «на это требуется много времени»)
- Це ж бо скільки ча́су злеті́ло!; На́че вік не ба́чилися!** (скільки літ, скільки зим! «сколько лет, сколько зим!»)
- Ця пробле́ма на ча́сі** (ця проблема актуальна на даний момент «эта проблема актуальная на данный момент»)
- Час бі́жить; Час не змигне́ться** (час летить «время летит»)
- Ча́су ви́глядáти** (очікувати слухного часу «ожидать удобного времени»)
- Час до́бму** (пора по домах «пора по домам»)
- Час змінювати гру ко́манди** (пора вносити корективи в гру команди «пора вносить коррективы в игру команды»)
- Час ми́нає; Час пли́не; Час спли́ває** (час іде «время идет»)
- Час наспі́в** (час настав «время пришло»)
- Час, щоб обміркува́ти що** (час на роздуми чого «время на размышления чего»)
- Че́рез бра́к ча́су** (за браком часу «за неимением времени»)
- Чимали́й час** (досить довгий час «довольно долгое время»)
- Що ме́нше ча́су, то ва́жче кому** (чим менше часу, тим важче кому «чем меньше времени, тем труднее кому»)
- Які́йсь час** (деякий час «некоторое время»)
- Якраз на ча́сі що** (в саму пору що; якраз вчасно що «в самую пору что; как раз вовремя что»)

Часнік гризё хто, на кого (гострить зуби хто, на кого «точит зубы кто, на кого»)

ЧАСТІНА

Більша частина *кого, чого* (більша половина *кого, чого* «большая часть *кого, чого*»)

Бути частиною *чого*; **Становити частину** *чого* (складати частину *чого* «составлять часть *чого*»)

Менша частина *кого, чого* (менша половина *кого, чого* «меньшая половина *кого, чого*»)

Невіддільна частина *чого*; **Невідокремна частина** *чого* (невід'ємна частина *чого* «неотъемлемая часть *чого*»)

Проїзна частина (проїжджа частина «проезжая часть»)

Частка акцій компанії (доля акцій компанії «доля акций компании»)

Частково (до певної міри, певною мірою, у певній мірі, у якійсь мірі, у деякій мірі; у певному сенсі; в певному роді «в определенной степени, в какой-то мере; в определенном смысле; в некотором роде»)

Часто буває, що...; Часто трапляється, що... (нерідкі випадки, коли... «нередки случаи, когда...»)

Часто дощить *де* (часто падають дощі *де* «часто падают дожди *где*»)

Чатувати (караулити «караулить»)

Чаювання (чаєпиття «чаепитие»)

Чверть до п'ятої (без четверті п'ята «без четверти пять»)

Чекати на що (чекати *чого* «ждать *чого*»)

Чепурітися (прихорошуватися «прихорашиваться»)

Червона картка (червона карточка «красная карточка»)

Червоний (алий «алый»)

Червонішати (ставати більш червоним «становиться более красным»)

Черево (брюхо «брюхо»)

Чередá (стадо «стадо»)

Через відсутність *кого, чого* (за відсутністю *кого, чого*, за відсутності *кого, чого* «при отсутствии *кого, чого*»)

Через військові дії (по причині військових дій «по причине военных действий»)

Через добу з гаком (через сутки з лишнім «через сутки с лишним»)

Через з'єднання (шляхом з'єднання «путем соединения»)

Через інтернет (по інтернету «по интернету»)

Через мій недбгляд (по моїй оплошності «по моей оплошности»)

Через недбалість (по недбалості «по небрежности»)

Через незгоду (внаслідок незгоди «вследствие несогласия»)

Через незнання *чого* (по незнанню *чого* «по незнанию *чого*»)

Через необережність

Через необережність (по необережності «по неосторожності»)

Через необізнаність (із-за незнання «из-за незнання»)

Через непридатність чого (за непридатністю *чого*, по непридатності *чого* «за непригодністю *чего*, по непригодности *чего*»)

Через погане фінансування (із-за поганого фінансування «из-за никудышнего финансирования»)

Через ревнощі (із-за ревності «из-за ревности»)

Через рів лежить переkläдина (через рів лежить кладка «через ров лежит кладка»)

Через суд (у судовому порядку «судебным порядком»)

Через те (внаслідок того «вследствие того»)

Через те (по тій простій причині «по той простой причине»)

Через те, що... (по тій причині, що...; в силу того, що... «по той причине, что...; в силу того, что...»)

Через що? (з приводу чого? «по поводу чего?»)

Черémха (черемуха «черемуха»)

Чернётка (чорновик «черновик»)

Четвёр (четверг «четверг»)

Четвертіна кого, чого (одна четверта *кого, чого* «одна четвертая *кого, чего*»)

Чи бувá не... (чи часом не... «уж не...»)

Чи бувá не з'їхав з глúзду хто (чи часом не зійшов з розуму *хто* «уж не сошел ли с ума *кто*»)

Чи мені не однаково? (хіба мені не все одно?; яка мені різниця? «разве мне не все равно?; какая мне разница?»)

Чи не бáйдуже кому, до кого, чого (кому яке діло *до кого, чого*; чи є комусь діло *до кого, чого* «кому какое дело *до кого, чего*; есть ли кому дело *до кого, чего*»)

Чи не впёрше (чи не в перший раз «едва ли не в первый раз»)

Чи не забáрно як наприпочáток? (чи не запізно для початку? «не поздно ли для начала?»)

Чи не кóжен (кожен другий; ледь не кожний «каждый второй; едва ли не каждый»)

Чи не однаково кому, що (кому яке діло *до чого*; чи є комусь діло *до чого* «кому какое дело *до чего*; есть ли кому дело *до чего*»)

Чи не пёрший хто (один з перших *хто* «один из первых *кто*»)

Чи там де (де-небудь ще «где-нибудь еще»)

Чи там хто (хто-небудь ще «кто-нибудь еще»)

Чи там який (який-небудь ще «какой-нибудь еще»)

Чи то пак (чи все ж «или же, или все же»)

Чи ще щось такé; Щось на взір тогó; Щось náче те; Щось подібне; Щось схóже на те (щось в тому роді; щось на подобі того; щось у подібному дусі «что-то в этом роде, что-то в том роде; что-то на подобии того; что-то в подобном духе»)

Чимáло кого, чого (достатньо багато *кого, чого*; ізрядно *кого, чого*; багатовато *кого, чого*; доволі багато *кого, чого*; порядна кількість *кого, чого* «достаточное много *кого, чего* изрядно *кого, чего*; багатовато *кого, чего*; довольно много *кого, чего*; порядочное количество *кого, чего*»)

Чималéнько (немало; багатовато «немало; багатовато»)

Чималі досягнення (значні досягнення «значительные достижения»)

Чимдалі (як можна далі «як можна далі»)

Чимдуж бігти; Щодуху бігти (бігти з усіх ніг; бігти у весь дух; що є духу бігти «бежать со всех ног; бежать во весь дух; что есть духу бежать»)

Чиніти благородно (поступати благородно «поступать благородно»)

Чиніти правильно (поступати вірно «поступать верно»)

Чиніти свою волю (діяти по своїй волі «действовать по своей воле»)

Чінна конституція (діюча конституція «действующая конституция»)

Чінне законодавство (діюче законодавство «действующее законодательство»)

Чінний володар кубка (існуючий володар кубка «существующий обладатель кубка»)

Чінний правопис (діючий правопис «действующий правописание»)

Чисельні скарги (численні скарги «многочисленные жалобы»)

Численний (багаточисленний «многочисленный»)

Численні наукові статті (чисельні наукові статті «многочисленные научные статьи»)

Численно (у великій кількості «в большом количестве»)

ЧИСЛО

Більше числóm *кого* (чисельна перевага *в кого* «численное преимущество у *кого*»)

Відповідно до то́го, як зростає число *кого, чого*; **Залéжно від то́го, як зростає число** *кого, чого* (по мірі збільшення кількості *кого, чого* «по мере увеличения количества *кого, чего*»)

Від'ёмне число (негативне число «отрицательное число»)

Чисте гоління

Зважаючи на велике число чого (через численність чого «ввиду множинності чого»)

Число (кількість «количество»)

Чисте гоління (чисте бриття «чистое бритье»)

Чистильник хто (чистильщик *хто* «чистильщик *кто*»)

Читаймо! (давайте читати! «давайте читать!»)

Читати (займатися читанням «заниматься чтением»)

Читатиму! (буду читати! «буду читать!»)

Читаючи що (при читанні чого «при чтении чого»)

Читвó (чтиво «чтиво»)

Чіткіші розрахунки (більш чіткі розрахунки «более четкие расчеты»)

Чітко окреслений напрям розвитку (ярко виражений напрям розвитку «ярко выраженное направление развития»)

Чітко окреслені форми (яскраво виражені форми «ярко выраженные формы»)

Чітко розмежувати що (провести чітку границю між чим «провести четкую границу между чем»)

Чкурнуv навтікачá хто, звідки (кинувся наутюк *хто*, звідки «бросился наутек *кто*, откуда»)

ЧÓБИТ

Знати як чóботи на своїх ногах що; Знати, як старі свої чóботи що; Знати, як свої п'ять пúчок що (знати, як своїх п'ять пальців *що* «знати, как свои пять пальцев *что*»)

Не до чóбота закаблúк; Не до черевíка рант (не до шуби рукав «не к шубе рукав»)

Прилúп, як шéвська смолá до чóбота хто, до кого; Причепíв-ся, як реп'яx до кожухá хто, до кого; Пристáв як п'яний до плóту хто, до кого (пристав, як банний лист *хто, до кого* «пристал, как банный лист *кто, к кому*»)

Чобíт не вшиють ці шевці (на лад їх справа не піде «на лад их дело не пойдет»)

Чóботи зúби вищирили (чóботи каші просять «сапоги каши просят»)

Чоботáр хто; Швець хто (сапожник *хто* «сапожник *кто*»)

Чóвгати (шаркати «шаркать»)

Чóвен (лодка «лодка»)

Чогó ви хочете? (що вам треба? «что вам надо?»)

Чоловічок *кто* (дяпчик *кто* «дяпчик *кто*»)

Чорниця (черніка «черника»)

ЧОРТ

Багато́му й чорт яйце́ несе́ (на стрільця й звір біжить «на стрелка и зверь бежит»)

В болоті не без чо́рта (паршива вівця *кто* «паршивая овца *кто*»)

Де є ба́ба, там і чо́рта не тре́ба; Де чорт не змо́же, там ба́ба помо́же (де чорт не зможе, туди бабу пошле «где черт не сладит, туда бабу пошлет»)

До чортів на ви́ступці (до дідька в зуби, до чорта на роги «к черту на кулички, к черту на рога, к черту в зубы»)

Добре чо́рту в дудку гра́ти, сидя́чі в очереті: одну́ злومیть, дру́гу ви́ріже (тільки пташиного молока немає *в кого* «только птичьего молока нет *у кого*»)

І чорт не брат кому́; Хоч би що кому́ (море по коліна *кому*; хоч би хни *кому* «море по коліно *кому*; хоть бы хны *кому*»)

Ніхто чо́рта не сіяв, а родиться; Вовка у плуг, а він у луг; Каплову́ху хоч родзи́нками годуй, а все бу́де каплову́ха (вовка хоч як годуй, а він у ліс дивиться; скільки вовка не годуй, а він у ліс дивиться «как волка ни корми, он все в лес смотрит; сколько волка не корми, а он в лес смотрит»)

Під три чорті́ (до всіх чортів; до чорта, до біса, до дідька «ко всем чертям; к черту»)

Посла́ти під три чорті́ *кого* (послати до чортової матері *кого* «послать к чертовой матери *кого*»)

По́тай Бо́га, щоб чорт не знав (кінці у воду ховати «концы в воду прятать»)

Пусти́ чо́рта в ха́ту, то він і на піч залі́зе (посади свиню за стіл, то вона й ноги на стіл «посади свинью за стол, она и ноги на стол»)

Розно́ситься, як чорт з бу́бном *кто* (шуму багато, а діла мало «шуму много, а толку мало»)

Святе та Бо́же на чо́рта схо́же *кто*; **Дивиться лиси́цею, а ду́має вовком** *кто*; **У вічі, як лис, а за́очі, як біс** *кто* (м'яко стелить, та твердо спати *кто*; на язиці мід, а на серці лід *у кого* «мягко стелет, да твердо спать *кто*; на языке мед а на сердце лед *у кого*»)

Стона́дцять чорті́в! (сто чортів! «сто чертей!»)

Хоч йому́ чо́рта дай, а він все сво́є ме́ле; Чо́рта хресті́, а він ка́же «пусти́» (йому хоч плюй в очі, а він каже – Божа роса «ему хоть плюй в глаза, а он говорит – Божья роса»)

Чортівня

Чорт б́атька зна!; А грець його́ зна!; Кат його́ зна! (а чорт його знає! «а черт его знает!»)

Чортівня́ (чортовщина «чертовщина»)

Чорторій (омут «омут»)

Чоти́ри рушники́ (чотири рушника «четыре полотенца»)

Чудасія́; Чудно́та (дивна річ «странное дело»)

Чудо́вий краєві́д (гарний вид «красивый вид»)

Чудо́во! (безподобно!; восхітительно!; чудесно! «бесподобно!; восхитительно!; чудесно!»)

Чужий кожух не зі́гріє (на чужий каро́вай рота не роззявля́й «на чужой каравай рта не разевай»)

Чужі́на (чужий край «чужой край»)

Чужі́нець хто (чужак *хто* «чужак *кто*»)

Чу́ли, як говорі́ли, що ба́чили, як ї́ли (чули дзвін, та не знати де він «слышали звон, да не знают где он»)

Чупрі́на (шевелюра «шевелюра»)

Чу́хати поті́лицю (розводити руками «разводит руками»)

Ш

- Шавлія** (шалфей «шалфей»)
- Шалéнець** *хто*; **Шаленя́к** *хто* (безумець *хто* «безумец *кто*»)
- Ша́лик** (шарф, шарфик «шарф, шарфик»)
- Ша́нець** (окоп «окоп»)
- Ша́нси пів-на-пів** *у кого, чиї* (шанси 50 на 50 *у кого, чиї* «шансы 50 на 50 *у кого, чьи*»)
- Шанува́тися** (поводити себе гідним чином; берегти честь «вести себя достойним образом; берегти честь; блюсти свою честь»)
- Шану́йтеся!** (совість треба мати! «совість надо иметь!»)
- Шапкува́ти** *перед ким* (бити чолом *кому*; ламати шапку *перед ким* «бить челом *кому*; ломать шапку *перед кем*»)
- Шар** (слой «слой»)
- Шатро́** (небозвід «небосвод»)
- Ша́фа** (шкаф «шкаф»)
- Ша́фа на книжкі** (книжкова шафа «книжный шкаф»)
- Ша́хи** (шахмати «шахматы»)
- Шахівни́ця** (шахматна дошка; шахматка «шахматная доска; шахматка»)
- Шва́чка** *хто* (швея *хто* «швея *кто*»)
- Швидке́ чита́ння** (бігле читання «беглое чтение»)
- Швидкі́й** *хто* (бистрий *хто* «быстрый *кто*»)
- Швидкі́сть доставля́ння вража́є** (швидкі́сть доставки вражає «скорость доставки поражает»)
- Швидкомо́вка** (скоромовка «скороговорка»)
- Швидкоплі́нно** (мимольтно «мимолетно»)
- Ше́льма** *хто*; **Шахра́й** *хто* (каналія *хто* «каналия *кто*»)
- Ше́рех; Ше́рхіт; Шу́рхіт** (шорох «шорох»)
- Шере́га** (шеренга «шеренга»)
- Шикова́тися** (строїтися «выстраиваться»)
- Шипши́на** (шиповник «шиповник»)
- Шка́па** (кляча «кляча»)

Шкарпéтка

Шкарпéтка (носок «носок»)

Шкерéберть (кувирком «кувырком»)

Шкільнé приладдя; Шкільнé знадіб'я (шкільні принадлежности «школь-
ные принадлежности»)

Шкіряній (футбольний м'яч «футбольный мяч»)

Шкіряній; Шкуратяній (кожаний «кожанный»)

ШКО́ДА

Вчиніти шко́ду кому (нанести шкоду кому «нанести вред кому»)

**Де незго́да, там ча́сто шко́да; Ліпше солóм'яна зго́да, як золотá
звáда** (сварка до добра не доводить; поганий мир кращий за
добру сварку «ссора до добра не доводит; худой мир лучше
добрый ссоры»)

Завдава́ти шко́ди кому, чо́му (наносити шкоду кому, чо́му; прино-
сити шкоду кому, чо́му «наносить вред кому, чо́му; приносить
вред кому, чо́му»)

Му́дрий по шко́ді хто (заднім розумом міцний *хто* «задним
умом крепок *кто*»)

На шко́ду кому, чо́му (в ущерб кому, чо́му «в ущерб кому, чо́му»)

Ті́льки б і шко́ди (невелика біда «невелика беда»)

Шко́да ко́го (жалко ко́го «жалко ко́го»)

**Шко́да й говори́ти про ко́го, що; Шко́да й каза́ти про ко́го,
що Шко́да й мо́ви; Шко́да мо́ву псува́ти** (не варто й гово-
рити *про ко́го, що* «не стоит и говорить *о ком, чем*»)

Шко́да й за́ходу (нічого з того не вийде «ничего из этого не выйдет»)

Шко́дити кому, чо́му (робити шкоду кому, чо́му «причинять вред кому,
чо́му»)

Шко́дува́ти (жалкувати «сожалеть»)

Школя́р хто (школьник *хто* «школьник *кто*»)

Шкури́нка (корка «корка»)

Шку́рка ви́чинки не ва́рта; Шку́рка за чиньбу́ не ста́не (собі ж до-
рожче *що* «себе дороже *что*»)

Шліфува́ння (шліфовка «шлифовка»)

Шлу́нок (жолудок «желудок»)

Шлю́б (брак «брак»)

Шлю́б за́для ви́годи (шлю́б по розрахунку «брак по расчету»)

ШЛЯХ

Бітий шлях; Уто́птана стéжка (протоптана дорога; вторований шлях «протоптанная дорога, уторенная дорога; проторенный путь»)

Бітим шля́хом (по наїждженій дорозі, по наїждженій колії «по наезженной дороге, по наезженной колее»)

Вийти на пра́ведний шлях (стати на путь істинний «стать на путь истинный»)

Вказáти правді́вий шлях кому (вказати вірний шлях кому «указать верный путь кому»)

Жертóвний шлях (жертвенний шлях «жертвенный путь»)

Йти бітим шля́хом (іти по протореному шляху «идти по проторенному пути»)

Пра́ведний шлях (істинний путь «истинный путь»)

Торувáти свій шлях (іти своїм шляхом «идти своим путем»)

Уторувáти собі шлях (пробити собі дорогу, проложити собі дорогу «пробить себе дорогу, проложить себе дорогу»)

Шлях до пéкла торúють дóбрі на́міри (дорога до пекла виложена благими намірами «дорога в ад выложена благими намерениями»)

Шлях наза́д (зворотний шлях «обратный путь»)

Шляхéтний вчі́нок (благородний поступок «благородный поступок»)

Шматі́нка (тряпочка «тряпочка»)

Шматувáти що (кромсати *що*; рвати на шматки *що* «кромсать *что*; рвать на куски *что*»)

Шокувáти кого (повергнути в шок *кого* «повергнуть в шок *кого*»)

Шпаківня (скворечник «скворечник»)

Шпалéри (обої «обои»)

Шпáльта (полоса газети, газетна полоса «полоса газеты, газетная полоса»)

Шпарі́на (щілина «щель»)

Шпаркá ходá в кого (шибка походка *в кого* «шибкая походка *у кого*»)

Шпáрко (шибко; з вогником «шибко; с огоньком»)

Шпарувáльний хто (конопатник *хто* «конопатчик *кто*»)

Шпигу́н хто; Шпиг хто (шпіон *хто* «шпион *кто*»)

Шпигувáти (шпіонити «шпионить»)

Шпíлька (булавка; брошка; закладка «брошь, брошка; булавка; закладка»)

Шпувáти (бушувати; бризкати «бушевать; брызгать»)

Шпурля́ти що (швирияти *що* «швырять *что*»)

Штани

Штани́ (брюки «брюки»)

Штовхані́на (толкотня «толкотня»)

Шторм насувáється (шторм надвигається «шторм надвигається»)

Шука́ти відмо́вок (почати відмазуватися «начать отмазываться»)

Шука́ти шпарі́ни в законода́встві (шукати лазейки в законодавстві «искать лазейки в законодательстве»)

Шука́ч приту́лку хто (пошукач притулку *хто* «искатель убежища *кто*»)

Шука́ючи кого, чого (у пошуках *кого, чого* «в поисках *кого, чего*»)

Шульга́ хто (лівша *хто* «левша *кто*»)

Шумува́ти (бродити «бродить»)

Шурубúрити (буянити «буянить»)

Шу́рхати (шуршати «шуршать»)

Шусть! (шась! «шась!»)

Щ

Щасливець *хто* (везунчик *хто*, щасливчик *хто* «везунчик *кто*, щасливчик *кто*»)

Щасливий кінець *чого* (благополучний кінець *чого* «благополучный конец *чего*»)

Щасливо! (в добрий час! «в добрый час!»)

Щастіння (везіння «везение»)

ЩАСТЯ

Без щастя ані за поріг; Кому щастя, тому й півень несеться
(без долі й по гриби не ходять «без счастья и в лес по грибы не ходи»)

Маєте щастя! (ваше щастя!; Вам повезло! «Ваше счастье!; Вам повезло!»)

Маєш щастя, що живий! (дякуй долі, що живий! «благодари судьбу, что жив!»)

Ми мали щастя (нам повезло «нам повезло»)

Тільки праця дає щастя (щастя в труді «только в труде счастье везде»)

Хто старе поминає, той щастя не має (з минулим покинчено «с прошлым покончено»)

Щастя як трясця, когось схоче, тогось й нападє (щастя мов тая пташка: де схотіла, там і сіла «счастье – вольная пташка: где захотела, там и села»)

Як на щастя; Щасливим випадком (по щасливій випадковості; за щасливим збігом обставин «по счастливой случайности; по счастливому стечению обстоятельств»)

Яке щастя, що я вас зустрів! (яка удача, що я вас зустрів! «какая удача, что я вас встретил!»)

Ще б нічого що; Ще менше з тим; Хай ужє так (все б нічого; ще куди не йшло *що*; ще півбіди з *чим* «все бы ничего; еще куда ни шло *что*; еще полбеда *с чем*»)

Ще буде а буде чого (чи то ще буде *чого* «то ли еще будет *чего*»)

Ще губи в молоці

Ще губи в молоці *в кого; Жовторотий хто* (ще молоко на губах не обсохло кому, *в кого* «молоко на губах не обсохло кому, у кого»)

Ще ген-гён *кому, до чого* (як до неба пішки *кому, до чого* «как до неба пешком кому, к чему»)

Ще може бути *що* (терпимо *що*; зійде *що* «терпимо *что*; сойдет *что*»)

Ще не аж так пізно (ще не така пізня година «еще не такое позднее время»)

Ще хоч куді *хто* (ще той *хто* «еще тот *кто*»)

Щербіна (виїмка «выемка»)

Щіколотка (лодижка «лодыжка»)

Щіро радіти *за кого, що* (радіти усім серцем *за кого, що* «радоваться всем сердцем *за кого, что*»)

Щиросердно; Як на сповіді (від чистого серця, з чистим серцем; як на духу; начистоту «от чистого сердца, с чистым сердцем; как на духу; начистоту»)

Щільний (плотний «плотный»)

Щільність (плотність «плотность»)

Щільно заткнути діру (плотно заткнути диру; законопатити диру; «плотно заткнут дыру; законопатить дыру»)

Що? (чьо? «чьо?»)

Що більше, то краще (чим більше, тим краще «чем больше, тем лучше»)

Що вам до того? (яке ваше діло?; яке вам діло? «какое ваше дело?; какое вам дело?»)

Що далі, то краще (чим дальше, тим краще «чем дальше, тем лучше»)

Що є, то є (що правда, то правда «что правда, то правда»)

Що ж... (да уж... «да уж...»)

Що з того, що... (яка користь з того, що... «что пользы из того, что...»)

Що знав, те й довідався (за що купив, за те й продаю «за что купил, за то и продаю»)

Що іншого (оце вже інше діло!; друге діло!; інша справа! «это уже другое дело!; другое дело!»)

Що й казати (нема слів «нет слов»)

Що й маємо (як і слід було очікувати «как и следовало ожидать»)

Що на дні, те найсолідше (залишки солодкі «остатки сладки»)

Що найцікавіше (що найбільш цікаво «наиболее интересно то, что...»)

Що один, що інший (як один, так і другий «как один, так и другой»)

Що приємно; Що тішить (що радує «что радует»)

Що робити? (як бути? «как быть?»)

Що скоріше, то краще; Що швидше, то краще; Як тільки мога; Якомога скоріше; Якомога швидше (чим скоріше, тим краще; як можна швидше «чем скорее, тем лучше; как можно скорее»)

Що сталося? (у чому справа «в чем дело?»)

Що тобі до того? (яке твоє діло? «какое твое дело?»)

Що тобі такé? (що з тобою? «что с тобой?»)

Що ха́та ма́є, тим і прийма́є; Що ма́ємо, тим і віта́ємо (чим багаті, тим і раді «чем богаты, тем и рады»)

Щоб бу́ло ви́дно ко́го, що́ (триматися в межах видимості «держаться в пределах видимости»)

Щоб бу́ло переко́нливи́ше (для більшої переконливості «для большей убедительности»)

Щоб ви зна́ли (до вашого відома «к вашему сведению»)

Щоб ви́правдати ко́го (на виправдання ко́го «в оправдание ко́го»)

Щоб ви́правдатись (у своє виправдання «в свое оправдание»)

Щоб ви́явити ко́го, що́ (з метою виявлення ко́го, чо́го «с целью выявления ко́го, че́го»)

Щоб з'ясува́ти що́ (для пояснення чо́го «для пояснения че́го»)

Щоб заоща́дити що́ (з метою економії чо́го «в целях экономии че́го»)

Щоб запо́бігти чо́му (з метою запобігання чо́го «в целях предотвращения че́го»)

Щоб збагати́тися (з метою збагачення «с целью обогащения»)

Щоб ко́рчма́ дудні́ла! (щоб небу жарко стало! «чтобы небу жарко стало!»)

Щоб краще бу́ло ви́дно (для більшої наглядності «для большей наглядности»)

Щоб краще підготува́тися до бо́ю (для більшої бойової готовності «для большей боевой готовности»)

Щоб ма́ти зиск (з метою одержання прибутку «с целью получения прибыли»)

Щоб не сказа́ти іна́кше (м'яко кажучи «мягко говоря»)

Щоб нічо́го не пройшло́ повз (щоб нічого не упустити «чтобы ничего не упустить»)

Щоб одержати́ що́ (з метою отримання чо́го «в целях получения че́го»)

Щоб посмія́тися (сміху ради «смеха ради»)

Щоб спрогнозува́ти, трéба... (для прогнозування необхідно... «для прогнозирования необходимо ...»)

Щоб ти розумі́в... (щоб ти понімав... «чтобы ты понимал...»)

Щоб усé збі́глося (для рівного рахунку «для ровного счета»)

Щоб усі здивували́ся (на загальний подив «ко всеобщему удивлению»)

Щоб хоч я́кось бу́ти ко́рiсним

Щоб хоч я́кось бу́ти ко́рiсним (щоб приносити хоч якусь користь «чтобы приносит хоть какую-то пользу»)

Щоб я́кось ви́правдатися (у своє оправдання «в свое оправдание»)

Що-бу́дь (що завгодно «что угодно»)

Щовéчiр; Щовéчора; Щовечорiни (кожного вечора «каждый вечер»)

Щовiвто́рка (по вiвторках «по вторникам»)

Щóгла (мачта «мачта»)

Щогоди́ни (кожної години; з години на годину; через кожну годину «каждый час; с часу на час; через каждый час»)

Щода́лі (чим далі «чем далее»)

Щода́лі, то гірше... (чим дальше, тим гірше «чем дальше, тем хуже»)

Щодéнь (вiд дня до дня, з кожним днем «день ото дня, с каждым днем»)

Щодо́ цього (на цей рахунок; по цьому поводі; у цьому вiдношенні «на этот счет; по этому поводу; в этом отношении»)

Щодо́ чо́го (по частині чого «по части чего»)

Щозими́ (кожної зими «каждую зиму»)

Щóйно ви́рiшимо... (як тільки буде прийнято рiшення... «как только будет принято решение...»)

Щокро́к; Щокро́ку (на кожному кроці; з кожним кроком «на каждом шагу; с каждым шагом»)

Щомiсяця́ (кожного місяця, кожний місяць «каждый месяц»)

Щомо́га старáтися (старатися з усіх сил «стараться изо всех сил»)

Щомiтi (кожної миті «каждого мгновения»)

Щонайбiльше (вiд сили; по максимуму; з великою натяжкою «от силы; по максимуму; с большой натяжкой»)

Щонайбiльше; Якнайбiльше; Якомо́га бiльше (по можливості бiльше; як можна бiльше; побiльше «по возможности больше; как можно больше; побольше»)

Щонайблiжче; Якнайблiжче (як можна ближче «как можно ближе»)

Щонайви́ще; Якнайви́ще (як можна вище «как можно выше»)

Щонайда́лі (як можна далі «как можно дальше»)

Щонайдóвше; Якнайдо́вше (як можна довше «как можно дольше»)

Щонайкорóтше; Якнайкорóтше (як можна коротше «как можно короче»)

Щонайкра́ще; Щонайлíпше; Якнайкра́ще; Якнайлíпше (якомога краще; найкращим чином; в найкращому вигляді «как можно лучше; наилучшим образом; в наилучшем виде; как нельзя лучше, насколько возможно лучше»)

- Щонайпізніше** (як можна пізніше «как можно позже»)
- Щонеділі** (по неділях «по воскресеньям»)
- Щоночі** (кожної ночі, кожна ніч «каждую ночь»)
- Щопершого числа** (кожного першого числа «каждого первого числа»)
- Щопівгодини** (кожні півгодини, кожних півгодини «каждые полчаса»)
- Щораз більше кого, чого** (все більше і більше *кого, чого* «все более и более *кого, чего*»)
- Щораз більше число кого, чого** (зростаюча кількість *кого, чого* «растущее количество *кого, чего*»)
- Щораз далі** (все далі і далі «все дальше и дальше»)
- Щораз слабший хто** (слабнучий *хто* «слабеющий *кто*»)
- Щоразу як...** (усякий раз як... «всякий раз как...»)
- Щоранку** (кожний ранок, кожен ранок, кожного ранку «каждое утро»)
- Щорік; Щорóку** (з кожним роком, кожного року «год от году, каждый год»)
- Щосіла** (на повному ходу; на повну «на полном ходу; на полную»)
- Щосторінки** (на кожній сторінці «на каждой странице»)
- Щосубóти** (по суботах «по субботам»)
- Щось вігадаємо!** (щось видумаємо! «что-то выдумаем!»)
- Щось на взір цьóго** (щось типу того «что-то типа того»)
- Щохвилини** (кожної хвилини «каждую минуту»)
- Щур** (криса «крыса»)

Ю

Юна́к *кто* (юноша *кто* «юноша *кто*»)

Юрби́тися; Юрми́тися (товпитися «толпиться»)

Ю́рбище (товпа «толпа»)

Я

Я в нестя́мі! (я просто в шоці! «я просто в шоке!»)

Я вважаю́ (я щітаю «я считаю»)

Я вже мовчу́ про... (вже не кажучи про... «не говоря уже о...»)

Я гадаю́ (мені думаеться «мне думается»)

Я де́що на цьо́му знаю́ся (я трохи в цьому розумію «я немного в этом понимаю»)

Я до́бре знаю́ його́ зви́чки (мені добре знайомі його повадки «мне хорошо знакомы его повадки»)

Я допе́вне знаю́, що...; Я напе́вне знаю́, що...; Я напе́вно знаю́, що... Я досто́ту знаю́, що... (я точно знаю, що... «я точно знаю, что...»)

Я з цьо́го не ра́дий (я цим не задоволений «я этим не доволен»)

Я зателефо́ную пі́зніше (я передзвоню потім «я перезвоню потом»)

Я знаю́ що (я в курсі *чого* «я в курсе *чего*»)

Я зробив це, щоб... (з цією метою мною було зроблено... «этой целью мною было сделано...»)

Я маю́ що (у мене є *що* «у меня есть *что*»)

Я маю́ їхати (мені предстоїть поїздка «мне предстоит поездка»)

Я не заперечу́ю чо́го (я не проти *чого* «я не против *чего*»)

Я не знаю́ (я без поняття «я без понятия»)

Я поду́мав (мені подумалося «мне подумалось»)

Я проти́ чо́го (я протів *чого* «я против *чего*»)

Я тве́рдо знаю́ (я більш ніж впевнений «я более чем уверен»)

Я тобі цьо́го не подару́ю (я тобі цього не прощу «я тебе этого не прощу»)

Я тут ні до чо́го (я тут ні при чому «я тут ни при чем»)

Я чита́тиму (я буду читати «я буду читать»)

Я щось ви́гадаю (я щось придумаю «я что-нибудь придумаю»)

Я́чня (яїшниця «яичница»)

ЯЗІК

Бути на язиках у кого (бути на слуху в кого; не сходити з язика чийого «быть на слуху у кого; не сходить с языка чьего»)

Висолопити язика (висунути язика «высунуть язык»)

На язичі висить у кого, що (вертиться на язичі у кого, що; крутиться на язичі у кого, що «вертится на языке у кого, что; крутится на языке у кого, что»)

Навертається на язїк кому, що (приходить на язык кому, що «приходит на язык кому, что»)

Під язиком горошина мўлить у кого (проситься на язык що «просится на язык что»)

Товкти язиком як порожнім млинком; Кидати слова-полóву (балабонити; пустомелити; пустословити «балаболить; пустомелить; пустословить»)

Тримати язика на зашпїці; Тримати язика на припóні (держати язык за зубами; тримати рот на замку «держат язык за зубами; держат рот на замке»)

Що тобі язика зав'язано? (ти що язык проковтнув? «ты что язык проглотил?»)

Язїк затерп кому, у кого (слова не йдуть з язика у кого «слова не идут с языка у кого»)

Язїк, мов повстаний у кого; **Не тямить голова, що язїк лепече** у кого; **Говорить, мов блекотї об'ївся хто** (лика не в'яже хто «лыка не вяжет кто»)

Язика проковтнеш! (пальчики оближеш!; слинки оближеш! «пальчики оближеш!; слюнки оближеш!»)

Язиком сяк і так, а ділом ніяк (де багато слів, там мало діла «где много слов, там мало дела»)

Язикатий хто (язык добре підвішений у кого «язык хорошо подвешенный у кого»)

Як? (як же так? «как же так?»)

Як? (яким чином? «каким образом?»)

Як що (у якості чого «в качестве чего»)

Як аванс (у вигляді авансу «в виде аванса»)

Як би ти зробив?; Як би ти повівся? (як бити поступив? «как бы ты поступил?»)

Як вам за краще (як вам завгодно «как вам угодно»)

Як вам любо (воля ваша «воля ваша»)

Як видно (по-видимому «по-видимому»)

Як вітрушений мішók хто; У цілковитій знемóзі хто (повністю вимотався *хто*; як вичавлений лимон *хто* «полностью вымотался *кто*; как выжатый лимон *кто*»)

Як відріза́в хто (відмовив навідріз *хто*, кому «отказал наотрез *кто*, кому»)

Як він сказа́в (за його словами, по його словах «по его словам»)

Як гвіздко́м приби́в хто, що (сказав, як відрубав *хто, що* «сказал, как отрубил *кто, что*»)

Як з гарячки ме́ле хто (рот не закривається *кому*, у *кого* «рот не закривается *кому*, у *кого*»)

Як з кни́жки чита́ти; Як кни́жка пи́ше (як по писаному; як по маслу; як по нотах «как по писаному; как по маслу; как по нотам»)

Як з ца́па во́вни з кого, чого; Як з ца́па мо́лока́ з кого, чого (нульовий ефект *від кого, чого* «нулевой эффект *от кого, чего*»)

Як заведе́но (в установленому порядку; як прийнято «в установленном порядке; как принято»)

Як за́вше; Як зазві́чай; Як зві́кле; Як зві́чне (як звичайно; звичайним способом; по накатаній «как обачно; обычным образом; по накатанной»)

Як замане́ться кому, чого (чого ліва нога захоче *чия* «чего левая нога захочет *чья*»)

Як зві́кле (в звичайних умовах «в обычных условиях»)

Як із сі́на вілі́з хто; Як конопелько́ з ві́вса́ хто; Як Пили́п з конопель хто; Як чорт з-під ку́ща ві́скочив хто; Як чорт з-під мі́стка́ ві́скочив хто (як біс із табакерки *хто* «как черт из табакерки *кто*»)

Як ка́же хто (по словах *чий*х «по словам *чьим*»)

Як лиз злиза́в що (як і не було *чого* «как не бывало *чего*»)

Як ма́кове зе́рня що (з шпилькову головку *що* «с булавочную головку *что*»)

Як мед пи́ти (одне задоволення робити *що* «одно удовольствие делать *что*»)

Як мені вчині́ти? (як мені поступити? «как мне поступить?»)

Як мо́га швидше (по можливості швидше «по возможности быстрее»)

Як на мене́ (наскільки я розумію; як я розумію «насколько я понимаю; как я понимаю»)

Як на тепер

Як на тепер (за сьогоднішніми мірками; по нинішніх часах, по теперішніх часах «по сьогоднішнім меркам; по нинішнім временам, по теперешнім временам»)

Як намальований *хто* (в усій своїй красі *хто* «во всей своей красе *кто*»)

Як не наївся, то й не наліжешся (перед смертю не надихаєшся «перед смертю не надышишься»)

Як овечка, не скаже ні словечка *хто* (мовчить, наче в рот води набрав *хто* «молчит, как в рот воды набрал *кто*»)

Як ось (як наприклад «как например»)

Як попаде; Як удається (методом тилу; методом проб та помилок «методом тыка; методом проб и ошибок»)

Як поталанив кому; Як пощастить кому (як повезе *кому* «как повезет *кому*»)

Як різцем одрізав (без ножа зарізав «без ножа зарезал»)

Як різцем одрізало кому (як ножем по серцю *кому* «как ножом по сердцу *кому*»)

Як свідчать всі ознаки (по всіх признаках «по всем признакам»)

Як свою потилицю бачити кому, що (як своїх вух не бачити *кому, чого* «как своих ушей не видать *кому, чего*»)

Як собі знаєте; Як собі хочете (як вам завгодно; як вважаєте за потрібне; вам видніше; воля ваша; «как вам угодно; как считаете нужным; вам виднее; воля ваша»)

Як стій (як штик «как штык»)

Як ся маєте? (як ваше здоров'я? «как ваше здоровье?»)

Як ти себе поводиш? (як ти себе ведеш? «как ты себя ведешь?»)

Як треба що (як повинно бути *що* «как должно быть *что*»)

Як у діда в торбі де (повний бардак *де* «полный бардак *где*»)

Як узвичаєно у кого, де (як положено *у кого, де* «как положено *у кого, где*»)

Яка краса! (красота!; яка краса! «красота!; какая красота!»)

Якби (якщо б «если б»)

Якби ж то так було, як ви кажете (вашими б устами та мед пити «вашими бы устами да мед пить»)

Який хват до вареників! (тримай кишню ширше! «держи карман шире!»)

Якісний (доброякісний «доброкачественный»)

Якісний продукт (хороший продукт «хороший продукт»)

Якісно (по якості «по качеству»)

Якнайвичерпніше (у всій повноті «во всей полноте»)

Якнайпильніше (зі всією ретельністю «со всей тщательностью»)

Якнайскоріше; Якомога скоріше (як можна скоріше «как можно скорее»)

- Якнайтихіше** (як можна тихше «как можно тише»)
- Якомóга мéнше** (поменше «поменьше»)
- Як-не-як** (у всякому разі «во всяком случае»)
- Якóсь** (певним чином, якимось чином «определенным образом, каким-то образом»)
- Якóсь** (якимись судьбами; якимось Макаром «такими-то судьбами; каким-то Макаром»)
- Якóсь увéчері** (раз вечером «раз вечером»)
- Якóсь уночі** (одного разу вночі «однажды ночью»)
- Якраз** (в сам раз, в самий раз; прямо в точку «в сам раз, в самый раз»)
- Якраз дóсить ко́го, чо́го** (уповні достатньо ко́го, чо́го «вполне достаточно кого, чего, полностью достаточно кого, чего»)
- Якúсь хвілю** (якийсь момент «какой-то момент»)
- Якщо́ б...** (у тому разі, коли... «на тот случай, если...»)
- Якщо́ б склáлося іна́кше** (за інших обставин «при других обстоятельствах»)
- Якщо́ ві́никне що́** (у разі виникнення чо́го, при виникненні чо́го «в случае возникновения чего, при возникновении чего»)
- Якщо́ все́ бу́де дóбре** (за сприятливих обставин «при благоприятных обстоятельствах»)
- Якщо́ доведéться...; Якдйде́ться...** (якщо прийдеться... «если придется...»)
- Якщо́ є́ що́** (за наявності чо́го, при наявності чо́го «при наличии чего»)
- Якщо́ забажа́єш** (при бажанні «при желании»)
- Якщо́ не́ бу́де і́ншої́ ра́ди; За найгі́рших обста́вин** (у крайньому випадку; у найгіршому випадку, у найгіршому разі; на лихий кінець «в крайнем случае; в худшем случае; на худой конец»)
- Якщо́ нема́є нічо́го кращо́го** (за відсутністю кращого «за неимением лучшего»)
- Якщо́ пощасті́ть ко́му; Якщо́ потала́нить ко́му** (якщо повезе ко́му «если повезет кому»)
- Якщо́ си́льно забажа́є хто́, чо́го** (при великому бажанні чи́єму «при большом желании чьем»)
- Якщо́ справедли́во** (по справедливості «по справедливости»)
- Якщо́ такі́ є́** (якщо такі́ маю́ться «если таковые имеются»)
- Яліве́ць** (можжевельник «можжевельник»)
- Яловичина** (гов'ядина «говядина»)
- Ярмарок** (ярмарка «ярмарка»)
- Яскра́во-черво́ний; Ясно-черво́ний** (алий «алый»)
- Ясний ві́клад ма́теріалу** (внятий виклад ма́теріалу «внятное изложение материала»)

Д о в і д к о в е в и д а н н я

ТАРАС БЕРЕЗА
СКАЖИ МЕНІ УКРАЇНСЬКОЮ

Видавець *Юрій Николишин*
Дизайн обкладинки *Василь Максимович*
Літературний редактор *Ірина Зубрицька*
Технічний редактор *Надія Стахур*

Свідоцтво держреєстру:
серія ДК № 3684 від 27.01.2010 р.

Підписано до друку 13.08.2019 р. Формат 60×90/16.
Папір офс. Друк офсетн. Гарнітура PT Serif.
Умовн. друк. арк. 28,5. Умовн. фарбовідб. 28,98.
Обл.-вид. арк. 27,74. Наклад 3000 прим.

ПП «Видавництво «Апріорі»
79000, м. Львів, вул. Сковороди, 4
тел./факс (032) 235-62-18,
моб. 095-64-54-255, 067-314-05-10.
Для листування: 79000, м. Львів, а/с 242,
e-mail: info@apriori.lviv.ua, www.apriori.lviv.ua